

**«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ
Акционерлерінің жылдық жалпы жиналысының шешімі**

**«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ 2024 жылғы аудиттелген жылдық
қаржылық есептілігін бекіту туралы**

«Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасының 2003 жылғы 13 мамырдағы №415-ІІ Заңының 35-бабы 2-тармағының 1) тармақшасына, 36-бабы 1-тармағының 7) тармақшасына, 76-бабының 3-тармағына, «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Акционерлерінің жылдық жалпы жиналысының 2024 жылғы 28 мамырдағы шешімімен (№1/2024 хаттама, №8 мәселе) енгізілген өзгерістерімен және толықтыруларымен «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Акционерлерінің жылдық жалпы жиналысының 2023 жылғы 30 мамырдағы шешімімен (№2\2023 хаттама, №5 мәселе) бекітілген «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамы жарғысының 12-бабы 98-тармағының 12) тармақшасына, 17-бабының 143-тармағына, «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ-ның барлық дауыс беретін акцияларына иелік ететін тұлғаның 2022 жылғы 2 желтоқсандағы шешімімен («Самұрық-Қазына» АҚ Басқарма отырысының №66/22 хаттамасы, №5 мәселе) бекітілген «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамы акционерлерінің жалпы жиналысы туралы ереженің 7-тарауының 32-тармағының 13) тармақшасына сәйкес,

ұсынылған материалдарды қарап, «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Акционерлерінің жалпы жиналысы былай деп

ШЕШТІ:

1. Осы шешімге №1 қосымшаға сәйкес «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ 2024 жылғы аудиттелген шоғырландырылған жылдық қаржылық есептілігі бекітілсін.

2. Осы шешімге №2 қосымшаға сәйкес «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ 2024 жылғы аудиттелген жеке жылдық қаржылық есептілігі бекітілсін.

3. «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқарма төрағасы А.Ғ. Хасенов белгіленген тәртіппен осы шешімнен туындайтын қажетті шараларды қабылдасын.

Төраға

Хатшы

Д. Шарипов

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ
акционерлерінің жылдық
жалпы жиналысының
«__» _____ 2025ж.
күн тәртібінің №__ мәселесі
бойынша шешіміне (№_____хаттама)
№ 1 қосымша

**«ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы»
акционерлік қоғамы**

Шоғырландырылған қаржылық есептілік

*2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін
тәуелсіз аудитордың есебімен қоса*

МАЗМҰНЫ

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі

Шоғырландырылған қаржылық есептілік

Жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есеп	1-2
Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп	3-4
Ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп	5-6
Капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есеп	7-8
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер	9-92

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі

ЖИЫНТЫҚ КІРІС ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

Миллион теңгемен	Ескерт.	2024 жыл	2023 жыл (қайта есептелген)*
Түсім және басқа да кірістер			
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім	7	8.330.261	8.319.543
Бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компаниялардың пайдасындағы үлес, нетто	8	531.230	534.177
Еншілес ұйымның шығуынан түскен кіріс	5	16.410	186.225
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кіріс	15	184.392	139.449
Басқа да қаржылық кіріс	15	123.290	7.332
Басқа да операциялық кіріс		52.377	55.378
Түсім және басқа да кірістер жиыны		9.237.960	9.242.104
Шығыстар мен шығындар			
Сатып алынған мұнайдың, газдың, мұнай өнімдері мен басқа да материалдардың өзіндік құны	9	(4.347.011)	(4.621.881)
Өндірістік шығыстар	10	(1.398.604)	(1.219.722)
Табыс салығынан басқа салықтар	11	(592.984)	(594.080)
Тозу, тауысылу және амортизация	36	(642.666)	(599.543)
Тасымалдау және өткізу шығыстары	12	(267.824)	(245.525)
Жалпы және әкімшілік шығыстар	13	(254.148)	(165.897)
Негізгі құралдардың, материалдық емес активтердің, негізгі құралдардың құрылысына берілген ұзақ мерзімді аванстардың құнсыздануы және барлау шығыстары	14	(69.733)	(248.140)
Қаржылық шығындар	15	(346.096)	(321.630)
Оң бағамдық айырма, нетто		185.459	25.222
Күтілетін кредиттік зияндар		(8.316)	(11.874)
Басқа да шығыстар		(38.703)	(42.564)
Шығыстар мен шығындар жиыны		(7.780.626)	(8.045.634)
Табыс салығы есепке алынғанға дейінгі пайда		1.457.334	1.196.470
Пайда салығы бойынша шығыстар	32	(363.087)	(269.792)
Бір жылғы таза пайда		1.094.247	926.678

ЖИЫНТЫҚ КІРІС ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП (жалғасы)

Миллион теңгемен	Ескерт.	2024 жыл	2023 жыл (қайта есептелген)*
Басқа да жиынтық кіріс/(зиян)			
<i>Келесі кезеңдерде пайда немесе зиян құрамында қайта жіктелуге жататын басқа да жиынтық (зиян)/кіріс</i>			
Хеджирлеу әсері		(1.463)	849
Шетелдік бөлімшелердің есептілігін қайта есептеуден болған бағамдық айырма		1.492.858	(176.614)
Таза инвестицияларды хеджирлеуден болған (залал)/кіріс, нетто	27	(358.847)	46.152
Салық әсері		(90.712)	11.101
Табыс салығын шегере отырып, келесі кезеңдерде пайданың немесе шығынның құрамына қайта сыныптауға жататын таза басқа да жиынтық кіріс/(зиян)		1.041.836	(118.512)
<i>Келесі кезеңдерде пайда немесе залал құрамында қайта жіктелуге жатпайтын басқа да жиынтық кіріс/(залал)</i>			
<i>Табыс салығын шегере отырып, Топтың белгіленген төлемдері бар зейнетақы жоспарлары бойынша қайта бағалаудан болған пайда</i>			
		870	341
<i>Табыс салығын шегере отырып, бірлескен кәсіпорындардың белгіленген төлемдері бар зейнетақы жоспарлары бойынша қайта бағалаудан болған кіріс</i>			
		114	651
Салық әсері		1	(327)
Табыс салығын шегере отырып, келесі кезеңдерде пайданың немесе шығынның құрамына қайта сыныптауға жатпайтын таза басқа да жиынтық кіріс		985	665
Табыс салығын шегере отырып, бір жылғы таза басқа да жиынтық кіріс/(зиян)		1.042.821	(117.847)
Табыс салығын шегере отырып, бір жылғы жиынтық кірістің жиыны		2.137.068	808.831
Мыналарға келетін бір жылғы таза пайда/(зиян):			
Бас компанияның акционерлеріне		1.094.438	962.700
Бақыланбайтын қатысу үлесіне		(191)	(36.022)
		1.094.247	926.678
Мыналарға келетін бір жылғы жиынтық кіріс/(зиян) жиыны:			
Бас компанияның акционерлеріне		2.136.253	845.194
Бақыланбайтын қатысу үлесіне		815	(36.363)
		2.137.068	808.831
Акцияға пайда** - мың теңгемен			
Базалық және бөлінген	26	1,794	1,578

* Осы бағанда келтірілген кейбір сомалар 2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін шоғырландырылған қаржылық есептіліктегі сомаларға сәйкес келмейді, өйткені жасалған түзетулерді көрсетеді, олар туралы ақпарат 6-ескертеде келтірілген.

** 2024 жылғы 31 желтоқсандағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жай акциялардың саны 610.119.493 дана болды.

Басқарма Төрағасының орынбасары

Д.А. Арысова

Бас бухгалтер

А.С. Есбергенова

ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП**2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша**

<i>Миллион теңгемен</i>	<i>Ескерт.</i>	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан (қайта есептелгені)*
Активтер			
Ұзақ мерзімді активтер			
Барлау және бағалау бойынша активтер	17	216.448	174.187
Негізгі құралдар	16	7.834.160	7.171.242
Инвестициялық жылжымайтын мүлік		12.374	19.383
Материалдық емес активтер	18	943.156	883.283
Пайдалану құқығы нысанындағы активтер	19	122.991	101.765
Бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компанияларға инвестициялар	21	5.378.513	4.821.427
Өтелуге жататын ҚҚС		30.396	30.360
Ұзақ мерзімді активтер үшін аванстар		88.216	50.954
Басқа да ұзақ мерзімді қаржылық емес активтер		7.767	4.192
Байланысты тараптардан алынған қарыздар мен дебиторлық берешек	24	121.673	94.334
Басқа да ұзақ мерзімді қаржы активтері		48.249	23.217
Ұзақ мерзімді банк салымдары	20	74.329	63.891
Кейінге қалдырылған салық бойынша активтер	32	50.705	65.829
		14.928.977	13.504.064
Қысқа мерзімді активтер			
Тауар-материалдық қорлар	22	413.741	376.444
Сауда дебиторлық берешек	23	443.057	561.258
Өтелуге жататын ҚҚС		48.408	60.523
Табыс салығы бойынша алдын ала төлем	32	41.170	33.051
Басқа да қысқа мерзімді қаржылық емес активтер	23	180.754	157.257
Байланысты тараптардан алынған қарыздар мен дебиторлық берешек	24	84.240	125.569
Басқа да қысқа мерзімді қаржы активтері	23	63.528	74.870
Қысқа мерзімді банк салымдары	20	1.513.816	997.012
Ақша қаражаты мен оның баламалары	25	1.216.451	1.050.873
		4.005.165	3.436.857
Сатуға арналған деп жіктелген активтер		505	180
		4.005.670	3.437.037
Активтер жиыны		18.934.647	16.941.101

ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП (жалғасы)

Миллион теңгемен	Ескерт.	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан (қайта есептелген)*
Капитал және міндеттемелер			
Капитал			
Жарғылық капитал	26	916.541	916.541
Қосымша төленген капитал		1.142	1.142
Басқа да капитал		(2.373)	(910)
Есептілік валютасын қайта есептеу резерві		5.132.868	4.090.281
Бөлінбеген пайда		5.985.894	5.488.964
Бас компанияның акционерлеріне жататын		12.034.072	10.496.018
Бақыланбайтын қатысу үлесі	26	(109.788)	(99.404)
Капитал жиыны		11.924.284	10.396.614
Ұзақ мерзімді міндеттемелер			
Қарыздар	27	3.644.111	3.365.736
Жалдау бойынша міндеттемелер	28	103.334	87.880
Өзге де ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер	30	7.096	18.743
Резервтер	29	308.129	306.219
Жұмыскерлерге сыйақылар бойынша міндеттемелер		75.999	70.975
Басқа да ұзақ мерзімді қаржылық емес міндеттемелер	30	36.175	37.777
Кейінге қалдырылған салық бойынша міндеттемелер	32	1.391.836	1.122.939
		5.566.680	5.010.269
Қысқа мерзімді міндеттемелер			
Сауда кредиторлық берешек	30	598.787	663.930
Қарыздар	27	323.290	391.358
Жалдау бойынша міндеттемелер	28	20.882	17.400
Басқа да қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер	30	169.150	145.953
Резервтер	29	19.524	33.576
Жұмыскерлерге сыйақылар бойынша міндеттемелер		6.516	5.703
Төленуге жататын табыс салығы	32	15.600	28.285
Төленуге жататын басқа салықтар	31	83.631	116.500
Басқа да қысқа мерзімді қаржылық емес міндеттемелер	30	206.303	131.513
		1.443.683	1.534.218
Міндеттемелер жиыны		7.010.363	6.544.487
Капитал мен міндеттемелер жиыны		18.934.647	16.941.101
Бір акцияның баланстық құны** - мың теңгемен	26	17,998	15,593

* Осы бағанда келтірілген кейбір сомалар 2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін шоғырландырылған қаржылық есептіліктегі сомаларға сәйкес келмейді, өйткені жасалған түзетулерді көрсетеді, олар туралы ақпарат 6-ескертпеде келтірілген.

** 2024 жылғы 31 желтоқсандағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жай акциялардың орташа саны 610.119.493 дана болды. Бір жай акцияның баланстық құнын ұсыну ХҚЕС-ке жатпайтын көрсеткіш және KASE талабы бойынша ашылып көрсетіледі.

Басқарма Төрағасының орынбасары

Д.А. Арысова

Бас бухгалтер

А.С. Есбергенова

9 -92 бет аралығындағы есеп саясаты мен ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады

АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

Миллион теңгемен	Ескерт.	2024 жыл	2023 жыл (қайта есептелген)*
Операциялық қызметтен болған ақша ағындары			
Табыс салығы есепке алынғанға дейінгі пайда		1.457.334	1.196.470
Түзетулер			
Тозу, тауысылу және амортизация	36	642.666	599.543
Негізгі құралдардың, материалдық емес активтердің, негізгі құралдардың құрылысына берілген ұзақ мерзімді аванстардың құнсыздануы және барлау шығыстары	14	69.733	248.140
Еншілес ұйымның шығуынан түскен кіріс	5	(16.410)	(186.225)
Мұнай өнімдері бойынша туынды құралдардан іске асырылған пайда	10	(19.502)	(69)
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кіріс	15	(184.392)	(139.449)
Басқа да қаржылық кіріс	15	(123.290)	(7.332)
Қаржылық шығындар	15	346.096	321.630
Бірлескен кәсіпорындардың шығуынан болған залал		1.928	90
Бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компаниялардың пайдасындағы үлес, нетто	8	(531.230)	(534.177)
Резервтердегі өзгеріс		(15.912)	(6.158)
Оң бағамдық айырма, нетто		(184.029)	(29.107)
Тауар-материалдық қорларды таза өткізу құнына дейін есептен шығару		942	4.646
Негізгі құралдардың, материалдық емес активтердің, инвестициялық жылжымайтын мүліктің және сатуға арналған деп жіктелген активтердің есептен шығарылуынан болған зиян, нетто		5.241	501
Өтелуге жататын ҚҚС-тың құнсыздануы/(құнсыздануының қалпына келтірілуі)	13	7.063	(282)
Қаржылық кепілдіктерде өзгерістер		1.765	344
Есепке алынбаған ҚҚС	13	1.237	5.811
Күтілетін кредиттік зияндар резерві		8.316	11.874
Айналым капиталын түзетуге дейінгі операциялық пайда		1.467.556	1.486.250
Өтеуге ҚҚС-тағы өзгерістер		6.180	(37.306)
Тауар-материалдық қорлардағы өзгерістер		36.690	(76.763)
Сауда дебиторлық берешектегі және басқа да қысқа мерзімді активтердегі өзгерістер		199.936	4.630
Сауда және басқа да кредиторлық берешектегі және сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша міндеттемелердегі өзгерістер		(142.667)	78.727
Төленуге жататын басқа да салықтардағы өзгерістер		(134.049)	(127.565)
Операциялық қызметтен түскен ақша ағындары		1.433.646	1.327.973
Бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компаниялардан алынған дивидендтер	21	701.104	619.826
Табыс салығын төлеу		(182.227)	(147.166)
Алынған пайыздар		138.511	123.389
Төленген пайыздар	27, 28	(247.182)	(256.408)
Операциялық қызметтен түскен таза ақша ағындары		1.843.852	1.667.614

АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП (жалғасы)

Миллион теңгемен	Ескерт.	2024 жыл	2023 жыл (қайта есептелген)*
Инвестициялық қызметтен ақша ағындары			
Банк салымдарын орналастыру		(2.068.061)	(1.460.352)
Банк салымдарын қайтару		1.734.453	1.614.940
Алынған ақша қаражатын шегере отырып, еншілес ұйымдарды сатып алу	6	-	(156.388)
Еншілес ұйымды сатып алуға байланысты өтемақы төлеу	26, 33	(1.520)	(163.770)
Негізгі құралдарды, материалдық емес активтер мен барлау және бағалау бойынша активтерді сатып алу		(644.752)	(683.439)
Негізгі құралдарды, барлау мен бағалау активтерін және сатуға арналған деп жіктелген активтерді сатудан болған түсімдер		1.939	3.317
Есептен шығарылған ақша қаражатын шегергенде, еншілес ұйымның шығуынан ақша қаражатының түсуі	5	8.010	94.624
Бірлескен кәсіпорындардағы қатысу үлестерін сатудан түскен түсімдер		12.995	-
Иелік ету үлесін өзгертпестен бірлескен кәсіпорындардың капиталына қосымша салымдар	21	(74.209)	(20.117)
Байланысты тараптарға берілген қарыздар	33	(67.980)	(44.672)
Байланысты тараптарға берілген қарыздарды өтеуден түскен түсімдер	33	45.023	35.963
Борыштық бағалы қағаздарды сатып алу		(18.041)	(7.063)
Борыштық бағалы қағаздарды сатудан түскен түсім		13.736	289
Бірлескен кәсіпорынның қатысушысынан алуға жататын кепілдік берілген және басқа да төлемдер		9.905	-
ҚР Ұлттық Банкінің ноттарын өтеу	33	308.147	451.598
ҚР Ұлттық Банкінің ноттарын сатып алу	33	(302.600)	(425.263)
Басқа		-	697
Инвестициялық қызметте пайдаланылған таза ақша ағындары		(1.042.955)	(759.636)
Қаржылық қызметтен болған ақша ағындары			
Қарыздардың түсуі	27	214.894	385.304
Қарыздарды өтеу	27	(647.409)	(666.232)
Акционерлерге төленген дивидендтер	26	(300.002)	(300.002)
Бақыланбайтын үлес акционерлеріне төленген дивидендтер	26	(2.759)	(1.572)
«ҚазМұнайГаз» Барлау Өндіру» АҚ таза активтерін бақыланбайтын үлестің акционерлеріне бөлу		(5.901)	-
Самұрық-Қазынаның пайдасына бөлу	26	(2.059)	(120)
Байланысты тараптан болған салымдар	26	-	14.155
Жалдау міндеттемесі бойынша негізгі борышты өтеу	28	(26.118)	(26.933)
Репо мәмілелері бойынша түсімдер		22.074	-
Репо мәмілелері бойынша төлемдер		(22.074)	-
Самұрық-Қазынамен басқа да операциялар	26	(6.652)	(8.962)
Басқа		(4.554)	-
Қаржылық қызметте пайдаланылған таза ақша ағындары		(780.560)	(604.362)
Айырбастау бағамдарындағы өзгерістердің ақша қаражаты мен оның баламаларына әсері		145.268	(15.942)
Күтілетін кредиттік зияндар резервіндегі өзгеріс		(27)	14
Ақша қаражаты мен оның баламаларындағы таза өзгеріс		165.578	287.688
Жыл басындағы ақша қаражаты мен оның баламалары		1.050.873	763.185
Жыл соңындағы ақша қаражаты мен оның баламалары		1.216.451	1.050.873

* Осы бағанда келтірілген кейбір сомалар 2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін шоғырландырылған қаржылық есептіліктегі сомаларға сәйкес келмейді, өйткені жасалған түзетулерді көрсетеді, олар туралы ақпарат б-ескертпеді келтірілген.

Ақшалай емес операциялар

2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы негізгі құралдарды сатып алу үшін кредиторлық берешек 12.851 миллион теңгеге азайды (2023 жыл: 69.734 миллион теңгеге ұлғаю).

Басқарма Төрағасының орынбасары

Д.А. Арысова

Бас бухгалтер

А.С. Есбергенова

КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

	Бас компанияның акционерлеріне келеді					Жиыны	Бақыланбайтын қатысу үлесі	Жиыны
	Жарғылық капитал	Қосымша төленген капитал	Басқа да капитал	Есептілік валютасын қайта есептеу резерві	Бөлінбеген пайда			
<i>Миллион теңгемен</i>								
2022 жылғы 31 желтоқсанға	916.541	1.142	(1.759)	4.209.612	4.803.431	9.928.967	(61.541)	9.867.426
Бір жылғы таза пайда/(зиян) (қайта есептелген)*	-	-	-	-	962.700	962.700	(36.022)	926.678
Басқа да жиынтық кіріс/(зиян)	-	-	849	(119.331)	976	(117.506)	(341)	(117.847)
Жиынтық кіріс/(зиян) жиыны (қайта есептелген)*	-	-	849	(119.331)	963.676	845.194	(36.363)	808.831
Дивидендтер (26-ескертпе)	-	-	-	-	(300.002)	(300.002)	(1.500)	(301.502)
Самұрық-Қазынаның пайдасына бөлу (26-ескертпе)	-	-	-	-	(120)	(120)	-	(120)
Самұрық-Қазынамен басқа да операциялар (26-ескертпе)	-	-	-	-	(17.925)	(17.925)	-	(17.925)
Жалпы бақылаудағы «Полимер продакшн» ЖШС-ті сатып алу (26-ескертпе)	-	-	-	-	(1.520)	(1.520)	-	(1.520)
Самұрық-Қазынамен операциялар (26-ескертпе)	-	-	-	-	26.597	26.597	-	26.597
Байланысты тараптан болған салымдар (26-ескертпе)	-	-	-	-	14.827	14.827	-	14.827
2023 жылғы 31 желтоқсанға (қайта есептелген)*	916.541	1.142	(910)	4.090.281	5.488.964	10.496.018	(99.404)	10.396.614

КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП (жалғасы)

Миллион теңгемен	Бас компанияның акционерлеріне келеді					Жиыны	Бақыланбайтын қатысу үлесі	Жиыны
	Жарғылық капитал	Қосымша төленген капитал	Басқа да капитал	Есептілік валютасын қайта есептеу резерві	Бөлінбеген пайда			
2023 жылғы 31 желтоқсанға (қайта есептелген)*	916.541	1.142	(910)	4.090.281	5.488.964	10.496.018	(99.404)	10.396.614
Бір жылғы таза пайда /(зиян)	-	-	-	-	1.094.438	1.094.438	(191)	1.094.247
Басқа да жиынтық (зиян)/ кіріс	-	-	(1.463)	1.042.587	691	1.041.815	1.006	1.042.821
Жиынтық кіріс/ (зиян) жиыны	-	-	(1.463)	1.042.587	1.095.129	2.136.253	815	2.137.068
Дивидендтер (26-ескертпе)	-	-	-	-	(300.002)	(300.002)	(2.820)	(302.822)
Самұрық-Қазынаның пайдасына бөлу (26-ескертпе)	-	-	-	-	(16)	(16)	-	(16)
Самұрық-Қазынамен басқа да операциялар (26-ескертпе)	-	-	-	-	(1.989)	(1.989)	-	(1.989)
Самұрық-Қазынамен операциялар (26-ескертпе)	-	-	-	-	(296.192)	(296.192)	-	(296.192)
«ҚазМұнайГаз» Барлау Өндіру» АҚ таратудан болған әсер	-	-	-	-	-	-	(8.379)	(8.379)
2024 жылғы 31 желтоқсанға	916.541	1.142	(2.373)	5.132.868	5.985.894	12.034.072	(109.788)	11.924.284

* Осы бағанда келтірілген кейбір сомалар 2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін шоғырландырылған қаржылық есептіліктегі сомаларға сәйкес келмейді, өйткені жасалған түзетулерді көрсетеді, олар туралы ақпарат 6-ескертпеде келтірілген.

Басқарма Төрағасының орынбасары

Д.А. Арысова

Бас бухгалтер

А.С. Есбергенова

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін**

1. ЖАЛПЫ АҚПАРАТ

«ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» АҚ (бұдан әрі - Компания, «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ немесе Бас компания) 2002 жылғы 27 ақпанда ҚР Президентінің 2002 жылғы 20 ақпандағы № 811 Жарлығының және ҚР Үкіметінің (бұдан әрі - Үкімет) 2002 жылғы 25 ақпандағы № 248 қаулысының негізінде жабық акционерлік қоғам ретінде құрылған Қазақстан Республикасының (бұдан әрі - ҚР) мұнай-газ кәсіпорны болып табылады. Компания «Қазақойл» ұлттық мұнай-газ компаниясы» мен «Мұнай және газ көлігі» ұлттық компаниясы» жабық акционерлік қоғамдардың бірігуі нәтижесінде құрылды. Бірігудің нәтижесінде бұл компаниялардың барлық активтері мен міндеттемелері, оның ішінде олардың барлық кәсіпорындарға қатысу үлестерін қоса алғанда, Компанияға берілді. 2004 жылғы наурызда ҚР-дың заңнамасына сәйкес Компания акционерлік қоғам болып қайта тіркелді.

2006 жылғы 8 маусымнан бастап Компанияның жалғыз акционері «Самұрық» Мемлекеттік активтері басқару бойынша қазақстандық холдинг» акционерлік қоғамы болып табылды, әрі ол 2008 жылдың қазанында «Қазына» Тұрақты Даму Қоры» акционерлік қоғамымен бірігіп, осылайша «Самұрық-Қазына» Ұлттық Әл-ауқат Қоры» акционерлік қоғамын (бұдан әрі - Самұрық-Қазына) құрды. Үкімет Самұрық-Қазынаның жалғыз акционері болып табылады.

2015 жылғы 7 тамызда ҚР Ұлттық Банкі (бұдан әрі - ҰР ҰБ) Самұрық-Қазынадан Компания үлесінің 9,58%-ын және бір акциясын сатып алды. 2022 жылғы 8 желтоқсаннан бастап Компания акцияларының 3,00%-ы Astana International Exchange (бұдан әрі – AIX) және Қазақстан қор биржасы (бұдан әрі - KASE) қор биржаларында еркін айналымда болады.

2023 жылғы 22 желтоқсанда «Самұрық-Қазына»-ға тиесілі Компания акцияларының 20,00%-ы Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің пайдасына берілді.

2024 жылғы 31 желтоқсанға Компанияның 64 операциялық компанияда (2023 жылғы 31 желтоқсанға: 61) қатысу үлесі болды (бірілесіп «Топ»).

Компанияның тіркелген кеңсежайы мына мекенжайда орналасқан: ҚР, Астана қаласы, Дінмұхамед Қонаев көшесі, 8.

Топ қызметінің негізгі бағыттарына өзгесінен басқа мыналар кіреді:

- Мұнай-газ саласында бірыңғай мемлекеттік саясатты әзірлеуге және іске асыруға қатысу;
- Келісімшарттарға үлестік қатысу арқылы жер қойнауын пайдалану келісімшарттарында мемлекеттік мүдделерді білдіру; және
- Көмірсутектерді барлау, әзірлеу, өндіру, мұнай операцияларын жүргізу қызметтері, қайта өңдеу, мұнай химия, тасымалдау және өткізу, мұнай құбырлары мен газ құбырларын және мұнай-газ өндіру инфрақұрылымын жобалау, салу, пайдалану мәселелері бойынша корпоративтік басқару және мониторинг жасау.

Шоғырландырылған қаржылық есептілікке Компанияның және ол бақылайтын еншілес ұйымдардың қаржылық есептілігі кіреді (*З-ескерте*).

Топтың осы шоғырландырылған қаржылық есептілігін Басқарма төрағасының орынбасары мен Бас бухгалтері 2025 жылғы 5 наурызда шығаруға бекітті.

2. ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУ НЕГІЗІ

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілік, есеп саясатында және осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ескертпелерінде ашылып көрсетілген операцияларды қоспағанда, бастапқы құн бойынша бағалау қағидатына сәйкес әзірленді. Осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктегі барлық мәндер, арнайы аталған жағдайларды қоспағанда, миллиондарға дейін дөңгелектенген.

Сәйкестік туралы мәлімдеме

Топтың осы шоғырландырылған қаржылық есептілігі Халықаралық қаржылық есептілік стандарттары жөніндегі Кеңес («ХҚЕС жөніндегі Кеңес») бекіткен редакцияда ХҚЕС-тің бухгалтерлік есеп стандарттарына сәйкес әзірленді.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**2. ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУ НЕГІЗІ (жалғасы)****Сәйкестік туралы мәлімдеме (жалғасы)**

Шоғырландырылған қаржылық есептілікті ХҚЕС-ке сәйкес дайындау белгілі бір маңызды есептік бағалауды қолдануды талап етеді, сондай-ақ басшылықтан Топтың есеп саясатын қолдану барысында жол берулер бойынша пікірлер қолдануды талап етеді. Жоғары күрделілік деңгейі мен жол берулерді қолдануды қамтитын қолданылу саласы, сондай-ақ бағалау мен жол берулерді қолдану Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігі үшін елеулі болып табылатын салалар *4-ескертеде* ашылған.

Топ осы шоғырландырылған қаржылық есептілікті қызметтің үздіксіздігі туралы болжамға сүйене отырып дайындады. Топ басшылығы бұл жорамалға қатысты елеулі күмән тудыруы мүмкін айтарлықтай белгісіздіктер жоқ деп есептейді. Басшылықтың пайымдауынша, Топтың таяу болашақта және есепті кезең аяқталған күннен кейін кем дегенде 12 ай ішінде операциялық қызметті жалғастыру үшін жеткілікті ресурстары бар деп негізді түрде күтуге болады.

Шетел валютасын қайта есептеу*Функционалдық валюта және білдіру валютасы*

Топтың осы шоғырландырылған қаржылық есептілікке қосылған әрбір кәсіпорнының қаржылық есептілігінің элементтері кәсіпорын өз қызметін жүзеге асыратын негізгі экономикалық орта валютасын пайдалана отырып бағаланады (бұдан әрі - функционалдық валюта). Шоғырландырылған қаржылық есептілік Компанияның функционалдық валютасы мен оны білдіру валютасы болып табылатын Қазақстандық теңгемен (бұдан әрі - теңге) білдірілген.

Операциялар және шоттар сальдосы

Шетелдік валютадағы операциялар операциялар жүзеге асырылған күнгі валюта бағамы пайдаланыла отырып, функционалдық валютаға қайта есептеледі. Мұндай операциялар бойынша есептеулер нәтижесінде туындаған бағамдық айырмашылықтардан және есепті күнгі бағамдар бойынша шетел валютасында берілген монетарлық активтер мен міндеттемелерді қайта есептеуден түскен кірістер мен шығындар жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте танылады.

Тарихи құнның негізінде шетелдік валютада бағаланатын монетарлық емес баптар бастапқы мәмілелер жасалған күні қолданыста болған бағамдар бойынша қайта есептеледі. Әділ құны бойынша шетелдік валютада бағаланатын монетарлық емес баптар әділ құн белгіленген күні қолданыста болған бағамдар бойынша қайта есептеледі.

Монетарлық баптарды өтеу немесе қайта есептеу кезінде туындайтын айырмалар, Топтың шетелдік бөлімшелерге таза инвестицияларын хеджирлеудің бір бөлігі ретінде айқындалған монетарлық баптарды қоспағанда, пайда немесе зиян құрамында танылады. Бұл баптар инвестициялардың пайда немесе зиян құрамынан шығуы сәтіне жинақталған соманы қайта жіктей отырып таза инвестициялар шығарылғанға дейін басқа жиынтық кірістің құрамында танылады. Бұл монетарлық баптар бойынша бағамдық айырмаларға тән салық төлемдері мен кредиттер басқа да жиынтық кірістің құрамында танылады.

Топқа кіретін компаниялар

Функционалдық валютасы ұсыну валютасынан ерекшеленетін Топтың барлық еншілес ұйымдарының, бірлескен кәсіпорындары мен қауымдасқан компанияларының (олардың бір де бірі гиперинфляциялы экономикалардың валютасында операция жасамайды) қызметінің нәтижелері мен қаржылық позициясы ұсыну валютасына мынадай түрде қайта есептеледі:

- Қаржылық жағдай туралы ұсынылған есептердің әрқайсысы бойынша активтер мен міндеттемелер есепті күнге жабу бағамдары бойынша қайта есептеледі;
- Жиынтық кіріс туралы есептердің әрқайсысы бойынша кірістер мен шығыстар орташа бағамдар бойынша қайта есептеледі (орташа бағам бағамдардың жиынтық әсерінің операция жүзеге асырылған күнгі бағамға ақылға қонымды жақындауы болып табылмайтын жағдайлардан басқа; бұл жағдайда кірістер мен шығыстар операциялар жүзеге асырылған күнгі бағам бойынша қайта есептеледі); және
- Барлық бағамдық айырмалар өзге жиынтық кірісте жеке компонент ретінде танылады.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**2. ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУ НЕГІЗІ (жалғасы)****Шетел валютасын қайта есептеу (жалғасы)***Валюталарды айырбастау бағамдары*

KASE-де белгіленген орташа есептелген валютаны айырбастау бағамы ҚР ресми валюта айырбастау бағамы ретінде қолданылады. KASE-нің 2024 жылғы 31 желтоқсандағы айырбастау бағамы 1 АҚШ доллары үшін 525,11 теңгені құрады. Бұл бағам 2024 жылғы 31 желтоқсанға АҚШ долларында көрсетілген монетарлық активтер мен міндеттемелерді қайта есептеу үшін пайдаланылды (2023 жылғы 31 желтоқсанға: 1 АҚШ доллары үшін 454,56 теңге). KASE-нің 2025 жылғы 5 наурыздағы айырбастау бағамы 1 АҚШ доллары үшін 496,71 теңгені құрады. 2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы шетелдік валюталардың теңгеге қатысты бағамының тұрақсыздығына байланысты Топта 185.459 миллион теңге мөлшерінде нетто, оң бағамдық айырма қалыптасты.

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ**Есеп саясатындағы және ақпаратты ашып көрсету қағидаттарындағы өзгерістер***Жаңа стандарттар, түсіндірмелер және қолданыстағы стандарттар мен түсіндірмелерге түзетулер*

Шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау кезінде қабылданған есепке алу қағидаттары, 2024 жылдың 1 қаңтарына күшіне енген қабылданған жаңа стандарттар мен түсіндірмелерді қоспағанда, 2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін Топтың жылдық шоғырландырылған қаржылық есептілігін дайындау кезінде қолданылған қағидаттарға сәйкес келеді.

Топ шығарылған, бірақ әлі күшіне енген қандай да бір стандарттарды, түсіндірмелерді немесе түзетулерді мерзімінен бұрын қолданған жоқ.

Кейбір түзетулер мен түсіндірмелер алғаш рет 2024 жылы қолданыла, бірақ олар Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне әсерін тигізбеді.

Топ тек Топ үшін жарамды және қолданылатын стандарттардың тізімін ұсынды.

Өнім жеткізушілерді қаржыландыру тетіктері - 7 ХҚЕС-ке (IAS) және 7 ХҚЕС-ке (IFRS) түзетулер

2023 жылғы мамырда ХҚЕС жөніндегі Кеңес «Ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп» 7 ХҚЕС-ке (IAS) және «Қаржы құралдары: ақпаратты ашу» 7 ХҚЕС-ке (IFRS) түзетулерін шығарды, онда өнім жеткізушілерді қаржыландыру туралы келісімдердің сипаттамалары түсіндіріледі және осындай келісімдерді қосымша ашып көрсету талап етіледі. Түзетулерде қамтылған ақпаратты ашуға қойылатын талаптар қаржылық есептілікті пайдаланушыларға өнім жеткізушілерді қаржыландыру келісімдерінің кәсіпорынның міндеттемелеріне, ақша қаражатының ағындарына және өтімділік тәуекеліне ұшырағыштығын түсінуге көмектесуге бағытталған.

Түзетулер Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне әсерін тигізбеді.

«Кері жалдау арқылы сату кезіндегі жалдау міндеттемелері» 16 ХҚЕС-ке (IFRS) түзетулер

2022 жылғы қыркүйекте ХҚЕС жөніндегі Кеңес 16 ХҚЕС-ке (IFRS) түзету сатушы-жалға алушының кері жалдау арқылы сату операциясында туындайтын жалдау міндеттемесін бағалау кезінде пайдаланатын талаптарды нақтылайды, бұл сатушы-жалға алушы пайданың немесе зиянның кез келген сомасын мойындамауына кепілдігін береді. Бұл ол сақтайтын пайдалану құқығына қатысты болады.

Түзетулер Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне әсерін тигізбеді.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ (жалғасы)****Есеп саясатындағы және ақпаратты ашу қағидағтарындағы өзгерістер (жалғасы)*****Жаңа стандарттар, түсіндірмелер және қолданыстағы стандарттар мен түсіндірмелерге түзетулер (жалғасы)***

1 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер: Міндеттемелерді қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді ретінде жіктеу

2020 жылғы қаңтарда және 2022 жылғы қазанда ХҚЕС жөніндегі Кеңес *1 ХҚЕС-тің (IAS) 69-76 тармақтарына* түзетулерді шығарды, оларда міндеттемелерді қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді етіп жіктеуге қойылатын талаптар нақтыланды. Түзетулер мыналарды нақтылайды:

- Реттеу мерзімін ұзарту құқығы деп нені түсінуге болатындығын;
- Мерзімді ұзарту құқығы есепті кезеңнің соңына болуы тиіс;
- Жіктеуге ұйымның мерзімді ұзарту құқығын пайдаланып қалады деген ықтималдық ықпал етпейтіндігін;
- Міндеттеменің талаптары оның жіктелуіне ықпалын тигізбейді, тек егер айырбасталатын міндеттемеге ендірілген туынды құрал өз бетімен үлестік құрал болып табылмаса ғана.

Сонымен қатар, кредиттік шарттан туындайтын міндеттеме ұзақ мерзімді болып жіктелген және кәсіпорынның өтеуді кейінге қалдыру құқығы он екі ай ішінде болашақ міндеттемелердің сақталуына байланысты болатын жағдайларда ақпаратты ашу туралы талап енгізілді.

Түзетулер Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне әсерін тигізбеді. Топ *27-ескертпеде* кредиттік шарттардың талаптары бойынша ковенанттардың сақталуы туралы ақпаратты ашып көрсетті.

Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген стандарттар

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша стандарттарға жаңа түзетулер жарияланды:

- 21 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер - «*Валюта айырбастау мүмкіндігінің болмауы*» (2023 жылғы тамызда шығарылды);
- 18 ХҚЕС (IFRS) «*Қаржылық есептілікте ақпаратты ұсыну және ашу*» (2024 жылғы сәуірде шығарылды);
- 19 ХҚЕС (IFRS) «*Жария есеп берусіз еншілес ұйымдар: ақпаратты ашу*» (2024 жылғы мамырда шығарылды);
- *Табиғатқа байланысты электр энергиясына қатысты келісімшарттар* - 9 ХҚЕС (IFRS) және 7 ХҚЕС (IFRS) түзетулері (2024 жылғы желтоқсанда шығарылды);
- Жыл сайынғы жақсартулар, 11 том (2024 жылғы шілдеде шығарылды);
- *Қаржы құралдарын жіктеуге және бағалауға түзетулер* - 9 ХҚЕС (IFRS) және 7 ХҚЕС (IFRS) түзетулері (2024 жылғы мамырда шығарылды).

18 ХҚЕС (IFRS) «*Қаржылық есептілікте ақпаратты ұсыну және ашу*» қоспағанда, түзетулер Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсер етпейді деп күтілуде. Қазіргі уақытта Топ жаңа стандарт пен түзетулердің негізгі қаржылық есептер мен қаржылық есептілік жазбаларына қандай әсер ететінін анықтау үшін жұмыс істеуде.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ (жалғасы)**

Топ 2023 жылы тану мен ашып көрсетуден уақытша босатуды қолданған стандарттарға түзетулер

Pillar II

Халықаралық салық реформасы - Pillar II үлгілік ережелері - «Табыс салығы» 12 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер

12 ХҚЕС-ке (IAS) осы түзетулер ЭЫДҰ BEPS жобасы шеңберінде екінші компоненттің (*Pillar II*) қағидаларын қабылдау нәтижесінде шығарылды және мыналарды көздейді:

- Заңнамаға Pillar II үлгілік ережелерін енгізуге байланысты туындайтын кейінге қалдырылған салықтарды танудан және ашып көрсетуден міндетті түрде уақытша босатуды, және
- Жаңа заңнамаға жататын ұйымдардың қаржылық есептілігін пайдаланушыларға осы ұйымдарға заңнамада көзделген табыс салығы Pillar II үлгілік ережелеріне сәйкес, оның ішінде ол күшіне енгенге дейін қандай әсер ететінін жақсы түсінуге көмектесетін ақпаратты ашуға қойылатын талаптар.

Топ халықаралық компаниялар тобы болып табылатын Самұрық-Қазына тобының бөлігі болып табылады, оның кірісінің мөлшері халықаралық топтың есепті қаржы жылының алдындағы қаржы жылындағы шоғырландырылған қаржылық есептілігіне сәйкес тиісті қаржы жылы үшін Қазақстан Республикасының салық заңнамасына сәйкес айқындалған валюта айырбастаудың орташа арифметикалық нарықтық бағамын қолдана отырып, 750 миллион еуроға баламалы сомандан кем болмайтын соманы құрайды.

Самұрық-Қазына халықаралық топтың бас компаниясы болып табылады. Халықаралық топ мүшелері келесі юрисдикцияларда білдірілген, онда Pillar II үлгілік ережелері заңнамалық деңгейде қабылданған (немесе негізінен қабылданған) және 2024 жылдан бастап және одан кейін күшіне енді: Болгария Республикасы, Германия Федеративтік Республикасы, Нидерландтар Корольдігі, Румыния, Швейцария Конфедерациясы, Ұлыбритания және Солтүстік Ирландия Біріккен Корольдігі.

2023 жылы Топ заңнамаға Pillar II үлгілік ережелерін енгізуге байланысты туындайтын кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелерін танудан және ашып көрсетуден уақытша босатуды қолданды.

2024 жылы Топ 2024 жылғы жедел қаржылық ақпаратқа сүйене отырып, Pillar II үлгілік ережелерін заңнамалық деңгейде енгізуге байланысты алдын ала ықтимал әсерді бағалады.

Жүргізілген бағалау нәтижелеріне сүйене отырып, Топ Pillar II үлгілік ережелерімен анықталған және жоғарыда аталған юрисдикцияларда жұмыс істейтін кейбір компаниялар алған табыс салығына байланысты алдын ала ықтимал тәуекел Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігі үшін маңызды емес екенін анықтады. Топ бағалау жұмыстарын жалғастыруда.

Шоғырландыру негізі

Қоса беріліп отырған шоғырландырылған қаржылық есептілік Компанияның және оның еншілес ұйымдарының 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық есептілігін қамтиды. Бақылау, егер Топтың инвестициялардан ауыспалы қайтарымдылыққа құқығы бола немесе оның өзгеруіне байланысты тәуекелге ұшыраса және инвестициялар объектісіне қатысты өз өкілеттіктері салдарынан осы қайтарымға ықпал ете алған жағдайда жүзеге асырылады. Атап айтқанда, егер Топтың: инвестициялау объектісіне қатысты өкілеттіктері (яғни, инвестициялау объектісінің едәуір қызметін басқаруға ағымдағы мүмкіндікті қамтамасыз ететін қолдағы құқықтар); инвестицияларға өз қатысуынан ауыспалы кірісті алуға ұшырағыштығы немесе құқықтары, сондай-ақ; инвестициялау объектісіне қатысты өз өкілеттіктерін кірістердің көлеміне ықпал ету мақсатында пайдалану мүмкіндігі болған жағдайда, Топ инвестициялау объектісін бақылайды.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ (жалғасы)****Шоғырландыру негізі (жалғасы)**

Әдетте, дауыс беру көпшілігі бақылаудың болуымен негізделеді деп болжануда. Мұндай жорамалды растау үшін және Топтың инвестициялау объектісіне қатысты көпшілік дауыс беру құқығынан кемі немесе дәл сондай құқықтары болғанда, Топ, инвестициялау объектісінде дауыс беру құқықтары бар басқа тұлғалармен келісімдерді қоса алғанда, бұл инвестициялау объектісіне қатысты өкілеттіктердің бар-жоғын бағалау кезінде барлық орынды фактілер мен жағдайларды, басқа келісімдермен негізделген құқықтарды; дауыс беру құқықтарын және Топқа тиесілі әлеуетті дауыс беру құқықтарын ескереді.

Егер фактілер мен жағдайлар бақылаудың үш элементі бірінің немесе одан көбісінің өзгеруін растаса, Топ инвестициялар нысанына қатысты бақылаудың болуын қайтадан талдайды. Топ еншілес ұйымға бақылауды алған кезде еншілес ұйымның шоғырлануы басталады және Топ еншілес ұйымға бақылаудан айырылғанда тоқталады. Сатып алынуы немесе есептен шығарылуы жыл ішінде болған еншілес ұйымның активтері, міндеттемелері, кірістері мен шығыстары Топ бақылауды алған күннен бастап жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепке қосылады және Топ еншілес ұйымға бақылаудан айырылған күнге дейін көрсетіледі.

Еншілес ұйымдардың қаржылық есептілігі есеп саясатын бірізді қолданудың негізінде бас компанияның есептілігі сияқты дәл сол есепті кезең үшін әзірленді. Пайда немесе зиян және басқа да жиынтық кірістің әрбір құрамдасы Топтың бас компаниясының Акционерлеріне және тіпті егер бұл бақыланбайтын қатысу үлесінде теріс қалдықтарға әкеліп соқтырған жағдайда да, бақыланбайтын қатысу үлесіне жатады. Қажет болғанда еншілес ұйымдардың қаржылық есептілігі олардың есеп саясаттарын Топтың есеп саясатына сәйкес келтіру үшін түзетіледі. Барлық топ ішіндегі қалдықтар, операциялар, топ ішінде операцияларды жүзеге асыру нәтижесінде туындайтын өткізілмеген пайда мен зиян шоғырландыру кезінде толығымен алынып тасталды. Бақылаудан айырылмастан инвестициялау нысандарындағы қатысу үлестерінің өзгерісі капиталмен жасалған операция ретінде ескеріледі.

Егер Топ еншілес ұйымға бақылаудан айырылып қалса, ол тиісті активтерді (гудвилді қоса), міндеттемелерді, бақыланбайтын қатысу үлестерін және меншікті капиталдың басқа да құрамдастарын тануды тоқтатады және жиынтық кірісті немесе зиянды пайда немесе зиян құрамында мойындайды. Қалған инвестициялар әділ құны бойынша танылады.

Еншілес ұйымдар

2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша келесі елеулі тікелей еншілес ұйымдар осы шоғырландырылған қаржылық есептілікке қосылды:

Маңызды ұйымдар	Негізгі қызметі	Тіркелген елі	Иелік ету үлесі	
			2024 жылғы 31 желтоқсанға	2023 жылғы 31 желтоқсанға
«ҚазМұнайТөңіз» ЖШС	Барлау және өндіру	Қазақстан	100%	100%
«ҚМГ Қарашығанақ» ЖШС	Барлау және өндіру	Қазақстан	100%	100%
«Қазақтүрікмұнай» ЖШС	Барлау және өндіру	Қазақстан	100%	100%
КМГ Кашаган Б.В.	Барлау және өндіру	Нидерландтар	100%	100%
«Өзенмұнайгаз» АҚ	Барлау және өндіру	Қазақстан	100%	–
«Эмбамұнайгаз» АҚ	Барлау және өндіру	Қазақстан	100%	–
Dunga Operating GmbH (6-ескертпе)	Өндіру	Қазақстан	100%	100%
«ҚазТрансОйл» АҚ (бұдан әрі - ҚТО)	Мұнайды тасымалдау	Қазақстан	90%	90%
«ҚазақТөңізКөлікФлоты» ЖШС	Мұнайды тасымалдау және құрылыс	Қазақстан	100%	100%
Cooperative KazMunayGas PKI U.A.	Мұнай өнімдерін қайта өңдеу және өткізу	Нидерландтар	100%	100%
«Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС (бұдан әрі - АМӨЗ)	Қайта өңдеу	Қазақстан	99,53%	99,53%
«Павлодар мұнай-химия зауыты» ЖШС (бұдан әрі - ПМХЗ)	Қайта өңдеу	Қазақстан	100%	100%
KMG International N.V. (бұдан әрі - КМГИ)	Мұнай өнімдерін қайта өңдеу және өткізу	Румыния	100%	100%
«KMG Drilling&Services» ЖШС	Бұрғылау қызметтері	Қазақстан	100%	100%
«ҚазМұнайГаз» Барлау Өндіру» АҚ (бұдан әрі - ҚМГ БӨ)	Барлау және өндіру	Қазақстан	–	99,72%

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ (жалғасы)****Бизнесті біріктіру және гудвил**

Бизнесті біріктіру сатып алу әдісін пайдалана отырып есептеледі. Сатып алу құны сатып алу күніндегі әділ құн бойынша бағаланған берілген сыйақы сомасы және сатып алынатын компаниядағы бақыланбайтын қатысу үлесінің құны ретінде бағаланады. Бизнесті біріктіру жөніндегі әрбір мәміле үшін сатып алатын тарап сатып алынатын компаниядағы бақыланбайтын қатысу үлесі әділ құн бойынша, не сатып алынатын компанияның сәйкестендірілетін таза активтеріндегі теңбе-тең үлес бойынша бағалайды. Сатып алуға байланысты шегілген шығындар әкімшілік шығыстардың құрамына енгізіледі.

Топ бизнесті сатып алғанда, ол сатып алынған қаржы активтері мен қабылданған міндеттемелерді тиісті түрде шарттың талаптарына, экономикалық жағдайға және сатып алу күніндегі тиісті жағдайларға байланысты жіктейді. Бұған компания сатып алатын негізгі шарттарға қосылған туынды құралдарды бөлу жатады.

Сатып алатын тарап беруге тиіс шартты сыйақы сатып алу күніндегі әділ құн бойынша танылуға тиіс. Қаржы құралы болып табылатын және 9 ХҚЕС-тің (IFRS) «Қаржы құралдары» қолданылу аясына түсетін актив немесе міндеттеме ретінде жіктелетін шартты өтемақы әділ құны бойынша бағаланады, ал әділ құнның өзгеруі 9 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес пайда немесе зиян құрамында танылады. Егер шартты сыйақы 9 ХҚЕС-тің (IFRS) қолданылу аясына түспесе, ол пайда немесе зиян құрамында әділ құны бойынша бағаланады. Меншікті капитал ретінде жіктелуге жататын шартты өтеу кейіннен қайта бағаланады және оның кейіннен өтелуі меншікті капитал құрамында көрсетіледі.

Гудвил бастапқыда берілген сыйақы және танылған бақыланбайтын қатысу үлесі сомасының және сатып алушыға бұрын тиесілі болған үлестердің сатып алынатын таза сәйкестендірілетін активтердің және ол қабылдаған міндеттемелердің сомасынан асып түсуі ретінде айқындалатын бастапқы құны бойынша бағаланады. Егер сатып алынған таза активтердің әділ құны берілген өтемақы сомасынан асатын болса, Топ барлық сатып алынған активтердің және барлық қабылданған міндеттемелердің анықталу дұрыстығын, сондай-ақ сатып алу күніне танылуы тиіс болған сомаларды бағалау кезінде пайдаланылған процедураларды қайталап талдайды. Егер қайталап жасалған талдаудан кейін берілген өтемақы сатып алынған таза активтердің әділ құнынан кем болып қалса, табыс пайда немесе зиян құрамында танылады.

Кейіннен гудвил құнсызданудан болған жинақталған шығындар шегеріліп, бастапқы құн бойынша бағаланады. Құнсыздану тестісін өткізу мақсатында бизнесті біріктіру кезінде сатып алынған гудвил сатып алынған күннен бастап Топтың ақша ағындарын жасайтын бөлімшелерінің әрқайсысына бөлінеді, олар болжанып отырғандай компания сатып алатын басқа активтер мен міндеттемелер аталған бөлімшелерге жататынына немесе жатпайтынына тәуелсіз бизнесті біріктіруден пайда табады.

Егер гудвил ақша ағындарын жасайтын бірліктің бір бөлігі болса және осы бірліктің шеңберінде қызметтің бір бөлігі шығып кетсе, шығып кететін қызметке қатысты гудвил қызметтің шығуынан пайданы немесе зиянды айқындау кезінде осы қызметтің ағымдағы құнына кіреді. Мұндай жағдайда шығып қалған гудвил шығып қалған қызметтің құны мен ақша ағындарын жасайтын бірліктің қалған бөлігі құнының негізінде бағаланады.

Еншілес ұйымдарды жалпы бақылаудағы тараптардан сатып алу

Еншілес ұйымдарды жалпы бақылаудағы тараптардан сатып алынуы үлестерді біріктіру әдісін пайдалана отырып ескеріледі.

Жалпы бақылауға берілетін еншілес ұйымның активтері мен міндеттемелері шоғырландырылған қаржылық есептілікте беру күніне беретін ұйымның («Бастамашы») ағымдағы құны бойынша ескеріледі. Бастамашы бастапқыда сатып алған кезде объективті түрде ескеретін тиісті гудвил шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетіледі. Бастамашының гудвилін қоса алғанда, таза активтердің жалпы ағымдағы құны мен төленген сыйақы арасындағы айырма капиталды түзету ретінде шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетіледі.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ (жалғасы)**Бизнесті біріктіру және гудвил (жалғасы)**

Жалпы бақылаудағы тараптардан еншілес ұйымдарды сатып алу

Салыстырмалы деректерді қоса алғанда, шоғырландырылған қаржылық есептілік еншілес ұйымды Топ Бастамашы бастапқыда сатып алған күнге сатып алғандығы туралы жорамалға сүйене отырып ұсынылады.

Жалпы бақылаудағы тараптардан бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компанияларды сатып алу

Бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компанияларды жалпы бақылаудағы тараптардан сатып алынуы үлестерді біріктіру әдісін пайдалана отырып ескеріледі.

Топтың жалпы бақылауға берілетін бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компаниялардың активтері мен міндеттемелеріндегі үлесі шоғырландырылған қаржылық есептілікте беру күніне беретін ұйымның («Бастамашы») ағымдағы құны бойынша ескеріледі. Таза активтердің жалпы ағымдағы құнындағы Топтың үлесі мен төленген сыйақы арасындағы айырма капиталды түзету ретінде шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетіледі.

Қауымдасқан компанияларға және бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар

Айтарлықтай ықпалдың немесе бірлескен бақылаудың болуын анықтау кезінде ескерілетін факторлар еншілес ұйымдарға бақылаудың болуын анықтау кезінде ескерілетін факторларға ұқсас келеді. Топтың қауымдасқан компанияларға және бірлескен кәсіпорындарға инвестициялары үлестік қатысу әдісін пайдалана отырып ескеріледі.

Жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есеп бірлескен кәсіпорын немесе қауымдасқан компания қызметінің нәтижелеріндегі Топтың үлесін көрсетеді. Мұндай инвестициялау объектілерінің басқа да жиынтық кірісіндегі өзгерістер Топтың басқа да жиынтық кірісінің құрамында ұсынылады. Сонымен бірге, егер бірлескен кәсіпорын немесе қауымдасқан компания капиталында тікелей танылған өзгеріс орын алса, Топ осындай өзгерістегі өз үлесін таниды және бұл капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есепте қолданылса, осы фактіні ашады. Топтың және бірлескен кәсіпорындардың немесе қауымдасқан компаниялардың арасындағы мәмілелер бойынша туындайтын өткізілмеген кірістер мен залал бірлескен кәсіпорындағы немесе қауымдасқан компаниядағы қатысу үлесінің мөлшерінде алынып тасталады.

Бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компаниялардың пайдасындағы үлес жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте тікелей көрсетіледі және салық салынғаннан кейінгі пайданы немесе зиянды және бірлескен кәсіпорынның немесе қауымдасқан компанияның еншілес компанияларындағы бақыланбайтын қатысу үлесін білдіреді. Бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компаниялардың қаржылық есептілігі Топтың қаржылық есептілігі сияқты есепті кезеңде жасалады. Қажет болған жағдайда қаржылық есептілік есеп саясатын Топтың есеп саясатына сәйкес келтіру мақсатында түзетіледі.

Үлестік қатысу әдісін қолданғаннан кейін Топ бірлескен кәсіпорынға немесе қауымдасқан компанияға өз инвестициялары бойынша құнсызданудан болған қосымша залалды тану қажеттілігін айқындайды. Топ әрбір есепті күнге бірлескен кәсіпорынға немесе қауымдасқан компанияға инвестициялар құнсыздануының объективті дәлелдерінің болуын анықтайды. Мұндай дәлелдер болған жағдайда, Топ құнсыздану сомасын бірлескен кәсіпорынның немесе қауымдасқан компанияның өтелетін құны мен олардың баланстық құны арасындағы айырма ретінде есептейді және залалды «Бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компаниялардың пайдасындағы/(залалындағы) үлес» бабы бойынша жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте мойындайды.

Бірлескен кәсіпорындағы немесе қауымдасқан компаниядағы елеулі ықпалын жоғалтқан жағдайда Топ қалған инвестицияларды әділ құн бойынша бағалайды және мойындайды. Айтарлықтай ықпалдан немесе бірлескен бақылаудан айырылу сәтіне бірлескен кәсіпорынға немесе қауымдасқан компанияға салынған инвестициялардың баланстық құны мен қалған инвестицияның әділ құны және сатудан болған түсімдер арасындағы айырма пайда немесе зиян құрамында танылады.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ (жалғасы)****Кен орындарын барлауға, бағалауға және әзірлеуге байланысты шығыстар**

Жер қойнауын пайдалану құқықтарын (лицензияларды) иемденгенге дейін болған шығындар

Лицензияларды сатып алғанға дейін болған шығындар, ҚР Үкіметімен тиісті келісімге қол қойылғаннан кейін болған шығындарды қоспағанда, олар орын алған кезеңдегі шығыстарға жатады. Мұндай жағдайларда болған шығындар барлау және бағалау активтерінің құрамында капиталдандырылады.

Жер қойнауын пайдалану құқықтарын және мүлікті сатып алу шығындары

Жер қойнауын барлау әрі өндіру құқықтары және мүлікті сатып алуға арналған тиісті шығындар барлау әрі бағалау активтерінің құрамында капиталдандырылады және материалдық емес ретінде жіктеледі. Барлау бойынша әрбір объект жыл сайын бұрғылау жұмыстары жоспарланғанын және активтің құнсызданбағанын растау мәніне қарастырылады. Егер келешек жұмыстар жоспарланбаса, барлауға арналған лицензияларды және мүлікті сатып алуға арналған тиісті шығындардың ағымдағы құны есептен шығарылады. Экономикалық негізделген шығарылатын қорлар («дәлелденген қорлар» немесе «коммерциялық қорлар») анықталған кезде және әзірлеуді ішкі бекіту кезінде барлауға арналған лицензияларды және кен орындардың бөлігінде ескерілетін мүлікті сатып алуға арналған тиісті шығындардың ағымдағы құны, барлау және бағалау бойынша активтермен бірігіп, мұнай-газ мүлкіне немесе мұнай-газ активтеріне ауыстырылады.

Барлаумен және бағалаумен байланысты шығындар

Барлауға арналған заңды құқық сатып алынғаннан кейін, сәтсіз пайдаланылатын немесе жиектелетін ұңғымаларды қоса алғанда, геологиялық әрі геофизикалық зерттеу шығындары мен барлау және бағалау ұңғымаларымен тікелей байланысты шығындар ұңғыманы бұрғылау жұмыстары аяқталғанға дейін және нәтижелер бағаланғанға дейін шығындардың сипатына сәйкес барлау және бағалау материалдық емес немесе материалдық активтер ретінде капиталдандырылады. Мұндай шығындарға қызметкерлерге төлемақы, пайдаланылған материалдар мен жанар май, бұрғылау мұнарасының құны және мердігерлерге арналған төлемдер кіреді. Егер күтілетін қорлар табылмаса, барлау және бағалау бойынша актив құнсыздануға тестіленеді; егер шығарылатын көмірсутектер табылып, қызметті одан кейінгі бағалауға жататын болса, әрі оған коммерциялық әзірленуі ықтимал болатын басқа ұңғымаларда бұрғылау кіруі мүмкін болса, онда шығындар көмірсутектерді коммерциялық шығаруды бағалауда негізделген/үздіксіз прогреске қол жеткізілмейінше, актив ретінде ескерілуін жалғастырады.

Осы сияқты барлық шығындар техникалық, коммерциялық және басқарушылық тексеруге, сол сияқты әзірлеуді жалғастыру ниетін немесе табудан пайда алудың қандай да бір басқа тәсілін растау үшін жылына кем дегенде бір рет құнсыздану мәніне тексеруге жатады.

Көмірсутектердің дәлелденген қорлары анықталғанда және әзірлеу туралы шешім қабылданғанда, барлаумен және бағалаумен байланысты тиісті шығындар, тиісті шығыстар құнсыздану тестісінен кейін және құнсыздану залалы, егер ондай болса, танылағаннан кейін мұнай-газ активтеріне ауыстырылады.

Мұндай ниет болмағанда, және келісімшарттық аумақты Үкіметке қайтарып беру шешімі қабылданғанда және жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарттарды бұзу ниеті болғанда активтер шығыстарға есептен шығарылады.

Әзірлеу шығындары

Платформалар, мұнай құбырлары және әзірлеу ұңғымаларын бұрғылау сияқты инфрақұрылым объектілерін салу, орнату және аяқтау шығындары мұнай-газ мүлкінің құрамында капиталданады.

Мұнай-газ мүлкі және басқа да негізгі құралдар

Мұнай-газ мүлкі мен басқа да негізгі құралдар жинақталған амортизацияны, тозу мен құнсыздануды шегере отырып, бастапқы құны бойынша ескеріледі.

Активтердің бастапқы құны сатып алу немесе салу бағасынан, ұзақ мерзімді құрылыс және әзірлеу жобалары бойынша пайыздар шығындарынан, мойындау критерийлерін сақтау шартымен, активті жұмыс күйіне келтіруге тікелей байланысты шығындардан және қажет болғанда активті жою шығындарының бастапқы бағалауынан тұрады. Сатып алу немесе бағалау бағасы жиынтық төленген құн және активті сатып алу үшін берілген сыйақының кез келген түрінің әділ құны болып табылады.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ (жалғасы)****Мұнай-газ мүлкі және басқа да негізгі құралдар (жалғасы)**

Мұнай-газ мүлкі өндірістік әдісті пайдалана отырып амортизацияланады, ал материалдық емес активтер дәлелденген әзірленген қорлар бойынша, ал материалдық емес активтер дәлелденген қорлар бойынша амортизацияланады. Пайдалы қызмет ету мерзімі кен орындары қызметінің қалдық мерзімінен аз болатын кейбір мұнай-газ мүлкі пайдалы қызмет ету мерзімінің ішінде тік желілік әдіспен амортизацияланады.

Мұнай-газ активтері мен жерден басқа негізгі құралдарға, негізінен пайдалы қызмет етудің орта мерзімдерінің ішінде желілік әдіспен амортизацияланатын жер, ғимараттар, машиналар мен жабдықтар, көлік құралдары мен басқалары былайша кіреді:

МӨЗ активтері	4-100 жыл
Құбырлар	2-30 жыл
Ғимараттар мен құрылысжайлар	2-100 жыл
Машиналар мен жабдық	2-30 жыл
Көлік құралдары	3-35 жыл
Басқасы	2-20 жыл
Жер	Амортизацияланбайды

Негізгі құралдардың болжамды пайдалы қызмет етуінің мерзімі жыл сайынғы негізде қайта қарастырылып отырады және қажет болғанда мерзімдегі өзгерістер кейінгі кезеңдерде ескеріліп отырады.

Негізгі құралдардың ағымдағы құны ол өтелетін болып табылмайтындығына көрсететін қандай да бір оқиғалар немесе жағдайлардағы өзгерістер болған жағдайларда құнсыздану мәніне қайта қарастырылып отырады.

Көмірсутектердің коммерциялық көлемдерін өндіруді тоқтатқан және жойылуға арналған өндіру ұңғымаларын қоса алғанда, негізгі құралдар нысанының мойындалуын доғару есептен шығарылған кезде немесе егер келешекте мұндай активті пайдаланудан экономикалық пайданы алу күтілмеген жағдайда болады. Активті тануды доғару нәтижесінде туындайтын кірістер немесе шығыстар (активтің шығуынан және ағымдағы құнынан болатын таза түсімдер арасындағы айырмашылық ретінде есептелген) активті тану доғарылған кезең үшін пайдаға және зиянға кіргізіледі.

Материалдық емес активтер

Материалдық емес активтер жинақталған амортизацияны және құнсызданудан болған жинақталған шығындарды шегере отырып, құны бойынша ескеріледі. Материалдық емес активтерге табиғи газды барлауға, әзірлеуге және өндіруге арналған лицензияларды, компьютерлік бағдарламалар мен гудвилді сатып алу шығындары кіреді. Бөлек сатып алынған материалдық емес активтер бастапқыда сатып алу құны бойынша бағаланады. Бастапқы құны - бұл жиынтық төленген сома және активті сатып алу үшін берілген кез келген басқа сыйақының әділ құны.

Гудвилді және жер қойнауын пайдалану құқықтарын қоспағанда, материалдық емес активтер, пайдалы қызмет етудің күтілетін қалған мерзімінің ішінде тік желілік әдіспен амортизацияланады. Активтердің күтілетін пайдалы қызмет ету мерзімі жыл сайынғы негізде қайта қаралады және пайдалы қызмет ету мерзімдерін өзгерту қажет болғанда келесі кезеңдерде ескеріледі. Компьютерлік бағдарламалық жасақтаманың пайдалы қызмет ету мерзімі 3 жылдан 7 жылға дейін құрайды.

Материалдық емес активтердің ағымдағы құны оқиға немесе жағдаяттардағы өзгерістер активтің ағымдағы құны өтелмейтіндігін көрсеткен жағдайларда құнсыздануға талданады. Гудвил жыл сайын (31 желтоқсандағы жағдай бойынша), сондай-ақ оқиғалар оның ағымдағы құны құнсыздануы мүмкін екендігін көрсеткен жағдайларда, құнсыздануға тестіленеді.

Гудвилдің құнсыздануы гудвил қарайтын ақша ағынын туындататын бөлімшелер (немесе ақша ағынын туындататын бөлімшелер тобы) құнының өтелетін құнын бағалау арқылы анықталады. Егер ақша ағынын туындататын бөлімшелердің өтелетін құны олардың ағымдағы құнынан аз болса, құнсызданудан болған зиян танылады. Гудвилдің құнсызданудан болған залалды болашақ кезеңдерде қалпына келтіру мүмкін емес.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ (жалғасы)****Барлау және бағалау бойынша активтердің құнсыздануы**

Барлау және бағалау бойынша активтер құнсыздану мәніне тексеріледі, әрі мұндай активтер әзірлеу бойынша материалдық және материалдық емес активтердің құрамына немесе активтердің құнсыздануына нұсқайтын фактілер мен жағдайлар болғанда аударылады.

Бір немесе одан да көп төмендегі фактілердің және жағдайлардың болуы Топ барлау әрі бағалау жөніндегі өз активтерін құнсыздану мәніне тексеруге міндетті екендігіне нұсқайды (тізбесі толық болып табылмайды):

- Соның ішінде Топ ұйымы белгілі бір учаскені барлауға құқылы болған кезең өтіп кеткенде немесе таяу арада өтеді және оның ұзартылуы күтілмейді;
- Белгілі бір учаскеде минералды ресурстарды одан әрі барлауға және бағалауға едәуір шығыстар бюджетке қосылмаған және жоспарланбайды;
- Белгілі бір учаскеде минералды ресурстарды барлау және бағалау минералды ресурстардың коммерциялық тиімді көлемдерін анықтауға әкеліп соқтырмады және Топ ұйымы белгілі бір учаскеде мұндай қызметті тоқтату шешімін қабылдады;
- Жеткілікті деректер белгілі бір учаскені әзірлеу ықтималдылығына қарамастан барлау және бағалау жөніндегі активтің ағымдағы құны нәтижелі әзірлеудің немесе өткізудің нәтижесінде толық шамада өтелмейтіндігін көрсетеді.

Активтің шығуы бойынша міндеттеме (пайдаланудан шығару)

Пайдаланудан шығаруға арналған резервтер Топтың объектіні немесе негізгі құралды қайта монтаждау мен көшіру бойынша және объекті тұрған учаскені қалпына келтіру бойынша міндеттемесі болған кезде, сондай-ақ мұндай резервті пайымды бағалауды жүзеге асыру мүмкін болған кезде, дисконтталған ақша ағындарының негізінде толық көлемде танылады. Танылған сома жергілікті шарттар мен талаптарға сәйкес анықталған бағаланған болашақ шығыстардың ағымдағы құнын білдіреді. Сондай-ақ тиісті негізгі құрал танылған резервтің мөлшеріне баламалы сомада танылады. Соның салдарынан, бұл актив тиісті амортизациялау әдісі негізінде өндіріске және тасымалдауға капиталдандырылған шығындардың бір бөлігі ретінде амортизацияланады.

Міндеттемелерді өтеу үшін қажетті экономикалық пайда негізінде жататын есепті мерзімдегі немесе ресурстардың қайту сомасындағы өзгерістердің нәтижесі болып табылған пайдаланудан шығару жөніндегі қазіргі резервті бағалаудағы өзгерістер, немесе дисконттау мөлшерлемесіндегі өзгеріс мынадай түрде ескеріледі, соның салдарынан:

- (a) Резервтегі өзгерістер ағымдағы кезеңдегі тиісті активтің құнына қосылады немесе есептен шығарылады;
- (б) Активтің құнынан шығарылған сома оның ағымдағы құнынан аспауы тиіс. Егер резервтегі төмендеу активтің ағымдағы құнынан асып түссе, асып түсу дереу жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте танылады; және
- (в) Егер түзету актив құнының ұлғаюына әкеліп соқтырған жағдайда, Топ бұл активтің жаңа ағымдағы құны толығымен өтеле алмайтындығының көрсеткіші болып табылатындығын қарастырады. Егер бұл мұндай көрсеткіш болып табылса, Топ активтің өтелетін құнын бағалау арқылы оны құнсыздануға тестілейді және 36 ХҚЕС-ке (IAS) сәйкес құнсыздану бойынша кез келген залалды ескереді.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ (жалғасы)****Қаржы активтері*****Бастапқы тану және бағалау***

Қаржы активтері алғаш рет танылғанда кейіннен амортизацияланған құны бойынша, басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша және пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде жіктеледі. Қаржы активтерінің бастапқыда танылған кездегі жіктелуі келісімшартта көзделген қаржы активі мен Топ бұл активтерді басқару үшін қолданатын бизнес-модель бойынша ақша ағындарының сипаттамаларына тәуелді болады. Қаржыландырудың едәуір компонентін қамтымайтын немесе соған қатысты Топ іс жүзіндегі сипаттың жеңілдетілуін қолданған сауда дебиторлық берешекті қоспағанда, Топ қаржы активтерін бастапқыда пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланбайтын қаржы активтері жағдайында мәміле бойынша шығындар сомасына ұлғайтылған әділ құны бойынша бағалайды. Қаржыландырудың едәуір компонентін қамтымайтын немесе соған қатысты Топ іс жүзіндегі сипаттың жеңілдетілуін қолданған сауда дебиторлық берешек 15 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес айқындалған мәміленің бағасы бойынша айқындалады.

Борыштық қаржы активі амортизацияланған құны бойынша немесе басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша жіктелуі және бағалануы үшін ол өтелмеген негізгі сомаға «борыштың негізгі сомасы мен пайыздардың (SPPI) есебінен төлемдер ғана» білдіретін ақша ағындарының пайда болуына әкеп соқтыруы тиіс. Мұндай бағалау SPPI-тест деп аталады және әрбір құралдың деңгейінде жасалады. Топ қаржы активтерін басқару үшін пайдаланатын бизнес-модель ақша ағындарын әкелу мақсатында Топ өзінің қаржы активтерін басқаратын тәсілді сипаттайды. Бизнес-модель ақша ағындарының шартта көзделген ақша ағындарын алудың, қаржы активтерін сатудың немесе екеуінің де салдары болатындығын айқындайды. Заңнамамен немесе белгілі бір нарықта (стандартты талаптарда жасалатын сауда-саттық) қабылданған қағидамен белгіленген мерзімде активтерді жеткізуді талап етуші қаржы активтерін сатып алу немесе сату бойынша барлық операциялар ол жасалған күнге, яғни Топ активті сатып алуға немесе сатуға өзіне міндеттеме қабылдаған күнге танылады.

Кейінгі бағалау

Кейіннен бағалау мақсаттары үшін қаржы активтері екі санатқа жіктеледі:

- Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері (борыштық құралдар);
- Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері.

Топтың басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша ескерілетін қаржы активтері болмады.

Мойындауды тоқтату

Қаржы активі (қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептен алынып тасталады) мойындалуын тоқтатады, егер:

- Активтен ақша ағындарын алу құқығының қолданылу мерзімі аяқталса; не болмаса
- Топ активтен ақша ағымын алу құқығын берсе не болмаса үшінші тарапқа түсетін ақша ағымдарын толық көлемде және «транзиттік» келісім бойынша ешбір елеулі кідірусіз төлеу бойынша өз мойнына міндеттеме алса; және не болмаса (а) топ активтен болатын барлық тәуекелдер мен пайданы берсе, не болмаса (б) топ активтен болатын барлық тәуекелдер мен пайданы бермей, оларды сақтамаса, бірақ осы активтің бақылауын берсе.

Қаржы активтерінің құнсыздануы

Топ пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланбайтын барлық борыштық қаржы активтеріне қатысты күтілетін кредиттік зияндар (ККЗ) бағалау резервін мойындайды. ККЗ шартқа сәйкес Топқа тиесілі болатын ақша ағындары мен Топ бұл актив бойынша бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемеге шамамен тең болатын мөлшерлемені пайдалана отырып дисконтталған алуды күтіп отырған барлық ақша ағындарының арасындағы айырма ретінде есептеледі. Күтілетін ақша ағындарына ұсталатын қамтамасыз етуді сатудан немесе шарттық талаптардың ажырамас бөлігі болып табылатын кредит сапасын арттырудың басқа тетіктерінен болатын ақша ағындары жатады.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ (жалғасы)**Қаржы активтері (жалғасы)*****Қаржы активтерінің құнсыздануы (жалғасы)***

ККЗ екі кезеңде танылады. Бастапқы танылған сәттен бастап кредиттік тәуекел айтарлықтай ұлғаймаған қаржы құралдары бойынша келесі 12 айдың (12 айлық ККЗ) ішінде мүмкін болатын дефолттардың салдарынан туындауы мүмкін кредиттік зияндарға қатысты залалға бағалау резерві құрылады. Солар бойынша бастапқы танылған сәттен бастап қаржы құралдары үшін кредиттік тәуекел айтарлықтай ұлғайған дефолттың орын алу мерзімдеріне қарамастан (бүкіл мерзім үшін ККЗ) осы қаржы құралының қалған қолданылу мерзімінің ішінде күтілетін кредиттік зияндарға қатысты залалға бағалау резерві құрылады.

Сауда және басқа да дебиторлық берешекке қатысты Топ ККЗ-ны есептеу кезінде жеңілдетілген тәсілді қолданады. Тиісінше, Топ кредиттік тәуекелдің өзгерістерін қадағаламайды, ал оның орнына әрбір есепті күнге бүкіл мерзім үшін ККЗ тең сомада залалға бағалау резервін мойындайды. Топ қарыз алушылар мен жалпы экономикалық талаптарға тән болатын болжамды факторларды ескере отырып түзетілген кредиттік зияндардың пайда болуының өткен тәжірибесіне сүйене отырып бағалау резервтерінің матрицасын пайдаланды.

Егер шартта көзделген төлемдердің мерзімі 90 күнге өтіп кетсе, Топ қаржы активі бойынша дефолт болды деп есептейді. Дегенмен, белгілі бір жағдайларда Топ, егер ішкі немесе сыртқы ақпарат Топ ұстап қалатын кредит сапасын арттыру тетіктерін ескерместен, Топтың шартта көзделген қалған төлемдердің барлық сомасын алатындығына нұсқаса, қаржы активі бойынша дефолт болды деген қорытындыға келе алады. Егер Топтың шартта көзделген ақша ағындарының өтелуіне қатысты негізделген үміттері болмаса, қаржы активі есептен шығарылады.

Жалдау

Шарттың жасалу сәтіне Топ жалдау келісімі жалдау болып табылатындығын не болмаса белгілерін қамтитындығын бағалайды. Өзгеше айтқанда, Топ шарт сәйкестендірілген активті белгілі бір уақыт кезеңінің ішінде өтемақының орнына пайдаланылуын бақылау құқығын беретіндігін айқындайды.

Топ жалға алушы ретінде

Топ, қысқа мерзімді жалдауды және төмен құны бар активтерді жалдауды қоспағанда, барлық жалдау шарттарын мойындауға және бағалауға бірыңғай тәсілді қолданады. Топ жалдау төлемдерінің жасалуына қатысты жалдау міндеттемелерін және пайдалану құқығы нысанындағы активтерді мойындайды, олар базалық активтерді пайдалану құқығын білдіреді.

Пайдалану құқығы нысанындағы активтер

Топ жалдаудың басталу күніне (яғни базалық актив пайдалану үшін қолжетімді болатын күнге) пайдалану құқығы нысанындағы активтерді мойындайды. Пайдалану құқығы нысанындағы активтер, жалдау бойынша міндеттемелерді қайта бағалауға түзете отырып жинақталған амортизация мен құнсызданудан жинақталған залалды шегере отырып, бастапқы құны бойынша бағаланады. Пайдалану құқығы нысанындағы активтердің бастапқы құнына жалдау бойынша мойындалған міндеттемелердің көлемі, болған бастапқы тікелей шығындар және жалдаудың басталу күніне немесе жалдау бойынша алынған ынталандырушы төлемдерді шегере отырып жасалған жалдау төлемдері жатады. Пайдалану құқығы нысанындағы активтер келесі кезеңдердің барынша қысқасы бойына желілік әдіспен амортизацияланады: жалдау мерзімі немесе активтердің пайдалы қызмет етуінің болжамды мерзімі.

Егер жалдау мерзімінің соңында жалға алынған активке меншік құқығы Топқа өтетін болса немесе егер активтің бастапқы құны оны сатып алуға арналған опционның орындалуын көрсетсе, актив оның пайдалы қызмет ету мерзімінің бойына амортизацияланады. Пайдалану құқығы нысанындағы активтер де құнсыздану мәніне тексеріледі.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ (жалғасы)**Жалдау (жалғасы)*****Топ жалға алушы ретінде (жалғасы)******Жалдау бойынша міндеттемелер***

Жалдаудың басталу күніне Топ жалдау мерзімінің ішінде жүзеге асырылатын жалдау төлемдерінің келтірілген құны бойынша бағаланатын жалдау міндеттемелерін мойындайды. Жалдау төлемдеріне алынуға жататын жалдау бойынша кез келген ынталандыратын төлемдерді, индекске немесе мөлшерлемеге тәуелді болатын құбылмалы жалдау төлемдерін және тарату құнының кепілдіктері бойынша төленетін сомаларды шегере отырып белгіленген төлемдер (оның ішінде іс мәні бойынша белгіленген төлемдер) жатады. Жалдау төлемдеріне, егер Топтың бұл опционды орындайтындығына жеткілікті сенімділік болса, сатып алу опционын орындау бағасы және егер жалдау мерзімі Топтың жалдауды тоқтату опционын әлеуетті орындауын көрсететін болса, жалдауды тоқтату үшін айыппұлдарды төлеу жатады. Индекске немесе мөлшерлемеге тәуелді болмайтын құбылмалы жалдау төлемдері мұндай төлемдердің жүзеге асырылуына әкеп соқтыратын оқиға немесе талап орын алатын кезеңде шығыстар ретінде (олар қорларды өндіру үшін болған жағдайлардан басқа) танылады. Жалдау төлемдерінің келтірілген құнын есептеу үшін Топ жалдаудың басталу күніне қосымша қарыз қаражатын тарту мөлшерлемесін пайдаланады, өйткені жалдау шартында көзделген пайыздық мөлшерлеме оңай айқындала алмайды. Жалдаудың басталу күнінен кейін жалдау бойынша міндеттемелер көлемі пайыздардың есептелуін көрсету үшін ұлғайтылады және жүзеге асырылған жалдау төлемдерін көрсету үшін азайтылады. Сонымен қатар, Топ түрлендірілген, жалдау мерзімі өзгерген, жалдау төлемдері өзгерген (мысалға, мұндай төлемдерді айқындау үшін пайдаланылатын индекстің немесе мөлшерлеменің өзгеруімен негізделген келешек төлемдердің өзгеруі) немесе базалық активті сатып алуға арналған опционды бағалау өзгерген жағдайда жалдау міндеттемелерінің баланстық құнын қайта бағалайды. Топ жалдау бойынша міндеттемелерді «Қаржылық жалдау бойынша міндеттемелер» құрамында көрсетеді.

Тауар-материалдық қорлар

Тауар-материалдық қорлар өзіндік құн және ФИФО әдісі бойынша өткізудің таза құны екі өлшемнің ең азы бойынша ескеріледі. Оның құнына қорларды тиісті жерге жеткізумен және оларды ағымдағы күйге келтірумен байланысты әдеттегі қызмет барысында болған барлық шығындар жатады. Шикі мұнайдың және мұнай өнімдерінің құны, орташа өндіріс көлемінің негізінде тозу, таусылу және амортизация шығыстарының және үстеме шығыстардың тиісті бөлігін қоса алғанда, оларды өндірудің өзіндік құны болып табылады. Мұнай мен мұнай өнімдерін өткізудің таза құны, мұндай өткізумен байланысты шығыстарды шегере отырып, өткізудің болжамды бағасына негізделеді.

Ақша қаражаты мен оның баламалары

Ақша қаражаты мен оның баламаларына банк пен кассадағы ақша қаражаты, сондай-ақ бастапқы өтеу мерзімі үш айдан аспайтын қысқа мерзімді депозиттер жатады.

Қаржылық міндеттемелер***Бастапқы тану және бағалау***

Қаржылық міндеттемелер бастапқы тану кезінде пайда немесе зиян, кредиттер, қарыздар мен берешек немесе туынды құралдар арқылы әділ құны бойынша қайта бағаланатын қаржылық міндеттемелер ретінде жіктеледі.

Қаржылық міндеттемелер бастапқыда кредиттер мен қарыздар болған жағдайда тікелей солармен байланысты мәміле бойынша шығындарға көбейтілген әділ құны бойынша мойындалады.

Топтың қаржылық міндеттемелеріне сауда және басқа да кредиторлық берешек, кредиттер мен қарыз алулар, сондай-ақ туынды қаржы құралдары кіреді.

Сауда және басқа да кредиторлық берешек

Сауда кредиторлық берешек бастапқыда әділ құны бойынша көрсетіледі және кейіннен тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып амортизацияланған құн бойынша бағаланады.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ (жалғасы)**Қаржылық міндеттемелер (жалғасы)*****Бастапқы тану және бағалау (жалғасы)******Кредиттер мен қарыздар***

Бастапқыда танылғаннан кейін пайыздық кредиттер мен қарыздар тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып амортизацияланған құн бойынша бағаланады. Мұндай қаржылық міндеттемелер бойынша кірістер мен шығыстар, оларды тануды тоқтатқанда, сондай-ақ тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалану арқылы амортизацияның есептелуіне қарай жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте танылады.

Амортизацияланған құн сатып алу кезінде дисконттар немесе сыйақыларды, сондай-ақ тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажырамас бөлігі болып табылатын комиссиялық немесе шығындарды ескере отырып есептеледі. Тиімді пайыздық мөлшерлеме амортизациясы қаржылық шығындар құрамына енгізіледі.

Топтың пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша қайта бағаланатын ретінде бастапқыда мойындалған кезде ол айқындаған қаржылық міндеттемелер жоқ.

Қаржылық кепілдік шарттары

Топ шығарған қаржылық кепілдік шарттары ұстаушы шеккен залалды өтеу үшін төлем жасауды талап ететін шарттарды білдіреді, өйткені аталған борышкер борыштық құралдың талаптарына сәйкес төлемді мерзімінде жасамады. Қаржылық кепілдік шарттары бастапқыда кепілдіктің шығуымен тікелей байланысты мәміле бойынша шығындарды ескере отырып әділ құны бойынша міндеттеме ретінде танылады. Кейіннен міндеттеме келесі себептердің ең үлкені бойынша бағаланады: 9 ХКЕС-ке (IFRS) сәйкес есептелген күтілетін кредиттік зияндардың бағалау резерві және егер ондай болса, жинақталған амортизацияны шегере отырып танылған сома.

Таза инвестицияларды хеджирлеу

Туынды құрал немесе туынды емес қаржылық міндеттеме шетелдік бөлімшеге таза инвестицияны хеджирлеу құралы ретінде пайдаланылған кезде, туынды құралдың әділ құнының өзгеруінің тиімді бөлігі немесе туынды емес құралдың бағамдық айырмасынан түсетін кірістер мен залал басқа жиынтық кірістің құрамында шетел валютасын қайта есептеу ретінде танылады. Туынды құралдың әділ құнының өзгеруінің тиімсіз бөлігі немесе туынды емес құралдың бағамдық айырмасынан түсетін кірістер мен залал пайда немесе зиян құрамында танылады. Басқа жиынтық кірістің құрамында танылған сомалар ретроспективті түрде түзету ретінде пайда немесе зиян құрамына толық немесе ішінара қайта жіктеледі.

Резервтер

Резервтер, егер Топтың өткен оқиғалардың нәтижесінде туындаған ағымдағы міндеттемесі (заңды немесе ерікті түрде қабылданған) болса және міндеттемені өтеу үшін экономикалық пайданың кетуі қажет болады, ал мұндай міндеттеменің сомасы сенімді түрде айқындалуы мүмкін екендігінің едәуір ықтималдығы болса, танылады. Егер Топ резервтердің өтемақысын алуды болжаса, мысалы, сақтандыру шарты бойынша, өтеу жекелеген актив ретінде тек өтемақының алынуы күмән келтірмеген жағдайда ғана танылады.

Егер ақшаның уақытша құнының әсері елеулі болса, резервтер келешекте күтілетін ақша ағындарын дисконттау арқылы ақшаның уақытша құнының ағымдағы нарықтық бағасын және бұл қолданылғанда, нақты міндеттемеге тән тәуекелдерді көрсететін салық салынғанға дейінгі ағымдағы мөлшерлеме бойынша айқындалады. Егер дисконттау қолданылса, резервтің ұлғаюы уақыт өтісімен қаржылық шығындар ретінде мойындалады.

Үкіметтің алдындағы міндеттемелер бойынша резервтер

Үкімет Топқа демеушілікпен және қаржыландырумен байланысты түрлі міндеттемелерді жүктейді. Топ басшылығы мұндай міндеттемелер конструктивті болып табылады және Үкіметтің шешімдеріне сәйкес танылуы тиіс деп болжап отыр. Үкімет Топтың түпкі акционері ретінде болатындықтан, мұндай міндеттемелерді орындаумен байланысты шығыстар «акционерлерге басқа да бөлу» ретінде шоғырландырылған қаржылық есептілікте капитал құрамында танылады.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ (жалғасы)****Жұмыскерлерге төлемдер***Зейнетақы жоспары*

Алдын ала айқындалған зейнетақы жарналары бар зейнетақы бағдарламасы бойынша төлемдер олардың төленуіне қарай шығыстарға жатады. Зейнетақымен қамсыздандырудың мемлекеттік жүйесі бойынша төлемдер Топтың мұндай жоспар бойынша міндеттемелері алдын ала айқындалған зейнетақы жарналары бар зейнетақы бағдарламасы бойынша туындайтын міндеттемелерге тең болғанда, белгіленген жарналары бар зейнетақы жоспарлары ретінде қарастырылады.

Қызметкерлерге ұзақ мерзімді сыйақылар

Топ өз қызметкерлеріне Топ ұйымдары мен өз қызметкерлері арасындағы Ұжымдық шарттарға сәйкес зейнетке шыққанға дейін де және кейін де ұзақ мерзімді сыйақы төлейді. Ұжымдық шарт, атап айтқанда, зейнеткерлікке шыққанда біржолғы жәрдемақы төлеуді, еңбекке жарамсыздық, мерейтой және қаза болу жағдайында қызметкерлерге материалдық көмек көрсетуді және басқасын көздейді. Жәрдемақы алу құқығы әдетте қызметкердің зейнеткерлікке шыққанға дейін жұмысты жалғастырумен байланыстырылады.

Біржолғы жәрдемақыларды төлеу бойынша күтіліп отырған шығыстарды есептеу еңбек қызметі аяқталуы бойынша белгіленген төлемдері бар зейнетақылық жоспарларды есептеу кезінде қолданылатын әдіс бойынша қызметкердің еңбек қызметі ішінде жүзеге асырылады. Жыл ішінде туындаған актуарлық пайда мен зиян басқа жиынтық кірістің құрамында көрсетіледі. Осы мақсат үшін актуарлық пайда мен зиян актуарлық болжамдарға өзгерістердің әсерін де, актуарлық болжамдар мен нақты деректер арасындағы айырмаларға байланысты бұрынғы тәжірибенің әсерін де қамтиды. Басқа өзгерістер ағымдағы қызметтер құнын, бұрынғы қызметтер құнын және кадрлар қысқаруын немесе жасалған есеп айырысуларды қоса алғанда ағымдағы кезеңде танылады.

Зейнетақы міндеттемелерін есепке алғанда қолданылған аса елеулі болжамдар – бұл дисконт мөлшерлемесі мен қайтыс болуды болжау. Дисконт мөлшерлемесі болашақ міндеттемелердің таза келтірілген құнын анықтау үшін қолданылады және әр жылы осындай міндеттемелер бойынша дисконт амортизациясы жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте қаржылық шығындар ретінде көрсетіледі. Қайтыс болуды болжау сыйақы төлеудің болашақ ағынын болжамдау үшін қолданылады, ол сонан соң міндеттемелердің таза келтірілген құнын алу үшін шегеріледі.

Біржолғы демалыс жәрдемақылардан басқа, қызметкерлерге сыйақылар қызметкерлерге басқа ұзақ мерзімді сыйақылар ретінде қарастырылады. Осы сыйақылар бойынша күтіліп отырған шығыстарды есептеу қызметкердің еңбек қызметі ішінде белгіленген төлемдері бар зейнетақылық жоспарларды есептеу кезінде қолданылатын әдіспен жүзеге асырылады. Қызметкерлерге арналған басқа да ұзақ мерзімді сыйақылар бойынша актуарлық пайда мен зиян пайда немесе зиян құрамында танылады. Мұндай міндеттемелерді жыл сайынғы негізде тәуелсіз білікті актуарийлер бағалайды.

Түсімді мойындау

Топ уәде етілген тауарды немесе қызметті (яғни активті) сатып алушыға бере отырып, атқару бойынша міндеттемені орындаған кезде (немесе қалайша) түсім мойындалады. Сатып алушы бұл активке бақылауды алғанда (немесе қалай) актив беріледі, бұл әдетте келісімшарттың бағасы белгіленген немесе айқындалатын болып табылуы, ал дебиторлық берешекті алу мүмкіндігі негізделген түрде қамтамасыз етілген деген талаппен меншік құқығын беру кезінде орын алады. Атап айтқанда, шикі мұнай мен газды, сондай-ақ мұнай өнімдері мен басқа да тауарларды ішкі нарықта сатудан түскен кірістер, әдетте, оларға меншік құқығы өткен кезде танылады. Экспортқа сату үшін меншік құқығы, әдетте, ҚР шекарасында өтеді. Түсім кез келген сауда жеңілдіктерінің сомаларын, көлемі үшін жеңілдіктер мен өтелетін салықтарды ескере отырып, алынған немесе алынуға жататын сыйақының әділ құны бойынша бағаланады.

Қосалқы қызметтерді сату қызметтің бағасы айқындалуы мүмкін және кірістердің алынуына қатысты елеулі белгісіздіктің жоқ екендігі талабымен қызметтердің көрсетілу шамасына қарай танылады.

Топ, негізінен, түсімді келесі түрлер бойынша мойындайды:

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ (жалғасы)****Түсімді мойындау (жалғасы)***Мұнайды және мұнай өнімдерін сату*

Мұнайды және мұнай өнімдерін сатудан түскен кірістер тауарларға бақылау сатып алушыға берілгенде және өтемақыны көрсететін сомада бағаланған кезде танылады, соған құқықты Топ мұндай тауарларға немесе қызметтерге айырбас ретінде алуды күтіп отыр.

Тасымалдау бойынша қызметтер көрсету

Тасымалдау қызметтерінен түскен кірістер есепті кезеңде тасымалданған мұнайдың нақты көлемі негізінде қызметтер көрсету кезінде танылады.

Мұнайды және мұнай өнімдерін қайта өңдеу қызметтерін көрсету

Мұнайды және мұнай өнімдерін қайта өңдеуден түскен кірістер, егер Топтың экономикалық пайданы алуы ықтимал деп бағаланса және егер түсім төлемнің жасалу уақытына қарамастан сенімді түрде бағалай алынған жағдайда, мойындалады.

Пайыздық кіріс пен шығыс

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын барлық қаржы құралдары бойынша пайыздық кіріс пен пайыздық шығыс тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша көрсетіледі. Тиімді пайыздық мөлшерлеме - осы мөлшерлеме бойынша дисконттау кезінде күтілетін болашақтағы ақшалай төлемдер немесе қаржы құралын пайдаланудың болжамды мерзімі ішіндегі немесе өте қысқа уақыт кезеңі ішіндегі түсімдер, олар қолданылатын жерде бұл қаржы активінің немесе қаржылық міндеттеменің таза баланстық құнына дәлме-дәл келтіріледі. Пайыздық кіріс қаржылық кірістің құрамына қосылады және пайыздық шығыс жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте қаржылық шығыс құрамында көрсетіледі.

Шарттық міндеттемелер

Шарттық міндеттеме – Топ сатып алушыдан өтемақыны (немесе өтемақы сомасы күтіледі) алған тауарларды немесе қызметтерді сатып алушыға беру міндеттемесі. Сатып алушы өтемақыны Топ тауарды немесе қызметті сатып алушыға беру сәтіне дейін төлеген жағдайда, Топ шарттық міндеттемені төлемді жүзеге асыру сәтіне немесе төлем төленуге жататын болған сәтте (қайсысының бұрын орын алатындығына қарай) мойындайды. Топ шарт бойынша өз міндеттемелерін орындағанда шарттық міндеттемелер түсіммен мойындалады.

Табыс салығы

Бір жылғы табыс салығына ағымдағы корпоративтік табыс салығы, баламалы үстеме пайда салығы және кейінге қалдырылған салық кіреді. Ағымдағы және алдыңғы кезеңдер үшін ағымдағы табыс салығы бойынша активтер мен міндеттемелер салық органдарына өтеледі немесе төленеді деп болжанатын сома бойынша бағаланады. Осы соманы есептеу үшін қолданылатын салық мөлшерлемелері мен салық заңнамасы, – есепті күнге қабылданған немесе нақты қабылданған мөлшерлемелер мен заңдар. Тікелей капиталда мойындалған баптарға қатысты ағымдағы корпоративтік табыс салығы («КТС») жиынтық кіріс туралы есепте емес, капиталдың құрамында танылады.

Жер қойнауына үстеме салық («ЖҚҰС») табыс салығы ретінде қарастырылады және табыс салығы бойынша шығыстардың бір бөлігін құрады. Қолданыстағы салық заңнамасына сәйкес Топ жер қойнауын пайдалануға арналған әрбір келісімшартқа қатысты ЖҚҰС-ты жер қойнауын пайдалануға арналған әрбір бөлек келісімшарт бойынша жиынтық жылдық кірістің бір жылғы аударымдарға ара қатынасының негізінде құбылмалы мөлшерлемелер бойынша есептейді және төлейді. ЖҚҰС-ті қолдануды көздейтін жиынтық жылдық кірістің әрбір салық жылындағы аударымдарға ара қатынасы 1,24:1 құрайды. ЖҚҰС мөлшерлемелері әрбір келісімшартқа қатысты аударымдардың 25% артық жер қойнауын пайдалануға арналған әрбір келісімшартқа қатысты салықтық таза кірістің (ЖҚҰС пен рұқсат етілген баға белгілеулер үшін салық салынатын кіріс) бір бөлігі қолданылады.

Кейінге қалдырылған салық КТС, сол сияқты БҮПС үшін де есептеледі. Кейінге қалдырылған БҮПС келісімшарт бойынша төленуге жататын БҮПС-тің күтілетін мөлшерлемесі бойынша жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарттарға жатқызылған активтер үшін уақыт айырмалары бойынша есептеледі.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ МАҢЫЗДЫ ЕРЕЖЕЛЕРІ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ (жалғасы)**Табыс салығы (жалғасы)**

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелердің салық базасы мен олардың ағымдағы құны арасындағы есепті күнге қаржылық есептілік мақсаттары үшін уақытша айырмаларды айқындау арқылы міндеттемелер әдісі бойынша айқындалады.

Капитал*Бақыланбайтын қатысу үлесі*

Бақыланбайтын қатысу үлестері бастапқыда сатып алу күніне сәйкестендірілетін таза активтердің үлесіне пропорционалды етіп танылады.

Бақыланбайтын қатысу үлестері Компанияның акционерлеріне жататын капиталдан бөлек меншікті капиталдың құрамында қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген. Еншілес ұйымның шығындары тіпті егер бұл теріс сальдоға әкеп соқтырған жағдайда да Топ акционерлеріне және бақыланбайтын қатысу үлесіне жатады.

Дивидендтер

Дивидендтер есепті мерзімге дейін жарияланған жағдайда ғана міндеттемелер ретінде танылады және есепті мерзімдегі капитал сомасынан шегеріледі. Дивидендтер туралы ақпарат, егер олар есепті күнге дейін жарияланса, сондай-ақ есепті күннен кейін, бірақ шығаруға арналған шоғырландырылған қаржылық есептілікті бекіткен күнге дейін жарияланса, есептілікте ашып көрсетіледі.

Ақпаратты ұсыну

Жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есеп қаржылық кірістерден бөлек тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдана отырып есептелген пайыздық кірісті, сондай-ақ әкімшілік шығыстардан, қаржылық кірістер мен қаржылық шығыстардан бөлек күтілетін кредиттік зияндарды ұсыну мақсатында қайта қаралды. Топ мұндай бөлу қаржылық есептілікті пайдаланушылар үшін анағұрлым орынды ақпаратты ұсынуға мүмкіндік береді деп санайды.

4. МАҢЫЗДЫ ЕСЕПТІК БАҒАЛАУЛАР МЕН ПАЙЫМДАУЛАР

Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігін дайындау оның басшылығынан есептілікте көрсетілетін түсімдер, шығыстар сомасына, активтерге және міндеттемелерге, сондай-ақ есепті күнге шартты міндеттемелер туралы ақпаратты ашуға әсер ететін бағалау мәндерін және болжауларды пайымдау мен анықтау енгізуді талап етеді. Алайда осы болжаулар мен бағалау мәндеріне қатысты айқынсыздық келешекте осындай болжаулар мен бағалау қолданылатын активтер мен міндеттемелердің ағымдағы құнын елеулі түзетуді талап етуі мүмкін.

Құнсыздану тестісін жүргізу кезінде қабылданған жорамалдар

Топ ұзақ мерзімді активтердің құнсыздану белгілерінің болуын бағалауды және құнсыздану белгілері анықталған активтердің құнсыздану тестін жүргізді.

Топтың Brent маркалы мұнайға болжамды бағаларға, теңгенің АҚШ долларына айырбастау бағамы мен инфляцияның көрсеткіштеріне қатысты ұзақ мерзімді жорамалдары қайта қаралды және сыртқы дерек көздерінен алынған болжамдарға және ұзақ мерзімді нарықтық үміттерді болжайтын тәуелсіз зерттеу ұйымдарының бағалауларына негізделген. Өндіріс көлемдерінің есептеулері еншілес ұйымның дәлелденген әзірленген және әзірленбеген қорларына, сондай-ақ елеулі бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компаниялар үшін дәлелденген және ықтимал қорларына негізделген. Өндіру кезеңі жер қойнауын пайдалану келісімшарттарының қолданылу мерзімінің аяқталу күнімен не болмаса Топтың лицензияның қолданылу мерзімін ұзартуға ниеті болғанда, лицензияның қолданылу мерзімін ұзарту кезеңімен айқындалады. Өндірістің бағаланған көлемі Топтың өндірістік жоспарларына негізделген, олар, негізінен, жер қойнауын пайдалану келісімшарттарының қолданылу мерзімін ұзартуға арналған өтінімдерді беру үшін пайдаланылады.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**4. МАҢЫЗДЫ ЕСЕПТІК БАҒАЛАУЛАР МЕН ПАЙЫМДАУЛАР (жалғасы)****Құнсыздану тестісін жүргізу кезінде қабылданған жорамалдар (жалғасы)**

Дисконттау мөлшерлемелері ақша ағындарын жасайтын бөлек бірлік капиталының орташа алынған құнының негізінде есептелді және функционалдық валютаға, өндіріс кезеңіне, тәуекел үшін сыйлықақыға, бета коэффициентке және ақша ағындарын жасайтын тиісті бірліктің меншікті және қарызға алынған қаражатының ара қатынасына қарай 11,22%-дан бастап 16,42%-ға дейін құбылып отырды.

Ұзақ мерзімді баға жорамалдары Bloomberg consensus, сондай-ақ қысқа мерзімді жорамалдың негізінде қабылданды, әрі солар бойынша бағалар 2024 жылға нақты көрсеткіштерде төменде көрсетілген:

	2025	2026	2027	2028	2029
Brent маркалы мұнай (ICE Brent \$/баррель)	73,25	71,00	73,00	72,00	72,30

2024 жылы «Мұнай мен газды барлау және өндіру» сегментінде құнсыздану бойынша шығыстар 57.100 миллион теңгені құрады, олар негізінен 53.197 миллион теңге мөлшерінде Жаңаөзен қаласындағы теңіз суын тұщыландыру зауытының және жеткізуші инфрақұрылымның құнсыздануына жатады (14-ескертпе).

2024 жылы «Корпоративтік орталық» сегментінде құнсыздану бойынша шығыстар 40.678 миллион теңгені құрады, олар негізінен 17.703 миллион теңге мөлшерінде «Абай» жобасы бойынша барлау және бағалау жөніндегі активтерге жатады (14-ескертпе).

2024 жылы «Басқасы» сегментінде құнсыздану бойынша шығыстарды қалпына келтіру 11.609 миллион теңгені құрады, бұл негізінен ӨКҚБҚ құнсыздануынан бұрын танылған шығынды ӨКҚБҚ-ны пайдалану құнының оның баланстық құнынан 16.189 миллион теңге мөлшерінде асып кету сомасына қалпына келтіруге жатады (14-ескертпе).

2023 жылы «Мұнай мен газды барлау және өндіру» сегментінде құнсыздану бойынша шығыстар 107.725 миллион теңгені құрады, олар негізінен 74.255 миллион теңге мөлшерінде «Ақтоты және Қайран» жобасы бойынша барлау және бағалау жөніндегі активтерге жатады (14-ескертпе).

2023 жылы «Корпоративтік орталық» сегментінде құнсыздану бойынша шығыстар 40.337 миллион теңгені құрады, олар негізінен 40.244 миллион теңге мөлшерінде «Жеңіс» жобасы бойынша барлау және бағалау жөніндегі активтерге жатады (14-ескертпе).

2023 жылы «Шикі мұнай мен мұнай өнімдерін қайта өңдеу және өткізу» сегментінде құнсыздану шығыстары 97.854 миллион теңге болды. Құнсыздану шығыстары, негізінен, 97.636 миллион теңге мөлшерінде АҚГБ КМГИ-ге жатады (14-ескертпе).

Көптеген мұнай және мұнайды қайта өңдейтін активтердің өтелетін құнының баланстық құнынан асуы бағалардың өзгеруіне немесе басқа да жорамалдарға сезімтал келеді. Келесі қаржы кезеңдерінің ішінде болған өзгерістер бұл активтердің өтелетін құны олардың ағымдағы баланстық құнынан асып түсуіне немесе төмен болып қалуына әкеп соқтыра алады және тиісінше, сол кезеңде құнсызданудың қалпына келу немесе есептелу тәуекелі бар.

Мұнай және газ қорлары

Мұнай мен газдың қорларын бағалау тозу, ескіру және амортизация бойынша Топтың есеп айырысуында маңызды фактор болып табылады. Топ Қоғамның мұнай-газ инженерлерінің әдістемесіне сәйкес өзінің мұнай мен газ қорларын бағалайды. Мұнай-газ инженерлері қоғамының әдістемесі бойынша қорларды бағалау кезінде Топ ұзақ мерзімді жоспарлы бағаларды пайдаланады. Дәлелденген қорларды бағалау үшін жоспарлы бағаларды пайдалану жыл соңына спот бағаларды пайдалануға тән тұрақсыздықтың ықпалын жояды. Басшылық ұзақ мерзімді жоспарлы бағалар бойынша жорамалдар өндіру қызметінің ұзақ мерзімді сипатына көбірек сәйкес келеді және мұнай мен газдың қорларын бағалау үшін барынша лайықты негізді білдіреді деп есептейді.

Қорлардың барлық бағалаулары кейбір белгісіздік дәрежесін білдіреді. Белгісіздік негізінен мұндай деректерді бағалау және түсіндіру сәтіне қолжетімді болатын геологиялық және инженерлік деректердің көлеміне тәуелді болады.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**4. МАҢЫЗДЫ ЕСЕПТІК БАҒАЛАУЛАР МЕН ПАЙЫМДАУЛАР (жалғасы)****Мұнай және газ қорлары (жалғасы)**

Салыстырмалы түрдегі белгісіздік деңгейі қорларды екі негізгі санаттың біріне: дәлелденген немесе дәлелденбеген қорларға жатқызу арқылы көрсетілуі мүмкін. Дәлелденген қорларды өндіруде дәлелденбеген қорлармен салыстырғанда үлкен айқындылық бар және дәлелденген қорлар оларды өндіру мүмкіндігіне қатысты белгісіздіктің прогрессивті өсуін белгілеу үшін әзірленген және әзірленбеген қорларға бөлінуі мүмкін.

Жыл сайын бағалаулар талданып, түзетіліп отырады. Түзетулер қолдағы геологиялық деректерді, өндіру туралы өнеркәсіптік параметрлерді немесе деректерді бағалау немесе қайта бағалау; жаңа деректердің; немесе бағалар бойынша жорамалдардағы өзгерістердің салдарынан туындайды. Қорларды бағалау сондай-ақ кері әрекетті арттыру үшін жобалардың қолданылуы, пласт өнімділігіндегі өзгерістердің немесе әзірлеу стратегиясындағы өзгерістердің салдарынан қайта қаралуы мүмкін. Дәлелденген әзірленген қорлар тозуды, тауысылуды және амортизацияны есептеу үшін орындалған жұмыс көлеміне тепе-тең етіп амортизация мөлшерлемелерін есептеу үшін пайдаланылады. Топ бастапқы лицензиялық кезең ішінде өндірілетін болады деп күтілетін ретінде осындай көлемді ғана дәлелденген қорларға қосты. Бұл ұзарту бойынша рәсім нәтижесіне жатқызылатын айқындылықтың болмауынан пайда болды, өйткені лицензияларды ұзарту ең соңында Үкіметтің қарауы бойынша жүзеге асырылады. Топтың лицензиялық кезеңдерін ұзарту және қорлардың көрсетілген қорларын тиісінше ұлғайту, әдетте, тозу бойынша неғұрлым төменгі шығысқа әкеледі және кірістерге біршама әсер етуі мүмкін. Дәлелденген әзірленген қорлардың кемуі тозуға, тауысылуға және амортизацияға арналған ақша аударымдарының ұлғаюына (тұрақты өндіру деңгейінде), кірістің азаюына әкеліп соқтырады және сондай-ақ мүліктің ағымдағы құнының тікелей азаюына әкеліп соқтыра алады. Салыстырмалы түрде пайдаланылатын кен орындарының саны болған кезде өткен жылмен салыстырғанда қорларды бағалауға кез келген өзгерістер тозуға, ескіруге және амортизацияға аударымдарға біршама әсер етуі мүмкіндігі болады.

Құнсыздану тестісінің жыл сайынғы нәтижелері туралы толық ақпарат *14-ескертпеде* ашып көрсетілген.

Мұнай-газ активтерінің, мұнайды қайта өңдейтін және басқа активтердің өтелетіндігі

Топ активтерді немесе ақша қаражатын жасайтын активтер тобын («жасайтын бірлік») оқиға немесе жағдаяттардағы өзгерістер олардың құны өтелмейтіндігін куәландырған жағдайларда индикаторлардың болуын айқындау үшін бағалайды. Егер мұндай индикатор бар болып шықса, өткізу шығыстарын және пайдалану құнын шегере отырып әділ құнынан барынша жоғары мән ретінде қарастырылатын өтелетін құнның лайықты бағалануы жүргізіледі. Бұл есептемелер мұнайдың ұзақ мерзімді бағасы, дисконт мөлшерлемелері, болашақтағы капитал қажеттілігі, тәуекел мен белгісіздікке ұшыраған операциялық қызмет (бұл өндіру және сату көлемдерін қамтиды) сияқты бағалаулар мен жол берулерді пайдалануды қамтиды. Егер активтің немесе активтер тобының баланстық құны олардың өтелетін құнынан асатын болса, актив немесе активтер тобы құнсызданған болып есептеледі, олардың баланстық құны өтелетін құнға дейін азаяды. Өтелетін құнды бағалау кезінде келешекте күтілетін ақша ағындары активтер тобына тән болатын тәуекелдерге түзетіледі және ақшаның уақытша құнының ағымдағы нарықтық бағалауын және активке тән тәуекелдерді көрсететін дисконттау мөлшерлемесі бойынша келтірілген құнға дейін дисконтталады. Әділ құн активті және/немесе әкелуші бірлікті нарықтық талаптарда мәлім және мұндай мәмілені жасауға дайын тараптардың арасында сатудан түсуі мүмкін сома ретінде айқындалады және компанияға тән болуы мүмкін және жалпы қолданылмайтын факторлардың әсерін ескермейді.

Гудвилді қоса алғанда, КМГИ АҚГБ

2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Топ гудвилдің және КМГИ бөлімшелерінің құнсыздануына, оның ішінде мұнай өнімдерін өткізу, қайта өңдеу және құнсыздану индикаторларының болуына орай басқа активтер бойынша тест өткізді. КМГИ АҚГБ құнсыздануына жасалған талдау туралы барынша егжей-тегжейлі ақпарат *14-ескертпеде* баяндалған.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**4. МАҢЫЗДЫ ЕСЕПТІК БАҒАЛАУЛАР МЕН ПАЙЫМДАУЛАР (жалғасы)****Мұнай-газ активтерінің, мұнайды қайта өңдейтін және басқа активтердің өтелетіндігі (жалғасы)*****Гудвилді қоса алғанда, ПМХЗ***

2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанына Топтың ПМХЗ-ды сатып алуымен байланысты 88.553 миллион теңге мөлшерінде гудвилі бар (18-ескертуге). 2024 және 2023 жылдардың желтоқсанында Топ ПМХЗ гудвиліне жыл сайынғы тестілеуді өткізді. Өтелетін құнды бағалау кезінде маркетингтік схеманы қолдану арқылы анықталған сату шығындарын шегергендегі ПМХЗ-ның әділ құны есептелді. Құнсыздану индикаторларын талдау кезінде Топ шикі мұнайды қайта өңдеу көлемдерінің болжамын, мұнайды қайта өңдеу тарифтерін, күрделі шығындарды және басқа да факторларды ескерді. ПМХЗ өтелетін құнды дисконтталған ақша ағындарының үлгісін пайдалана отырып есептеді. 2024 жылы 14,12% (2023: 16,02%) дисконттау мөлшерлемесі салықтарға дейін капиталдың орташа алынған құнының негізінде есептелді. Ажырамайтын тәуекел жеке бета-факторды қолдану арқылы қосылды. Бета-фактор ортақ қолжетімді нарықтық деректердің негізінде бағаланды. 2032 жылға дейінгі болжамды ақша ағындары басшылықтың ықтимал операциялық және күрделі шығындар бойынша ағымдағы бағалауын болжайтын, ПМХЗ-дың 2025-2029 жылдарға (2023: 2024-2028 жылдар) бес жылдық бизнес-жоспарына негізделген. 2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша шығындарды шегере отырып әділ құны негізінде есептелген ПМХЗ гудвилінің өтелетін құны оның баланстық құнынан көп болды, тиісінше, құнсыздану танылмады.

Болжамдардағы өзгерістерге сезімталдық

ПМХЗ гудвилінің өтелетін құнын бағалау нәтижелері негізгі жорамалдарды, атап айтқанда, дисконттау мөлшерлемесін өзгертумен, сондай-ақ терминалдык кезеңде жоспарланған EBITDA мәндерін өзгертумен байланысты жол берулерді өзгертуге сезімтал болып табылады. Дисконттау мөлшерлемесінің 1,0%-дан 15,12%-ға дейін артуы (2023: 17,02%) және EBITDA жоспарланған мәнінің терминалдык кезеңде 1%-ға төмендеуі ПМХЗ жасайтын бірліктің өтелетін құнының оның баланстық құнына дейін азаюына әкеп соқтырмайды.

Басқа да АҚГБ

Топтың шикізат тауарларына бағаларды қайта қарау және басқа да жорамалдар «Шикі мұнай мен мұнай өнімдерін қайта өңдеу және өткізу» АҚГБ басқа сегменттерінде құнсыздану шығыстарының пайда болуына әкеп соқтырмады.

Активтердің шығуы бойынша міндеттемелер***Мұнай-газ активтері***

Белгілі бір келісім-шарттардың талаптары бойынша заңнамаға және нормативтік-құқықтық актілерге сәйкес Топтың негізгі құралдарды қайта монтаждау және жою және кез келген кен орындарындағы жер учаскелерін қалпына келтіру бойынша заңды міндеттемелері болады. Атап айтқанда, Топтың міндеттемелеріне барлық өндірістік емес ұңғымаларды біртіндеп жабу және құбырларды, ғимараттарды қайта монтаждау және келісімшарттық аумақты рекультивациялау сияқты қызметті түпкілікті тоқтату, сондай-ақ әрбір өндірістік учаскеде қоршаған ортаны ластау бойынша пайдаланудан шығару әрекеттері жатады. Лицензияның қолданылу мерзімі Топтың қарауы бойынша ұзартылмайтындықтан, түпкілікті жабу бойынша кен орнындағы міндеттемелерді өтеудің есеп мерзімі әрбір лицензиялық кезең аяқталған күн болып табылады. Ұңғымаларды жоюды қаржыландыру бойынша Топтың міндеттемелерінің және түпкілікті жабу бойынша шығыстардың көлемі тиісті келісімшарттардың және қолданыстағы заңнаманың талаптарына байланысты.

Міндеттемелер лицензиялық кезең соңында түпкілікті жою және түпкілікті жабу бойынша мұндай шығыстарды қаржыландыру бойынша келісімшарт та, заңнама да белгілі бір міндеттемені түсіндірмеген сол жағдайларда танылмайды. Мұндай шешімді қабылдау кейбір айқындылықтың болмауымен және біршама пайымдаулармен түсіндіріледі. Басшылықтың мұндай міндеттемелердің болуына немесе болмауына қатысты бағасы Үкіметтің саясаты мен тәжірибесіндегі немесе жергілікті салалық тәжірибеге өзгерістермен бірге өзгеруі мүмкін.

Топ активтердің істен шығуы бойынша міндеттемелерді әрбір келісімшарт бойынша бөлек есептейді. Міндеттемелердің сомасы инфляцияның күтілетін деңгейіне түзетілген және қазақстандық нарыққа тән тәуекелдерге түзетілген өтпелі экономикамен елдің мемлекеттік борышы бойынша орташа ұзақ мерзімді тәуекелсіз пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып дисконтталған міндеттемелерді өтеу үшін күтілетін, талап етілетін ретіндегі бағаланған шығындардың ағымдағы құны болып табылады.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**4. МАҢЫЗДЫ ЕСЕПТІК БАҒАЛАУЛАР МЕН ПАЙЫМДАУЛАР (жалғасы)****Активтердің шығуы бойынша міндеттемелер (жалғасы)***Мұнай-газ активтері (жалғасы)*

Активтердің істен шығуы бойынша міндеттеме әрбір есепті күнге қайта қаралады және «Негізгі құралдардың объектісін пайдаланудан шығару, олар орналасқан учаскедегі табиғи ресурстарды қалпына келтіру бойынша міндеттемелерге және өзге де осыған ұқсас міндеттемелерге өзгерістер» 1 КИМСФО түсіндірмеге сәйкес ең үздік бағаны көрсету үшін түзетіледі.

Активтерді жабуға және есептен шығаруға болашақтағы шығындарды бағалау кезінде мәнді бағалар мен басшылық жасаған пайымдаулар пайдаланылды. Бұл міндеттемелердің көпшілігі алыс болашаққа жатқызылады және заңнама талаптарындағы түсініксіздіктен басқа, Топтың бағасына активтерді жою технологиясындағы, шығындардағы және салалық тәжірибедегі өзгерістер әсер етуі мүмкін. Топ ағымдағы жылдың бағасын және ұзақ мерзімді инфляция деңгейінің орташа мәнін пайдалана отырып, ұңғымаларды болашақ жою құнын бағалайды.

Ұзақ мерзімді инфляция және Топ кәсіпорындары бойынша қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп бойынша міндеттемелерді айқындау үшін пайдаланылған дисконттау мөлшерлемелері 2024 жылғы 31 желтоқсанда 2,24%-дан 8,60%-ға дейін және тиісінше 6,85%-дан 12,15%-ға дейінгі аралықта болды (2023 жылғы 31 желтоқсан: 2,03%-дан 14,54%-ға дейін және 6,20%-дан 11,37%-ға дейін). 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың мұнай-газ активтерін жою міндеттемесіне резервтің баланстық құны 142.009 миллион теңгені құрады (2023 жылғы 31 желтоқсанға: 123.785 миллион теңге) (29- ескертпе).

Магистральдық мұнай құбырлары мен газ құбырлары

2012 жылғы 4 шілдеде күшіне енген «Магистральдық құбыр туралы» ҚР Заңына сәйкес, «ҚазТрансОйл» АҚ (бұдан әрі - ҚТО) пайдалануды аяқтағаннан кейін магистральдық құбырды жою және кейіннен қоршаған ортаны қалпына келтіру, соның ішінде жерді қайта өңдеу бойынша шаралар жүргізу бойынша заңды міндеттемесі бар. Мұнай құбырларын жою және топырақ құнарлығын қалпына келтіру бойынша міндеттеменің резерві Топ есептеген қайта монтаждау және топырақ құнарлығын қалпына келтіру жұмыстарының құны негізінде бағаланады. 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша құбырларды жою және топырақтың құнарлығын қалпына келтіру бойынша міндеттемеге резервтің теңгерімдік құнын 37.405 миллион теңге құрады (2023 жылғы 31 желтоқсанға: 45.649 миллион теңге) (29-ескертпе).

Экологиялық оналту

Қазақстанда қоршаған ортаны қорғау жөніндегі заңнама даму үдерісінде, сондықтан да тұрақты өзгерістерге ұшырады. 2021 жылғы 1 шілдеден бастап заңды күшіне енген ҚР Экологиялық кодексіне түзетулерге сәйкес Басшылық Топтың қаржылық жағдайына және қызметінің нәтижелеріне әсер етуі мүмкін ықтимал міндеттемелер бар деп санайды.

Топ өзгерістерге талдау жүргізді және активтердің шығуына және жерді қалпына келтіруге байланысты қосымша әлеуетті міндеттемелердің сомасын бағалады. 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ резервінің баланстық құны 41.778 миллион теңгені құрады, бұл болашақ акша ағындарының келтірілген құнына тең (2023 жылғы 31 желтоқсанға: 39.271 миллион теңге) (29 және 35-ескертпелер).

Топ жағдайды қадағалап отыруды жалғастырады және жаңа фактілер мен мән-жайларды, сондай-ақ ҚР Экологиялық кодексін қолдануға қатысты мемлекеттік орган ұсынған кез келген түсініктемелерді ескеретін болады.

Топ бағалау да жасайды және экологиялық тазарту жұмыстары мен оңалтуға міндеттемелер бойынша резервтер қалыптастыру бойынша пайымдау шығарады. Қоршаған ортаны қорғауға шығындар капиталдандырылады немесе олардың болашақ экономикалық пайдасына қарай шығыстарға жатқызылады. Өткен қызметте пайда болған қазіргі жағдайға жатқызылатын және болашақ экономикалық пайдасы жоқ шығындар шығыстарға жатқызылады.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**4. МАҢЫЗДЫ ЕСЕПТІК БАҒАЛАУЛАР МЕН ПАЙЫМДАУЛАР (жалғасы)****Экологиялық оңалту (жалғасы)**

Міндеттемелер шығындар туралы ағымдағы ақпараттың және топырақ құнарлығын қалпына келтіру бойынша күтілетін жоспарлардың негізінде айқындалып, дисконтталған негізде ескеріледі. Топтың экологиялық оңалту резерві Топ қолданыстағы қазақстандық және еуропалық нормативтік базалардың талаптарын сақтауға қажетті күтілетін шығындарды тәуелсіз бағалауға негізделген басшылықтың үздік бағасын білдіреді. Топ бұл міндеттемені, 2025 жылдың жылдық бюджетін қосылған шығындар бөлігін қоспағанда, ұзақ мерзімді ретінде жіктеді. Экологиялық оңалту жөніндегі резервтерге қатысты іс жүзіндегі шығындар заңнамадағы және нормативтік-құқықтық актілердегі өзгерістер салдарынан бағалардан, қоғамдық күтулерден, тазарту технологияларындағы аумақтық жағдайлар мен өзгерістерді анықтау мен талдаудан ерекшеленуі мүмкін. Экологиялық оңалтудағы міндеттемелер бойынша резервтегі өзгерістер 29-ескертіпте ашылып көрсетілген.

Қызметкерлерге сыйақылар

Зейнеткерлікке шыққанға дейін және одан кейін қызметкерлерге сыйақылар бойынша ұзақ мерзімді міндеттемелердің құны және келтірілген міндеттемелер құны актуарлық әдіс қолданылып белгіленеді. Актуарлық әдіс келешекте нақты нәтижелерден айырмашылығы болуы мүмкін түрлі болжамдарды қолдануды білдіреді. Актуарлық әдіс шегеру мөлшерлемелері, келешекте жалақының өсімі, өлім-жітім деңгейі және келешекте қызметкерлерге сыйақылар өсімі туралы болжамдарды қамтиды.

Негізгі болжамдарды бағалаудың күрделілігіне және жұмыскерлердің еңбек қызметін аяқтауы бойынша олардың сыйақылары бойынша міндеттемелердің ұзақ мерзімді сипатына орай мұндай міндеттемелер осындай болжамдардың өзгерістеріне аса сезімтал келеді. Барлық болжамдар әрбір есепті күнге қайта қаралады.

Салық салу

Салық тәуекелдерін бағалау кезінде, басшылық Топ даулай алмайтын немесе есептей алмайтын салық заңнамасын сақтамауды мүмкін болатын саласы ретінде қарайды, ол егер қосымша салықтар салық органдарында есептелінетін болса табысты түрде шағымдана алады. Мұндай анықтау мәнді пайымдауларды шығаруды талап етеді және салық заңнамасы мен нормативтік құқықтық актілердегі өзгерістер, жер қойнауын пайдалануға Топтың келісім-шарттарында салық салу талабына түзету, салық талқылауларынан өзі күтетін шешімдер бойынша күтілетін нәтижелерді және сәйкестікті тексеруге салық органдары жүзеге асыратын нәтиженің негізінде анықтау нәтижесінде өзгеруі мүмкін. Табыс салығынан басқа, басқа да салықтар бойынша резервтер 29-ескертіпте ашылып көрсетілген салықтар бойынша резервтердің құрамына кіреді. Табыс салығынан басқа, басқа да салықтар бойынша шарттың міндеттемелер 35-ескертіпте ашылып көрсетіледі. Табыс салығы бойынша резервтер мен шартты міндеттемелер құрамына кіреді және табыс салығы бойынша міндеттемелер немесе шартты міндеттемелер ретінде ашылып көрсетіледі (32 және 35-ескертіпелер).

Негізгі құралдардың пайдалы қызмет ету мерзімі

Топ әрбір қаржы жылының соңында жылына кем дегенде бір рет негізгі құралдардың қалған пайдалы қызмет ету мерзімін бағалайды, егер күту өткен бағалаудан ерекшеленген жағдайда, өзгерістер *«Есеп саясаты, есеп бағаларындағы өзгерістер және қателер»* 8 ХКЕС-ке (IAS) сәйкес есеп бағалауларындағы өзгерістер ретінде перспективті ескеріледі.

Қаржы құралдарының әділ құны

Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте танылған қаржы құралдарының және қаржылық міндеттемелердің әділ құны осы активті нарықтар негізінде анықталмайтын жағдайларда, ол дисконтталған ақша ағындарының моделін қоса алғанда, бағалау әдістерін пайдалана отырып, анықталады. Мүмкіндігіне қарай осы модельдер үшін бастапқы деректер ретінде алайда, бұл іс жүзінде жүзеге асыру мүмкін болмаған жағдайларда, бақылаушы нарықтардан түсетін ақпарат пайдаланылады, әділ құнды белгілеу үшін пікірдің белгілі бір үлесі талап етіледі. Пікірлер өтімділік тәуекелі, кредиттік тәуекел және өзгермелілік сияқты осындай бастапқы деректерді есепке алынуын қамтиды. Осы факторларға қатысты болжамдарға өзгерістер шоғырландырылған қаржылық есептілік нысандарында көрсетілген қаржы құралдарының әділ құнына ықпал етуі мүмкін. Егжей-тегжейі 34-ескертіпте ашылған.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**5. БАҚЫЛАУДАН АЙЫРЫЛУ*****Karaton Operating Ltd. ЖК (бұдан әрі – Karaton)***

2024 жылғы 21 ақпанда Компания мен «Татнефть» ЖАҚ Атырау облысында орналасқан Каратон жер қойнауы учаскелерінде көмірсутектерді өндіруге арналған келісімшарттың ұстаушысы болып табылатын Компанияның еншілес ұйымы «Каратон»-ның жарғылық капиталындағы қатысу үлесінің 50%-ын сатып алу-сату шартына қол қойды. 2024 жылғы 21 ақпандағы мәміленің нәтижесінде Топ Каратонды бақылауын жоғалтты.

Каратондағы қатысу үлесінің 50%-ын сату құны 18,2 миллион АҚШ долларын құрады (еншілес ұйымның шығу күніне баламасы 8.255 миллион теңге).

2024 жылғы 13 наурызда «Татнефть» ЖАҚ 18,2 миллион АҚШ доллары мөлшерінде (төлем жасау күніне баламасы 8.188 миллион теңге) ақшалай сыйақыны төледі.

Бұрынғы еншілес компанияда қалған инвестиция үлестік қатысу әдісі бойынша ескерілетін бірлескен кәсіпорынға инвестицияны білдіреді және бақылаудан айырылу күніне оның әділ құны 8.255 миллион теңгені құрайды.

Компания мен «Татнефть» ЖАҚ Каратонды бірлесіп бақылайды, Каратонның қызметі туралы шешімдер бірауыздан қабылданады.

2024 жылғы 1 қаңтардан бастап бақылауды жоғалту күніне дейінгі кезеңдегі Каратонның таза ақша ағындары келесідей болды:

Миллион теңгемен

Инвестициялық	(118)
Ақша қаражаты мен оның баламаларының таза азаюы	(118)

Бақылаудан айырылу күніне Каратонның таза активтері былайша болды:

Миллион теңгемен

Активтер

Барлау және бағалау бойынша активтер (17-ескертпе)	291
Негізгі құралдар (16-ескертпе)	28
Басқа да активтер	21
Ақша қаражаты мен оның баламалары	178
Активтер жиыны	518

Міндеттемелер

Сауда кредиторлық берешек	5
Басқа да қысқа мерзімді міндеттемелер	413
Міндеттемелер жиыны	418
Есептен шығару тобымен тікелей байланысты таза активтер	100

Еншілес ұйымның шығу күніне алынған ақшалай сыйақы	8.255
Бірлескен кәсіпорынға салынған қалған инвестициялардың 50% әділ құны (21-ескертпе)*	8.255
Еншілес ұйымның шығуынан түскен кіріс	16.410

* Топ Каратонның сәйкестендірілетін таза активтерінің әділ құнындағы тиісті үлестегі бірлескен кәсіпорынға инвестицияның 50%-ын мойындады.

Каратон қызметі «Мұнай мен газды барлау және өндіру» сегментінде көрсетілген.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**5. БАҚЫЛАУДАН АЙЫРЫЛУ (жалғасы)****«KALAMKAS-KHAZAR OPERATING» ЖШС (бұдан әрі – ККО)**

2023 жылғы 9 ақпанда Компания мен «Лукойл» ЖАҚ Каспий теңізінің қазақстандық секторында орналасқан Қаламқас-теңіз, Хазар және Әуезов жер қойнауы учаскелерінде көмірсутектерді өндіруге арналған келісімшарттың ұстаушысы болып табылатын Компанияның еншілес ұйымы ККО-ның жарғылық капиталындағы қатысу үлесінің 50%-ын сатып алу-сату шартына қол қойды. 2023 жылғы 11 қыркүйекте тараптар сатып алу-сату шартында көзделген кейінге қалдыру талаптарын орындағаннан кейін ККО-ны қайта тіркеу жүргізілді. Мәміленің нәтижесінде Топ ККО бақылауын жоғалтты.

Қатысу үлесінің 50%-ын сату құны 200 миллион АҚШ долларын құрады (еншілес ұйымның шығу күніне баламасы 93.258 миллион теңге). Сатып алу-сату шартының талаптарына сәйкес сату құны белгілі бір талаптар орындалған жағдайда 100 миллион АҚШ долларына түзетілуі мүмкін (бұдан әрі – Қосымша сыйақы). Топ бұл Қосымша сыйақыны 29 миллион АҚШ доллары (баламасы 14.154 миллион теңге) мөлшерінде пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активі ретінде қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептің басқа да ұзақ мерзімді қаржы активтерінің құрамында таныды. 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қосымша сыйақының әділ құны 33 миллион АҚШ долларын құрады (баламасы 17.461 миллион теңге) (2023 жылғы 31 желтоқсан: 30 миллион АҚШ доллары, баламасы 13.860 миллион теңге).

2023 жылғы 21 қыркүйекте «Лукойл» ЖАҚ 200 миллион АҚШ доллары мөлшерінде (төлем жасау күніне баламасы 94.644 миллион теңге) ақшалай сыйақыны төледі.

Бұрынғы еншілес компанияда қалған инвестиция үлестік қатысу әдісі бойынша ескерілетін бірлескен кәсіпорынға инвестицияны білдіреді және бақылаудан айырылу күніне оның әділ құны 93.258 миллион теңгені құрайды. Компания мен «Лукойл» ЖАҚ ККО-ны бірлесіп бақылайды, ККО-ның қызметі туралы шешімдер бірауыздан қабылданады.

2023 жылғы 1 қаңтардан бастап бақылауды жоғалту күніне дейінгі кезеңдегі ККО нәтижелері келесідей болды:

Миллион теңгемен

Қаржылық кіріс	7
Жалпы және әкімшілік шығыстар	(108)
Қаржылық шығындар	(33)
Теріс бағамдық айырма, нетто	(98)
Пайда салығы бойынша шығыстар	(1)
Кезеңдегі зиян	(233)

2023 жылғы 1 қаңтардан бастап бақылауды жоғалту күніне дейінгі кезеңдегі ККО таза ақша ағындары келесідей болды:

Миллион теңгемен

Операциялық	(102)
Инвестициялық	(16.937)
Қаржылық	17.059
Ақша қаражаты мен оның баламаларының таза өсуі	20

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**5. БАҚЫЛАУДАН АЙЫРЫЛУ (жалғасы)****«KALAMKAS-KHAZAR OPERATING» ЖШС (бұдан әрі – ККО) (жалғасы)**

Бақылаудан айырылу күніне ККО-ның таза активтері былайша болды:

Миллион теңгемен

Активтер	
Негізгі құралдар (16-ескертпе)	5.185
Барлау және бағалау бойынша активтер (17-ескертпе)	14.678
Ақша қаражаты мен оның баламалары	20
Басқа да активтер	626
Активтер жиыны	20.509
Міндеттемелер	
Алынған қарыздар	2.511
Сауда кредиторлық берешек	3.548
Басқа да қысқа мерзімді міндеттемелер	5
Міндеттемелер жиыны	6.064
Есептен шығару тобымен тікелей байланысты таза активтер	14.445
Еншілес ұйымның шығу күніне алынған ақшалай сыйақы	93.258
Еншілес ұйым шыққан күнгі қосымша сыйақының әділ құны	14.154
Бірлескен кәсіпорынға салынған қалған инвестициялардың 50% әділ құны (21-ескертпе)*	93.258
Еншілес ұйымның шығуынан түскен кіріс	186.225

* Топ ККО-ның сәйкестендірілетін таза активтерінің әділ құнындағы тиісті үлестегі бірлескен кәсіпорынға инвестицияның 50%-ын мойындады.

ККО қызметі «Мұнай мен газды барлау және өндіру» сегментінде көрсетілген.

6. БИЗНЕСТІ БІРІКТІРУ***Dunga Operating GmbH сатып алу***

2023 жылғы 9 қазанда ҚМГ TOTALENERGIES EP DANMARK A/S компаниясымен Дунга кен орнында шикі мұнай мен табиғи газды барлау және өндірумен айналысатын Total E&P dunga GmbH (2023 жылғы желтоқсанда Dunga Operating GmbH деп өзгертілген) акцияларының 100% сатып алу-сату шартына қол қойды. Сатып алу бағасы 358,5 миллион АҚШ доллары болды (баламасы 165.913 миллион теңге). Келісімде тараптар 2023 жылғы 30 қазанда және 2023 жылғы 20 қарашада орындаған жабудың белгілі бір прецеденттік шарттары қамтылды, ҚМГ акциялары қайта тіркелгеннен кейін мәміле аяқталды. ҚМГ еншілес ұйым Dunga Operating GmbH-ті бақылауға алды, бұл ҚР нарығында шикі мұнай мен табиғи газдың ресурстық базасындағы және өндірудегі ҚМГ үлесін арттырды.

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға шоғырландырылған қаржылық есептілік шығарылған күні Dunga Operating GmbH таза, сәйкестендірілетін активтері мен міндеттемелерінің әділ құнын бағалау аяқталмағандықтан, Топ Dunga Operating GmbH таза сәйкестендірілетін активтері мен міндеттемелерінің әділ құнын 358,5 миллион АҚШ доллары (баламасы 165.913 миллион теңге) көлемінде берілген өтемнің әділ құнына тең алдын ала құн бойынша «Бизнесті біріктіру» 3 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес бағалады.

2024 жылы топ Dunga Operating GmbH компаниясының сатып алу күніндегі таза, сәйкестендірілетін активтері мен міндеттемелерінің әділ құнын бағалауды бизнесті біріктірудің бастапқы есебін аяқтау мақсатында аяқтады.

Сатып алу күніне Dunga Operating GmbH таза сәйкестендірілетін активтері мен міндеттемелерінің әділ құны 156.099 миллион теңгені құрады, бұл алдын ала бағалаудан 9.814 миллион теңгеге төмен. Бұл нәтиже сатып алынған күннен бастап 2023 жылғы 31 желтоқсанға дейінгі табыс салығы бойынша негізгі құралдар мен шығыстардың амортизациясының тиісінше 1.661 миллион теңгеге және 556 миллион теңгеге төмендеуіне әкелді.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**6. БИЗНЕСТІ БІРІКТІРУ (жалғасы)*****Dunga Operating GmbH сатып алу (жалғасы)***

2023 жылғы салыстырмалы ақпарат осы түзетулерді көрсету үшін қайта есептелді.

Төменде сатып алу күніне *Dunga Operating GmbH* сәйкестендірілетін активтері мен міндеттемелерінің әділ құны туралы ақпарат көрсетілген:

<i>Миллион теңгемен</i>	Сатып алу күніне
Активтер	
Ұзақ мерзімді активтер	
Негізгі құралдар (16-ескертпе)	181.462
Материалдық емес активтер (18-ескертпе)	5.481
Ұзақ мерзімді банк салымдары	5.413
Басқа да ұзақ мерзімді активтер	3.132
Қысқа мерзімді активтер	
Тауар-материалдық қорлар	6.387
Сауда дебиторлық берешек	5.870
Табыс салығы бойынша алдын ала төлем	2.284
Басқа да қысқа мерзімді қаржылық емес активтер	5.601
Басқа да қысқа мерзімді қаржы активтері	55
Ақша қаражаты мен оның баламалары	8.288
Активтер жиыны	223.973
Ұзақ мерзімді міндеттемелер	
Резервтер (29-ескертпе)	4.346
Кейінге қалдырылған салық бойынша міндеттемелер (32-ескертпе)	48.752
Өзге де ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер	447
Қысқа мерзімді міндеттемелер	
Сауда кредиторлық берешек	8.802
Басқа да қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер	5.527
Міндеттемелер жиыны	67.874
Әділ құны бойынша таза активтердің жиыны	156.099
Төлем көзінен ұсталатын салықты қоса алғанда, сатып алу құны	165.913
Сатып алу кезінде пайда болған гудвил	9.814

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілікте *Dunga Operating GmbH*-ың қызметі «Мұнай мен газды барлау және өндіру» сегментінде көрсетілген.

Сатып алу күніне сауда дебиторлық берешектің әділ құны 5.870 миллион теңгені құрайды, бұл сауда дебиторлық берешектің жалпы сомасы болып табылады. Бұл ретте шарттар бойынша сомалар толық көлемде алынуы мүмкін деп күтілуде.

Кейінге қалдырылған салық бойынша міндеттемелер негізінен салық салу мақсатында материалдық және материалдық емес активтердің жеделдетілген амортизациясының салық әсеріне байланысты.

Сатып алу кезінде 9.814 миллион теңге мөлшерінде танылған гудвил Дунга кен орнында шикі мұнай мен табиғи газды барлау мен өндіруден топтың күтілетін экономикалық пайдасына жатады. Мойындалған гудвил салық салу мақсатында толық көлемде де, ішінара да есептен шығарылмайды.

Сатып алу күнінде шартты міндеттемелер танылған жоқ.

Сатып алынған күннен бастап *Dunga Operating GmbH* компаниясының Топтың кірісіне қосқан үлесі 2023 жылы 2.872 миллион теңгені құрады, Топтың табыс салығын есепке алғанға дейінгі үздіксіз қызметтен алған пайдасына 1.172 миллион теңгені құрады. Егер бірлестік 2023 жылдың басында орын алса, жалғасып жатқан қызметтен түскен түсім 2023 жылы 34.032 миллион теңгені, ал Топтың жалғасып жатқан қызметтен табыс салығын есепке алғанға дейінгі пайдасы 2023 жылы 21.468 миллион теңгені құраған болар еді.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**7. САТЫП АЛУШЫЛАРМЕН ЖАСАЛҒАН ШАРТТАР БОЙЫНША ТҮСІМ**

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жыл	2023 жыл
Өнім және қызмет типі		
Шикі мұнай мен газды сату	4.695.223	4.628.125
Мұнай өнімдерін сату	2.697.812	2.848.921
Мұнай мен мұнай өнімдерін қайта өңдеу қызметтері	258.530	248.058
Мұнайды тасымалдау қызметтері	240.728	226.142
Басқа да кірістер	437.968	368.297
	8.330.261	8.319.543
Географиялық өңірлер		
Швейцария	1.852.928	1.677.575
БАӘ	1.850.402	223.586
Қазақстан	1.602.854	1.454.546
Румыния	1.198.203	1.334.646
Нидерландтар	741.826	2.500.126
Басқа елдер	1.084.048	1.129.064
	8.330.261	8.319.543
Түсімді тану уақыты		
Белгілі бір уақыт сәтінде	8.093.554	8.121.191
Кезең ішінде	236.707	198.352
	8.330.261	8.319.543

8. БІРЛЕСКЕН КӘСІПОРЫНДАР МЕН ҚАУЫМДАСҚАН КОМПАНИЯЛАРДЫҢ ПАЙДАСЫНДАҒЫ ҮЛЕС, НЕТТО

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жыл	2023 жыл
Бірлескен кәсіпорындар		
«Теңізшевройл» ЖШС	303.480	340.884
Маңғыстау Инвестмент Б.В. Тобы (ММГ)	35.726	38.255
«KC Energy Group» ЖШС*	27.288	–
«PETROSUN» ЖШС*	26.238	46.567
«ҚазГерМұнай» ЖШС	25.336	20.983
«Қазақстан-Қытай мұнай құбыры» ЖШС	20.844	18.720
«КазРосГаз» ЖШС	19.157	32.324
«Қазақойл-Ақтөбе» ЖШС	5.986	(1.869)
Valsera Holdings B.V. тобы (ПКОП)	(177)	17.296
«Теңіз Сервис» ЖШС	(1.742)	116
«Kazakhstan Petrochemical Industries Inc.» ЖШС	(5.210)	(12.339)
Ural Group Limited	(8.961)	(47.006)
Басқа	(2.185)	3.896
	445.780	457.827
Қауымдасқан компаниялар		
«Каспий Құбыр өткізу Консорциумы»	81.525	64.358
«ПетроКазахстан Инк.»	2.253	4.889
Басқа	1.672	7.103
	85.450	76.350
	531.230	534.177

* «KC Energy Group» ЖШС «PETROSUN» ЖШС-нің ағымдағы қызметіне ұқсас, қатысушылардың құрамы және басқару тетіктері бірдей талаптарда құрылған. «PETROSUN» ЖШС қызметі кезең-кезеңімен «KC Energy Group» ЖШС-не ауыстырылады деп жоспарлануда.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**9. САТЫП АЛЫНҒАН МҰНАЙДЫҢ, МҰНАЙ ӨНІМДЕРІ МЕН БАСҚА ДА МАТЕРИАЛДАРДЫҢ ӨЗІНДІК ҚҰНЫ**

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жыл	2023 жыл
Қайта сату үшін сатып алынатын мұнай	3.380.238	3.402.819
Материалдар мен қорлар	561.039	416.851
Қайта өңдеуге арналған мұнайдың құны	338.490	687.792
Қайта сату үшін сатып алынатын мұнай өнімдері	67.244	90.108
Қайта сату үшін сатып алынатын газ	–	24.311
	4.347.011	4.621.881

10. ӨНДІРІСТІК ШЫҒЫСТАР

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жыл	2023 жыл
Жалақы бойынша шығыстар	606.560	510.927
Жөндеу және қызмет көрсету қызметтері	272.584	212.500
Көлік шығыстары	156.399	123.310
Электр энергиясы	125.666	117.957
Қысқа мерзімді жалдау бойынша шығыстар	92.377	102.385
Қоршаған ортаны қорғау	15.015	17.930
Тауар-материалдық қорларды таза өткізу құнына дейін есептен шығару	1.485	1.590
Мұнай өнімдері бойынша туынды құралдардан іске асырылған пайда	(19.502)	(69)
Басқа	148.020	133.192
	1.398.604	1.219.722

11. ТАБЫС САЛЫҒЫНАН БАСҚА САЛЫҚТАР

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жыл	2023 жыл
Шикі мұнай экспортына рента салығы	139.656	138.986
Экспорттық кеден бажы	124.941	113.248
Акциз	120.114	112.320
Пайдалы қазбаларды өндіруге салынатын салық	99.446	142.900
Өлеуметтік салық	50.921	44.863
Мүлікке салынатын салық	33.345	31.505
Айналымға салынатын салық	14.472	–
Басқа салықтар	10.089	10.258
	592.984	594.080

Румынияның № 296/2023 Заңына сәйкес, айналымы 50 миллион еуродан асатын мұнай-газ секторының компаниялары 2024-2025 жылдардағы табыс салығына қосымша 0,5% мөлшерінде айналымға салынатын қосымша салықты төлеуге міндетті. 2024 жылы КМГИ айналымға салынатын салықты 28,5 миллион еуро көлемінде төледі (баламасы 14.472 миллион теңге).

12. ТАСЫМАЛДАУ ЖӘНЕ ӨТКІЗУ ШЫҒЫСТАРЫ

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жыл	2023 жыл
Тасымалдау	200.844	184.940
Жалақы бойынша шығыстар	21.552	19.990
Басқа	45.428	40.595
	267.824	245.525

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**13. ЖАЛПЫ ЖӘНЕ ӘКІМШІЛІК ШЫҒЫСТАР**

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жыл	2023 жыл
Жалақы бойынша шығыстар	93.824	80.672
Сенімгерлік басқару бойынша шығыстар	53.276	–
Кеңес беру қызметтері	16.531	17.828
Қызмет көрсету шығыстары	8.926	6.845
Өтелуге жататын ҚҚС-тың құнсыздануы/(құнсыздануының қалпына келтірілуі)	7.063	(282)
Өлеуметтік төлемдер	6.825	6.037
Байланыс қызметтері	2.218	2.080
Есепке алынбаған ҚҚС	1.237	5.811
Басқа	64.248	46.906
	254.148	165.897

2024 жылғы жалақы бойынша шығыстар 721.936 миллион теңге болды (2023: 611.589 миллион теңге) және жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте өндірістік шығыстардың, тасымалдау және өткізу шығыстарының және жалпы әрі әкімшілік шығыстардың құрамында көрсетілді.

2024 жылғы Топ Самұрық-Қазынаның еншілес ұйымы «QazaqGaz» ҰК АҚ-на «ҚазРосГаз» ЖШС-не қатысудың 50%-дық үлесін сенімгерлік басқару қызметі үшін сыйақыны 53.276 миллион теңге мөлшерінде осы шоғырландырылған қаржылық есептілікте сенімгерлік басқару шығыстары ретінде таныды.

14. НЕГІЗГІ ҚҰРАЛДАРДЫҢ, МАТЕРИАЛДЫҚ ЕМЕС АКТИВТЕРДІҢ ЖӘНЕ БАРЛАУ ШЫҒЫСТАРЫНЫҢ ҚҰНСЫЗДАНУЫ

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жыл	2023 жыл
Құнсызданудан болған шығыстар және құнсыздануды қалпына келтіру		
Негізгі құралдар (16-ескертпе)	65.401	101.782
Материалдық емес активтер (18-ескертпе)	–	483
Негізгі құралдарды салу үшін берілген ұзақ мерзімді аванстар	(17.324)	17.560
	48.077	119.825

Барлау шығыстары (құнсыздану және есептен шығару) (17-ескертпе)

«Абай» жобасы	17.703	–
«Қайран және Ақтоты» жобасы	3.953	74.255
«Жеңіс» жобасы	–	40.244
«Лиман» жобасы	–	8.847
«Өріктау» жобасы	–	4.876
«Исатай» жобасы	–	93
	21.656	128.315
	69.733	248.140

Келесі АҚГБ бойынша құнсызданудан болған шығын және құнсыздануды қалпына келтіруден түскен кіріс танылды:

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жыл	2023 жыл
Су тұшыту зауыты	53.197	17.560
КМГИ АҚГБ	1.010	97.636
Өздігінен көтерілетін қалқымалы бұрғылау қондырғысы (ӨКҚБҚ)	(16.189)	–
Басқа	10.059	4.629
	48.077	119.825

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**14. НЕГІЗГІ ҚҰРАЛДАРДЫҢ, МАТЕРИАЛДЫҚ ЕМЕС АКТИВТЕРДІҢ ЖӘНЕ БАРЛАУ ШЫҒЫСТАРЫНЫҢ ҚҰНСЫЗДАНУЫ (жалғасы)****Негізгі құралдардың құнсыздануы***Тұзсыздандыру зауытының құнсыздануы*

Маңғыстау облысын әлеуметтік-экономикалық дамытудың 2021-2025 жылдарға арналған кешенді жоспары шеңберінде Жаңаөзен қаласының тұрғындарын ауыз сумен қамтамасыз ету мақсатында «Өзенмұнайгаз» АҚ еншілес компаниясы «Ak Su KMG» ЖШС Жаңаөзен қаласында теңіз суын тұшылату зауытын және жеткізуші инфрақұрылымды салуға кірісті. Топ аталған объектінің өтелетін құны нөлге тең деп есептейді және тиісінше 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 70.521 миллион теңге сомасына құрылысқа жұмсалған шығыстардың құнсыздануын мойындады және 2023 жылы осы тұзсыздандыру зауытының объектісін салуға берілген аванс бойынша 17.324 миллион теңге сомасына есептелген резервті қалпына келтірді.

ӨКҚБҚ-ның құнсыздануын қалпына келтіру

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша компанияның еншілес ұйымы «KMG Drilling & Services» ЖШС ӨКҚБҚ-ның құнсыздануына тест жүргізді және ӨКҚБҚ-ны пайдалану құнының оның баланстық құнынан 16.189 миллион теңге мөлшерінде асып кету сомасына құнсызданудан бұрын танылған шығынды қалпына келтіруді мойындады.

Пайдалану құны Каспий теңізінің Түркіменстан секторында ӨКҚБҚ-ны бұрғылау жұмыстарын жүргізуге арналған Dragon Oil (Turkmenistan) Ltd-мен үш жылдық шарт шеңберінде ӨКҚБҚ-ны пайдаланудан күтілетін болашақ ақша ағындарын екі жылға ұзарту мүмкіндігімен дисконттау арқылы анықталды.

Пайдалану құндылығын есептеу үшін келесі маңызды жорамалдар қолданылды:

Дисконттау мөлшерлемесі	17,7%
ӨКҚБҚ пайдаланудың тәуліктік операциялық мөлшерлемесі	130 мың АҚШ доллары
Тәуліктік операциялық шығыстар	68 мың АҚШ доллары
ӨКҚБҚ пайдаланатын жылдың операциялық күндерінің саны	365
Бос күндерді ескере отырып жүктеме коэффициенті	95%

Құнсыздануды қалпына келтіру 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша активтің баланстық құны оның өтелетін сомасынан аспайтындай және егер өткен жылдары құнсызданудан залал танылмаған жағдайда ӨКҚБҚ танитын баланстық құнынан аспайтындай етіп шектеледі.

КМГИ АҚГБ құнсыздануы

2023 жылы КМГИ АҚГБ: «Переработка» АҚГБ, «Нефтехимия» АҚГБ және «Даунстрим» АҚГБ құнсыздану индикаторларының болуына байланысты гудвил мен өткізу, қайта өңдеу және басқа да активтердің құнсыздануына тест жүргізді. Құнсыздану тестінің нәтижесінде АҚГБ КМГИ өтелетін құны олардың баланстық құнынан аз болды. Сараланатын КМГИ АҚГБ құнсыздануынан болған залал 94.962 миллион теңге болды, олардың «Переработка» АҚГБ 80.761 миллион теңге, «Нефтехимия» АҚГБ — 340 миллион теңге және «Даунстрим» АҚГБ - 13.861 миллион теңге.

Құнсызданудың негізгі индикаторлары: i) мұнай және газ нарығындағы мұнай өңдеу маржасының құбылмалылығының жоғарылауы және қатаң көміртексіздендіру және геосаяси тұрақсыздық ережелері контекстінде нарықтық сұраныстың төмендеуі, ii) КМГИ-ді көміртексіздендірудің ұзақ мерзімді жоспарының болмауы, iii) Румыниядағы салық ортасының өзгеруі, атап айтқанда 2023 жылдың соңында мұнай-газ секторында мұнай-газ секторында мұнай-газ секторындағы айналым салығын енгізу 2024 жылдан 2025 жылға дейін 0,5% және кәсіпорындардың айналымына байланысты 1% - дан астам.

Топ құнсыздану көрсеткіштерін талдау кезінде басқа факторлармен қатар қайта өңдеудің болжамды маржасы мен өндіріс көлемін ескерді. «Переработка» КМГИ АҚГБ өтелетін құны дисконтталған ақша ағындарының әдісін пайдалана отырып есептелген шығару шығындарын (FVLCD) шегере отырып әділ құнның негізінде айқындалды. АҚГБ үшін FVLCD есептеу кезінде пайдаланылған негізгі жорамалдар операциялық пайда болды, оның ішінде КМГИ сатудың түпкілікті бағасының ұлғаюы, 2026 жылдан бастап айналым салығы бойынша шығыстар, дисконттау мөлшерлемелері және бюджеттік кезеңнен тыс ақша ағындарын экстраполяциялау үшін пайдаланылған өсу қарқыны арқылы өтей алады деген болжам болды.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**14. НЕГІЗГІ ҚҰРАЛДАРДЫҢ, МАТЕРИАЛДЫҚ ЕМЕС АКТИВТЕРДІҢ ЖӘНЕ БАРЛАУ ШЫҒЫСТАРЫНЫҢ ҚҰНСЫЗДАНУЫ (жалғасы)****Негізгі құралдардың құнсыздануы (жалғасы)****КМГИ АҚГБ құнсыздануы (жалғасы)**

Бұдан басқа, КМГИ 2024 жылы енгізілген КМГИ айналымынан қосымша салық жүктемесі түпкілікті тұтынушыларға бағаны кезең-кезеңімен ұлғайту есебінен өтеледі деген болжамды қолданды.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша КМГИ құнсыздануға және қосымша құнсыздануға немесе бұрын танылған құнсыздануды қалпына келтіруге қайта тест жүргізді.

2023 жылғы маусымда КМГИ еншілес ұйымы Petromedia мұнай өңдеу зауытында «Жұмсақ гидрокрекинг» қондырғысын уақытша пайдаланудан шығаруға әкеп соқтырған оқиға болды. Petromedia оқиғаның салдарын бағалап, 2.674 миллион теңге мөлшерінде негізгі құралдарының құнсыздануынан болған залалды таныды.

Барлау шығыстары

2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылы Топ бұрғылаудың теріс нәтижелеріне және ұңғымада көмірсутекті шикізаттың жоқтығына байланысты «Абай» жобасы бойынша барлау және бағалау жөніндегі активтердің құнсыздануынан 17.703 миллион теңге мөлшерінде залалды мойындады.

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылы Топ бұрғылаудың теріс нәтижелеріне байланысты (ұңғымада көмірсутектердің жоқтығы) «Жеңіс» жобасы бойынша барлау және бағалау жөніндегі активтердің құнсыздануынан 40.244 миллион теңге мөлшерінде залалды мойындады.

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылы Топ ҚР Энергетика министрлігінен жер қойнауының аталған учаскелеріне қатысты жер қойнауын пайдалану құқығын тоқтату туралы хабарламаны алуға байланысты «Қайран және Ақтоты» жобасы бойынша барлау және бағалау активтерінің құнсыздануынан 74.255 миллион теңге мөлшерінде залалды мойындады.

2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылы Жер қойнауын пайдалану келісімшарты мерзімінің аяқталуына байланысты «Өріктау» жобасы бойынша барлау және бағалау жөніндегі активтердің құнсыздануынан 4.876 миллион теңге мөлшерінде залалды мойындады.

15. ПАЙЫЗДЫҚ КІРІС, БАСҚА ҚАРЖЫЛЫҚ КІРІС / ҚАРЖЫЛЫҚ ШЫҒЫНДАР**Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кіріс**

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жыл	2023 жыл
Банк салымдары, қаржы активтері, қарыздар мен облигациялар бойынша пайыздық кіріс	182.627	139.105
Шығарылған қаржылық кепілдіктердің амортизациясы	1.765	344
	184.392	139.449

Басқа да қаржылық кіріс

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жыл	2023 жыл
Қаржы құралының модификациясына байланысты оның әділ құнындағы өзгерістерді тану (27-ескертпе)	59.769	–
Қарыз бойынша міндеттемелерді мойындауды тоқтату (27-ескертпе)	48.442	4.377
Пайда немесе зиян арқылы әділ құны бойынша ескерілетін қаржы активтерін қайта бағалау	6.806	827
Басқа	8.273	2.128
	123.290	7.332

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**15. ПАЙЫЗДЫҚ КІРІС, БАСҚА ҚАРЖЫЛЫҚ КІРІС / ҚАРЖЫЛЫҚ ШЫҒЫНДАР (жалғасы)****Қаржылық шығындар**

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жыл	2023 жыл
Қарыздар мен облигациялар бойынша пайыздық шығыс (27-ескертпе)	279.227	271.785
Жалдау шарттары бойынша пайыздық шығыс (28-ескертпе)	8.444	7.420
Опционды орындағаны үшін Самұрық-Қазына алдындағы берешек дисконтының амортизациясы	–	3.256
Пайыздық шығыс	287.671	282.461
Активтердің, экологиялық міндеттемелер мен басқа да резервтердің есептен шығарылуы бойынша міндеттемелер дисконтының амортизациясы (29-ескертпе)	18.870	13.398
Ұзақ мерзімді дебиторлық берешек дисконты (33-ескертпе)	8.741	–
Актурлық міндеттемелер бойынша дисконт амортизациясы	7.648	7.157
Басқа	23.166	18.614
	346.096	321.630

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**16. НЕГІЗГІ ҚҰРАЛДАР**

<i>Миллион теңгемен</i>	Мұнай-газ активтері	Мұнай құбыр- лары	Қайта өңдеу активтері	Ғимарат- тар мен құрылыс- жайлар	Машина- лар мен құрал- жабдық- тар	Көлік құралда- ры	Басқасы	Аяқталма- ған құрылыс	Жиыны
2022 жылғы 31 желтоқсанға қалдық құны	4.598.235	266.566	1.075.385	235.465	268.052	74.540	115.090	360.668	6.994.001
Кәсіпорындарды біріктіру арқылы сатып алу (6-ескертпе)	159.727	–	–	6.020	854	49	104	14.708	181.462
Есептілік валютасын қайта есептеу	(72.146)	(749)	(5.719)	(2.769)	(525)	(494)	(1.418)	(3.864)	(87.684)
Есепті бағалаудағы өзгерістер	8.755	793	–	365	–	–	–	(1.572)	8.341
Түсімдер	52.199	2.042	63.802	3.527	6.308	11.212	3.714	575.509	718.313
Есептен шығару	(18.295)	(559)	(7.751)	(1.566)	(3.641)	(2.533)	(5.055)	(3.473)	(42.873)
Еншілес компанияға бақылаудан айырылу (5-ескертпе)	–	–	–	–	–	–	–	(5.185)	(5.185)
Тозу бойынша шығыстар	(354.521)	(10.666)	(102.767)	(15.290)	(26.001)	(11.145)	(9.543)	–	(529.933)
Жинақталған тозу және шығулар бойынша құнсыздану (Құнсыздану) /құнсыздануды қалпына келтіру (14-ескертпе)	17.150	438	7.735	912	3.520	2.508	4.763	1.641	38.667
Сатуға арналған ретінде жіктелген активтерден/(ге) аударымдар	–	(28)	(83.187)	(13.749)	(1.595)	(888)	149	(2.484)	(101.782)
Сатуға арналған ретінде жіктелген активтерден/(ге) аударымдар	–	–	–	208	–	(4)	2	–	206
Барлау және бағалау бойынша активтерден аударымдар (17-ескертпе)	–	–	–	–	–	–	–	19	40
Инвестициялық жылжымайтын мүлікке аударымдар	21	–	–	–	–	–	–	–	–
Басқа да өзгерістер	–	–	(702)	(1.742)	–	–	–	–	(2.444)
Басқа да өзгерістер	16	(25)	–	133	44	(2)	19	(72)	113
Аударымдар	256.521	3.950	61.857	31.593	128.416	4.852	6.586	(493.775)	–
2023 жылғы 31 желтоқсанға қалдық құны (қайта есептелген)	4.647.662	261.762	1.008.653	243.107	375.432	78.095	114.411	442.120	7.171.242
Бастапқы құн	7.523.664	417.598	2.856.817	610.240	782.754	234.741	261.453	513.875	13.201.142
Жинақталған тозу және құнсыздану	(2.876.002)	(155.836)	(1.848.164)	(367.133)	(407.322)	(156.646)	(147.042)	(71.755)	(6.029.900)
2023 жылғы 31 желтоқсанға қалдық құны (қайта есептелген)	4.647.662	261.762	1.008.653	243.107	375.432	78.095	114.411	442.120	7.171.242

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

16. НЕГІЗГІ ҚҰРАЛДАР (жалғасы)

Миллион теңгемен	Мұнай-газ активтері	Мұнай құбырла- ры	Қайта өңдеу активтері	Ғимарат- тар мен құрылыс- жайлар	Машина- лар мен құрал- жабдықтар	Көлік құралдары	Басқасы	Аяқталма- ған құрылыс	Жиыны
2023 жылғы 31 желтоқсанға қалдық құны (қайта есептелген)	4.647.662	261.762	1.008.653	243.107	375.432	78.095	114.411	442.120	7.171.242
Есептілік валютасын қайта есептеу	571.416	6.245	33.626	13.340	9.007	4.495	12.631	35.800	686.560
Есепті бағалаудағы өзгерістер	(8.763)	(7.341)	(2.770)	(3.197)	687	–	–	–	(21.384)
Түсімдер	56.890	59	69.497	947	7.706	10.187	3.910	519.302	668.498
Есептен шығару	(38.605)	(59)	(5.681)	(6.650)	(7.267)	(3.124)	(7.612)	(2.217)	(71.215)
Еншілес компанияға бақылаудан айырылу (5-ескертпе)	–	–	–	–	–	–	(28)	–	(28)
Тозу бойынша шығыстар	(390.800)	(11.358)	(100.757)	(13.150)	(32.356)	(14.141)	(10.424)	–	(572.986)
Жинақталған тозу және шығулар бойынша құнсыздану (Құнсыздану) /құнсыздануды қалпына келтіру (14-ескертпе)	31.438	59	5.607	6.439	7.046	3.069	6.349	1.857	61.864
Барлау және бағалау бойынша активтерден аударымдар (17-ескертпе)	–	–	(3.671)	(2.942)	15.985	(2.200)	12	(72.585)	(65.401)
Инвестициялық жылжымайтын мүлікке аударымдар	58	–	–	–	–	–	–	–	58
Басқа да өзгерістер	–	–	(425)	(6.273)	(27)	–	(3)	–	(6.728)
Аударымдар	51	(4)	174	(301)	59	(1)	485	(16.783)	(16.320)
2024 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық құны	5.100.550	253.685	1.054.588	267.484	402.833	84.067	127.218	543.735	7.834.160
Бастапқы құн	8.656.287	425.890	3.205.635	681.123	840.291	259.995	292.885	710.089	15.072.195
Жинақталған тозу және құнсыздану	(3.555.737)	(172.205)	(2.151.047)	(413.639)	(437.458)	(175.928)	(165.667)	(166.354)	(7.238.035)
2024 жылғы 31 желтоқсанға қалдық құны	5.100.550	253.685	1.054.588	267.484	402.833	84.067	127.218	543.735	7.834.160

2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға Топ жаңа активтердің құрылысына қатысты 3.718 миллион теңге сомаға 5,71% бастап 15,75% дейінгі диапазонда капиталдандыру мөлшерлесі бойынша (2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға: 9.794 миллион теңге, 6,86% бастап 18,25% дейінгі диапазондағы капиталдандыру мөлшерлемесі бойынша) қарыздар бойынша шығындарды негізгі құралдардың баланстық құнына капиталдандырды.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша толығымен амортизацияланған, бірақ әлі де пайдаланылатын негізгі құралдардың құны 404.898 миллион теңге (2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: 370.497 миллион теңге) болды.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық құны 163.170 миллион теңге болатын негізгі құралдардың кейбір нысандары Топтың банк қарыздары бойынша қамтамасыз ету ретінде кепілге қойылды (2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: 168.214 миллион теңге).

Күрделі міндеттемелер 35-ескертпеде ашылып көрсетілген.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**17. БАРЛАУ ЖӘНЕ БАҒАЛАУ БОЙЫНША АКТИВТЕР**

<i>Миллион теңгемен</i>	Материалдық	Материалдық емес	Жиыны
2022 жылғы 31 желтоқсанға қалдық құны	239.002	12.278	251.280
Түсімдер	39.905	29.590	69.495
Шетел валютасын қайта есептеу	(3.378)	–	(3.378)
Негізгі құралдарға аударымдар (16-ескертпе)	(40)	–	(40)
Құнсыздану (14-ескертпе)	(118.462)	(9.853)	(128.315)
Еншілес компанияға бақылаудан айырылу (5-ескертпе)	–	(14.678)	(14.678)
Есептен шығару	(2)	(175)	(177)
2023 жылғы 31 желтоқсанға қалдық құны	157.025	17.162	174.187
Түсімдер	26.063	13.058	39.121
Шетел валютасын қайта есептеу	21.217	–	21.217
Есепті бағалаудағы өзгерістер	4.008	–	4.008
Негізгі құралдарға аударымдар (16-ескертпе)	(58)	–	(58)
Құнсыздану (14-ескертпе)	(20.647)	(1.009)	(21.656)
Еншілес компанияға бақылаудан айырылу (5-ескертпе)	(191)	(100)	(291)
Басқа да аударымдар және қайта топтасулар	84	(84)	–
Есептен шығару	–	(80)	(80)
2024 жылғы 31 желтоқсанға қалдық құны	187.501	28.947	216.448

2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанына барлау және бағалау бойынша активтер келесі жобалармен көрсетілген:

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
Солтүстік Каспий жобасы	161.838	140.098
«KMG Barlau» ЖШС	27.199	14.346
«Эмбамұнайгаз» АҚ	2.711	1.509
Торғай палеозой жобасы	14.604	–
Басқа	10.096	18.234
	216.448	174.187

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**18. МАТЕРИАЛДЫҚ ЕМЕС АКТИВТЕР**

	Лицензия лар	Жер қойнауын пайдалану құқықта- ры (өндіру сатысын- да)	Гудвил	Маркетинг бойынша материал дық емес активтер	Бағдар- ламалық жасақтама	Басқа	Жиыны
<i>Миллион теңгемен</i>							
2022 жылғы 31 желтоқсанға қалдық құны	524.701	212.220	100.656	27.286	18.254	35.144	918.261
Есептілік валютасын қайта есептеу	(9.038)	(3.637)	(212)	(477)	(314)	(274)	(13.952)
Түсімдер	148	68	–	–	1.056	14.457	15.729
Есептен шығару	(699)	–	–	–	(1.198)	(297)	(2.194)
Амортизация бойынша шығыстар	(33.763)	(11.004)	–	–	(6.027)	(1.007)	(51.801)
Жинақталған амортизация және шығулар бойынша құнсыздану	695	–	–	–	1.198	267	2.160
Кәсіпорындарды біріктіру арқылы сатып алу (6-ескертпе)	–	667	–	–	3.098	1.716	5.481
Сатып алу кезінде туындайтын гудвилл (6-ескертпе)	–	–	9.814	–	–	–	9.814
Құнсыздану (14-ескертпе)	–	–	–	–	–	(483)	(483)
Басқа да өзгерістер	–	62	–	–	230	(24)	268
Ауыстырулар	1.265	–	–	–	969	(2.234)	–
2023 жылғы 31 желтоқсанға қалдық құны (қайта есептелген)	483.309	198.376	110.258	26.809	17.266	47.265	883.283
Есептілік валютасын қайта есептеу	71.153	29.423	1.846	4.161	882	2.243	109.708
Түсімдер	1.100	151	–	–	3.619	3.752	8.622
Есептен шығару	(319)	–	–	–	(1.736)	(219)	(2.274)
Амортизация бойынша шығыстар	(32.175)	(10.115)	–	–	(5.472)	(1.539)	(49.301)
Жинақталған амортизация және шығулар бойынша құнсыздану	319	–	–	–	1.720	56	2.095
Басқа да өзгерістер	1.002	–	–	–	1.320	(2.322)	–
Ауыстырулар	–	387	–	–	83	(9.447)	(8.977)
2024 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық құны	524.389	218.222	112.104	30.970	17.682	39.789	943.156
Бастапқы құн	795.467	306.196	220.849	79.497	94.036	114.224	1.610.269
Жинақталған амортизация және құнсыздану	(271.078)	(87.974)	(108.745)	(48.527)	(76.354)	(74.435)	(667.113)
2024 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық құны	524.389	218.222	112.104	30.970	17.682	39.789	943.156
Бастапқы құн	687.462	265.055	219.003	68.816	85.944	112.936	1.439.216
Жинақталған амортизация және құнсыздану	(204.153)	(66.679)	(108.745)	(42.007)	(68.678)	(65.671)	(555.933)
2023 жылғы 31 желтоқсанға қалдық құны (қайта есептелген)	483.309	198.376	110.258	26.809	17.266	47.265	883.283

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**18. МАТЕРИАЛДЫҚ ЕМЕС АКТИВТЕР (жалғасы)**

2024 және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша маркетинг бойынша материалдық емес активтер КМГИ тауар белгілерімен білдірілді.

Ақша ағындарын тудыратын әрбір бірлікке жататын гудвилдің ағымдағы құны:

Ақша ағындарын тудыратын бірліктер	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан (қайта есептелген)
ПМХЗ ақша ағындарын генерациялайтын бірлік	88.553	88.553
КМГИ ақша ағындарын генерациялайтын бірліктер	13.737	11.891
<u>Дунга ақша ағындарын генерациялайтын бірліктер (6-ескертуге)</u>	9.814	9.814
Гудвилл жиыны	112.104	110.258

Құнсыздануға жасалған талдаудың негізінде 2024 және 2023 жылдары ПМХЗ, КМГИ және Дунга гудвилінің құнсыздануы анықталмады. ПМХЗ гудвилінің құнсыздануына жасалған талдау туралы барынша егжей-тегжейлі ақпарат 4-ескертуде баяндалған.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**19. ПАЙДАЛАНУ ҚҰҚЫҒЫ НЫСАНЫНДАҒЫ АКТИВТЕР**

<i>Миллион теңгемен</i>	Мұнай-газ активтері	Қайта өңдеу активтері	Ғимараттар мен құрылыс- жайлар	Машиналар мен құрал-жаб- дықтар	Көлік құралдары	Басқасы	Жиыны
2022 жылғы 31 желтоқсанға қалдық құны	27.643	6.336	13.143	3.593	809	25.043	76.567
Есептілік валютасын қайта есептеу	(517)	(103)	(225)	15	88	(596)	(1.338)
Есепті бағалаудағы өзгерістер	2.057	19	335	228	336	963	3.938
Түсімдер	1.447	–	6.028	32	7.601	40.634	55.742
Есептен шығару	(20.711)	–	(2.337)	(115)	(4.763)	(26)	(27.952)
Тозу бойынша шығыстар	(5.319)	(363)	(2.788)	(3.149)	(2.185)	(4.363)	(18.167)
Жинақталған тозу және шығулар бойынша құнсыздану	6.195	–	2.012	–	4.701	67	12.975
2023 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық құны	10.795	5.889	16.168	604	6.587	61.722	101.765
Есептілік валютасын қайта есептеу	1.509	816	2.010	66	28	10.381	14.810
Есепті бағалаудағы өзгерістер	–	88	1.135	1.866	(382)	4.679	7.386
Түсімдер	3.343	–	2.060	2.281	3.517	12.589	23.790
Есептен шығару	(6.662)	(18)	(2.215)	(582)	(925)	(5.165)	(15.567)
Тозу бойынша шығыстар	(6.714)	(371)	(3.311)	(3.172)	(2.063)	(6.101)	(21.732)
Жинақталған тозу және шығулар бойынша құнсыздану	5.880	18	644	379	525	5.093	12.539
2024 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық құны	8.151	6.422	16.491	1.442	7.287	83.198	122.991
Бастапқы құн	23.936	7.754	28.912	16.187	9.112	76.628	162.529
Жинақталған тозу және құнсыздану	(13.141)	(1.865)	(12.744)	(15.583)	(2.525)	(14.906)	(60.764)
2023 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық құны	10.795	5.889	16.168	604	6.587	61.722	101.765
Бастапқы құн	20.844	8.941	34.042	22.545	11.544	101.156	199.072
Жинақталған тозу және құнсыздану	(12.693)	(2.519)	(17.551)	(21.103)	(4.257)	(17.958)	(76.081)
2024 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық құны	8.151	6.422	16.491	1.442	7.287	83.198	122.991

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**20. БАНК САЛЫМДАРЫ**

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
АҚШ долларында көрсетілген	1.582.708	1.055.456
Теңгемен көрсетілген	5.662	5.628
Минусы: күтілетін кредиттік зияндар резерві	(225)	(181)
	1.588.145	1.060.903

2024 жылғы 31 желтоқсанға ұзақ мерзімді банк салымдарының орташа алынған мөлшерлемесі АҚШ долларында 3,54% және теңгемен тиісінше 6,85% болды (2023 жылғы 31 желтоқсан: АҚШ долларында 2,73% және теңгемен 6,23%).

2024 жылғы 31 желтоқсанға қысқа мерзімді банк салымдарының орташа алынған пайыздық мөлшерлемесі АҚШ долларында 4,88% және теңгемен тиісінше 0,49% болды (2023 жылғы 31 желтоқсан: АҚШ долларында 5,65% және теңгемен 1,38%).

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
Өтеу мерзімі 1 жылға дейін	1.513.816	997.012
1 жылдан 2 жылға дейін өтеу мерзімі	1.977	279
2 жылдан артық өтеу мерзімі	72.352	63.612
	1.588.145	1.060.903

2024 жылғы 31 желтоқсанға банк депозиттеріне 74.329 миллион теңге мөлшерінде баланстық құнымен (2023 жылғы 31 желтоқсан: 63.891 миллион теңге) қамтамасыз ету ретінде кепілге қойылған ақша қаражаты кіреді, әрі олар негізінен жер қойнауын пайдалану келісімшарттарының талаптарына сай тарату қоры ретінде пайдалануда шектелген шоттарда орналастырылған 71.273 миллион теңге сомасынан (2023 жылғы 31 желтоқсан: 60.573 миллион теңге) тұрады.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

21. БІРЛЕСКЕН КӘСІПОРЫНДАР МЕН ҚАУЫМДАСҚАН КОМПАНИЯЛАРҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАР

Миллион теңгемен	Негізгі қызметі	Қызметті жүзеге асыру орны	2024 жылғы 31 желтоқсан		2023 жылғы 31 желтоқсан	
			Ағымдағы құны	Иелік ету үлесі	Ағымдағы құны	Иелік ету үлесі
Бірлескен кәсіпорындар						
«Теңізшевройл» ЖШС (ТШО)	Көмірсутектерді барлау және өндіру	Қазақстан	3.987.223	20,00%	3.598.510	20,00%
Mangistau Investment B.V. Group (ММГ)	Көмірсутектерді әзірлеу және өндіру	Қазақстан	196.938	50,00%	203.614	50,00%
«KALAMRAS-KHAZAR OPERATING» ЖШС (ККО)	Көмірсутектерді әзірлеу және өндіру	Қазақстан	88.018	50,00%	93.258	50,00%
Ural Group Limited (УГЛ)	Көмірсутектерді барлау және өндіру	Қазақстан	67.860	50,00%	7.641	50,00%
	Табиғи газды және қайта өңдеу өнімдерін қайта өңдеу және сату	Қазақстан	66.539	50,00%	69.479	50,00%
«КазРосГаз» ЖШС (КРГ)	Мұнайды тасымалдау	Қазақстан	66.202	50,00%	53.358	50,00%
«Қазақстан – Қытай құбыры» ЖШС (ҚҚҚ)	Бірінші біріктірілген газ-химия кешенін салу	Қазақстан	65.079	40,00%	17.552	60,00%
«Силлено» ЖШС (Силлено) ²	Көмірсутектерді барлау және өндіру	Қазақстан	44.264	50,00%	36.506	50,00%
«ҚазГерМұнай» ЖШС (ҚГМ)	Шикі мұнайды қайта өңдеу	Қазақстан	37.688	50,00%	41.515	50,00%
Valsera Holdings B.V. Group (ПКОП)	Сұйытылған көмірсутек газы мен мұнай өнімдерін сату	Қазақстан	27.749	49,00%	–	–
«KC Energy Group» ЖШС (KCEG) ³	Шикі мұнайды өндіру және өткізу	Қазақстан	24.028	50,00%	18.042	50,00%
«Қазақойл-Ақтөбе» ЖШС (ҚОА)	Сұйытылған көмірсутек газы мен мұнай өнімдерін сату	Қазақстан	8.978	49,00%	31.740	49,00%
«PETROSUN» ЖШС (Petrosun) ³	Көмірсутектерді әзірлеу және өндіру	Қазақстан	8.907	50,00%	–	–
Karaton Operating Ltd. ЖК (Каратон)	Инфрақұрылымдық объектілерді жобалау, салу және пайдалану, теңіз мұнай операцияларын қолдау	Қазақстан	6.468	48,996%	8.210	48,996%
«Тениз Сервис» ЖШС (Тениз Сервис)			57.916		40.793	
Басқа						
Қауымдасқан компаниялар						
Каспий Мұнай құбыры Консорциумы (КМК)	Сұйық көмірсутектерді тасымалдау	Қазақстан/Ресей	484.247	20,75%	451.913	20,75%
ПетроҚазақстан Инк. (ПКИ)	Көмірсутектерді барлау, өндіру және қайта өңдеу	Қазақстан	82.175	33,00%	94.887	33,00%
Басқа			58.234		54.409	
			5.378.513		4.821.427	

¹ 20% үлесі Топқа ТШО-ны бірлескен бақылауды ұсынады, оның қызметі туралы шешімдер бірауыздан қабылданады.

² 2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша 40% және 60% үлестері топқа Силинога бірлескен бақылауды ұсынады, оның қызметі туралы шешімдер бірауыздан қабылданады.

³ «KC Energy Group» ЖШС «PETROSUN» ЖШС-нің ағымдағы қызметіне ұқсас, қатысушылардың құрамы және басқару тетіктері бірдей талаптарда құрылған. «PETROSUN» ЖШС қызметі кезең-кезеңімен «KC Energy Group» ЖШС-не ауыстырылады деп жоспарлануда.

Жоғарыда аталған бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компаниялар Топтың бизнесі үшін стратегиялы болып табылады.

2024 жылғы 31 желтоқсанда бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компаниялардың танылмаған жинақталған шығындардағы Топтың үлесі 112.808 миллион теңгені (2023 жылғы 31 желтоқсан: 7.145 миллион теңге) құрады.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**21. БІРЛЕСКЕН КӘСІПОРЫНДАР МЕН ҚАУЫМДАСҚАН КОМПАНИЯЛАРДАҒЫ ИНВЕСТИЦИЯЛАР (жалғасы)**

Төмендегі кестеде 2024 және 2023 жылдардағы инвестицияларда болған қозғалыс көрсетілген:

Миллион теңгемен	2024 жыл	2023 жыл
1 қаңтарға арналған сальдо	4.821.427	4.947.403
Бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компаниялардың пайдасындағы үлес, нетто (8-ескертпе)	531.230	534.177
Бірлескен кәсіпорындарға салынған инвестицияларды мойындау (5-ескертпе)	8.255	93.258
Бірлескен бақылауды жоғалтпай бірлескен кәсіпорындағы қатысу үлесінің шығуы	(6.393)	–
Алынған дивидендтер	(701.104)	(619.826)
Алынуға жататын дивидендтердегі өзгеріс	(58.263)	(107.633)
Бірлескен кәсіпорындар капиталындағы басқа да өзгерістер	57.997	41.764
Иелік ету үлесін өзгертпестен капиталға қосымша салымдар	74.209	20.117
Есептен шығару, нетто	–	(8.621)
Элиминациялар мен түзетулер*	(322)	(2.140)
Есептілік валютасын қайта есептеу	651.477	(78.088)
Басқа да өзгерістер	–	1.016
31 желтоқсанға сальдо	5.378.513	4.821.427

* Элиминациялар және түзетулер бірлескен кәсіпорындарға Компания мен еншілес ұйымдар берген қарыздар бойынша капиталдандырылған сыйақыларды білдіреді.

Төменде мұндай кәсіпорындардың 2024 жылғы қаржылық есептіліктеріне негізделген елеулі бірлескен кәсіпорындар туралы жалпылама қаржылық ақпарат көрсетілген:

Миллион теңгемен	ТШО	ММГ	ККО	УГЛ	КРГ	ҚҚҚ	Силлено
Ұзақ мерзімді активтер	26.176.361	453.936	31.962	242.666	19.368	119.017	132.833
Қысқа мерзімді активтер, қоса	2.664.463	237.009	6.307	23.706	127.977	49.543	1.918
Ақша қаражаты мен оның баламалары	1.142.568	84.851	6.301	15.317	75.084	39.103	1.884
Ұзақ мерзімді міндеттемелер, қоса	(7.086.258)	(140.577)	(43.328)	(47.481)	(403)	(22.936)	–
Ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер	(3.675.770)	–	–	(24.832)	–	–	–
Қысқа мерзімді міндеттемелер, қоса	(1.818.449)	(159.532)	(5.819)	(19.923)	(13.864)	(13.220)	(5.623)
Қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер	(1.050.220)	–	–	–	–	–	–
Капитал	19.936.117	390.836	(10.878)	198.968	133.078	132.404	129.128
Иелік ету үлесі	20%	50%	50%	50%	50%	50%	40%
Инвестицияның құнсыздануы	–	–	–	(20.000)	–	–	–
Үлестік қатысу әдісімен есепке алуды түзетулер	–	1.520	–	(11.624)	–	–	13.428
Инвестицияларды мойындау	–	–	93.258	–	–	–	–
Жинақталған жұмсалмаған залал	–	–	199	–	–	–	–
2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша инвестициялардың ағымдағы құны	3.987.223	196.938	88.018	67.860	66.539	66.202	65.079
Түсім	8.358.505	871.754	–	26.561	255.369	87.939	–
Тозу, тауысылу және амортизация	(2.615.840)	(94.355)	–	(6)	(312)	(10.267)	(31)
Қаржылық кіріс	116.985	1.800	139	–	6.602	2.688	800
Қаржылық шығындар	(240.018)	(17.802)	(1.495)	(586)	–	(333)	(80)
Пайда салығы бойынша шығыстар	(669.126)	(38.238)	–	9.581	(14.569)	(10.519)	–
Жалғасып отырған қызметтен болған бір жылғы пайда / (зиян)	1.517.402	71.452	(10.479)	(17.923)	38.314	41.688	(2.138)
Басқа да жиынтық кіріс/(зиян)	2.693.108	4.365	–	33.036	20.455	(1)	–
Жалпы жиынтық кіріс/ (залал)	4.210.510	75.817	(10.479)	15.113	58.769	41.687	(2.138)
Алынған дивидендтер	389.991	44.584	–	–	53.276	8.000	–

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**21. БІРЛЕСКЕН КӘСІПОРЫНДАР МЕН ҚАУЫМДАСҚАН КОМПАНИЯЛАРҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАР (жалғасы)**

Төменде мұндай кәсіпорындардың 2024 жылғы қаржылық есептіліктеріне негізделген елеулі бірлескен кәсіпорындар туралы жалпылама қаржылық ақпарат көрсетілген:

<i>Миллион теңгемен</i>	КГМ	ПКОП	КСЕГ	КОА	Petro-sun	Каратон	Теңіз Сервис
Ұзақ мерзімді активтер	83.427	414.933	133	30.963	–	6.272	6.332
Қысқа мерзімді активтер, қоса	57.674	111.847	176.367	42.928	20.485	4.560	8.602
<i>Ақша қаражаты мен оның баламалары</i>	<i>45.346</i>	<i>48.361</i>	<i>42.673</i>	<i>33.661</i>	<i>18.020</i>	<i>295</i>	<i>7.270</i>
Ұзақ мерзімді міндеттемелер, қоса	(18.375)	(278.761)	–	(16.468)	–	(8.130)	(736)
<i>Ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер</i>	<i>–</i>	<i>(226.189)</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>–</i>
Қысқа мерзімді міндеттемелер, қоса	(34.198)	(120.536)	(119.870)	(9.366)	(2.162)	(1.399)	(998)
<i>Қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер</i>	<i>–</i>	<i>(71.775)</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>–</i>
Капитал	88.528	127.483	56.630	48.057	18.323	1.303	13.200
Иелік ету үлесі	50%	50%	49%	50%	49%	50%	48,996%
Жинақталған жұмсалмаған залал	–	(26.053)	–	–	–	–	–
Үлестік қатысу әдісімен есепке алуды түзетулер	–	–	–	–	–	8.255	–
2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша инвестициялардың ағымдағы құны	44.264	37.688	27.749	24.028	8.978	8.907	6.468
Түсім	148.440	256.007	791.620	77.345	707.668	–	2.077
<i>Тозу, тауысылу және амортизация</i>	<i>(23.042)</i>	<i>(33.021)</i>	<i>–</i>	<i>(8.196)</i>	<i>(17)</i>	<i>–</i>	<i>(438)</i>
Қаржылық кіріс	1.066	1.968	2.374	5.528	3.179	1.704	849
Қаржылық шығындар	(1.096)	(29.742)	(1.170)	(2.344)	(2.622)	(383)	(68)
Пайда салығы бойынша шығыстар	(25.528)	(7.484)	(13.918)	(2.814)	(13.687)	–	–
Жалғасып отырған қызметтен болған бір жылғы пайда / (зиян)	50.672	(353)	55.690	11.973	53.547	1.304	(3.556)
Басқа да жиынтық кіріс/(зиян)	9.658	(86)	–	–	–	–	–
Жалпы жиынтық кіріс/ (залал)	60.330	(439)	55.690	11.973	53.547	1.304	(3.556)
Алынған дивидендтер	23.389	3.285	–	–	49.000	–	–

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**21. БІРЛЕСКЕН КӘСІПОРЫНДАР МЕН ҚАУЫМДАСҚАН КОМПАНИЯЛАРҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАР (жалғасы)**

Төменде мұндай кәсіпорындардың 2023 жылғы қаржылық есептіліктеріне негізделген елеулі бірлескен кәсіпорындар туралы жалпылама қаржылық ақпарат көрсетілген:

<i>Миллион теңгемен</i>	ТШО	ММГ	ККО	УГЛ	КРГ	ҚҚҚ	Силлено
Ұзақ мерзімді активтер	24.831.196	462.565	9.192	193.637	33.032	127.038	36.284
Қысқа мерзімді активтер, қоса	1.863.832	199.708	1.232	11.475	148.932	49.554	5.546
<i>Ақша қаражаты мен оның баламалары</i>	<i>696.871</i>	<i>89.410</i>	<i>112</i>	<i>6.905</i>	<i>65.122</i>	<i>23.837</i>	<i>5.516</i>
Ұзақ мерзімді міндеттемелер, қоса	(7.434.076)	(132.981)	(10.376)	(145.798)	(238)	(23.107)	–
<i>Ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер</i>	<i>(4.091.040)</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>(119.188)</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>–</i>
Қысқа мерзімді міндеттемелер, қоса	(1.268.404)	(119.109)	(324)	(4.033)	(42.769)	(46.768)	(18.222)
<i>Қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>(32.843)</i>	<i>–</i>
Капитал	17.992.548	410.183	(276)	55.281	138.957	106.717	23.608
Иелік ету үлесі	20%	50%	50%	50%	50%	50%	60%
Инвестицияның құнсыздануы	–	–	–	(20.000)	–	–	–
Үлестік қатысу әдісімен есепке алуды түзетулер	–	(1.477)	–	–	–	–	3.560
Инвестицияларды мойындау	–	–	93.258	–	–	–	–
Жинақталған жұмсалмаған залал	–	–	138	–	–	–	(173)
2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша инвестициялардың ағымдағы құны	3.598.510	203.614	93.258	7.641	69.479	53.358	17.552
Түсім	8.796.634	878.362	–	(352)	260.125	86.843	–
<i>Тозу, тауысылу және амортизация</i>	<i>(2.426.361)</i>	<i>(107.455)</i>	<i>–</i>	<i>(109)</i>	<i>(295)</i>	<i>(10.170)</i>	<i>–</i>
Қаржылық кіріс	86.023	784	2	–	2.243	585	(14)
Қаржылық шығындар	(283.225)	(14.411)	(118)	(606)	–	(3.628)	215
Пайда салығы бойынша шығыстар	(730.465)	(47.354)	–	8.206	(13.996)	(9.341)	–
Жалғасып отырған қызметтен болған бір жылғы пайда / (зиян)	1.704.419	76.510	(44)	(94.011)	64.648	37.440	(992)
Басқа да жиынтық (зиян)/ кіріс	(325.499)	1.285	–	(3.243)	(305)	1	–
Жалпы жиынтық кіріс/ (залал)	1.378.920	77.795	(44)	(97.254)	64.343	37.441	(992)
Алынған дивидендтер	426.893	–	–	–	553	2.500	–

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**21. БІРЛЕСКЕН КӘСІПОРЫНДАР МЕН ҚАУЫМДАСҚАН КОМПАНИЯЛАРҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАР (жалғасы)**

Төменде мұндай кәсіпорындардың 2023 жылғы қаржылық есептіліктеріне негізделген елеулі бірлескен кәсіпорындар туралы жалпылама қаржылық ақпарат көрсетілген:

<i>Миллион теңгемен</i>	КГМ	ПКОП	КОА	Petrosun	Теңіз Сервис
Ұзақ мерзімді активтер	64.031	431.261	41.969	17	8.898
Қысқа мерзімді активтер, қоса	52.764	114.561	23.956	137.202	16.907
<i>Ақша қаражаты мен оның баламалары</i>	<i>44.840</i>	<i>66.459</i>	<i>10.794</i>	<i>6.440</i>	<i>14.619</i>
Ұзақ мерзімді міндеттемелер, қоса	(14.966)	(304.590)	(18.608)	–	(545)
<i>Ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер</i>	<i>–</i>	<i>(258.338)</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>–</i>
Қысқа мерзімді міндеттемелер, қоса	(28.817)	(106.740)	(11.233)	(72.443)	(8.504)
<i>Қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер</i>	<i>–</i>	<i>(80.398)</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>–</i>
Капитал	73.012	134.492	36.084	64.776	16.756
Иелік ету үлесі	50%	50%	50%	49%	48,996%
Инвестицияның құнсыздануы	–	–	–	–	–
Үлестік қатысу әдісімен есепке алуды түзетулер	–	–	–	–	–
Жинақталған жұмсалмаған залал	–	(25.731)	–	–	–
2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша инвестициялардың ағымдағы құны	36.506	41.515	18.042	31.740	8.210
Түсім	145.728	250.435	80.064	1.336.888	13.994
<i>Тозу, тауысылу және амортизация</i>	<i>(20.007)</i>	<i>(41.216)</i>	<i>(10.365)</i>	<i>(14)</i>	<i>(632)</i>
Қаржылық кіріс	1.292	6.013	851	3.258	313
Қаржылық шығындар	(1.667)	(36.390)	(375)	(1.006)	(56)
Пайда салығы бойынша шығыстар	(27.450)	(12.954)	(11.617)	(23.812)	(3.390)
Жалғасып отырған қызметтен болған бір жылғы пайда(залал)	41.965	34.592	(3.737)	95.034	237
Басқа да жиынтық зиян	(1.729)	16	–	–	–
Жалпы жиынтық кіріс/ (залал)	40.236	34.608	(3.737)	95.034	237
Алынған дивидендтер	15.793	–	7.000	39.200	2.303

Төменде 2024 жылғы қаржылық есептіліктеріне негізделген елеулі қауымдасқан компаниялар туралы жалпылама қаржылық ақпарат көрсетілген:

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жылғы 31 желтоқсан	
	КМК	ПКИ
Ұзақ мерзімді активтер	2.109.714	174.833
Қысқа мерзімді активтер	288.618	139.072
Ұзақ мерзімді міндеттемелер	(8.147)	(16.382)
Қысқа мерзімді міндеттемелер	(299.418)	(27.971)
Капитал	2.090.767	269.552
Иелік ету үлесі	20,75%	33%
Гудвил	50.413	–
Инвестицияның құнсыздануы	–	(6.778)
Инвестициялардың ағымдағы құны	484.247	82.175
Түсім	1.063.100	132.943
Тозу, тауысылу және амортизация	(221.309)	(25.378)
Қаржылық кіріс	15.676	2.011
Қаржылық шығындар	(1.558)	(1.269)
Пайда салығы бойынша шығыстар	(95.835)	(9.368)
Бір жылғы пайда	392.890	6.828
Басқа да жиынтық зиян	334.726	20.354
Жалпы жиынтық кіріс	727.616	27.182
Алынған дивидендтер	105.910	17.920

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**21. БІРЛЕСКЕН КӘСІПОРЫНДАР МЕН ҚАУЫМДАСҚАН КОМПАНИЯЛАРҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАР (жалғасы)**

Төменде 2023 жылғы қаржылық есептіліктеріне негізделген елеулі қауымдасқан компаниялар туралы жалпылама қаржылық ақпарат көрсетілген:

Миллион теңгемен	2023 жылғы 31 желтоқсан	
	КМК	ПКИ
Ұзақ мерзімді активтер	1.969.703	206.008
Қысқа мерзімді активтер	295.663	138.626
Ұзақ мерзімді міндеттемелер	(18.722)	(20.063)
Қысқа мерзімді міндеттемелер	(279.064)	(16.497)
Капитал	1.967.580	308.074
Иелік ету үлесі	20,75%	33%
Гудвил	43.640	–
Инвестицияның құнсыздануы	–	(6.778)
Инвестициялардың ағымдағы құны	451.913	94.887
Түсім	1.039.509	128.343
Тозу, тауысылу және амортизация	(245.423)	(25.990)
Қаржылық кіріс	14.080	926
Қаржылық шығындар	(1.519)	(1.172)
Пайда салығы бойынша шығыстар	(118.490)	(7.009)
Бір жылғы пайда	310.160	14.814
Басқа да жиынтық зиян	(42.915)	(4.927)
Жалпы жиынтық кіріс	267.245	9.887
Алынған дивидендтер	113.892	2.864

Төменде дербес елеулі емес бірлескен кәсіпорындар туралы жалпылама қаржы ақпараты көрсетілген (Топ үлесі):

Миллион теңгемен	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
Топтың мыналардағы үлесі:		
Ұзақ мерзімді активтердегі	70.182	46.566
Қысқа мерзімді активтердегі	30.806	19.485
Ұзақ мерзімді міндеттемелердегі	(27.553)	(16.170)
Қысқа мерзімді міндеттемелердегі	(17.652)	(10.560)
Гудвил	172	172
Залалда жинақталған танылмаған үлес	1.961	1.300
31 желтоқсандағы жағдай бойынша инвестициялардың ағымдағы құны	57.916	40.793
Жалғасып отырған қызметтен болған бір жылғы пайда	2.497	4.286
Басқа да жиынтық зиян	(118)	(844)
Жалпы жиынтық кіріс	2.379	3.442
Зиянда танылмаған үлес	(761)	(204)

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**21. БІРЛЕСКЕН КӘСІПОРЫНДАР МЕН ҚАУЫМДАСҚАН КОМПАНИЯЛАРҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАР (жалғасы)**

Төменде дербес елеулі емес қауымдасқан компаниялар туралы қаржы ақпараты көрсетілген (Топ үлесі):

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
Топтың мыналардағы үлесі:		
Ұзақ мерзімді активтердегі	65.590	60.636
Қысқа мерзімді активтердегі	85.423	92.172
Ұзақ мерзімді міндеттемелердегі	(12.685)	(17.916)
Қысқа мерзімді міндеттемелердегі	(80.094)	(81.358)
Залалда жинақталған танылмаған үлес	–	875
31 желтоқсандағы жағдай бойынша инвестициялардың ағымдағы құны	58.234	54.409
Жалғасып отырған қызметтен болған бір жылғы пайда	1.672	7.103
Басқа да жиынтық кіріс	3.066	375
Жалпы жиынтық кіріс	4.738	7.478

22. ТАУАР-МАТЕРИАЛДЫҚ ҚОРЛАР

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
Материалдар мен қорлар (өзіндік құны бойынша)	231.205	232.469
Шикі мұнай (өзіндік құны бойынша)	92.028	61.621
Мұнай өнімдері (өзіндік құнның ең азы және өткізудің таза құны бойынша)	90.508	82.354
	413.741	376.444

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 225.073 миллион теңге мөлшеріндегі баланстық құнымен тауар-материалдық қорлар кепілмен қамсыздандыру ретінде болды (2023 жылғы 31 желтоқсанға: 186.378 миллион теңге).

23. САУДА ДЕБИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚЫСҚА МЕРЗІМДІ ҚАРЖЫ ЖӘНЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕМЕС АКТИВТЕР

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
Сауда дебиторлық берешек		
Сауда дебиторлық берешек	472.143	593.448
Минусы: күтілетін кредиттік зияндар резерві	(29.086)	(32.190)
	443.057	561.258
Басқа да қысқа мерзімді қаржы активтері		
Басқа да дебиторлық берешек	117.313	97.771
Алынатын дивидендтер	7.997	20.952
Минусы: күтілетін кредиттік зияндар резерві	(61.782)	(43.853)
	63.528	74.870
Басқа да қысқа мерзімді қаржылық емес активтер		
Алдын ала төлем және болашақ кезеңдердің шығыстары	137.553	91.769
ҚҚС-тан басқа, өтелуге жататын салықтар	37.414	63.188
Басқа	6.643	5.659
Минусы: құнсыздану резерві	(856)	(3.359)
	180.754	157.257
Басқа да қысқа мерзімді активтер жиыны	244.282	232.127

2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша бұл активтер бойынша пайыздар есептелмеді.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**23. САУДА ДЕБИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚЫСҚА МЕРЗІМДІ ҚАРЖЫ ЖӘНЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕМЕС АКТИВТЕР (жалғасы)**

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 181.246 миллион теңге мөлшеріндегі баланстық құнымен сауда дебиторлық берешек Топтың міндеттемелері бойынша кепілмен қамсыздандыру ретінде кепілге қойылған (2023 жылғы 31 желтоқсан: 197.546 миллион теңге).

2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша сауда дебиторлық берешек келесі валюталарда берілді:

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
АҚШ Доллары	280.970	364.490
Теңге	94.420	121.165
Румын леясы	63.296	68.896
Еуро	2.770	3.324
Басқа валюталар	1.601	3.383
	443.057	561.258

Күтілетін кредиттік зияндар резервіндегі өзгерістер мен құнсыздану былайша берілген:

<i>Миллион теңгемен</i>	Дербес негізде құнсызданған	
	Сауда дебиторлық берешек және басқа да қысқа мерзімді қаржы активтері	Басқа да қысқа мерзімді қаржылық емес активтер
2022 жылғы 31 желтоқсанға	71.494	157
Бір жылда есептелгені, нетто	8.691	3.204
Есептен шығарылғаны	(4.336)	–
Шетел валютасын қайта есептеу	194	(2)
2023 жылғы 31 желтоқсанға	76.043	3.359
Бір жылда есептелгені, нетто	8.134	(2.545)
Есептен шығарылғаны	(1.175)	–
Шетел валютасын қайта есептеу	7.866	42
2024 жылғы 31 желтоқсанға	90.868	856

Төменде резервтер матрицасын пайдалана отырып сауда дебиторлық берешек бойынша Топтың кредиттік тәуекелі туралы ақпарат көрсетілген:

<i>Миллион теңгемен</i>	Кешіктірілген төлемдер					Жиыны
	Ағымдағы	<30 күн	30 -60 күн	61-90 күн	>91 күн	
2024 жылғы 31 желтоқсан						
Күтілетін кредиттік зияндар пайызы	0,38%	0,96%	5,72%	3,64%	79,41%	
Сауда дебиторлық берешек	405.631	21.091	3.347	8.240	33.834	472.143
Күтілетін кредиттік зияндар	(1.524)	(202)	(191)	(300)	(26.869)	(29.086)
2023 жылғы 31 желтоқсан						
Күтілетін кредиттік зияндар пайызы	0,23%	12,18%	14,33%	5,84%	58,78%	
Сауда дебиторлық берешек	519.801	16.351	1.594	7.527	48.175	593.448
Күтілетін кредиттік зияндар	(1.214)	(1.991)	(229)	(439)	(28.317)	(32.190)

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**24. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРДАН АЛЫНҒАН ҚАРЫЗДАР МЕН ДЕБИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК**

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
Амортизацияланған құны бойынша		
ҚР ҰБ ноттары (33-ескертпе)	38.329	43.709
Байланысты тараптарға берілген қарыздар (33-ескертпе)	35.074	50.103
Самұрық-Қазынадан алынатын облигациялар (33-ескертпе)	32.539	21.021
Басқа	6.933	7.032
Минусы: күтілетін кредиттік зияндар резерві	(705)	(1.863)
	112.170	120.002

Пайда және зиян арқылы әділ құны бойынша		
Байланысты тараптарға берілген қарыздар (33-ескертпе)	82.945	86.173
Бірлескен кәсіпорынның қатысушысынан алуға жататын кепілдік берілген төлемдер	10.798	13.728
	93.743	99.901

Байланысты тараптардан алынған қарыздар мен дебиторлық берешек жиыны	205.913	219.903
---	----------------	----------------

Төменде байланысты тараптардан келесі валюталарда білдірілген қарыздар мен дебиторлық берешек жөнінде ақпарат көрсетілген:

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
Теңге	105.256	114.939
АҚШ Доллары	100.657	104.964
	205.913	219.903

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
Қысқа мерзімді бөлік	84.240	125.569
Ұзақ мерзімді бөлік	121.673	94.334
	205.913	219.903

Байланысты тараптардан қарыздар мен дебиторлық берешек бойынша күтілетін кредиттік зиян резервіндегі өзгерістер былайша берілген:

<i>Миллион теңгемен</i>	
2022 жылғы 31 желтоқсанға	1.878
Есептелгені, нетто	(17)
Есептілік валютасын қайта есептеу	2
2023 жылғы 31 желтоқсанға	1.863
Есептелгені, нетто	(73)
Есептен шығарылғаны	(1.086)
Есептілік валютасын қайта есептеу	1
2024 жылғы 31 желтоқсанға	705

2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша бастапқы танылған сәттен бастап кредиттік тәуекел айтарлықтай ұлғаймаған қаржы құралдары бойынша келесі 12 айдың (12 айлық күтілетін кредиттік зияндар) ішінде мүмкін болатын дефолттардың салдарынан туындауы мүмкін кредиттік зияндарға қатысты залалға бағалау резерві құрылады. Байланысты тараптардың қарыздары мен дебиторлық берешегі алғашқы танылған сәттен бастап кредиттік тәуекелдің айтарлықтай өсуі байқалмады.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**25. АҚША ҚАРАЖАТЫ МЕН ОНЫҢ БАЛАМАЛАРЫ**

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
Банктердегі мерзімді салымдар - АҚШ доллары	848.432	580.214
Банктердегі мерзімді салымдар - теңге	172.922	124.702
Банктердегі мерзімді салымдар - басқа валюталар	60.346	76.316
Банктердегі ағымдағы шоттар - АҚШ доллары	78.600	120.787
Банктердегі ағымдағы шоттар - теңге	7.786	13.321
Банктердегі ағымдағы шоттар - басқа валюталар	17.689	10.409
Бастапқы өтеу мерзімі үш айдан кем болатын кері репо мәмілелері	26.395	116.091
Жолдағы ақша	1.864	5.463
Кассадағы қолма-қол ақша және чектер	2.487	3.613
Минусы: күтілетін кредиттік зияндар резерві	(70)	(43)
	1.216.451	1.050.873

Мерзімді салымдар әртүрлі мерзімдерге ақша қаражатында Топтың мұқтаждығына қарай бір күннен үш айға дейінгі мерзімге орналастырылған.

2024 жылғы 31 желтоқсанға банктердегі мерзімді салымдар бойынша орташа алынған пайыздық мөлшерлеме АҚШ долларында 4,22%, теңгемен 14,53% және басқа валюталарда 5,18% (2023 жылғы 31 желтоқсанға: АҚШ долларында 5,40%, теңгемен 15,45% және басқа валюталарда 5,99%) болды.

2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанына ақша қаражаты Топтың міндеттемелері бойынша қамтамасыз ету ретінде кепілге қойылмаған.

26. КАПИТАЛ**Жарғылық капитал**

Айналыстағы, шығарылған және төленген акциялардың жалпы санына мыналар кіреді:

	2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанына
Шығарылған және төленген акциялардың саны, қоса:	610.119.493
Номиналды құны 27.726,63 теңге	137.900
Номиналды құны 10.000 теңге	20.719.604
Номиналды құны 5.000 теңге	59.707.029
Номиналды құны 2.500 теңге	71.104.187
Номиналды құны 2.451 теңге	1
Номиналды құны 1.000 теңге	1
Номиналды құны 921 теңге	1
Номиналды құны 858 теңге	1
Номиналды құны 838 теңге	1
Номиналды құны 704 теңге	1
Номиналды құны 592 теңге	1
Номиналды құны 500 теңге	458.450.766
Жарғылық капитал (мың теңге)	916.540.545

2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанына Компанияның шығарылған акциялардың бір классы бар. 2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша 239.440.103 жай акция жарияланып, бірақ шығарылмады. 2024 жылы жай акциялар шығарылмады.

Дивидендтер

2024 жылы Акционерлердің шешіміне сәйкес Компания 300.002 миллион теңге жалпы сомаға бір акцияға 491,71 теңге мөлшерінде 2023 жыл үшін дивидендтерді есептеп, төледі (2023 жыл: 300.002 миллион теңге жалпы сомаға бір акцияға 491,71 теңге мөлшерінде 2022 жыл үшін дивидендтер есептеліп, төленді).

2024 жылы Топ ҚТО, КМГИ 2.820 миллион теңге және тиісінше 2.759 миллион теңге (2023 жыл: 1.500 миллион теңге және тиісінше 1.572 миллион теңге) мөлшерінде бақыланбайтын қатысу үлесін ұстаушыларға дивидендтер есептеп, төледі.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**26. КАПИТАЛ (жалғасы)****Самұрық-Қазынамен операциялар**

2024 жылғы 20 наурызда Компания шығарған және 2022 жылы Самұрық-Қазына сатып алған облигациялардың купондық мөлшерлемесі 3,00%-дан 9,30%-ға дейін ұлғайтылды. 9 ХКЕС-ке (IFRS) сәйкес номиналды мөлшерлеменің өсуі айтарлықтай өзгеріске әкелді, атап айтқанда 3,00% купондық мөлшерлеменен облигацияларды тануды тоқтатуға және 9,30% купондық мөлшерлеменен облигацияларды тануға әкеп соқтырды.

Модификациялау күніне тануды тоқтатуға жататын облигациялардың баланстық құны мен әділ құны арасындағы 59.769 миллион теңге мөлшеріндегі айырма осы шоғырландырылған қаржылық есептілікте қаржылық кірістердің құрамында көрсетілді (15-ескертпе).

Тануды тоқтатуға жататын облигациялардың әділ құны мен жаңадан танылған облигациялардың номиналды құны арасындағы 293.288 миллион теңге мөлшеріндегі теріс айырма капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есепте Самұрық-Қазынамен операциялар ретінде көрсетілген.

2023 жылы Самұрық-Қазына Компания орналастырған облигацияларды 70.000 миллион теңгеге сатып алды. Облигациялардың әділ құны мен номиналды құны арасындағы 30.824 миллион теңге мөлшеріндегі айырмашылық капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есепте Самұрық-Қазынамен жасалған Операциялар құрамында капиталдың ұлғаюы ретінде көрсетілді (33-ескертпе).

2023 жылы Самұрық-Қазына Компанияның еншілес ұйымы «ҚМГ Қарашығанақ» ЖШС-нен 2024 жылғы желтоқсанға дейін өтеу мерзімімен 25.000 миллион теңге мөлшерінде қарыз алды. Облигациялардың әділ құны мен номиналды құны арасындағы 4.227 миллион теңге мөлшеріндегі айырмашылық капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есепте Самұрық-Қазынамен жасалған Операциялар құрамында капиталдың азаюы ретінде көрсетілді. 2024 жылғы қарашада қарыз мерзімі 2025 жылғы желтоқсанға дейін ұзартылды. Нәтижесінде Топ капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есепте Самұрық-Қазынамен Операциялар ретінде 2.904 миллион теңге мөлшеріндегі қарызды өзгертудің әсерін мойындады.

Самұрық-Қазынаның пайдасына бөлу

2024 жылы Топ, Үкіметтің Жаңаөзен қаласында әлеуметтік объектілерді салу және Жаңаөзен қаласының тұрғындарын тұрғын-үймен қамтамасыз ету жөніндегі қаулысына сәйкес 16 миллион теңге және тиісінше 2.059 миллион теңге сомада міндеттемелерді есептеп, төледі (2023 жыл: 120 миллион теңге).

Байланысты тараптан болған салымдар

2023 жылғы желтоқсанда Компания Самұрық-Қазына еншілес ұйымынан, «Samruk-Kazyna Ondeu» ЖШС-нен (бұдан әрі - СҚО) және үшінші тараптан, «ХимПарк Тараз» МЭЗ БК» АҚ-нан, 1.520 миллион теңгеге «Полимер Продакшн» ЖШС-тегі (бұдан әрі - Полимер) қатысу үлесінің 99,9% және 0,1%-ын сатып алды.

Топ Полимерді бақылауға алып, оны еншілес ұйым ретінде таныды. Сатып алу еншілес ұйымды жалпы бақылаудағы тараптардан сатып алу ретінде көрсетілді және алдыңғы кітаптарда көрсетілген Полимер активтері мен міндеттемелерінің баланстық құны бойынша үлестерді біріктіру әдісі бойынша ескерілді.

1.520 миллион теңге сомасындағы берілген өтемақы мен Полимердің таза активтері арасындағы айырма капитал құрамында көрсетілді.

2023 жылы Полимердің алдыңғы акционері СҚО 14.155 миллион теңге мөлшерінде Полимердің жарғылық капиталына салым салды және Полимердің үшінші тарап алдындағы 672 миллион теңге мөлшеріндегі берешегін өтеді. Топ бұл үлесті капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есепте «Байланысты тараптардың салымдары» деп таныды.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**26. КАПИТАЛ (жалғасы)****Самұрық-Қазынамен басқа да операциялар**

2023 жылы ҚР Президентінің 2023 жылғы 9 наурыздағы Батыс Қазақстан облысына жасаған жұмыс сапарының шеңберінде Орал қаласында Спорт кешенін салу мәселесі жөніндегі тапсырмасына сәйкес Топ Спорт кешенін салу бойынша 17.925 миллион теңге мөлшерінде міндеттеме есептеді және оны капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есепте көрсетті. Компания 8.962 миллион теңге мөлшерінде алдын ала төлем жасады. 2024 жылы Топ Орал қаласында Спорт кешенін салу бойынша есептелген міндеттемелерді 1.989 миллион теңге сомасына ұлғайтты (29-ескертпе).

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ Орал қаласында Спорт кешенінің құрылысын аяқтады, 2025 жылғы 22 қаңтарда объектіні пайдалануға беру актісін және меншік құқығын мемлекеттік тіркеуді жүргізді. 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ 19.914 миллион теңге сомасында Спорт кешенінің құрылысы мен баланстық құнына есептелген міндеттемені есептеді.

Акцияның баланстық құны

KASE -нің 2010 жылғы 4 қазандағы шешіміне сәйкес қаржылық есептілікте KASE бекіткен ережелерге сәйкес есептелген, есепті күнге бір акцияның (жай және артықшылықты) баланстық құны туралы деректер болуы тиіс.

	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан (қайта есептелген)
<i>Миллион теңгемен</i>		
Активтер жиыны	18.934.647	16.941.101
Минусы: материалдық емес активтер	943.156	883.283
Минусы: міндеттемелер жиыны	7.010.363	6.544.487
Таза активтер	10.981.128	9.513.331
Жай акциялар саны	610.119.493	610.119.493
Бір акцияның баланстық құны (мың теңгемен)	17.998	15.593

Акцияға шаққандағы пайда

<i>Мың теңгемен</i>	2024 жыл	2023 жыл
Акцияға базалық және бөлінген пайда үшін жай акциялардың орташа өлшенген саны	610.119.493	610.119.493
Акцияға арналған базалық және бөлінген пайда	1.794	1.578

Бақыланбайтын қатысу үлесі

Төменде Топтың елеулі бақыланбайтын қатысу үлестері бар еншілес компаниялар туралы ақпарат көрсетілген.

		2024 жылғы 31 желтоқсан		2023 жылғы 31 желтоқсан	
	Тіркеу және қызметті жүзеге асыру елі	Бақыламай- тын қатысу үлесі	Ағымдағы құны	Бақыламай- тын қатысу үлесі	Ағымдағы құны
Romp petrol Downstream S.R.L.	Румыния	45,37%	82.724	45,37%	67.535
ҚТО	Қазақстан	10,00%	63.870	10,00%	59.156
Romp petrol Petrochemicals S.R.L.	Румыния	45,37%	22.120	45,37%	18.572
Romp petrol Vega	Румыния	45,37%	(29.521)	45,37%	(25.320)
Romp petrol Rafinare S.A.	Румыния	45,37%	(310.421)	45,37%	(253.347)
ҚМГ БӨ	Қазақстан	–	–	0,28%	8.215
Басқа			61.440		25.785
			(109.788)		(99.404)

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**26. КАПИТАЛ (жалғасы)****Бақыланбайтын қатысу үлесі (жалғасы)**

Төменде 2024 жылғы 31 желтоқсанға және көрсетілген күнге аяқталған жыл үшін Топтың елеулі бақыланбайтын қатысу үлестері болған еншілес ұйымдар туралы жалпылама қаржылық ақпарат дербес негізде келтірілген:

<i>Миллион теңгемен</i>	Rompetrol Downstream S.R.L.	ҚТО	Rompetrol Petrochemical s S.R.L.	Rompetrol Vega	Rompetrol Rafinare S.A.
Қаржылық жағдай туралы жалпылама есеп					
Ұзақ мерзімді активтер	133.296	840.928	2.897	27.976	118.375
Қысқа мерзімді активтер	234.461	139.023	46.503	17.223	56.753
Ұзақ мерзімді міндеттемелер	(71.025)	(204.199)	(500)	(47.700)	(176.147)
Қысқа мерзімді міндеттемелер	(114.409)	(112.191)	(147)	(62.563)	(683.150)
Капитал жиыны	182.323	663.561	48.753	(65.064)	(684.169)
Мыналарға келетіндер:					
Бас компанияның акционеріне	99.599	599.691	26.633	(35.543)	(373.748)
Бақыланбайтын қатысу үлесіне	82.724	63.870	22.120	(29.521)	(310.421)
Жиынтық кіріс туралы жалпылама есеп					
Өткізілген өнімнен және көрсетілген қызметтерден түскен түсім	889.308	311.900	–	87.742	1.522.309
Жалғасып отырған қызметтен болған бір жылғы пайда / (зиян)	8.990	65.092	1.312	402	(31.651)
Табыс салығын шегере отырып, бір жылғы жиынтық кірістің / (зиянның) жиыны	33.477	72.136	7.821	(9.257)	(125.792)
Мыналарға келетіндер:					
Бас компанияның акционеріне	18.288	64.922	4.273	(5.057)	(68.718)
Бақыланбайтын қатысу үлесіне	15.189	7.214	3.548	(4.200)	(57.074)
Бақыланбайтын қатысу үлестерінің пайдасына жарияланған дивидендтер	–	(2.500)	–	–	–
Ақша ағындары туралы жалпылама ақпарат					
Операциялық қызмет	7.648	90.771	–	22.895	495.168
Инвестициялық қызмет	(4.358)	(69.457)	–	(22.862)	(540.019)
Қаржылық қызмет	(7.147)	(27.500)	–	(61)	16.742
Ақша қаражаты мен оның баламаларының құрамындағы таза көбеюі/(азаяуы)	(3.858)	(4.029)	–	(28)	(28.109)

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**26. КАПИТАЛ (жалғасы)****Бақыланбайтын қатысу үлесі (жалғасы)**

Төменде 2023 жылғы 31 желтоқсанға және көрсетілген күнге аяқталған жыл үшін Топтың елеулі бақыланбайтын қатысу үлестері болған еншілес ұйымдар туралы жалпылама қаржылық ақпарат дербес негізде келтірілген:

<i>Миллион теңгемен</i>	Rompetrol Downstream S.R.L.	ҚТО	Rompetrol Petrochemical s S.R.L.	ҚМГ БӨ	Rompetrol Vega	Rompetrol Rafinare S.A.
Қаржылық жағдай туралы жалпылама есеп						
Ұзақ мерзімді активтер	123.201	812.534	1.784	1.190.313	22.949	123.516
Қысқа мерзімді активтер	216.576	132.793	39.749	1.546.121	11.676	76.687
Ұзақ мерзімді міндеттемелер	(66.489)	(216.157)	(433)	(91.794)	(42.739)	(148.648)
Қысқа мерзімді міндеттемелер	(124.441)	(112.746)	(168)	(217.704)	(47.693)	(609.932)
Капитал жиыны	148.847	616.424	40.932	2.426.936	(55.807)	(558.377)
Мыналарға келетіндер:						
Бас компанияның акционеріне	81.312	557.268	22.360	2.418.721	(30.487)	(305.030)
Бақыланбайтын қатысу үлесіне	67.535	59.156	18.572	8.215	(25.320)	(253.347)
Жиынтық кіріс туралы жалпылама есеп						
Өткізілген өнімнен және көрсетілген қызметтерден түскен түсім	1.012.646	290.386	–	1.184.834	108.639	1.696.983
Жалғасып отырған қызметтен болған бір жылғы пайда / (зиян)	5.439	69.508	3.125	37.360	(4.278)	(98.216)
Табыс салығын шегере отырып, бір жылғы жиынтық кірістің / (зиянның) жиыны	2.352	70.146	2.440	34.250	(3.422)	(90.054)
Мыналарға келетіндер:						
Бас компанияның акционеріне	1.285	63.131	1.333	34.154	(1.869)	(49.195)
Бақыланбайтын қатысу үлесіне	1.067	7.015	1.107	96	(1.553)	(40.859)
Бақыланбайтын қатысу үлестерінің пайдасына жарияланған дивидендтер	–	(1.500)	–	–	–	–
Ақша ағындары туралы жалпылама ақпарат						
Операциялық қызмет	(44.926)	87.839	5	144.334	2.501	(988.089)
Инвестициялық қызмет	(3.264)	(160.028)	–	(319.182)	(2.470)	(64.948)
Қаржылық қызмет	49.441	64.418	–	55.725	(31)	1.118.004
Ақша қаражаты мен оның баламаларының құрамындағы таза көбеюі/(азаяуы)	1.251	(8.485)	5	(124.491)	–	64.967

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**27. ҚАРЫЗДАР**

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
Тіркелген сыйақы мөлшерлемесі бар қарыздар	3.396.818	3.253.754
Сыйақының орташа өлшенген номиналды мөлшерлемелері	6,25%	5,36%
Құбылмалы сыйақы мөлшерлемесі бар қарыздар	570.583	503.340
Сыйақының орташа өлшенген номиналды мөлшерлемелері (34-ескертпе)	8,41%	8,93%
	3.967.401	3.757.094

2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша қарыздар келесі валюталарда берілді:

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
АҚШ Доллары	2.982.986	3.018.895
Теңге	937.610	700.223
Еуро	35.601	24.850
Басқа валюталар	11.204	13.126
	3.967.401	3.757.094

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
Ағымдағы бөлік	323.290	391.358
Ұзақ мерзімді бөлік	3.644.111	3.365.736
	3.967.401	3.757.094

2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша облигациялар мыналарды құрады:

<i>Миллион теңгемен</i>	Шығару сомасы	Өтеу күні	Тиімді сыйақы мөлшерлемесі	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
Облигациялар					
KASE 2023	70 миллиард теңге	2033 жыл	11,74% (0,50% номиналды мөлшерлеме) 12,105% (9,30% номиналды мөлшерлеме)	45.873	41.375
KASE 2022	751,6 миллиард теңге	2035 жыл		642.749	392.158
ЛҚБ 2020 жылғы облигациялары	750 миллион АҚШ доллары	2033 жыл	3,50%	396.299	343.005
AIX 2019	150 миллион АҚШ доллары	2024 жыл	5,00%	–	19.800
ЛҚБ 2018 жылғы облигациялары	1,5 миллиард АҚШ доллары	2048 жыл	6,375%	778.795	673.677
ЛҚБ 2018 жылғы облигациялары	1,25 миллиард АҚШ доллары	2030 жыл	5,375%	653.507	569.892
ЛҚБ 2017 жылғы облигациялары	1,25 миллиард АҚШ доллары	2047 жыл	5,75%	639.143	552.309
ЛҚБ 2017 жылғы облигациялары	1 миллиард АҚШ доллары	2027 жыл	4,75%	131.604	454.062
Жиыны				3.287.970	3.046.278

2024 жылғы 20 наурызда Компания шығарған және 2022 жылы Самұрық-Қазына сатып алған облигациялардың купондық мөлшерлемесі 3,00%-дан 9,30%-ға дейін ұлғайтылды. 9 ХКЕС-ке (IFRS) сәйкес номиналды мөлшерлеменің өсуі айтарлықтай өзгеріске әкелді, атап айтқанда 3,00% купондық мөлшерлеменен облигацияларды тануды тоқтатуға және 9,30% купондық мөлшерлеменен облигацияларды тануға әкеп соқтырды.

Модификациялау күніне тануды тоқтатуға жататын облигациялардың баланстық құны мен әділ құны арасындағы 59.769 миллион теңге мөлшеріндегі айырма осы аралық қысқартылған шоғырландырылған қаржылық есептілікте басқа қаржылық кірістердің құрамында көрсетілді (15-ескертпе).

Тануды тоқтатуға жататын облигациялардың әділ құны мен жаңадан танылған облигациялардың номиналды құны арасындағы 293.288 миллион теңге мөлшеріндегі айырма капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есепте Самұрық-Қазынамен операциялар ретінде көрсетілген (26-ескертпе).

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

27. ҚАРЫЗДАР (жалғасы)

2024 жылғы 12 қыркүйекте Компания өтеу мерзімі 2027 жылы 750 миллион АҚШ доллары сомасына (баламасы 358.171 миллион теңге) облигацияларды ішінара мерзімінен бұрын өтеуді жүзеге асырды.

2023 жылғы 26 сәуірде Компания сыйлықақыны, мерзімінен бұрын өтеу үшін сыйлықақыны және купондық сыйақыны қоса алғанда, 501 миллион АҚШ доллары жалпы сомада (баламасы 227.520 миллион теңге) 4,75% мөлшерлеме бойынша 2025 жылы өтеу күнімен облигацияларды мерзімінен бұрын сатып алды.

2023 жылғы 27 сәуірде 22 қарашада Компания жылдық 0,50% купон мөлшерлемесімен және 2033 жылы өтеу мерзімімен 70.000 миллион теңге сомасына облигацияларды орналастырды. Самұрық-Қазына бұл облигацияларды сатып алды. Облигациялар бойынша купондық мөлшерлеме нарықтық мөлшерлемеден төмен. Облигациялардың әділ құны мен номиналды құны арасындағы 30.824 миллион теңге мөлшеріндегі айырмашылық капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есепте Самұрық-Қазынамен Операциялар ретінде танылды (26-ескертілме).

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

27. ҚАРЫЗДАР (жалғасы)

2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша қарыздар мыналарды құрады:

Миллион теңгемен	Шығару сомасы	Өтеу күні	Тиімді сыйақы мөлшерлемесі	2024 жылғы 31 желтоқсанға	2023 жылғы 31 желтоқсанға
Қарыздар					
Синдикатталған қарыз					
(Unicredit Tiriac Bank, ING Bank, BCR, Raiffeisen Bank, Alpha Bank, Garanti Bank, OTP Bank, Intesa Sanpaolo)	551,8 миллион АҚШ доллары ¹	2026 жыл	SOFR O/N+2,50% SOFR 1M+2,75% SOFR1M+2,50%	149.937	141.506
Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ. Ltd (Лондон филиалы)	200 миллион АҚШ доллары	2025 жыл	COF ² (4,33%) + 1,50%	91.405	62.800
«Қазақстан Халық Банкі» АҚ (Халық Банкі)	110 миллиард теңге	2025 жыл	11,00%	64.883	94.999
Cargill	100 миллион АҚШ доллары	2026 жыл	SOFR 3M+2,80%	52.732	46.176
Халық банкі	169 миллиард теңге	2032 жыл	ҚРҰБ базалық мөлшерлемесі +1,50% 15,20%	49.219	–
«Қазақстанның Даму Банкі» АҚ (ҚДБ)	79 миллиард теңге	2026 жыл	(7,99% номиналды мөлшерлеме) CPI 6M + 4,00%	43.892	80.992
Еуропа Қайта құру және даму банкі (ЕҚҚДБ)	61 миллиард теңге	2028 жыл	CPI + 3,75%	37.730	11.822
Халық банкі	41,4 миллиард теңге	2032 жыл	ҚР Ұлттық Банкінің негізгі мөлшерлемесі+1,50%	31.157	47.391
Синдикатталған қарыз (BCR, Raiffeisen Bank, OTP, Alpha, Garanti)	83 миллион еуро	2029 жыл	EURIBOR 6M + 3,00%	28.471	24.844
Эни Исатай	–	Коммерциялық өндіру басталғаннан кейін	CME TERM SOFR + 3,00% ҚРҰБ базалық мөлшерлемесі + 2,00%	24.761	5.751
Еуразиялық даму банкі	21 миллиард теңге	2033 жыл		22.107	–
BCP	170 миллион АҚШ доллары	2025 жыл	COF (4,63%) + 2,00% SOFR 1M + 2,50%	21.181	37.893
Banca Transilvania	57,96 миллион еуро	2025 жыл	ROBOR 1M + 2,00%	17.975	15.710
OTP Bank	119 миллион румын леясы	2030 жыл	ROBOR 3M + 1,10%	10.087	10.964
ING Bank NV	250 миллион АҚШ доллары	2025 жыл	COF (4,55%) + 1,80%	7.714	13.839
Халық Банкі	41 миллиард теңге	2024 жыл	17,75 - 18,75%	–	31.487
Credit Agricole	150 миллион АҚШ доллары	2024 жыл	COF (5,6%) + 2,00%	–	26.936
Лукойл Казахстан Апстрим	–	Коммерциялық өндіру басталғаннан кейін	O/N SOFR + 2,85%	–	47.363
Басқа	–	–	–	26.180	10.343
Жиыны				679.431	710.816

¹ 275,9 миллион АҚШ доллары жаңартылатын кредит желісі.

² Cost of funding (қаржыландыру құны).

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

27. ҚАРЫЗДАР (жалғасы)

2024 жылы КМГИ, пайыздарды қоса, 71,88 миллион АҚШ доллары сомасындағы (баламасы 33.735 миллион теңге) синдикатталған қарызды ішінара өтеді.

2024 жылы КМГИ айналым капиталын қаржыландыру үшін Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ. Ltd-ден COF (4,33%) + 1,50% мөлшерлемесімен және 2024 жылдың соңына дейін өтеу мерзімімен 35,91 миллион АҚШ доллары жалпы сомаға (баламасы 16.854 миллион теңге) қарыз алды.

2024 жылы АМӨЗ және ПМХЗ ҚДБ қарызын, пайыздарды қоса алғанда, 46.688 миллион теңге жалпы сомаға ішінара өтеді (33-ескертілме).

2024 жылы АМӨЗ Еуропалық қайта құру және даму банкінен CPI + 3,75% мөлшерлемесі бойынша 26.600 миллион теңге жалпы сомаға және «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-да қарызды қайта қаржыландыру үшін 2028 жылға дейінгі өтеу мерзімімен қарыз алды.

2024 жылы АМӨЗ бен КТО, пайыздарды қоса алғанда, 21.000 миллион теңге жалпы сомаға Халық банктің қарызын ішінара өтеді.

2024 жылы КМГИ ING Bank NV-ден 29,21 миллион АҚШ доллары жалпы сомаға (баламасы 13.709 миллион теңге) алған қарызды өтеді.

2024 жылы Компанияның еншілес ұйымы «Қазақ газ өңдеу зауыты» ЖШС Халық Банкінен ҚРҰБ базалық мөлшерлемесі + 1,50% және мұнай-газ өңдеу зауытын салу үшін 2032 жылдың соңына дейін өтеу мерзімімен 48.246 миллион теңге жалпы сомаға қарыз алды.

2024 жылы ҚР Энергетика министрлігінің Жеңіс жобасы бойынша жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшартты бұзу туралы хабарламасының негізінде Компания Лукойл Қазақстан Апстримнен 48.432 миллион теңге мөлшерінде алынған қарызды (сарту-қаржыландыру) тануды тоқтатты (15-ескертілме).

2023 жылы КМГИ нетто негізде айналымдағы капиталды қаржыландыру мақсатында 307 миллион АҚШ доллары сомасына (баламасы 140.232 миллион теңге) Синдикатталған қарыз алды (Unicredit Tiriak Bank, ING Bank, BCR, Raiffeisen Bank).

2023 жылы КМГИ, сыйақыны қоса алғанда, 73,94 миллион АҚШ доллары сомасына (баламасы 33.734 миллион теңге) Синдикатталған қарызды (Unicredit Tiriak Bank, ING Bank, BCR, Raiffeisen Bank) ішінара өтеді.

2023 жылы КМГИ айналым капиталын қаржыландыру мақсатында Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ. Ltd-ден COF (5,37%) + жылдық 1,80% сыйақы мөлшерлемесімен және 2024 жылы өтеу мерзімімен 101 миллион АҚШ доллары сомасында (баламасы 45.855 миллион теңге) нетто негізде қарыз алды.

2023 жылы КМГИ айналым капиталын қаржыландыру мақсатында BCP-ден COF (5,7481%) + жылдық 1,50% сыйақы мөлшерлемесімен және 2024 жылы өтеу мерзімімен 83 миллион АҚШ доллары сомасында (баламасы 38.031 миллион теңге) нетто негізде қарыз алды.

2023 жылы АМӨЗ, сыйақыны қоса, ВТБ Банктен (ЖАҚ) 42.371 миллион рубль сомасына (баламасы 213.729 миллион теңге) алған қарызды толық өтеді.

2023 жылы АМӨЗ, сыйақыны қоса алғанда, Халық банкінен 102.674 миллион теңге жалпы сомада алған қарызды ішінара өтеді.

2023 жылы АМӨЗ Халық банкінен 17,75-18,75% жылдық сыйақы мөлшерлемесі бойынша және ағымдағы міндеттемелерді өтеу мақсатында 2024 жылы өтеу мерзімімен 31.410 миллион теңге сомасында қарыз алды.

2023 жылы АМӨЗ және ПМХЗ ҚДБ-ден, сыйақыны қоса алғанда, 31.261 миллион теңге жалпы сомаға қарызды ішінара өтеді.

2023 жылы ҚР Энергетика министрлігінің жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарттың қолданылуын тоқтату туралы хабарламасы негізінде Компания «Исатай» жобасы бойынша Эни Исатай Б.В.-ден 4.377 миллион теңге сомаға қарызды есептен шығарды (15-ескертілме).

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**27. ҚАРЫЗДАР (жалғасы)**

Қаржылық қызметтің нәтижесінде туындайтын міндеттемелердегі өзгерістер:

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жыл				2023 жыл			
	Қысқа мерзімді қарыздар	Ұзақ мерзімді қарыздар	Облигациялар	Жиыны	Қысқа мерзімді қарыздар	Ұзақ мерзімді қарыздар	Облигациялар	Жиыны
1 қаңтарға арналған сальдо	214.457	496.360	3.046.277	3.757.094	173.053	699.611	3.281.722	4.154.386
Ақша қаражатымен алынды	34.975	179.919	–	214.894	138.787	176.517	70.000	385.304
Негізгі борышты ақша қаражатымен төлеу	(118.862)	(145.496)	(383.051)	(647.409)	(95.296)	(329.830)	(241.106)	(666.232)
Есептелген сыйақы(15-ескертпе)	19.383	41.729	218.115	279.227	17.198	68.901	185.686	271.785
Төленген сыйақы*	(19.422)	(34.195)	(192.286)	(245.903)	(17.030)	(63.606)	(173.836)	(254.472)
Қарызды жаңғыртудан болған әсер	–	–	233.519	233.519	–	–	–	–
Қарызды бастапқы танудан болған әсер	–	–	–	–	–	–	(30.824)	(30.824)
Есептілік валютасын қайта есептеу	21.907	32.849	358.847	413.603	(2.297)	(2.526)	(46.152)	(50.975)
Бағамдық айырмадан болған (кіріс)/зиян	(897)	2.245	6.549	7.897	42	(53.380)	(1.520)	(54.858)
Қарыз бойынша міндеттемелерді мойындауды тоқтату (15-ескертпе)	–	(48.442)	–	(48.442)	–	(4.377)	–	(4.377)
Басқа	–	2.921	–	2.921	–	5.050	2.307	7.357
31 желтоқсанға сальдо	151.541	527.890	3.287.970	3.967.401	214.457	496.360	3.046.277	3.757.094
Ағымдағы бөлік	151.541	122.729	49.020	323.290	214.457	125.152	51.749	391.358
Ұзақ мерзімді бөлік	–	405.161	3.238.950	3.644.111	–	371.208	2.994.528	3.365.736

* Төленген сыйақы операциялық қызметтен түскен ақша ағындары ретінде ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген.

Ковенанттар

Топ барлық кредиттік келісімдердің талаптары бойынша қаржы және қаржылық емес көрсеткіштердің орындалуын қамтамасыз етуі тиіс. Кредиттік келісімдердің талаптары бойынша ковенанттардың орындалмауы осы ұзақ мерзімді қарыздардың бірінші талап бойынша өтелуіне әкелуі мүмкін. 2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай Топ барлық қаржы және қаржылық емес көрсеткіштерді орындайды.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**27. ҚАРЫЗДАР (жалғасы)****Шетелдік функционалдық валютамен таза инвестицияларды хеджирлеу**

2024 жылғы 31 желтоқсанда шетел валютасында көрсетілген кейбір қарыздар Топтың валюталық тәуекелге ұшырағыштығын хеджирлеу үшін шетелдік бөлімшелерге таза инвестицияларды хеджирлеу құралдары ретінде айқындалды. 2024 жылы 358.847 миллион теңге мөлшеріндегі бағамдық айырмадан болған шығыс (2023 жыл: 46.152 миллион теңге мөлшерінде бағамдық айырмадан түскен кіріс) басқа да жиынтық кірістің құрамына қайта жіктеліп, шетелдік бөлімшелерді қайта есептеуден болған кіріске немесе залалға қарсы есепке алынды.

Хеджирлеу объектісі мен хеджирлеу құралы арасында экономикалық өзара байланыс бар, өйткені таза инвестиция валюталық тәуекелді тудырады, әрі ол АҚШ долларындағы кредит бойынша валюталық тәуекелге сайма-сай келеді. Топ 1:1 хеджирлеу коэффициентін белгіледі, өйткені хеджирлеу құралының базалық тәуекелі хеджирленетін тәуекелдің құрамдасына ұқсас келеді. Хеджирлеудің тиімсіздігі шетелдік еншілес компанияға салынған инвестициялардың сомасы тиянақталған мөлшерлемесі бар алынған қарыздардың сомасына қарағанда аз болғанда туындайды. 2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанына хедждің тиімсіз бөлігі болмады.

28. ЖАЛДАУ БОЙЫНША МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Қаржылық жалдау төлемдерінің ағымдағы таза құнымен бірге болашақтағы ең төменгі жалдау төлемдері былайша көрсетілген:

	Ең төменгі жалдау төлемдері		Ең төменгі жалдау төлемдерінің ағымдағы құны	
	2024 жылғы 31 желтоқсанға	2023 жылғы 31 желтоқсанға	2024 жылғы 31 желтоқсанға	2023 жылғы 31 желтоқсанға
<i>Миллион теңгемен</i>				
Бір жыл ішінде	26.471	19.767	20.882	17.400
2 жылдан 5 жылды қоса алғанда	56.149	49.777	29.308	26.128
Бес жылдан астам	102.326	89.424	74.026	61.752
	184.946	158.968	124.216	105.280
Минусы: қаржы төлемдерін білдіретін сомалар	(60.730)	(53.688)	–	–
Ең төменгі жалдау төлемдерінің ағымдағы құны	124.216	105.280	124.216	105.280
Минусы: 12 айдың ішінде өтелуге жататын сома	(26.471)	(19.767)	(20.882)	(17.400)
12 айдан кейін өтелуге жататын сомалар	158.475	139.201	103.334	87.880

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша пайыз сомасының есебі 2,95%-дан 25,29%-ға дейінгі (2023 жылғы 31 желтоқсан: 2,95%-дан 20,65%-ға дейін) тиімді сыйақы мөлшерлемелеріне негізделеді.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**28. ЖАЛДАУ БОЙЫНША МІНДЕТТЕМЕЛЕР (жалғасы)**

2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылғы жалдау міндеттемелеріндегі өзгерістер былайша білдірілген:

Миллион теңгемен	2024 жыл	2023 жыл
1 қаңтарға арналған сальдо	105.280	81.554
Жалдау бойынша түсімдер	23.790	55.740
Есептелген сыйақы (15-ескертпе)	8.444	7.420
Негізгі борышты төлеу	(26.118)	(26.933)
Төленген сыйақы	(1.279)	(1.936)
Бағамдық айырмадан болған (кіріс)/зиян	(4.611)	1.964
Есептілік валютасын қайта есептеу	14.842	(1.442)
Түрлендіру	7.386	3.938
Мерзімінен бұрын бұзу	(2.661)	(15.025)
Басқасы	(857)	–
31 желтоқсанға сальдо	124.216	105.280

29. РЕЗЕРВТЕР

Миллион теңгемен	Активтердің шығуы бойынша міндеттемелер	Экологиялық міндеттемелер	Салықтар бойынша резерв	Басқа	Жиыны
2022 жылғы 31 желтоқсанға резерв	128.872	81.353	10.923	48.397	269.545
Есептілік валютасын қайта есептеу	(1.506)	(1.062)	(44)	(333)	(2.945)
Бағалаудағы өзгеріс	10.019	(1.198)	–	142	8.963
Дисконт амортизациясы сомасына ұлғайту (15-ескертпе)	10.556	2.719	–	123	13.398
Бір жылғы резерв	57.996	416	482	31.608	90.502
Кәсіпорындарды біріктіру кезіндегі түсім (6-ескертпе)	4.346	–	–	–	4.346
Пайдаланылмаған резерв (35-ескертпе)	(356)	–	(4.319)	(28.364)	(33.039)
Резервті пайдалану	(1.222)	(5.167)	(68)	(4.518)	(10.975)
2023 жылғы 31 желтоқсанға резерв	208.705	77.061	6.974	47.055	339.795
Есептілік валютасын қайта есептеу	11.879	9.137	158	3.002	24.176
Бағалаудағы өзгеріс	(18.446)	(210)	–	(14)	(18.670)
Дисконт амортизациясы сомасына ұлғайту (15-ескертпе)	17.082	1.647	–	141	18.870
Бір жылғы резерв	4.225	–	61	6.601	10.887
Өзге қаржылық міндеттемелердің құрамына аударымдар және қайта жіктеулер (35-ескертпе)	–	–	–	(4.742)	(4.742)
Пайдаланылмаған резерв	(788)	(2.377)	(4.305)	(131)	(7.601)
Резервті пайдалану (26-ескертпе)	(1.465)	(6.139)	–	(27.458)	(35.062)
2024 жылғы 31 желтоқсанға резерв	221.192	79.119	2.888	24.454	327.653

Елеулі бағалаулар мен пайдаланылған пікірлерді қоса алғанда, едәуір резервтердің толық сипаттамасы 4-ескертпеге қосылған.

Ағымдағы және ұзақ мерзімді бөліктер былайша бөлінген:

Миллион теңгемен	Активтердің шығуы бойынша міндеттемелер	Экологиялық міндеттеме	Салықтар бойынша резерв	Басқа	Жиыны
Ағымдағы бөлік	1.440	1.910	2.888	13.286	19.524
Ұзақ мерзімді бөлік	219.752	77.209	–	11.168	308.129
2024 жылғы 31 желтоқсанға резерв	221.192	79.119	2.888	24.454	327.653
Ағымдағы бөлік	2.847	3.751	6.974	20.004	33.576
Ұзақ мерзімді бөлік	205.858	73.310	–	27.051	306.219
2023 жылғы 31 желтоқсанға резерв	208.705	77.061	6.974	47.055	339.795

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**30. САУДА КРЕДИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚАРЖЫЛЫҚ ӘРІ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕМЕС МІНДЕТТЕМЕЛЕР**

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
Сауда кредиторлық берешек	598.787	663.930
Басқа да қаржылық міндеттемелер		
Қызметкерлердің алдындағы берешек	78.950	72.970
Басқа да кредиторлық берешек	40.534	42.562
Туынды қаржы құралдары	2.950	114
Басқа	53.812	49.050
	176.246	164.696
Қысқа мерзімді бөлік	169.150	145.953
Ұзақ мерзімді бөлік	7.096	18.743
	176.246	164.696
Басқа да қаржылық емес міндеттемелер		
Шарттық міндеттемелер	227.046	153.962
Басқа	15.432	15.328
	242.478	169.290
Қысқа мерзімді бөлік	206.303	131.513
Ұзақ мерзімді бөлік	36.175	37.777
	242.478	169.290

Сауда кредиторлық берешек 2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша келесі валюталарда білдірілді:

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
АҚШ Доллары	389.492	444.674
Теңге	137.939	153.016
Румын лаясы	56.388	51.244
Еуро	6.296	8.157
Басқа валюталар	8.672	6.839
ЖИЫНЫ	598.787	663.930

2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша сауда кредиторлық берешек пен басқа да ағымдағы қаржылық міндеттемелер бойынша пайыздар есептелген жоқ.

31. ТӨЛЕНУГЕ ЖАТАТЫН БАСҚА ДА САЛЫҚТАР

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
ҚҚС	28.394	23.233
Пайдалы қазбаларды өндіруге салынатын салық	15.782	30.485
Шикі мұнай экспортына рента салығы	15.071	37.557
Өлеуметтік салық	7.436	7.620
Жеке табыс салығы	6.042	9.424
Айналымға салынатын салық	4.847	-
Акциздер	1.871	1.537
Резидент емес үшін төлем көзінен ұсталатын салық	59	1.957
Басқа	4.129	4.687
	83.631	116.500

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**32. ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ШЫҒЫСТАР**

2024 жылғы 31 желтоқсанға 41.170 миллион теңге сомадағы табыс салығы бойынша алдын ала төлем (2023 жылы: 33.051 миллион теңге) негізінен корпоративтік табыс салығын білдіреді. 2024 жылғы 31 желтоқсанға 15.600 миллион теңге сомадағы табыс салығы бойынша міндеттемелер (2023 жылы: 28.285 миллион теңге) негізінен корпоративтік табыс салығын білдіреді.

2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар үшін табыс салығы бойынша шығыстарға мыналар кіреді:

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жыл	2023 жыл (қайта есептелген)
Ағымдағы табыс салығы:		
Корпоративтік табыс салығы	168.573	117.003
Дивидендтер мен сыйақылардың кірістері бойынша төлем көзінен ұсталатын салық	81.138	86.287
Жер қойнауын пайдалануға салынатын баламалы салық	2.628	–
Үстеме пайда салығы	1.149	691
Кейінге қалдырылған табыс салығы:		
Корпоративтік табыс салығы	131.419	109.578
Жер қойнауын пайдалануға салынатын баламалы салық	5.734	(10.391)
Дивидендтердің кірістері бойынша төлем көзінен ұсталатын салық	(27.554)	(33.376)
Пайда салығы бойынша шығыстар	363.087	269.792

Табыс салығы бойынша шығыстарға табыс салығының нормативтік мөлшерлемесі бойынша (2024 және 2023 жылдары 20%) салық салғанға дейінгі бухгалтерлік пайдадан есептелген табыс салығы бойынша шығыстарды салыстырып тексеру 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде мынадай үлгіде берілген:

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жыл	2023 жыл (қайта есептелген)
Табыс салығы есепке алынғанға дейінгі пайда	1.457.334	1.196.470
Табыс салығының мөлшерлемесі	20%	20%
Бухгалтерлік пайда бойынша табыс салығының шығыстары	291.467	239.294
Бірлескен кәсіпорындар мен қауымдастырылған компаниялардың табысындағы үлес	(60.724)	(55.703)
Есептен шығарылмайтын басқа да салық салынбайтын кірістер мен шығыстар	28.874	44.981
Корпоративтік табыс салығының түрлі мөлшерлемелерінің әсері	61.780	74.959
Жер қойнауын пайдалануға салынатын баламалы салық	8.362	(10.391)
Үстеме пайда салығы	1.149	691
Кейінге қалдырылған салық бойынша мойындалмаған активтердегі өзгеріс	32.179	(24.039)
Пайда салығы бойынша шығыстар	363.087	269.792

КМГ Кашаган Б.В. және ҚМГ Қарашығанақ 1997 жылғы Салық кодексі бойынша тұрақтандырылған салық режимін көздейтін Өнімді бөлу туралы келісімге және Өнімді бөлу туралы түпкілікті келісімге ие, ол жоғарыда көрсетілген келісімдердің қолданылу кезеңі ішінде қолданылуы тиіс. Тұрақтандырылған салық режимін қолданудың ең үлкен салықтық әсері - салық салынатын пайдаға 30% табыс салығының салық мөлшерлемесін қолдану.

Нидерландтар, Румыния және Швейцария сияқты юрисдикциялардағы компаниялар үшін табыс салығының мөлшерлемелері 11,89%-дан 25,8%-ға дейін құрайды.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**32. ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ШЫҒЫСТАР (жалғасы)**

Есепті күндерге шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетілген активтерді және міндеттемелер мен сомаларды есептеу үшін негіздеме аралығындағы уақытша айырмаларға қолданылатын заңмен белгіленген салық мөлшерлемесін қолдану арқылы есептелген кейінге қалдырылған салық сальдосы 31 желтоқсанға келесіні қамтиды:

Миллион теңгемен	2024 жыл					2023 жыл (қайта есептелген)				
	Корпоративтік табыс салығы	Жер қойнауын пайдалануға баламалы салық	Төлем көзінен ұсталатын салық	Жиыны	Пайда немесе зиян құрамында көрсетілді	Корпоративтік табыс салығы	Жер қойнауын пайдалануға баламалы салық	Төлем көзінен ұсталатын салық	Жиыны	Пайда немесе зиян құрамында көрсетілді
Кейінге қалдырылған салық бойынша активтер										
Негізгі құралдар	23.894	–	–	23.894	875	23.019	–	–	23.019	(934)
Ауыстырылған салық шығындары	608.820	–	–	608.820	(74.465)	683.285	–	–	683.285	(2.191)
Қызметкерлерге қатысты есептелген міндеттемелер	5.360	–	–	5.360	(2.268)	7.628	–	–	7.628	1.004
Қаржы активтерінің құнсыздануы	9.361	–	–	9.361	1.256	8.105	–	–	8.105	8.104
Қоршаған ортаны ластағаны үшін міндеттеме	2.070	–	–	2.070	(961)	3.031	–	–	3.031	(728)
Басқа	86.668	4.291	–	90.959	59.281	105.081	10.334	–	115.415	68.186
Минусы: кейінге қалдырылған салық бойынша танылмаған активтер	(583.520)	–	–	(583.520)	(32.179)	(551.341)	–	–	(551.341)	24.039
Минусы: кейінге қалдырылған салық бойынша міндеттемелермен есепке алынған кейінге қалдырылған салық бойынша активтер	(106.239)	–	–	(106.239)	117.074	(223.313)	–	–	(223.313)	(35.364)
Кейінге қалдырылған салық бойынша активтер	46.414	4.291	–	50.705	68.613	55.495	10.334	–	65.829	62.116
Кейінге қалдырылған салық бойынша міндеттемелер										
Негізгі құралдар	858.119	231	–	858.350	88.577	769.233	540	–	769.773	204.863
Бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компаниялардың бөлінбеген пайдасы	–	–	634.427	634.427	(27.554)	–	–	571.270	571.270	(33.376)
Басқасы	5.298	–	–	5.298	115	5.209	–	–	5.209	(8.196)
Минусы: кейінге қалдырылған салық бойынша міндеттемелермен есепке алынған кейінге қалдырылған салық бойынша активтер	(106.239)	–	–	(106.239)	117.074	(223.313)	–	–	(223.313)	(35.364)
Кейінге қалдырылған салық бойынша міндеттемелер	757.178	231	634.427	1.391.836	178.212	551.129	540	571.270	1.122.939	127.927
Кейінге қалдырылған салық бойынша таза міндеттемелер	710.764	(4.060)	634.427	1.341.131		495.634	(9.794)	571.270	1.057.110	
Кейінге қалдырылған салық бойынша шығыстар					109.599					65.811

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**32. ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ШЫҒЫСТАР (жалғасы)**

Кейінге қалдырылған корпоративтік табыс салығы мен үстеме пайдаға салынатын салық жер қойнауын пайдалануға арналған әрбір келісімшартқа қатысты айқындалады. Кейінге қалдырылған табыс салығы жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарттардың көлеміне кірмейтін қызмет түрлері үшін айқындалады. Болашақта салық салу табыстың болу мүмкіндігі бар дәрежеде ғана және оған қарасты қолданылатын кейінге қалдырылған салық активі құпталады. Кейінге қалдырылған салық активтерінің азаюы мүмкін, егер олармен байланысты салық жеңілдіктері жүзеге асырылса. 2024 жылғы 31 желтоқсанға танылмаған кейінге қалдырылған салық активтері негізінен 583.520 миллион теңге (2023 жылғы 31 желтоқсанға: 551.341 миллион теңге) сомасындағы ауыстырылған салық залалына жатады.

2024 және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚР ауыстырылған салық залалы салық салу мақсаттары үшін туындаған сәттен бастап он жылдың ішінде өтеді.

Кейінге қалдырылған салық бойынша міндеттемелердегі / (активтердегі) өзгерістер былайша берілген:

	2024 жыл				2023 жыл (қайта есептелген)			
	Корпоративтік табыс салығы	Жер қойнауын пайдалануға баламалы салық	Төлем көзінен ұсталатын салық	Жиыны	Корпоративтік табыс салығы	Жер қойнауын пайдалануға баламалы салық	Төлем көзінен ұсталатын салық	Жиыны
<i>Миллион теңгемен</i>								
1 қаңтарға кейінге қалдырылған міндеттеме сальдосы, нетто	495.634	(9.794)	571.270	1.057.110	341.068	597	615.747	957.412
Есептілік валютасын қайта есептеу	83.737	–	90.711	174.448	(4.091)	–	(11.101)	(15.192)
Бір жылғы пайда немесе зиян құрамында көрсетілген салық залалы/(кіріс)	131.419	5.734	(27.554)	109.599	109.578	(10.391)	(33.376)	65.811
Басқа да жиынтық кірістің құрамында көрсетілген жылғы салық залалы	(26)	–	–	(26)	327	–	–	327
Кәсіпорындарды біріктіру кезіндегі түсімдер (б-ескертуге)	–	–	–	–	48.752	–	–	48.752
31 желтоқсанға кейінге қалдырылған міндеттеме сальдосы	710.764	(4.060)	634.427	1.341.131	495.634	(9.794)	571.270	1.057.110

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**33. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАР ТУРАЛЫ АҚПАРАТТЫ АШУ****Байланысты тараптармен мәмілелердің талаптары**

Байланысты тараптармен мәмілелер тарифтердің негізінде ұсынылған кейбір реттелетін қызметтерді қоспағанда, нарықтық мөлшерлемелерге міндетті түрде сәйкес келмейтін тараптардың арасында келісілген талаптарда жүзеге асырылды. Кезең соңына өтелмеген қалдықтар негізінен қамтамасыз етілмеген және пайызсыз болып табылады, солар бойынша есеп айырысулар қолма-қол ақшамен жасалады. Топ байланысты тараптардан берешек бойынша ККЗ резервтерін үшінші тараптардың алдындағы берешек бойынша ККЗ айқындау үшін қолданылатын ККЗ қағидаттары мен саясатына сәйкес мойындайды.

Есеп айырысулар бойынша қалдықтар

Келесі кестеде 2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша байланысты тараптармен есеп айырысулар бойынша қалдықтардың жалпы сомалары көрсетілген:

<i>Миллион теңгемен</i>	31 желтоқсан	Байланысты тараптардың берешегі*	Байланысты тараптарға берешек*	Байланысты тараптардың ақшасы мен шоттарындағы депозиттер	Байланысты тараптардан алынған қарыздар бойынша берешек	Байланысты тараптардың қаржы активтері мен қарыздары бойынша берешек
Самұрық-Қазынаға кіретін компаниялар	2024 жылғы	57.787	2.716	56.849	688.622	54.489
	2023 жылғы	43.080	4.392	5.911	453.333	50.665
Қауымдасқан компаниялар	2024 жылғы	18.314	13.650	—	—	—
	2023 жылғы	8.681	2.962	—	—	—
Мемлекет бақылайтын басқа да тараптар	2024 жылғы	2.611	3.407	—	65.999	38.329
	2023 жылғы	3.188	1.419	—	80.992	43.709
Бірлескен кәсіпорындар	2024 жылғы	32.014	162.787	—	—	106.338
	2023 жылғы	68.413	235.725	—	—	104.706

* Сомалар негізінен «Сауда дебиторлық берешек» және «Сауда кредиторлық берешек» ретінде жіктеледі

Байланысты тараптардың/байланысты тараптарға берешегі*Самұрық-Қазынаға кіретін компаниялар*

2024 жылы Компания Самұрық-Қазынаға баланстық құны 13.503 миллион теңге болатын инвестициялық жылжымайтын мүлікті сатты. Сатып алу-сату шартының талаптарына сәйкес сату бағасы 2027 жылғы маусымға дейін төлемді кейінге қалдыра отырып, 22.872 миллион теңгені құрады. Әділ құн болып табылатын өткізу бағасы мен Самұрық-Қазына берешегінің 8.741 миллион теңге мөлшеріндегі номиналды құны арасындағы айырма осы шоғырландырылған қаржылық есептілікте қаржылық шығыстар ретінде көрсетілген (15-ескертпе).

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша байланысты тараптардың берешегі, негізінен, «Қазақстан Темір Жолы» ҰК» АҚ-ның, Самұрық-Қазынаның еншілес ұйымы, 26.027 миллион теңге сомасына мұнай өнімдерін сатып алуға арналған дебиторлық берешегімен білдірілген (2023 жылғы 31 желтоқсан: 30.793 миллион теңге).

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша КМГ Кашаган Б.В. Акцияларының 50%-ын кері сатып алу құқығы бойынша опционды орындағаны үшін Самұрық-Қазына алдындағы берешек 364 миллион долларға (төлем жасау күнгі бағам бойынша баламасы 163.770 миллион теңге) толық өтелді.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**33. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАР ТУРАЛЫ АҚПАРАТТЫ АШУ (жалғасы)****Байланысты тараптардың/байланысты тараптарға берешегі (жалғасы)***Бірлескен кәсіпорындар*

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, бірлескен кәсіпорындар алдындағы берешек, негізінен, ТШО-ға 143.651 миллион теңге (2023 жылғы 31 желтоқсан: 181.831 миллион теңге) сомаға шикі мұнай үшін кредиторлық берешекпен білдірілген.

Байланысты тараптардың ақшасы мен шоттарындағы депозиттер*Самұрық-Қазынаға кіретін компаниялар*

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың 56.849 миллион теңге жалпы сомаға (2023 жылғы 31 желтоқсан: 5.911 миллион теңге) «Қазпошта» АҚ, Самұрық-Қазына еншілес ұйымының шоттарында теңгемен және доллармен ақшалай қаражат құрамында ағымдағы шоттары мен мерзімді салымдары бар.

Байланысты тараптардан алынған қарыздар бойынша берешек*Самұрық-Қазынаға кіретін компаниялар*

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша байланысты тараптардан алынған қарыздар бойынша берешек негізінен Компания 2022 жылы шығарған және Самұрық-Қазына сатып алған 642.749 миллион теңге сомасына облигациялармен білдірілген (2023 жылғы 31 желтоқсан: 392.158 миллион теңге) (27-ескертуге).

Мемлекет бақылайтын басқа да тараптар

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша байланысты тараптарға төленуге жататын қарыздар негізінен ҚДБ-дан АМӨЗ 43.892 миллион теңге жалпы сомаға алған қарыздармен білдірілген (2023 жылғы 31 желтоқсанда: ҚДБ-дан АМӨЗ және ПМХЗ 80.992 миллион теңге жалпы сомаға алған қарыздар) (27-ескертуге).

Байланысты тараптарға берілген қаржы активтері мен қарыздары бойынша берешек*Самұрық-Қазынаға кіретін компаниялар*

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы активтері және байланысты тараптарға берілген қарыздар бойынша берешек негізінен ККЗ резервін шегергенде, Самұрық-Қазына шығарған 22.461 миллион теңге сомасындағы облигациялармен білдірілген (2023 жылғы 31 желтоқсан: 20.963 миллион теңге).

Мемлекет бақылайтын басқа да тараптар

2024 жылдың ішінде Топ ҚР ҰБ қысқа мерзімді ноттарын 13,71% сыйақы мөлшерлемесімен 308.147 миллион теңге жалпы сомаға сатып алды, сондай-ақ 2023 және 2024 жылдары Топ 302.600 миллион теңге сомаға сатып алған ҚР ҰБ қысқа мерзімді ноттарды эмитент кері сатып алды.

2023 жылдың ішінде Топ ҚР ҰБ қысқа мерзімді ноттарын 15,96% сыйақы мөлшерлемесімен 451.598 миллион теңге жалпы сомаға сатып алды, сондай-ақ 2022 және 2023 жылдары Компания 425.263 миллион теңге сомаға сатып алған ҚР ҰБ қысқа мерзімді ноттарды эмитент кері сатып алды.

Бірлескен кәсіпорындар

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржы активтері және байланысты тараптарға берілген қарыздар бойынша берешек негізінен Ural Group Limited, "KALAMKAS-KHAZAR OPERATING" ЖШС және "Kazakhstan Petrochemical Industries Inc." ЖШС 94.732 миллион теңге жалпы сомаға берген қарыздармен білдірілген (2023 жылғы 31 желтоқсан: 73.990 миллион теңге).

2024 жыл ішінде Топ байланысты тараптарға 67.980 миллион теңге сомасына қарыз берді және байланысты тараптардан қарызды өтеу ретінде 45.023 миллион теңге алды (2023 жыл: тиісінше 44.672 миллион теңге және 35.963 миллион теңге).

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**33. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАР ТУРАЛЫ АҚПАРАТТЫ АШУ (жалғасы)****Мәмілелер бойынша айналымдар**

Мына кестеде байланысты тараптармен 2023 және 2024 жылдардың ішінде жасалған мәмілелердің жалпы сомасы келтіріледі:

		Байланыс- ты тараптарға сату*	Байланыс- ты тараптар- дан сатып алу*	Байланыс- ты тараптар- дан түскен сыйақы	Байланыс- ты тараптарға берілген сыйақы
<i>Миллион теңгемен</i>					
Самұрық-Қазынаға кіретін компаниялар	2024 жыл	169.073	90.515	68.847	80.315
	2023 жыл	158.392	33.705	4.058	39.795
Қауымдасқан компаниялар	2024 жыл	43.888	84.599	154	–
	2023 жыл	12.742	81.497	194	–
Мемлекет бақылайтын басқа да тараптар	2024 жыл	1.329	49.934	7.458	10.773
	2023 жыл	346	31.349	5.421	12.475
Бірлескен кәсіпорындар	2024 жыл	410.418	1.744.984	13.534	6.324
	2023 жыл	439.502	1.709.923	17.540	–

* Сомалар негізінен «Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім», «Сатып алынған мұнайдың, газдың, мұнай өнімдерінің және басқа материалдардың өзіндік құны», «Өндірістік шығыстар», «Тасымалдау және сату шығыстары» және «Жалпы және әкімшілік шығыстар» ретінде жіктеледі

Байланысты тараптарға сату / байланысты тараптардан сатып алу*Бірлескен кәсіпорындар*

2024 жылы бірлескен кәсіпорындарға сату, негізінен, ТШО-ға 21.138 миллион теңге (2023 жыл: 22.613 миллион теңге) сомада көлік-жүк қызмет көрсетумен, ММГ-ге 67.770 миллион теңге және тиісінше 113.330 миллион теңге сомаға (2023 жыл: 67.755 миллион теңге және тиісінше 137.855 миллион теңге) сомаға көрсетілген мұнайды тасымалдау және қызмет көрсету қызметтерімен білдірілген.

2024 жылы бірлескен кәсіпорындардан сатып алулар, негізінен, ТШО-дан 1.703.581 миллион теңге сомаға (2023 жыл: 1.602.095 миллион теңге) шикі мұнайды сатып алумен байланысты болды.

Негізгі басқарушы персоналға төленетін сыйақы

2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдардағы жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте жалпы және әкімшілік шығыстарға қосылған негізгі басқарушы персоналға (Директорлар кеңесі мен Топ Басқармасының мүшелері) тиесілі жалпы сыйақы сомасы тиісінше 7.568 миллион теңгені және 7.769 миллион теңгені құрайды. Негізгі басқарушы персоналға тиесілі сыйақы келісімшарттарда белгіленген жалақы бойынша шығыстардан және қызметтің нәтижелері бойынша сыйлықақылардан тұрады.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**34. ҚАРЖЫ ТӘУЕКЕЛДЕРІН БАСҚАРУДЫҢ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ**

Топтың негізгі қаржы құралдарына алынған және берілген қарыздар, қаржылық кепілдіктер, ақша қаражаты мен оның баламалары, банк салымдары, сондай-ақ дебиторлық және кредиторлық берешек жатады. Топтың қаржы құралдары бойынша туындайтын негізгі тәуекелдер пайыздық мөлшерлемелердегі өзгерістер тәуекелі, валюталық тәуекел және кредиттік тәуекел болып табылады. Сондай-ақ Топ оның барлық қаржы құралдары бойынша туындайтын нарықтық тәуекелді және өтімділік тәуекелін қадағалап отырады.

Нарықтық тәуекел

Топтың негізгі қаржы құралдарына негізінен қарыздар, ақша қаражаты, ұзақ мерзімді және қысқа мерзімді банк салымдары, дебиторлық берешек, кредиторлық берешек және басқа да қаржы активтері мен міндеттемелері кіреді. Топ конъюнктураның қолайсыз өзгеруінің нәтижесінде туындауы мүмкін әлеуетті залалды мерзімді бағалау арқылы, сондай-ақ рентабельділікке және кепілмен қамсыздандыруға тиісті талаптарды орнату жолымен нарық конъюнктурасының тәуекелдерін басқарады. Келесі бөлімдердегі сезімталдылық талдауы 2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша келтірілген.

Валюталық тәуекел

АҚШ долларында көрсетілген қарыздардың едәуір сомалары мен кредиторлық берешектің нәтижесінде Топтың қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есебіне АҚШ долларының теңгеге қатысты айырбастау бағамдарындағы өзгерістер айтарлықтай ықпалын тигізе алады. Топ сондай-ақ шетел валютасындағы мәмілелер бойынша тәуекелге ұшырағыш. Мұндай тәуекел АҚШ долларындағы кірістер бойынша туындайды. Топта АҚШ долларында білдірілген қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелерді салыстырумен байланысты АҚШ долларында валюталық тәуекелді басқару саясаты бар. Мына кестеде Топ пайдасының салық салынғанға дейінгі АҚШ долларының айырбастау бағамындағы ықтимал өзгерістерге (активтер мен міндеттемелердің ақша ағындарындағы өзгерістердің салдарынан), барлық қалған өлшемдер тұрақты шама ретінде қабылданған жағдай талабымен сезімталдығы көрсетілген. Басқа валюта бағамдарының құбылуы Топ қызметінің шоғырландырылған нәтижелері үшін олардың маңызды еместігіне орай қаралмайды.

<i>Миллион теңгемен</i>	АҚШ долларының айырбастау бағамының ұлғаюы / азаюы	Салық салынғанға дейін пайдаға әсері
2024 жыл	+9% (7%)	(100.651) 81.317
2023 жыл	+14% (14%)	(224.731) 224.731

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруімен байланысты тәуекел нарықтағы пайыздық мөлшерлеменің өзгеруі нәтижесінде қаржы құралы құнының ауытқу тәуекелін білдіреді. Топтың нарықтық пайыздық мөлшерлемелердегі өзгерістер тәуекеліне ұшырағыштығы негізінен Топтың құбылмалы пайыздық мөлшерлемесі бар ұзақ мерзімді қарыздарына жатады. Топ саясатында қарыздар бойынша тіркелген және ауыспалы пайыздық мөлшерлемелерді пайдалану арқылы пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекелін басқару көзделген.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**34. ҚАРЖЫ ТӘУЕКЕЛДЕРІН БАСҚАРУДЫҢ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ (жалғасы)****Нарықтық тәуекел (жалғасы)***Пайыздық мөлшерлемелердегі өзгерістер тәуекелі (жалғасы)*

Келесі кестеде Топтың салық салынғанға дейінгі пайдасының (құбылмалы пайыздық мөлшерлемесі бар қарыздардың болуы салдарынан) пайыздық мөлшерлемедегі ықтимал өзгерістерге деген сезімталдығының талдауы келтірілген, бұл ретте барлық басқа параметрлер тұрақты өлшемдермен қабылданған. Топтың капиталына айтарлықтай әсер ету жоқ.

<i>Миллион теңгемен</i>	Базистік тармақтардағы ұлғаю/ азаю	Салық салынғанға дейін пайдаға әсері
2024 жыл		
SOFR	+4,50	(25.680)
	+0,39	(2.226)
2023 жыл		
SOFR	+3,97	(19.982)
	-3,97	19.982

Кредиттік тәуекел

Топ мәмілелерді тек белгілі және кредитті өтеуге қабілетті тараптармен жасайды. Топ саясатына сәйкес, коммерциялық кредит шартына қарай саудалық операцияларын жасауды қалайтын барлық клиенттер, кредиттік тексеру рәсімінен өтуге жатады. Сондай-ақ, Топқа берешекті қайтармау тәуекелін төмендетуде сенімділікті қамтамасыз ету үшін осындай сатып алушының дебиторлық берешегі үздіксіз мониторингке жатады. Тәуекелдің ең көп мөлшері 23-ескертпеде ашылып көрсетілгендей ағымдағы құн болып табылады. Топта кредиттік тәуекелдің маңызды шоғырлануы жоқ.

Ақша қаражаты мен оның баламалары, банк салымдары, байланысты тараптардан қарыздар мен дебиторлық берешек және басқа да қаржы активтері кіретін Топтың басқа да қаржы активтерімен байланысты кредиттік тәуекелге қатысты Топ тәуекелі контрагенттің дефолт болуы мүмкіндігімен байланысты, бұл ретте ең жоғары тәуекел осы құралдардың ағымдағы құнына тең болады.

Келесі кестеде Топтың «Fitch» кредиттік рейтингтердің белгілерін пайдалана отырып, не олар болмағанда, «S&P» және «Moody's» рейтингтердегі баламаларын пайдалана отырып 2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша банктердегі ақша қаражаты, қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді депозиттері бойынша профиль тәуекелі көрсетілген.

	31 желтоқсанға	
	2024 жыл	2023 жыл
«AA-»-дан «A+»-ке дейін	18%	19%
«A»-дан «A-»-ке дейін	65%	58%
«BBB+»-тен «BBB-»-ке дейін	11%	18%
«BB+»-тен «BB-»-ке дейін	6%	5%
«B+»-тен «B-»-ке дейін	–	–

Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі Топ өзінің қаржылық міндеттемелерін орындау үшін қаражат тартқан кезде қиындықтарға кездесуі мүмкіндігіне байланысты. Өтімділік тәуекелі қаржы активін оның әділ құнына жақын болатын құн бойынша шұғыл түрде өткізе алмауының нәтижесінде туындауы мүмкін.

Өтімділікке қойылатын талаптар ұдайы бақыланады және басшылық міндеттемелерді олардың туындауына қарай орындау үшін жеткілікті көлемде қаражаттың болуын қадағалайды.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**34. ҚАРЖЫ ТӘУЕКЕЛДЕРІН БАСҚАРУДЫҢ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ (жалғасы)****Өтімділік тәуекелі (жалғасы)**

Келесі кестеде 2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Топтың қаржылық міндеттемелері бойынша осы міндеттемелерді өтеу мерзімі бөлігінде шарттық дисконтталмаған төлемдер туралы ақпарат берілген.

Миллион теңгемен	1 айдан артық емес	1 айдан артық, бірақ 3 айдан артық емес	3 айдан артық, бірақ 1 жылдан артық емес	1 жылдан астам, бірақ 5 жылдан артық емес	5 жылдан астам*	Жиыны
2024 жылғы 31 желтоқсанға						
Қарыздар*	8.311	4.279	508.247	1.760.405	5.449.825	7.731.067
Сауда кредиторлық берешек	208.205	226.758	163.824	–	–	598.787
Қаржылық кепілдіктер**	–	59	32.269	14.991	–	47.319
Жалдау бойынша берешек	2.788	4.488	19.195	56.149	102.326	184.946
Басқа да қаржылық міндеттемелер	63.206	44.567	77.932	8.990	–	194.695
	282.510	280.151	801.467	1.840.535	5.552.151	8.756.814
2023 жылғы 31 желтоқсанға						
Қарыздар*	38.896	1.329	503.846	1.413.755	4.738.778	6.696.604
Сауда кредиторлық берешек	122.306	340.634	200.991	–	–	663.931
Қаржылық кепілдіктер**	–	64	–	46.555	–	46.619
Жалдау бойынша берешек	2.124	1.964	15.679	49.777	89.424	158.968
Басқа да қаржылық міндеттемелер	71.323	24.605	69.792	20.067	–	185.787
	234.649	368.596	790.308	1.530.154	4.828.202	7.751.909

* Топ дисконтталмаған төлемдерден өтеу мерзімдерінің белгісіздігіне орай, бірлескен қаржыландыру туралы келісімдерге сәйкес жобалар бойынша серіктестерге өтелуі тиіс қарыздар бойынша берешекті алып тастайды. 2024 жылғы 31 желтоқсанға серіктестердің алдындағы қарыздар бойынша берешек 31.926 миллион теңгені құрады (2023 жылғы 31 желтоқсан: 57.656 миллион теңге).

** Топ қаржылық кепілдіктерді өтімділік кестесіне қосады, алайда, қаржылық кепілдіктер бойынша ақша ағындары белгілі бір оқиғаларға байланысты болады. Қаржылық кепілдік – бұл шарт, соған сай эмитент құралды ұстаушыға белгілі бір борышкердің төлемді борыштық құралдың бастапқы немесе қайта қаралған талаптарына сәйкес жасауға қабілетті болмай қалуына орай шеккен шығынды өтеу мақсатында белгілі бір төлемдерді жасауға міндетті. 2024 және 2023 жылдары елеулі қаржылық кепілдіктерді пайдалану жағдайлары болған жоқ.

Капиталды басқару

Топтың капиталды басқаруға қатысты негізгі мақсаты акционерлік құнды барынша көбейту болып табылады. Берешек пен капиталдың балансын оңтайландыру арқылы мүдделі тараптар үшін кірістерді барынша ұлғайта отырып үздіксіз қызмет қағидатын қолдау үшін Топ өз капиталын басқарады.

Компания күрделі инвестициялар жоспарын жасау үшін капитал құрылымын жасауға және инвестициялық деңгейдің кредиттік рейтингісін бүкіл цикл бойына қолдап отыруға ұмтылады. Қаржылық икемділікті қолдау индустрияның циклді болуына қарсы тұру үшін және органикалық әрі бейорганикалық инвестициялық шешімдерді жүзеге асыру үшін стратегиялық маңызды болып табылады. Компанияның күрделі шығындарды, жаңа жобаларды және қарыз алуларды келісудің кеңейтілген ішкі процесі бар.

Топ капиталын басқару мақсатында Топ капиталының құрылымы берешектен тұрады, оған қарыздар (27-ескертпе), минус ақша қаражаты мен оның баламалары (25-ескертпе), қысқа мерзімді банк депозиттері (20-ескертпе) мен шығарылған капитал кіретін капитал, қосымша төленген капитал, басқа да резервтер мен бөлінбеген пайда жатады (26-ескертпе).

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**34. ҚАРЖЫ ТӘУЕКЕЛДЕРІН БАСҚАРУДЫҢ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ (жалғасы)*****Капиталды басқару (жалғасы)***

Топ басшылығы капитал құрылымын үнемі талдап отырады. Бұл талдаудың бір бөлігі ретінде басшылық капиталдың құнын және капиталдың әр класымен байланысты тәуекелдерді қарастырады. Бұл мақсатқа қол жеткізу үшін капиталды басқару, өзгесінен басқа, капиталдың құрылымына қатысты талаптарды айқындайтын пайыздық кредиттер мен қарыздар бойынша барлық шарттық талаптардың орындалуын қамтамасыз етуі тиіс. 2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша пайыздық кредиттер мен қарыздар бойынша шарттық талаптар бұзылған жоқ (27-ескертуге).

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан (қайта есептелгені)
Қарыздар	3.967.401	3.757.094
Минусы: ақша қаражаты мен оның баламалары, қысқа мерзімді банк депозиттері	2.730.267	2.047.885
Таза берешек	1.237.134	1.709.209
Капитал	11.924.284	10.396.614
Капитал және таза берешек	13.161.418	12.105.823

2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған кезеңдер ішінде капиталды басқару стратегиясы, мақсаты, саясаты мен процедуралары өзгермеді.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**34. ҚАРЖЫ ТӘУЕКЕЛДЕРІН БАСҚАРУДЫҢ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ (жалғасы)****Қаржы құралдарының әділ құны**

Төменде 2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Топтың белгілі бір қаржы құралдарының баланстық және әділ құны туралы ақпарат берілген:

Миллион теңгемен	2024 жылғы 31 желтоқсан					2023 жылғы 31 желтоқсан				
	Ағымдағы құны		Бағалау деңгейлері бойынша әділ құны			Ағымдағы құны		Бағалау деңгейлері бойынша әділ құны		
			1-деңгей	2-деңгей	3-деңгей			1-деңгей	2-деңгей	3-деңгей
Самұрық-Қазынадан алынатын облигациялар	32.479	27.650	–	27.650	–	20.963	16.797	–	16.797	–
ҚР ҰБ ноттары	38.329	38.329	–	38.329	–	43.708	43.708	–	43.708	–
Пайда мен зиян арқылы әділ құны бойынша байланысты тараптардың қарыздары мен дебиторлық берешегі	93.743	93.743	–	–	93.743	99.901	99.901	–	–	99.901
Амортизацияланған құны бойынша байланысты тараптарға берілген қарыздар	34.445	36.700	–	21.838	14.862	48.299	48.502	–	–	48.502
Тіркелген сыйақы мөлшерлемесі бар қарыздар	3.396.818	3.238.502	2.406.715	831.787	–	3.253.754	3.051.997	2.452.370	599.627	–
Құбылмалы сыйақы мөлшерлемесі бар қарыздар	570.583	570.656	–	570.656	–	503.340	503.340	–	503.340	–

Барлық басқа қаржы құралдары үшін баланстық құн шамамен әділ құнға тең.

Самұрық-Қазынадан алынуға жататын облигациялардың әділ құны және басқа да борыштық құралдар нарықтық пайыздық мөлшерлемелер бойынша күтілетін келешек ақша ағындарын дисконттау арқылы есептелген.

Соларға қатысты әділ құны танылатын немесе ашылып көрсетілетін барлық қаржы құралдары жалпы әділ құнды бағалау үшін маңызды болып табылатын ең төмен деңгейдегі деректердің негізінде әділ құн иерархиясында былайша жіктеледі:

- 1-деңгей - ұқсас келетін активтер немесе міндеттемелер үшін белсенді нарықтарда бағасы белгіленетін (түзетілмеген) нарықтық бағалар;
- 2-деңгей – солар үшін әділ құнды бағалау үшін маңызды болып табылатын ең төмен деңгейдегі бастапқы деректер тікелей немесе жанама байқалатын бағалау әдістері;
- 3-деңгей – солар үшін әділ құнды бағалау үшін маңызды болып табылатын ең төмен деңгейдегі бастапқы деректер байқалмайтын бағалау әдістері.

Есепті кезең ішінде 1-деңгей мен 2-деңгей арасында ешқандай аударымдар болған жоқ, сондай-ақ 3-деңгейге немесе одан ауысулар жасалған жоқ.

Әділ құны бойынша тұрақты негізде танылатын активтер мен міндеттемелер үшін, Топ оларды әрбір есепті кезеңнің соңына санаттар бойынша қайта бағалау арқылы (жалпы әділ құны бойынша бағалау үшін маңызды болып табылатын ең төмен деңгейдегі кіріс деректерінің негізінде) иерархияның деңгейлері арасында аудару болғанын айқындайды. Жыл ішінде Топты бағалау процестерінде, бағалау әдістері мен әділ құнды бағалау кезінде қолданылатын бастапқы деректердің типтерінде ешқандай өзгерістер болған жоқ.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**34. ҚАРЖЫ ТӘУЕКЕЛДЕРІН БАСҚАРУДЫҢ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ (жалғасы)****Қаржы құралдарының әділ құны (жалғасы)**

Төменде әділ құн иерархиясының 3-ші деңгейіне жатқызылған әділ құнды бағалау үшін пайдаланылатын елеулі бақыланбайтын бастапқы деректер көрсетілген:

	Үлестік бағалау әдісі	Айтарлықтай бақыланбайтын бастапқы деректер	31 желтоқсанға диапазон	
			2024 жыл	2023 жыл
Амортизацияланған құны бойынша байланысты тараптарға берілген қарыздар	Ақша ағындарын дисконттау әдісі	Дисконттау мөлшерлемесі мен пайыздық мөлшерлеме	12,20%-7,90%	7,30-18,5%
Шығарылған қаржылық кепілдіктер			7,6%	7,8%

35. ШАРТТЫҚ ЖӘНЕ ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР**Операциялық орта**

Қазақстанда экономикалық реформа және құқықтық, салықтық және әкімшілік инфрақұрылым жалғасуда, ол нарықтық экономиканың талаптарына жауап беретін еді. Болашақтағы Қазақстан экономикасының тұрақтылығы көбінесе осы реформалардың барысына, сондай-ақ экономика, қаржы және ақша-кредит саясатының саласында Үкімет қабылдайтын шаралардың тиімділігіне байланысты болады.

Тауарларға арналған бағалардың өзгеру тәуекелі

Топ кірістерінің үлкен бөлігі тауарларды, негізінен, шикі мұнай мен мұнай өнімдерін сатудан жинақталады. Ертеден осы өнімдерге баға тұрақты болмаған және сұраныс пен ұсыныстағы өзгерістерге, нарықтық тұрлаусыздыққа, әлемдік және өңірлік экономика қызметіне және индустриялардағы циклдікке қатысты біршама өзгерді. Баға тарифтер және импорттық баждар салу, биржалық алыпсатарлық, мүмкіндікті арттыруды немесе Топтың өнімдерін негізгі нарықтарға артық жабдықтауды қоса алғанда, Үкімет әрекетінің әсеріне де бейімделген. Осындай сыртқы факторлар мен нарықтардағы өзгерістер келешек бағалардың бағалануын айтарлықтай қиындатады. Тауарларға бағалардың біршама немесе созылмалы төмендеуі Топтың қызметіне, қаржылық нәтижелерге және операциялардан болған ақша ағындарына елеулі түрде және теріс әсер етуі мүмкін. Топ, негізінен, тауарларға бағалардың өзгеру тәуекеліне ұшырағыштығын хеджирлемейді.

Салық салу

Қазақстан Республикасының салық заңнамасы мен нормативтік базасы тұрақты өзгерістерге ұшырағыш келеді және түрлі талқылауларға жол береді. Жергілікті, аймақтық және республикалық салық органдарының арасында пікір қайшылықтары туындайтын жағдайлар да аз емес. Қазақстандық салық заңнамасын анықталған және расталған бұзушылықтары үшін қолданыстағы айыппұлдар мен өсімпұлдар режимі өз қатаңдығымен ерекшеленеді. Айыппұлдық ықпалшараға 1,25-ке көбейтілген, Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкімен белгіленген, қайта қаржыландырылған мөлшерлемесі бойынша есептелген өсімпұл мен қосымша есептелген салық сомасынан 80% көлемінде болатын айыппұлдар кіреді. Нәтижесінде, айыппұл мен өсімпұл сомалары есептелуге жататын салық сомаларынан бірнеше есе артық болуы мүмкін. Салық кезеңдері салықтық тексеру жүргізілетін жылдың алдындағы күнтізбелік бес жыл ішінде салық органдары тексеру үшін ашық болып қалады.

Басшылық 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша оның тиісті заңнаманы түсіндіруі және осы шоғырландырылған қаржылық есептілікте көзделген немесе осы шоғырландырылған қаржылық есептілікте өзгеше түрде ашылған жағдайларды қоспағанда, Топтың салық позициялары расталу ықтималдығы бар деп санайды.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**35. ШАРТТЫҚ ЖӘНЕ ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР (жалғасы)****Трансферттік баға белгілеу бойынша бақылау**

Қазақстанда трансферттік баға белгілеу бойынша бақылау кең спектрге ие және байланысты мәмілелер тарапы болып табыла ма немесе жоқ па екеніне қарамастан, халықаралық мәмілелермен тікелей немесе жанама байланысты көптеген операцияларда қолданылады. «Трансферттік баға белгілеу туралы заң» (бұдан әрі - Заң) операцияларға қолданылатын барлық салықтар үшін талап етіледі, қол ұшын беру қағидаты бойынша белгіленген нарықтық бағалар негізінде есептелінеді. Қазақстанда бұл Заң 2009 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енді. Заң анық белгіленген болып табылмайды және оның кейбір ережелері аз қолданылу тәжірибесіне ие. Сонымен қатар, Заң оны операциялардың алуан түрлеріне қолдану бойынша егжей-тегжейлі нұсқаулықтарды бермейді, соның нәтижесінде салық органдарының позициясы Топ позициясынан ерекшеленуі мүмкін екендігінің тәуекелі бар, бұл қосымша салықтар, айыппұлдар мен өсімпұлдар сомаларына әкеп соқтыра алады. 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Басшылық трансферттік баға белгілеу бойынша қолданылатын заңнамада оны түсіндіру сәйкестендірілген болып табылады және Топтың трансферттік баға белгілеу жөніндегі ұстанымы расталады деген ықтималдық бар деп санайды.

Топтың мұнай өңдеу зауыттарында кешенді салықтық тексерулер

Топтың барлық үш ірі мұнай өңдеу зауыты, АМӨЗ, ПМХЗ және ПКОП 2020-2022 жылдары бірнеше жыл ішінде (2020 жылға дейін) кешенді салықтық тексеруден өтті. Тексеру нәтижелері бойынша ҚҚС бойынша қосымша есептеулердің жалпы сомасы 37.728 миллион теңгені, КТС бойынша 17.830 миллион теңгені, өзге салықтар бойынша 476 миллион теңгені, барлық қосымша есептеулер бойынша өсімпұлдарды қоса алғанда 8.959 миллион теңгені, сондай-ақ өтелетін шығындарды азайту сомасы 119.871 миллион теңгені құрады.

АМӨЗ, ПМХЗ және ПКОП тексеру нәтижелерімен келіспеді және оларға мемлекет белгілеген тәртіппен шағымданды. Зауыттардың апелляциясы ҚР Қаржы министрлігінің қарауында.

ПКОП салықтар мен өсімпұлдар бойынша қосымша есептеулер сомасы бөлігінде хабарламалардың біріне 3.694 миллион теңге көлемінде шағымданды. Алайда, 2024 жылғы 15 ақпанда Жоғарғы соттың Азаматтық істер жөніндегі алқасы 2021 жылғы 15 қарашада Шымкент қаласы сотының Азаматтық істер жөніндегі сот алқасының ПКОП пайдасына қабылдаған шешімінің күшін жойды.

2024 жыл ішінде ППКОП тарапынан Жоғарғы Соттың азаматтық істер жөніндегі сот алқасының шешіміне Қазақстан Республикасының Бас прокуратурасына шағымдану жөнінде шаралар қабылданды. Алайда, іс жүргізу мүмкіндігінің болмауына байланысты өтініштерді қараудан бас тартылды. Тиісінше, ПКОП резервті мойындады және 3.694 миллион теңге көлемінде салық пен өсімпұл төледі. Дегенмен, Топ қабылданған шешімге шағымдану жұмысын жалғастыруда.

2020 жылдан 2024 жылға дейінгі кезең үшін қосылған құн салығы (ҚҚС) бойынша қосымша есептеулердің әлеуетті сомасы ҚР Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексында көзделген айыппұлдар мен өсімпұлдардың әлеуетті сомаларын есепке алмағанда, ҚҚС мөлшерлемесін 12% мөлшерінде беруші өтейтін акциздің сомасына көбейту жолымен есептелуге жатады.

Акциз сомасын есептеу ҚР Үкіметінің 2018 жылғы 6 сәуірдегі №173 (2021 жылғы 25 қарашадағы №841 ҚРҰҚ және 2022 жылғы 24 наурыздағы №155 ҚРҰҚ сәйкес өзгертулермен) қаулысымен белгіленген акциз мөлшерлемесін (1 тонна үшін (теңгемен)) бір жыл үшін берушілерге берілген мұнай өнімдерінің (бензин және дизель отыны) көлеміне қолдану жолымен жүргізіледі. 2020-2024 жылдары берушілерге берілген мұнай өнімдерінің көлемі 28.788 мың тоннаны құрады, оның ішінде 14.352 мың тонна бензин және 14.436 мың тонна дизель отыны. Бұл ретте, 2022 жылғы 1 қаңтардан бастап 2022 жылғы 4 сәуірге дейін (2022 жылғы 5 сәуірден бастап 2022 жылғы 24 наурыздағы №155 ҚРҰҚ сәйкес өзгерістер күшіне енді) берілген мұнай өнімдерінің көлемі 978 мың тонна бензин мен 030 мың тонна дизель отынын құрады.

Занды іс жүргізу және шағымдар**КМГИ-де азаматтық қараушылық**

Faber Invest & Trade Inc. (бұдан әрі – Faber), КМГИ еншілес компанияларында бақыланбайтын қатысу үлестерінің иесі, 2020 жылы бірнеше алдыңғы азаматтық істер бойынша істердің қаралуын жаңғыртты, солардың бірі КМГИ еншілес компаниясы Rompetrol Rafinare Constanta-ның жарғылық капиталының 2003-2005 жылдары ұлғаюын даулады. Тыңдаулар мерзімді негізде өткізілді. 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Faber-тің барлық талаптары қабылданбады және іс жабылды.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**35. ШАРТТЫҚ ЖӘНЕ ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР (жалғасы)****Занды іс жүргізу және шағымдар (жалғасы)****Ұлттық минералды ресурстар агенттігінің (NAMR) және Focsani кен орны бойынша КМГИ еншілес ұйымы Oilfield Exploration Business Solutions S. A (OEBS) азаматтық құқықтық дауы**

2019 жылғы 17 желтоқсанда NAMR OEBS-ке Focsani кен орнына қатысты OEBS-тің Концессиялық келісімді болжамды бұзуына байланысты ICQ Paris-ке төрелік сұрау туралы хабарлады. Осы сәттен бастап OEBS NAMR-мен дауласады. 2022 жылғы 29 шілдеде сот OEBS-ке NAMR-дің 20 миллион АҚШ доллары сомадағы жалпы шағымынан 10,1 миллион АҚШ долларын төлеуге міндеттеу туралы шешім қабылдады. 2022 жылы Топ 10,1 миллион АҚШ доллары (баламасы 4.673 миллион теңге) резервті таныды.

2024 жылғы 23 мамырда сот OEBS берген апелляцияны қабылдамады және OEBS-ке 10,1 миллион АҚШ долларын төлеуге міндеттеді. OEBS NAMR-ға және Румынияның фискалдық органдарына 2026 жылға дейін соманы біртіндеп төлеуді ұсынды. Нәтижесінде, OEBS соманы келесідей төлеуге рұқсат алды: Міндеттемелер сомасының 30%-ын NAMR төлеуі тиіс, ал 70%-ы Румынияның салық органдары алдындағы қарызды қайта құрылымдау жоспарына сәйкес төленуі тиіс.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша OEBS 30% тікелей NAMR-ға төледі, қалған 70% қайта құрылымдау жоспарына енгізіліп, 2026 жылға дейін төленеді. Сондай-ақ, Топ бұрын танылған резервті басқа қаржылық міндеттемелердің құрамына қайта жіктеді (29 және 30-ескертпелер).

Молдовадағы бәсекелестікті тергеу

2021 жылдың басынан бастап Молдовадағы КМГИ еншілес ұйымы Rompetrol Moldova (бұдан әрі - RPM) Молдова бәсекелестік кеңесі (бұдан әрі - МБК) бастамашылық еткен тергеуге және соған байланысты сот ісін жүргізуге тартылды. МБК RPM басқа сала мүшелерімен мұнай өнімдерінің бөлшек сауда бағасы туралы келіссөздер жүргізді деп санайды. RPM қолданыстағы ережелерге сәйкес бекіту үшін негіз болып табылатын МБК тергеу бөлімі дайындаған бәсекелестік туралы есепті даулайды. Аталған есепті қабылдаудың бірнеше әрекеті сәтсіз аяқталды және есепті қабылдау туралы RPM өтінішін қабылдау туралы соңғы шешімді жергілікті сот 2022 жылдың 26 мамырында шығарды. RPM апелляциялық шағым түсірді және алғашқы тыңдау 2023 жылғы 21 наурызға жоспарланған. 2022 жылы Топ 12 миллион АҚШ доллары (баламасы 5.552 миллион теңге) резервті таныды. 2023 жылдың ішінде RPM апелляциялық шағым түсірді және алғашқы сот отырысы 2023 жылғы 4 қазанға белгіленді, алайда сот шағымды қабылдамады. Апелляциялық шағым 2024 жылғы 24 қаңтарда қайта берілді. Істің алғашқы тыңдалуы 2024 жылғы 16 қазанға тағайындалды. Алайда, 2024 жылғы 3 шілдеде МБК RPM кінәлі деп танылғанын мәлімдеді. 2024 жылғы 1 тамызда RPM айыппұлға қарсы шағым түсіріп, негізгі іс шешілгенге дейін төлемді кейінге қалдыруды сұрады. 2024 жылғы 26 тамызда сот айыппұл төлемін сот талқылауы шешілгенге дейін тоқтата тұру туралы шешім шығарды. МБК апелляциялық шағым түсірді және сот 2024 жылғы 9 желтоқсанда осы іс бойынша соттың түпкілікті шешімі қабылданғанға дейін төлемді кейінге қалдыру туралы апелляцияны қабылдамады.

«КазРосГаз» ЖШС, Компанияның бірлескен кәсіпорны, (бұдан әрі - КРГ) мен Қарашығанақ Петролиум Оперейтинг Б. В. (бұдан әрі - КПО) арасындағы төрелік талқылау

2022 жылғы 23 тамызда Париждегі Халықаралық сауда палатасының Хатшылығы КРГ атына Қарашығанақ мұнай – газ конденсаты кен орнының мердігерлік учаскесінің өнімдерін бөлу туралы 1997 жылғы 27 қаңтардағы түпкілікті Келісімнің (бұдан әрі - ӨБТК) шеңберінде оператор болып табылатын КПО тарапынан төрелік талқылаудың басталғаны туралы хабарламаны ұсынды. КПО қолданыстағы қарашығанақ газын сатып алу-сату шарты бойынша газ сату бағасын ұлғайтуға ниетті. Егер газдың бағасы 2022 жылғы 1 қазаннан кешірек келісілсе, КРГ және КПО газ бағасын 2022 жылғы 1 қазаннан бастап бағаны келісу күніне дейінгі кезеңге қайта есептеуді жүргізеді.

2022 жылдың қазан айында ҚР энергетика бірінші вице-министрінің төрағалығымен КРГ мен КПО арасындағы төрелік процесс бойынша дауды бейбіт жолмен реттеуге қатысты қазақстандық тараптың келіссөздік ұстанымын әзірлеу бойынша жұмыс тобы құрылды. Жұмыс тобының құрамына ҚР Энергетика министрлігінің, «QazaqGaz» ҰК» АҚ, ҚМГ және КРГ өкілдері кірді.

2023 жылғы тамызда Трибунал төрелік талқылаудың Процедуралық кестесін (бұдан әрі – Төрелік кестесі) бекітті, оған сәйкес соңғы тыңдау 2024 жылғы 18 қарашадан бастап аптаға, ал трибуналдың шешім қабылдау мерзімі 2025 жылғы наурыздың соңына дейін тағайындалды.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**35. ШАРТТЫҚ ЖӘНЕ ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР (жалғасы)**

«КазРосГаз» ЖШС, Компанияның бірлескен кәсіпорны, (бұдан әрі - КРГ) мен Қарашығанақ Петролиум Оперейтинг Б. В. (бұдан әрі - КПО) арасындағы төрелік талқылау (жалғасы)

2024 жылғы қаңтарда дауды бейбіт жолмен реттеу мақсатында ҚР Энергетика министрлігінің, КПОМ, ҚМГ және КРГ кездесуі өтті. 2024 жылғы 18-22 қараша аралығында дәлелдемелер бойынша Трибуналдың тыңдауы өтті, онда тараптар мен сарапшылар Трибуналға даудың мәні бойынша соңғы позицияларды ұсынды, сондай-ақ барристерлер Трибуналмен бірлесіп сарапшылардан жауап алды. 2025 жылғы 1 қаңтарда қос Тараптың заңды өкілдері Трибунал мен Хатшылықты дауды реттеу және төрелік талқылауды тоқтату туралы келісім жасасқаны туралы хабардар етті. Нәтижесінде баға формуласы өзгеріссіз қалады.

ҚР Бәсекелестікті қорғау және дамыту агенттігінің (бұдан әрі - ҚРБҚДА) Павлодар облысы бойынша департаменті қозғаған ПМХЗ әкімшілік құқық бұзушылық туралы іс

2022 жылы Павлодар облысының прокуратурасы ҚРБҚДА-мен бірлесіп ПМХЗ қызметіне 2020-2021 жылдардағы мұнай және мұнай өнімдері айналымы, еңбек, салық және монополияға қарсы заңнама саласындағы ҚР заңнамасының сақталуына тексеру жүргізді. 2022 жылғы 16 наурызда ҚРБҚДА ПМХЗ мұнай өңдеу қызметтеріне монополиялық жоғары тариф белгілеу туралы қорытынды ұсынды. 2022 жылғы 25 шілдеде Павлодар облысы бойынша ҚРБҚДА ПМХЗ-ға қатысты әкімшілік құқық бұзушылық туралы іс қозғады және Павлодар қаласының әкімшілік құқық бұзушылықтар жөніндегі мамандандырылған сотына 2021 жылы мұнай өңдеу жөніндегі қызметтерге ПМХЗ монополиялық жоғары тариф белгілеу, 21.961 миллион теңге мөлшерінде кірісті тәркілеу және 6.226 миллион теңге мөлшерінде әкімшілік айыппұл салу туралы хаттама жолдады теңге.

2023 жылғы 9 маусымда Павлодар қаласының Әкімшілік құқық бұзушылықтар жөніндегі мамандандырылған соты ПМХЗ қатысты әкімшілік іс жүргізуді тоқтату туралы қаулы шығарды. 2023 жылғы 30 маусымда Әкімшілік іс жүргізуді тоқтату және хаттаманың күшін жою туралы қаулы заңды күшіне енді. Осылайша, 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әкімшілік өндіріс жабылды және ПМХЗ 2022 жылы есептелген 28.187 миллион теңге мөлшеріндегі резервті қалпына келтірді және оны басқа операциялық кірістердің құрамында таныды. (29-ескертпе).

Қоршаған ортаны қорғау мәселелері

2021 жылы өнеркәсіптік кәсіпорындардың қоршаған ортаны ластағаны үшін жауапкершілігін арттыратын, сондай-ақ қалдықтарды басқару иерархиясын енгізуді және қалдықтарды қайта өңдеу зауыттарын салуды көздейтін жаңа Экологиялық кодекс күшіне енді. Экологиялық кодекске сай I-ші санатқа жататын объектілер қоршаған ортаға теріс әсер ететін объектілерді пайдалану тоқтатылғаннан кейін осындай объектілерді пайдалану салдарын жоюға және қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органға 2029 жылғы 1 шілдеден бастап үш жыл ішінде қызметті жүзеге асыру салдарын жоюға байланысты міндеттемелер бойынша қаржылық қамтамасыз етуді ұсынуға тиіс. Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексіне сәйкес Компания негізгі құралдарды бұзу және жою, сол сияқты жер учаскелерін қалпына келтіру бойынша заңгерлік міндеттемелерді көтереді. 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың ірі мұнай өңдеуші зауыттары резервінің баланстық құны: АМӨЗ және ПМХЗ 41.778 миллион теңгені құрады, бұл зауытты бөлшектеуге және жерді қалпына келтіруге байланысты болашақ акша ағындарының келтірілген құнына тең (2023 жылғы 31 желтоқсанға: 39.271 миллион теңге) (29-ескертпе). Салық салу мақсатында Компания кейінге қалдырылған салықтар құрамында осы күтілетін шығыстарды есепке алмады, өйткені объектілер жойылғаннан кейін салық салынатын пайданы күтпейді.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**35. ШАРТТЫҚ ЖӘНЕ ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР (жалғасы)****Экологиялық тексерулер**

ҚР Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігінің Экологиялық реттеу және бақылау комитетінің Атырау облысы бойынша Экология департаменті Солтүстік Каспий бойынша Өнімді бөлу туралы келісім бойынша оператор болып табылатын Норт Каспиан Оперейтинг Компани Н.В. жер үсті объектілеріне (бұдан әрі - Оператор) тексеру жүргізді. Тексеру нәтижелері бойынша Операторға құқық бұзушылықтарды, оның ішінде 1.020 мың тонна көлемінде күкіртті шектен тыс орналастыруға қатысты бұзушылықтарды жою туралы нұсқама берілді. Оператор тексеру нәтижелерімен келіспеді және аталған ұйғарымға дау айту туралы әкімшілік талап арыз берді. 2023 жылғы 14 маусымда Астана қаласының мамандандырылған ауданаралық әкімшілік соты күкіртті орналастыруға қатысты Оператордың пайдасына шешім шығарды. 2024 жылғы 27 ақпанда Астана қаласы сотының әкімшілік істер жөніндегі сот алқасы бұл шешімнің күшін жойды. Дау ҚР Жоғарғы сотының қарауында. Оператор әкімшілік жауапкершілікке тартылған жағдайда айыппұлдардың мөлшері Қазақстан Республикасының Әкімшілік Кодексіне сәйкес айқындалатын болады. 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ бұл тексеруге қатысты резервтерді мойындамады.

Өтелетін шығындарды тексеру

КМГ Кашаган Б.В. 1997 жылғы 18 қарашадағы Солтүстік Каспий бойынша Өнімді бөлу туралы келісімге (бұдан әрі - ОБК) 16,88% мөлшерінде қатысу үлесі бар.

«ҚМГ Қарашығанақ» ЖШС-тің өзгерістермен және толықтырулармен бірге 1997 жылғы 27 қаңтардағы Қарашығанақ мұнай-газ конденсаты кен орнының мердігерлік учаскесінің өнімін бөлу туралы соңғы келісімде (бұдан әрі - ОБСК) 10% мөлшерінде қатысу үлесі бар.

ОБК және ОБСК негізгі қағидаттарына сәйкес ҚР аталған келісімдерге қатысушыларға (бұдан әрі - Мердігерлер) жер қойнауын пайдалану аумағында қызметті жүргізуге айрықша құқық берді, бірақ бұл аумаққа құқықты меншікке де, жалға да бермеді. Осының салдарынан, шығарылған және қайта өңделген өнімнің (яғни дайын өнімнің) барлық көлемдері ҚР-дың меншігі болып табылады.

Жер қойнауын пайдалану жөніндегі жұмыстар белгілі бір шығыстарды өтеу негізінде жүзеге асырылады. Бұл ретте, ҚР Мердігерлерге төлемдерді ақшалай емес түрде, дайын өнімнің бір бөлігі түрінде жасайды, осылайша Мердігерлерге өз шығындарын өтеуге (бұдан әрі - Өтелетін шығындар) және пайда табуға мүмкіндік береді.

ОБК және ОБСК шығыстарды өтеу тәртібін көздейді және Өтелетін шығындар болып табылмайтын шығыстардың тізбесін айқындайды.

«PSA» ЖШС ОБК және ОБСК шеңберінде ҚР атынан және тапсырмасы бойынша әрекет етуге уәкілетті ұйым бола отырып (бұдан әрі - Өкілетті орган) Өтелетін шығындарға ревизия жүргізеді.

ҚР мен Мердігерлік Компаниялардың ОБК және ОБСК сәйкес (Қашаған мен «ҚМГ Қарашығанақ» ЖШС-нен басқа) ОБК және ОБСК-нің белгілі бір ережелерін қолдануға қатысты бірқатар даулар бар, олар ОБК және ОБСК сәйкес төреліктің қарауына берілді.

Ішкі нарыққа жеткізу міндеттемелері

Үкімет ҚР-да шикі мұнайды өндірумен және мұнай өнімдерін сатумен айналысатын компаниялардан жыл сайынғы негізде ішкі нарықтың энергетикалық қажеттілікті қанағаттандыру үшін, негізінен, ішкі нарықта мұнай өнімдерін жеткізу теңгерімін қолдау үшін, көктемгі және күзгі егіс науқаны барысында ауыл шаруашылығы өнімдерін өндірушілерді қолдау үшін өнімнің бір бөлігін жеткізуді талап етеді.

Ішкі нарықтағы мұнайдың бағасы экспорттық бағалардан, тіпті тәуелсіз тараптар арасындағы мәмілелерде белгіленетін ішкі нарықтағы қарапайым бағадан да айтарлықтай төмен. Егер Үкімет қазіргі уақытта Топ жеткізетін көлемнен асатын шикі мұнайдың қосымша көлемін жеткізуге міндеттеген жағдайда, мұндай жеткізілімдер нарықтық бағалар бойынша жеткізілімдерден басым болады және шикі мұнайды сатудан түсетін түсімнен әлде қайда аз түсімді (бірақ өзіндік құнынан төмен емес) өндіретін болады, бұл өз кезегінде Топ қызметіне, перспективасына, қаржылық жағдайына және қызмет нәтижелеріне елеулі және теріс әсерін тигізуі мүмкін.

2024 жылы Топ өз міндеттемелеріне сәйкес жалпы көлемі 2.880 мың тонна бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компанияларды жеткізудегі Топтың үлесін қоса алғанда, 8.146 мың тонна шикі мұнайды ішкі нарыққа шығарды (2023 жыл: 7.541 мың тонна, оның ішінде 2.560 мың тонна көлемінде Топтың бірлескен кәсіпорындардың міндеттемелеріндегі үлесі).

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**35. ШАРТТЫҚ ЖӘНЕ ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР (жалғасы)****Жер қойнауын пайдалануға лицензиялар мен келісімшарттар бойынша міндеттемелер**

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компанияның міндеттемелеріндегі үлесін қоса алғанда, Топтың лицензиялардың, өнімді бөлу туралы келісімдер мен Үкіметпен жасалған жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарттардың талаптарына сәйкес ең аз жұмыс бағдарламаларын орындауға қатысты келесі міндеттемелері (ҚҚС сомасын ескерместен) болды:

	Бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компанияларды қоса алғанда, күрделі шығындар	Бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компаниялардың күрделі шығындары	Бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компанияларды қоса алғанда, операциялық шығыстар	Бірлескен кәсіпорындар мен қауымдастырыл- ған компаниялардың операциялық шығыстары
<i>Миллион теңгемен</i>				
Жыл				
2025	360.885	33.962	83.986	57.911
2026	229.843	14.581	52.601	12.821
2027	144.476	10.771	19.501	13.309
2028	152.571	10.794	19.958	13.946
2029-2049	175.134	9.334	42.089	14.544
Жиыны	1.062.909	79.442	218.135	112.531

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың ең аз жұмыс бағдарламаларын орындауға қатысты келесі міндеттемелері (ҚҚС сомасын ескерместен) болды:

	Бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компанияларды қоса алғанда, күрделі шығындар	Бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компаниялардың күрделі шығындары	Бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компанияларды қоса алғанда, операциялық шығыстар	Бірлескен кәсіпорындар мен қауымдастырылғ ан компаниялардың операциялық шығыстары
<i>Миллион теңгемен</i>				
Жыл				
2024	342.291	25.633	76.014	69.296
2025	262.118	7.690	22.549	11.650
2026	285.609	10.933	20.392	12.330
2027	352.313	6.344	18.876	13.026
2028-2049	340.207	7.316	41.345	13.568
Жиыны	1.582.538	57.916	179.176	119.870

Шикі мұнайды жеткізу міндеттемелері

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша КМГ Кашаган Б.В. мұнайды жеткізу шарттары бойынша міндеттемелері 2,4 миллион тонна болды (2023 жылғы 31 желтоқсан: 3,0 миллион тонна). Ақшалай балама сату кезіндегі нарықтық баға негізінде анықталады.

Басқа да келісімшарттық міндеттемелер

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың 17.862 миллион теңге мөлшеріндегі бірлескен кәсіпорындардың міндеттемелеріндегі үлесін қоса алғанда, Топтың жалпы сомасы ҚҚС сомасын ескерместен 136.221 миллион теңге болатын ұзақ мерзімді активтерді сатып алу және салу бойынша басқа да шарттық міндеттемелері болды (2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: Топтың 15.465 миллион теңге мөлшеріндегі бірлескен кәсіпорындардың міндеттемелеріндегі үлесін қоса алғанда, ҚҚС сомасын ескерместен 166.049 миллион теңге).

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың ҚР Энергетика министрлігі мен ҚР Ұлттық экономика министрлігінің Табиғи монополияларды реттеу және бәсекелестікті қорғау жөніндегі комитеті бекіткен және өндірістік объектілерді кеңейтуге бағытталған инвестициялық бағдарламалардың шеңберінде 58.483 миллион теңге (2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша: 93.919 миллион теңге) жалпы сомада міндеттемелері болды.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**35. ШАРТТЫҚ ЖӘНЕ ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР (жалғасы)****Қаржылық емес кепілдіктер**

2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанына Топтың үшінші тараптардың пайдасына шығарылған міндеттемелерді орындаудың ашық кепілдіктері болды, солар бойынша Топ табиғи газды сатып алу-сату, тасымалдау шарттары және басқа да шарттар бойынша оның бірлескен кәсіпорындары мен қауымдасқан тараптардың тарапынан міндеттемелер орындалмаған жағдайда кепілдік беруші ретінде болады.

2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанына Топ басшылығы тараптардың шарттық міндеттемелерді орындамау жағдайлары болмады және тиісінше, қаржылық емес шартты міндеттемелер бойынша міндеттемелер мойындалмады деп есептейді.

36. СЕГМЕНТТІК ЕСЕПТІЛІК

Топтың операциялық сегменттері өндірілетін өнім мен көрсетілетін қызметтердің түрлеріне сәйкес келетін бөлек құрылымдар мен басқаруды қамтиды. Барлық сегменттер түрлі нарықтарда өнім мен қызметтердің әр түрлерін ұсынатын бизнестің стратегиялық бағыттарын білдіреді. Функциялар а) содан кірістер мен шығыстар болатын қызметті жүзеге асыратын; б) операциялық нәтижелерін ресурстардың бөлінуіне қатысты операциялық шешімдер қабылдайтын Топ басшылығы саралап отыратын операциялық сегменттер ретінде айқындалады.

Топ қызметі негізгі төрт операциялық сегментті қамтиды: мұнай мен газды барлау және өндіру, мұнайды тасымалдау және шикі мұнай мен мұнай өнімдерін қайта өңдеу және өткізу. Топ Компанияның қызметін «Корпоративтік орталық» операциялық сегментке бөліп көрсетуде, өйткені Компания тек бас компанияның функцияларын ғана орындап қана қоймай, сондай-ақ операциялық қызметті де жүзеге асырады. Қалған операциялық сегменттер біріктіріліп, олардың елеусіз болуына орай басқалары ретінде көрсетілген.

Тауарлар мен қызметтер түрлері бойынша түсімді бөлу амалы осы қаржылық есептіліктің 7-ескертемеде көрсетілген.

2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанына түсім негізінен келесі операциялық сегменттер жүзеге асыратын үшінші тараптарға сату мен қызметтерді білдіреді:

2024 жылғы 31 желтоқсан						
Мұнай мен газды барлау және өндіру	Мұнайды тасымалдау	Шикі мұнай мен мұнай өнімдерін қайта өңдеу және сату	Корпоративтік орталық	Басқа	Жиыны	
<i>Миллион теңгемен</i>						
Шикі мұнай мен газды сату	767.376	–	3.927.847	–	–	4.695.223
Мұнай өнімдерін сату	4.999	–	1.805.243	871.374	16.196	2.697.812
Мұнай мен мұнай өнімдерін қайта өңдеу қызметтері	–	–	258.530	–	–	258.530
Мұнайды тасымалдау қызметтері	–	237.475	1.595	1.466	192	240.728
Басқа да кірістер	26.573	55.342	164.607	1.845	189.601	437.968
Жиыны	798.948	292.817	6.157.822	874.685	205.989	8.330.261

2023 жылғы 31 желтоқсан						
Мұнай мен газды барлау және өндіру	Мұнайды тасымалдау	Шикі мұнай мен мұнай өнімдерін қайта өңдеу және сату	Корпоративтік орталық	Басқа	Жиыны	
<i>Миллион теңгемен</i>						
Шикі мұнай мен газды сату	887.301	–	3.740.824	–	–	4.628.125
Мұнай өнімдерін сату	4.948	–	2.008.452	823.828	11.693	2.848.921
Мұнай мен мұнай өнімдерін қайта өңдеу қызметтері	–	–	248.058	–	–	248.058
Мұнайды тасымалдау қызметтері	–	218.890	1.892	5.172	188	226.142
Басқа да кірістер	17.519	48.112	145.168	1.668	155.830	368.297
Жиыны	909.768	267.002	6.144.394	830.668	167.711	8.319.543

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**36. СЕГМЕНТТІК ЕСЕПТІЛІК (жалғасы)**

Сегмент қызметінің нәтижелері түсімнің, таза пайда мен EBITDA көрсеткішінің негізінде бағаланады, олар шоғырландырылған қаржылық есептіліктегідей дәл сондай негізде өлшенеді.

EBITDA көрсеткіші басшылық сегменттердің тиімділігін бағалау үшін пайдаланатын, ХҚЕС-пен реттелмейтін қосымша қаржылық көрсеткіш болып табылады және тозуды, таусылуды және амортизацияны, негізгі құралдардың, материалдық емес активтердің және барлау әрі бағалау бойынша активтердің, сатуға арналған деп жіктелген активтердің құнсыздануын, барлау шығыстарын, бірлескен кәсіпорын мен қауымдасқан компанияға инвестициялардың құнсыздануын, қаржылық кірістер мен шығыстарды және табыс салығы бойынша шығыстарды есептен шығарғанға дейінгі пайда ретінде айқындалады.

EBITDA, % жалпы EBITDA-ға қатысты белгілі бір сегменттің EBITDA-сы ретінде айқындалады.

Түзетулер мен элиминирлеу топшылық айналымдарды алып тастауды білдіреді. Сегментаралық операциялар сегменттер арасында келісілген талаптарда жасалды, әрі олар, байланысты және үшінші тараптарға қолжетімді болатын белгілі бір реттелетін қызметтерді қоспағанда, нарықтық мөлшерлемелер бойынша міндетті түрде сәйкес келе бермейді.

Географиялық ақпарат

Топтың негізгі құралдары (16-ескертпе) келесі елдерде орналасқан:

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жыл	2023 жыл (қайта есептелген)
Қазақстан	7.155.527	6.617.819
Басқа елдер	678.633	553.423
	7.834.160	7.171.242

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

36. СЕГМЕНТТІК ЕСЕПТІЛІК (жалғасы)

Төмендегі кестеде 2024 жылғы пайда немесе зиян туралы ақпарат, сондай-ақ Топтың операциялық сегменттері бойынша 2024 жылғы 31 желтоқсанға активтері мен міндеттемелері туралы ақпарат көрсетілген:

Миллион теңгемен	Мұнай мен газды барлау және өндіру	Мұнайды тасымалдау	Шикі мұнай мен мұнай өнімдерін қайта өңдеу және өткізу	Корпоративтік орталық	Басқа	Түзетулер мен элиминациялар	Жиыны
Сыртқы клиенттерге сатудан түсім	798.948	292.817	6.157.822	874.685	205.989	-	8.330.261
Басқа сегменттерге сатудан түсім	1.687.114	156.087	197.018	104.826	186.154	(2.331.199)	-
Түсім жиыны	2.486.062	448.904	6.354.840	979.511	392.143	(2.331.199)	8.330.261
Сатып алынған мұнайдың, газдың, мұнай өнімдері мен басқа да материалдардың өзіндік құны	(53.766)	(20.815)	(5.447.383)	(553.840)	(63.400)	1.792.193	(4.347.011)
Өндірістік шығыстар	(639.251)	(254.754)	(387.897)	(236.265)	(299.386)	418.949	(1.398.604)
Табыс салығынан басқа салықтар	(397.851)	(21.315)	(33.173)	(128.808)	(11.837)	-	(592.984)
Тасымалдау және өткізу шығыстары	(210.806)	(19.094)	(108.751)	(13.041)	-	83.868	(267.824)
Жалпы және әкімшілік шығыстар	(52.639)	(17.651)	(61.045)	(113.171)	(27.673)	18.031	(254.148)
Бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компаниялардың табысындағы үлес, нетто	359.311	104.204	55.150	-	12.565	-	531.230
EBITDA	1.491.060	219.479	371.741	(65.614)	2.412	(18.158)	2.000.920
EBITDA, %	74%	11%	19%	(3%)	-	(1%)	
Тозу, тауысылу және амортизация	(453.254)	(44.489)	(130.315)	(3.346)	(11.262)	-	(642.666)
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кіріс	27.165	11.553	40.522	208.689	14.247	(117.784)	184.392
Басқа да қаржылық кіріс	2.451	1.088	225	113.374	6.152	-	123.290
Қаржылық шығындар	(45.579)	(19.788)	(109.221)	(237.334)	(12.421)	78.247	(346.096)
Негізгі құралдардың, материалдық емес активтердің, негізгі құралдардың құрылысына берілген ұзақ мерзімді аванстардың (құнсыздануы)/құнсыздануын қалпына келтіру және барлау шығыстары	(57.100)	(2.475)	(4.064)	(40.678)	11.609	22.975	(69.733)
Еншілес ұйымның шығуынан түскен кіріс	-	-	-	16.410	-	-	16.410
Оң бағамдық айырма, нетто	20.602	1.799	2.922	160.363	651	(878)	185.459
Күтілетін кредиттік зияндар	(16.787)	(782)	3.210	(458)	(260)	6.761	(8.316)
Басқа да операциялық кіріс	11.431	5.350	4.451	26.492	7.993	(3.340)	52.377
Басқа да шығыстар	37.483	(2.079)	(3.884)	(6.017)	(12.404)	(51.802)	(38.703)
Пайда салығы бойынша шығыстар	(220.400)	(9.426)	(38.129)	(90.576)	(4.556)	-	(363.087)
Жалғасып отырған қызметтен болған бір жылғы пайда/(залал)	797.072	160.230	137.458	81.305	2.161	(83.979)	1.094.247
Басқа да сегментті ақпарат							
Бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компанияларға инвестициялар	4.503.070	582.045	134.681	-	158.717	-	5.378.513
Күрделі шығындар	433.140	63.777	154.161	32.512	32.651	-	716.241
Өтпейтін ТМҚ, сауда дебиторлық берешек, байланысты тараптардан қарыздар мен дебиторлық берешек, басқа да қысқа мерзімді қаржы активтері бойынша күтілетін кредиттік зияндар резервтері және басқа да қысқа мерзімді қаржылық емес активтердің құнсыздану резерві	(30.523)	(7.554)	(54.589)	(31.966)	(10.170)	-	(134.802)
Сегмент активтері	11.643.803	1.550.949	3.238.703	2.254.912	601.821	(355.541)	18.934.647
Сегмент міндеттемелері	1.967.848	362.981	1.814.519	5.747.682	220.781	(3.103.448)	7.010.363

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

36. СЕГМЕНТТІК ЕСЕПТІЛІК (жалғасы)

Төмендегі кестеде 2023 жылғы пайда немесе зиян туралы ақпарат, сондай-ақ Топтың операциялық сегменттері бойынша 2023 жылғы 31 желтоқсанға активтері мен міндеттемелері туралы ақпарат көрсетілген:

Миллион теңгемен	Мұнай мен газды барлау және өндіру	Мұнайды тасымалдау	Шикі мұнай мен мұнай өнімдерін қайта өңдеу және өткізу	Корпоративті к орталық	Басқа	Түзетулер және элиминациялар	Жиыны
Сыртқы клиенттерге сатудан түсім	909.768	267.002	6.144.394	830.668	167.711	–	8.319.543
Басқа сегменттерге сатудан түсім	1.415.539	165.242	180.601	81.526	145.221	(1.988.129)	–
Түсім жиыны	2.325.307	432.244	6.324.995	912.194	312.932	(1.988.129)	8.319.543
Сатып алынған мұнайдың, газдың, мұнай өнімдері мен басқа да материалдардың өзіндік құны	(47.394)	(19.317)	(5.434.056)	(544.457)	(44.900)	1.468.243	(4.621.881)
Өндірістік шығыстар	(534.569)	(252.477)	(394.240)	(212.249)	(245.707)	419.520	(1.219.722)
Табыс салығынан басқа салықтар	(424.909)	(19.181)	(17.571)	(122.151)	(10.268)	–	(594.080)
Тасымалдау және өткізу шығыстары	(191.482)	(10.514)	(99.054)	(10.505)	(2)	66.032	(245.525)
Жалпы және әкімшілік шығыстар	(40.731)	(16.826)	(53.752)	(44.229)	(25.109)	14.750	(165.897)
Бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компаниялардың табысындағы үлес, нетто	356.257	85.161	70.926	–	21.833	–	534.177
EBITDA*	1.442.479	199.090	397.248	(21.397)	8.779	(19.584)	2.006.615
EBITDA, %*	72%	10%	20%	(1%)	–	(1%)	
Тозу, тауысылу және амортизация*	(414.098)	(39.611)	(132.820)	(3.549)	(9.465)	–	(599.543)
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кіріс	16.764	10.528	37.772	114.743	14.105	(54.463)	139.449
Басқа да қаржылық кіріс	121	172	316	5.180	2.062	(519)	7.332
Қаржылық шығындар	(28.732)	(8.773)	(113.789)	(190.867)	(9.227)	29.758	(321.630)
Негізгі құралдардың, материалдық емес активтердің, негізгі құралдардың құрылысына берілген ұзақ мерзімді аванстардың құнсыздануы және барлау шығыстары	(107.725)	(1.658)	(97.854)	(40.337)	(566)	–	(248.140)
Еншілес ұйымның шығуынан түскен кіріс	–	–	–	186.225	–	–	186.225
Оң/(теріс) бағамдық айырма, нетто	(6.842)	643	47.910	(17.396)	(135)	1.042	25.222
Күтілетін кредиттік зияндар	(2.403)	(627)	(2.171)	(8.061)	(141)	1.529	(11.874)
Басқа да операциялық кіріс	5.334	2.341	37.567	5.277	13.417	(8.558)	55.378
Басқа да шығыстар	(5.001)	(2.219)	(11.564)	(12.068)	(12.031)	319	(42.564)
Пайда салығы бойынша шығыстар*	(154.329)	(9.307)	(36.967)	(67.780)	(1.409)	–	(269.792)
Жалғасып отырған қызметтен болған бір жылғы пайда/(зиян)*	745.568	150.579	125.648	(50.030)	5.389	(50.476)	926.678
Басқа да сегменттік ақпарат							
Бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компанияларға инвестициялар	4.056.464	536.576	129.442	–	98.945	–	4.821.427
Күрделі шығындар	389.846	193.008	153.989	44.097	22.597	–	803.537
Өтпейтін ТМҚ, сауда дебиторлық берешек, байланысты тараптардан қарыздар мен дебиторлық берешек, басқа да қысқа мерзімді қаржы активтері бойынша күтілетін кредиттік зияндар резервтері және басқа да қысқа мерзімді қаржылық емес активтердің құнсыздану резерві	(14.486)	(7.365)	(49.875)	(35.150)	(11.337)	–	(118.213)
Сегмент активтері	11.573.073	1.475.597	3.091.573	1.857.357	430.184	(1.486.683)	16.941.101
Сегмент міндеттемелері	1.626.832	370.240	1.844.550	4.546.456	137.282	(1.980.873)	6.544.487

* Осы бағанда келтірілген кейбір сомалар 2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін шоғырландырылған қаржылық есептіліктегі сомаларға сәйкес келмейді, өйткені жасалған түзетулерді көрсетеді, олар туралы ақпарат б-ескертеде келтірілген.

ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

37. ЕСЕПТІ КЕЗЕҢНЕН KEЙІНГІ ОҚИҒАЛАР

2025 жылғы 17 ақпанда Кропоткинская мұнай айдау станциясының халықаралық Каспий құбыр консорциумының азаматтық өнеркәсіптік объектісіне ұшақ үлгісіндегі ұшқышсыз ұшу аппараттары шабуыл жасады. Шабуыл нәтижесінде нысан зақымданды және пайдаланудан шығарылды. Қазіргі уақытта Қазақстан Республикасынан мұнай айдау шектеусіз жүргізіледі.

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ
акционерлерінің жылдық
жалпы жиналысының
«__» _____ 2025ж.
күн тәртібінің №__ мәселесі
бойынша шешіміне (№_____хаттама)
№ 2 қосымша

«ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» АҚ

Жекелеген қаржылық есептілік

*2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін,
тәуелсіз аудитордың есебімен бірге*

МАЗМҰНЫ

Тәуелсіз аудитордың есебі

Жекелеген қаржылық есептілік

Жиынтық кіріс туралы жекелеген есеп	1-2
Қаржылық жағдай туралы жекелеген есеп	3-4
Ақша қаражатының қозғалысы туралы жекелеген есеп	5-6
Капиталдағы өзгерістер туралы жекелеген есеп	7-8
Жекелеген қаржылық есептілікке ескертпелер	9-60

ЖИЫНТЫҚ КІРІС ТУРАЛЫ ЖЕКЕЛЕГЕН ЕСЕП**2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін**

<i>Миллион теңгемен</i>	Ескерт.	31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін	
		2024 жылғы	2023 жылғы (қайта есептелген)*
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім	8	960.184	898.847
Өткізудің өзіндік құны	9	(890.892)	(855.680)
Жалпы кіріс		69.292	43.167
Жалпы және әкімшілік шығыстар	10	(117.255)	(48.651)
Тасымалдау және өткізу шығыстары	11	(20.362)	(18.914)
Еншілес ұйымдарға салынған инвестициялардың құнсыздануынан болған залал	16	(90.120)	(40.343)
Барлау және бағалау бойынша активтердің құнсыздануынан және есептен шығарылуынан болған залал	15	(40.678)	(40.512)
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кіріс	12	211.922	95.468
Басқа да қаржылық кіріс	12	110.140	24.456
Қаржылық шығындар	12	(237.334)	(190.867)
Еншілес ұйымдардың пайдасы мен залалындағы үлес	13	573.311	584.830
Бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компаниялардың пайдасы мен залалындағы үлес	14	476.649	491.011
Еншілес ұйымның шығуынан түскен кіріс, нетто	5	16.410	186.225
Бірлескен кәсіпорындағы үлестің шығуынан болған залал, нетто	17	(1.928)	(90)
Инвестициялық жылжымайтын мүліктің шығуынан түскен кіріс, нетто	19	9.369	–
(Теріс)/оң бағамдық айырма, нетто		(198.484)	28.757
Күтілетін кредиттік залалдар		(901)	(8.344)
Басқа да кіріс		19.637	5.447
Басқа да шығыстар		(6.537)	(12.335)
Табыс салығы есепке алынғанға дейінгі пайда		773.131	1.099.305
Пайда салығы бойынша шығыстар	25	(63.021)	(34.404)
Бір жылғы пайда		710.110	1.064.901

9-60 бет аралығындағы есеп саясаты мен ескертпелер осы жекелеген қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

ЖИЫНТЫҚ КІРІС ТУРАЛЫ ЖЕКЕЛЕГЕН ЕСЕП (жалғасы)

	31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін		
Миллион теңгемен	Ескерт.	2024 жылғы	2023 жылғы (қайта есептелген)*
Басқа да жиынтық кіріс/(залал)			
<i>Келесі кезеңдерде пайда немесе залал құрамында қайта жіктелуге жататын жыл үшін басқа да жиынтық кіріс/(шығын)</i>			
Еншілес ұйымдарды хеджирлеу әсері		(1.463)	849
Шетелдік бөлімшелердің есептілігін қайта есептеуден болған бағамдық айырмалар	16, 17	1.351.686	(216.378)
Салық әсері	25	(90.711)	11.101
Табыс салығын шегере отырып, келесі кезеңдерде пайданың немесе залалдың құрамына қайта сыныптауға жататын жылғы басқа да жиынтық кіріс/(залал)		1.259.512	(204.428)
<i>Келесі кезеңдерде пайда немесе залал құрамында қайта сыныптауға жататын жыл үшін басқа да жиынтық кіріс/(залал)</i>			
Белгіленген төлемдері бар жоспарлар бойынша актуарлық міндеттемелерді қайта бағалаудан болған еншілес ұйымдардың кірісіндегі үлес		749	331
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша қаржы активтері ретінде жіктелген үлестік құралдардың әділ құнын түзету бойынша еншілес ұйым мен бірлескен кәсіпорынның залалындағы үлес	16, 17	–	(3.182)
Табыс салығын шегере отырып, еншілес ұйымдардың белгіленген төлемдері бар зейнетақы жоспарлары бойынша қайта бағалаудан болған кірістегі үлес		157	643
Салық әсері		1	(321)
Табыс салығын шегере отырып, келесі кезеңдерде пайданың немесе залалдың құрамына қайта сыныптауға жатпайтын жылғы басқа да таза жиынтық кіріс/(залал)		907	(2.529)
Табыс салығын шегере отырып, бір жылғы таза басқа да жиынтық кіріс/(залал)		1.260.419	(206.957)
Табыс салығын шегере отырып, бір жылғы жиынтық кіріс жиыны		1.970.529	857.944
Акцияға пайда** - мың теңгемен			
Базалық және бөлінген		1,164	1,745

* Осы бағанда келтірілген кейбір сомалар 2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін жекелеген қаржылық есептіліктегі сомаларға сәйкес келмейді, өйткені жасалған түзетулерді көрсетеді, олар туралы ақпарат 3-ескертпеде келтірілген.

** 2024 жылғы 31 желтоқсандағы және 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жай акциялардың саны 610.119.493 дана болды.

Басқарма төрағасының орынбасары

Д.А. Арысова

Бас бухгалтер

А.С. Есбергенова

ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ ЖЕКЕЛЕГЕН ЕСЕП**2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша**

Миллион теңгемен	Ескерт.	31 желтоқсанға	
		2024 жылғы	2023 жылғы
Активтер			
Ұзақ мерзімді активтер			
Барлау және бағалау бойынша активтер	15	19.219	12.596
Негізгі құралдар		19.665	21.875
Инвестициялық жылжымайтын мүлік	19	14.339	22.123
Материалдық емес активтер		5.959	13.866
Еншілес ұйымдарға инвестициялар	16	10.942.615	11.388.887
Бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компанияларға инвестициялар	17	4.821.728	4.342.921
Басқа да ұзақ мерзімді қаржылық емес активтер	19	100	9.126
Байланысты тараптарға берілген қарыздар	26	420.237	332.411
Басқа да ұзақ мерзімді қаржы активтері	19	38.212	13.860
Ұзақ мерзімді банк салымдары	18	309	504
Кейінге қалдырылған салық бойынша актив	25	8.371	18.958
		16.290.754	16.177.127
Қысқа мерзімді активтер			
Тауар-материалдық қорлар		17.803	24.475
Сауда дебиторлық берешек	19	72.639	92.114
Өтелуге жататын ҚҚС		5.673	3.318
Табыс салығы бойынша алдын ала төлем		244	740
Басқа да қысқа мерзімді қаржылық емес активтер	19	18.612	17.555
Байланысты тараптарға берілген қарыздар	26	156.749	128.732
Еншілес ұйымдар мен бірлескен кәсіпорындардан алынуға жататын дивидендтер	26	13.752	24.202
Басқа да қысқа мерзімді қаржы активтері	19	22.376	19.061
Қысқа мерзімді банк салымдары	18	1.117.141	511.126
Ақша қаражаты мен оның баламалары	20	303.511	596.546
		1.728.500	1.417.869
Активтер жиыны		18.019.254	17.594.996

9-60 бет аралығындағы есеп саясаты мен ескертпелер осы жекелеген қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ ЖЕКЕЛЕГЕН ЕСЕП (жалғасы)

Миллион теңгемен	Ескерт.	31 желтоқсанға	
		2024 жылғы	2023 жылғы
Капитал			
Жарғылық капитал	21	916.541	916.541
Қосымша төленген капитал		1.136	1.136
Капиталдың басқа да резервтері		(7.828)	(7.272)
Есептілік валютасын қайта есептеу резерві		5.658.015	4.397.040
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтерінің әділ құны бойынша резерв		9.504	9.504
Бөлінбеген пайда		7.271.589	7.156.774
Капитал жиыны		13.848.957	12.473.723
Ұзақ мерзімді міндеттемелер			
Қарыздар мен облигациялар	22	3.276.442	3.053.528
Резервтер	21	–	17.925
Өзге де ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер	15	25.418	–
Кейінге қалдырылған салық бойынша міндеттемелер	25	634.849	571.920
		3.936.709	3.643.373
Қысқа мерзімді міндеттемелер			
Сауда кредиторлық берешек	24	36.655	55.516
Қарыздар мен облигациялар	22	50.509	1.173.718
Қарыз беру міндеттемесі	26	68.693	102.204
Қаржылық кепілдіктер	23	22.969	13.340
Төленуге жататын табыс салығы		399	751
Басқа да қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер	24	29.391	111.452
Басқа да қысқа мерзімді қаржылық емес міндеттемелер	24	24.972	20.919
		233.588	1.477.900
Капитал мен міндеттемелер жиыны		18.019.254	17.594.996

Басқарма төрағасының орынбасары

Д.А. Арысова

Бас бухгалтер

А.С. Есбергенова

АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ЖЕКЕЛЕГЕН ЕСЕП

2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

Миллион теңгемен	Ескер т.	31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін	
		2024 жылғы	2023 жылғы
Операциялық қызметтен болған ақша ағындары			
Сатып алушылардан түсімдер		1.090.564	992.610
Еншілес ұйымдардан, бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компаниялардан алынған дивидендтер	16, 17	708.241	708.425
Байланысты тараптарға берілген қарыздар бойынша алынған пайыздар		6.426	10.569
Банк салымдары бойынша алынған пайыздар		61.721	48.184
Тауарлар мен қызметтер үшін өнім берушілерге төлемдер		(1.109.186)	(976.935)
Жалақы мен персоналға басқа да шығындар бойынша төлемдер		(9.757)	(8.434)
Төленген пайыздар	22	(191.817)	(172.358)
Демеушілік көмек	10	(10.504)	(10)
Табыс салығын төлеу		(2.002)	(2.114)
Басқа да салықтар және бюджетке төлемдер		(24.483)	(24.555)
Басқа түсімдер/(төлемдер)		9.263	(11.340)
Операциялық қызметтен ақша қаражатының таза түсімі		528.466	564.042
Инвестициялық қызметтен болатын ақша ағындары			
Банк салымдарын орналастыру		(1.565.819)	(797.194)
Банк салымдарын қайтару		1.085.068	991.458
Негізгі құралдарды, материалдық емес активтерді және барлау мен бағалау бойынша активтерді сатып алу		(30.604)	(56.298)
Еншілес ұйымды сатып алу	6, 7	(1.520)	(164.349)
Бірлескен кәсіпорынды сатып алу		(2.279)	-
Еншілес ұйымдар мен бірлескен кәсіпорындардың жарғылық капиталына қосымша салымдар	16, 17	(146.183)	(75.949)
Байланысты тараптарға берілген қарыздар		(167.527)	(436.544)
Барлау және бағалау бойынша активтерді сатудан түскен түсімдер		90	196
Байланысты тараптарға берілген қарыздарды өтеуден түскен түсімдер		97.649	125.164
Еншілес ұйымды сатудан және бірлескен кәсіпорындағы үлестен түсетін түсімдер	5, 17	21.184	94.644
Жарғылық капиталды ақша қаражатымен қайтару	16	484.329	522.403
ҚР Ұлттық Банкі мен Еуразиялық даму банкінің ноттарын сатып алу	26	(51.000)	(265.047)
ҚР Ұлттық Банкі мен Еуразиялық даму банкінің ноттарын өтеу	26	51.000	335.047
Инвестициялық қызметте ақша қаражатының таза (шығуы)/түсуі		(225.612)	273.531

АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ЖЕКЕЛЕГЕН ЕСЕП (жалғасы)

		31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін	
Миллион теңгемен	Ескерт.	2024 жылғы	2023 жылғы
Қаржылық қызметтен болған ақша ағындары			
Қарыздар мен облигациялардың түсуі	22	28.072	152.106
Облигацияларды өтеу	22	(358.284)	(227.520)
Төленген дивидендтер	21	(300.002)	(300.002)
Репо мәмілелері бойынша түсімдер		(22.074)	–
Репо мәмілелері бойынша төлемдер		22.074	–
Басқа да операциялар	21	(6.652)	(8.962)
Басқа да төлемдер		(72)	(109)
Қаржылық қызметте ақша қаражатының таза шығарылуы		(636.938)	(384.487)
Айырбас бағамдарындағы өзгерістердің ақша қаражаты мен оның баламаларына ықпалы			
		41.062	(3.318)
Күтілетін кредиттік залалдар резервіндегі өзгеріс		(13)	(9)
Ақша қаражаты мен оның баламаларының таза (азаяуы)/көбеюі		(293.035)	449.759
Жыл басындағы ақша қаражаты мен оның баламалары		596.546	146.787
Жыл соңындағы ақша қаражаты мен оның баламалары		303.511	596.546

Басқарма төрағасының орынбасары

Д.А. Арысова

Бас бухгалтер

А.С. Есбергенова

КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ЖЕКЕЛЕГЕН ЕСЕП

2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

Миллион теңгемен	Жарғылық капитал	Қосымша төленген капитал	Капиталдың басқа да резервтері	Есептілік валютасын қайта есептеу резерві	Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтерінің әділ құны бойынша резерв	Бөлінбеген пайда	Жиыны
2023 жылғы 1 қаңтарға	916.541	1.136	(8.774)	4.602.317	12.686	6.379.096	11.903.002
Бір жылғы таза пайда	–	–	–	–	–	1.064.901	1.064.901
Басқа да жиынтық залал	–	–	1.502	(205.277)	(3.182)	–	(206.957)
Жиынтық кіріс жиыны	–	–	1.502	(205.277)	(3.182)	1.064.901	857.944
Дивидендтер (21-ескертпе)	–	–	–	–	–	(300.002)	(300.002)
Самұрық-Қазынамен операциялар (21-ескертпе)	–	–	–	–	–	30.824	30.824
Басқа да операциялар (21-ескертпе)	–	–	–	–	–	(18.045)	(18.045)
2023 жылғы 31 желтоқсанға	916.541	1.136	(7.272)	4.397.040	9.504	7.156.774	12.473.723

9-60 бет аралығындағы есеп саясаты мен ескертпелер осы жекелеген қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ЖЕКЕЛЕГЕН ЕСЕП (жалғасы)

Миллион теңгемен	Жарғылық капитал	Қосымша төленген капитал	Капиталдың басқа да резервтері	Есептілік валютасын қайта есептеу резерві	Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтерінің әділ құны бойынша резерв	Бөлінбеген пайда	Жиыны
2024 жылғы 1 қаңтарға	916.541	1.136	(7.272)	4.397.040	9.504	7.156.774	12.473.723
Бір жылғы таза пайда	-	-	-	-	-	710.110	710.110
Басқа да жиынтық кіріс	-	-	(556)	1.260.975	-	-	1.260.419
Жиынтық кіріс жиыны	-	-	(556)	1.260.975	-	710.110	1.970.529
Дивидендтер (21-ескертпе)	-	-	-	-	-	(300.002)	(300.002)
Самұрық-Қазынамен операциялар (21, 22-ескертпелер)	-	-	-	-	-	(293.288)	(293.288)
Басқа да операциялар (21-ескертпе)	-	-	-	-	-	(2.005)	(2.005)
2024 жылғы 31 желтоқсанға	916.541	1.136	(7.828)	5.658.015	9.504	7.271.589	13.848.957

Басқарма төрағасының орынбасары

Д.А. Арысова

Бас бухгалтер

А.С. Есбергенова

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР**2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін**

1. ЖАЛПЫ АҚПАРАТ

«ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» АҚ (бұдан әрі - Компания) 2002 жылғы 27 ақпанда ҚР Президентінің 2002 жылғы 20 ақпандағы № 811 Жарлығының және ҚР Үкіметінің (бұдан әрі - Үкімет) 2002 жылғы 25 ақпандағы № 248 қаулысының негізінде жабық акционерлік қоғам ретінде құрылған Қазақстан Республикасының (бұдан әрі - ҚР) мұнай-газ кәсіпорны болып табылады. Компания «Қазақойл» ұлттық мұнай-газ компаниясы» мен «Мұнай және газ көлігі» ұлттық компаниясы» жабық акционерлік қоғамдардың бірігуі нәтижесінде құрылды. Бірігудің нәтижесінде бұл компаниялардың барлық активтері мен міндеттемелері, оның ішінде олардың барлық кәсіпорындарға қатысу үлестерін қоса алғанда, Компанияға берілді. 2004 жылғы наурызда ҚР-дың заңнамасына сәйкес Компания акционерлік қоғам болып қайта тіркелді.

2006 жылғы 8 маусымнан бастап Компанияның жалғыз акционері «Самұрық» Мемлекеттік активтері басқару бойынша қазақстандық холдинг» акционерлік қоғамы болып табылды, әрі ол 2008 жылдың қазанында «Қазына» Тұрақты Даму Қоры» акционерлік қоғамымен бірігіп, осылайша «Самұрық-Қазына» Ұлттық Әл-ауқат Қоры» акционерлік қоғамын (бұдан әрі - Самұрық-Қазына) құрды. Үкімет Самұрық-Қазынаның жалғыз акционері болып табылады.

2015 жылғы 7 тамызда ҚР Ұлттық Банкі (бұдан әрі - ҚР ҰБ) Самұрық-Қазынадан Компания үлесінің 9,58%-ын және бір акциясын сатып алды. 2022 жылғы 8 желтоқсанның бастап Компания акцияларының 3,00%-ы Astana International Exchange және Қазақстан қор биржасы (бұдан әрі - KASE) қор биржаларында еркін айналымда болады.

2023 жылғы 22 желтоқсанда Самұрық-Қазынаға тиесілі Компания акцияларының 20,00%-ы ҚР Қаржы министрлігінің пайдасына берілді.

2024 жылғы 31 желтоқсанға Компанияның 64 операциялық компанияда (2023 жылғы 31 желтоқсанға: 61) қатысу үлестері бар.

Компанияның тіркелген кеңсежайы мына мекенжайда орналасқан: ҚР, Астана қаласы, Дінмұхамед Қонаев көшесі, 8.

Компания қызметінің негізгі бағыттарына өзгесінен басқа мыналар кіреді:

- Мұнай-газ саласында бірыңғай мемлекеттік саясатты әзірлеуге және іске асыруға қатысу;
- Келісімшарттарға үлестік қатысу арқылы жер қойнауын пайдалану келісімшарттарында мемлекеттік мүдделерді білдіру; және
- Көмірсутектерді барлау, әзірлеу, өндіру, мұнай операцияларын жүргізу қызметтері, қайта өңдеу, мұнай химия, тасымалдау және өткізу, мұнай құбырлары мен газ құбырларын және мұнай-газ өндіру инфрақұрылымын жобалау, салу, пайдалану мәселелері бойынша корпоративтік басқару және мониторинг жасау.

Компанияның осы жекелеген қаржылық есептілігін Басқарма төрағасының орынбасары мен Бас бухгалтері 2025 жылғы 26 наурызда шығаруға бекітті.

Компанияның бұл жекелеген қаржылық есептілігі Компания мен ол бақылайтын еншілес ұйымдарының дәл осы есепті кезең үшін шоғырландырылған қаржылық есептілігіне қосымша шығарылды. Компанияның шоғырландырылған қаржылық есептілігін Компания Басқармасы төрағасының орынбасары мен Бас бухгалтері 2025 жылғы 5 наурызда шығаруға бекітті. Шоғырландырылған қаржылық есептілікті Компанияның ресми сайтынан немесе Компанияның офісінен алуға болады.

2. ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУ НЕГІЗІ

Осы жекелеген қаржылық есептілік, есеп саясатында және осы жекелеген қаржылық есептіліктің ескертпелерінде ашылып көрсетілген операцияларды қоспағанда, бастапқы құн бойынша бағалау қағидатына сәйкес әзірленді. Осы жекелеген қаржылық есептіліктегі барлық мәндер, арнайы аталған жағдайларды қоспағанда, миллиондарға дейін дөңгелектенген.

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

2. ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУ НЕГІЗІ (жалғасы)**Сәйкестік туралы мәлімдеме**

Компанияның бұл жекелеген қаржылық есептілігі Халықаралық қаржылық есептілік стандарттары жөніндегі Кеңес бекіткен редакцияда Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес әзірленді.

Жекелеген қаржылық есептілікті ХҚЕС-ке сәйкес дайындау белгілі бір маңызды есептік бағалауды қолдануды талап етеді, сондай-ақ басшылықтан есеп саясатын қолдану барысында жол берулер бойынша пікірлер қолдануды талап етеді. Жоғары күрделілік деңгейі мен жол берулерді қолдануды қамтитын қолданылу саласы, сондай-ақ бағалау мен жол берулерді қолдану Компанияның жекелеген қаржылық есептілігі үшін елеулі болып табылатын салалар *4-ескертеде* ашылған.

Жекелеген қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық бірқатар белгісіздіктердің орын алуын ескере отырып, әлемдегі ағымдағы экономикалық және геосаяси ахуалды назарға алды. Жекелеген қаржылық есептілік қызметтің үздіксіздігі қағидатына сәйкес дайындалды.

Үздіксіз қызмет қағидаты

Бұл жекелеген қаржылық есептілік Компания жақын болашақта өз қызметін үздіксіз қызмет қағидатының негізінде жалғастырады деген жорамал негізінде дайындалды.

Шетел валюталарын қайта есептеу*Функционалдық валюта және білдіру валютасы*

Осы жекелеген қаржылық есептілік Компанияның функционалдық валютасы мен оны білдіру валютасы болып табылатын теңгемен білдірілген.

Операциялар және шоттар сальдосы

Шетелдік валютадағы операциялар операциялар жүзеге асырылған күнгі валюта бағамы пайдаланыла отырып, функционалдық валютаға қайта есептеледі. Мұндай операциялар бойынша есептеулер нәтижесінде туындаған бағамдық айырмашылықтардан және есепті күнгі бағамдар бойынша шетел валютасында берілген монетарлық активтер мен міндеттемелерді қайта есептеуден түскен кірістер мен шығындар жиынтық кіріс туралы жекелеген есепте пайда немесе залал құрамында танылады.

Тарихи құнның негізінде шетелдік валютада бағаланатын монетарлық емес баптар бастапқы мәмілелер жасалған күні қолданыста болған бағамдар бойынша қайта есептеледі. Әділ құны бойынша шетелдік валютада бағаланатын монетарлық емес баптар әділ құн белгіленген күні қолданыста болған бағамдар бойынша қайта есептеледі.

Валюталарды айырбастау бағамдары

KASE-де белгіленген орташа есептелген валютаны айырбастау бағамы ҚР ресми валюта айырбастау бағамы ретінде қолданылады.

KASE-нің 2024 жылғы 31 желтоқсандағы айырбастау бағамы 1 АҚШ доллары үшін 525,11 теңгені құрады. Бұл бағам 2024 жылғы 31 желтоқсанға АҚШ долларында көрсетілген монетарлық активтер мен міндеттемелерді қайта есептеу үшін пайдаланылды (2023 жылғы 31 желтоқсанға: 1 АҚШ доллары үшін 454,56 теңге). KASE-нің 2025 жылғы 26 наурыздағы айырбастау бағамы 1 АҚШ доллары үшін 501,81 теңгені құрады. 2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылғы шетелдік валюталардың теңгеге қатысты бағамының тұрақсыздығына байланысты Компанияда 198.484 миллион теңге мөлшерінде нетто, теріс бағамдық айырма қалыптасты.

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫ ТУРАЛЫ МАҢЫЗДЫ АҚПАРАТ**Есеп саясатындағы өзгерістер және ақпаратты ашып көрсету қағидаттары****Жаңа стандарттар, түсіндірмелер және қолданыстағы стандарттар мен түсіндірмелерге түзетулер**

Жекелеген қаржылық есептілікті дайындау кезінде қабылданған есепке алу қағидаттары, 2024 жылдың 1 қаңтарына күшіне енген қабылданған жаңа стандарттар мен түсіндірмелерді қоспағанда, 2023 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін Компанияның жылдық жекелеген қаржылық есептілігін дайындау кезінде қолданылған қағидаттарға сәйкес келеді.

Компания шығарылған, бірақ әлі күшіне енген қандай да бір стандарттарды, түсіндірмелерді немесе түзетулерді мерзімінен бұрын қолданған жоқ.

Кейбір түзетулер мен түсіндірмелер алғаш рет 2024 жылы қолданылды, бірақ олар Компанияның жекелеген қаржылық есептілігіне әсерін тигізбеді.

Компания тек Компания үшін ғана жарамды және қолданылатын стандарттардың тізімін ұсынды.

Өнім жеткізушілерді қаржыландыру тетіктері - 7 ХҚЕС-ке (IAS) және 7 ХҚЕС-ке (IFRS) түзетулер

2023 жылғы мамырда ХҚЕС жөніндегі Кеңес «Ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп» 7 ХҚЕС-ке (IAS) және «Қаржы құралдары: ақпаратты ашу» 7 ХҚЕС-ке (IFRS) түзетулерін шығарды, онда өнім жеткізушілерді қаржыландыру туралы келісімдердің сипаттамалары түсіндіріледі және осындай келісімдерді қосымша ашып көрсету талап етіледі. Түзетулерде қамтылған ақпаратты ашуға қойылатын талаптар қаржылық есептілікті пайдаланушыларға өнім жеткізушілерді қаржыландыру келісімдерінің кәсіпорынның міндеттемелеріне, ақша қаражатының ағындарына және өтімділік тәуекеліне ұшырағыштығын түсінуге көмектесуге бағытталған.

Түзетулер Компанияның жекелеген қаржылық есептілігіне әсерін тигізбеді.

«Кері жалдау арқылы сату кезіндегі жалдау міндеттемелері» 16 ХҚЕС-ке (IFRS) түзетулер

2022 жылғы қыркүйекте ХҚЕС жөніндегі Кеңес 16 ХҚЕС-ке (IFRS) түзету сатушы-жалға алушының кері жалдау арқылы сату операциясында туындайтын жалдау міндеттемесін бағалау кезінде пайдаланатын талаптарды нақтылайды, бұл сатушы-жалға алушы өзі сақтайтын пайдалану құқығына қатысты пайданың немесе залалдың кез келген сомасын мойындамауына кепілдігін береді.

Түзетулер Компанияның жекелеген қаржылық есептілігіне әсерін тигізбеді.

1 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер: Міндеттемелерді қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді ретінде жіктеу

2020 жылғы қаңтарда және 2022 жылғы қазанда ХҚЕС жөніндегі Кеңес 1 ХҚЕС-тің (IAS) 69-76 тармақтарына түзетулерді шығарды, оларда міндеттемелерді қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді етіп жіктеуге қойылатын талаптар нақтыланды. Түзетулер мыналарды нақтылайды:

- Реттеу мерзімін ұзарту құқығы деп нені түсінуге болатындығын;
- Мерзімді ұзарту құқығы есепті кезеңнің соңына болуы тиіс;
- Жіктеуге ұйымның мерзімді ұзарту құқығын пайдаланып қалады деген ықтималдық ықпал етпейтіндігін;
- Міндеттеменің талаптары оның жіктелуіне ықпалын тигізбейді, тек егер айырбасталатын міндеттемеге ендірілген туынды құрал өз бетімен үлестік құрал болып табылмаса ғана.

Сонымен қатар, кредиттік шарттан туындайтын міндеттеме ұзақ мерзімді болып жіктелген және кәсіпорынның өтеуді кейінге қалдыру құқығы он екі ай ішінде болашақ міндеттемелердің сақталуына байланысты болатын жағдайларда ақпаратты ашу туралы талап енгізілді.

Түзетулер Компанияның жекелеген қаржылық есептілігіне әсерін тигізбеді. Компания 22-ескертіпте кредиттік шарттардың талаптары бойынша ковенанттардың сақталуы туралы ақпаратты ашып көрсетті.

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫ ТУРАЛЫ МАҢЫЗДЫ АҚПАРАТ (жалғасы)**Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген стандарттар**

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша стандарттарға жаңа түзетулер жарияланды:

- 21 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер - «*Валюта айырбастау мүмкіндігінің болмауы*» (2023 жылғы тамызда шығарылды);
- 18 ХҚЕС (IFRS) «*Қаржылық есептілікте ақпаратты ұсыну және ашу*» (2024 жылғы сәуірде шығарылды);
- 19 ХҚЕС (IFRS) «*Жария есеп берусіз еншілес ұйымдар: ақпаратты ашу*» (2024 жылғы мамырда шығарылды);
- *Табиғатқа байланысты электр энергиясына қатысты келісімшарттар* - 9 ХҚЕС (IFRS) және 7 ХҚЕС (IFRS) түзетулері (2024 жылғы желтоқсанда шығарылды);
- Жыл сайынғы жақсартулар, 11 том (2024 жылғы шілдеде шығарылды);
- *Қаржы құралдарын жіктеуге және бағалауға түзетулер* - 9 ХҚЕС (IFRS) және 7 ХҚЕС (IFRS) түзетулері (2024 жылғы мамырда шығарылды).

18 ХҚЕС (IFRS) «*Қаржылық есептілікте ақпаратты ұсыну және ашу*» қоспағанда, түзетулер Компанияның жекелеген қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсер етпейді деп күтілуде. Қазіргі уақытта Компания жаңа стандарт пен түзетулердің негізгі қаржылық есептер мен жекелеген қаржылық есептілік жазбаларына қандай әсер ететінін анықтау үшін жұмыс істеуде.

Компания 2023 жылы тану мен ашып көрсетуден уақытша босатуды қолданған стандарттарға түзетулер

Халықаралық салық реформасы - Pillar II үлгілік ережелері - «Табыс салығы» 12 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер

12 ХҚЕС-ке (IAS) осы түзетулер ЭБДҰ BEPS жобасы шеңберінде екінші компоненттің (Pillar II) қағидаларын қабылдау нәтижесінде шығарылды және мыналарды көздейді:

- Заңнамаға Pillar II үлгілік ережелерін енгізуге байланысты туындайтын кейінге қалдырылған салықтарды танудан және ашып көрсетуден міндетті түрде уақытша босатуды, және
- Жаңа заңнамаға жататын ұйымдардың қаржылық есептілігін пайдаланушыларға осы ұйымдарға заңнамада көзделген табыс салығы Pillar II үлгілік ережелеріне сәйкес, оның ішінде ол күшіне енгенге дейін қандай әсер ететінін жақсы түсінуге көмектесетін ақпаратты ашуға қойылатын талаптар.

Компания халықаралық компаниялар тобы болып табылатын Самұрық-Қазына тобының бөлігі болып табылады, оның кірісінің мөлшері халықаралық топтың есепті қаржы жылының алдындағы қаржы жылындағы шоғырландырылған қаржылық есептілігіне сәйкес тиісті қаржы жылы үшін ҚР салық заңнамасына сәйкес айқындалған валюта айырбастаудың орташа арифметикалық нарықтық бағамын қолдана отырып, 750 миллион еуроға баламалы сомандан кем болмайтын соманы құрайды.

Самұрық-Қазына халықаралық топтың бас компаниясы болып табылады. Халықаралық топ мүшелері келесі юрисдикцияларда білдірілген, онда Pillar II үлгілік ережелері заңнамалық деңгейде қабылданған (немесе негізінен қабылданған) және 2024 жылдан бастап және одан кейін күшіне енді: Болгария Республикасы, Германия Федеративтік Республикасы, Нидерландтар Корольдігі, Румыния, Швейцария Конфедерациясы, Ұлыбритания және Солтүстік Ирландия Біріккен Корольдігі.

2023 жылы Компания заңнамаға Pillar II үлгілік ережелерін енгізуге байланысты туындайтын кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелерін танудан және ашып көрсетуден уақытша босатуды қолданды.

2024 жылы Компания 2024 жылғы жедел қаржылық ақпаратқа сүйене отырып, Pillar II үлгілік ережелерін заңнамалық деңгейде енгізуге байланысты алдын ала ықтимал әсерді бағалады.

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫ ТУРАЛЫ МАҢЫЗДЫ АҚПАРАТ (жалғасы)**Компания 2023 жылы тану мен ашып көрсетуден уақытша босатуды қолданған стандарттарға түзетулер (жалғасы)**

Халықаралық салық реформасы - Pillar II үлгілік ережелері - «Табыс салығы» 12 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер (жалғасы)

Жүргізілген бағалау нәтижелеріне сүйене отырып, Компания Pillar II үлгілік ережелерімен анықталған және жоғарыда аталған юрисдикцияларда жұмыс істейтін кейбір компаниялар алған табыс салығына байланысты алдын ала ықтимал тәуекел екенін анықтады. Pillar II-нің Компанияға алдын-ала әлеуетті әсері маңызды емес. Компания бағалау жұмыстарын жалғастыруда.

Бизнесі біріктіру

Еншілес ұйымдарды жалпы бақылаудағы тараптардан сатып алу

Еншілес ұйымдарды жалпы бақылаудағы тараптардан сатып алынуы үлестерді біріктіру әдісін пайдалана отырып ескеріледі.

Жалпы бақылауға берілетін еншілес ұйымның активтері мен міндеттемелері жекелеген қаржылық есептілікте беру күніне беретін ұйымның («Бастамашы») ағымдағы құны бойынша ескеріледі. Таза активтердің жалпы ағымдағы құны мен төленген сыйақы арасындағы айырма капиталды түзету ретінде жекелеген қаржылық есептілікте көрсетіледі.

Жалпы бақылаудағы тараптардан бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компанияларды сатып алу

Бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компанияларды жалпы бақылаудағы тараптардан сатып алынуы үлестерді біріктіру әдісін пайдалана отырып ескеріледі.

Компанияның жалпы бақылауға берілетін бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компаниялардың активтері мен міндеттемелеріндегі үлесі жекелеген қаржылық есептілікте беру күніне беретін ұйымның («Бастамашы») баланстық құны бойынша ескеріледі. Таза активтердің жалпы баланстық құнындағы Компанияның үлесі мен төленген сыйақы арасындағы айырма капиталды түзету ретінде жекелеген қаржылық есептілікте көрсетіледі.

Сегменттік есептілік

Шоғырландырылған деңгейдегі операциялық сегменттер өндірілетін өнім және әртүрлі нарықтарда көрсетілетін қызметтер негізінде білдірілген. Басқару мақсатында Компания үш негізгі операциялық сегментті анықтады: «Мұнай мен газды барлау және өндіру», «Мұнайды тасымалдау», «Шикі мұнай мен мұнай өнімдерін қайта өңдеу және өткізу». Компания Басқармасы негізгі операциялық шешімдерді қабылдайтын және ресурстарды бөлу және қызмет тиімділігін бағалау туралы шешімдер қабылдау мақсатында әрбір бизнес-бөлімше қызметінің нәтижелерін талдайтын орган болып табылады. Сегментті есептілік бойынша ашып көрсетулер 8 ХҚЕС (IFRS) сәйкес 2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін шоғырландырылған қаржылық есептіліктің 36-ескертпесінде көрсетілген.

Еншілес ұйымдарға, қауымдасқан компаниялар мен бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар

Еншілес ұйымдарға, қауымдасқан компаниялар мен бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар үлестік қатысу әдісі бойынша ескеріледі. Үлестік қатысу әдісіне сәйкес еншілес ұйымға, бірлескен кәсіпорынға немесе қауымдасқан компанияға инвестициялар алдымен бастапқы құны бойынша танылады.

Жиынтық кіріс туралы жекелеген есеп еншілес ұйым, бірлескен кәсіпорын немесе қауымдасқан компания қызметінің қаржы нәтижелеріндегі Компанияның үлесін көрсетеді. Мұндай инвестициялар нысандарының басқа да жиынтық кірісінің өзгеруі Компанияның басқа да жиынтық кірісінің құрамында ұсынылады. Сонымен бірге, егер еншілес ұйым, бірлескен кәсіпорын немесе қауымдасқан компания капиталында тікелей танылған өзгеріс орын алса, Компания осындай өзгерістегі өз үлесін таниды және бұл капиталдағы өзгерістер туралы жекелеген есепте қолданылса, осы фактіні ашады.

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫ ТУРАЛЫ МАҢЫЗДЫ АҚПАРАТ (жалғасы)**Еншілес ұйымдарға, қауымдасқан компаниялар мен бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар (жалғасы)**

Еншілес ұйымдардың, қауымдасқан компаниялар мен бірлескен кәсіпорындардың қаржылық есептілігі Компанияның есептілігі сияқты дәл сол есепті кезең үшін әзірленеді. Қажет болған жағдайда еншілес ұйымдардың, қауымдасқан компаниялар мен бірлескен кәсіпорындардың есеп саясатын Компанияның есеп саясатына сәйкес келтіру мақсатында түзетулер енгізіледі.

Үлестік қатысу әдісін қолданғаннан кейін Компания еншілес ұйымға, бірлескен кәсіпорынға немесе қауымдасқан компанияға өз инвестициялары бойынша құнсызданудан болған қосымша залалды тану қажеттілігін айқындайды. Компания әрбір есепті күнге еншілес ұйымға, бірлескен кәсіпорынға немесе қауымдасқан компанияға инвестициялар құнсыздануының объективті айғақтарының болуын анықтайды. Осындай дәлелдер болған жағдайда, Компания құнсыздану сомасын еншілес ұйымның, бірлескен кәсіпорынның немесе қауымдасқан компанияның өтетін құны мен оның баланстық құны арасындағы айырма ретінде есептейді және бұл соманы жиынтық кіріс туралы жекелеген есепте құнсызданудан болған шығынды мойындайды.

3 ХКЕС (IFRS) пен 10 ХКЕС-ке (IFRS) сәйкес еншілес ұйымға бақылаудан, бірлескен кәсіпорынға бірлескен бақылаудан немесе қауымдасқан компанияға айтарлықтай ықпалдан айырылған жағдайда, Компания қалған инвестицияларды әділ құны бойынша бағалап, мойындайды. Айтарлықтай ықпалдан немесе бірлескен бақылаудан айырылу сәтіне еншілес ұйымға, бірлескен кәсіпорынға немесе қауымдасқан компанияға салынған инвестициялардың баланстық құны мен қалған инвестицияның әділ құны және шығудан болған түсімдер арасындағы айырма пайда немесе залал құрамында бақылаудан айырылу орын алған кезеңде танылады.

Еншілес ұйымдарға, бірлескен кәсіпорындарға және қауымдасқан компанияларға өтеусіз берілген активтер бастапқы тану кезінде инвестициялар ретінде әділ құны бойынша есепке алынады.

Кен орындарын барлауға, бағалауға және әзірлеуге байланысты шығыстар

Жер қойнауын пайдалану құқықтарын (лицензияларды) иемденгенге дейін болған шығындар

Жер қойнауын пайдалану құқықтарын (лицензияларды) алғанға дейін болған шығындар келтірілген кезеңдегі шығындарға жатқызылады. Үкіметпен тиісті келісімге қол қойылғаннан кейін болған шығындар капиталдандырылады.

Лицензияларды сатып алу шығындары

Лицензияларды сатып алу шығындары капиталданады және материалдық емес активтер ретінде жіктеледі. Барлау бойынша әрбір объект жыл сайын бұрғылау жұмыстары жоспарланғанын және оның құнсызданбағанын растау мәніне қарастырылады. Егер келешек жұмыстар жоспарланбаса, барлауға арналған лицензияларды және тиісті объектілерді сатып алу шығындарының ағымдағы құны есептен шығарылады. Экономикалық негізделген шығарылатын қорлар («дәлелденген қорлар» немесе «коммерциялық қорлар») анықталған кезде және әзірлеуді ішкі бекіту кезінде барлауға арналған лицензияларды және тиісті объектілерді сатып алуға арналған шығындардың ағымдағы құны, кен орындардың бөлігінде, барлау және бағалау бойынша активтермен бірігіп, әзірлеу шығындары ретінде барлау және бағалау бойынша мұнай-газ активтеріне ауыстырылады.

Барлаумен және бағалаумен байланысты шығындар

Барлауға арналған заңды құқық алынған сәттен бастап геологиялық және геофизикалық зерттеу шығындары мен барлау жасалатын ұңғымаға тікелей қатысты шығындар ұңғыманың бұрғылануы аяқталмайынша және мұндай бұрғылау нәтижелері бағаланбайынша шығындардың сипатына сәйкес барлау және бағалау бойынша активтердің материалдық емес немесе физикалық денесі бар ретінде капиталданады. Мұндай шығындарға қызметкерлерге төлемақы, пайдаланылған материалдар мен жанар май, бұрғылау мұнарасының құны және мердігерлерге арналған төлемдер кіреді. Егер күтілетін қорлар табылмаса, барлау бойынша актив құнсыздануға тестіленеді; егер шығарылатын көмірсутектер табылып, одан кейінгі бағалауға жататын болса, әрі оған коммерциялық әзірленуі ықтимал болатын басқа ұңғымаларда бұрғылау кіруі мүмкін болса, онда шығындар көмірсутектерді коммерциялық шығаруды бағалауда негізделген/үздіксіз прогреске қол жеткізілмейінше, материалдық емес актив немесе физикалық денесі бар ретінде ескерілуін жалғастырады.

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫ ТУРАЛЫ МАҢЫЗДЫ АҚПАРАТ (жалғасы)**Кен орындарын барлауға, бағалауға және әзірлеуге байланысты шығыстар (жалғасы)***Барлаумен және бағалаумен байланысты шығындар (жалғасы)*

Осы сияқты барлық шығындар техникалық, коммерциялық және басқарушылық тексеруге, сол сияқты әзірлеуді жалғастыру ниетін немесе кен орнынан пайда алудың қандай да бір басқа тәсілін растау үшін жылына кем дегенде бір рет құнсыздану мәніне тексеруге жатады. Мұндай ниеттер болмағанда активтер шығыстарға есепке жатқызылады.

Дәлелденген қорлар анықталғанда және әзірлеу туралы шешім қабылданғанда, барлаумен және бағалаумен байланысты тиісті шығындар құнсыздану тестісінен кейін мұнай-газ активтеріне ауыстырылады және қажет болғанда құнсыздану залалы танылады.

Мұндай ниет болмағанда, және келісімшарттық аумақты Үкіметке қайтарып беру шешімі қабылданғанда және жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшартты бұзу ниеті болғанда активтер шығыстарға есептен шығарылады.

Әзірлеу шығындары

Платформалар, мұнай құбырлары және әзірленетін ұңғымаларды бұрғылау сияқты инфрақұрылым объектілерін салу, орнату және аяқтау шығындары мұнай-газ мүлкінің құрамында, әзірлеу шығындары ретінде капиталданады.

Қарыздар бойынша шығындар

Барлау және бағалау бойынша активтерден болатын келешек экономикалық пайда ықтимал болып табылмағандықтан, Компания қарыздар бойынша шығындарды барлау және бағалау бойынша активтердің құнына капиталдандырмайды.

Материалдық емес активтер

Материалдық емес активтер жинақталған амортизацияны және құнсызданудан жинақталған шығындарды шегере отырып, бастапқы құны бойынша ескеріледі. Материалдық емес активтерге мұнай-газ ресурстарын барлауға арналған лицензияларды, компьютерлік бағдарламаларды сатып алу шығындары кіреді. Материалдық емес активтер бастапқыда сатып алу құны бойынша бағаланады. Бастапқы құны - бұл жиынтық төленген сома және активті сатып алу үшін берілген кез келген басқа сыйақының әділ құны.

Материалдық емес активтер, пайдалы қызмет студің қалған есепті мерзімінің ішінде тік желілік әдіспен амортизацияланады. Активтердің күтілетін пайдалы қызмет етуінің мерзімі жыл сайынғы негізде қайта қарастырылып отырады және қажет болғанда мерзімдегі өзгерістер кейінгі кезеңдерде түзетіліп отырады. Компьютерлік бағдарламалық жасақтама мен лицензиялардың пайдалы қызмет ету мерзімі 3 жылдан 7 жылға дейін құрайды.

Материалдық емес активтердің ағымдағы құны оқиға немесе жағдаяттардағы өзгерістер активтің ағымдағы құны өтелмейтіндігін көрсеткен жағдайларда құнсыздануға талданады.

Негізгі құралдар

Негізгі құралдар жинақталған амортизацияны, тозуды және құнсыздануды шегере отырып, бастапқы құны бойынша танылады.

Активтердің бастапқы құны сатып алу немесе салу бағасынан, ұзақ мерзімді құрылыс және әзірлеу жобалары бойынша пайыздар шығындарынан, мойындау критерийлерін сақтау шартымен, активті жұмыс күйіне келтіруге тікелей байланысты шығындардан және қажет болғанда активті жою шығындарының бастапқы бағалауынан тұрады. Сатып алу немесе бағалау бағасы жиынтық төленген құн және активті сатып алу үшін берілген сыйақының кез келген түрінің әділ құны болып табылады.

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**3. ЕСЕП САЯСАТЫ ТУРАЛЫ МАҢЫЗДЫ АҚПАРАТ (жалғасы)****Негізгі құралдар (жалғасы)**

Өтелім активтерді пайдалы қолданудың бағалау мерзімі ішінде желілік әдіспен мынадай түрде есептеледі:

	Жылдар
Үйлер мен ғимараттар	2-100
Машиналар мен құрал-жабдықтар	3-30
Басқалары	2-20
Жер	Амортизацияланбайды

Бұрын танылған негізгі құралдарды немесе олардың маңызды құрауыштарын тануды доғару олар шығарылған кезде немесе егер келешекте осы активті пайдаланудан немесе шығарудан экономикалық тиімділік алу күтілмеген жағдайда болады. Активті мойындауды тоқтату нәтижесінде туындайтын кіріс немесе шығыс (шығарудан болған таза түсімдер мен активтің баланстық құнының арасындағы айырма ретінде есептелген) активтің мойындалуы тоқтатылған есепті жыл үшін пайда мен залалдарға қосылады.

Таратылу құны, активтерді пайдалы қолдану мерзімі және негізгі құралдардың өтелімі әдістері әрбір жылдық есепті кезеңнің аяғында талданады және қажетіне қарай перспективті негізде түзетіледі.

Инвестициялық жылжымайтын мүлік

Жеке меншіктегі инвестициялық жылжымайтын мүлік алғашында бастапқы құны бойынша бағаланады. Мәміле бойынша шығындар бастапқы құнға қосылады.

Бастапқы танылғаннан кейін инвестициялық жылжымайтын мүліктің объектілері бастапқы құн моделі бойынша ескеріледі.

Амортизацияны есептеу және инвестициялық жылжымайтын мүліктің құнсыздануына резервті құру тәртібі негізгі құралдарды есепке алу тәртібіне ұқсас келеді.

Компания жылжымайтын мүлік объектісін инвестициялық жылжымайтын мүлік санатына немесе санатынан оны пайдалану сипатында өзгеріс болғанда ғана аударады. Пайдалану сипатының өзгеруі дәлелдерінің мысалдары мыналар болуы мүмкін:

- Компания бұрын операциялық жалдауға берілген мүлікті немесе пайдалану мақсаты белгісіз мүлікті пайдалануды бастағанда, жеке мақсаттар үшін - инвестициялық жылжымайтын мүлік оның иесі алып отырған, негізгі құрал ретінде жіктелетін жылжымайтын мүлік құрамына аударылған жағдайлар үшін;
- Компания мүлікті одан әрі сату мақсаттары үшін оны қайта құруды бастағанда - инвестициялық жылжымайтын мүлік қорлардың құрамына аударылатын жағдайлар үшін;
- Жалға алушымен операциялық жалдау шартына қол қойылғанда – актив иесі алып отырған жылжымайтын мүлік санатынан инвестициялық жылжымайтын мүлік санатына аударылған жағдайлар үшін.

Активтерді «инвестициялық жылжымайтын мүлік», «иесі алып отырған жылжымайтын мүлік» және «қорлар» санатына аудару активтердің баланстық құнының өзгеруіне әкеп соқтырмайды.

Барлау және бағалау бойынша активтердің құнсыздануы

Компания барлау және бағалау бойынша активтерді құнсыздану мәніне тексереді, әрі мұндай активтер әзірлеу бойынша физикалық денесі бар немесе материалдық емес мұнай-газ активтерінің құрамына немесе бұл активтердің құнсыздануына нұсқайтын фактілер мен жағдайлар болғанда аударылады.

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫ ТУРАЛЫ МАҢЫЗДЫ АҚПАРАТ (жалғасы)**Барлау және бағалау бойынша активтердің құнсыздануы (жалғасы)**

Бір немесе одан да көп төмендегі фактілердің және жағдайлардың болуы Компания барлау әрі бағалау жөніндегі өз активтерін құнсыздану мәніне тексеруге міндетті екендігіне нұсқайды (тізбесі толық болып табылмайды):

- Соның ішінде Компания белгілі бір учаскені барлауға және бағалауға құқылы болған кезең өтіп кеткенде немесе таяу арада өтеді және оның ұзартылуы күтілмейді;
- Белгілі бір учаскеде көмірсутектер ресурстарын одан әрі барлауға және бағалауға едәуір шығыстар бюджетке қосылмаған және жоспарланбайды;
- Белгілі бір учаскеде көмірсутектер ресурстарын барлау және бағалау көмірсутектер ресурстарының коммерциялық тиімді көлемдерін анықтауға әкеліп соқтырмады және Компания белгілі бір учаскеде мұндай қызметті тоқтату шешімін қабылдады;
- Компанияның белгілі бір учаскені әзірлеу ықтималдылығына қарамастан барлау және бағалау жөніндегі активтің ағымдағы құны нәтижелі әзірлеудің немесе өткізудің нәтижесінде толық шамада өтелмейді деген жеткілікті деректері бар.

Қаржы активтері***Бастапқы тану және бағалау***

Қаржы активтері алғаш рет танылғанда кейіннен амортизацияланған құны бойынша, басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша және пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде жіктеледі. Қаржы активтерінің бастапқыда танылған кездегі жіктелуі келісімшартта көзделген қаржы активі мен Компания бұл активтерді басқару үшін қолданатын бизнес-модель бойынша ақша ағындарының сипаттамаларына тәуелді болады. Қаржыландырудың едәуір компонентін қамтымайтын немесе соған қатысты Компания іс жүзіндегі сипаттың жеңілдетілуін қолданған сауда дебиторлық берешекті қоспағанда, Компания қаржы активтерін бастапқыда пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланбайтын қаржы активтері жағдайында мәміле бойынша шығындар сомасына ұлғайтылған әділ құны бойынша бағалайды. Қаржыландырудың едәуір компонентін қамтымайтын немесе соған қатысты Компания іс жүзіндегі сипаттың жеңілдетілуін қолданған сауда дебиторлық берешек 15 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес айқындалған мәміленің бағасы бойынша айқындалады.

Қаржы активін амортизацияланған құны бойынша немесе басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша жіктеу және бағалау үшін осы активтің шарттық талаптары борыштың негізгі сомасының өтелмеген бөлігіне «борыштың негізгі сомасы мен пайыздардың есебінен төлемдер ғана» болып табылатын ақша ағындарын алуды негіздеуі қажет. Мұндай бағалау SPPI-тест деп аталады және әрбір құралдың деңгейінде жасалады. Компания қаржы активтерін басқару үшін пайдаланатын бизнес-модель ақша ағындарын әкелу мақсатында Компания өзінің қаржы активтерін басқаратын тәсілді сипаттайды. Бизнес-модель ақша ағындарының шартта көзделген ақша ағындарын алудың, қаржы активтерін сатудың немесе екеуінің де салдары болатындығын айқындайды. Заңнамамен немесе белгілі бір нарықта (стандартты талаптарда жасалатын сауда-саттық) қабылданған қағидамен белгіленген мерзімде активтерді жеткізуді талап етуші қаржы активтерін сатып алу немесе сату бойынша барлық операциялар ол жасалған күнге, яғни Компания активті сатып алуға немесе сатуға өзіне міндеттеме қабылдаған күнге танылады.

Кейінгі бағалау

Кейіннен бағалау мақсаттары үшін қаржы активтері екі санатқа жіктеледі:

- Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері (борыштық құралдар);
- Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері.

Компанияның басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша ескерілетін қаржы активтері болмады.

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫ ТУРАЛЫ МАҢЫЗДЫ АҚПАРАТ (жалғасы)**Қаржы активтері (жалғасы)*****Мойындауды тоқтату***

Қаржы активі (қаржылық жағдай туралы жекелеген есептен алынып тасталады) мойындалуын тоқтатады, егер:

- Активтен ақша ағындарын алу құқығының қолданылу мерзімі аяқталса; не болмаса
- Компания активтен ақша ағындарын алу құқығын ақша ағындарын толық көлемде және «транзиттік» келісім бойынша еш кешіктірмей алатын үшінші тарапқа төлеу бойынша өзіне міндеттеме алғанда; немесе (а) Компания барлық тәуекелдер мен активтен түсетін пайданы бергенде, не болмаса (б) Компания барлық тәуекелдер мен активтен түсетін пайданы бермегенде және сақтамаған, бірақ осы активтерді бақылау функциясын берген жағдайда.

Қаржы активтерінің құнсыздануы

Компания пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланбайтын барлық борыштық қаржы активтеріне қатысты күтілетін кредиттік залалдарды бағалау резервін мойындайды.

Күтілетін кредиттік залалдар шартқа сәйкес Компанияға тиесілі болатын ақша ағындары мен Компания бұл актив бойынша бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемеге шамамен тең болатын мөлшерлемені пайдалана отырып дисконтталған алуды күтіп отырған барлық ақша ағындарының арасындағы айырма ретінде есептеледі.

Күтілетін ақша ағындарына ұсталатын қамтамасыз етуді сатудан немесе шарттық талаптардың ажырамас бөлігі болып табылатын кредит сапасын арттырудың басқа тетіктерінен болатын ақша ағындары жатады.

Күтілетін кредиттік залалдар екі кезеңде танылады. Бастапқы танылған сәттен бастап кредиттік тәуекел айтарлықтай ұлғаймаған қаржы құралдары бойынша келесі 12 айдың (12 айлық күтілетін кредиттік залалдар) ішінде мүмкін болатын дефолттардың салдарынан туындауы мүмкін кредиттік залалға қатысты залалға бағалау резерві құрылады. Солар бойынша бастапқы танылған сәттен бастап қаржы құралдары үшін кредиттік тәуекел айтарлықтай ұлғайған дефолттың орын алу мерзімдеріне қарамастан (бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар) осы қаржы құралының қалған қолданылу мерзімінің ішінде күтілетін кредиттік залалдарға қатысты залалға бағалау резерві құрылады.

Сауда және басқа да дебиторлық берешекке қатысты Компания күтілетін кредиттік залалдарды есептеу кезінде жеңілдетілген тәсілді қолданады. Тиісінше, Компания кредиттік тәуекелдің өзгерістерін қадағаламайды, ал оның орнына әрбір есепті күнге бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдарға тең сомалар залалға бағалау резервін мойындайды. Компания қарыз алушылар мен жалпы экономикалық талаптарға тән болатын болжамды факторларды ескере отырып түзетілген кредиттік залалдардың пайда болуының өткен тәжірибесіне сүйене отырып бағалау резервтерінің матрицасын пайдаланды.

Егер шартта көзделген төлемдердің мерзімі 90 күнге өтіп кетсе, Компания қаржы активі бойынша дефолт болды деп есептейді. Дегенмен, белгілі бір жағдайларда Компания, егер ішкі немесе сыртқы ақпарат Компания ұстап қалатын кредит сапасын арттыру тетіктерін ескерместен, Компанияның шартта көзделген қалған төлемдердің барлық сомасын алатындығына нұсқаса, қаржы активі бойынша дефолт болды деген қорытындыға келе алады.

Егер Компанияның шартта көзделген ақша ағындарының өтелуіне қатысты негізделген үміттері болмаса, қаржы активі есептен шығарылады.

Тауар-материалдық қорлар

Тауар-материалдық қорлар өзіндік құн және ФИФО әдісі бойынша өткізудің таза құны екі өлшемнің ең азы бойынша ескеріледі. Оның құнына қорларды тиісті жерге жеткізумен және оларды ағымдағы күйге келтірумен байланысты әдеттегі қызмет барысында болған барлық шығындар жатады. Шикі мұнай мен мұнай өнімдерінің құны, қалыпты өндіріс көлемінің негізінде тозу, таусылу және амортизация шығыстарының және үстеме шығыстардың тиісті бөлігін қоса алғанда, өндірудің өзіндік құны болып табылады.

Мұнай мен мұнай өнімдерін өткізудің таза құны, мұндай өткізумен байланысты шығыстарды шегере отырып, өткізудің болжамды бағасына негізделеді.

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫ ТУРАЛЫ МАҢЫЗДЫ АҚПАРАТ (жалғасы)**Ақша қаражаты мен оның баламалары**

Ақша қаражаты мен оның баламаларына кассадағы қолма-қол ақша, талап еткенге дейінгі салымдарда орналасқан қаражат, бастапқы өтеу мерзімі үш айдан артық болмайтын басқа да қысқа мерзімді өтімділігі жоғары инвестициялар жатады.

Қаржылық міндеттемелер***Бастапқы тану және бағалау***

Қаржылық міндеттемелер бастапқыда танылған кезде тиісінше пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер, кредиттер мен қарыздар, кредиторлық берешек, қаржылық кепілдік шарттары немесе туынды құралдар ретінде жіктеледі.

Барлық қаржылық міндеттемелер алдымен олармен тікелей байланысты мәміле бойынша шығындарды шегере отырып (кредиттер, қарыздар мен кредиторлық берешек болған жағдайда), әділ құны бойынша танылады.

Компанияның қаржылық міндеттемелері сауда және басқа да кредиторлық берешекті, кредиттер мен қарызды, қаржылық кепілдік шарттарын қамтиды.

Қаржылық міндеттемелерді кейіннен бағалау

Қаржылық міндеттемелерді кейінгі бағалау оларды былай жіктеуге байланысты:

Сауда және басқа да кредиторлық берешек

Бастапқы мойындалғаннан кейін сауда және басқа да кредиторлық берешек тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып амортизацияланған құн бойынша бағаланады. Мұндай қаржылық міндеттемелер бойынша кірістер мен шығыстар оларды тану доғарылғаннан кейін, сондай-ақ тиімді пайыздық мөлшерлемені қолдана отырып амортизацияның есептелуіне қарай пайданың немесе залалдың құрамында танылады.

Кредиттер мен қарыздар

Бастапқыда танылғаннан кейін пайыздық кредиттер мен қарыздар тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып амортизацияланған құн бойынша бағаланады. Мұндай қаржылық міндеттемелер бойынша кірістер мен шығыстар, оларды тануды тоқтатқанда, сондай-ақ тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалану арқылы амортизацияның есептелуіне қарай жиынтық кіріс туралы жекелеген есепте танылады. Амортизацияланған құн бастапқы мойындау кезіндегі дисконттарды немесе сыйлықақыларды, сондай-ақ тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажыратылмас бөлігі болып табылатын комиссиялық немесе шығындарды ескере отырып есептеледі. Тиімді пайыздық мөлшерлеме амортизациясы жиынтық кіріс туралы жекелеген есепте қаржыландырудан болған шығындар құрамына енгізіледі.

Қаржылық кепілдік шарттары

Компания шығарған қаржылық кепілдік шарттары борыштық құралдың талаптарына сәйкес белгілі бір борышкердің уақтылы төлемді жүзеге асыру қабілетсіздігі салдарынан осы шарттың иесіне келтірілген шығындарды өтеуге төлемді жүзеге асыруды талап ететін шарттың өзін білдіреді. Қаржылық кепілдік шарттары бастапқыда кепілдіктің шығуымен тікелей байланысты мәміле бойынша шығындарды ескере отырып әділ құны бойынша міндеттеме ретінде танылады. Кейіннен міндеттеме келесі өлшемдердің ең үлкені бойынша бағаланады: пайда немесе залал құрамында танылған, жинақталған амортизацияны шегере отырып, бастапқыда танылған сома және күтілетін кредиттік залалдарға бағалау резерві.

Қаржылық міндеттемелерді тануды тоқтату

Қаржылық жағдай туралы жекелеген есепте қаржылық міндеттеменің танылуы, егер міндеттеме өтелсе, күші жойылса, немесе оның әрекет ету мерзімі аяқталған жағдайда тоқтатылады. Егер қолданыстағы қаржылық міндеттеме дәл сол кредитордың алдында едәуір ерекшеленетін талаптарда басқа міндеттемеге ауыстырылса немесе егер қолданыстағы міндеттеменің талаптары едәуір өзгертілсе, мұндай ауыстыру немесе өзгеріс бастапқы міндеттеменің мойындалуын тоқтату ретінде және жаңа міндеттемені танудың басталуы ретінде ескеріледі, ал олардың баланстық құндағы айырмасы пайда немесе залал құрамында жиынтық кіріс туралы жекелеген есепте пайда мен залалда танылады.

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫ ТУРАЛЫ МАҢЫЗДЫ АҚПАРАТ (жалғасы)**Резервтер**

Компанияның өткен оқиғалардың нәтижесі ретінде туындайтын ағымдағы міндеттемелері (заңды немесе ерікті қабылданған) болғанда және бұл ретте міндеттемелерді орындау мақсатында экономикалық пайданы білдіретін ресурстардың ағып кетуінің жеткілікті ықтималдығы болғанда және мұндай міндеттемелердің сомасын шынайы етіп анықтау мүмкіндігі болғанда ғана резервтер мойындалады. Егер Компания бағалау міндеттемелерінің бір бөлігінің немесе барлықтарының өтемақысын алуды болжап отырса, мысалы, сақтандыру шарты бойынша, өтемақы тек өтемақыны алуда күмән болмаған жағдайда ғана жекелеген актив ретінде танылады.

Егер ақшаның уақытша құнының әсері елеулі болса, бағалау міндеттемелері келешекте күтілетін ақша ағындарын дисконттау арқылы ақшаның уақытша құнының ағымдағы нарықтық бағасын және бұл қолданылғанда, нақты міндеттемеге тән тәуекелдерді көрсететін салық салынғанға дейінгі мөлшерлеме бойынша айқындалады. Егер дисконттау қолданылса, бағалау міндеттемесінің ұлғаюы уақыт өтісімен қаржылық шығындар ретінде мойындалады.

Түсімді мойындау

Компания уәде етілген тауарды немесе қызметті (яғни активті) сатып алушыға бере отырып, атқару бойынша міндеттемені орындаған кезде (немесе шамасына қарай) түсім мойындалады. Сатып алушы бұл активке бақылауды алғанда (немесе шамасына қарай) актив беріледі, бұл әдетте келісімшарттың бағасы белгіленген немесе айқындалатын болып табылуы, ал дебиторлық берешекті алу мүмкіндігі негізделген түрде қамтамасыз етілген деген талаппен меншік құқығын беру кезінде орын алады. Атап айтқанда, мұнай өнімдерін өткізуден түскен кірістер, әдетте, оларға меншік құқығы өткен кезде танылады. Экспортқа сату үшін меншік құқығы, әдетте, шекарада өтеді. Түсім кез келген сауда жеңілдіктерінің сомаларын, көлемі үшін жеңілдіктер мен өтелетін салықтарды ескере отырып, алынған немесе алынуға жататын сыйақының әділ құны бойынша бағаланады.

Сауда дебиторлық берешек

Дебиторлық берешек Компанияның шартсыз болып табылатын өтемақы сомасына құқығын білдіреді (яғни ақы төлеу мерзімінің орын алуы үшін тек уақыт қана қажет).

Шарт бойынша міндеттемелер

Шарт бойынша міндеттеме – Компания сатып алушыдан өтемақыны алған тауарларды немесе қызметтерді сатып алушыға беру міндеттемесі. Сатып алушы өтемақыны Компания тауарды немесе қызметті сатып алушыға беру сәтіне дейін төлеген жағдайда, Компания шарт бойынша міндеттемені төлемді жүзеге асыру сәтіне немесе төлем төленуге жататын болған сәтте (қайсысының бұрын орын алатындығына қарай) мойындайды. Компания шарт бойынша өз міндеттемелерін орындағанда шарт бойынша міндеттеме түсіммен мойындалады.

Шығыстарды мойындау

Шығыстар пайда болу сәтіне танылады және олар есептеу әдісінің негізіне жатқызылған сол кезеңде жекелеген қаржылық есептілікте көрсетіледі.

Пайыздық және ұқсас кірістер мен шығыстар

Амортизацияланған құн бойынша бағаланатын барлық қаржы құралдары бойынша пайыздық кірістер мен шығыстар дисконттау кезіндегі тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша бейнеленеді, ол бойынша қаржылық құралды пайдаланудың болжалды мерзімі ішінде немесе қолданылуына қарай қысқарақ мерзім ішінде күтілетін болашақ ақша төлемдері мен түсімдері дәлдікпен қаржы активінің немесе қаржылық міндеттеменің таза баланстық құнында келтіріледі. Пайыздық кіріс қаржылық кірістің құрамына, ал пайыздық шығыс жиынтық кіріс туралы жекелеген есепте қаржылық шығындар құрамына қосылады.

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

3. ЕСЕП САЯСАТЫ ТУРАЛЫ МАҢЫЗДЫ АҚПАРАТ (жалғасы)**Табыс салығы**

Бір жылғы табыс салығына ағымдағы корпоративтік табыс салығы, жер қойнауын пайдалануға баламалы салық және кейінге қалдырылған салық кіреді. Ағымдағы және алдыңғы кезеңдер үшін ағымдағы табыс салығы бойынша активтер мен міндеттемелер салық органдарына өтеледі немесе төленеді деп болжанатын сома бойынша бағаланады. Осы соманы есептеу үшін қолданылатын салық мөлшерлемелері мен салық заңнамасы, – есепті күнге қабылданған немесе нақты қабылданған мөлшерлемелер мен заңдар. Тікелей капиталда мойындалған баптарға қатысты ағымдағы корпоративтік табыс салығы (бұдан әрі - КТС) жиынтық кіріс туралы есепте емес, капиталдың құрамында танылады.

Жер қойнауына баламалық салық (бұдан әрі - ЖҚБС) табыс салығы ретінде қарастырылады және табыс салығы бойынша шығыстардың бір бөлігін құрады. Қолданыстағы салық заңнамасына сәйкес Компания жер қойнауын пайдалануға арналған әрбір келісімшартқа қатысты ЖҚБС-ты жер қойнауын пайдалануға арналған әрбір бөлек келісімшарт бойынша жиынтық жылдық кірістің бір жылғы аударымдарға ара қатынасының негізінде құбылмалы мөлшерлемелер бойынша есептейді және төлейді. ЖҚБС-ті қолдануды көздейтін жиынтық жылдық кірістің әрбір салық жылындағы аударымдарға ара қатынасы 1,25:1 құрайды. ЖҚБС жер қойнауын пайдалануға арналған әрбір келісімшартқа қатысты салықтық таза кірістің (ЖҚБС пен рұқсат етілген түзетулер үшін салық салынатын кіріс) бір бөлігі қолданылады.

Кейінге қалдырылған салық КТС, сол сияқты ЖҚБС үшін де есептеледі. Кейінге қалдырылған ЖҚБС келісімшарт бойынша төленуге жататын ЖҚБС-тің күтілетін мөлшерлемесі бойынша жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарттарға жатқызылған активтер үшін уақыт айырмалары бойынша есептеледі.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелердің салық базасы мен олардың ағымдағы құны арасындағы есепті күнге қаржылық есептілік мақсаттары үшін уақытша айырмаларды айқындау арқылы міндеттемелер әдісі бойынша айқындалады.

Дивидендтер

Дивидендтер есепті мерзімге дейін жарияланған жағдайда ғана міндеттемелер ретінде танылады және есепті мерзімдегі капитал сомасынан шегеріледі. Дивидендтер туралы ақпарат, егер олар есепті күннен кейін, бірақ шығаруға арналған жекелеген қаржылық есептілікті бекіткен күнге дейін жарияланса, есептілікте ашып көрсетіледі.

Ақпаратты ұсыну

Жиынтық кіріс туралы жекелеген есеп қаржылық кірістерден бөлек тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдана отырып есептелген пайыздық кірісті, сондай-ақ әкімшілік шығыстардан, қаржылық кірістер мен қаржылық шығыстардан бөлек күтілетін кредиттік залалдарды ұсыну мақсатында қайта қаралды. Компания мұндай бөлу қаржылық есептілікті пайдаланушылар үшін анағұрлым орынды ақпаратты ұсынуға мүмкіндік береді деп санайды.

4. МАҢЫЗДЫ ЕСЕПТІ БАҒАЛАУЛАР МЕН ПАЙЫМДАУЛАР

Компанияның жекелеген қаржылық есептілігін дайындау оның басшылығынан есептілікте көрсетілетін түсімдер, шығыстар сомасына, активтерге және міндеттемелерге, сондай-ақ есепті күнге шартты активтер мен міндеттемелер туралы ақпаратты ашуға әсер ететін бағалау мәндерін және болжауларды пайымдау мен анықтау енгізуді талап етеді. Алайда осы болжаулар мен бағалау мәндеріне қатысты айқынсыздық келешекте осындай болжаулар мен бағалау қолданылатын активтер мен міндеттемелердің ағымдағы құнын елеулі түзетуді талап етуі мүмкін.

Салық салу

Салық тәуекелдерін бағалау кезінде, басшылық Компания даулай алмайтын немесе есептей алмайтын салық заңнамасын сақтамауды мүмкін болатын саласы ретінде қарайды, ол егер қосымша салықтар салық органдарында есептелінетін болса табысты түрде шағымдана алады. Мұндай анықтау мәнді пайымдауларды шығаруды талап етеді және салық заңнамасы мен нормативтік құқықтық актілердегі өзгерістер, жер қойнауын пайдалануға Компанияның келісім-шарттарында салық салу талабына түзету, салық талқылауларынан өзі күтетін шешімдер бойынша күтілетін нәтижелерді және сәйкестікті тексеруге салық органдары жүзеге асыратын нәтиженің негізінде анықтау нәтижесінде өзгеруі мүмкін.

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

4. МАҢЫЗДЫ ЕСЕПТІ БАҒАЛАУЛАР МЕН ПАЙЫМДАУЛАР (жалғасы)**Кейінге қалдырылған салық бойынша активтер**

Кейінге қалдырылған салық бойынша активтер соған қарсы кейінге қалдырылған салық активтері пайдаланылуы мүмкін салық салынатын пайда алынатындығының айтарлықтай ықтималдығы бар дәрежеде барлық резервтер мен ауыстырылған салық залалы бойынша танылады. Басшылықтың елеулі пайымдаулары жоспарланатын деңгей мен кірістілікті қамтамасыз ету уақытының негізінде, сондай-ақ салықтық жоспарлау стратегиясының табысты қолданылуының негізінде танылуы мүмкін кейінге қалдырылған салық жөніндегі активтерді бағалау үшін талап етіледі. 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кейінге қалдырылған салық бойынша танылмаған салық активтері 580.952 миллион теңгені (2023 жыл: 531.927 миллион теңге) құрайды (25-ескертпе).

Қаржы құралдарының әділ құны

Қаржылық жағдай туралы жекелеген есепте танылған қаржы құралдарының және қаржы міндеттемелерінің әділ құны осы активті нарықтар негізінде анықталмайтын жағдайларда, ол дисконтталған ақша ағындарының моделін қоса алғанда, бағалау әдістерін пайдалана отырып, анықталады.

Мүмкіндігіне қарай осы модельдер үшін бастапқы деректер ретінде алайда, бұл іс жүзінде жүзеге асыру мүмкін болмаған жағдайларда, бақылаушы нарықтардан түсетін ақпарат пайдаланылады, әділ құнды белгілеу үшін пікірдің белгілі бір үлесі талап етіледі. Пікірлер өтімділік тәуекелі, кредиттік тәуекел және өзгермелілік сияқты осындай бастапқы деректерді есепке алынуын қамтиды. Осы факторларға қатысты болжамдарға өзгерістер жекелеген қаржылық есептілікте көрсетілген қаржы құралдарының әділ құнына әсер етуі мүмкін. Әділ құн туралы толық ақпарат 27-ескертпеде ашып көрсетілген.

Еншілес ұйымдарға, бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компанияларға инвестициялардың өтелімділігі

Компания әрбір есепті күнге еншілес ұйымдарға, бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компанияларға инвестициялардың құнсыздану белгілерінің болуын бағалайды. Егер мұндай индикатор бар болып шықса, өткізу шығыстарын және пайдалану құнын шегере отырып әділ құнынан барынша жоғары мән ретінде қарастырылатын өтелетін құнның лайықты бағалануы жүргізіледі. Бұл есептемелер мұнайдың ұзақ мерзімді бағасы, дисконт мөлшерлемелері, болашақтағы капитал қажеттілігі, тәуекел мен белгісіздікке ұшыраған операциялық қызмет (бұл өндіру және сату көлемдерін қамтиды) сияқты бағалаулар мен жол берулерді пайдалануды қамтиды. Егер инвестициялардың баланстық құны олардың өтелетін құнынан асатын болса, инвестициялар құнсызданған болып есептеледі, олардың баланстық құны өтелетін құнға дейін азаяды.

Өтелетін құнды бағалау кезінде келешекте күтілетін ақша ағындары активтер тобына тән болатын тәуекелдерге түзетіледі және ақшаның уақытша құнының ағымдағы нарықтық бағалауын және активке тән тәуекелдерді көрсететін дисконттау мөлшерлемесі бойынша келтірілген құнға дейін дисконтталады. Активтің сатылғаны үшін түскен немесе бағалау күніне нарық қатысушыларының арасындағы әдеттегі мәміленің барысында міндеттемелердің берілгені үшін төленген баға әділ құн болып табылады.

2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Компания құнсыздану белгілерінің болуы салдарынан еншілес ұйымдарға, бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компанияларға инвестициялардың құнсыздануына жыл сайынғы тесттерді өткізді. Еншілес ұйымдарға, бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компанияларға инвестициялардың өтелетін құнның құнсыздануына жасалған талдаудың нәтижесінде 2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар үшін жекелеген қаржылық есептілікте танылды (16, 17-ескертпелер).

Барлау және бағалау активтерінің құнсыздануы

Компания барлау және бағалау бойынша активтерді құнсыздану мәніне тексереді, әрі мұндай активтер материалдық және материалдық емес мұнай-газ активтерінің құрамына немесе бұл активтердің құнсыздануына нұсқайтын фактілер мен жағдайлар болғанда аударылады. Құнсызданудан болған шығын сол бойынша барлау және бағалау бойынша активтердің баланстық құны олардың өтелетін сомасынан асатын сомада танылады. Өтелетін сома екі өлшемнің ең үлкені ретінде айқындалады: бұл активтерді сату және пайдалану құны бойынша шығындарды шегере отырып барлау және бағалау бойынша активтердің әділ құны.

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**5. БАҚЫЛАУДАН АЙЫРЫЛУ*****Karaton Operating Ltd. ЖК (бұдан әрі – Қаратон)***

2024 жылғы 21 ақпанда Компания мен «Татнефть» ЖАҚ Атырау облысында орналасқан Қаратон жер қойнауы учаскелерінде көмірсутектерді өндіруге арналған келісімшарттың ұстаушысы болып табылатын Компанияның еншілес ұйымы Қаратонның жарғылық капиталындағы қатысу үлесінің 50%-ын сатып алу-сату шартына қол қойды. 2024 жылғы 21 ақпандағы мәміленің нәтижесінде Компания Қаратонды бақылаудан айырып жіберді.

Қаратондағы қатысу үлесінің 50%-ын сату құны 18,2 миллион АҚШ долларын құрады (еншілес ұйымның шығу күніне баламасы 8.255 миллион теңге).

2024 жылғы 13 наурызда «Татнефть» ЖАҚ 18,2 миллион АҚШ доллары мөлшерінде (төлем жасау күніне баламасы 8.188 миллион теңге) ақшалай сыйақыны төледі.

Бұрынғы еншілес компанияда қалған инвестиция үлестік қатысу әдісі бойынша ескерілетін бірлескен кәсіпорынға инвестицияны білдіреді және бақылаудан айырылу күніне оның әділ құны 8.255 миллион теңгені құрайды (17-ескертпе).

Компания мен «Татнефть» ЖАҚ Қаратонды бірлесіп бақылайды, Қаратонның қызметі туралы шешімдер бірауыздан қабылданады.

Бақылаудан айырылу күніне инвестицияның баланстық құны былайша болды:

Миллион теңгемен

Бақылаудан айырылу күніне инвестицияның баланстық құны	100
Еншілес ұйымның шығу күніне алынған ақшалай сыйақы	8.255
Бірлескен кәсіпорынға салынған қалған инвестициялардың 50% әділ құны	8.255
Еншілес ұйымның шығуынан түскен кіріс	16.410

«ҚазМұнайГаз» Барлау өндіру» АҚ-ын (бұдан әрі – ҚМГ БӨ) тарату

2024 жылдың тамыз-қыркүйек айларында ерікті тарату рәсімінің аяқталуына байланысты Компанияның еншілес ұйымы ҚМГ БӨ мүлкікті компания акционерлері арасында бөлді. Нәтижесінде Компания жалпы құны 2.570.085 миллион теңге болатын таратылған ҚМГ БӨ таза активтерінің құқықтық мирасқоры болды (16-ескертпе), бұл олардың алдыңғысының бухгалтерлік кітаптарында көрсетілген баланстық құнына тең. Берілген таза активтердің негізгілері:

- құны тиісінше 792.548 миллион теңге және 312.009 миллион теңге болатын «ӨзенМұнайГаз» АҚ (бұдан әрі – ӨМГ) және «ЕмбіМұнайГаз» АҚ (бұдан әрі – ЕМГ) 100% акцияларының пакеттері. Активтер Компанияның еншілес ұйымдарына инвестиция ретінде танылады (16-ескертпе);
- құны 208.942 миллион теңге болатын Cooperative KMG EP U.A. қатысу үлесінің 87,65% және құны 15.237 миллион теңге болатын KMG EP NETHERLANDS ENERGY Cooperatieve U.A. қатысу үлесінің 95,10%. Активтер Компанияның еншілес ұйымдарына инвестиция ретінде танылады (16-ескертпе);
- Компанияның еншілес ұйымы «ҚазМұнайГаз-Сервис» ЖШС (бұдан әрі – ҚМГС) қатысу үлесінің 6,12%, құны 164 миллион теңге. Нәтижесінде Компанияның ҚМГС-қа қатысу үлесі 100%-ды құрады (16-ескертпе);
- Компанияға берілген қарыз шарты бойынша 1.147.602 миллион теңге мөлшерінде талап ету құқығы (22-ескертпе) және Компаниядан 86.724 миллион теңге мөлшерінде дебиторлық берешек бойынша талап ету құқығы (24-ескертпе). Нәтижесінде Компания берешектерді өзара есепке алып, аталған қаржы құралдарын тануды тоқтатты.

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**5. БАҚЫЛАУДАН АЙЫРЫЛУ (жалғасы)****«KALAMKAS-KHAZAR OPERATING» ЖШС (бұдан – ККО)**

2023 жылғы 9 ақпанда Компания мен «Лукойл» ЖАҚ Каспий теңізінің қазақстандық секторында орналасқан Қаламқас-теңіз, Хазар және Әуезов жер қойнауы учаскелерінде көмірсутектерді өндіруге арналған келісімшарттың ұстаушысы болып табылатын Компанияның еншілес ұйымы ККО-ның жарғылық капиталындағы қатысу үлесінің 50%-ын сатып алу-сату шартына қол қойды. 2023 жылғы 11 қыркүйекте тараптар сатып алу-сату шартында көзделген кейінге қалдыру талаптарын орындағаннан кейін ККО-ны қайта тіркеу жүргізілді. Мәміленің нәтижесінде Компания ККО бақылаудан айырылуы жоғалтты.

Қатысу үлесінің 50%-ын сату құны 200 миллион АҚШ долларын құрады (еншілес ұйымның шығу күніне баламасы 93.258 миллион теңге). Сатып алу-сату шартының талаптарына сәйкес сату құны белгілі бір талаптар орындалған жағдайда 100 миллион АҚШ долларына түзетілуі мүмкін (бұдан әрі – Қосымша сыйақы). Компания Қосымша сыйақыны пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активі ретінде таныды. 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қосымша сыйақының әділ құны 33 миллион АҚШ долларын құрады (баламасы 17.461 миллион теңге), ол басқа да ұзақ мерзімді қаржы активтерінің құрамында көрсетілді (2023 жылғы 31 желтоқсан: 30 миллион АҚШ доллары (баламасы 13.860 миллион теңге)) (19, 27-ескертпелер).

2023 жылғы 21 қыркүйекте «Лукойл» ЖАҚ 200 миллион АҚШ доллары мөлшерінде (төлем жасау күніне баламасы 94.644 миллион теңге) ақшалай сыйақыны төледі.

Бұрынғы еншілес компанияда қалған инвестиция үлестік қатысу әдісі бойынша ескерілетін бірлескен кәсіпорынға инвестицияны білдіреді және бақылаудан айырылу күніне оның әділ құны 93.258 миллион теңгені құрайды.

Миллион теңгемен

Бақылаудан айырылу күніне инвестицияның баланстық құны	14.445
Еншілес ұйымның шығу күніне алынған ақшалай сыйақы	93.258
Еншілес ұйым шыққан күнгі қосымша сыйақының әділ құны	14.154
Бірлескен кәсіпорынға салынған қалған инвестициялардың 50% әділ құны (17-ескертпе)	93.258
Еншілес ұйымның шығуынан түскен кіріс	186.225

6. БИЗНЕСТІ БІРІКТІРУ**Dunga Operating GmbH (бұдан әрі - Dunga) сатып алу**

2023 жылғы 9 қазанда Компания TOTALENERGIES EP DANMARK A/S компаниясымен Дунга кен орнында шикі мұнай мен табиғи газды барлау және өндірумен айналысатын Total E&P Dunga GmbH (2023 жылғы желтоқсанда Dunga деп өзгертілген) акцияларының 100% сатып алу-сату шартына қол қойды. Сатып алу бағасы 358,5 миллион АҚШ доллары болды (баламасы 165.913 миллион теңге). Келісімде тараптар 2023 жылғы 30 қазанда және 2023 жылғы 20 қарашада орындаған жабудың белгілі бір кейінге қалдыру талаптары қамтылды, Компания акциялары қайта тіркелгеннен кейін мәміле аяқталды. Компания еншілес ұйым Dunga-ны бақылауға алды, бұл ҚР нарығында шикі мұнай мен табиғи газдың ресурстық базасындағы және өндірудегі Компания үлесін арттырды.

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Dunga таза, сәйкестендірілетін активтері мен міндеттемелерінің әділ құнын бағалау аяқталмағандықтан, Компания Dunga таза сәйкестендірілетін активтері мен міндеттемелерінің әділ құнын 358,5 миллион АҚШ доллары (баламасы 165.913 миллион теңге) көлемінде берілген өтемнің әділ құнына тең алдын ала құн бойынша «Бизнесті біріктіру» 3 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес бағалады.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания сатып алу күніне Dunga-ның таза сәйкестендірілетін активтері мен міндеттемелерінің әділ құнын бағалауды аяқтады.

Сатып алу күніне Dunga таза сәйкестендірілетін активтері мен міндеттемелерінің әділ құны 156.099 миллион теңгені құрады, бұл алдын ала бағалаудан 9.814 миллион теңгеге төмен.

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**6. БИЗНЕСТІ БІРІКТІРУ (жалғасы)**

Төменде сатып алу күніне Dunga сәйкестендірілетін активтері мен міндеттемелерінің әділ құны туралы ақпарат көрсетілген:

<i>Миллион теңгемен</i>	Сатып алу күніне
Активтер	
Ұзақ мерзімді активтер	
Негізгі құралдар	181.462
Материалдық емес активтер	5.481
Ұзақ мерзімді банк салымдары	5.413
Өзге де ұзақ мерзімді активтер	3.132
Қысқа мерзімді активтер	
Тауар-материалдық қорлар	6.387
Сауда дебиторлық берешек	5.870
Табыс салығы бойынша алдын ала төлем	2.284
Басқа да қысқа мерзімді қаржылық емес активтер	5.601
Басқа да қысқа мерзімді қаржы активтері	55
Ақша қаражаты мен оның баламалары	8.288
Активтер жиыны	223.973
Ұзақ мерзімді міндеттемелер	
Резервтер	4.346
Мерзімі ұзартылған салық бойынша міндеттемелер	48.752
Өзге де ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер	447
Қысқа мерзімді міндеттемелер	
Сауда кредиторлық берешек	8.802
Басқа да қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер	5.527
Міндеттемелер жиыны	67.874
Алдын ала әділ құны бойынша таза активтердің жиыны	156.099
Компанияның таза активтердегі үлесі	156.099
Сатып алу кезінде пайда болған гудвил	9.814
Бақылауға ие болу күніне инвестицияның құны	165.913

7. ЖАЛПЫ БАҚЫЛАУМЕН САТЫП АЛУ

Жалпы бақылаудағы еншілес ұйымдарды сатып алу

«Полимер Продактин» ЖШС (бұдан әрі - Полимер)

2023 жылғы желтоқсанда Компания Самұрық-Қазына еншілес ұйымынан, «Samruk-Kazyna Ondeu» ЖШС-нен және үшінші тараптан, «ХимПарк Тараз» МЭЗ БК» АҚ-нан, 1.520 миллион теңгеге Полимерге қатысу үлесінің 99,9% және 0,1%-ын сатып алды, ол 2024 жылы төленді.

Компания Полимерді бақылауға алып, оны еншілес ұйым ретінде таныды. Сатып алу еншілес ұйымды жалпы бақылаудағы тараптардан сатып алу ретінде көрсетілді және алдыңғы кітаптарда көрсетілген Полимер активтері мен міндеттемелерінің баланстық құны бойынша үлестерді біріктіру әдісі бойынша ескерілді.

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**8. САТЫП АЛУШЫЛАРМЕН ЖАСАЛҒАН ШАРТТАР БОЙЫНША ТҮСІМ**

Миллион теңгемен	2024 жыл	2023 жыл
Мұнай өнімдерін ішкі нарықта өткізу	858.788	795.043
Мұнай өнімдерін экспортқа өткізу	100.843	103.235
Экспедиторлық қызметтер үшін комиссия	553	569
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім жиыны	960.184	898.847
Географиялық өңірлер		
ҚР	859.341	795.612
Басқа да елдер	100.843	103.235
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім жиыны	960.184	898.847

Түсімді тану мерзімдері

Тауарлар белгілі бір уақыт сәтінде беріледі	959.631	898.278
Қызметтер уақыт кезеңінің ішінде көрсетіледі	553	569
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім жиыны	960.184	898.847

2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылы «PetroRetail» ЖШС, «VITOL S.A.» ЖШС, «Sinooil» ЖШС, «Гелиос» ЖШС және «ҚТЖ - Жүк тасымалы» ЖШС мұнай өнімдерін ірі сатып алушылардан түскен кіріс 147.213 миллион теңгені, 99.243 миллион теңгені, 98.799 миллион теңгені, 83.328 миллион теңгені және 79.959 миллион теңгені құрады (2023 жыл: «PetroRetail» ЖШС, «Sinooil», «Гелиос» ЖШС, «VITOL S.A.» ЖШС және «ҚТЖ - Жүк тасымалы» ЖШС мұнай өнімдерін ірі сатып алушылардан түскен кіріс тиісінше 172.652 миллион теңгені, 100.469 миллион теңгені, 96.071 миллион теңгені, 94.898 миллион теңгені және 94.813 миллион теңгені құрады).

9. САТУДЫҢ ӨЗІНДІК ҚҰНЫ

Миллион теңгемен	2024 жыл	2023 жыл
Шикі мұнай	549.052	539.902
Өндірістік сипаттағы жұмыстар мен қызметтер	216.938	198.903
Акциздер	120.114	112.320
Жанармай қоспасы	4.788	4.555
	890.892	855.680

10. ЖАЛПЫ ЖӘНЕ ӘКІМШІЛІК ШЫҒЫСТАР

Миллион теңгемен	2024 жыл	2023 жыл
Сенімгерлік басқару бойынша шығыстар	53.276	553
Кәсіби қызметтер	11.900	10.409
Жалақы бойынша шығыстар	11.222	10.370
Демеушілік көмек	10.504	10
Аутсорсинг пен аутстаффинг бойынша қызметтер	6.653	5.572
Жөндеу және техникалық қызмет көрсету	4.000	1.643
Тозу және амортизация	3.155	3.282
Анықтамалық – ақпараттық қызметтер	2.514	1.651
Байланыс қызметтері	1.440	1.316
Корпоративтік табыс салығынан басқа салықтар	1.373	1.423
Іссапар шығыстары	803	959
Көлік қызметтері	605	497
Есепке алынбаған ҚҚС	172	4.922
Басқалары	9.638	6.044
	117.255	48.651

2024 жылғы Компания Самұрық-Қазынаның еншілес ұйымы «QazaqGaz» ҰК АҚ-на «ҚазРосГаз» ЖШС-не (бұдан әрі - ҚРГ) қатысудың 50%-дық үлесін сенімгерлік басқару қызметі үшін сыйақыны 53.276 миллион теңге мөлшерінде осы жекелеген қаржылық есептілікте сенімгерлік басқару шығыстары ретінде таныды (26-ескертіпте).

2024 жылы Компания су тасқынынан зардап шеккен ҚР өңірлеріне 10.000 миллион теңге көлемінде демеушілік көмек көрсетті.

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**11. ТАСЫМАЛДАУ ЖӘНЕ ӨТКІЗУ ШЫҒЫСТАРЫ**

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жыл	2023 жыл
Тасымалдау	12.656	9.412
Экспорттық кеден бажы	7.315	8.404
Басқалары	391	1.098
	20.362	18.914

12. ПАЙЫЗДЫҚ КІРІС, БАСҚА ҚАРЖЫЛЫҚ КІРІС/ҚАРЖЫЛЫҚ ШЫҒЫНДАР**Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кіріс**

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жыл	2023 жыл
Байланысты тараптарға берілген қарыздар мен облигациялар бойынша пайыздық кіріс (26-ескертпе)	78.643	49.287
Қаржы құралының модификациясына байланысты оның әділ құнындағы өзгерістерді тану (21, 26-ескертпелер)	59.769	–
Банк салымдары бойынша пайыздық кіріс	70.958	46.181
Байланысты тараптардан банк салымдары бойынша пайыздық кіріс (26-ескертпе)	1.325	–
Байланысты тараптарға ұзақ мерзімді дебиторлық берешек бойынша пайыздық кіріс (26-ескертпе)	1.227	–
	211.922	95.468

Басқа да қаржылық кіріс

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жыл	2023 жыл
Байланысты тараптарға берілген қарыздар бойынша міндеттемелерді мойындауды тоқтату (26-ескертпе)	49.649	–
Қарыз бойынша міндеттемелерді мойындауды тоқтату (22-ескертпе)	48.442	4.377
Қаржылық кепілдіктер бойынша міндеттемелердің амортизациясы (23-ескертпе)	8.114	19.796
Басқалары	3.935	283
	110.140	24.456

Қаржылық шығындар

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жыл	2023 жыл
Үшінші тұлғалардан алынған қарыздар мен облигациялар бойынша пайыздық шығыс (22-ескертпе)	147.918	152.748
Байланысты тараптардан алынған қарыздар мен облигациялар бойынша пайыздық шығыс (22, 26-ескертпелер)	71.876	37.833
Байланысты тараптарға ұзақ мерзімді дебиторлық берешек бойынша пайыздық шығыс (19, 26-ескертпелер)	8.741	–
Байланысты тараптарға берілген қарыздарды бастапқы танудың әсері (26-ескертпе)	6.402	–
Байланысты тараптарға ұзақ мерзімді кредиторлық берешек бойынша пайыздық шығыс (26-ескертпе)	2.296	–
Пайыздық шығыстың барлығы	237.233	190.581
Басқалары	101	286
Қаржылық шығындар жиыны	237.334	190.867

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**13. ЕНШІЛЕС ҰЙЫМДАРДЫҢ ПАЙДАСЫ МЕН ЗАЛАЛЫНДАҒЫ ҮЛЕС**

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жыл	2023 жыл
Cooperatieve KazMunaiGaz U.A.	354.944	324.133
«ҚазТрансОйл» АҚ (ҚТО)	58.583	62.557
ҚМГ БӨ	57.855	37.233
«ҚазМұнайТеңіз» ТМК ЖШС (ҚМТ)	45.959	–
«Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС (АМӨЗ)	31.920	91.339
ЕМГ	31.436	–
«ҚМГ Қарашығанақ» ЖШС (ҚМГ Қарашығанақ)	27.889	45.036
«Павлодар мұнай-химия зауыты» ЖШС (ПМХЗ)	18.789	48.404
Dunga	16.596	(16)
KMG International N.V. (KMGI)	11.526	(51.659)
«Қазақтеңізкөлікфлоты» ҰТҚҚК» ЖШС (ҚТКФ)	9.967	9.051
«Қазақтүрікмұнай» ЖШС (ҚТМ)	7.404	3.670
«Кен-Құрылыс-Сервис» ЖШС (КҚС)	5.876	676
KMG EP NETHERLANDS ENERGY Cooperatieve U.A.	4.627	–
«ҚМГ-Аэро» ЖШС (ҚМГ-Аэро)	3.542	4.916
ӨМГ	(62.873)	–
Cooperatieve KMG EP U.A.	(27.127)	–
«ӨзенМұнайСервис» ЖШС (ӨМС)	(10.811)	(2.974)
«Қазақ газ өңдеу зауыты» ЖШС (ҚазГӨЗ)	(4.096)	(4.048)
«KMG Systems & Services» ЖШС (KMG SS)	(1.423)	1.792
TH KazMunaiGaz N.V. (TH N.V.)	(100)	17.212
Басқалары	(7.172)	(2.492)
	573.311	584.830

14. БІРЛЕСКЕН КӘСІПОРЫНДАР МЕН ҚАУЫМДАСҚАН КОМПАНИЯЛАРДЫҢ ПАЙДАСЫ МЕН ЗАЛАЛЫНДАҒЫ ҮЛЕС

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жыл	2023 жыл
Бірлескен кәсіпорындар		
«Теңізшевройл» ЖШС (ТШО)	303.480	340.884
«KС Energy Group» ЖШС (KCEG)	27.288	–
«PETROSUN» ЖШС (PETROSUN)	26.238	46.568
«Қазгермұнай БК» ЖШС (ҚГМ)	25.336	20.983
ҚРГ	19.157	32.323
«Қазақойл-Ақтөбе» ЖШС (ҚОА)	5.986	(1.869)
«Казахстан Пайплайн Венчурс» ЖШК (КПВ)	4.099	4.503
ККО	(5.240)	–
«Kazakhstan Petrochemical Industries Inc.» ЖШС (КПИ)	(5.210)	(12.339)
«ТеңізСервис» ЖШС (ТеңізСервис)	(1.742)	116
Басқалары	1.357	(316)
Қауымдасқан компаниялар		
Каспий Мұнай құбыры Консорциумы (КМК)	74.649	58.930
Басқалары	1.251	1.228
	476.649	491.011

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**15. БАРЛАУ ЖӘНЕ БАҒАЛАУ БОЙЫНША АКТИВТЕР**

<i>Миллион теңгемен</i>	Жиыны
2022 жылғы 31 желтоқсанға қалдық құны	25.284
Түсімдер	42.602
Шығулар	(14.953)
Құнсыздану	(40.337)
2023 жылғы 31 желтоқсанға қалдық құны	12.596
Түсімдер	47.381
Шығулар	(80)
Құнсыздану	(40.678)
2024 жылғы 31 желтоқсанға қалдық құны	19.219

2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанына барлау және бағалау бойынша активтердің қалдық құны келесі жобалармен көрсетілген:

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жыл	2023 жыл
«Торғай палеозой» жобасы	14.604	3.767
«Шығыс Бектұрлы» жобасы	4.615	3.437
«Абай» жобасы	–	5.392
	19.219	12.596

2024 жылы Компания КМТ-дан 2005 жылғы 6 шілдеде жасалған Каспий теңізінде орналасқан «Құрманғазы» құрылымы бойынша Өнімді бөлу туралы келісім (бұдан әрі – ӨБК) бойынша құқықтар мен міндеттемелерде қатысу үлесінің 50%-ын сатып алды (бұдан әрі - «Құрманғазы» жобасы).

Сатып алу құны 2029 жылдың соңына дейін төлемді кейінге қалдырумен 47.972 миллион теңгені құрады. Компания «Құрманғазы» жобасын болашақ ақшалай төлемдердің 22.974 миллион теңге мөлшеріндегі келтірілген құны бойынша мойындады, тиісті кредиторлық берешек басқа да ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелердің құрамында көрсетілді.

ӨБК талаптарына сай барлаудың бірінші кезеңі 2011 жылғы 31 шілдеде аяқталды. Қазіргі уақытта Компания кейіннен 4 жылға ұзарту және келісімшарттық аумақты ұлғайту мүмкіндігімен 6 жыл мерзімге қосымша барлау кезеңін алу бойынша жұмыс жүргізуде. Тиісінше, 2024 жылы Компания 22.974 миллион теңге сомасында «Құрманғазы» жобасының құнсыздануын болған шығынды мойындады.

2024 жылы Компания ұңғымада көмірсутекті шикізаттың жоқтығына байланысты «Абай» жобасы бойынша барлау және бағалау жөніндегі активтердің құнсыздануынан 17.703 миллион теңге мөлшерінде залалды мойындады.

2023 жылы Компания бұрғылаудың нәтижелеріне байланысты (ұңғымада көмірсутектердің жоқтығы) «Жеңіс» жобасы бойынша барлау және бағалау жөніндегі активтердің құнсыздануынан 40.244 миллион теңге мөлшерінде залалды мойындады. Компания құнсызданудан болған залалды барлау және бағалау шығыстарының құрамында мойындады.

2023 жылы Компания ҚР Энергетика министрлігімен Каспий теңізінің қазақстандық секторында орналасқан Қаламқас-теңіз, Хазар және Әуезов жер қойнауы учаскелерінде көмірсутектерді өндіруге арналған келісімшарт жасасты (бұдан әрі - Келісімшарт), оның шеңберінде 14.678 миллион теңге мөлшерінде қол қою бонусын төледі (16-ескертпе). 2023 жылғы сәуірде Компания 1 теңгеге ККО пайдасына, қол қою бонусын қоса алғанда, Келісімшарт бойынша жер қойнауын пайдалану құқығының 100%-ын берді.

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**16. ЕНШІЛЕС ҰЙЫМДАРҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАР**

2024 және 2023 жылғы 31 желтоқсанына еншілес ұйымдарға инвестициялар былайша көрсетілген:

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
Cooperatieve KazMunaiGaz U.A.	6.641.271	6.220.632
ҚМГ Қарашығанақ	824.596	730.488
ӨМГ	729.672	–
ҚТО	603.976	561.555
АМӨЗ	377.467	344.316
ЕМГ	343.445	–
ПМХЗ	334.259	320.617
KMG I	290.444	260.187
Dunga	198.030	163.539
Cooperatieve KMG EP U.A.	187.306	–
ҚТКФ	71.572	64.195
TH N.V.	63.916	67.444
«KMG PetroChem» ЖШС (KMG PetroChem)	62.602	31.572
«KMG Green Energy» ЖШС (KMG Green Energy)	49.257	30.137
ҚТМ	42.633	35.229
ҚазГӨЗ	28.121	12.243
«ҚМГ Инжиниринг» ЖШС (ҚМГ Инжиниринг)	27.438	18.095
KMG EP NETHERLANDS ENERGY Cooperatieve U.A.	21.770	–
ҚМГ-Аэро	11.342	11.799
КҚС	10.282	4.646
KMG SS	7.899	11.621
«ҚМГ Құмкөл» ЖШС (ҚМГ-Құмкөл)	7.474	7.454
«KMG – Security» ЖШС (KMG – Security)	3.412	3.687
«Су өндіру және тасымалдау басқармасы» ЖШС (СӨТБ)	2.499	2.661
ӨМС	1.337	5.626
Полимер	595	1.521
ҚМГ БӨ	–	2.479.523
Қаратон	–	100
	10.942.615	11.388.887

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**16. ЕНШІЛЕС ҰЙЫМДАРҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАР (жалғасы)**

Келесі кестеде 2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанына Компанияның еншілес ұйымдарының қызметі, тіркелген елі немесе орналасқан жерлері, сондай-ақ Компанияның мұндай еншілес ұйымдардағы бақылау үлесі көрсетілген:

Компания	Қызметінің түрі	Елі	2024 жыл	2023 жыл
ҚМГ БӨ (5-ескертілме)	Көмірсутектерді барлау және өндіру	Қазақстан	–	99,72%
ҚМТ	Көмірсутектерді барлау және өндіру	Қазақстан	99,81%	99,81%
«Өріктау Оперейтинг» ЖШС (Өріктау Оперейтинг)	Көмірсутектерді барлау және өндіру	Қазақстан	100,00%	100,00%
ҚМГ Қарашығанақ	Көмірсутектерді барлау және өндіру	Қазақстан	100,00%	100,00%
ҚТМ	Көмірсутектерді барлау және өндіру	Қазақстан	100,00%	100,00%
Қаратон (5-ескертілме)	Көмірсутектерді барлау және өндіру	Қазақстан	–	100,00%
Dunga (6-ескертілме)	Шикі мұнай мен табиғи газды барлау және өндіру	Германия	100,00%	100,00%
ӨМГ (5-ескертілме)	Метаннан басқа шикі мұнайды, ілеспе және табиғи газды өндіру	Қазақстан	100,00%	–
ЕМГ (5-ескертілме)	Метаннан басқа шикі мұнайды, ілеспе және табиғи газды өндіру	Қазақстан	100,00%	–
ҚазГӨЗ	Мұнай мен табиғи газды өндіру	Қазақстан	100,00%	100,00%
АМӨЗ	Мұнайды қайта өңдеу	Қазақстан	99,53%	99,53%
ПМХЗ	Мұнайды қайта өңдеу	Қазақстан	100,00%	100,00%
KMG I	Мұнай өнімдерін қайта өңдеу және өткізу	Румыния	100,00%	100,00%
TH N.V.	Мұнаймен және мұнай өнімдерімен сауда жасау	Нидерландтар	100,00%	100,00%
ҚМГ-Аэро	Авиациялық жанармаймен және мұнайды қайта өңдеудің ілеспе өнімдерімен сауда жасау	Қазақстан	100,00%	100,00%
ҚТО	Мұнайды тасымалдау	Қазақстан	90,00%	90,00%
ҚТКФ	Мұнайды және басқа да жүктерді теңізбен тасымалдау	Қазақстан	100,00%	100,00%
«KMG Barlau» ЖШС (KMG Barlau)	Геологиялық барлауды және іздестіруді жүргізу	Қазақстан	100,00%	100,00%
«Құрманғазы Петролеум» ЖШС	Жер қойнауын пайдалану қызметінің операторы	Қазақстан	100,00%	100,00%
«Жамбыл Петролеум» ЖШС	Жер қойнауын пайдалану қызметінің операторы	Қазақстан	100,00%	100,00%
ҚМГ Инжиниринг	Ғылыми және зерттеу жұмыстары	Қазақстан	100,00%	100,00%
Cooperative KazMunaiGaz U.A.	Холдинг компаниясы	Нидерландтар	99,74%	99,79%
KMG Green Energy	Холдинг компаниясы	Қазақстан	100,00%	100,00%
KMG EP NETHERLANDS ENERGY Cooperative U.A. (5-ескертілме)	Холдинг компаниясы	Нидерландтар	95,10%	–
Cooperative KMG EP U.A. (5-ескертілме)	Холдинг компаниясы	Нидерландтар	88,70%	–
KMG SS	Солтүстік-Каспий экологиялық жауап беру базасын жалға беру	Қазақстан	100,00%	100,00%
КПИ (5-ескертілме)	Сервис қызметтері	Қазақстан	100,00%	93,88%
«Oil Construction Company» ЖШС (OCC)	Мұнай сервис қызметтері	Қазақстан	100,00%	100,00%
«Oil Services Company» ЖШС (OSC)	Мұнай сервис қызметтері	Қазақстан	100,00%	100,00%
«ОйлТранспортКорпорейшн» ЖШС (ОТК)	Мұнай сервис қызметтері	Қазақстан	100,00%	100,00%
«Маңғыстауэнергомұнай» ЖШС	Мұнай сервис қызметтері	Қазақстан	100,00%	100,00%
«Мұнайтелеком» ЖШС	Мұнай сервис қызметтері	Қазақстан	100,00%	100,00%
KMG – Security	Күзет қызметтері	Қазақстан	100,00%	100,00%
«KMG Drilling & Services» ЖШС (KMG DS)	Бұрғылау қызметтері	Қазақстан	99,72%	99,71%
ҚМГ-Құмкөл	Ақпараттық-технологиялық сервистер бойынша ортақ қызмет көрсету орталығы	Қазақстан	100,00%	100,00%
ӨМС	Ұңғымаларға ағымдағы және күрделі жөндеу жұмыстары	Қазақстан	100,00%	100,00%
СӨТБ	Ауыс суды өндіру және тасымалдау	Қазақстан	100,00%	100,00%
КҚС	Мұнай және газ магистралды құбырларды салу	Қазақстан	100,00%	100,00%
«KMG EP-Catering» ЖШС	Сервис қызметтері	Қазақстан	100,00%	100,00%
KMG PetroChem	Бірінші біріктірілген газ-химия көшенін салу	Қазақстан	100,00%	100,00%
Полимер (7-ескертілме)	Мұнай-химия полимер өнімін өндіру және сату	Қазақстан	100,00%	100,00%

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**16. ЕНШІЛЕС ҰЙЫМДАРҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАР (жалғасы)**

Төмендегі кестеде 2024 және 2023 жылдарда еншілес ұйымдарға инвестицияларда болған қозғалыс көрсетілген:

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жыл	2023 жыл
1 қаңтарға арналған сальдо	11.388.887	11.134.077
Еншілес ұйымдардың кірістеріндегі үлес, нетто (13-ескертпе)	573.311	584.830
Алынған дивидендтер	(86.418)	(106.510)
Алынуға жататын дивидендтердегі өзгерістер	(10.030)	(3.781)
Сатып алу (6, 7-ескертпелер)	-	167.433
ҚМГ БӨ тарату нәтижесінде сатып алу (5-ескертпе)	1.328.900	-
Жарғылық капиталға ақша қаражатымен қосымша салымдар	103.485	65.529
Жарғылық капиталға мүлікпен қосымша салым	8.774	-
Жер қойнауын пайдалану құқығын беру (15-ескертпе)	-	14.778
Жарғылық капиталды ақша қаражатымен қайтару	(484.329)	(522.403)
Берілген көпілдіктер (23-ескертпе)	17.005	1.716
Есептен шығарулар (5-ескертпе)	(100)	(14.438)
ҚМГ БӨ тарату (5-ескертпе)	(2.570.085)	-
Еншілес ұйымдарға көрсетілген қаржылай көмек пен берілген қарыздар бойынша дисконт	35.527	250.277
Құнсыздану, нетто	(90.120)	(40.343)
Самұрық-Қазынаға бөлу (21-ескертпе)	(16)	(120)
Есептілік валютасын қайта есептеу	728.380	(141.103)
Басқа да өзгерістер	(556)	(1.055)
31 желтоқсанға сальдо	10.942.615	11.388.887

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша еншілес ұйымдар бойынша жинақталған танылмаған залал 240.011 миллион теңгені (2023 жылғы 31 желтоқсан: 237.698 миллион теңге) құрады.

2024 жылы танылмаған залалдар негізінен 62.254 миллион теңге, 59.610 миллион теңге, 44.145 миллион теңге және тиісінше 33.694 миллион теңге мөлшерінде OSC, ОТК, KMG DS және Өріктау Оперейтинг еншілес ұйымдардың шығындарымен білдірілген (2023 жыл: 58.571 миллион теңге, 57.494 миллион теңге, 52.461 миллион теңге және тиісінше 20.021 миллион теңге мөлшерінде OSC, ОТК, KMG DS және Өріктау Оперейтинг).

Дивидендтер

2024 жылы Компания 86.418 миллион теңге жалпы сомаға, оның ішінде 45.257 миллион теңге, 22.501 миллион теңге және тиісінше 7.360 миллион теңге сомада ҚМШ Қарашығанақ, ҚТО және ҚТКФ-тан дивидендтер алды (2023 жыл: барлығы 106.510 миллион теңге, оның ішінде 65.323 миллион теңге, 13.501 миллион теңге, 10.000 миллион теңге және тиісінше 8.936 миллион теңге сомада ҚМГ Қарашығанақ, ҚТО, ПМХЗ және KMG-ден).

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша алынуға жататын дивидендтердегі өзгерістер KMG-ден 9.624 миллион теңге сомасындағы берешекпен және 406 миллион теңге сомасындағы оң бағамдық айырмамен білдірілген (2023 жылғы 31 желтоқсан: ҚТМ-нің 3.250 миллион теңге сомасындағы берешегі және 531 миллион теңге сомасындағы оң бағамдық айырма).

Жарғылық капиталға ақша қаражатымен қосымша салымдар

2024 жылы Компания 103.485 миллион теңге жалпы сомаға, оның ішінде 32.524 миллион теңге, 19.082 миллион теңге, 15.250 миллион теңге, 12.903 миллион теңге, 6.500 миллион теңге, 4.476 миллион теңге және тиісінше 4.265 миллион теңге сомасында KMG PetroChem, KMG Green Energy, KMG Barlau, OSC, ӨМС, KMG DS және ҚазГӨЗ-ға еншілес ұйымдардың жарғылық капиталына қосымша ақшалай жарналарды жүзеге асырды.

2023 жылы Компания 65.529 миллион теңге жалпы сомаға, оның ішінде 15.954 миллион теңге, 14.000 миллион теңге, 7.911 миллион теңге, 7.050 миллион теңге, 6.740 миллион теңге және тиісінше 4.591 миллион теңге сомасында KMG Barlau, KMG Green Energy, OSC, ҚТКФ, KMG PetroChem және ҚазГӨЗ-ға еншілес ұйымдардың жарғылық капиталына қосымша ақшалай жарналарды жүзеге асырды.

Жарғылық капиталға мүлікпен қосымша салымдар

2024 жылы Компания ҚМГ Инжиниринг жарғылық капиталына 8.774 миллион теңге мөлшерінде баланстық құны бар «АВАІ» ақпараттық жүйесі түріндегі мүлікпен қосымша салымды жүзеге асырды (әділ құн салым күніндегі баланстық құнға тең).

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**16. ЕНШІЛЕС ҰЙЫМДАРҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАР (жалғасы)****Жарғылық капиталды қайтару**

2024 жылы Cooperative KazMunaiGaz U.A. және ТН N.V. жарғылық капиталдың қайтарылуын 1.000 миллион АҚШ доллары (баламасы 480.590 миллион теңге) және тиісінше 7,3 миллион АҚШ доллары (баламасы 3.739 миллион теңге) сомасындағы ақша қаражатымен жүзеге асырды.

2023 жылы Cooperative KazMunaiGaz U.A. және ТН N.V. жарғылық капиталдың қайтарылуын 1.137 миллион АҚШ доллары (баламасы 520.351 миллион теңге) және тиісінше 4,6 миллион АҚШ доллары (баламасы 2.052 миллион теңге) сомасындағы ақша қаражатымен жүзеге асырды.

Берілген кепілдіктер

2024 жылы ішінде Компания «Жаңаөзен қ. жаңа газ өңдеу зауытын салу» жобасын қаржыландыру бойынша міндеттемелерді қамтамасыз ету мақсатында 15.718 миллион теңге мөлшерінде берілген кепілдіктің әділ құнын тану арқылы ҚазГӨЗ-ге инвестицияларды ұлғайтты.

2024 жылы ішінде Компания «Тазалық» жобасын қаржыландыру бойынша міндеттемелерді қамтамасыз ету мақсатында 1.287 миллион теңге мөлшерінде берілген кепілдіктің әділ құнын тану арқылы АМӨЗ-ге инвестицияларды ұлғайтты.

2023 жылы Компания «Магистральдық су құбыры» ЖШС, ҚТО еншілес ұйымының 100% міндеттемелерін қамтамасыз ету мақсатында 1.273 миллион теңге мөлшерінде берілген кепілдіктің әділ құнын тану арқылы ҚТО-ға инвестицияларды ұлғайтты.

Қаржылық көмек пен берілген қарыздар бойынша дисконт

2024 жылы Компания KMG DS, ӨМГ, ОТК және Полимерге сыйақы мөлшерлемесі нарықтан мөлшерлемеден төмен қарыздар берді. Осы қарыздардың әділ құны мен номиналды құны арасындағы айырма ретінде есептелген, жалпы сомасы 12.228 миллион теңгеге дисконт осы еншілес ұйымдарға инвестициялардың ұлғаюы ретінде танылды.

2024 жылы Компания осы қарыздардың әділ құны мен олардың номиналды құны арасындағы айырма ретінде есептелген жалпы сомасы 23.299 миллион теңгеге ӨМГ, АМӨЗ, Өріктау Оперейтинг, ОТС, KMG DS және Полимер мөлшерінде қарыз беру бойынша қосымша міндеттемелерді мойындады және оны осы еншілес ұйымдарға инвестициялардың ұлғаюы ретінде мойындады (2023 жыл: 91.130 миллион теңге). 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша еншілес компаниялармен жасалған қарыз беру бойынша шарттар шеңберінде қарыздар бойынша пайдаланылмаған кредиттік лимиттің жалпы сомасы 181.822 миллион теңгені құрады (2023 жылы: 252.325 миллион теңге). Бұл ретте, 2024 жылғы 31 желтоқсанға дисконт мөлшерінде танылған қарыз беру бойынша міндеттемелер 68.649 миллион теңгені құрады (2023 жыл: 91.130 миллион теңге).

2023 жылы Компания «Магистральдық су құбыры» ЖШС-тің купондық облигацияларын 2033 жылы жылдық 0,50% мөлшерлемесімен өтеу мерзімімен 70.000 миллион теңге мөлшерінде сатып алды (26-ескертпе). Бұл ретте, бұл облигациялардың әділ құны мен олардың номиналды құны арасындағы айырма ретінде есептелген 30.824 миллион теңге жалпы сомаға дисконт ҚТО-ға инвестициялардың ұлғаюы ретінде танылды (21, 22 және 26-ескертпелер).

2023 жылы Компания АМӨЗ, ӨМГ, ҚМГ БӨ еншілес ұйымы, Өріктау Оперейтинг, KMG DS, OSC, ҚМТ және ОТС сыйақы мөлшерлемесі нарықтан төмен қарыздар берді. Берілген қарыздардың әділ құны мен олардың номиналды құны арасындағы айырма ретінде есептелген 128.323 миллион теңге жалпы сомаға дисконт бұл еншілес ұйымдарға инвестициялардың ұлғаюы ретінде танылды.

Құнсыздану

2024 жылы Компания 90.120 миллион теңге жалпы сомаға еншілес ұйымдарға инвестициялардың құнсыздануын, оның ішінде 45.959 миллион теңге, 15.250 миллион теңге, 12.903 миллион теңге, 8.365 миллион теңге және тиісінше 7.437 миллион теңге сомада ҚМТ, KMG Barlau, OSC, KMG DS және ОТК бойынша құнсыздануды мойындады.

2023 жылы Компания 40.343 миллион теңге жалпы сомаға еншілес ұйымдарға инвестициялардың құнсыздануын, оның ішінде 15.954 миллион теңге, 9.190 миллион теңге, 8.336 миллион теңге, 4.068 миллион теңге және тиісінше 3.615 миллион теңге сомада KMG Barlau, OSC, Өріктау Оперейтинг, KMG DS және ОТК бойынша құнсыздануды мойындады.

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**17. БІРЛЕСКЕН КӘСІПОРЫНДАР МЕН ҚАУЫМДАСҚАН КОМПАНИЯЛАРҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАР**

			31 желтоқсанға			
			2024 жыл		2023 жылғы	
			Баланстық құн	Иелік ету үлесі	Баланстық құн	Иелік ету үлесі
Миллион теңгемен	Негізгі қызмет	Қызметті жүзеге асыру орны				
Бірлескен кәсіпорындар						
ТШО ¹	Көмірсутектерді барлау және өндіру	Қазақстан	3.987.223	20,00%	3.598.510	20,00%
ККО	Көмірсутектерді барлау және өндіру	Қазақстан	88.018	50,00%	93.258	50,00%
ҚРГ	Табиғи газды және қайта өңдеу өнімдерін қайта өңдеу және сату	Қазақстан	66.539	50,00%	69.479	50,00%
КПВ	Мұнайды тасымалдау	Нидерландтар	50.106	49,90%	44.062	49,90%
«Силлено» ЖШС (Силлено)	Полиэтилен шығару	Қазақстан	48.647	29,90%	14.597	49,90%
ҚГМ	Көмірсутектерді барлау және өндіру	Қазақстан	44.264	50,00%	36.506	50,00%
КСЕГ ²	Сұйытылған көмірсутек газы мен мұнай өнімдерін сату	Қазақстан	27.749	49,00%	–	–
ҚОА	Шикі мұнайды өндіру және өткізу	Қазақстан	24.028	50,00%	18.042	50,00%
PETROSUN ²	Сұйытылған көмірсутек газы мен мұнай өнімдерін сату	Қазақстан	8.978	49,00%	31.740	49,00%
Қаратон	Көмірсутектерді барлау және өндіру	Қазақстан	8.907	50,00%	–	–
ТеңізСервис	Инфрақұрылымдық объектілерді жобалау, салу және пайдалану, теңіз мұнай операцияларын қолдау	Қазақстан	6.468	48,99%	8.210	48,99%
Басқалары			5.987		5.853	
Қауымдасқан компаниялар						
КМК	Сұйық көмірсутектерді тасымалдау	Қазақстан/Ресей	443.406	19,00%	413.799	19,00%
Басқалары			11.408		8.865	
			4.821.728		4.342.921	

* Бірлескен бақылауды көздейтін шарт талаптары бойынша Компания бірлескен кәсіпорындарда қатысу үлесінің 50% кеміне иелік ете алады. Бұл ретте барлық шешімдерді бірлескен бақылауды жүзеге асыратын барлық тараптар бірауыздан қабылдайды. * Едәуір әсерді көздейтін шарт талаптары бойынша Компания қауымдасқан кәсіпорындарда қатысу үлесінің 20% кеміне иелік ете алады.

¹ 20% үлесі Компанияға ТШО-ны бірлескен бақылауды ұсынады, оның қызметі туралы шешімдер бірауыздан қабылданады.

² КСЕГ PETROSUN-ның ағымдағы қызметіне ұқсас, қатысушылардың құрамы және басқару тетіктері бірдей талаптарда құрылған. PETROSUN қызметі кезең-кезеңімен КСЕГ-ке ауыстырылады деп жоспарлануда.

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**17. БІРЛЕСКЕН КӘСІПОРЫНДАР МЕН ҚАУЫМДАСҚАН КОМПАНИЯЛАРҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАР (жалғасы)**

Төмендегі кестеде 2024 және 2023 жылдар үшін бірлескен кәсіпорындар мен қауымдасқан компанияларға салынған инвестициялардағы қозғалыс көрсетілген:

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жыл	2023 жыл
1 қаңтарға арналған сальдо	4.342.921	4.523.406
<i>Пайдадағы үлес, нетто (14-ескертпе)</i>	476.649	491.011
Алынған дивидендтер	(621.823)	(601.915)
Сатып алу (5-ескертпе)	8.255	93.258
Алынуға жататын дивидендтердегі өзгерістер	(49.114)	(104.761)
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша қаржы активтері ретінде жіктелген үлестік құралдардың әділ құнын түзету бойынша бірлескен кәсіпорынның жиынтық залалындағы үлес	-	(1.588)
Иелік ету үлесін өзгертпестен ақша қаражатымен қосымша салымдар	42.698	10.420
Бірлескен кәсіпорынға берілген қаржылай көмек бойынша дисконт	4.472	14.756
Берілген көпілдіктер (23-ескертпе)	738	2.230
Есептен шығару	(6.374)	(8.621)
Есептілік валютасын қайта есептеу	623.306	(75.275)
31 желтоқсанға сальдо	4.821.728	4.342.921

Дивидендтер

2024 жылы Компания 621.823 миллион теңге жалпы сомаға, оның ішінде ТШО, КМК, ҚРГ, PETROSUN және ҚГМ тиісінше 389.991 миллион теңге, 100.989 миллион теңге, 53.276 миллион теңге, 49.000 миллион теңге және тиісінше 23.389 миллион теңге сомаға дивидендтер алды.

2023 жылы Компания 601.915 миллион теңге жалпы сомаға, оның ішінде ТШО, КМК және PETROSUN 426.893 миллион теңге, 104.901 миллион теңге және тиісінше 39.200 миллион теңге сомасында дивидендтер алды.

Иелік ету үлесін өзгертпестен ақша қаражатымен қосымша салымдар

2024 жылы Компания бірлескен кәсіпорындардың жарғылық капиталына жалпы сомасы 42.698 миллион теңгеге, оның ішінде Силленоға 40.945 миллион теңгеге қосымша ақшалай жарналарды жүзеге асырды.

2023 жылы Компания Силленоның жарғылық капиталына 10.420 миллион теңге сомасында қосымша ақшалай жарналар салды.

Берілген қарыздар бойынша дисконт

2024 жылы Компания КПИ-ға нарықтық мөлшерлемеден төмен сыйақы мөлшерлемесімен қарыздар берді. Берілген қарыздың әділ құны мен оның номиналды құны арасындағы айырма ретінде есептелген 4.428 миллион теңге сомаға дисконт бұл бірлескен кәсіпорынға инвестициялардың ұлғаюы ретінде танылды.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша КПИ және Силленомен жасалған қарыз беру бойынша шарттар шеңберінде қарыздар бойынша пайдаланылмаған кредиттік лимиттің жалпы сомасы 152 миллион теңгені құрады (2023 жылы: 45.255 миллион теңге). Бұл ретте, 2024 жылғы 31 желтоқсанға дисконт мөлшерінде танылған қарыз беру бойынша міндеттемелер 44 миллион теңгені құрады (2023 жыл: 11.074 миллион теңге).

2023 жылы Компания КПИ мен Силленоға нарықтық мөлшерлемеден төмен сыйақы мөлшерлемесімен қарыздар берді. Берілген қарыздардың әділ құны мен олардың номиналды құны арасындағы айырма ретінде есептелген 3.682 миллион теңге сомаға дисконт бұл бірлескен кәсіпорындарға инвестициялардың ұлғаюы ретінде танылды.

Есептен шығару

2024 жылы Компания баланстық құны 6.374 миллион теңге болатын Sinopec Overseas Investment Holding компаниясын Силлено бірлескен кәсіпорнындағы қатысу үлесінің 49.9%-нан 20%-ын 4.446 миллион теңгеге сатып, бірлескен кәсіпорындағы үлестің 1.928 миллион теңге мөлшерінде шығынын мойындады. Мәміле нәтижесінде Компания Силлено-ға бірлескен бақылауды сақтап қалды.

2023 жылы Компания Самұрық-Қазынаның Бутадиендегі қатысу үлесінің 8.621 миллион теңге баланстық құны бар 25%-ын 8.531 миллион теңгеге сатты, ол 2024 жылы төленді (26-ескертпе). Нәтижесінде Компания Бутадиен-ға бірлескен бақылаудан айырылды.

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**17. БІРЛЕСКЕН КӘСІПОРЫНДАР МЕН ҚАУЫМДАСҚАН КОМПАНИЯЛАРҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАР (жалғасы)**

Төменде мұндай кәсіпорындардың 2024 жылғы қаржылық есептіліктеріне негізделген елеулі бірлескен кәсіпорындар туралы жалпылама қаржылық ақпарат көрсетілген:

Миллион теңгемен	ТШО	ККО	ҚРГ	КПВ	Силлено	ҚГМ	КСЕГ	ҚОА	PETROSUN	Қаратон	КПИ	ТеңізСервис
Ұзақ мерзімді активтер	26.176.361	31.962	19.368	86.392	132.833	83.427	133	30.963	–	6.272	988.585	6.332
Қысқа мерзімді активтер, қоса	2.664.463	6.307	127.977	6.668	1.918	57.674	176.367	42.928	20.485	4.560	77.935	8.602
Ақша қаражаты мен оның баламалары	1.142.568	6.301	75.084	1.315	1.884	45.346	42.673	33.661	18.020	295	50.580	7.270
Ұзақ мерзімді міндеттемелер, қоса	(7.086.258)	(43.328)	(403)	–	–	(18.375)	–	(16.468)	–	(8.130)	(1.092.836)	(736)
Ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер	(3.675.770)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Қысқа мерзімді міндеттемелер, қоса	(1.818.449)	(5.819)	(13.864)	(661)	(5.623)	(34.198)	(119.870)	(9.366)	(2.162)	(1.399)	(197.214)	(998)
Қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер	(1.050.220)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Капитал	19.936.117	(10.878)	133.078	92.399	129.128	88.528	56.630	48.057	18.323	1.303	(223.530)	13.200
Иелік ету үлесі	20,00%	50,00%	50,00%	49,90%	29,90%	50,00%	49,00%	50,00%	49,00%	50,00%	49,50%	48,996%
Үлестік қатысу әдісімен есепке алуды түзетулер	–	–	–	–	10.038	–	–	–	–	8.255	–	–
Инвестицияларды мойындау	–	93.258	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Залалда жинақталған танылмаған үлес	–	199	–	–	–	–	–	–	–	–	110.647	–
Түзетулер	–	–	–	3.999	–	–	–	–	–	–	–	–
2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша инвестициялардың баланстық құны	3.987.223	88.018	66.539	50.106	48.647	44.264	27.749	24.028	8.978	8.907	–	6.468
Түсім	8.358.505	–	255.369	–	–	148.440	791.620	77.345	707.668	–	–	2.077
Тозу және амортизация	(2.615.840)	–	(312)	–	–	(23.042)	–	(8.196)	(17)	–	(4.407)	(438)
Қаржылық кіріс	116.985	139	6.602	114	–	1.066	2.374	5.528	3.179	1.704	188	849
Қаржылық шығындар	(240.018)	(1.495)	–	(1.459)	–	(1.096)	(1.170)	(2.344)	(2.622)	(383)	(63.802)	(68)
Пайда салығы бойынша шығыстар	(669.126)	–	(14.569)	–	–	(25.528)	(13.918)	(2.814)	(13.687)	–	–	–
Жалғасып отырған қызметтен болған бір жылғы пайда/(залал)	1.517.402	(10.479)	38.314	8.214	(2.138)	50.672	55.690	11.973	53.547	1.304	(225.649)	(3.556)
Басқа да жиынтық залал	2.693.108	–	20.455	–	–	9.658	–	–	–	–	–	–
Жалпы жиынтық кіріс/(залал)	4.210.510	(10.479)	58.769	8.214	(2.138)	60.330	55.690	11.973	53.547	1.304	(225.649)	(3.556)
Алынған дивидендтер	389.991	–	53.276	4.203	–	23.389	–	–	49.000	–	–	–

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**17. БІРЛЕСКЕН КӘСІПОРЫНДАР МЕН ҚАУЫМДАСҚАН КОМПАНИЯЛАРҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАР (жалғасы)**

Төменде мұндай кәсіпорындардың 2023 жылғы қаржылық есептіліктеріне негізделген елеулі бірлескен кәсіпорындар туралы жалпылама қаржылық ақпарат көрсетілген:

Миллион теңгемен	ТШО	ККО	ҚРГ	КПВ	Силлено	ҚГМ	ҚОА	PETROSUN	КПИ	ТеңізСервис
Ұзақ мерзімді активтер	24.831.196	9.192	33.032	74.785	36.284	64.031	41.969	17	1.008.345	8.898
Қысқа мерзімді активтер, қоса	1.863.832	1.232	148.932	5.503	5.546	52.764	23.956	137.202	55.898	16.907
Ақша қаражаты мен оның баламалары	696.871	112	65.122	1.302	5.516	44.840	10.794	6.440	42.279	14.619
Ұзақ мерзімді міндеттемелер, қоса	(7.434.076)	(10.376)	(238)	–	–	(14.966)	(18.608)	–	(920.981)	(545)
Ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер	(4.091.040)	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Қысқа мерзімді міндеттемелер, қоса	(1.268.404)	(324)	(42.769)	–	(18.222)	(28.817)	(11.234)	(72.443)	(145.571)	(8.504)
Қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Капитал	17.992.548	(276)	138.957	80.288	23.608	73.012	36.083	64.776	(2.309)	16.756
Иелік ету үлесі	20,00%	50,00%	50,00%	49,90%	49,90%	50,00%	50,00%	49,00%	49,50%	48,996%
Үлестік қатысу әдісімен есепке алуды түзетулер	–	–	–	–	2.961	–	–	–	–	–
Инвестицияларды мойындау	–	93.258	–	–	–	–	–	–	–	–
Залалда жинақталған танылмаған үлес	–	138	–	–	(144)	–	–	–	1.143	–
Түзетулер	–	–	–	3.999	–	–	–	–	–	–
2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша инвестициялардың баланстық құны	3.598.510	93.258	69.479	44.062	14.597	36.506	18.042	31.740	–	8.210
Түсім	8.796.634	–	260.125	–	–	145.728	80.064	1.336.888	–	13.994
Тозу және амортизация	(2.426.361)	–	(295)	–	–	(20.007)	(10.365)	(14)	(1.295)	(632)
Қаржылық кіріс	86.023	2	2.243	100	–	1.292	851	3.258	188	313
Қаржылық шығындар	(283.225)	(118)	–	(1.587)	–	(1.667)	(375)	(1.006)	(59.460)	(56)
Пайда салығы бойынша шығыстар	(730.465)	–	(13.996)	–	–	(27.450)	(11.617)	(23.812)	–	(3.390)
Жалғасып отырған қызметтен болған бір жылғы пайда(залал)	1.704.419	(44)	64.648	9.025	(992)	41.965	(3.737)	95.034	(24.927)	237
Басқа да жиынтық залал	(325.499)	–	(305)	–	–	(1.729)	–	–	–	–
Жалпы жиынтық кіріс(залал)	1.378.920	(44)	64.343	9.025	(992)	40.236	(3.737)	95.034	(24.927)	237
Алынған дивидендтер	426.893	–	553	3.842	–	15.793	7.000	39.200	–	2.303

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**17. БІРЛЕСКЕН КӘСІПОРЫНДАР МЕН ҚАУЫМДАСҚАН КОМПАНИЯЛАРҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАР (жалғасы)**

Төменде 2024 және 2023 жылдардың қаржылық есептіліктеріне негізделген елеулі қауымдасқан компаниялар туралы жалпылама қаржылық ақпарат көрсетілген:

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жыл	2023 жыл
	КМК	КМК
Ұзақ мерзімді активтер	2.109.714	1.969.703
Қысқа мерзімді активтер	288.618	295.663
Ұзақ мерзімді міндеттемелер	(8.147)	(18.722)
Қысқа мерзімді міндеттемелер	(299.418)	(279.064)
Капитал	2.090.767	1.967.580
Иелік ету үлесі	19,00%	19,00%
Түзетулер	46.160	39.959
31 желтоқсандағы жағдай бойынша инвестициялардың баланстық құны	443.406	413.799
Түсім	1.063.100	1.039.509
Тозу және амортизация	(221.309)	(245.423)
Қаржылық кіріс	15.676	14.080
Қаржылық шығындар	(1.558)	(1.519)
Пайда салығы бойынша шығыстар	(95.835)	(118.490)
Бір жылғы пайда	392.890	310.160
Басқа да жиынтық кіріс/(залал)	334.726	(42.915)
Жалпы жиынтық кіріс	727.616	267.245
Алынған дивидендтер	100.989	104.901

18. БАНК САЛЫМДАРЫ

2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанына банк салымдары былайша көрсетілген:

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
АҚШ долларындағы банктік салымдар	1.117.169	511.049
Теңгемен банктік салымдар	345	600
Минусы: күтілетін кредиттік залалдар резерві	(64)	(19)
	1.117.450	511.630
Минусы: қысқа мерзімді бөлік	(1.117.141)	(511.126)
Ұзақ мерзімді бөлік	309	504

2024 жылғы 31 желтоқсанға ұзақ мерзімді банк салымдарының орташа алынған мөлшерлемесі теңгемен 0,45% болды (2023 жылы: теңгемен 0,42%).

2024 жылғы 31 желтоқсанға қысқа мерзімді банк салымдарының орташа алынған мөлшерлемесі АҚШ долларында 4,93% және теңгемен 0,65% болды (2023 жылы: АҚШ долларында 5,71%, теңгемен 2,38%).

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
Өтеу мерзімі 1 жылға дейін	1.117.141	511.126
1 жылдан 2 жылға дейін өтеу мерзімі	46	56
2 жылдан артық өтеу мерзімі	263	448
	1.117.450	511.630

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**19. САУДА ДЕБИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚЫСҚА МЕРЗІМДІ АКТИВТЕР**

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
Үшінші тараптардың сауда дебиторлық берешегі	37.942	56.105
Байланысты тараптардың сауда дебиторлық берешегі	37.765	40.696
Минусы: күтілетін кредиттік залалдар резерві	(3.068)	(4.687)
Сауда дебиторлық берешек	72.639	92.114
Басқа да ұзақ мерзімді қаржы активтері		
Байланысты тараптардың басқа да ұзақ мерзімді дебиторлық берешегі	20.659	–
Үшінші тараптардың басқа да ұзақ мерзімді дебиторлық берешегі	3.193	2.826
Басқа да ұзақ мерзімді қаржы активі	17.632	13.860
Минусы: күтілетін кредиттік залалдар резерві	(3.272)	(2.826)
	38.212	13.860
Басқа да ұзақ мерзімді қаржылық емес активтер		
Үшінші тараптарға төленген аванстар	100	9.126
Басқа да ұзақ мерзімді қаржы және қаржылық емес активтердің жиыны	38.312	22.986
Басқа да қысқа мерзімді қаржы активтері		
Үшінші тараптардың басқа да қысқа мерзімді дебиторлық берешегі	29.462	26.092
Байланысты тараптардың басқа да қысқа мерзімді дебиторлық берешегі	20.202	6.787
Активтерді сатудан болған берешек	7.247	14.804
Минусы: күтілетін кредиттік залалдар резерві	(34.535)	(28.622)
	22.376	19.061
Басқа да қысқа мерзімді қаржылық емес активтер		
Байланысты тараптарға берілген аванстар	13.023	13.116
Үшінші тараптарға берілген аванстар	2.091	1.198
Басқа да салықтар бойынша алдын ала төлем	3.042	2.408
Басқалары	456	833
	18.612	17.555
Басқа да қысқа мерзімді қаржы және қаржылық емес активтердің жиыны	40.988	36.616

2024 жылы Компания Самұрық-Қазынаға баланстық құны 13.503 миллион теңге болатын инвестициялық жылжымайтын мүлікті сатты. Сатып алу-сату шартының талаптарына сәйкес сату бағасы 2027 жылға дейін төлемді кейінге қалдыра отырып, 22.872 миллион теңгені құрады. Әділ құн болып табылатын өткізу бағасы мен Самұрық-Қазына берешегінің 8.741 миллион теңге мөлшеріндегі номиналды құны арасындағы айырма жиынтық кіріс туралы жекелеген есепте қаржылық шығындар ретінде көрсетілген (12-ескертуге).

Байланысты тараптардың сауда дебиторлық берешегі мен байланысты тараптарға берілген аванстардағы елеулі өзгерістер туралы ақпарат 26-ескертуде көрсетілген.

2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша сауда дебиторлық берешек теңгемен көрсетілген.

Төменде резервтер матрицасын пайдалана отырып сауда дебиторлық берешектің кредиттік тәуекелге ұшырағыштығы туралы ақпарат көрсетілген:

<i>Миллион теңгемен</i>	Кешіктірілген төлемдер					Жиыны
	Ағымдағы	30 күнге дейін	30-60 күн	61-90 күн	91 күннен артық	
2024 жылғы 31 желтоқсан						
Күтілетін кредиттік залалдар пайызы	0,07%	0,31%	1,04%	1,11%	32,16%	
Сауда дебиторлық берешек	47.915	8.759	2.384	7.642	9.007	75.707
Күтілетін кредиттік залалдар резерві	(34)	(27)	(25)	(85)	(2.897)	(3.068)

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**19. САУДА ДЕБИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚЫСҚА МЕРЗІМДІ АКТИВТЕР (жалғасы)**

Миллион теңгемен	Кешіктірілген төлемдер					Жиыны
	Ағымдағы	30 күнге дейін	30-60 күн	61-90 күн	91 күннен артық	
2023 жылғы						
31 желтоқсан						
Күтілетін кредиттік залалдар пайызы	0,49%	0,61%	1,48%	2,19%	22,66%	
Сауда дебиторлық берешек	69.874	1.808	245	6.381	18.493	96.801
Күтілетін кредиттік залалдар резерві	(342)	(11)	(4)	(140)	(4.190)	(4.687)

20. АҚША ҚАРАЖАТЫ МЕН ОНЫҢ БАЛАМАЛАРЫ

2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанына ақша қаражаты мен оның баламалары былайша көрсетілген:

Миллион теңгемен	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
Шетелдік банктердегі мерзімді салымдар - АҚШ доллары	238.362	483.149
Қазақстандық банктердегі мерзімді салымдар - теңге	41.658	8.860
Қазақстандық банктердегі мерзімді салымдар - АҚШ доллары	2.603	4.524
Шетелдік банктердегі ағымдағы шоттар - АҚШ доллары	302	9.798
Қазақстандық банктердегі ағымдағы шоттар - АҚШ доллары	496	32
Қазақстандық банктердегі ағымдағы шоттар - теңге	113	193
Бастапқы өтеу мерзімі үш айдан кем болатын кері репо мәмілелері	20.000	90.000
Минусы: күтілетін кредиттік залалдар резерві	(23)	(10)
	303.511	596.546

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша АҚШ доллары мен теңгемен мерзімді салымдар бойынша орташа алынған мөлшерлеме 4,77% және 15,05% (2023 жыл: АҚШ доллары мен теңгеде мерзімді салымдар бойынша тиісінше 5,64% және 15,47%) болды.

2024 жылғы 31 желтоқсанға ағымдағы шоттар бойынша сыйақы мөлшерлемелері теңгемен 0,00%-дан 13,00%-ға дейін (2023 жыл: 0,00%-дан 13,00%-ға дейін) және АҚШ долларында 0,00%-дан 4,45% -ға дейін құбылып отырды (2023 жылы: 0,00% -дан 5,45% -ға дейін).

2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанына ақша қаражаты қамтамасыз ету ретінде кепілге қойылмаған.

21. КАПИТАЛ**Жарғылық капитал**

Айналыстағы, шығарылған және төленген акциялардың жалпы санына:

	2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанына
Шығарылған және төленген акциялардың саны, қоса:	610.119.493
Номиналды құны 27.726,63 теңге	137.900
Номиналды құны 10.000 теңге	20.719.604
Номиналды құны 5.000 теңге	59.707.029
Номиналды құны 2.500 теңге	71.104.187
Номиналды құны 2.451 теңге	1
Номиналды құны 1.000 теңге	1
Номиналды құны 921 теңге	1
Номиналды құны 858 теңге	1
Номиналды құны 838 теңге	1
Номиналды құны 704 теңге	1
Номиналды құны 592 теңге	1
Номиналды құны 500 теңге	458.450.766
Жарғылық капитал (мың теңге)	916.540.545

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

21. КАПИТАЛ (жалғасы)**Жарғылық капитал (жалғасы)**

2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанына Компанияның шығарылған акциялардың бір классы бар. 2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша 239.440.103 жай акция жарияланып, бірақ шығарылмады. 2024 жылы жай акциялар шығарылмады.

Дивидендтер

2024 жылы Акционерлердің жалпы жиналысының шешіміне сәйкес Компания 300.002 миллион теңге жалпы сомаға бір акцияға 491,71 теңге мөлшерінде 2023 жыл үшін дивидендтерді есептеп, төледі (2023 жыл: Компания 300.002 миллион теңге жалпы сомаға бір акцияға 491,71 теңге мөлшерінде 2022 жыл үшін дивидендтер есептеліп, төленді).

Самұрық-Қазынамен операциялар

2024 жылы Компания шығарған және 2022 жылы Самұрық-Қазына сатып алған облигациялардың купондық мөлшерлемесі 3,00%-дан 9,30%-ға дейін ұлғайтылды. 9 ХҚЕС-ке сәйкес номиналды мөлшерлеменің өсуі айтарлықтай өзгеріске әкелді, атап айтқанда 3,00% купондық мөлшерлеменен облигацияларды тануды тоқтатуға және 9,30% купондық мөлшерлеменен облигацияларды тануға әкеп соқтырды (22-ескертілме).

Модификациялау күніне тануды тоқтатуға жататын облигациялардың баланстық құны мен әділ құны арасындағы 59.769 миллион теңге мөлшеріндегі айырма жиынтық кіріс туралы жекелеген есепте қаржылық кірістердің құрамында көрсетілді (12-ескертілме).

Тануды тоқтатуға жататын облигациялардың әділ құны мен жаңадан танылған облигациялардың номиналды құны арасындағы 293.288 миллион теңге мөлшеріндегі айырма капиталдағы өзгерістер туралы жекелеген есепте Самұрық-Қазынамен операциялар ретінде көрсетілген (22-ескертілме).

2023 жылы Компания жылдық 0,50% купон мөлшерлемесімен және 2033 жылы өтеу мерзімімен 50.000 миллион теңге және 20.000 миллион теңге сомасына облигацияларды орналастырды. Самұрық-Қазына бұл облигацияларды сатып алды. Облигациялардың әділ құны мен номиналды құны арасындағы 22.145 миллион теңге және 8.679 миллион теңге мөлшеріндегі айырмашылық капиталдағы өзгерістер туралы жекелеген есепте Самұрық-Қазынамен Операциялар ретінде танылды (22-ескертілме).

Самұрық-Қазынаның бөлуі*Әлеуметтік объектілердің құрылысын қаржыландыру*

2024 жылы Топ, Үкіметтің Жаңаөзен қаласында медициналық орталықты салу және Жаңаөзен қаласының тұрғындарын тұрғын-үймен қамтамасыз ету жөніндегі қаулысына сәйкес 16.199 миллион теңге және тиісінше 2.059 миллион теңге сомада міндеттемелерді есептеп, төледі (2023 жыл: 120 миллион теңге және тиісінше 842 миллион теңге).

Басқа да операциялар

2023 жылы ҚР Президентінің 2023 жылғы 9 наурыздағы Батыс Қазақстан облысына жасаған жұмыс сапарының шеңберінде Орал қаласында Көпфункционалдық спорттық сауықтыру кешенін («Спорт кешені») салу мәселесі жөніндегі тапсырмасына сәйкес Компания Спорт кешенін салу бойынша 17.925 миллион теңге мөлшеріндегі міндеттемені есептеді және оны капиталдағы өзгерістер туралы жекелеген есепте Самұрық-Қазынаға бөлу ретінде көрсетті. Компания 8.962 миллион теңге мөлшерінде алдын ала төлем жасады.

2024 жылы Компания Орал қаласында спорт кешенін салу бойынша есептелген міндеттемелерді 1.989 миллион теңге көлемінде ұлғайтты және оны басқа операциялар ретінде капиталдағы өзгерістер туралы жекелеген есепте көрсетті.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания Спорт кешенінің құрылысын аяқтады, 2025 жылғы 22 қаңтарда объектіні пайдалануға беру актісін және Компанияның меншік құқығын мемлекеттік тіркеуді жүргізді. Нәтижесінде, 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания 19.914 миллион теңге көлемінде Спорт кешенінің құрылысы мен баланстық құнына есептелген міндеттемені есептеді.

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**22. ҚАРЫЗДАР МЕН ОБЛИГАЦИЯЛАР**

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
Тіркелген сыйақы мөлшерлемесі бар қарыздар мен облигациялар	3.295.025	4.169.590
Сыйақының орташа өлшенген мөлшерлемелері	6,14%	3,62%
Құбылмалы сыйақы мөлшерлемесі бар қарыздар мен облигациялар	31.926	57.656
Сыйақының орташа өлшенген мөлшерлемелері	6,13%	7,11%
	3.326.951	4.227.246

2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша барлық қарыздар мен облигациялар келесі валюталарда берілді:

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
АҚШ доллары	2.636.840	2.650.600
Теңге	690.111	1.576.646
	3.326.951	4.227.246

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
Қысқа мерзімді бөлік	50.509	1.173.718
Өтеу мерзімі 1 жылдан 2 жылға дейін	5.113	5.494
Өтеу мерзімі 2 жылдан 5 жылға дейін	145.696	464.095
5 жылдан астам өтеу мерзімімен	3.093.707	2.526.283
Ұзақ мерзімді бөліктің жиыны	3.244.516	2.995.872

Жер қойнауын пайдалану жобалары бойынша қарыздар	31.926	57.656
	3.326.951	4.227.246

2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша шығарылған борыштық бағалы қағаздарға мыналар кіреді:

<i>Миллион теңгемен</i>	Шығару сомасы	Өтеу күні	Тиімді сыйақы мөлшерлемесі	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
Облигациялар					
ЛҚБ 2017 жылғы облигациялары	1 млрд. АҚШ доллары	2027 жылғы сәуір	4,75%	131.604	454.060
ЛҚБ 2017 жылғы облигациялары	1,25 млрд. АҚШ доллары	2047 жылғы сәуір	5,75%	639.143	552.309
ЛҚБ 2018 жылғы облигациялары	1,25 млрд. АҚШ доллары	2030 жылғы сәуір	5,375%	659.073	569.892
ЛҚБ 2018 жылғы облигациялары	1,5 млрд. АҚШ доллары	2048 жылғы қазан	6,375%	778.795	673.677
ЛҚБ 2020 жылғы облигациялары	0,75 млрд. АҚШ доллары	2033 жылғы сәуір	3,50%	396.299	343.005
KASE 2022 жылғы облигациялары (21, 26-ескертпелер)	751.6 млрд. теңге	2035 жылғы қазан	12,105% (9,30% номиналды мөлшерлемесі)	642.749	392.158
KASE 2023 облигациялары (21, 26-ескертпелер)	50 млрд. теңге	2033 жылғы сәуір	11,74% (0,50% номиналды мөлшерлемесі)	33.187	29.927
KASE 2023 облигациялары (21, 26-ескертпелер)	20 млрд. теңге	2033 жылғы қараша	11,57% (0,50% номиналды мөлшерлемесі)	12.686	11.448
				3.293.536	3.026.476

2024 жылы Компания шығарған және 2022 жылы Самұрық-Қазына сатып алған облигациялардың купондық мөлшерлемесі 3,00%-дан 9,30%-ға дейін ұлғайтылды. 9 ХҚЕС-ке (IFRS) сәйкес номиналды мөлшерлемесінің өсуі айтарлықтай өзгеріске әкелді, атап айтқанда 3,00% купондық мөлшерлемесімен облигацияларды тануды тоқтатуға және 9,30% купондық мөлшерлемесімен облигацияларды тануға әкеп соқтырды.

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**22. ҚАРЫЗДАР МЕН ОБЛИГАЦИЯЛАР (жалғасы)**

Модификациялау күніне тануды тоқтатуға жататын облигациялардың баланстық құны мен әділ құны арасындағы 59.769 миллион теңге мөлшеріндегі айырма жиынтық кіріс туралы жекелеген есепте қаржылық кірістердің құрамында көрсетілді (12-ескертілме).

Тануды тоқтатуға жататын облигациялардың әділ құны мен жаңадан танылған облигациялардың номиналды құны арасындағы 293.288 миллион теңге мөлшеріндегі теріс айырма капиталдағы өзгерістер туралы жекелеген есепте Самұрық-Қазынамен операциялар ретінде көрсетілген.

2024 жылы Компания Лондон қор биржасында (бұдан әрі - ЛҚБ) орналастырылған облигацияларды 2027 жылы өтеу күні және номиналды құны 1 миллиард АҚШ доллары, 750 миллион АҚШ доллары сомасына (баламасы 358.171 миллион теңге) мерзімінен бұрын ішінара сатып алды.

2023 жылы Компания ЛҚБ-да орналастырылған облигацияларды 500,9 миллион АҚШ доллары сомасына (баламасы 227.941 миллион теңге) 0,5 миллиард АҚШ доллары номиналды құнымен 2025 жылы өтеу күнімен мерзімінен бұрын сатып алды, оған қоса 0,9 миллион АҚШ доллары мөлшерінде (баламасы 421 миллион теңге) келісім үшін купондық сыйақы мен келісім.

Облигациялардың баланстық құнының 2024 жылы өсуі ЛҚБ-да орналастырылған және 365.436 миллион теңге мөлшерінде АҚШ долларына деноминацияланған облигацияларға шетел валюталарының айырбастау бағамының ықпалымен байланысты болды.

2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша қарыздар, шығарылған облигациялардан басқа, мыналарды құрады:

Миллион теңгемен	Шығару сомасы	Өтеу күні	Тиімді сыйақы мөлшерлемесі	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
Қарыздар					
Eni Isatay B.V.	Коммерциялық өндіру басталған сәттен бастап «Абай» және «Исатай» жобалары бойынша жер қойнауын пайдалану келісімшартын іске асыруда ҚМГ шығындарының үлесін қаржыландыру	үлесін қаржыландыру	CME TERM SOFR + 3,00%	24.760	5.751
«Кокел Мұнай» ЖШС ҚМГС	Коммерциялық өндіру басталған сәттен бастап «Бектұрлы» жобасы бойынша жер қойнауын пайдалану келісімшартын іске асыруда ҚМГ шығындарының 1,85 миллиард теңге	үлесін қаржыландыру 2025 жыл	O/N SOFR + 2,85% 0,01%	7.166 1.489	4.542 1.345
ҚМГ ҰК (5-ескертілме)	2 триллион теңге	2027 жыл	0,01%	–	1.141.769
«Лукойл Казахстан Апстрим» ЖШС	Коммерциялық өндіру басталған сәттен бастап «Жеңіс» жобасы бойынша жер қойнауын пайдалану келісімшартын іске асыруда ҚМГ шығындарының үлесін қаржыландыру	үлесін қаржыландыру	O/N SOFR + 2,85%	–	47.363
				33.415	1.200.770

Қарыздар мен облигациялардағы өзгерістер

Миллион теңгемен	2024 жыл	2023 жыл
1 қаңтарға	4.227.246	4.367.446
Ақша қаражатымен алынды	28.072	152.106
Негізгі борышты төлеу	(358.284)	(227.520)
Қарызды өзара есепке алу (5-ескертілме)	(1.151.840)	–
Төленген пайыздар	(191.817)	(172.358)
Пайыздық шығыс (12-ескертілме)	219.794	190.581
Дисконтты тану (21-ескертілме)	233.519	(31.343)
Оң / (теріс) бағамдық айырма	368.703	(47.289)
Қарыз бойынша міндеттемелерді мойындауды тоқтату (12-ескертілме)	(48.442)	(4.377)
31 желтоқсанға	3.326.951	4.227.246
Қысқа мерзімді бөлік	50.509	1.173.718
Ұзақ мерзімді бөлік	3.276.442	3.053.528

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**22. ҚАРЫЗДАР МЕН ОБЛИГАЦИЯЛАР (жалғасы)****Қарыздар мен облигациялардағы өзгерістер (жалғасы)**

ҚМГ БӨ тарату нәтижесінде (5-ескертпе) ҚМГ БӨ-ден 1.147.602 миллион теңге мөлшерінде алынған қарызды тану Компанияға берілген осы қарыз бойынша ҚМГ БӨ талап ету құқығымен есепке жатқызу жолымен тоқтатылды.

2024 жылы Компания «Жеңіс» жобасы бойынша «Лукойл Қазақстан Апстрим» ЖШС-нен және «Исатай» жобасы бойынша Эни Исатай Б.В.-дан сыйақыны қоса алғанда, тиісінше 48.433 миллион теңге және 9 миллион теңге сомасына қарыздар бойынша міндеттемелерді мойындауды тоқтатты. Қарыздарды мойындауды тоқтату Компанияның «Жеңіс» және «Исатай» жобаларынан шығуына және келісімшарттық аумақтың Үкіметке қайтарылуына байланысты болды.

2023 жылы Компания Ені Isatay B.V. серіктестеріне «Исатай» жобасы бойынша, сыйақыны қоса алғанда, 4.377 миллион теңге сомасына өтелуге жататын қарыз бойынша міндеттемелерді мойындауды тоқтатты. Қарыздың мойындауын тоқтату Компанияның жобалардан жоспарланған шығуымен және келісімшарттық аумақтың Үкіметке қайтарылуымен байланысты болды.

Белгіленген көрсеткіштер

Компания барлық кредиттік келісімдердің талаптары бойынша қаржы және қаржылық емес көрсеткіштердің орындалуын қамтамасыз етуі тиіс. Кредиттік келісімдердің талаптары бойынша ковенанттардың орындалмауы осы ұзақ мерзімді қарыздардың бірінші талап бойынша өтелуіне әкелуі мүмкін. 2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай Компания барлық қаржы және қаржылық емес көрсеткіштерді орындайды.

23. ҚАРЖЫЛЫҚ КЕПІЛДІКТЕР

2024 және 2023 жылдардағы қаржылық кепілдіктер бойынша міндеттемелердегі өзгерістер былайша көрсетілген:

Миллион теңгемен	2024 жыл	2023 жыл
1 қаңтарға	13.340	29.190
Жыл ішінде еншілес ұйымдар мен бірлескен кәсіпорындарға берілген кепілдіктер (16, 17-ескертпелер)	17.743	3.946
Қаржылық кепілдіктер бойынша міндеттемелердің амортизациясы (12-ескертпе)	(8.114)	(19.796)
31 желтоқсанға	22.969	13.340

24. САУДА КРЕДИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚЫСҚА МЕРЗІМДІ МІНДЕТТЕМЕЛЕР

2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша сауда кредиторлық берешек пен басқа да қысқа мерзімді міндеттемелер былайша көрсетілген:

Миллион теңгемен	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
Байланысты тараптардың сауда кредиторлық берешегі	36.654	55.507
Үшінші тараптардың сауда кредиторлық берешегі	1	9
Сауда кредиторлық берешек	36.655	55.516
Басқа да қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер		
Байланысты тараптардың алдындағы басқа да кредиторлық берешек	17.816	10.426
Үшінші тараптардың алдындағы басқа да кредиторлық берешек	10.015	8.381
Қызметкерлердің алдындағы берешек	1.560	2.121
Еншілес ұйым мен бірлескен кәсіпорынды сатып алғаны үшін төленуге (5-ескертпе)	–	90.524
	29.391	111.452
Басқа да қысқа мерзімді қаржылық емес міндеттемелер		
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша міндеттемелер	23.690	20.357
Басқасы	1.282	562
	24.972	20.919
Басқа да қысқа мерзімді қаржы және қаржылық емес міндеттемелердің жиыны	54.363	132.371

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**24. САУДА КРЕДИТОРЛЫҚ БЕРЕШЕК ЖӘНЕ БАСҚА ДА ҚЫСҚА МЕРЗІМДІ МІНДЕТТЕМЕЛЕР (жалғасы)**

2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша сауда кредиторлық берешек пен басқа да қысқа мерзімді міндеттемелер бойынша пайыздар есептелген жоқ.

2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша сауда кредиторлық берешек теңгемен көрсетілген.

Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша міндеттемелердегі қозғалыс:

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жыл	2023 жыл
1 қаңтарға	20.357	18.434
Жыл ішінде келешек кезеңдерге жатқызылғаны	473.952	352.768
Жыл ішінде түсім ретінде танылғаны	(470.619)	(350.845)
31 желтоқсанға	23.690	20.357
Қысқа мерзімді бөлік	23.690	20.357
Ұзақ мерзімді бөлік	–	–

ҚМГ БӨ тарату нәтижесінде (5-ескертіле) 86.724 миллион теңге мөлшерінде еншілес ұйым мен бірлескен кәсіпорынды сатып алғаны үшін төленуге жататын берешекті тану Компанияға берілген осы берешек бойынша ҚМГ БӨ талап ету құқығымен есепке жатқызу жолымен тоқтатылды.

25. ПАЙДА САЛЫҒЫ БОЙЫНША ШЫҒЫСТАР

2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар үшін табыс салығы бойынша шығыстардың негізгі құрамдастары былайша көрсетілген:

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жыл	2023 жыл
Табыс салығы		
Дивидендтер мен алынған сыйақылар бойынша төлем көзінен ұсталатын ағымдағы салық	79.501	86.137
Ағымдағы корпоративтік табыс салығы	316	336
Жер қойнауын пайдалануға ағымдағы баламалы салық	399	413
	80.216	86.886
Кейінге қалдырылған активтерді есептен шығару бойынша шығыстар/(үнемділік)	59.096	(34)
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша үнемділік	(82.025)	(42.057)
Жер қойнауын пайдалануға салынатын кейінге қалдырылған баламалы салық бойынша шығыстар/(үнемділік)	5.734	(10.391)
	(17.195)	(52.482)
Пайда салығы бойынша шығыстар	63.021	34.404

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**25. ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ШЫҒЫСТАР (жалғасы)**

Табыс салығы бойынша шығыстарға табыс салығының нормативтік мөлшерлемесі бойынша (2024 және 2023 жылдары 20%) салық салғанға дейінгі бухгалтерлік пайдадан есептелген табыс салығы бойынша шығыстарды салыстырып тексеру 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде мынадай үлгіде берілген:

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жыл	2023 жыл
Жалғасып отырған қызметтен болған табыс салығын есепке алғанға дейінгі пайда	773.131	1.099.305
Табыс салығының мөлшерлемесі	20%	20%
Бухгалтерлік пайда бойынша табыс салығының шығыстары	154.626	219.861
Кейінге қалдырылған салық бойынша мойындалмаған активтердегі өзгерістер	59.095	(36)
Еншілес ұйымдар мен бірлескен кәсіпорындардың пайдасындағы үлес	(164.470)	(164.036)
Дисконттау және қаржы активтері мен міндеттемелер бойынша дисконт амортизациясы	(31.362)	(7.035)
Еншілес ұйымдарға салынған инвестициялардың құнсыздануы	18.204	9.737
Жер қойнауын пайдалануға кейінге қалдырылған баламалы салық	5.734	(10.391)
Есептен шығарылмайтын сыйақы	79	68
Трансферттік баға белгілеу жөніндегі заңнаманың талаптарын қолданудан және жеңілдікпен салық салынатын елдерден алынған кірістер бойынша әсер	201	(396)
Еншілес ұйымның есептен шығарылуынан болған кіріс (5-ескертуге)	(1.651)	(21.482)
Барлау және бағалау бойынша активтердің құнсыздану және есептен шығарылу шығыстары	8.802	8.259
Сенімгерлік басқару шығыстары (10-ескертуге)	11.208	–
Басқа да өзгерістер	2.555	(145)
Пайда салығы бойынша шығыстар	63.021	34.404

Трансферттік баға белгілеу және жеңілдікпен салық салынатын елдерден алынған кірістерге салық салу бөлігіндегі Салық кодексінің талаптарына сәйкес, Самұрық-Қазына көрсеткен қаржылық көмек бойынша кірістер, сондай-ақ жеңілдікпен салық салынатын елдерден алынған кірістер салық салынатын пайдаға қосылады.

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

25. ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ШЫҒЫСТАР (жалғасы)

Есепті күндерге жекелеген қаржылық есептілікте көрсетілген активтерді және міндеттемелер мен сомаларды салық базалары аралығындағы уақытша айырмаларға қолданылатын заңмен белгіленген салық мөлшерлемесін қолдану арқылы есептелген кейінге қалдырылған салық сальдосы 31 желтоқсанға келесіні қамтиды:

	2024 жыл			2023 жыл				
	Корпоративтік табыс салығы	Төлем көзінен ұсталатын салық	Жиыны	2024 жыл үшін пайда немесе залал құрамында көрсетілді	Корпоративтік табыс салығы	Төлем көзінен ұсталатын салық	Жиыны	2023 жыл үшін пайда немесе залал құрамында көрсетілді
<i>Миллион теңгемен</i>								
Кейінге қалдырылған салық бойынша активтер								
Ауыстырылатын салық залалы	582.041	–	582.041	51.482	530.559	–	530.559	(30.440)
Барлау және бағалау бойынша активтер	8.371	–	8.371	(10.587)	18.958	–	18.958	18.958
Дебиторлық берешек бойынша күтілетін кредиттік залалдар резерві	1.514	–	1.514	(665)	2.179	–	2.179	201
Негізгі құралдар	588	–	588	(1.096)	1.684	–	1.684	559
Қызметкерлер алдында есептелген міндеттемелер бойынша резерв	301	–	301	24	277	–	277	(71)
Минусы: кейінге қалдырылған салық бойынша танылмаған активтер	(580.952)	–	(580.952)	(49.025)	(531.927)	–	(531.927)	32.517
Кейінге қалдырылған салық бойынша активтер	11.863	–	11.863	(9.867)	21.730	–	21.730	21.724
Кейінге қалдырылған салық бойынша міндеттемелер								
Бірлескен кәсіпорын мен қауымдасқан компанияның бөлінбеген пайдасы	–	(634.427)	(634.427)	27.553	–	(571.269)	(571.269)	33.376
Барлау және бағалау бойынша активтер	(422)	–	(422)	229	(651)	–	(651)	148
Басқа да ұзақ мерзімді қаржы активтері	(3.492)	–	(3.492)	(720)	(2.772)	–	(2.772)	(2.772)
Басқалары	–	–	–	–	–	–	–	6
Кейінге қалдырылған салық бойынша міндеттемелер	(3.914)	(634.427)	(638.341)	27.062	(3.423)	(571.269)	(574.692)	30.758
Кейінге қалдырылған салық бойынша таза міндеттемелер	7.949	(634.427)	(626.478)		18.307	(571.269)	(552.962)	
Кейінге қалдырылған салық бойынша шығыстар				17.195				52.482

Кейінге қалдырылған салық бойынша міндеттемелердегі өзгерістер былайша берілген:

	2024 жыл			2023 жыл		
	Корпоративтік табыс салығы	Төлем көзінен ұсталатын салық	Жиыны	Корпоративтік табыс салығы	Төлем көзінен ұсталатын салық	Жиыны
<i>Миллион теңгемен</i>						
1 қаңтарға кейінге қалдырылған міндеттеме сальдосы, нетто			(18.307)			552.962
Пайда немесе залал құрамында көрсетілді	10.358	(27.553)	(17.195)	(19.106)	(33.376)	(52.482)
Басқа жиынтық кірістің құрамында көрсетілді	–	90.711	90.711	–	(11.101)	(11.101)
31 желтоқсанға кейінге қалдырылған міндеттеме сальдосы	(7.949)	634.427	626.478	(18.307)	571.269	552.962

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**25. ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ШЫҒЫСТАР (жалғасы)**

Қаржылық жағдай туралы жекелеген есепте мыналар ретінде көрсетілген:	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
Кейінге қалдырылған салық бойынша актив	8.371	18.958
Кейінге қалдырылған салық бойынша міндеттеме	(634.849)	(571.920)
Кейінге қалдырылған таза салық міндеттемелері	(626.478)	(552.962)

Кейінге қалдырылған салық активі болашақта соған қатысты актив пайдаланылуы мүмкін салық салынатын пайданың болу ықтималдығы бар дәрежеде ғана танылады.

2024 жылғы 31 желтоқсанда Компания 8.371 миллион теңге мөлшерінде кейінге қалдырылған салық активін барлау және бағалау жөніндегі активпен байланысты, «Абай» жобасы, уақытша айырма нәтижесінде мойындады, сол бойынша есепті кезеңде құнсызданудан болған залалды мойындады (15-ескертілме)(2023 жыл: «Жеңіс» жобасы бойынша 18.958 миллион теңге). Компания 2025 жылы осы шегерілетін уақыт айырмасын пайдаланатын салық салынатын кіріс алуды жоспарлап отыр.

2024 жылғы 31 желтоқсанға Компания келісімшарттан тыс және келісімшарттық қызметтің нәтижелері бойынша 577.305 миллион теңге (2023 жыл: 528.754 миллион теңге) және 3.647 миллион теңге (2023 жыл: 3.173 миллион теңге) сомасында кейінге қалдырылған салық бойынша активтерді мойындамады, әрі олар келешек кезеңдерде салық салынатын пайдаға қарсы есепке алынуы мүмкін. Ауыстырылған салық шығындары кейінгі 10 (он) жылдың ішінде салық салынатын пайдаға қарсы есепке алынуы мүмкін. Бұл кейінге қалдырылған салық активтері бұлзалалға қатысты танылмады, өйткені олар Компанияның басқа қызмет түрлерінен салық салынатын пайданы есепке алу үшін пайдаланыла алмайды. Компания талдау жасап, бұл активтердің өтелімділігі шалғай болып табылады деген тұжырымға келді. Компанияның кейінге қалдырылған салық активтерінің мойындалуын ішінара қолдай алатын салық салынатын уақыт айырмалары да, салықтық жоспарлаудың қолжетімді мүмкіндіктері де жоқ.

Ықтимал ауыстыру мерзімінің аяқталуына және ол соның есебіне есепке алына алатын салық салынатын кірістің жоқтығына орай Компания 7.432 мың теңге мөлшерінде 2014 жылғы пайдаланылмаған залалды есептен шығарды. Сонымен бірге, Компания КТС бойынша декларацияны тапсыру нәтижелері бойынша кейінге қалдырылған салық бойынша танылмаған салық активтерін 312 миллион теңгеге азайту жағына қарай түзетті.

26. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН ОПЕРАЦИЯЛАР

Келесі кестеде 2024 және 2023 жылдары байланысты тараптармен жасалған операциялардың жалпы сомасы және 2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша солармен есеп айырысулар бойынша тиісті сальдо көрсетілген:

Миллион теңгемен	2024 жыл	2023 жыл
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім	179.335	174.458
Еншілес ұйымдар	89.099	75.385
Бірлескен кәсіпорындар	3.393	3.016
Қауымдасқан компаниялар	449	409
Самұрық-Қазынаға кіретін компаниялар	86.394	95.648
Басқа да кіріс	9.863	—
Қауымдасқан компаниялар (КМК)	9.863	—
Инвестициялық жылжымайтын мүліктің шығуынан түскен кіріс, нетто	9.369	—
Самұрық-Қазына (19-ескертілме)	9.369	—
Шикізатты, қызметтерді және негізгі құралдарды сатып алу	879.690	709.031
Еншілес ұйымдар	796.900	678.194
Бірлескен кәсіпорындар	26.820	26.670
Қауымдасқан компаниялар	205	1.975
Самұрық-Қазынаға кіретін компаниялар	55.765	2.192
Қаржылық кіріс	190.613	49.287
Еншілес ұйымдар	108.081	35.371
Бірлескен кәсіпорындар	17.166	6.977
Самұрық-Қазына (12, 21-ескертілмелер)	63.048	1.911
Самұрық-Қазынаға кіретін компаниялар	789	917
Басқа да байланысты тараптар	1.529	4.111
Қаржылық шығыстар	89.315	37.833
Еншілес ұйымдар	9.023	126
Самұрық-Қазына	80.292	37.707

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

26. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН ОПЕРАЦИЯЛАР (жалғасы)**Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім**

2024 жылы еншілес ұйымдарға мұнай өнімдерін өткізу, негізінен, ҚМГ-Аэро, ӨМГ, АМӨЗ бен ПМХЗ-ге тиісінше 74.051 миллион теңге, 5.593 миллион теңге, 3.544 миллион теңге және 3.453 миллион теңге сомаға (2023 жыл: ҚМГ-Аэро, АМӨЗ, ӨМГ мен ПМХЗ тиісінше 60.644 миллион теңге, 4.441 миллион теңге, 4.348 миллион теңге және 3.327 миллион теңге) мұнай өнімдерін өткізуден тұрды.

2024 жылдың ішінде Компания 79.959 миллион теңге сомаға «ҚТЖ-Жүк тасымалы» ЖШС-не дизель жағар майын сатты (2023 жыл: 94.813 миллион теңге).

Басқа да кіріс

2024 жылдың ішінде КМК дауды реттеу туралы келісім шеңберінде Компанияның пайдасына 22 миллион АҚШ долларын (алынған күніне баламасы 9.863 миллион теңге) төледі.

Шикізат пен қызметтерді сатып алу

Шикізат пен қызметтерді сатып алу, негізінен, Компанияның мұнайды қайта өңдеу бойынша қызметімен байланысты болды.

2024 жылы, ӨМГ, ЕМГ және ҚТМ-нен 372.325 миллион теңге, 155.600 миллион теңге және тиісінше 12.365 миллион теңге сомасында шикі мұнайды сатып алды (2023 жылы: ӨМГ мен ЕМГ, сондай-ақ ҚТМ және Өріктау Оперейтинг тиісінше 330.304 миллион теңге, 137.980 миллион теңге, 12.138 миллион теңге және 1.749 миллион теңге сомаға).

2024 жылы, Компания АМӨЗ бен ПМХЗ-ден 137.799 миллион теңге және тиісінше 54.382 миллион теңге сомасында шикі мұнайды қайта өңдеу қызметтерін сатып алды (2023 жылы: тиісінше 131.757 миллион теңге және 42.355 миллион теңге сомаға).

2024 жылы, Компания «ПетроКазахстан Ойл Продактс» ЖШС-тен (бұдан әрі - ПКОП), Компанияның бірлескен кәсіпорнынан, 24.758 миллион теңге сомаға (2023 жылы: 24.568 миллион теңге) шикі мұнайды қайта өңдеу қызметтерін сатып алды.

2024 жылы Компанияға Самұрық-Қазына компаниялар тобына кіретін «QazaqGaz» ҰК АҚ жүзеге асыратын Компанияның бірлескен кәсіпорны ҚРГ-ға қатысу үлесінің 50%-ын сенімгерлік басқару қызметтері 53.276 миллион көлемінде көрсетілді (10-ескертілме).

Қаржылық кірістер

2024 жылы Компания қарыз беру туралы шарттардың бұзылуына байланысты тиісінше 29.389 миллион теңге және 7.470 миллион теңге сомасына ӨМГ және КПИ қарыздарын беру жөніндегі міндеттемелерді есептен шығарды, сондай-ақ АМӨЗ және Өріктау Оперейтинг берген қарыздар бойынша 33.476 миллион теңге және 19.502 миллион теңге сомасындағы пайыздық кірісті қаржылық кірістер құрамында мойындады.

Қаржылық шығыстар

2023 жылы Самұрық-Қазынаның 71.551 миллион теңге мөлшеріндегі қаржылық міндеттемелері бойынша есептелген пайыздар Самұрық-Қазына 2022 жылы 751.631 миллион теңге сомаға шығарған және 2023 жылы 50.000 миллион теңге мен 20.000 миллион теңге сомасына шығарған облигациялар бойынша есептелген пайыздық шығыстармен білдірілген (2023 жыл: 37.707 миллион теңге). Облигациялар бойынша есептелген пайыздардың айтарлықтай өсуі купондық мөлшерлеменің 3,00%-дан 9,30%-ға дейін өзгеруіне байланысты (22-ескертілме).

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**26. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН ОПЕРАЦИЯЛАР (жалғасы)****Қаржылық шығыстар (жалғасы)**

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
Активтер		
Ақша қаражаты	27.485	–
Самұрық-Қазынаға кіретін компаниялар	5	–
Басқа да байланысты тараптар	27.500	–
Минусы: күтілетін кредиттік залалдар резерві	(20)	–
Пайдаланылуы шектеулі ақша қаражаты	172	–
Самұрық-Қазынаға кіретін компаниялар	172	–
Минусы: күтілетін кредиттік залалдар резерві	–	–
Байланысты тараптарға берілген қарыздар	576.986	461.143
<i>Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін алынуға жататын қарыздар</i>	506.343	428.984
Еншілес ұйымдар	429.720	342.943
Бірлескен кәсіпорындар	11.800	18.698
Қауымдасқан компаниялар	–	1.086
Самұрық-Қазынаға кіретін компаниялар	–	8.018
«Магистральдық су құбыры» ЖШС-тен сатып алынған облигациялар	45.873	41.375
Самұрық-Қазынадан сатып алынған облигациялар	22.519	21.021
Минусы: күтілетін кредиттік залалдар резерві	(3.569)	(4.157)
<i>Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша ескерілетін алынуға жататын қарыздар</i>	70.643	32.159
Еншілес ұйымдар (Ak Su KMG)	979	966
Бірлескен кәсіпорындар (ПКОП, ККО, КПИ)	69.664	31.193
Сауда дебиторлық берешек және басқа да қысқа мерзімді активтер	84.382	62.477
Еншілес ұйымдар	29.612	15.006
Бірлескен кәсіпорындар	7.423	7.164
Қауымдасқан компаниялар	259	81
Самұрық-Қазынаға кіретін компаниялар	54.627	46.860
Минусы: күтілетін кредиттік залалдар резерві	(7.539)	(6.634)
Еншілес ұйымдар мен бірлескен кәсіпорындардан алынуға жататын дивидендтер	13.752	24.202
Міндеттемелер		
Сауда кредиторлық берешек және өзге де міндеттемелер	80.399	156.999
Еншілес ұйымдар	78.334	153.429
Бірлескен кәсіпорындар	1.109	260
Қауымдасқан компаниялар	71	638
Самұрық-Қазынаға кіретін компаниялар	885	2.672
Қаржылық көпілдіктер (23-ескертпе)	22.969	13.340
Еншілес ұйымдар және олардың еншілес ұйымдары, бірлескен кәсіпорындар	22.110	11.454
Бірлескен кәсіпорындар	859	1.886
Қарыз беру міндеттемесі	68.693	102.204
Еншілес ұйымдар	68.649	91.130
Бірлескен кәсіпорындар	44	11.074
Алынған қарыздар мен облигациялар (22-ескертпе)	690.111	1.576.646
Еншілес ұйымдар	1.489	1.143.113
Самұрық-Қазына сатып алған Компанияның облигациялары	688.622	433.533

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**26. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН ОПЕРАЦИЯЛАР (жалғасы)****Ақша қаражаты**

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ақша қаражаты Компания орналастырған «Еуразиялық банк» АҚ-дағы 15.05% (2023 жыл: нөл) нарықтық мөлшерлеме бойынша 27.500 миллион теңге сомасында мерзімді салыммен ұсынылды.

Байланысты тараптарға берілген қарыздар

2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша байланысты тараптарға берілген қарыздар былайша көрсетілген:

Миллион теңгемен	Өтеу күні	Тиімді сыйақы мөлшерлемесі	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
АМӨЗ	2025-2032	12,00%-дан 19,50%-ға дейін	188.131	191.878
Өріктау Оперейтинг	2027	19,67%	118.890	98.197
ӨМГ	2025	17,25%-дан 19,10%-ға дейін	87.491	24.110
КПИ	2025-2026	18,83% бастап және SOFR + 3.00%	59.766	13.873
«Магистральдық су құбыры» ЖШС облигациялары	2033	11,57%-дан 11,74%-ға дейін	45.873	41.375
КМГ DS	2026-2029	16,67%-дан 18,50%-ға дейін	32.182	28.630
Самұрық-Қазынаның облигациялары	2044	10,00%	22.519	21.021
ККО	2033	SOFR + 2,80%	21.698	5.218
ПКОП	2024	3,50%	-	25.975
«QazaqGaz» ҰК АҚ	2024	12,25%	-	8.018
Силлено	2024	19,75%	-	4.825
КМК	2020	6,30%	-	1.086
Басқалары			4.005	1.094
Минусы: күтілетін кредиттік залалдар резерві			(3.569)	(4.157)
			576.986	461.143
Минусы: қысқа мерзімді бөлік			(156.749)	(128.732)
Ұзақ мерзімді бөлік			420.237	332.411

2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша байланысты тараптарға берілген барлық қарыздар келесі валюталарда берілді:

Миллион теңгемен	2024 жылғы 31 желтоқсан	2023 жылғы 31 желтоқсан
Теңге	507.322	421.944
АҚШ доллары	69.664	39.199
	576.986	461.143

2024 жылы Компания ҚР ҰБ мен Еуразиялық даму банкінің қысқа мерзімді ноттарын жалпы сомасы 51.000 миллион теңгеге сатып алуды және кері сатып алуды жүзеге асырды. 2023 жылы Компания ҚР ҰБ қысқа мерзімді ноттарын 265.047 миллион теңге жалпы сомаға сатып алды, сондай-ақ 2023 және 2022 жылдары Компания 335.047 миллион теңге сомаға сатып алған ҚР ҰБ қысқа мерзімді ноттарды эмитент кері сатып алды.

Сауда дебиторлық берешек және басқа да активтер

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сауда дебиторлық берешек және өзге де активтер негізінен «ҚТЖ - Жүк тасымалы» ЖШС-нің мұнай өнімдері үшін 25.296 миллион теңге сомасындағы сауда дебиторлық берешегімен және Самұрық-Қазына берешегімен, 20.552 миллион теңге сомасында инвестициялық жылжымайтын мүлікті сатып алғаны үшін берешекпен білдірілген (19-ескертілме) (2023 жыл: «ҚТЖ-Жүк тасымалы» ЖШС-нің мұнай өнімдері үшін 30.677 миллион теңге сомасында сауда дебиторлық берешегі және Бутадиеннің жарғылық капиталына қатысу үлесінің 25%-ын сатып алғаны үшін 8.531 миллион теңге сомасында Самұрық-Қазына берешегі).

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

26. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН ОПЕРАЦИЯЛАР (жалғасы)**Сауда кредиторлық берешек және өзге де міндеттемелер**

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сауда кредиторлық берешек пен басқа да міндеттемелер, негізінен, Компанияның КМТ алдында 25.155 миллион теңге сомасында «Құрманғазы» құрылымы бойынша Өнімді бөлу туралы келісімнің құқықтары мен міндеттемелеріне қатысу үлесінің 50%-ын сатып алу үшін берешегімен (15-ескертпе), сондай-ақ ӨМГ мен ЕМГ алдында тиісінше 24.334 миллион теңге мен 17.976 миллион теңге сомасындағы сауда кредиторлық берешекпен білдірілген (2023 жыл: Компанияның ҚМГ БӨ алдында 89.004 миллион теңге жалпы сомада еншілес ұйымдар мен бірлескен кәсіпорынды сатып алу үшін берешегі (5, 24-ескертпелер), сондай-ақ ӨМГ мен ЕМГ алдында тиісінше 41.316 миллион теңге және 18.910 миллион теңге сомасындағы сауда кредиторлық берешек).

Қарыз беру міндеттемесі

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қарыз беру бойынша міндеттеме негізінен Компанияның ӨМГ алдындағы 42.210 миллион теңге (2023 жыл: 57.685 миллион теңге) мөлшеріндегі міндеттемесімен білдірілген.

Еншілес ұйымдар мен бірлескен кәсіпорындардан алынуға жататын дивидендтер

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша еншілес ұйымдар мен бірлескен кәсіпорындардан алынатын дивидендтер негізінен КМГІ мен ҚТМ-нен тиісінше 10.502 миллион теңге және 3.250 миллион теңге сомасында алынатын дивидендтермен ұсынылды (2023 жыл: ҚРГ мен ҚТМ тиісінше 20.952 миллион теңге және 3.250 миллион теңге сомасында).

Негізгі басқарушы персоналға төленетін сыйақы

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша негізгі басқарушы персоналға 18 адам құрамында (2023 жыл: 17 адам) Компания Басқармасы мен Директорлар кеңесінің мүшелері кіреді. Негізгі басқарушы персоналдың жалпы сыйақы сомасы осы жекелеген қаржылық есептіліктің жалпы және әкімшілік шығыстарына қосылған және ол 2023 әрі тиісінше 2024 жылдары 1.079 миллион теңгені және 1.008 миллион теңгені құрайды. Негізгі басқарушы персоналдың сыйақысы Компания қызметінің операциялық нәтижелеріне негізделген келісімшарттар мен сыйақыларда белгіленген жалақыдан тұрады.

27. ҚАРЖЫ ТӘУЕКЕЛДЕРІН БАСҚАРУДЫҢ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ

Компанияның негізгі қаржылық міндеттемелеріне қарыздар, қаржылық кепілдіктер бойынша міндеттемелер, сауда кредиторлық берешек, еншілес ұйымдарда үлесті сатып алу міндеттемесі кіреді. Мұндай қаржылық міндеттемелердің негізгі мақсаты Компанияның инвестициялық қызметіне қаражатты тарту болып табылады. Компанияның қаржы активтерінің құрамына ұзақ мерзімді және қысқа мерзімді банк салымдары, ақша қаражаты мен оның баламалары, оның операциялық қызметінің барысында тікелей туындайтын байланысты тараптарға берілген қарыздар кіреді.

Компания пайыздық мөлшерлемелермен байланысты тәуекелге, валюталық тәуекелге, кредиттік тәуекелге және өтімділік тәуекеліне ұшырағыш келеді. Компания басшылығы мұндай тәуекелдерді басқару процесін бақылайды.

Пайыздық мөлшерлемелермен байланысты тәуекел

Пайыздық тәуекелмен байланысты тәуекел қаржы құралы бойынша әділ құн немесе келешек ақша ағындары нарықтық пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруі салдарынан құбылып тұратындығының тәуекелін білдіреді. Компанияның нарықтық пайыздық мөлшерлемелердегі өзгерістер тәуекеліне ұшырағыштығы негізінен Компанияның құбылмалы пайыздық мөлшерлемесі бар ұзақ мерзімді қарыздарына жатады (22-ескертпе).

Компания саясатында қарыздар бойынша тіркелген және ауыспалы пайыздық мөлшерлемелерді пайдалану арқылы пайыздық мөлшерлеменің өзгеру тәуекелін басқару көзделген.

Келесі кестеде Компанияның салық салынғанға дейінгі пайдасының (құбылмалы пайыздық мөлшерлемесі бар қарыздар мен облигациялардың болуы салдарынан) пайыздық мөлшерлемедегі ықтимал өзгерістерге деген сезімталдылық келтірілген, бұл ретте барлық басқа параметрлер тұрақты өлшемдермен қабылданған. Компанияның капиталына тікелей ықпалы жоқ.

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**27. ҚАРЖЫ ТӘУЕКЕЛДЕРІН БАСҚАРУДЫҢ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ (жалғасы)****Пайыздық мөлшерлемелермен байланысты тәуекел (жалғасы)**

<i>Миллион теңгемен</i>	Базистік тармақтардағы ұлғаю/ азаю	Табыс салығы есепке алынғанға дейінгі пайдаға әсері
2024 жыл	+4,50	1.698
SOFR	-0,39	(147)
2023 жыл	+3,82	(1.011)
SOFR	-3,82	1.011

Кредиттік тәуекел

Кредиттік тәуекел – Компания қаржылық шығындарды көтереді деген тәуекел, өйткені контрагенттер қаржы құралы немесе клиенттік шарт бойынша өз міндеттемелерін орындамайды. Компания оның операциялық қызметімен (ең алдымен, сауда дебиторлық берешекке қатысты) және банктер мен қаржы ұйымдарындағы депозиттерді, валюталық операцияларды және басқа да қаржы құралдарын қоса алғанда, қаржылық қызметпен байланысты кредиттік тәуекелге ұшырағыш келеді.

Компания саясаты танымал және кредитті өтеуге қабілетті тараптармен бірге қаржы құралдарымен операциялар жасауды көздейді. Кредиттік тәуекелге бейімділіктің ең жоғарғы шамасы әрбір қаржы активінің баланстық құнына тең. Компания оның тәуекелінің ең үлкен көлемі байланысты тараптарға берілген қарыздардың сомасымен (26-ескертпе), ұзақ мерзімді және қысқа мерзімді банк салымдарының (18-ескертпе), сауда дебиторлық берешектің (19-ескертпе) және есепті күнге көрсетілген күтілетін кредиттік залалдарды шегере отырып, ақша қаражаты мен оның баламаларының (20-ескертпе) сомасымен көрсетіледі деп есептейді.

Келесі кестеде Компанияның «Fitch» кредиттік рейтингтердің белгілерін пайдалана отырып, не олар болмағанда, «S&P» және «Moody's» рейтингтердегі баламаларын пайдалана отырып 2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша банктердегі ақша қаражаты, қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді депозиттері бойынша профиль тәуекелі көрсетілген.

%	31 желтоқсанға	
	2024 жылғы	2023 жылғы
A+	25%	32%
A to A-	71%	59%
BBB to BBB-	3%	9%
BB+ to BB-	2%	0%
B+ to B-	0%	0%

Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі Компания өзінің қаржылық міндеттемелерін орындау үшін қаражатты тартқан кезде қиыншылықтарға тап болу мүмкіндігімен байланысты. Өтімділік тәуекелі оның әділ құнына жуық құны бойынша қаржы активін шұғыл өткізу мүмкіндігінің болмауы нәтижесінде пайда болуы мүмкін.

Өтімділікке қойылатын талаптар үнемі қадағаланып отырады және басшылық олардың туындауына қарай міндеттемелерді орындау үшін жеткілікті болатын көлемде қаражаттың болуын қадағалап отырады.

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**27. ҚАРЖЫ ТӘУЕКЕЛДЕРІН БАСҚАРУДЫҢ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ (жалғасы)****Өтімділік тәуекелі (жалғасы)**

Төмендегі кестелерде 2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша оларды өтеу мерзімдері бөлінісінде қаржылық міндеттемелер бойынша дисконтталмаған шарттық төлемдер туралы ақпарат берілген.

Миллион теңгемен	1 айдан артық емес	1 айдан артық, бірақ 3 айдан астам емес	3 айдан артық, бірақ 1 жылдан аспайтын	1 жылдан астам, бірақ 5 жылдан артық емес	5 жылдан астам	Жиыны
2024 жылғы						
31 желтоқсанға						
Қарыздар мен облигациялар	–	–	241.117	1.419.138	5.350.210	7.010.465
Қаржылық кепілдіктер*	–	12.556	125.888	103.504	39.381	281.329
Қарыз беру міндеттемесі	181.974	–	–	–	–	181.974
Сауда кредиторлық берешек	32.096	4.559	–	–	–	36.655
Басқа да қаржылық міндеттемелер	16.065	13.128	198	–	–	29.391
	230.135	30.243	367.203	1.522.642	5.389.591	7.539.814

Миллион теңгемен	1 айдан артық емес	1 айдан артық, бірақ 3 айдан астам емес	3 айдан артық, бірақ 1 жылдан астам емес	1 жылдан астам, бірақ 5 жылдан артық емес	5 жылдан астам	Жиыны
2023 жылғы						
31 желтоқсанға						
Қарыздар мен облигациялар	–	–	163.087	1.103.611	4.658.259	5.924.957
Қаржылық кепілдіктер*	–	18.700	56.150	189.598	26.768	291.216
Қарыз беру міндеттемесі	297.580	–	–	–	–	297.580
Сауда кредиторлық берешек	55.516	–	–	–	–	55.516
Басқа да қаржылық міндеттемелер	11.132	9.870	1.446	–	–	22.448
	364.228	28.570	220.683	1.293.209	4.685.027	6.591.717

* Қаржылық кепілдік – бұл шарт, соған сай эмитент құралды ұстаушыға белгілі бір борышкердің төлемді борыштық құралдың бастапқы немесе қайта қаралған талаптарына сәйкес жасауға қабілетті болмай қалуына орай шеккен шығынды өтеу мақсатында белгілі бір төлемдерді жасауға міндетті. 7.B11c (с) ХҚЕС-ке сәйкес, Компания ұсынған қаржылық кепілдік шарттары бойынша кепілдіктің максималды сомасы осы кепілдік талап етілуі мүмкін ең бірінші кезеңге жатады. Жоғарыдағы өтімділік кестесінде қаржылық кепілдік негізгі борыштық құралды өтеу мерзімдері бойынша ең жоғары сомамен ұсынылған. Қаржылық кепілдік шарттарына сәйкес, борышкер міндеттемелерді орындамаған немесе тиісінше орындамаған жағдайда, Компания кредитордың талап етуімен негізгі борыш пен төленбеген пайыздың барлық сомасын сөзсіз төлеуге міндеттенеді. 2024 және 2023 жылдары қаржылық кепілдіктерді пайдалану жағдайлары болған жоқ.

Валюталық тәуекел

Валюталық тәуекел – әділ құн немесе тәуекелге ұшырағыштықпен байланысты келешек ақша ағындары валюта бағамдарының өзгеруі салдарынан құбылып тұратындығының тәуекелі. Компанияның операциялары көбінесе ҚР аумағында жүзеге асырылады. Дегенмен, ақша қаражатының басым көпшілігінің түсімдері мен ағымдары АҚШ долларында берілген.

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**27. ҚАРЖЫ ТӘУЕКЕЛДЕРІН БАСҚАРУДЫҢ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ (жалғасы)****Валюталық тәуекел (жалғасы)**

Келесі кестеде Компания пайдасының табыс салығы есепке алынғанға дейінгі АҚШ долларының айырбастау бағамындағы ықтимал өзгерістерге барлық басқа өлшемдер тұрақты шама ретінде қабылданған жағдай талабымен сезімталдығы көрсетілген. Компанияның капиталына тікелей ықпалы жоқ.

<i>Миллион теңгемен</i>	АҚШ доллары бағамының ұлғаюы / азаюы	Табыс салығы есепке алынғанға дейінгі пайдаға әсері
2024 жыл	9,09% -7,34%	(107.108) 86.534
2023 жыл	14,15% -14,15%	(224.752) 224.752

Капиталды басқару

Компанияның капиталды басқаруға қатысты негізгі мақсаты акционерлік құнды барынша көбейту болып табылады. Берешек пен капиталдың балансын оңтайландыру арқылы мүдделі тараптар үшін кірістерді барынша ұлғайта отырып үздіксіз қызмет қағидатын қолдау үшін Компания өз капиталын басқарады.

Компания күрделі инвестициялар жоспарын жасау үшін капиталдың оңтайлы құрылымын қамтамасыз етуге және инвестициялық деңгейдің кредиттік рейтингісін бүкіл цикл бойына қолдап отыруға ұмтылады. Қаржылық икемділікті қолдау индустрияның циклді болуына қарсы тұру үшін және инвестициялық шешімдерді жүзеге асыру үшін стратегиялық маңызды болып табылады. Компанияның күрделі шығындарды, жаңа жобаларды және қарыз алуларды келісудің кеңейтілген ішкі процесі бар.

Компанияның капиталы берешектен тұрады, оған қарыздар (22-ескертілме), минус ақша қаражаты мен оның баламалары, қысқа мерзімді банктік депозиттер мен жарғылық капитал кіретін меншікті капитал, қосымша төленген капитал, басқа да резервтер мен бөлінбеген пайда жатады (21-ескертілме).

Компания басшылығы капитал құрылымын үнемі талдап отырады. Бұл талдаудың бір бөлігі ретінде басшылық капиталдың құнын және капиталдың әр класымен байланысты тәуекелдерді қарастырады. Бұл мақсатқа қол жеткізу үшін капиталды басқару, өзгесінен басқа, капиталдың құрылымына қатысты талаптарды айқындайтын пайыздық кредиттер мен қарыздар бойынша барлық белгіленген көрсеткіштердің орындалуын қамтамасыз етуі тиіс.

2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша пайыздық кредиттер мен қарыздар бойынша шектеу көрсеткіштері бұзылған жоқ (22-ескертілме).

<i>Миллион теңгемен</i>	2024 жыл	2023 жыл
Қарыздар, облигациялар және кредитті беру міндеттемесі	3.395.644	4.329.450
Минусы: ақша қаражаты мен оның баламалары, қысқа мерзімді банк салымдары	(1.420.652)	(1.107.672)
Таза берешек	1.974.992	3.221.778
Меншікті капитал	13.907.241	12.473.723
Меншікті капитал және таза берешек жиыны	15.882.233	15.695.501

2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған кезеңдер ішінде капиталды басқару стратегиясы, мақсаты, саясаты мен процедуралары өзгермеді.

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**27. ҚАРЖЫ ТӘУЕКЕЛДЕРІН БАСҚАРУДЫҢ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ (жалғасы)****Әділ құн**

2024 және 2023 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Компанияның қаржы құралдары мен инвестициялық жылжымайтын мүлігінің баланстық құны, төменде көрсетілген қаржы құралдарын қоспағанда, шамамен олардың әділ құнына тең болды:

Миллион теңгемен	2024 жылғы 31 желтоқсан				
	Баланстық құн	Әділ құны	Бағалау деңгейлері бойынша әділ құны		
			1-деңгей	2-деңгей	3-деңгей
Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін қаржы активтері					
Самұрық-Қазынадан алынатын облигациялар «Магистральдық су құбыры» ЖШС-тен алынатын облигациялар	22.461	17.632	–	17.632	–
Байланысты тараптарға берілген қарыздар	45.767	46.204	–	–	46.204
Самұрық-Қазынадан өзге де ұзақ мерзімді дебиторлық берешек	438.115	446.521	–	–	446.521
	20.552	18.365	–	18.365	–
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша ескерілетін қаржы активтері					
Байланысты тараптарға берілген қарыздар	70.643	70.643	–	–	70.643
Басқа да ұзақ мерзімді қаржы активтері	17.461	17.461	–	–	17.461
Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін қаржылық міндеттемелер					
Тіркелген сыйақы мөлшерлемесі бар алынған қарыздар	3.295.025	3.120.731	2.406.715	712.407	1.609
Өзге де ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер	25.418	25.880	–	–	25.880
Қарыз беру міндеттемесі					
Қарыз беру міндеттемесі	68.693	68.693	–	–	68.693
Қаржылық кепілдіктер					
Қаржылық кепілдіктер	22.969	22.890	–	–	22.890

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**27. ҚАРЖЫ ТӘУЕКЕЛДЕРІН БАСҚАРУДЫҢ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ (жалғасы)****Әділ құны (жалғасы)**

	2023 жылғы 31 желтоқсан				
			Бағалау деңгейлері бойынша әділ құны		
Миллион теңгемен	Баланстық құн	Әділ құны	1-деңгей	2-деңгей	3-деңгей
Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін қаржы активтері					
Самұрық-Қазынадан алынатын облигациялар	20.963	16.797	–	16.797	–
«Магистральдық су құбыры» ЖШС-тен алынатын облигациялар	41.232	41.128	–	–	41.128
Байланысты тараптарға берілген қарыздар	366.789	369.789	–	–	369.789
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша ескерілетін қаржы активтері					
Байланысты тараптарға берілген қарыздар	32.159	32.159	–	–	32.159
Басқа да ұзақ мерзімді қаржы активтері	13.860	13.860	–	–	13.860
Амортизацияланған құны бойынша ескерілетін қаржылық міндеттемелер					
Тіркелген сыйақы мөлшерлемесі бар алынған қарыздар	4.169.590	3.976.180	2.452.370	1.522.480	1.330
Қарыз беру міндеттемесі					
Қарыз беру міндеттемесі	102.204	102.204	–	–	102.204
Қаржылық кепілдіктер					
Қаржылық кепілдіктер	13.340	10.933	–	–	10.933

Төмендегі кестеде қаржылық активтер бойынша күтілетін кредиттік залалдарды бағалау деңгейлері бойынша бөлу көрсетілген:

Миллион теңгемен	2024 жылғы 31 желтоқсан			2023 жылғы 31 желтоқсан		
	Жалпы баланстық құн	Күтілетін кредиттік залалдар резерві	Күтілетін кредиттік залалдарды өтеу	Жалпы баланстық құн	Күтілетін кредиттік залалдар резерві	Күтілетін кредиттік залалдарды өтеу
1-кезең	598.016	(3.569)	0,60%	479.160	(4.157)	0,87%
2-кезең	–	–	–	–	–	–
3-кезең	–	–	–	–	–	–
	598.016	(3.569)	0,60%	479.160	(4.157)	0,87%

Самұрық-Қазынадан алынуға жататын облигациялардың және басқа да борыштық құралдардың әділ құны нарықтық пайыздық мөлшерлемелер бойынша күтілетін келешек ақша ағындарын дисконттау арқылы есептелген.

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)**27. ҚАРЖЫ ТӘУЕКЕЛДЕРІН БАСҚАРУДЫҢ МАҚСАТТАРЫ МЕН САЯСАТЫ (жалғасы)****Әділ құны (жалғасы)**

Соларға қатысты әділ құны танылатын немесе ашылып көрсетілетін барлық қаржы құралдары жалпы әділ құнды бағалау үшін маңызды болып табылатын ең төмен деңгейдегі деректердің негізінде әділ құн иерархиясында былайша жіктеледі:

- 1-деңгей - ұқсас келетін активтер немесе міндеттемелер үшін белсенді нарықтарда бағасы белгіленетін (түзетілмеген) нарықтық бағалар;
- 2-деңгей – солар үшін әділ құнды бағалау үшін маңызды болып табылатын ең төмен деңгейдегі бастапқы деректер тікелей немесе жанама байқалатын бағалау әдістері;
- 3-деңгей – солар үшін әділ құнды бағалау үшін маңызды болып табылатын ең төмен деңгейдегі бастапқы деректер байқалмайтын бағалау әдістері.

Есепті кезең ішінде 1-деңгей мен 2-деңгей арасында ешқандай аударымдар болған жоқ, сондай-ақ 3-деңгейге немесе одан ауысулар жасалған жоқ.

Әділ құны бойынша тұрақты негізде танылатын активтер мен міндеттемелер үшін, Компания оларды әрбір есепті кезеңнің соңына санаттар бойынша қайта бағалау арқылы (жалпы әділ құны бойынша бағалау үшін маңызды болып табылатын ең төмен деңгейдегі кіріс деректерінің негізінде) иерархияның деңгейлері арасында аудару болғанын айқындайды. Жыл ішінде Компанияны бағалау процестерінде, бағалау әдістері мен әділ құнды бағалау кезінде қолданылатын бастапқы деректердің типтерінде ешқандай өзгерістер болған жоқ.

Төменде әділ құн иерархиясының 3-деңгейіне жатқызылған әділ құнды бағалау үшін пайдаланылатын елеулі бақыланбайтын бастапқы деректер көрсетілген:

	Үлестік бағалау әдісі	Айтарлықтай бақыланбайтын бастапқы деректер	31 желтоқсанға диапазон	
			2024 жылғы	2023 жылғы
Байланысты тараптарға берілген амортизацияланған құны бойынша ескерілетін қарыздар	Ақша ағындарын дисконттау әдісі	Дисконттау мөлшерлемесі мен пайыздық мөлшерлеме	11,45%-18,7% 7,6%-18,7%	7,3%-19,5% 7,8%-19,5%
Қаржылық кепілдіктер				
Байланысты тараптарға берілген пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша ескерілетін қарыздар	Ақша ағындарын дисконттау әдісі	Дисконттау мөлшерлемесі мен пайыздық мөлшерлеме	SOFR + 2,8%- SOFR + 3,0%	SOFR + 2,8%-90 DAYS AVERAGE SOFR + 3,5%
Басқа да ұзақ мерзімді қаржы активтері	Ақша ағындарын дисконттау әдісі	Дисконттау мөлшерлемесі мен пайыздық мөлшерлеме	9,2%	9,2%

28. ҚАРЖЫЛЫҚ ЖӘНЕ ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР**Операциялық орта**

Қазақстанда экономикалық реформа және құқықтық, салықтық және әкімшілік инфрақұрылым жалғасуда, ол нарықтық экономиканың талаптарына жауап беретін еді. Болашақтағы Қазақстан экономикасының тұрақтылығы көбінесе осы реформалардың барысына, сондай-ақ экономика, қаржы және ақша-кредит саясатының саласында Үкімет қабылдайтын шаралардың тиімділігіне байланысты болады.

Сот процестері

Басшылықтың пікірінше, Компания қызметінің жекелеген қаржы нәтижелеріне немесе оның қаржылық жағдайына айтарлықтай теріс әсер етуі мүмкін және осы жекелеген қаржылық есептілікте ашылып көрсетілмеген немесе есептелмеген ағымдағы сот істері немесе шешімін таппаған шағым-талаптар жоқ.

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

28. ҚАРЖЫЛЫҚ ЖӘНЕ ШАРТТЫ МІНДЕТТЕМЕЛЕР (жалғасы)**Салық салу**

Қазақстандық салық заңдары мен нормативтік-құқықтық актілер үздіксіз өзгерістер мен түрлі түсіндірмелердің нысаны болып табылады. Жергілікті, өңірлік және республикалық салық органдарының арасындағы пікірлерде болатын келіспеушіліктер сирек емес, оған қоса ХҚЕС бойынша қаржылық есептілікте кірістерді, шығыстарды және басқа да баптарды мойындау тәсілдеріндегі алшақтықтар. Қазіргі кезде қолданып отырған, Қазақстанда қолданылатын заңдардың негізінде анықталған құқық бұзушылықтар үшін қарастырылған айыппұлдар мен өсімақылар жүйесі аса қатаң болып отыр. Қазақстандық салық салу жүйесінің екіұштылығына орай салықтардың, айыппұл санкциялары мен өсімпұлдардың нақты сомасы, егер олар болса, қазіргі уақытқа дейін шығыстарға жатқызылған және 2024 жылғы 31 желтоқсанға есептелген сомадан асып кетуі мүмкін. Басшылық 2024 жылғы 31 желтоқсанда қолданылатын заңнаманы түсіндіру сәйкес болады және резервтер есептелген немесе осы жекелеген қаржылық есептілікте ашылған жағдайлардан басқа, Компанияның салық жөніндегі ұстанымы расталатын мүмкіндік бар деп санайды.

Трансферттік баға белгілеуді бақылау

Қазақстанда трансфертті баға белгілеу бойынша бақылау кең спектрге ие және байланысты мәмілелер тарапы болып табыла ма немесе жоқ па екеніне қарамастан, халықаралық мәмілелермен тікелей немесе жанама байланысты көптеген операцияларда қолданылады. «Трансферттік баға белгілеу туралы заң (бұдан әрі - Заң) операцияларға қолданылатын барлық салықтар үшін талап етіледі, қол ұшын беру қағидаты бойынша белгіленген нарықтық бағалар негізінде есептелінеді. Қазақстанда бұл Заң 2009 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енді. Заң анық белгіленген болып табылмайды және оның кейбір ережелері аз қолданылу тәжірибесіне ие. Сонымен қатар, Заң оны операциялардың алуан түрлеріне қолдану бойынша егжей-тегжейлі нұсқаулықтарды бермейді, соның нәтижесінде салық органдарының позициясы Компания позициясынан ерекшеленуі мүмкін екендігінің тәуекелі бар, бұл қосымша салықтар, айыппұлдар мен өсімпұлдар сомаларына әкеп соқтыра алады. 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Басшылық трансферттік баға белгілеу бойынша қолданылатын заңнамада оны түсіндіру сәйкестендірілген болып табылады және Компанияның трансферттік баға белгілеу жөніндегі ұстанымы расталады деген ықтималдық бар деп санайды.

Жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарттар бойынша міндеттемелер

Компания ҚР Үкіметімен жасаған жер қойнауын пайдалану келісімшарттарының талаптарына сай Компанияның тиісті мұнай-газ жобалары бойынша ең аз жұмыс бағдарламаларын орындау бойынша міндеттемелері бар.

Компания 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жер қойнауын пайдалануға арналған өзінің бірқатар келісімшарттарының шеңберінде жұмыс бағдарламаларын толық көлемде орындамады. Компания басшылығы орындалмаған сомалар кейінгі жылдарға ауыстырылуы мүмкін және мұндай беру жер қойнауын пайдалану келісімшарттарының бұзылуына әкеп соқтырмайды деп есептейді.

29. ЕСЕПТІ КҮННЕН КЕЙІНГІ ОҚИҒАЛАР**Жарғылық капиталға қосымша салым**

2025 жылғы қаңтар-наурызда Компания KMG PetroChem-нің, еншілес ұйым, жарғылық капиталына 3.289 миллион теңге жалпы сомада сегіз траншпен ақша қаражатымен жарна салды.

Қарыздар беру

2025 жылғы қаңтар-наурызда Компания еншілес ұйым ӨМГ-ге 2025 жылы өтеу мерзімімен 0,01% мөлшерлеменен 29.416 миллион теңге жалпы сомада қарыз шарты бойынша қосымша он транш берді.

ЖЕКЕЛЕГЕН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІККЕ ЕСКЕРТПЕЛЕР (жалғасы)

29. ЕСЕПТІ КҮННЕН KEЙІНГІ ОҚИҒАЛАР (жалғасы)

Басқа да операциялар

2025 жылғы 21 ақпанда Компания еншілес ұйым Cooperatieve KazMunaiGaz U. A.-дан жарғылық капиталды қайтару түрінде 860 миллион АҚШ доллары (баламасы 429.794 миллион теңге) мөлшерінде ақша қаражатын алды.

2025 жылғы 24 ақпанда Компания Батыс Қазақстан облысының мемлекеттік сатып алу және коммуналдық меншік басқармасы ММ Спорт кешенін мүлікті сыйға тарту шартының шеңберінде үшінші тарапқа тегін берді.

Алынған дивидендтер

2025 жылғы 10 қаңтарда Компания еншілес ұйым KMGІ-ден 20 миллион АҚШ доллары мөлшерінде (баламасы 10.495 миллион теңге) дивидендтер алды.

2025 жылғы 30 қаңтарда Компания бірлескен кәсіпорын ҚОА-дан 4.500 миллион теңге мөлшерінде дивидендтер алды.

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ
Акционерлерінің жылдық жалпы
жиналысының 2025 жылғы 29
мамырдағы № _____ шешімінің
жобасына қосымша

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ 2024 жылғы жылдық қаржылық есептілігін
бекіту туралы» мәселе бойынша түсіндірме жазба

Астана қ.

2025 жылғы «__» _____

1. Мақсаты мен міндеті

Мақсаты «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ (бұдан әрі – **ҚМГ**) Акционерлерінің жылдық жалпы жиналысының ҚМГ-нің 2024 жылғы жылдық аудиттелген қаржылық есептілігін бекіту болып табылады.

Міндеті - ҚМГ мүдделі тұлғаларын (стейкхолдерлерін) ҚМГ қаржылық жағдайы және оның өткен 2024 жылғы қаржылық-шаруашылық қызметінің нәтижелері туралы толық және анық ақпаратпен қамтамасыз ету болып табылады.

2. Экономикалық әсері

Қаржылық есептілік ҚМГ-нің мүліктік жай-күйін, қаржылық орнықтылығын және төлем қабілеттілігін бағалауға арналған ақпаратты қамтиды. Қаржылық есептілікті талдау қаржы ресурстарына қажеттілікті анықтауға, капитал құрылымының тиімділігін бағалауға, ҚМГ қызметінің қаржылық нәтижелерін болжауға, сондай-ақ ҚМГ қаржы ресурстарын және қаржы-шаруашылық қызметін басқарумен байланысты басқа да міндеттерді шешуге мүмкіндік береді.

3. Мәселенің қысқаша сипаттамасы

«Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасы № 415-ІІ Заңының (бұдан әрі – **АҚ туралы заң**) 35-бабы 2-тармағының 1) тармақшасының негізінде акционерлердің жыл сайынғы жалпы жиналысында акционерлік қоғамның аудиттелген жылдық қаржылық есептілігі бекітіледі.

АҚ туралы заңның 76-бабының 3-тармағына және «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамы Жарғысының 17-бабы 143-тармағына сәйкес, «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ акционерлерінің жылдық жалпы жиналысының 2023 жылғы 30 мамырдағы шешімімен (№2/2023 хаттама, №5 мәселе) бекітілген және 2024 жылғы 28 мамырдағы жылдық жалпы жиналыстың шешімімен (№1/2024 хаттама, №8 мәселе) (бұдан әрі – **ҚМГ Жарғысы**) енгізілген өзгерістер мен толықтыруларды ескере отырып, жылдық қаржылық есептілікті ҚМГ Директорлар кеңесі ҚМГ Акционерлерінің жылдық жалпы жиналысының қарауына шығару күніне

дейін 30 күннен кешіктірмей, алдын ала бекітуі тиіс, ал ҚМГ Акционерлерінің жылдық жалпы жиналысы ҚМГ-нің аудиттелген жылдық қаржы есептілігін түпкілікті бекітеді.

АҚ туралы заңның 36-бабының 1-тармағының 7) тармақшасына, ҚМГ Жарғысының 12-бабы 98-тармағының 12) тармақшасына сәйкес, ҚМГ акционерлерінің жалпы жиналысының айрықша құзыретіне аудиттелген жылдық қаржылық есептілікті бекіту жатады.

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Акционерлерінің жалпы жиналысының шешімімен (2022 жылғы 2 желтоқсандағы №66/22 хаттама) бекітілген «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамы Акционерлерінің жалпы жиналысы туралы ереженің 7-тарауының 32-тармағының 13) тармақшасында ҚМГ Акционерлерінің жалпы жиналысының айрықша құзыретіне Қоғамның шоғырландырылған және жеке жылдық қаржылық есептілігін бекіту жататыны көзделген.

ҚМГ Акционерлерінің жылдық жалпы жиналысының қарауына ҚМГ-нің 2024 жылғы аудиттелген шоғырландырылған және аудиттелген жеке жылдық қаржылық есептіліктерін (бұдан әрі – **ҚМГ қаржылық есептілігі**) бекіту туралы мәселе шығарылады.

ҚМГ қаржылық есептілігі Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына және Қазақстан Республикасының бухгалтерлік есеп және есептілік туралы заңнамасына сәйкес дайындалды.

ҚМГ қаржылық есептілігінің аудитін «Эрнст энд Янг» ЖШС аудиторлық компаниясы жүргізді, ол ҚМГ-нің барлық дауыс беретін акцияларына иелік ететін тұлғаның 2022 жылғы 20 қаңтардағы шешіміне (№05/22 хаттама, № 2 мәселе) сәйкес ҚМГ-нің сыртқы аудитторы ретінде айқындалды (бұдан әрі – **Аудитор**).

Аудитордың пікірінше, ҚМГ қаржылық есептілігі барлық маңызды аспектілерде оның 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдайын, сондай-ақ ҚМГ қаржылық нәтижелерін және халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес 2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдағы ҚМГ ақшалай қаражатының қозғалысын нақты көрсетеді.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ҚМГ шоғырландырылған қаржылық есептілігінің деректері негізінде 2024 жылдың қорытындысы бойынша ҚМГ таза пайдасы 1.094.247 миллион теңгені құрады.

ҚМГ-нің 2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдағы қаржылық нәтижелері мен ақша қаражаттарының қозғалысы туралы толығырақ ақпарат осы мәселе бойынша шешім жобасына қосымшаларда берілген.

ҚМГ-нің 2024 жылғы шоғырландырылған жылдық қаржылық есептілігі ҚМГ Басқармасының 2025 жылғы 5 наурыздағы шешімімен (№9 хаттама, №1 мәселе) мақұлданған және ҚМГ Директорлар кеңесінің 2025 жылғы 19 наурыздағы шешімімен алдын ала бекітілген (№7/2025 хаттама, №6 мәселе).

ҚМГ-нің 2024 жылғы жеке жылдық қаржылық есептілігі ҚМГ Басқармасының 2025 жылғы 15 сәуірдегі шешімімен (№17 хаттама, №1 мәселе) мақұлданған және ҚМГ Директорлар кеңесінің 2025 жылғы 24 сәуірдегі шешімімен алдын ала бекітілген (№7/2025 хаттама, №6 мәселе).

4. Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкестігі

ҚМГ-нің қаржылық есептілігін бекіту туралы мәселе бойынша шешім қабылдау Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейді.

5. Негізгі проблемалар, тәуекелдер, шешім қабылданған немесе қабылданбаған жағдайда мүмкін болатын салдар

Осы мәселе бойынша оң шешім қабылдау тәуекелдерге әкеп соқпайды, ҚМГ мүдделеріне барынша сәйкес келеді және ҚМГ-ге зиян немесе залал келтірмейді.

ҚМГ Акционерлерінің жылдық жалпы жиналысы осы мәселе бойынша оң шешім қабылдамаған жағдайда, Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасының, оның ішінде жылдық қаржылық есептілікті жариялау тәртібі мен мерзімдеріне қатысты талаптарының бұзылу қаупі бар, бұл ҚМГ-ні жауапқа тартуға әкеп соғады.

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ
Акционерлерінің жылдық жалпы жиналысының шешімі

**«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ 2024 жылғы таза кірісін бөлу тәртібі және
«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ бір жай акциясына есептегендегі дивиденд мөлшері
туралы**

«Акционерлік қоғамдар туралы» 2003 жылғы 13 мамырдағы №415-ІІ Қазақстан Республикасы Заңы 23-бабының 1-тармағына, 35-бабы 2-тармағының 2) тармақшасына, 36-бабы 1-тармағының 8) тармақшасына, «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Акционерлерінің жылдық жалпы жиналысының 2024 жылғы 28 мамырдағы (№1/2024 хаттама, №8 мәселе) шешімімен енгізілген өзгерістермен бірге «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Акционерлерінің жылдық жалпы жиналысының 2023 жылғы 30 мамырдағы (№2/2023 хаттама, №5 мәселе) шешімімен бекітілген «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғам Жарғысының 9-бабының 47 және 48-тармақтарына, 12-бабы 98-тармағының 13) тармақшасына, «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ барлық дауыс беретін акцияларын иеленетін тұлғаның 2022 жылғы 27 қазандағы шешімімен («Самұрық-Қазына» АҚ Басқармасы отырысының №59/22 хаттамасы, №7 мәселе) бекітілген «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Дивидендтік саясатының 3-тарауының 3.1-тармағына, 5-тарауының 5.1, 5.8-тармақтарына, «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ барлық дауыс беретін акцияларын иеленетін тұлғаның 2022 жылғы 2 желтоқсандағы шешімімен («Самұрық-Қазына» АҚ Басқармасы отырысының №66/22 хаттамасы, №5 мәселе) бекітілген «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамы Акционерлерінің жалпы жиналысы туралы ереженің 5-тарауы 16-тармағының 2) тармақшасына, 7-тарауы 32-тармағының 14) тармақшасына, бөлуге ұсынылатын дивидендтер мөлшері туралы «ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ Директорлар кеңесінің 2025 жылғы 24 сәуірдегі шешіміне (№7/2025 хаттама, №7 мәселе) сәйкес,

ұсынылған материалдарды қарап «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Акционерлерінің жалпы жиналысы

ШЕШТІ:

1. Мыналар бекітілсін:

1) «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ (мына мекенжай бойынша орналасқан: Z05H9E8, Астана қаласы, Есіл ауданы, Дінмұхмадед Қонаев көшесі, 8-ғимарат, т.е.б. 1, БСН 020240000555, «Қазақстанның Халық банкі» АҚ-тағы ЖСК KZ356010111000002033, SWIFT (БСК): HSBKKZKX) есепті қаржылық 2024 жыл үшін 1 094 438 000 000 (бір триллион тоқсан төрт миллиард төрт жүз отыз сегіз миллион) теңге мөлшеріндегі шоғырландырылған таза кірісін бөлудің келесі тәртібі:

300 001 855 903,03 (үш жүз миллиард бір миллион сегіз жүз елу бес мың тоғыз жүз үш) теңге 3 (үш) тиын мөлшеріндегі сома «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ акционерлеріне дивидендтер төлеуге жіберу;

қалған 794 436 144 096,97 (жеті жүз тоқсан төрт миллиард төрт жүз отыз алты миллион бір жүз қырық төрт мың тоқсан алты) теңге 97 (тоқсан жеті) тиын мөлшеріндегі сома ҚМГ иелігінде қалдыру;

2) «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ бір жай акциясына есептегендегі 2024 жылға дивиденд мөлшері – 491,71 (төрт жүз тоқсан бір) теңге 71 (жетпіс бір) тиын.

2. 2025 жылғы 30 мамырдағы 00 сағат 00 минутындағы жағдай бойынша 2024 жылдың қорытындылары бойынша дивиденд алуға құқығы бар «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ акционерлерінің тізімі бекітілсін.

3. 2024 жылға «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ жай акциялары бойынша дивидендтер төлеуді бастау күні 2025 жылғы 24 маусымға белгіленсін.

4. 2024 жылдың қорытындылары бойынша «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ жай акциялары бойынша дивидендтер төлеу осы шешім қабылданған күннен кейінгі күннен бастап күнтізбелік 90 (тоқсан) күннен кешіктірмей «Бағалы қағаздардың орталық депозитарийі» АҚ атынан дербес және төлем агенті арқылы белгіленген тәртіппен «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ акционерлерінің шотына ақшамен аудару арқылы жүргізілсін.

Төраға

Хатшы

Д. Шарипов

**«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ
Акционерлерінің жылдық жалпы
жиналысының
2025 жылғы 29 мамырдағы
№ _____ шешімінің жобасына
қосымша**

**«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ 2024 жылғы таза кірісін бөлу тәртібі және
«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ бір жай акциясына есептегендегі дивиденд
мөлшері туралы» мәселе бойынша түсіндірме жазба**

Астана қ.

2025ж. «_____» _____

1. Мақсаты мен міндеті.

Қазақстан Республикасы заңнамасының және «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ (бұдан әрі – **ҚМГ**) Акционерлерінің жылдық жалпы жиналысының 2024 жылғы 28 мамырдағы шешімімен (№1/2024 хаттама, №8 мәселе) енгізілген өзгерістерімен ҚМГ Акционерлерінің жылдық жалпы жиналысының 2023 жылғы 30 мамырдағы шешімімен (№2/2023 хаттама, № 5 мәселе) бекітілген «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамы жарғысының (бұдан әрі – **ҚМГ Жарғысы**) талаптарын орындау үшін «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ 2024 жылғы таза кірісін бөлу тәртібін және ҚМГ бір жай акциясына есептегендегі дивиденд мөлшерін бекіту.

2. Экономикалық нәтиже

Экономикалық нәтижеге «Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасының 2003 жылғы 13 мамырдағы №415-ІІ Заңының (бұдан әрі – **АҚ туралы Заң**) талаптарын және ҚМГ Акционерлерінің жылдық жалпы жиналысының шешімін орындау жолымен қол жеткізіледі.

3. Қысқаша сипаттамасы

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ барлық дауыс беретін акцияларын иеленетін тұлғаның 2022 жылғы 27 қазандағы шешімімен бекітілген («Самұрық-Қазына» АҚ (бұдан әрі – **Қор**) Басқармасы отырысының №59/22 хаттамасы, №7 мәселе) «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Дивидендтік саясатына (бұдан әрі – **Дивидендтік саясат**) сәйкес дивидендтер мөлшері EBITDA-ға Таза қарыз (жалпы қарыз минус ақша қаражаты және олардың баламалары минус банк салымдары (қысқа

мерзімді және ұзақ мерзімді)) көрсеткішімен айқындалатын ҚМГ борыштық жүктемесінің деңгейіне байланысты өткен қаржы жылы үшін ҚМГ-нің шоғырландырылған бос ақша ағыны негізінде есептеледі.

2024 жылдың қорытындысы бойынша «Таза қарыз/EBITDA» көрсеткіші 0,5 деңгейінде қалыптасты. Дивидендтік саясатқа сәйкес ҚМГ Бос ақша ағынының кемінде 50% мөлшерін бөлу үшін бар күш-жігерін салуға тиіс. 2024 жылдың қорытындылары бойынша Дивидендтік саясатқа сәйкес есептелген ҚМГ бос ақша ағыны 1 145 896 млн теңгені құрады.

ҚМГ акцияларын шығару проспектісіне сәйкес 2022 жылғы желтоқсанда өткен IPO аясында ҚМГ дивидендтік төлемдерінің мөлшері бойынша бағдар мұнай бағасы бір баррель үшін кемінде 70 АҚШ доллары деңгейінде сақталған жағдайда 200-250 млрд теңгеден кем емес деңгейде мәлімделді.

Сонымен қатар, 2025 жылғы сәуірдегі жағдай бойынша Brent маркалы мұнайдың орташа бағасы бір баррель үшін шамамен 66 АҚШ долларын құрайды. Өз кезегінде, Brent маркалы мұнай фьючерстерінің бағасы бір баррель үшін шамамен 63 АҚШ долларын құрайды.

Бұл ретте, Дивидендтік саясатқа сәйкес дивидендтердің ұсынылатын мөлшерін айқындау кезінде ҚМГ Директорлар кеңесі қажет деп санайтын кез келген факторларды, оқиғалар мен іс-әрекеттерді, соның ішінде, бірақ онымен шектелмейді:

- ҚМГ-нің болашақта күрделі салымдар мен инвестициялық жобаларға арналған шығындарды қаржыландыруға қажеттілігін;
- қарызға қызмет көрсету қажеттілігін;
- қаржылық тұрақтылықты және инвестициялық деңгейдегі кредиттік рейтингтерді сақтау үшін ақша қаражатының жеткілікті деңгейін ұстап тұру қажеттілігін;
- және басқаларды ескеруге құқылы.

Жоғарыда баяндалғанның негізінде, ҚМГ Басқармасы дивидендтер төлеуге 350 001 148 354,38 (үш жүз елу миллиард бір миллион бір жүз қырық сегіз мың үш жүз елу төрт) теңге 38 (отыз сегіз) тиынды жіберуді ұсынды.

Бұл ретте, 2024 жылдың қорытындысы бойынша 2025 жылғы 24 сәуірде ҚМГ Директорлар кеңесі дивидендтер төлеуге 300 001 855 903,03 (үш жүз миллиард бір миллион сегіз жүз елу бес мың тоғыз жүз үш) теңге 3 (үш) тиынды жіберуді ұсынды (№7/2025 хаттама, № 7 мәселе).

Дивидендтер бөлуді ҚМГ-нің бір жай акциясы есебінен жүргізу ұсынылып отыр. ҚМГ-нің айналыстағы акцияларының саны – 610 119 493 дана. Бір акцияға дивиденд мөлшері дөңгелектеуді есепке алып 491,71 теңгені құрайды, бөлу сомасы 300 001 855 903,03 (үш жүз миллиард бір миллион сегіз жүз елу бес мың тоғыз жүз үш) теңге 3 (үш) тиыны құрайды.

ҚМГ-нің 2024 жылғы шоғырландырылған аудиттелген қаржылық есептілігіне сәйкес таза кіріс 1 094 438 000 000 (бір триллион тоқсан төрт миллиард төрт жүз отыз сегіз миллион) теңгені құрады.

Осылайша, жоғарыда аталғанды ескеріп, ҚМГ-нің 2024 жылғы таза пайдасын келесі тәртіппен бөлу ұсынылады:

1) ҚМГ-нің 300 001 855 903,03 (үш жүз миллиард бір миллион сегіз жүз елу бес мың тоғыз жүз үш) теңге 3 (үш) тиын мөлшеріндегі таза кірісінің бір бөлігін ҚМГ акционерлеріне дивидендтер төлеуге жіберу;

2) ҚМГ акционерлеріне дивидендтер төлегеннен кейін қалған ҚМГ-нің 2024 жылғы таза кірісінің бір бөлігін ҚМГ иелігінде қалдыру;

Бір жай акцияға есептегендегі 2024 жылға арналған дивидендтің мөлшерін 491,71 теңге деп бекіту ұсынылып отыр.

«Бағалы қағаздар рыногы туралы» Қазақстан Республикасының 2003 жылғы 2 шілдедегі № 461-ІІ Заңына сәйкес «Бағалы қағаздардың орталық депозитарийі» АҚ Қазақстан Республикасының аумағында бағалы қағаздарды ұстаушылар тізілімдерінің жүйесін жүргізу жөніндегі қызметті жүзеге асыратын жалғыз ұйым болып табылатынын, сондай-ақ көптеген миноритарлық акционерлердің болуын назарға ала отырып, ҚМГ акциялары бойынша дивидендтер төлеуді төлем агенті арқылы да жүзеге асыру орынды. Мәселен, Қорға, Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігіне және Қазақстан Республикасының Ұлттық банкіне дивидендтер төлеу ҚМГ-ден тікелей, ал миноритарлық акционерлерге дивидендтер төлеу – төлем агенті арқылы жүзеге асырылуы мүмкін.

4. Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкестігі

Қазақстан Республикасының заңнамасы қолданылады, қаралып отырған мәселе оған сәйкес келеді.

5. Шешім қабылданған немесе қабылданбаған жағдайда негізгі проблемалар, тәуекелдер, ықтимал салдар.

Осы мәселе бойынша оң шешім қабылдау тәуекелдерге әкеп соқпайды, ҚМГ мүдделеріне барынша сәйкес келеді және ҚМГ-ге зиян не залалын тигізбейді.

Шешім қабылданбаған жағдайда АҚ туралы Заң мен ҚМГ Жарғысы ережелерінің бұзылу қаупі бар.

**«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ акционерлерінің
Жылдық жалпы жиналысының шешімі**

**Акционерлердің 2024 жылы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ мен оның лауазымды
тұлғаларының іс-қимылдарына жазған өтініштері және оларды қарау
қорытындылары туралы»**

«Акционерлік қоғамдар туралы» 2003 жылғы 13 мамырдағы №415-ІІ Қазақстан Республикасы Заңының 35-бабы 2-тармағының 3) тармақшасына, 36-бабы 1-тармағының 18) тармақшасына, «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ акционерлерінің жалпы жиналысының 2023 жылғы 30 мамырдағы шешімімен (№2\2023 хаттама, №5 мәселе) бекітілген, «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ акционерлерінің жылдық жалпы жиналысының 2024 жылғы 28 мамырдағы шешімімен (№1/2024 хаттама, №8 мәселе) өзгерістер мен толықтырулар енгізілген «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамы Жарғысының 12-бабы 98-тармағының 27) тармақшасына, «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ-ның барлық дауыс беретін акцияларына иелік ететін тұлғаның 2022 жылғы 2 желтоқсандағы шешімімен (№66/22 хаттама, №5 мәселе) бекітілген «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамы акционерлерінің жалпы жиналысы туралы ереженің 5-тарауы 16-тармағының 3) тармақшасына, 7-тарауының 32-тармағының 36) тармақшасына сәйкес,

ұсынылған материалдарды қарап, «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ акционерлерінің жалпы жиналысы

былай деп ШЕШТІ:

Акционерлердің 2024 жылы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ және оның лауазымды адамдарының іс-қимылдарына жазған өтініштері және оларды қарау қорытындылары туралы ақпарат осы шешімнің қосымшасына сәйкес назарға алынсын.

Төраға

Хатшы

Д. Шәріпов

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ
акционерлерінің жылдық жалпы
жиналысының 2024 жылғы
«__» мамырдағы (№__ хаттама)
күн тәртібінің №3 мәселесі
бойынша шешімге қосымша

Акционерлердің 2024 жылы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ мен оның лауазымды тұлғаларының іс-әрекеттері туралы өтініштерінің саны туралы ақпарат

2024 жылы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ атына «Самұрық-Қазына» АҚ-дан және «Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі» РММ-дан әр түрлі тақырыпта 1084 хат келіп түсті, оның ішінде 1077 хат – Қордан (оның 18-і хатың мазмұнын Қорғаның ҚМГ мен оның лауазымды тұлғаларының іс-әрекеттері туралы өтініштер ретінде түсінуге болады) және 7 хат – ҰБ-дан (оның 1 хатың мазмұнын ҰБ-дан ҚМГ мен оның лауазымды тұлғаларының іс-әрекеттері туралы өтініші ретінде түсінуге болады).

Қоғамның басқа акционерлерінен Қоғамның және оның лауазымды тұлғаларының іс-қимылдары туралы өтініштер түскен жоқ.

№	Акционердің атауы	2024 жылы көрсетілген адресаттардан келген хаттар саны	2024 жылы ҚМГ және лауазымды тұлғалардың іс-әрекеттері туралы өтініштер саны
1	2	3	4
1.	«Самұрық-Қазына» АҚ	1077	18
2.	«Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі» РММ	7	1
3.	«Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі» ММ	0	0
4.	Миноритарлық акционерлер	0	0
	Барлығы:	1084	19

Осылайша, ҚМГ акционерлерінің 2024 жылы ҚМГ және оның лауазымды тұлғаларының іс-қимылдары туралы өтініштерінің жалпы саны – 19.

Аталған өтініштердің барлығы ҚМГ-да қаралды және олар бойынша белгіленген тәртіппен жауаптар берілді, немесе жүйелі негізде ақпаратты ұсыну Қоғамның бақылауында болады. Бұл ақпарат төмендегі кестеде толығырақ берілген.

2024 жылы ҚМГ және лауазымды тұлғалардың іс-әрекеттері туралы өтініштер

№	Өтініштің нөмірі мен күні	Өтініштің қысқаша мазмұны	Жауаптың нөмірі мен күні	Жауаптың қысқаша мазмұны:
1	2	3	4	5
1	04.01.2024ж. №06-3.2-13-06-3/29 04.01.2024ж. кіріс №95-24	2021 жылы сатып алу процесінде ақшалай қаражатты тиімді пайдаланбаған «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ-ға қатысты Астана қаласы сотының азаматтық істер жөніндегі сот алқасының кінәлілерге қатысты тиісті ден қою шараларын қабылдау және бұдан былай мұндай фактілерге жол бермеу үшін жеке ұйғарымын жіберу туралы.	09.01.2024ж. №10/160	ҚМГ Қорға 2022 жылдан бастап «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ басшылығы өзгергені, тиісті сатып алуға бастамашы болған бюджеттік бағдарламалар әкімшілерімен жасалған еңбек шарттары бұзылғаны, 02.11.2022ж. сатып алуды жариялау кезінде Сатып алуды жүзеге асыру тәртібінің нормаларын бұзғаны үшін «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ сатып алу бөлімінің бастығына қатысты сөгіс түрінде тәртіптік жаза қолданылғаны туралы жауап жолдады.
2	09.01.2024ж. №03-1-03-03-1/84 09.01.2024ж. кіріс №1597,11	«АМӨЗ» ЖШС, «ПМХЗ» ЖШС және «ПКОП» ЖШС-да өнімдерді өндіруді, сақтауды, әкетуді бақылау және қауіпсіздік жүйесі мен өзге де технологиялық процестер аудитінің қорытындылары бойынша берілген жұмыс тобының ұсынымдарын орындау бойынша Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің Бірінші орынбасарының 04.01.2024ж. №11-19/07-1121 тапсырмасының 1.5 тармағын ҚМГ-ның орындамағаны үшін кінәлі адамдарды тәртіптік жауапкершілікке тарту қажеттілігі туралы.	30.01.2024ж. №25/750	ҚМГ Қорға жұмыс тобының ұсынымдарын ҚМГ-ның уақтылы орындағанын ескере отырып, ҚМГ лауазымды адамдары тарапынан кінәлі іс-әрекеттер болмаған, тиісінше оларды тәртіптік жауапкершілікке тартуға негіз жоқ деген жауап жолдады.
3	19.01.2024ж. №04-1-09-04/330 19.01.2024ж. кіріс №841-24	№29-5-Н нұсқамаға және №29-Қ аудиторлық қорытындыға сәйкес, Жекешелендірудің 2016-2020 жылдарға арналған кешенді жоспарын іске асыру кезінде бұзушылықтарға, оның ішінде 2016 жылы «Делойт ТСФ» ЖШС және «Nalyk Finance» АҚ компаниялары консорциумы тұлғасындағы тәуелсіз консультантты тартуға қаражаттың негізсіз жұмсалыуына жол берген лауазымды тұлғалардың	24.01.2024ж. №18/521	ҚМГ Қорға Жекешелендірудің 2016-2020 жылдарға және 2021-2025 жылдарға арналған кешенді жоспарларының бұзылуына жол берген ҚМГ лауазымды адамдарын (жауапты қызметкерлерін) жауапкершілікке тарту мүмкін емес, өйткені ҚР ЕК 66-бабының 2-тармағына сәйкес тәртіптік теріс қылық жасалған

№	Өтініштің нөмірі мен күні	Өтініштің қысқаша мазмұны	Жауаптың нөмірі мен күні	Жауаптың қысқаша мазмұны:
1	2	3	4	5
		(жауапты қызметкерлердің) жауапкершілігін қарау туралы ақпарат беру қажеттілігі туралы		күннен бастап 6 ай өткеннен кейін, ал ҚР заңдарында белгіленген жағдайларда немесе жұмыс берушінің қаржы-шаруашылық қызметіне ревизия жүргізу немесе тексеру нәтижелері бойынша тәртіптік теріс қылық анықталған жағдайларда – қызметкер тәртіптік теріс қылық жасаған күннен бастап 1 жыл өткеннен кейін тәртіптік жаза қолдануға болмайды (көрсетілген мерзімдер аяқталды), бұдан басқа, 2016 жылы «Делойт ТСФ» ЖШС және «Haluk Finance» АҚ компаниялары консорциумы тұлғасындағы тәуелсіз консультанттарды тарту туралы шешім қабылдаған жауапты лауазымды тұлғалар ҚМГ-мен еңбек қатынастарында емес деген жауап жолдады.
4	15.02.2024ж. №04-01-04/858 15.02.2024ж. кіріс №13856,2	№29-5-Н нұсқаманың 1-тармағы 1) тармақшасының тиісінше орындалмауы – қаржылық бұзушылықтар мен активтерді тиімсіз пайдалану фактілері үшін кінәлі тұлғалардың жауапкершілігін қарау туралы деректердің ұсынылмауы туралы.	16.02.2024ж. №18/1247	ҚМГ Қорға 2016-2020 жылдарға және 2021-2025 жылдарға арналған Жекешелендірудің кешенді жоспарларын іске асыру кезінде бұзушылықтарға жол берген ҚМГ лауазымды адамдарының (жауапты қызметкерлерінің) жауапкершілігін қарау бөлігіндегі №29-6-Н нұсқамаға жауап ретінде ҚМГ (24.01.2025ж. №18/521 хатпен) Жекешелендірудің 2016-2020 жылдарға және 2021-2025 жылдарға арналған кешенді жоспарларының бұзылуына жол берген ҚМГ лауазымды адамдарын (жауапты қызметкерлерін)

№	Өтініштің нөмірі мен күні	Өтініштің қысқаша мазмұны	Жауаптың нөмірі мен күні	Жауаптың қысқаша мазмұны:
1	2	3	4	5
				жауапкершілікке тарту мүмкін емес, өйткені ҚР ЕК 66-бабының 2-тармағына сәйкес тәртіптік теріс қылық жасалған күннен бастап 6 ай өткеннен кейін, ал ҚР заңдарында белгіленген жағдайларда немесе жұмыс берушінің қаржы-шаруашылық қызметіне ревизия жүргізу немесе тексеру нәтижелері бойынша тәртіптік теріс қылық анықталған жағдайларда – қызметкер тәртіптік теріс қылық жасаған күннен бастап 1 жыл өткеннен кейін тәртіптік жаза қолдануға болмайды (көрсетілген мерзімдер аяқталды), бұдан басқа, 2016 жылы «Делойт ТСФ» ЖШС және «Haluk Finance» АҚ компаниялары консорциумы тұлғасындағы тәуелсіз консультанттарды тарту туралы шешім қабылдаған жауапты лауазымды тұлғалар ҚМГ-мен еңбек қатынастарында емес деп хабарлағаны туралы жауап жолдады. ЖАП 08.02.2024ж. №2-1-10/302 хатпен ҚМГ атына ҚМГ лауазымды адамдарының (жауапты қызметкерлерінің) жауапкершілігін қарау бөлігінде №29-6-Н нұсқаманың 1-тармағының 1) тармақшасының орындалуын бақылаудан алынғаны туралы хабарлады.
5	01.03.2024ж. №06-3.2-13-02/1242	Мемлекет басшысының 02.09.2023ж. Қазақстан халқына Жолдауын іске асыру жөніндегі шаралар туралы кеңесте берілген «Самұрық-Қазына» АҚ	06.03.2024ж. №34/1838	ҚМГ Қорға (тапсырманы орындау үшін) ҚМГ ҚМГ ЕТҰ атына 05.03.2024ж. №34/1793 хат жібергені, оның орындалуы

№	Өтініштің нөмірі мен күні	Өтініштің қысқаша мазмұны	Жауаптың нөмірі мен күні	Жауаптың қысқаша мазмұны:
1	2	3	4	5
	01.03.2024ж. кіріс №14269,4	Басқарма төрағасы хаттамалық тапсырмасының (№91-р хаттама) 9-тармағының орындалмағаны туралы		ҚМГ бақылауында болғаны және ҚМГ ЕТҰ оны 07.03.2024ж. орындағаны туралы жауап жолдады.
6	11.03.2024ж. №03-4-02-03-1/1410 11.03.2024ж. кіріс №3231-24,2	ҚР Премьер-Министрі Әкімшілігі алаңындағы кеңестерде Қор тобының ұстанымын қалыптастыру мақсатында «Экономиканы ырықтандыру жөніндегі шаралар туралы» Президент Жарлығының жобасына енгізілген бастамаларды іске асырған жағдайда, қаржы-шаруашылық қызметке және ықтимал тәуекелдерге әсерді бағалау туралы тапсырманы ҚМГ-ның орындамауы туралы.	15.03.2024ж. №24/2159	ҚМГ Қорға «Экономиканы ырықтандыру жөніндегі шаралар туралы» Президент Жарлығының жобасына, ҚМГ пікірінше, енгізу қажет болатын ұсыныстарымен жауап жолдады.
7	11.03.2024ж. №26-09-18/283 11.03.2024ж. кіріс №3446-24	Валюталық шартқа немесе шетел банкіндегі шотқа шот нөмірін беру туралы өтінішпен жүгіну мерзімі бөлігінде ҚМГ-ның «Валюталық реттеу және валюталық бақылау туралы» Қазақстан Республикасы Заңының ықтимал бұзылуы бойынша түсініктемелер беру қажеттілігі туралы	13.03.2024ж. №28/2016	ҚМГ ҰБ Орталық филиалына валюталық шартқа немесе шетел банкіндегі шотқа есептік нөмір беруге өтініш жасау мерзімінің ҚМГ тарапынан бұзылмағаны туралы негіздеме жауап жолдады.
8	28.03.2024ж. №06-3.1-09-06-3.1/173 28.03.2024ж. кіріс №3074-24,3	Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің Павлодар облысына жұмыс сапарының қорытындылары бойынша хаттаманың 4.3-тармағында көзделген ҚМГ-ның отандық компаниялардан жарылыс қаупі жоғары санаттағы объектілерге техникалық қызмет көрсетумен, пайдаланумен, күрделі немесе ағымдағы жөндеу өткізумен байланысты тауарларды, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтерді сатып алу бойынша ұсыныстар беруіне қатысты тапсырманы (12.03.2024ж. №11-09/09-165 тапсырма) ҚМГ-ның орындамағаны (28.03.2024ж. жағдай бойынша) туралы.	01.04.2024ж. №25/2539	ҚМГ мемлекеттік органдарға (ҚР Қаржымині және БҚДА), «Атамекен» ҰКП-ға және Қорға Сатып алуды жүзеге асыру тәртібіне өзгерістер енгізу бойынша ұсыныстарымен және тиімсіз сатып алу нәтижелерімен жауап жолдады.

№	Өтініштің нөмірі мен күні	Өтініштің қысқаша мазмұны	Жауаптың нөмірі мен күні	Жауаптың қысқаша мазмұны:
1	2	3	4	5
9	17.05.2024ж. №01-4-08-01-4/2885 17.05.2024ж. кіріс №6867-24	«Батуми мұнай терминалы» ЖШҚ-дағы қызметтік тексеру қорытындылары туралы Қорға хабарлама беру туралы тапсырманы белгіленген мерзімде ҚМГ-ның орындамағаны туралы.	21.05.2024ж. №22/3928	ҚМГ Қорға «ҚазТрансОйл» АҚ жұмыс тобы жүргізген қызметтік тексеру қорытындылары бойынша есепті қоса бере отырып және ҚМГ мамандарының қатысуымен «Батуми мұнай терминалы» ЖШҚ тексеру нәтижелері бойынша материалдар кәсіпорын басшылығы тарапынан қорытындыға қол қою рәсімі аяқталғаннан кейін Қорға жіберілетінін көрсете отырып жауап жолдады.
10	10.06.2024ж. №01-4-07-01-4/3505 10.06.2024ж. кіріс №6867-24,2	ҚМГ-ның 21.05.2024ж. шығыс №22/3928 жауап хатына хатына сәйкес, ҚМГ-ның 28.03.2024 №74 бұйрығына сәйкес жүргізілген «Батуми мұнай терминалы» ЖШҚ-да қызметтік тексеру қорытындыларының (атап айтқанда, ҚМГ мамандарының қатысуымен жүргізілген тексеру нәтижелері бойынша материалдар басшылық тарапынан қорытындыға қол қою рәсімі аяқталғаннан кейін) Қорға ұсынылмағаны туралы.	18.06.2024ж. №22/402-ҚБП	ҚМГ Қорға сәйкесінше жауап жолдады.
11	25.06.2024ж. №01-1-08-03-1/3938 25.06.2024ж. кіріс №9228-24	Қорға тікелей келіп түскен «Орал Ойл энд Газ» ЖШС 17.06.2024ж. №12/279 хаттың («Рожков» газконденсатты кен орнын уақтылы пайдалануға беруге байланысты және түпкілікті шешім қабылдау мақсатында барлық тәуекелдер мен салдарларды бағалау үшін орталық операторлық салу бойынша қосымша жұмыс көлемін берудің «Орал Ойл энд Газ» ЖШС ұсынатын нұсқаларының барлық ықтимал теріс құқықтық салдары бойынша түсініктемелер беру сұрауын қамтитын) ҚМГ-ға жіберілгені туралы және Қордың ҚМГ-дан осы хат неге ҚМГ арқылы	02.07.2024ж. №14/5261	ҚМГ Қорға «Орал Ойл энд Газ» ЖШС бас директорымен ҚМГ корпоративтік орталығын айналып өтіп, Қорға кез келген хат-хабарды жіберуге жол бермеу бойынша түсіндіру жұмыстары жүргізілгені туралы жауап жолдады.

№	Өтініштің нөмірі мен күні	Өтініштің қысқаша мазмұны	Жауаптың нөмірі мен күні	Жауаптың қысқаша мазмұны:
1	2	3	4	5
		емес, тікелей Қорға жіберілгеніне түсініктеме сұратуы туралы.		
12	24.07.2024ж. №01-1-08-03-1/4637 24.07.2024ж. кіріс №9228-24,2	Қордың 25.06.2024ж. № 01-1-08-03-1/3938 хатында көзделген тапсырманың орындалмағаны және Қорға сапалы ақпарат беру мен ҚМГ-дан жауап беру қажеттілігі туралы.	29.07.2024ж. №14/6051	ҚМГ Қорға «Орал Ойл энд Газ» ЖШС бас директорымен ҚМГ корпоративтік орталығын айналып өтіп, Қорға кез келген хат-хабарды жіберуге жол бермеу бойынша түсіндіру жұмыстары жүргізілгені туралы қайта жауап жолдады.
13	30.07.2024ж. №07-4-08-07/4777 30.07.2024ж. кіріс №7325-24,2	«Самұрық-Қазына» АҚ Басқармасының сырттай отырысының 16.05.2024ж. шешімімен (№26/24 хаттама) бекітілген «Самұрық-Қазына» АҚ Өндірістік қауіпсіздікті басқару жүйесін дамытудың 2024 - 2028 жылдарға арналған стратегиясын (бұдан әрі – Стратегия) іске асыру бойынша қажетті шараларды ҚМГ-ның қабылдамағаны және ҚМГ-ның өндірістік қауіпсіздік саласындағы ішкі құжаттарының талаптарын бекітілген Стратегиямен сәйкестендіру қажеттілігі, оның ішінде өндірістік қауіпсіздік саласында ұзақ мерзімді нысаналы мәндерді белгілеу туралы.	15.08.2024ж. №13/6622	ҚМГ Қорға «Самұрық-Қазына» АҚ Өндірістік қауіпсіздікті басқару жүйесін дамытудың 2024 - 2028 жылдарға арналған стратегиясында көзделген өндірістік қауіпсіздікті басқару жүйесін дамытуды қадағалау метрикалары ҚМГ Басқармасы бекітетін ҚМГ компаниялар тобындағы өндірістік қауіпсіздіктің, еңбекті және қоршаған ортаны қорғаудың жай-күйін жақсарту жөніндегі жол картасының жаңа редакциясына енгізілетіні туралы қайта жауап жолдады. ҚМГ компаниялар тобындағы өндірістік қауіпсіздіктің, еңбекті және қоршаған ортаны қорғаудың жай-күйін жақсарту жөніндегі жол картасы ҚМГ Басқармасының 19.02.2025ж. шешімімен (№7 хаттама) бекітілген.
14	30.10.2024ж. №06-3.2-13-06-3/6908 31.10.2024ж. кіріс №16398-24	Заңдылықтың бұзылуын жою туралы ҚР Бас прокуратурасының 29.10.2024ж. № 2-010345-24-86686 ұсынымының 1, 2-тармақтарында көрсетілген ҚМГ компаниялар тобында сатып алу қызметі бойынша анықталған заңдылықтың бұзылуын жою	11.11.2024ж. №34/9404	ҚМГ Қорға: заңдылықтың анықталған бұзушылықтарын, оларға ықпал еткен себептер мен жағдайларды жоюға қатысты, ҚМГ және оның ЕТҰ ҚМГ ЕТҰ

№	Өтініштің нөмірі мен күні	Өтініштің қысқаша мазмұны	Жауаптың нөмірі мен күні	Жауаптың қысқаша мазмұны:
1	2	3	4	5
		жөнінде шаралар қабылдау туралы мәлімет беру туралы.		бірінші басшыларының жауапкершілігін дербестендіре отырып, қаражаттың жұмсалуды бақылауды қатаңдату бөлігінде шаралар қабылдағаны, атап айтқанда 2024 жылы ҚМГ Басқарма төрағасының тапсырмасы бойынша ББӨ, сатып алуға жауапты құрылымдық бөлімшелер басшыларының, сондай-ақ ББӨ және ҚМГ ЕТҰ сатып алуларына жетекшілік ететін CEO-1, CEO-2 дербес жауапкершілігін күшейту бөлігінде лауазымдық нұсқаулықтар өзектендірілгені; бағаларды маркетингтік талдау жөніндегі жұмысты қайта қарау, бағаларға маркетингтік талдау жүргізу үшін тапсырыс беруші ретінде ҚМГ ЕТҰ жауапкершілігін күшейту, бағаларға талдау жүргізу кезінде дайындаушы зауыттардың коммерциялық ұсыныстары негізінде сатып алынатын тауарлардың құнын айқындау, сондай-ақ үлестес тұлғалардан коммерциялық ұсыныстар қабылдау бөлігінде, тауарларға маркетингтік бағаны айқындау кезінде ҚМГ ЕТҰ Сатып алуды жүзеге асыру тәртібіне №3 қосымшаны басшылыққа алатыны; ҚР Бас прокуратурасының 29.10.2024ж. №2-010345-24-86686 заңдылықтың бұзушылықтарын жою туралы ұйғарымында көзделген барлық басқа

№	Өтініштің нөмірі мен күні	Өтініштің қысқаша мазмұны	Жауаптың нөмірі мен күні	Жауаптың қысқаша мазмұны:
1	2	3	4	5
				мәселелерді ҚМГ және оның ЕТҰ жұмысқа қабылдағаны туралы жауап жолдады.
15	13.11.2024ж. №07-4-05-07/7191 13.11.2024ж. кіріс №17199-24	«Е-Отinish» жүйесі арқылы «Самұрық-Қазына» АҚ-ға келіп түскен 07.11.2024ж. №ЖТ-2024-05889152 «Зевс Энерго» ЖШС («Жетібай» МАС, «Қаламқас» МАС, «Ақтау» БМАС, «Өзен» БМАС, «Қаражанбас» БМАС) қызметкерлерінің жұмыс берушінің өрт қауіпсіздігі саласындағы еңбек заңнамасының және нормативтік-құқықтық актілердің талаптарын бұзуына қатысты мәселелер бойынша анықталған бұзушылықтарды жою жөнінде ішкі тергеу жүргізу және нәтижелер мен ақпаратты Қорға ұсыну қажеттілігі туралы.	21.11.2024ж. №02/9703	ҚМГ Қорға «Зевс Энерго» ЖШС қызметкерлерінің өтінішіне сәйкес «ҚазТрансОйл» АҚ тарапынан «Зевс Энерго» ЖШС мердігерлік ұйымына қатысты ішкі тергеу жүргізілгені, оның нәтижелері бойынша қорытындылар мен ұсынымдар көрсетілген тиісті акт жасалғаны туралы, олар жауапқа қоса берілгені туралы жауап (қосымшамен) жолдады.
16	15.11.2024ж. №03-2.2-07-03/7257 15.11.2024ж. кіріс №17367-24	ҚМГ тарапынан технологиялық оқиғалар, жазатайым оқиғалар туралы ақпараттың уақтылы ұсынылмауы (жасырылуы), Қор басшылығы мен жетекшілік ететін департаменттерді технологиялық оқиғалар, жазатайым оқиғалар туралы, оның ішінде өндірістік процестердегі кез келген бұзушылық түрлері, экологиялық талаптардың сақталмауы және өзге де инциденттер туралы дереу (1 сағат ішінде) хабардар ету қажеттігі туралы және жазатайым оқиғалар туралы ақпарат беруге жауапты тұлғаларды белгілеу туралы.	18.11.2024ж. №13/9612	ҚМГ Қорға ҚМГ Қауіпсіздікті басқару орталығы (тәулік бойғы кезекші қызмет, smc@kmg.kz, т.789110) белгіленген тәртіппен және мерзімдерде (дереу және кезекші тәуліктердің қорытындысы бойынша) «Самұрық-Қазына» АҚ Қауіпсіздік мониторингі және басқару орталығына уақиғалар мен оқиғалар туралы ақпаратты қалыптастыру және ұсыну стандартына сәйкес Қордың қауіпсіздік департаментіне, сондай-ақ «Нысана» хабарламаларды өңдеудің электрондық жүйесіне уақиғалар мен оқиғалар туралы жедел және жиынтық ақпарат жібереді.
17	20.12.2024ж. №01-4-09-01-4/7979	«Е-otinish» платформасы арқылы «Самұрық-Қазына» АҚ атына келіп түскен «ӨзенМұнайСервис» ЖШС қызметкері Есета Ақжолұлы Таубаевтың	08.01.2025ж. №22/105	ҚМГ өтініштердің авторы Е.А. Таубаевқа, Жаңаөзен қаласының прокуратурасына және Қорға:

№	Өтініштің нөмірі мен күні	Өтініштің қысқаша мазмұны	Жауаптың нөмірі мен күні	Жауаптың қысқаша мазмұны:
1	2	3	4	5
	20.12.2024ж. кіріс №16200-24,6	«ӨзенМұнайСервис» ЖШС қызметкерлерінің заңсыз әрекеттері туралы өтініштерінде баяндалған барлық дәлелдер бойынша тексеру жүргізу және нәтижелерін Қорға ұсыну қажеттілігі туралы.		Е.А. Таубаевтың өтініштерінде баяндалған фактілер бойынша ҚМГ қызметтік тексерулер жүргізілді; бұдан басқа, «ӨзенМұнайСервис» ЖШС және ҚМГ бірнеше рет Е.А. Таубаевтың атына оның өтініштерін қарау нәтижелері туралы жауап жіберілгені (бір хат); бұрын жүргізілген тексерулердің нәтижелері бойынша «ӨзенМұнайСервис» ЖШС қызметкерлері С.И. Акмурзаев пен Р.А. Ұзақбаев еңбек тәртібін бұзғаны үшін ҚР ЕК сәйкес тәртіптік жауапкершілікке тартылғаны; жүргізілген тексерулер нәтижесінде Е.А.Таубаевтың өтініштерінде көрсетілген өзге де фактілер расталмағаны туралы жауап жолдады.
18	25.12.2024ж. №06-3.2-13-06-3/8091 26.12.2024ж. кіріс №19690-24	«KPI Inc.» ЖШС-ның Сатып алуды жүзеге асыру тәртібі мен Бақылау жүргізу қағидаларының нормалары мен талаптарын бұзуы туралы, сондай-ақ «KPI Inc.» ЖШС жүргізген ашық тендер тәсілімен №1022460 «Табандық СР4» және №1022226 «Табандық СР4» сатып алуға қатысты «ЗАМАН» мүгедектер қоғамы» ЖШС мен «PALLETY.KZ» ЖШС шағымдары бойынша орындауға міндетті болып табылатын Орталықтандырылған қызметтің хабарламасын орындамағаны (орындамауы) туралы.	26.12.2024ж. №34/10884 15.01.2025ж. №34/346	ҚМГ Қорға тапсырманы орындау мерзімін 15.01.2025ж. дейін ұзарту туралы хат жіберілді ҚМГ Қорға: «KPI Inc.» ЖШС қатысу шектеулі болатын ашық тендер тәсілімен №1060388 және №1060594 «Табандық» сатып алуды тоқтатқаны; кінәлі лауазымды тұлғаларды тәртіптік жауапкершілікке тарту мәселесі КРІ басшылығының қарауында екені (14.03.2025ж. жағдай бойынша жағдай өзгерген жоқ); «KPI Inc.» ЖШС өтінімі бойынша «PALLETY.KZ» ЖШС Қордың сенімсіз
19	31.12.2024ж. №06-3.2-13-06-3/8214 31.12.2024ж. кіріс №19690-24,2	«KPI Inc.» ЖШС-ның хабарламаны орындамағаны және қатысу шектеулі болатын ашық тендер тәсілімен №1060388 және №1060594 «Табандық» сатып алуды қайта жариялауы туралы.	15.01.2025ж. №34/346	

№	Өтініштің нөмірі мен күні	Өтініштің қысқаша мазмұны	Жауаптың нөмірі мен күні	Жауаптың қысқаша мазмұны:
1	2	3	4	5
				әлеуетті өнім беруші (өнім берушілерінің) тізбесіне енгізілгені туралы жауап жіберілді.

Қысқартулар:

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ, Қоғам, ҚМГ – «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамы;

Қор, «Самұрық-Қазына» АҚ – «Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» акционерлік қоғамы;

ҚР – Қазақстан Республикасы;

ҚР ҰА – Қазақстан Республикасы Үкіметінің Аппараты;

Қаржымині – Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі;

БҚДА – Қазақстан Республикасының Бәсекелестікті қорғау және дамыту агенттігі;

ҰБ – «Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі» республикалық мемлекеттік мекемесі;

РММ – Республикалық мемлекеттік мекеме;

ЖАП – Қазақстан Республикасының Жоғары аудиторлық палатасы;

«Атамекен» ҰКП – «Атамекен» Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы;

ЕТҰ – еншілес және тәуелді ұйымдар;

ПКОП ЖШС – «ПетроКазахстан Ойл Продактс» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі;

ПМХЗ ЖШС – «Павлодар мұнай-химия зауыты» жауапкершілігі шектеулі серіктестігі;

«KPI Inc.» ЖШС – «Kazakhstan Petrochemical Industries Inc.» / «Казахстан Петрокемикал Индастриз Инк.»/ жауапкершілігі шектеулі серіктестігі;

CEO (Chief Executive Officer) – компанияның бірінші басшысы;

CEO-1 (Chief Executive Officer-1) – компаниядағы жеке функцияға жауап беретін топ-менеджер;

CEO-2 (Chief Executive Officer-2) – ұйымдық құрылымға сәйкес бірінші басшы (CEO) қызметінен басқарудың үшінші деңгейі;

ББӘ – бюджеттік бағдарламалардың әкімшілері;

ҚР ЕК – 2015 жылғы 23 қарашадағы № 414-V Қазақстан Республикасының Еңбек кодексі;

№29-Қ аудиторлық қорытынды – Жекешелендіру саласындағы мемлекет саясатының тиімділігіне, сондай-ақ мемлекеттік органдар мен квазимемлекеттік сектор субъектілерінің Жекешелендірудің 2016 - 2020 жылдарға және 2021 - 2025 жылдарға арналған кешенді жоспарларын қалыптастыру және орындау жөніндегі қызметіне мемлекеттік аудит қорытындысы бойынша Қазақстан Республикасы Жоғары аудиторлық палатасының 21.12.2023ж. №29-Қ аудиторлық қорытындысы (аралық бағалау);

№29-6-Н нұсқама – Жекешелендіру саласындағы мемлекет саясатының тиімділігіне, сондай-ақ мемлекеттік органдар мен квазимемлекеттік сектор субъектілерінің Жекешелендірудің 2016 - 2020 жылдарға және 2021 - 2025 жылдарға арналған кешенді жоспарларын қалыптастыру және орындау жөніндегі қызметіне мемлекеттік аудит қорытындысы бойынша Қазақстан Республикасы Жоғары аудиторлық палатасының 21.12.2023ж. № 29-5-Н нұсқамасы (аралық бағалау);

Сатып алу тәртібі – «Самұрық-Қазына» АҚ Директорлар кеңесінің 03.03.2022ж. шешімімен (№193 хаттама) бекітілген «Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» акционерлік қоғамының және дауыс беретін акцияларының (қатысу үлестерінің) елу және одан көп проценті меншік немесе сенімгерлік басқару құқығында «Самұрық-Қазына» АҚ-ға тікелей немесе жанама тиесілі заңды тұлғалардың сатып алуды жүзеге асыру тәртібі;

ҚБП – қызмет бабында ғана пайдалану үшін;

БМАС – бас мұнай айдау станциясы;

МАС – мұнай өнімдерін айдау станциясы.

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ
акционерлерінің жылдық жалпы
жиналысының 2025 жылғы
«__» мамырдағы №_____
шешімінің жобасына қосымша

Акционерлердің 2024 жылы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ мен оның лауазымды
тұлғаларының іс-қимылдарына жазған өтініштері және оларды қарау
қорытындылары туралы» мәселе бойынша
түсіндірме жазба

Астана қаласы

«__» _____ 2025 жыл

1. Мақсаты мен міндеті

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ (бұдан әрі – **Қоғам, ҚМГ**) акционерлерінің жылдық жалпы жиналысында Акционерлердің 2024 жылы Қоғамның және оның лауазымды адамдарының іс-қимылдарына жазған өтініштері және оларды қарау қорытындылары туралы ақпаратты ҚМГ акционерлерін хабардар ету және Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкестігін қамтамасыз ету мақсатында қарау.

2. Экономикалық әсері

Қарастырылмаған.

3. Мәселенің қысқаша сипаттамасы

«Акционерлік қоғамдар туралы» 2003 жылғы 13 мамырдағы №415-ІІ Қазақстан Республикасы Заңының (бұдан әрі – **АҚ туралы Заң**) 35-бабы 2-тармағының 3) тармақшасына, 36-бабы 1-тармағының 18) тармақшасына, Қоғамның акционерлерінің жалпы жиналысының 2023 жылғы 30 мамырдағы шешімімен (№2\2023 хаттама, №5 мәселе) бекітілген, Қоғамның акционерлерінің жылдық жалпы жиналысының 2024 жылғы 28 мамырдағы шешімімен (№1/2024 хаттама, №8 мәселе) өзгерістер мен толықтырулар енгізілген «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамның Жарғысының (бұдан әрі – **Қоғамның Жарғысы**) 12-бабы 98-тармағының 27) тармақшасына, «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ-ның барлық дауыс беретін акцияларына иелік ететін тұлғаның 2022 жылғы 2 желтоқсандағы шешімімен («Самұрық-Қазына» АҚ Басқармасы отырысының №66/22 хаттамасы, №5 мәселе) бекітілген «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамның акционерлерінің жалпы жиналысы туралы ереженің (бұдан әрі – **АЖЖ туралы ереже**) 5-тарауы 16-тармағының 3) тармақшасына, 7-тарауының 32) тармағының 36) тармақшасына сәйкес, ҚМГ акционерлерінің жыл сайынғы жалпы жиналысында акционерлердің жалпы жиналысының айрықша құзыретіне жататын Акционерлердің Қоғамның және оның лауазымды тұлғаларының іс-қимылдарына жазған өтініштері және оларды қарау қорытындылары туралы мәселе қаралады.

2025 жылғы 10 – 11 сәуірде Қоғамның Директорлар кеңесі (№6/2025 хаттама, №2 мәселе) 2025 жылғы 29 мамырда Қоғам акционерлерінің жылдық жалпы жиналысын (бұдан әрі – **АЖЖЖ**) шақыру туралы шешім қабылдады, күн тәртібіндегі мәселелердің бірі – акционерлердің 2024 жылы ҚМГ және оның

лауазымды адамдарының іс-қимылдарына жазған өтініштері және оларды қарау қорытындылары туралы мәселе.

2024 жылы Қоғамның атына «Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» акционерлік қоғамынан (бұдан әрі – **Қор**) және «Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі» республикалық мемлекеттік мекемесінен (бұдан әрі – **ҰБ**) әр түрлі тақырыпта 1084 хат (Қордан - 1077 хат және ҰБ-дан - 7 хат) келіп түсті, оның ішінде ҚМГ және оның лауазымды тұлғаларының іс-әрекеттері туралы: Қордан 18, ҰБ-дан 1 өтініш келіп түсті.

ҚМГ акционерлерінің ҚМГ және оның лауазымды тұлғаларының іс-әрекеттері туралы 2024 жыл ішінде келіп түскен өтініштерінің жалпы саны – 19.

Аталған өтініштердің барлығы ҚМГ-да қаралып, олар бойынша белгіленген тәртіппен жауаптар берілді, немесе жүйелі негізде ақпаратты ұсыну ҚМГ бақылауында болады.

2024 жыл ішінде келіп түскен ҚМГ акционерлерінің ҚМГ және оның лауазымды тұлғаларының іс-әрекеттері туралы өтініштері туралы ақпарат *«Акционерлердің 2024 жылы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ және оның лауазымды тұлғаларының іс-әрекеттері туралы өтініштерінің саны туралы ақпарат»* қосымшасында келтірілген (осы мәселе бойынша АЖЖЖ шешімінің жобасына қосымшаны қараңыз).

Жоғарыда айтылғандардың негізінде, осы мәселені алдын ала қараған және оны Қоғам Жарғысының 11-бабы 61-тармағын орындау үшін АЖЖЖ-қа шығаруға бастамашы болған Қоғамның Директорлар кеңесінің 2025 жылғы 24 сәуірдегі шешіміне (№7/2025 хаттама, №13 мәселе) сәйкес, акционерлердің 2024 жылы ҚМГ және оның лауазымды тұлғаларының іс-қимылдарына жазған өтініштері және оларды қарау қорытындылары туралы ақпаратты осы мәселе бойынша шешімнің жобасына ұсынылған қосымшаға сәйкес назарға алу ұсынылады.

АҚ туралы Заңының 36-бабының 2-тармағына және 50-бабының 1-тармағына, Қоғам Жарғысының 11-бабының 91-тармағына және 12-бабының 99-тармағына, АЖЖЖ туралы ереженің 16-тарауы 79-тармағының сәйкес аталған мәселе бойынша шешім қабылдау үшін дауыс беруге қатысатын ҚМГ дауыс беретін акцияларының жалпы санынан жай көпшілік дауыс қажет және дауыс беру «бір акция – бір дауыс» қағидаты бойынша жүзеге асырылады.

4. Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкестігі

Шығарылатын мәселе бойынша шешім қабылдау Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейді/сәйкес келеді.

5. Шешім қабылданған және қабылданбаған жағдайдағы негізгі проблемалар, тәуекелдер, ықтимал салдар

Осы мәселе бойынша шешім қабылдау қандай да бір тәуекелдердің туындауына әкеп соқпайды.

Осы мәселе бойынша шешім қабылдамау АҚ туралы заң талаптарының орындалмау тәуекеліне әкеп соғады.

**«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ акционерлерінің
жылдық жалпы жиналысының шешімі**

**«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесі туралы ережеге өзгерістер мен
толықтырулар енгізу туралы**

«Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасының 2003 жылғы 13 мамырдағы №415-ІІ Заңының 35-бабының 2-тармағын, 36-бабы 1-тармағының 18) тармақшасын, «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Акционерлерінің жылдық жалпы жиналысының 2023 жылғы 30 мамырдағы шешімімен (№2\2023 хаттама, №5 мәселе) бекітілген, «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Акционерлерінің жылдық жалпы жиналысының 2024 жылғы 28 мамырдағы шешімімен (№1/2024 хаттама, №8 мәселе) енгізілген өзгерістермен және толықтырулармен «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамы Жарғысының 12-бабы 98-тармағының 10) тармақшасын, «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ-ның барлық дауыс беретін акцияларына иелік ететін тұлғаның 2022 жылғы 2 желтоқсандағы шешімімен («Самұрық-Қазына» АҚ Басқарма отырысының №66/22 хаттамасы, №5 мәселе) бекітілген «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамы Акционерлерінің жалпы жиналысы туралы ереженің 5-тарауының 18-тармағын, 7-тарауының 32-тармағының 22) және 25) тармақшаларын, «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Акционерлерінің жылдық жалпы жиналысының 2023 жылғы 30 мамырдағы шешімімен (№2\2023 хаттама, №6 мәселе) бекітілген, «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Акционерлерінің жалпы жиналысының 2023 жылғы 6 қарашадағы шешімімен (№5/2023 хаттама, №2 мәселе) енгізілген өзгерістермен «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» АҚ Директорлар кеңесі туралы ереженің (бұдан әрі – «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» АҚ Директорлар кеңесі туралы ереже) 7-тарауының 7.4-тармағына сәйкес,

ұсынылған материалдарды қарап, «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ акционерлерінің жалпы жиналысы

былай деп ШЕШТІ:

Осы шешімге қосымшаға сәйкес «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Акционерлерінің жылдық жалпы жиналысының 2023 жылғы 30 мамырдағы шешімімен (№2\2023 хаттама, №6 мәселе) бекітілген, «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Акционерлерінің жалпы жиналысының 2023 жылғы 6 қарашадағы шешімімен (№5/2023 хаттама, №2 мәселе) енгізілген өзгерістермен «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» АҚ Директорлар кеңесі туралы ережеге енгізілетін өзгерістер мен толықтырулар енгізілсін.

Төраға

Хатшы

Д. Шәріпов

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ
акционерлерінің жылдық жалпы
жиналысының «___» _____ 2025ж.
күн тәртібінің №__ мәселесі
бойынша шешіміне
(№_____ хаттама) қосымша

**«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ акционерлерінің жылдық жалпы жиналысының
2023 жылғы 30 мамырдағы шешімімен (№2/2023 хаттама, №6 мәселе)
бекітілген, «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ акционерлерінің жалпы жиналысының
2023 жылғы 6 қарашадағы шешімімен (№5/2023 хаттама, №2 мәселе)
өзгерістер енгізілген «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» АҚ Директорлар
кеңесі туралы ережеге өзгерістер мен толықтырулар**

1. 1-тараудың 1.3-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«1.3. ДК Қоғамның қызметіне жалпы (стратегиялық) басшылықты және Қоғамның алқалы атқарушы органының (бұдан әрі – **Басқарма**) қызметін бақылауды, сондай-ақ Қоғамның Корпоративтік басқару кодексінің ережелерін енгізуді қамтамасыз ететін, Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысына (бұдан әрі **АЖЖ** деп аталады) есеп беретін Қоғамның басқару органы болып табылады. ДК шешімдері Қазақстан Республикасының (бұдан әрі – **ҚР**) заңнамасында, Қоғамның Жарғысында, Қоғамның Корпоративтік басқару кодексінде және Ережеде айқындалған тәртіппен қабылданады.»

2. 1-тараудың 1.4-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«1.4. ДК өз қызметінде ҚР заңнамасын, оның ішінде «Акционерлік қоғамдар туралы» ҚР Заңын (бұдан әрі – **Заң**) және «Ұлттық әл-ауқат қоры туралы» ҚР Заңын (бұдан әрі – **Қор**), Қоғамның акциялары айналысқа түсетін Биржалардың: Astana International Exchange (AIX) және «Қазақстан қор биржасы» АҚ (KASE) талаптарын, Қоғамның Жарғысын, Ережесін, Қоғамның Корпоративтік басқару кодексін және Қоғамның басқа да ішкі құжаттарын, сондай-ақ Қоғамға қолданылатын Қордың құжаттарын басшылыққа алады.»

3. 1-тараудың 1.5-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«1.5. ДК Қоғам қызметіне жалпы басшылықты жүзеге асыру үшін АЖЖ алдында жауап береді. Өз құзыреті шеңберінде қабылданған АЖЖ шешімдері ДК үшін міндетті болып табылады. ДК-нің және оның комитеттерінің есепті кезеңдегі қызметінің қорытындылары, ұйымның ұзақ мерзімді құнының өсуі және орнықты дамуы бойынша ДК қабылдаған шаралар, тәуекелдің негізгі факторлары, елеулі оқиғалар, қаралған мәселелер, отырыстар саны, отырыстар нысаны, отырысқа қатысу саны көрсетілген өткен жыл қорытындылары бойынша атқарылған жұмыс туралы есепті ұсыну, сондай-ақ басқа да маңызды ақпаратты Қоғамның жылдық есебіне қосу арқылы ДК жыл сайын АЖЖ алдында өз қызметі туралы есеп береді.

Сондай-ақ ДК Қоғамның жылдық есебінің құрамына тиісті есепті енгізу арқылы АЖЖ алдында Қоғамның Корпоративтік басқару кодексі нормаларының сақталуы туралы жыл сайын есеп береді.»

4. 1-тараудың 1.7-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«1.7. ДК мен Басқарма Қоғамның ұзақ мерзімді құнының өсуін қамтамасыз етуге, сондай-ақ орнықты даму саласында тиісті жүйенің қалыптасуын және оның

енгізілуін қамтамасыз етуге тиіс. ДК Қоғамда орнықты даму саласындағы жүйенің енгізілуіне стратегиялық басшылықты және бақылауды жүзеге асырады.».

5. 1-тарау мынадай мазмұндағы 1.9-тармақпен толықтырылсын:

«1.9. ДК мүшелері өз функционалдық міндеттерін орындайды және өз қызметінде мынадай қағидаттарды ұстанады:

- 1) өз өкілеттігі шегінде әрекет ету;
- 2) ДК-нің, оның Комитеттерінің отырыстарына қатысу үшін және оларға дайындалу үшін жеткілікті уақыт бөлу;
- 3) Қоғамның ұзақ мерзімді құнының өсуіне және орнықты дамуына ықпал ету;
- 4) іскерлік әдептің жоғары стандарттарын сақтау;
- 5) мүдделер қақтығысына жол бермеу;
- 6) тиісті шеберлікпен әрекет ету.».

6. Ереже мынадай мазмұндағы 1-1-тараумен толықтырылсын:

«1-1. ДК тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесінде

1-1.1. ДК Басқармамен бірлесіп Қоғамда тәуекелдерді тиісінше басқару мәдениетінің енгізілуін қамтамасыз етеді.

1-1.2. ДК осы жүйенің міндеттеріне сүйене отырып және тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау саласындағы ең жақсы тәжірибелерді ескере отырып, тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесін ұйымдастырудың принциптері мен тәсілдерін айқындайды.

1-1.3. ДК тәуекелдерді басқару мен ішкі бақылаудың тиімді жүйесін ұйымдастырудың қағидаттары мен тәсілдерін айқындайтын, тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау саласындағы жұмыстың үздік практикаларына Қоғамның бейілділігін көрсететін ішкі құжаттарды бекітеді.

1-1.4. ДК тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау саласындағы ішкі құжаттарды бекіту кезінде тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау мәселелерін регламенттейтін Қор қабылдаған құжаттарды басшылыққа алады.

1-1.5. ДК негізгі тәуекелдер, оларды Қоғамның стратегиясы мен бизнес-жоспарларына әсері тұрғысынан талдау туралы үнемі ақпарат алып отырады және қолданыстағы тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесі оны ұйымдастырудың ДК белгілеген белгілі бір принциптері мен тәсілдеріне сәйкес келетініне және тиімді жұмыс істейтініне көз жеткізу үшін тиісті шаралар қабылдайды. ДК тоқсанына кемінде 1 (бір) рет Қоғамның тәуекелдер жөніндегі есептерін тиісті түрде толық көлемде қарап, талқылайды.

1-1.6. ДК Аудит жөніндегі комитетпен бірлесіп тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесінің тиімділігіне бағалау жүргізуге жауапты болады. ДК оған Ішкі аудит қызметі немесе сыртқы сарапшы, Аудит жөніндегі комитет және Басқарма жеткізген ақпарат пен кепілдіктерді тиісті түрде және мұқият талдағаннан кейін жүйенің тиімділігі жөнінде өз пікірін қалыптастырады.

1-1.7. ДК Қоғамның тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесінің ұйымдастырылуы, жұмыс істеуі және тиімділігі мәселелерін тұрақты негізде қарайды және қажет болған жағдайда оны жақсарту бойынша ұсынымдар береді.».

7. 2-тараудың 2.1-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«2.1. ДК айрықша құзыретіне ҚР заңнамасында, Қоғам Жарғысында және Ережеде көзделген мәселелер жатады.

Сонымен қатар ДК мынадай мәселелерді қарастырады (қоса алғанда, бірақ аталғандармен шектелмей):

- 1) ДК және оның комитеттері отырыстарының кестесі, ДК жұмыс жоспары;
- 2) Қоғам қызметіндегі негізгі өзгерістер туралы Басқарма төрағасының есептері;
- 3) Қоғамның негізгі (оның ішінде қаржылық) тәуекелдері туралы есептер (оларды бекіту мақсатында);
- 4) Қоғам компаниялары тобындағы өліммен аяқталған жазатайым оқиғалар туралы есептер;
- 5) мемлекеттік стратегиядағы немесе саясаттағы өзгерістер туралы ақпарат;
- 6) Қоғамның және оның еншілес ұйымдарының инвестициялық жобаларының іске асырылуына мониторинг жүргізу және талдау нәтижелері туралы есептер;
- 7) Басқарма шешім қабылдаған жасалуына мүдделілік бар жасалған мәмілелер туралы есептер;
- 8) Қоғамның компаниялар тобының киберқауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша атқарылған жұмыстар туралы есептер;
- 9) Қоғам компаниялары тобының әлемде бар және кен орындарында пайдаланылатын өндіру технологиялары, сондай-ақ Қоғам тобы компанияларының көмірсутектерді өндіру технологияларының жаңартуы мен жетілдіруі туралы ақпарат;
- 10) ҚР Үкіметінің қаулыларымен бекітілген жоспарлардың Қоғамның орындау мәртебесі туралы ақпарат;
- 11) Қоғам тобы компанияларының қаржылық мәртебесі және осы компаниялардың Қоғам тобының мұнай өндіруші компанияларына қаржыландыру алу және төлемдерді жүзеге асыру қабілеті туралы ақпарат;
- 12) ДК жыл сайынғы отырысының стратегия (стратегиялық сессия) бойынша мәселелері;
- 13) ДК жыл сайынғы отырысының орнықты даму бойынша мәселелері;
- 14) Қоғамның корпоративтік басқаруын жетілдіру жөніндегі іс-шаралар жоспарлары (оларды бекіту мақсатында) және олардың орындалу мәртебесі туралы ақпаратты қарау;
- 15) ДК-ге есеп беретін құрылымдық бөлімшелердің қызметі туралы есептер;
- 16) Басқармаға, Басқарма төрағасына, Қоғам қызметкерлеріне тапсырмалар.».

8. 2-тараудың 2.2-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«2.2. ДК-нің Қоғамды басқару және Басқарма қызметін бақылау үшін жеткілікті өкілеттіктері, оның ішінде тапсырмалар беру өкілеттіктері бар. Қоғамның органдары мен қызметкерлеріне арналған тапсырмалар ДК атынан ДК отырыстарында ғана беріледі, бұл ретте олардың өзектілігіне, орындала алатынына, орындау үшін белгіленген мерзімдердің шынайылығына негізделуі тиіс, ол үшін мыналарды ескеру қажет:

- 1) Қоғам менеджментіне тапсырма берілген жағдайда – Басқарма төрағасының пікірі;

2) ДК-ге есеп беретін құрылымдық бөлімшелердің атына тапсырмалар болған жағдайда – осындай бөлімшелер басшыларының пікірі.».

9. 2-тараудың 2.3-тармағының 1) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

«1) Қоғамның даму стратегиясын/жоспарын және ESG (Environmental, Social, Governance – экологиялық, әлеуметтік, корпоративтік басқару) мақсаттарын (бағыттары мен нәтижелерін) интеграциялауды айқындау;».

10. 2-тараудың 2.3-тармағының 6) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

«6) корпоративтік басқару мен әдеп, Іскерлік әдеп стандарттарын, болжамды бұзушылықтар туралы хабарламаның тиімді жүйесін енгізуді және сақтауды қамтамасыз етуге;».

11. 2-тараудың 2.3-тармағының 7) тармақшасы алып тасталсын.

12. 2-тараудың 2.3-тармағының 8) тармақшасы алып тасталсын.

13. 2-тараудың 2.3-тармағы мынадай мазмұндағы 9) тармақшамен толықтырылсын:

«9) Қоғамда Қоғамның Корпоративтік басқару кодексінің және Қордың корпоративтік стандарттарының ережелерін сақтау.».

14. 2-тараудың 2.3-тармағы мынадай мазмұндағы он бірінші абзацпен толықтырылсын:

«Қоғам қызметінің өзекті мәселелерін түсіну мақсатында ДК мүшелері Қоғамның негізгі объектілеріне үнемі барып, қызметкерлермен кездесулер өткізеді.».

15. 2-тарау мынадай мазмұндағы 2.3-1-тармақпен толықтырылсын:

«2.3-1. Қоғамның даму жоспарын әзірлеуге және іске асыруға байланысты мәселелер ДК айқындайтын кезеңділікпен, бірақ жылына кемінде 1 (бір) рет, ДК-нің ішкі отырыстарында ғана қаралады. ДК ішкі және сыртқы нарық конъюнктурасының өзгеруін, форс-мажор жағдайын ерте анықтау және оларға уақтылы ден қою жүйесін енгізеді.».

16. 2-тарау мынадай мазмұндағы 2.5-1-тармақпен толықтырылсын:

«2.5-1. ДК өзі қабылдаған шешімдерге өзгерістер мен толықтырулар енгізуге, сондай-ақ қажет болған жағдайда өз шешімдерінің күші жойылды деп тануға, сондай-ақ қабылданатын шешімдерді ертерек немесе одан кейінгі күннен бастап қолдануға құқылы.».

17. 3-тараудың 3.1-параграфының 3.1.2 - тармағындағы «сыйақылар» деген сөз «сыйақы» деген сөзбен ауыстырылсын.

18. 3-тараудың 3.1-параграфының 3.1.3-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«3.1.3. Кандидаттарды іздеу және сайлау объективті критерийлер бойынша және ДК құрамының әртүрлі болу қажеттілігі ескеріле отырып жүргізіледі. Тәуелсіз директорларды іздеу және іріктеу процесі конкурстық негізде жүзеге асырылады. ДК құрамына кандидаттарды, оның ішінде тәуелсіз директорларды іздеу және іріктеу Қоғамның Корпоративтік басқару кодексінде, Ережеде және Қоғамға қолданылатын Қордың тиісті құжаттарында белгіленген тәртіппен жүзеге асырылады.

Іздеу және іріктеу ДК-нің бүкіл құрамының өкілеттік мерзімі аяқталғанға дейін жүзеге асырылуы тиіс.».

19. 3-тараудың 3.1-параграфының 3.1.5-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«3.1.5. ДК құрамы теңгерімді болуы керек, бұл ДК мүшелерінің (акционерлердің өкілдері, тәуелсіз директорлар, атқарушы орган басшысының) үйлесімін білдіреді, ал ДК мен оның Комитеттерінде барлық акционерлерге әділ көзқарасты және орнықты даму қағидаттарын ескере отырып, Қоғам мүддесі үшін тәуелсіз, объективті және тиімді шешімдер қабылдауды қамтамасыз ететін дағдылар, тәжірибе мен білім теңгерімі сақталуы тиіс.».

20. 3-тараудың 3.1-параграфының 3.1.9-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«3.1.9. ДК құрамында ESG қағидаттарына сәйкес ұзақ мерзімді құнды арттыру үшін тәжірибесі, тұлғалық қасиеттері, жасы және гендерлік құрамы бойынша әртүрлілікті қамтамасыз ету қажет.».

21. 3-тараудың 3.1-параграфының 3.1.11-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«3.1.11. Басқарма төрағасынан басқа Басқарма мүшелері ДК-ге сайлана алмайды. Басқарма төрағасы ДК төрағасы болып сайлана алмайды.

Мынадай адам ДК мүшесі лауазымына сайланбайды:

1) заңда белгіленген тәртіппен өтелмеген немесе алынбаған соттылығы бар болса;

2) бұрын акцияларды мәжбүрлеп тарату немесе мәжбүрлеп сатып алу немесе белгіленген тәртіппен банкрот деп танылған басқа заңды тұлғаны консервациялау туралы шешім қабылданғанға дейін 1 (бір) жылдан аспайтын кезеңде басқа заңды тұлғаның директорлар кеңесінің төрағасы, атқарушы органының басшысы, басшының орынбасары, бас бухгалтері болған болса (көрсетілген талап акцияларды мәжбүрлеп тарату немесе мәжбүрлеп сатып алу немесе белгіленген тәртіппен банкрот деп танылған басқа заңды тұлғаны консервациялау туралы шешім қабылданған күннен кейін 5 (бес) жыл ішінде қолданылады);

3) сыбайлас жемқорлық қылмыс жасаған болса.».

22. 3-тараудың 3.1-параграфының 3.1.15-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«3.1.15. Тәуелсіз директорларға қойылатын талаптар ҚР заңнамасына, Қоғамның Жарғысына және Қоғамның Корпоративтік басқару кодексіне сәйкес белгіленеді.».

23. 3-тараудың 3.1-параграфы мынадай мазмұндағы 3.1.16-1-тармақпен толықтырылсын:

«3.1.16-1. Директорлар кеңесі тәуелсіз директорлар қатарынан Аға тәуелсіз директорды сайлайды.

Аға тәуелсіз директордың негізгі функцияларына мыналар жатады:

1) ДК төрағасы үшін кеңесшінің функциясы және ол айқындайтын мақсаттарды жеткізуде оған қолдау көрсету;

2) ДК төрағасының қызметін бағалау, оның ішінде осы мақсат үшін тәуелсіз директорлардың кем дегенде жыл сайынғы кездесулерін ұйымдастыру;

3) ТЖСК-мен тығыз өзара іс-қимылда ДК төрағасының сабақтастығын жоспарлау;

4) акционерлер, Басқарма, ДК төрағасы және ДК-нің басқа мүшелері арасында келіспеушіліктер туындаған жағдайда өзара іс-қимылда және/немесе келіспеушіліктерді шешуде делдал функциясы;

5) әдеттегі байланыс арналары арқылы (яғни, ДК төрағасы, Басқарма төрағасы және/немесе мүшелері арқылы) тиісті түрде шешілмеген кез келген мәселелерді немесе мәселелерді шешу үшін акционерлерге қолжетімді болу;

6) ірі акционерлермен олардың мәселелері мен алаңдаушылықтарын теңгерімді түсіну үшін жеткілікті рет кездесулерге бару.».

24. 3-тараудың 3.1-параграфының 3.1.27 - тармағындағы «танысады» деген сөз «танысады» деген сөзбен ауыстырылсын.

25. 3-тараудың 3.2-параграфының 3.2.4-тармағы мынадай мазмұндағы 9-1) тармақшамен толықтырылсын:

«9-1) ДК мүшелерінде әртүрлі пікірлер болған кезде Қоғамның мүдделеріне сай шешім қабылдау үшін ДК жекелеген мүшелері айтатын барлық қолайлы нұсқалар мен ұсыныстардың қаралуын қамтамасыз етеді;».

26. 3-тараудың 3.3-параграфының 3.3.1.1-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«3.3.1.1. ДК отырысында қаралғанға дейін мәселелерді неғұрлым терең және сапалы пысықтау, неғұрлым маңызды мәселелер шеңбері бойынша егжей-тегжейлі талдау жүргізіп, ұсынымдар әзірлеу үшін, Директорлар кеңесі мынадай мәселелер бойынша ДК комитеттерін (бұдан әрі және жоғарыда – **Комитеттер**) құрады:

- 1) стратегиялық жоспарлау;
- 2) кадрлар мен сыйақылар;
- 3) Ішкі аудит;
- 4) әлеуметтік мәселелер.
- 5) Қоғамның ішкі құжаттарында көзделген өзге де мәселелер.

Комитеттердің болуы ДК мүшелерін ДК құзыреті шеңберінде қабылданған шешімдер үшін жауапкершіліктен босатпайды.».

27. 3-тараудың 3.3-параграфының 3.3.1.3-тармағы алып тасталсын.

28. 3-тараудың 3.3-параграфының 3.3.2.1-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«3.3.2.1. Комитеттер ДК мүшелерінен және, қажет болған жағдайда (Аудит жөніндегі комитетті қоспағанда) – белгілі бір Комитетте жұмыс істеу үшін қажетті кәсіби білімі бар сарапшылардан тұрады.».

29. 3-тараудың 3.3-параграфының 3.3.2.7-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«3.3.2.7. Комитеттердің төрағалары Комитеттердің қызметі туралы есептер дайындайды және бөлек отырыста ДК-ге бір жылдағы қызметтің қорытындылары туралы есеп береді, сондай-ақ ДК-нің әрбір отырысында (сырттай отырыстарды қоспағанда), егер оның алдында Комитеттердің отырыстары болса, осы отырыстардың қорытындылары, Комитеттер алдын ала қараған мәселелер және Комитеттердің органдарға, құрылымдық бөлімшелерге және Қоғам қызметкерлеріне берілетін тапсырмалары туралы баяндайды (бұл ретте Ереженің

6.6.6-тармағының және 6.6.7-тармағының 4) тармақшасының талаптары қолданылады).».

30. 4-тараудың 4.1-параграфы 4.1.1-тармағының 13) тармақшасындағы «кірісу» деген сөз «енгізу» деген сөзбен ауыстырылсын.

31. 4-тараудың 4.1-параграфы 4.1.1-тармағының 15) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

«15) Қоғамның Басқармасына және (немесе) лауазымды адамдарына, ДК-ге есеп беретін Қызметтерге, олардың басшыларына, Басқарма төрағасына тікелей бағынатын құрылымдық бөлімшелердің басшыларына берілетін тапсырмаларды ДК шешіміне енгізуді талап етуге;».

32. 5-тараудың 5.2-параграфының 5.2.1-тармағы мынадай мазмұндағы 3-1) тармақшамен толықтырылсын:

«3-1) Қоғам құжаттарында белгіленген ДК отырыстарын дайындау және өткізу жөніндегі рәсімдерді сақтауға;».

33. 5-тараудың 5.2-параграфы 5.2.1-тармағының 7) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

«7) ДК-нің іштей отырыстарына қатысуға, ал тікелей өзі қатыса алмаған жағдайда – Ережеге сәйкес Конференц-байланыс немесе Жазбаша пікір арқылы қатысуға;».

34. 5-тараудың 5.2-параграфы 5.2.1-тармағының 9) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

«9) Қоғамның ішкі құжаттарына немесе ДК шешімдеріне сәйкес өз біліктілігін арттыруға, оның ішінде жыл сайын корпоративтік хатшыға өзінің кәсіби дамуы жөнінде ұсыныстар беруге;».

35. 5-тараудың 5.2-параграфы 5.2.1-тармағының 20) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

«20) АЖЖ-ға қатысуға, АЖЖ, ДК төрағасының талап етуі бойынша, жеке және құпия ақпараттан басқа, ДК құзыретіне кіретін мәселелер шегінде кез келген ақпаратты ұсынуға;».

36. 5-тараудың 5.2-параграфы мынадай мазмұндағы 5.2.2-тармақпен толықтырылсын:

«5.2.2. Тәуелсіз директорлар мүдделер қақтығысы болуы мүмкін мәселелерді (қаржылық және қаржылық емес есептілікті дайындау, мүдделілік бар мәмілелерді жасасу, Басқарма құрамына кандидаттар ұсыну, Басқарма мүшелеріне сыйақы белгілеу) талқылауға белсенді қатысуы тиіс.».

37. 5-тараудың 5.3-параграфы мынадай мазмұндағы 5.3.13-тармақпен толықтырылсын:

«5.3.13. ДК, оның комитеттері мен ДК мүшелерінің қызметіне бағалау жүргізу процесі, мерзімдері мен тәртібі ДК бекітетін Қоғамның ішкі құжаттарында, оның ішінде ДК төрағасы мен мүшелері үшін бағалау жүргізу бойынша оқытуды көздейтін құжаттарда нақты регламенттелуге тиіс.».

38. 6-тараудың 6.1-параграфының 6.1.1-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«6.1.1. ДК жыл сайын күнтізбелік жыл басталғанға дейін өз жұмыс жоспарын қалыптастырады және бекітеді, онда ДК және Қоғам қызметін мұқият жоспарлау, ұтымдылық, тиімділік және жүйелілік қағидаттары негізге алына

отырып, қарауға жоспарланған мәселелердің тізбесі мен күндері көрсетіле отырып, отырыстарды өткізу кестесі қамтылады.».

39. 6-тараудың 6.1-параграфының 6.1.7-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«6.1.7. ДК мүшелері ДК немесе оның Комитеттерінің отырысына видеоконференция (интерактивті аудиовизуалды байланыс), конференц-байланыс (ДК мүшелерінің «телефон кеңесі» режимінде бір мезгілде сөйлесуі) арқылы, пікір алмасуға, берілген дауысты растауға және дауыс беруді нақты уақыт режимінде қорытындылауға мүмкіндік беретін өзге де интерактивті байланыс құралдары (бұдан әрі және жоғарыда бірге алғанда – **Конференц-байланыс**) арқылы қатыса алады.

Конференц-байланыс электрондық пошта арқылы хабар алмасуды қамтиды.».

40. 6-тараудың 6.1-параграфы мынадай мазмұндағы 6.1.7-1-тармақпен толықтырылсын:

«6.1.7-1. Электрондық пошта арқылы хабар алмасу арқылы дауыс беру кезінде мынадай шарттар орындалуы керек:

1) дауыс беру корпоративтік хатшы ДК мүшелеріне жіберетін хабарламада көрсетілген күн мен уақытқа дейін жүзеге асырылады, одан кейін ДК мүшелерінің алынатын дауыстары есепке алынбайды;

2) ДК мүшесі дауыс беру үшін электрондық пошта арқылы үш дауыс беру нұсқасының: «Жақтап дауыс беру»/ «Қарсы дауыс беру»/ «Қалыс қалу») бірін көрсете отырып (әйтпесе дауыс есепке алынбайды), ДК отырысының күн тәртібінің әрбір мәселесі бойынша ДК мүшесінің нақты айқындалған ұстанымын қамтитын хабарлама жібереді;

3) корпоративтік хатшы осы тармақта белгіленген талаптарға сай электрондық пошта арқылы ДК мүшесінен алған алғашқы хабарламаның күні мен уақыты ДК отырысының ашылу уақыты болып табылады.».

41. 6-тараудың 6.1-параграфының 6.1.9-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«6.1.9. Ерекше жағдайларда ДК отырысының екі нысаны біріктірілуі мүмкін. Бұл ДК-нің бір немесе бірнеше мүшесі (30% [отыз пайыздан] аспайтын) ДК отырысына тікелей өзі қатыса алмайтын немесе Конференц-байланыс арқылы қатыса алмайтын жағдайда болады. Бұл жағдайда отырыс іштей болып саналады. Бұл ретте, ДК-нің қатыспаған мүшесі, егер ол ДК отырысы басталғанға дейін алдын ала корпоративтік хатшыға өзінің дауыс беру нәтижелерін және осындай отырыстың күн тәртібіндегі барлық мәселелер бойынша пікірін жазбаша (бұдан әрі және жоғарыда – **Жазбаша пікір**) берген болса, ДК отырысына қатысқан болып есептеледі. Бұл ретте Жазбаша пікірлердің алынуын корпоративтік хатшы әрбір Жазбаша пікірдің алынған күні мен уақытын көрсете отырып тіркейді.».

42. 6-тараудың 6.2-параграфының 6.2.3-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«6.2.3. Корпоративтік хатшы белгіленген тәртіппен корпоративтік хатшыға берілген материалдар пакеті негізінде Ереженің 6.5.2-тармағына сәйкес ДК отырысының күн тәртібін қалыптастырады.».

43. 6-тараудың 6.2-параграфының 6.2.4-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«6.2.4. ДК отырысының күн тәртібі күн тәртібіндегі мәселелер бойынша материалдардың толық пакетімен бірге келісу үшін ДК төрағасына ұсынылады.».

44. 6-тараудың 6.2-параграфының 6.2.6-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«6.2.6. ДК отырысын шақырудың бастамашысы белгіленген тәртіппен қалыптастырылған материалдар пакеті негізінде ДК отырысын шақыру туралы талапты (бұдан әрі – **Шақыру туралы талап**) қалыптастырады.

Белгіленген тәртіппен қалыптастырылған материалдарды қоса бере отырып, ДК отырысын шақыру туралы талапқа Заңға және Қоғамның жарғысына сәйкес осындай құқығы бар бастамашы қол қояды және белгіленген тәртіппен ДК төрағасы мен корпоративтік хатшыға беріледі.».

45. 6-тараудың 6.3-параграфының 6.3.3-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«6.3.3. ДК отырысын өткізу туралы хабарламаны, сондай-ақ оған қоса берілетін қажетті материалдарды корпоративтік хатшы ДК мүшелеріне жазбаша нысанда немесе ДК мүшелерімен келісім бойынша олар үшін ыңғайлы өзге де тәсілмен (оның ішінде пошта, факсимиль, электрондық немесе өзге де байланыс тәсілдері арқылы), Қоғамның Жарғысында көзделген жағдайларды қоспағанда, отырыс өткізілетін күнге дейін 7 (жеті) күнтізбелік күн мерзімнен кешіктірмей (ал сырттай дауыс беру кезінде – сырттай дауыс беруге арналған бюллетеньдерді қабылдау аяқталған күнге дейін) жібереді. ДК және оның Комитеттерінің отырыстарына материалдарды Қоғам ДК мүшелеріне арнайы бағдарламалық және аппараттық жасақтама базасында қашықтан қауіпсіз қатынау арқылы ұсынады.

ДК отырысының күн тәртібіне енгізілген мәселелер бойынша ірі акционерден алынған ескертулерді ескере отырып не ДК-нің тиісті Комитетінің қарау нәтижелері бойынша ДК мүшелеріне материалдар беру үшін белгіленген мерзім өткеннен кейін, пысықталған материалдар оларды алынуына қарай ДК мүшелеріне ұсынылады және міндетті түрде ДК отырысының өзінде тікелей қаралады.

ДК отырыстарының күн тәртібі мәселелері бойынша ірі акционердің түсініктемелерін (олар болған кезде) корпоративтік хатшы ДК-нің тиісті Комитеттері осы мәселелерді қарауына дейін ДК мүшелеріне ұсынады.».

46. 6-тараудың 6.3-параграфының 6.3.4-тармағындағы «жіберілетін» деген сөз «ұсынылатын» деген сөзбен ауыстырылсын.

47. 6-тараудың 6.3-параграфының 6.3.13-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«6.3.13. Ірі мәміле және (немесе) жасалуына мүдделілік бар мәмілелер жасасу туралы шешім қабылдау туралы мәселе қаралған жағдайда, мәміле туралы ақпаратта мәміленің тараптары, сатып алынатын немесе иеліктен шығарылатын активтер (егер қолданылса), мәміленің мерзімдері мен шарттары, тартылған тұлғалардың қатысу үлестерінің сипаты мен көлемі туралы мәлімет, бағалаушының есебі (егер мәміле нәтижесінде Қоғам активтерінің баланстық құны мөлшерінің 10 (он) және одан да көп пайызы сомасына мүлік сатып алынса

не иеліктен шығарылса), сондай-ақ болған жағдайда мәміле туралы өзге де мәлімет болуға тиіс.

Басқарма Директорлар кеңесіне болжамды мәмілелер мен инвестициялар туралы ақпараттың алдын ала (кемінде 30 [отыз] күнтізбелік күн бұрын) берілуін қамтамасыз етеді. Яғни, егер мәселені ДК-нің белгілі бір кезекті отырысына шешім қабылдау үшін енгізу жоспарланса, онда мұндай мәселе туралы ақпарат міндетті түрде ДК-нің алдыңғы отырысына мәлімет үшін енгізіледі.».

48. 6-тараудың 6.3-параграфының 6.3.15-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«6.3.15. Қажетті материалдар Ережеде, Жарғыда және (немесе) Қоғамның ішкі құжаттарында көрсетілген мерзімге қарай ұсынылмаған және (немесе) тиісті түрде ұсынылмаған жағдайда, мәселе отырыстың күн тәртібіне енгізілмейді және мұндай мәселеге Ереженің 6.5.7-тармағының талаптары қолданылады. Бұл ретте, егер мәселеге ДК мүшесі бастамашылық жасаған болса, осы тармақтың ережелері қолданылмайды.

49. 6-тараудың 6.5-параграфының 6.5.2-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«6.5.2. ДК отырысының күн тәртібін корпоративтік хатшы қалыптастырады және оны ДК-нің жыл сайынғы жұмыс жоспары, ДК төрағасының немесе Басқарманың бастамалары негізінде не ҚР заңнамасына және Қоғамның жарғысына сәйкес осындай құқыққа ие органдардың (адамдардың) талабы (ұсынысы, хабарламасы) бойынша ДК төрағасы келіседі. Бұл ретте корпоративтік хатшы міндетті түрде ДК отырысының күн тәртібінің жобасын қалыптастыру кезінде тиісті жылға арналған ДК бекітілген жұмыс жоспарында мәселенің бар немесе жоқ екенін көрсетеді. Егер мәселе ДК-нің тиісті жылға арналған жұмыс жоспарында көзделген болса, бірақ материалдар ұсынылмай, мәселе ДК-нің тиісті отырысының күн тәртібіне енгізілмеген жағдайда, корпоративтік хатшы жауапты адамдардан себебін сұратады және Директорлар кеңесі мен Басқарма тиісті шаралар қабылдау үшін ДК отырысының күн тәртібінде көрсетеді.

ДК отырыстарының күн тәртібін қалыптастыру және келісу осы үшін белгіленген талаптар мен мерзімдердің қатаң сақталуы ескеріле отырып жүзеге асырылады.».

50. 6-тараудың 6.5-параграфының 6.5.3-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«6.5.3. Күн тәртібін бекіту ДК отырысының басында ДК отырысына қатысатын және ДК отырысына Конференц-байланыс арқылы қатысатын ДК мүшелерінің көпшілік даусымен жүзеге асырылады.

Директорлар кеңесі сырттай дауыс беру арқылы шешімдер қабылдау кезінде күн тәртібін өзгертуге және (немесе) толықтыруға болмайды.».

51. 6-тараудың 6.5-параграфының 6.5.7-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«6.5.7. Күн тәртібіне мәселелер мерзімдері бұзылып енгізілген жағдайда, ДК төрағасына ДК-нің алдағы отырысының күн тәртібіне қосымша мәселені енгізу қажеттілігі егжей-тегжейлі түсіндіріліп, Басқарма төрағасының не оны алмастыратын адамның қолы қойылып, өтінішхат беріледі. Бұл процесс ДК бекіткен Қоғамның ішкі құжатында толығырақ сипатталуы мүмкін.

ДК отырыстарына материалдарды уақтылы ұсынбаудың және ДК қарауына мәселелерді уақтылы енгізбеудің барлық жағдайлары туралы корпоративтік хатшы ДК-нің жоспарлы отырыстарында орындаушының (орындаушылардың) материалдарын ұсынуға жауапты адам(дар)ды және оның (-олардың) тікелей басшысын (басшыларын) көрсете отырып, Ереженің 6.11.1-тармағына сәйкес ДК мен Басқарма төрағасын Қоғам менеджментінің ДК-мен өзара іс-қимыл тәртібі ақпарат құрамында хабардар етеді.

Басқарма төрағасы корпоративтік хатшыдан ДК отырыстарына материалдардың уақтылы ұсынылмау жағдайлары туралы ақпарат алу нәтижелері бойынша ДК және оның Комитеттерінің отырыстарына материалдар ұсыну бөлігінде орындаушылық тәртіпті арттыру жөнінде шаралар қабылдайды және нәтижелері бойынша күн тәртібінің жекелеген мәселесімен ДК-нің келесі жоспарлы отырысына тиісті ақпарат береді.».

52. 6-тараудың 6.6-параграфының 6.6.2.2-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«6.6.2.2. Қоғам Жарғысының 106-тармағының 1), 7), 9), 10-17), 26-37), 46-47), 49-50)-тармақшаларында көрсетілген мәселелер бойынша ДК отырысын өткізуге арналған кворум ДК мүшелерінің үштен екісін құрайды, бұл ретте ДК отырысына тәуелсіз директорлардың көпшілігі қатысуға тиіс.

Егер ДК мүшелерінің жалпы саны осы тармақтың алдыңғы абзацында айқындалған кворумға қол жеткізу үшін жеткіліксіз болған жағдайда, көрсетілген мәселелерді қарау ДК-нің келесі отырысына ауыстырылады. Осы тармақтың алдыңғы абзацында көрсетілген мәселелерді қайта қарау кезінде кворумға және тәуелсіз директорлар санына қойылатын талаптар қолданылмайды.».

53. 6-тараудың 6.6-параграфының 6.6.2.3-тармағы алып тасталсын.

54. 6-тараудың 6.6-параграфының 6.6.4.1-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«6.6.4.1. Қоғамның Жарғысына сәйкес кворумға ерекше талап көзделетін отырыстың күн тәртібі мәселесі бойынша шешім қабылдау үшін кворум болмаған кезде, ДК мүшелерінің шешімі бойынша мұндай мәселе ДК осындай отырысының күн тәртібінен шығарылады не күн тәртібінде сақталып, қаралады, бірақ оның мәні бойынша шешім қабылданбайды.».

55. 6-тараудың 6.6-параграфының 6.6.6-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«6.6.6. Егер ДК отырысы барысында ДК мүшесі ДК-ге Қоғамның Басқармасына және (немесе) лауазымды адамдарына, ДК-ге есеп беретін Қызметтерге және (немесе) олардың басшыларына, Басқарма төрағасына тікелей бағынатын құрылымдық бөлімшелердің басшыларына тапсырма беруді ұсынса, оның тұжырымдамасы мерзімдері, жауапты тұлғалары көрсетіле отырып, нақты болуға тиіс. Бұл ретте Ереженің 2.2-тармағын ескере отырып, мыналар тыңдалып, талқылануы тиіс:

1) Қоғам менеджментіне тапсырма берілген жағдайда – Басқарма төрағасының пікірі;

2) ДК-ге есеп беретін құрылымдық бөлімшелердің атына тапсырмалар болған жағдайда – осындай бөлімшелер басшыларының пікірі.

Тапсырма, егер оған ДК отырысына жеке өзі немесе Конференц-байланыс арқылы қатысқан ДК мүшелерінің көпшілігі дауыс берген жағдайда, ДК атынан беріледі және күн тәртібіндегі қаралып отырған мәселе бойынша ДК шешіміне енгізілуі тиіс.

Бұл ретте, егер қатысқандардың кейбірі Жазбаша пікір арқылы дауыс берсе, мұндай ДК отырысының хаттамасында олардың ДК отырысы барысында ұсынылған тапсырмаға дауыс бермегені көрсетіледі және осы ескеріле отырып, дауыс беру қорытындылары шығарылады.».

56. 6-тараудың 6.6-параграфы мынадай мазмұндағы 6.6.6-1-тармақпен толықтырылсын:

«6.6.6-1. Ірі акционер:

1) ДК отырыстарына жеке қатыса алады;
2) алдағы ДК отырыстары туралы хабарламалар мен ДК мәселелері бойынша материалдарды ДК отырысы өткізілетін күнге дейін кемінде күнтізбелік 7 (жеті) күн бұрын ала алады;

3) ДК отырыстарында мынадай мәселелер бойынша өз ұстанымын (пікірін) корпоративтік хатшы арқылы ұсына алады:

а) Қоғамның дивидендтік саясатын алдын ала мақұлдау, есепті қаржы жылындағы Қоғамның таза табысын бөлу тәртібін бекіту, жай акциялар бойынша дивидендтер төлеу туралы шешім қабылдау және Қоғамның бір жай акциясына есептегенде дивиденд мөлшерін айқындау;

б) Қоғамға тиесілі барлық активтердің 10 (он) пайызынан асатын сомада активтердің бір бөлігін немесе бірнеше бөлігін беру (алу) арқылы Қоғамның өзге заңды тұлғаларды құруына немесе олардың қызметіне қатысуы не өзге заңды тұлғалардың қатысушыларының (акционерлерінің) құрамынан шығарылуы (шығуы) туралы шешім;

в) акцияларды орналастыру (өткізу) туралы, оның ішінде жарияланған акциялар саны шегінде орналастырылатын (өткізілетін) акциялардың саны, оларды орналастыру (өткізу) тәсілі мен бағасы туралы ақпарат;

г) Қоғамның орналастырылған акцияларды сатып алуы және оларды сатып алу бағасы;

д) Қоғам қызметінің басым бағыттарын айқындау;

е) Қоғамның міндеттемелерін Қоғамның меншікті капиталы мөлшерінің 25 (жиырма бес) және одан да көп пайызын құрайтын шамаға ұлғайту;

ж) Қоғамның үлестес тұлғаларының тендерлерге (конкурстарға) қатысуы кезінде міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз етуге берілетін жайлық хаттар мен кепілдіктерді қоспағанда, Қоғам міндеттемелерінің мөлшерін (сомасын) айқындау мүмкін болмаған жағдайда, үшінші тұлғалардың міндеттемелерінің орындалуын қамтамасыз етуге Қоғамның кепілдік беруі;

4) ДК отырысы жабылғаннан кейін 5 (бес) жұмыс күні ішінде танысу үшін ДК отырысының хаттамасын және сырттай дауыс беру арқылы қабылданған ДК шешімдерін және (немесе) хаттамадан үзінді көшірмелерді және корпоративтік хатшының қолымен куәландырылған шешімдерді ала алады.

Корпоративтік хатшы ДК отырысында ДК отырысының хаттамаларында ірі акционердің ұстанымын (пікірін) белгілей отырып, ДК отырысының күн тәртібі мәселелері бойынша ірі акционерден алынған ұстанымды (пікірді) (толық

көлемде, бірыңғай мәнінде, мағынасын бұрмаламай) ұсынуға міндетті. ДК осы тармақта көрсетілген мәселелер бойынша ірі акционердің позициясы туралы алынған ақпаратты ескере отырып шешім қабылдайды.».

57. 6-тараудың 6.6-параграфы 6.6.7-тармағының 2) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

«2) ДК мүшесінің немесе шақырылған адамның күн тәртібіндегі мәселе бойынша сөз сөйлеуі, бұл ретте енгізуге Басқарма бастамашы болған мәселе бойынша баяндаманы Басқарманың жетекшілік ететін мүшесі және (немесе) жауапты құрылымдық бөлімшенің басшысы ұсынуға тиіс;».

58. 6-тараудың 6.6-параграфы 6.6.7-тармағының 4) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

«4) күн тәртібі мәселесі бойынша шешімнің тұжырымдасы бойынша ұсыныстар, оның ішінде ДК мүшелері ұсынатын түсініктемелер мен тапсырмаларды егжей-тегжейлі айту;».

59. 6-тараудың 6.8-параграфының 6.8.2-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«6.8.2. ДК шешімдері, егер ҚР заңнамасында өзгеше көзделмесе, қатысқан ДК мүшелерінің (Қоғам Жарғысында көзделген жағдайларды қоспағанда) жай көпшілік даусымен қабылданады.».

60. 6-тараудың 6.9-параграфының 6.9.1-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«6.9.1. Іштей тәртіппен өткізілген отырыста қабылданған ДК шешімдері талқылау қорытындылары мен қабылданған шешімдер толық көлемде көрсетіле отырып, хаттамамен ресімделеді. ДК отырысының хаттамасын ресімдеу Қоғамның Корпоративтік басқару кодексіне, Ережеге, Жарғыға және (немесе) Қоғамның қолданылатын өзге де ішкі құжаттарына сәйкес жүзеге асырылады.».

61. 6-тараудың 6.9-параграфының 6.9.6-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«6.9.6. Егер ДК мүшесі ДК қарауына шығарылған мәселе бойынша дауыс беруде «қалыс қалса», ДК отырысының хаттамасында (сырттай дауыс беру шешімінде) осындай дауыс берудің тиісті себебі көрсетіледі.».

62. 6-тараудың 6.9-параграфының 6.9.8-тармағы алып тасталсын.

63. 6-тараудың 6.11-параграфының 6.11.1-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«6.11.1. ДК шешімдерінің/ тапсырмаларының орындалуы және (немесе) орындалу барысы туралы Басқарманың, ДК комитеттері төрағаларының, Ішкі аудит қызметінің, ДК-ге есеп беретін құрылымдық бөлімшелердің, корпоративтік хатшының есептерін қарау арқылы ДК өз шешімдерінің/ тапсырмаларының орындалуын бақылауды жүзеге асырады, егер Директорлар кеңесі өзгеше мерзім белгілемесе, мұндай есептер ДК-нің әрбір отырысына ұсынылады.

ДК шешімдерінің орындалу мәртебесі туралы ақпаратты (мысалы, мәміле жасасу, еншілес тәуелді ұйымның (бұдан әрі – ЕТҰ) жарғылық капиталын толықтыру, ЕТҰ Жарғысын өзгерту және т.б.) ДК жартыжылдықта 1 (бір) рет қарайды.

ДК тапсырмаларының орындалу мәртебесі туралы ақпаратты ДК ай сайын қарайды.

ДК шешімдерінің/ тапсырмаларының орындалу мәртебесі туралы ақпарат ДК отырысының күн тәртібінің жекелеген мәселесімен енгізіледі.

ДК қарау барысында ДК шешімдерінің/ тапсырмаларының Директорлар кеңесі белгілеген мерзімде орындалмау фактілері анықталған кезде жауапты тұлғалар (Басқарма төрағасы және (немесе) ДК төрағасы) тиісті шаралар қабылдайды және ДК-нің келесі отырысына қабылданған шаралар туралы тиісті ақпарат береді.

Егер шаралар қабылданбаса немесе ақпарат берілмесе, корпоративтік хатшы бұл туралы ДК-ге хабарлайды.

Тоқсан сайын ДК шешімдерінің/ тапсырмаларының орындалу мәртебесі және (немесе) орындалу барысы туралы мәселенің құрамында Директорлар кеңесі Қоғам менеджментінің ДК-мен өзара іс-қимыл тәртібі туралы ақпаратты қарайды.».

64. 6-тараудың 6.11-параграфының 6.11.2-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«6.11.2. Корпоративтік хатшы қабылданған шешімдер мен тиісті тапсырмаларды Басқарма төрағасының, Басқарманың жауапты мүшелерінің, ДК-ге есеп беретін Қызметтердің және жауапты құрылымдық бөлімшелердің назарына жеткізеді және ДК шешімдерінің орындалуының бақылау мерзімдері туралы ДК-ге хабарлайды.

Басқармаға жолданған ДК шешімдерінің/ тапсырмаларының орындалуына Басқарма төрағасы жауап береді, ол мыналарды қамтамасыз етеді:

- 1) ДК шешімдерін/ тапсырмаларын орындауға жауаптыларды тағайындау;
- 2) ДК шешімдерін/ тапсырмаларын жауапты тұлғалардың назарына жеткізу;
- 3) ДК шешімдерінің/ тапсырмаларының орындалуын бақылау (орындау мерзімдерін қоса алғанда);

- 4) Директорлар кеңесіне және (немесе) Корпоративтік хатшыға ДК шешімдерінің/ тапсырмаларының орындалуы туралы ақпарат беру.

ДК шешімдерін/ тапсырмаларын орындау мерзімдері ДК отырысы өткізілген күннен бастап есептеледі. Егер ДК отырысында нақты шешімді/ тапсырманы орындау мерзімі аталса, шешім қабылданған/ мерзімін көрсете отырып тапсырма берілген қатысушы(лар) ДК хаттамасынан үзінді көшірменің түсуін күтпей, ДК отырысынан кейін бірден ДК шешімін/ тапсырмасын орындауға кірісуге міндетті. ДК хаттамалық шешімдерінің/ тапсырмаларының уақтылы және сапалы орындалуы үшін тапсырма берілген орындаушылар мен қызметтің тиісті бағытына жетекшілік ететін басшылар (Басқарма төрағасына тікелей бағынатындары) дербес жауапты болады.».

65. № 1 қосымшаның барлық мәтіні бойынша «Нұр-Сұлтан» сөзі «Астана» сөзімен ауыстырылсын.

66. №1 қосымшадағы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшесімен жасалатын шарттың кіріспесі мынадай редакцияда жазылсын:

«ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамы (бұдан әрі – **Қоғам**) атынан Қазақстан Республикасының «Акционерлік қоғамдар туралы» Заңы негізінде және Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысының шешіміне (_____ 20__ ж. №__ хаттама) сәйкес әрекет ететін Қоғамның Директорлар кеңесінің төрағасы _____, бір жағынан, және Қоғам

акционерлерінің жалпы жиналысының шешіміне (_____ 20__ ж. №__ хаттама) сәйкес Қоғамның тәуелсіз директоры (бұдан әрі – **Директор**) болып сайланған _____мырза, _____азаматы, _____ берілген төлқұжат №_____, екінші жағынан, бұдан әрі бірге алғанда Тараптар, ал жеке-жеке алғанда Тарап немесе жоғарыда көрсетілгендей аталып, төмендегілер туралы осы шартты (бұдан әрі – **Шарт**) жасасты:».

67. №1 қосымшадағы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшесімен жасалатын шарттың 1-тарауының 1-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«1. Осы Шарт бойынша Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына (бұдан әрі – **заңнама**), Жарғыға, Корпоративтік басқару кодексіне және Қоғамның ішкі құжаттарына сәйкес Қоғам директорының Қоғамның Директорлар кеңесінің мүшесі ретіндегі құқықтары мен міндеттері, сондай-ақ Қоғамның директорға сыйақы төлеу міндеті және осы Шартқа және Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысының шешімдеріне сәйкес міндеттерін орындаумен байланысты шығыстарды өтеу міндеті белгіленеді.».

68. №1 қосымшадағы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшесімен жасалатын шарттың 2-тарауы 3-тармағының 4) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

«4) Қоғамның Жарғысында, Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысының шешімдерінде, Қоғамның ішкі құжаттарында және осы Шартта көзделген тәртіппен Қоғамнан сыйақы алуға, сондай-ақ Директорлар кеңесі мүшесінің міндеттерін атқарумен байланысты шығыстардың өтемақысын алуға;».

69. №1 қосымшадағы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшесімен жасалатын шарттың 2-тарауы 3-тармағының 6) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

«6) заңнамаға сәйкес мемлекеттік құпия болып табылатын ақпаратты қоспағанда, Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысының шешімдерімен, Қоғамның Директорлар кеңесі отырыстарының хаттамаларымен және шешімдерімен, Қоғамның Директорлар кеңесі комитеттері отырыстарының хаттамаларымен, аудиторлық қорытындылармен танысуға;».

70. №1 қосымшадағы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшесімен жасалатын шарттың 3-тарауы 6-тармағының 4) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

«4) шешімдер заңнамаға, Қоғамның Жарғысына сәйкес келген және Директорлар кеңесі мүшесінің пікірі бойынша акционерлердің және/немесе Қоғамның мүдделеріне қайшы келмеген жағдайда, Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысының шешімдерін, Қоғамның Директорлар кеңесінің шешімдерін орындауға;».

71. №1 қосымшадағы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшесімен жасалатын шарттың 3-тарауы 6-тармағының 5) тармақшасындағы «жалпы» деген сөз «жалпы» деген сөзбен ауыстырылсын.

72. №1 қосымшадағы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшесімен жасалатын шарттың 3-тарауы 6-тармағының 8) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

«8) Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысының/ Директорлар кеңесі төрағасының талап етуі бойынша Қоғамның Директорлар кеңесінің құзыретіне кіретін мәселелер шегінде жеке және құпия ақпараттан басқа кез келген ақпаратты беруге;».

73. №1 қосымшадағы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшесімен жасалатын шарттың 3-тарауының 7-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«7. Директор Қоғамға өзінің деректерін (электрондық, қағаз және (немесе) өзге де материалдық жеткізгіште тіркелген Директорға қатысты мәліметтерді), соның ішінде деректерді жазбаша немесе электрондық құжат нысанында не заңнамаға қайшы келмейтін қорғау іс-қимылдарының элементтерін қолдана отырып жинауға және өңдеуге келісім береді.».

74. №1 қосымшадағы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшесімен жасалатын шарттың 4-тарауы 8-тармағының 2) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

«2) Шартты бұзу сәтіне дейін төленбеген барлық шығыстар мен өтемақылар Директордың жұмыс кезеңіне барабар төленетінін ескере отырып, Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысы Қоғамның Директорлар кеңесінің өкілеттігін мерзімінен бұрын тоқтату туралы шешім қабылдаған жағдайда, осы Шартты кез келген уақытта мерзімінен бұрын бұзуға;».

75. №1 қосымшадағы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшесімен жасалатын шарттың 5-тарауы 9-тармағының 1) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

«1) осы Шартта көзделген сыйақыны Директорға уақтылы және толық көлемде төлеуге, сондай-ақ осы Шарттың талаптарында және Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысының өзге де шешімдерінің талаптарында Қоғамның Директорлар кеңесі мүшесінің міндеттерін орындаумен байланысты шығыстарды өтеуге;».

76. №1 қосымшадағы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшесімен жасалатын шарттың 5-тарауы 9-тармағының 4) тармақшасы мынадай редакцияда жазылсын:

«4) сайланған күнінен бастап және Қоғамның қаражаты есебінен тиісті сақтандыру шартының талаптарына сәйкес Директордың жауапкершілігін сақтандыруға, сондай-ақ заңнамада, жарғыда және Қоғамның ішкі құжаттарында көзделген өзге де міндеттерді орындауға;».

77. №1 қосымшадағы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшесімен жасалатын шарттың 6-тарауы 10-тармағының бірінші абзацындағы «барлық дауыс беретін акцияларды иеленетін акционердің» деген сөздер «Акционерлердің жалпы жиналысының» деген сөздермен ауыстырылсын.

78. №1 қосымшадағы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшесімен жасалатын шарттың 6-тарауының 11-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«11. Қоғам Директорға Директорлар кеңесінің, Директорлар кеңесі комитеттерінің отырыстарына және Қоғамның Директорлар кеңесінің төрағасы және/немесе «Самұрық-Қазына» АҚ Басқарма төрағасы бастамашылық жасаған,

Директордың тұрақты тұрғылықты жерінен тыс өткізілетін кеңестерге шығуына байланысты мынадай шығыстарды өтейді:

1) жол жүру ақысы (бизнес-класс авиабилеттерінің құнынан жоғары емес мөлшерде), оның ішінде трансфер (такси);

2) қонақүйде тұру (нақты шығындар бойынша, «Самұрық-Қазына» АҚ портфельдік компаниялары Директорлар кеңесінің мүшелері үшін айқындалған тиістілік нормаларына сәйкес, оның ішінде брондау бойынша шығыстар);

3) тәулікақы (Қоғамның ішкі құжатында белгіленген Қоғамның Басқарма төрағасына арналған іссапар шығыстарын өтеу нормалары шегінде);

5) Қазақстан Республикасында сканерлеу, ксерокөшірме жасау, факс, құжаттарды басып шығару, теру, Қазақстан Республикасында интернет желісіне қатынау қызметтері;

6) курьерлік және пошта қызметінің қызметтері.

Жол жүру, оның ішінде трансфер (такси) бойынша, сканерлеу, ксерокөшірме жасау, факс, құжаттарды басып шығару, теру, Қазақстан Республикасында интернет желісіне қатынау қызметтері бойынша, курьерлік қызметтер мен почта қызметі бойынша шығыстарды өтеуді Қоғам растайтын құжаттар ұсынылған жағдайда нақты шығыстар бойынша жүргізеді. Тек құжатталған шығындар ғана өтелуге жатады.

Қонақүйде тұру шығыстарын өтеу нақты шығындар бойынша, бірақ растайтын құжаттарды ұсынған кезде люкс класы бойынша бір орындық нөмір құнынан аспайтын мөлшерде, оның ішінде брондау шығыстары бойынша жүргізіледі.

Қоғам шығыстарды өтеуді Директор растайтын құжаттарды ұсынған жағдайда жүргізеді.».

79. №1 қосымшадағы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшесімен жасалатын шарттың 6-тарауының 13-тармағындағы «барлық дауыс беретін акцияларды иеленуші тұлға» деген сөздер «Акционерлердің жалпы жиналысы» деген сөздермен ауыстырылсын.

80. №1 қосымшадағы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшесімен жасалатын шарттың 6-тарауының 14-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«14. Директордың өкілеттігі оның немқұрайлылығы салдарынан, оны тағайындау талаптары мен осы Шарттың бұзылуы салдарынан тоқтатылса немесе Қоғамды және(немесе) Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысын қасақана адастыруын (алдауын) немесе саналы түрде өз міндеттерін елемеу фактісін дәлелдейтін акт болса, онда мұндай жағдайларда Директор оқиға болғанға (осы факт туралы белгілі болғанға) дейінгі және/немесе өкілеттігін тоқтату мерзіміне дейін жұмыс істеген кезеңі үшін төлемдер алады.».

81. №1 қосымшадағы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшесімен жасалатын шарттың 7-тарауының 16-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«16. Егер Қазақстан Республикасының заңдарында немесе сот органдарында жауапкершіліктің өзге негіздері мен мөлшері белгіленбесе, Директор Директордың кінәлі әрекеттерімен (әрекетсіздігімен) Қоғамға

келтірілген зиян мен залал үшін, оның ішінде ол осы Шарттың 6-тармағы 15) тармақшасының талаптарын бұзған кезде, Қоғам алдында жауапты болады.».

82. №1 қосымшадағы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшесімен жасалатын шарттың 8-тарауының 19-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«19. Шарт Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысы Директорды сайлау туралы шешім қабылдаған күннен бастап күшіне енеді және Директордың өкілеттігі тоқтатылған күнге дейін қолданылады.».

83. №1 қосымшадағы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшесімен жасалатын шарттың 8-тарауының 20-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«20. Қоғамның кез келген уақытта, негіздер бойынша немесе негіздерсіз Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысының шешіміне сәйкес Директормен жасалған Шартты мерзімінен бұрын бұзуға құқығы бар.».

84. №1 қосымшадағы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшесімен жасалатын шарттың 8-тарауының 22-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«22. Осы Шарттың қолданылуы тоқтатылатын күн мына күндердің ертерек болатыны: (1) Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысының шешіміне сәйкес Қоғамның Директорлар кеңесінің өкілеттіктері тоқтатылған күн (2) Директордың өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтату туралы шешім қабылданған күн (немесе Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысының шешімінде айқындалған күн), немесе (3) Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысының және Қоғамның Директорлар кеңесінің Директордан өз өкілеттіктерін өз бастамасы бойынша мерзімінен бұрын тоқтату туралы хабарлама алған күні (немесе хабарламада айқындалған күн).».

85. №1 қосымшадағы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшесімен жасалатын шарттың 10-тарауында «Кристофер Джон Уолтон» деген сөздер алып тасталсын.

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ
акционерлерінің жылдық жалпы
жиналысының 2025 жылғы
«__» мамырдағы №_____
шешімінің жобасына қосымша

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесі туралы ережеге өзгерістер мен
толықтырулар енгізу туралы» мәселе бойынша
түсіндірме жазба

Астана қаласы

«__» _____ 2025 жыл

1. Мақсаты мен міндеті

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ (бұдан әрі – **Қоғам, ҚМГ**) Директорлар кеңесі туралы ережеге өзгерістер мен толықтырулар енгізу.

2. Экономикалық әсері

Қарастырылмаған.

3. Мәселенің қысқаша сипаттамасы

«Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасының 2003 жылғы 13 мамырдағы №415-ІІ Заңының (бұдан әрі – **АҚ туралы Заң**) 35-бабы 2 тармағын, 36-бабы 1-тармағының 18) тармақшасын, Қоғамының Акционерлерінің жылдық жалпы жиналысының 2023 жылғы 30 мамырдағы шешімімен (№2\2023 хаттама, №5 мәселе) бекітілген, Қоғамының Акционерлерінің жылдық жалпы жиналысының 2024 жылғы 28 мамырдағы шешімімен (№1/2024 хаттама, №8 мәселе) енгізілген өзгерістермен және толықтырулармен «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамы Жарғысының (бұдан әрі – **Қоғамының Жарғысы**) 12-бабы 98-тармағының 10) тармақшасын, «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ-ның барлық дауыс беретін акцияларына иелік ететін тұлғаның 2022 жылғы 2 желтоқсандағы шешімімен («Самұрық-Қазына» АҚ (бұдан әрі – **Қор**) Басқарма отырысының №66/22 хаттамасы, №5 мәселе) бекітілген «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамы Акционерлерінің жалпы жиналысы туралы ереженің (бұдан әрі – **АЖЖ туралы ереже**) 7-тарауының 32-тармағының 22) және 25) тармақшаларын, ҚМГ Акционерлерінің жылдық жалпы жиналысының 2023 жылғы 30 мамырдағы шешімімен (№2\2023 хаттама, №6 мәселе) бекітілген, ҚМГ Акционерлерінің жалпы жиналысының 2023 жылғы 6 қарашадағы шешімімен (№5/2023 хаттама, №2 мәселе) енгізілген өзгерістермен «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» АҚ Директорлар кеңесі туралы ереженің (бұдан әрі – **ДК туралы ереже**) 7-тарауының 7.4-тармағына сәйкес, ДК туралы ережені және ҚМГ Директорлар кеңесінің (бұдан әрі – **ДК**) мүшелерімен жасалған үлгілік шартты бекіту Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысының құзыретіне жатады.

Қолданыстағы ДК туралы ереже Қоғам акционерлерінің жылдық жалпы жиналысының 2023 жылғы 30 мамырдағы шешімімен (№2\2023 хаттама, №6 мәселе) бекітілді және Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысының (бұдан әрі – **АЖЖ**) 2023 жылғы 6 қарашадағы шешімімен (№5/2023 хаттама, №2 мәселе) Директорлар кеңесі туралы ережеге өзгерістер енгізілді.

Сонымен қатар, ДК туралы ережеге өзгерістер мен толықтырулар енгізуді талап ететін келесі факторлар пайда болды:

I. Жылдық АЖЖ-ның 2024 жылғы 28 мамырдағы шешімімен (№1/2024 хаттама, №4 мәселе) Қоғамының корпоративтік басқару кодексі (бұдан әрі – **Кодекс**) бекітілді. Осыған байланысты ұсынылып отырған өзгерістер мен толықтырулар ДК туралы ережені Кодекске сәйкес келтіруге бағытталған.

II. ДК-нің 2024 жылғы 5 маусымдағы шешімімен (№14/2024 хаттама, №6 мәселе [1-тармақ]) ДК Тағайындау және сыйақылар комитетінің атауында «сыйақылар» деген сөз «сыйақы» деген сөзбен ауыстырылды.

ДК-нің 2025 жылғы 11 ақпандағы шешімімен (№1/2025 хаттама, №6 мәселе) аға тәуелсіз директор сайланды және ҚМГ корпоративтік хатшысына белгіленген тәртіппен ДК туралы ережеге аға тәуелсіз директордың функцияларын енгізу шараларын қабылдау тапсырылды.

ДК-нің 2024 жылғы 20 желтоқсандағы шешімімен (№25/2024 хаттама, №4 мәселе [4-тармақ]) ҚМГ Басқармасы мен ҚМГ жауапты құрылымдық бөлімшелеріне 2025 жылғы 31 шілдеге дейінгі мерзімде белгіленген тәртіппен ҚМГ ішкі құжаттарына тиісті өзгерістер мен толықтырулар енгізу жөнінде, оның ішінде ДК-нің келесі тапсырмаларына сәйкес шаралар қабылдау тапсырылды:

1) 2021 жылғы 4 қарашадағы (№18/2021 хаттама, №1 мәселе): «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ корпоративтік хатшысы Д.В. Шарипов «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің отырыстарын дайындау кезінде «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшелеріне материалдар ұсыну үшін белгіленген мерзім өткеннен кейін «Самұрық-Қазына» АҚ-дан алынған ескертулер ескеріліп пысықталған отырыстың күн тәртібіндегі мәселелер бойынша материалдарды «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшелеріне ұсынбасын – мұндай материалдарды «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің отырысында қарау қажет (тиісті өзгерісті «ДК жұмысының регламенті» туралы 6-тараудың «ДК мүшелерін ДК отырысын шақыру және өткізу туралы хабардар ету» туралы 6.3-параграфының 6.3.3-тармағына енгізу ұсынылады);

2) 2022 жылғы 6 сәуірдегі (№6/2022 хаттама, №15 мәселе): «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқармасы ұсынылатын мәмілелер мен инвестициялар туралы ақпаратты алдын ала (1(бір) ай бұрын) «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесіне ұсынуды қамтамасыз етсін. Яғни, егер мәселені «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің белгілі бір кезекті отырысына шешім қабылдау үшін енгізу жоспарланса, онда мұндай мәселе туралы ақпарат «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің алдыңғы отырысына мәлімет үшін енгізіледі.» (тиісті өзгерісті «ДК жұмысының регламенті» туралы 6-тараудың «ДК мүшелерін ДК отырысын шақыру және өткізу туралы хабардар ету» туралы 6.3-параграфының 6.3.13- тармағына енгізу ұсынылады);

3) 2022 жылғы 6 сәуірдегі (№6/2022 хаттама, №18 мәселе): «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің төрағасы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесі отырыстарының күн тәртібін қалыптастыру процесін қатаңдатсын, оның ішінде белгіленген талаптар мен мерзімдерді қатаң сақтасын. «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ корпоративтік хатшысы Д.В. Шарипов «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің отырыстарына ай сайынғы негізде материалдарды уақытылы ұсынбаудың барлық жағдайлары туралы

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесі мен «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқармасының төрағасын жасаушы орындаушы мен департамент директоры деңгейіндегі тікелей басшысын көрсете отырып хабардар етсін. «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқармасы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ корпоративтік хатшысынан «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің отырыстарына материалдардың уақытылы ұсынылмау жағдайлары туралы ақпарат алу нәтижелері бойынша «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесі мен оның комитеттерінің отырыстарына материалдар ұсыну бөлігінде атқарушылық тәртіпті арттыру шараларын қабылдасын және нәтижелері бойынша тиісті ақпаратты «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесіне берсін.» (тиісті өзгерісті «ДК жұмысының регламенті» туралы 6-тараудың «ДК отырысының күн тәртібі» туралы 6.5-параграфының 6.5.2 және 6.5.7-тармақтарына енгізу ұсынылады);

4) 2022 жылғы 15 маусымдағы (№11/2022 хаттама, №10 мәселе): «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқармасы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің немесе оның комитеттерінің отырыстарында күн тәртібінің мәселелері бойынша баяндаманы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ басшы қызметкерлерінің ұсынуын қамтамасыз етсін.» (тиісті өзгерісті «ДК жұмысының регламенті» туралы 6-тараудың «ДК отырыстарының регламенті» туралы 6.6-параграфының 6.6.7-тармағына енгізу ұсынылады);

5) 2024 жылғы 15 шілдедегі (№15/2024 хаттама, №9 мәселе): «Самұрық-Қазына» АҚ Мұнай-газ активтері департаментінің директоры И.Ф. Коротков «Самұрық-Қазына» АҚ құрылымдық бөлімшелерінің «ҚазМұнайГаз» АҚ Директорлар кеңесі отырыстарының күн тәртібі мәселелері бойынша комментарийлерін/қорытындыларын «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің тиісті комитеттері оларды қарағанға дейін «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшелеріне ұсыну үшін «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ корпоративтік хатшысы Д.В. Шариповке жіберсін.» (тиісті өзгерісті «ДК жұмысының регламенті» туралы 6-тараудың «ДК мүшелерін ДК отырысын шақыру және өткізу туралы хабардар ету» туралы 6.3-параграфының 6.3.3-тармағына енгізу ұсынылады).

III. ҚМГ атына Қордың 2025 жылғы 14 наурыздағы №04-1-09/1500 хаты (бұдан әрі – **Қордың хаты) келіп түсті, онда ҚМГ-ге мынадай талаптар бар: «Қор ҚМГ Директорлар кеңесінің отырыстарында Ұлттық Банктің:**

- ҚМГ-нің дивидендтік саясатын алдын ала мақұлдау, ҚМГ-нің есепті қаржы жылындағы таза кірісін бөлу тәртібін бекіту, жай акциялар бойынша дивидендтер төлеу туралы шешім қабылдау және ҚМГ-нің бір жай акциясына есептегенде дивиденд мөлшерін айқындау;

- ҚМГ-нің өзге заңды тұлғаларды құруға немесе олардың қызметіне қатысуы не ҚМГ-ге тиесілі барлық активтердің жиынтықта кем дегенде 10% (он пайызын) құрайтын активтердің бір бөлігін немесе бірнеше бөлігін беру (алу) арқылы өзге де заңды тұлғаларды иеліктен шығаруы, олардың қатысушылары (акционерлері) құрамынан шығуы туралы шешім;

- акцияларды орналастыру (өткізу), оның ішінде жарияланған акциялар саны шегінде орналастырылатын (өткізілетін) акциялардың саны, оларды орналастыру (өткізу) тәсілі мен бағасы туралы;
- ҚМГ-нің орналастырылған акцияларды сатып алуы және оларды сатып алу бағасы;
- ҚМГ қызметінің басым бағыттарын айқындау;
- ҚМГ-нің міндеттемелерін оның жеке капиталы мөлшерінің 25% (жиырма бес) және одан да көп пайызын құрайтын шамаға ұлғайту;
- ҚМГ-нің үлестес тұлғалары тендерлерге (конкурстарға) қатысқан кезде, комфорт хаттары мен кепілдіктерді қоспағанда, міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз етуге берілетін ҚМГ міндеттемелерінің мөлшерін (сомасын) белгілеу мүмкін болмаған жағдайда, үшінші тұлғалардың міндеттемелерінің орындалуын қамтамасыз етуге ҚМГ-нің кепілдік беруі туралы мәселелер бойынша ұстанымын (пікірін) ҚМГ Директорлар кеңесінің корпоративтік хатшысы арқылы білдіруге міндеттенеді.

Осыған байланысты, Қор ҚМГ мен ҚМГ корпоративтік хатшысының жсоғарыда аталған мәселелер бойынша белгіленген тәртіппен мыналарды орындау:

1) ҚМГ Жарғысы мен «Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес Ұлттық Банкке ҚМГ Директорлар кеңесінің алдағы отырыстары туралы Ұлттық Банкке жазбаша түрде хабарлау және Директорлар кеңесінің мәселелері бойынша материалдарды отырыс өткізілетін күнге дейін кемінде күнтізбелік 7 күн бұрын Ұлттық Банкке беру;

2) жиналыс (отырыс) жабылғаннан кейін 5 жұмыс күні ішінде Ұлттық Банкке акционерлер жиналыстары және (немесе) директорлар кеңесі отырыстары хаттамаларының көшірмелерін ұсыну;

3) ҚМГ Директорлар кеңесі отырысының хаттамаларында Ұлттық Банктің ұстанымын (пікірін) белгілеп, ҚМГ Директорлар кеңесінің отырыстарында күн тәртібіндегі мәселелер бойынша Ұлттық Банктің ұстанымын (пікірін) (толық көлемде, бірімәнді, мағынасын бұрмаламай) білдіру қажеттілігін хабарлайды.».

АҚ туралы заңға сәйкес акционердің құқықтары АҚ туралы заңмен және Қоғамның Жарғысымен айқындалады, бірақ Хатта акционердің құқықтары ретінде көрсетілгеннен ештеңе де АҚ туралы заң мен Қоғамның Жарғысында бекітілмеген, Хатта көрсетілгенді ДК туралы ережеде ірі акционердің мүмкіндіктері ретінде жазу ұсынылады. Оның ішінде, ДК мен оның комитеттерінің шешімдері, олар бойынша талқылаулар ДК-нің 2018 жылғы 31 мамырдағы шешімімен (№7/2018 хаттама, №22 мәселе) бекітілген «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ коммерциялық немесе Қазақстан Республикасының заңнамасымен қорғалатын өзге де құпияны құрайтын ақпараттың тізбесіне кіретінін назарға ала отырып, ДК отырыстары хаттамаларының/шешімдерінің көшірмелерін алу мүмкіндігін АҚ туралы заңның 58-бабының 6-тармағына сүйене отырып баяндау ұсынылады: «Директорлар кеңесінің хатшысы директорлар кеңесі мүшесінің талап етуі бойынша оған директорлар кеңесі отырысының хаттамасын және сырттай дауыс беру арқылы қабылданған шешімдерді танысу үшін беруге және (немесе) оған хаттама мен шешімдердің

қоғамның уәкілетті қызметкерінің қолтаңбасымен куәландырылған үзінді көшірмелерін беруге міндетті.».

Қордың жоғарыда көрсетілген хатын орындау мақсатында ДК туралы ережені ДК туралы Ереженің «ДК жұмысының регламенті» туралы 6-тарауының «ДК отырыстарының регламенті» 6.6-параграфына тиісті толықтыру енгізу арқылы өзектендіру қажеттілігі туындады.

IV. Сондай-ақ ДК туралы ережеге нақтылаушы және редакциялық сипаттағы өзгерістер мен толықтырулар енгізу ұсынылады, оның ішінде:

1) қажет болған жағдайда, ДК үшін бұрын қабылдаған шешімдерін түзету және (немесе) күші жойылды деп тану, сондай-ақ олардың шешімдерінің қолданылу мерзімін ұзарту мүмкіндігін белгілейтін «Мақсаттары, міндеттері мен функциялары» туралы 2-тараудың 2.5-1-тармағымен толықтыру;

2) «ДК жұмысының регламенті» туралы 6-тараудың «ДК отырыстарын жоспарлы тәртіппен өткізу» туралы 6.1-параграфының 6.1.9-тармағынан «ДК жұмысының регламенті» туралы 6-тараудың «ДК отырысының күн тәртібі» туралы 6.5-параграфының 6.5.4, 6.5.6, 6.5.8-тармақтарына қайшы келетініне байланысты аралас нысанда өткізілетін отырыстың күн тәртібін өзгертуге жол берілмейтіндігін алып тастау;

3) ДК тапсырмалар бере алатын органдар, құрылымдық бөлімшелер, тұлғалар шеңберін кеңейту мақсатында, оның ішінде 2025 жылғы 14 сәуір бастап қолданысқа енгізілетін ҚМГ орталық аппаратының жаңартылған құрылымын назарға ала отырып, «Құқықтар» туралы 4-тараудың «ДК мүшесінің құқықтары» туралы 4.1-параграфының 4.1.1-тармағының 15) тармақшасын және «ДК жұмысының регламенті» туралы 6-тараудың «ДК отырыстарының регламенті» туралы 6.6-параграфының 6.6.6-тармағын ДК-ге есеп беретін қызметтермен, олардың басшыларымен, ҚМГ Басқармасының төрағасына тікелей бағынысты құрылымдық бөлімшелердің басшыларымен толықтыру

V. Жоғарыда көрсетілгеннен басқа, ДК туралы ережеге «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшесімен ШАРТ» туралы №1 қосымшаға нақтылау және редакциялық сипаттағы өзгерістер енгізу ұсынылады, оның ішінде:

1) ҚМГ Акционерлерінің жалпы жиналысы ҚМГ-нің жоғары органы болып табылатындығына байланысты «барлық дауыс беретін акцияларына иелік ететін тұлға» деген сөздерді мәтіннен алып тастау;

2) «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшесімен шарттың оны Қор қағидаларымен корреляциялауды жақсарту мақсатында тұруға арналған шығыстарды өтеуге қатысты «Директорға төленетін сыйақы және өтемақы» туралы 6-тарауының 11-тармағының 2) тармақшасын өзгерту.

2025 жылғы 10 – 11 сәуірде Қоғамның Директорлар кеңесі (№6/2025 хаттама, №2 мәселе) 2025 жылғы 29 мамырда Қоғам акционерлерінің жылдық жалпы жиналысын шақыру туралы шешім қабылдады, күн тәртібіндегі мәселелердің бірі – ДК туралы ережеге өзгерістер мен толықтырулар енгізу мәселе.

Жоғарыда айтылғандардың негізінде осы мәселе бойынша шешімнің жобасына ұсынылған қосымшаға сәйкес Директорлар кеңесі туралы ережеге өзгерістер мен толықтырулар енгізу ұсынылады.

АҚ туралы Заңының 36-бабының 2-тармағына және 50-бабының 1-тармағына, Қоғам Жарғысының 11-бабының 91-тармағына және 12-бабының 99-тармағына, АЖЖ туралы ереженің 16-тарауы 79-тармағының сәйкес аталған мәселе бойынша шешім қабылдау үшін дауыс беруге қатысатын ҚМГ дауыс беретін акцияларының жалпы санынан жай көпшілік дауыс қажет және дауыс беру «бір акция – бір дауыс» қағидаты бойынша жүзеге асырылады.

4. Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкестігі

Шығарылатын мәселе бойынша шешім қабылдау Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейді/сәйкес келеді.

5. Шешім қабылданған және қабылданбаған жағдайдағы негізгі проблемалар, тәуекелдер, ықтимал салдар

Осы мәселе бойынша шешім қабылдау қандай да бір тәуекелдердің туындауына әкеп соқпайды.

Осы мәселе бойынша шешім қабылдамау ДК туралы ереженің кейбір ережелерінің Кодекстің нормаларына сәйкес келмеу қаупіне, сондай-ақ СД мен Қордың тиісті нұсқауларын орындамауға әкеп соғады.

ДК туралы ереже – «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ акционерлерінің жылдық жалпы жиналысының 2023 жылғы 30 мамырдағы шешімімен (№2/2023 хаттама, №6 мәселе) бекітілген, «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ акционерлерінің жалпы жиналысының 2023 жылғы 6 қарашадағы шешімімен (№5/2023 хаттама, №2 мәселе) өзгерістер енгізілген «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» АҚ Директорлар кеңесі туралы ережеге (бұдан әрі – Ереже) өзгерістер мен толықтырулардың салыстырмалы кестесі

№	құрылымдық элемент	қолданыстағы редакция	ұсынылатын редакция	негіздеме
1	2	3	4	5
1	«Жалпы ережелер» деген 1-тараудың 1.3-тармағы	1.3. ДК Қоғамның қызметіне жалпы басшылықты және Қоғамның алқалы атқарушы органының (бұдан әрі – Басқарма) қызметіне бақылауды қамтамасыз ететін, Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысына (бұдан әрі АЖЖ деп аталады) есеп беретін Қоғамның басқару органы болып табылады. ДК шешімдері Қазақстан Республикасының (бұдан әрі – ҚР) заңнамасында, Қоғамның Жарғысында, Қоғамның Корпоративтік басқару кодексінде және Ережеде айқындалған тәртіппен қабылданады.	1.3. ДК Қоғамның қызметіне жалпы (стратегиялық) басшылықты және Қоғамның алқалы атқарушы органының (бұдан әрі – Басқарма) қызметін бақылауды, сондай-ақ Қоғамның Корпоративтік басқару кодексінің ережелерін енгізуді қамтамасыз ететін, Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысына (бұдан әрі АЖЖ деп аталады) есеп беретін Қоғамның басқару органы болып табылады. ДК шешімдері Қазақстан Республикасының (бұдан әрі – ҚР) заңнамасында, Қоғамның Жарғысында, Қоғамның Корпоративтік басқару кодексінде және Ережеде айқындалған тәртіппен қабылданады.	Корпоративтік басқару кодексінің 5-тарауының 58-тармағы: «58. Директорлар кеңесі акционерлердің жалпы жиналысына есеп беретін, ұйымға стратегиялық басшылық жасауды және атқарушы органның қызметін бақылауды, сондай-ақ осы Кодекстің барлық ережелерін енгізуді қамтамасыз ететін басқару органы болып табылады.»
2	«Жалпы ережелер» деген 1-тараудың 1.4-тармағы	1.4. ДК өз қызметінде ҚР заңнамасын, оның ішінде «Акционерлік қоғамдар туралы» ҚР Заңын (бұдан әрі – Заң) және «Ұлттық әл-ауқат қоры туралы» ҚР Заңын (бұдан әрі –Қор), Қоғамның Жарғысын, Ережесін, Қоғамның Корпоративтік басқару кодексін және Қоғамның басқа да ішкі құжаттарын, сондай-ақ Қоғамға қолданылатын Қордың құжаттарын басшылыққа алады.	1.4. ДК өз қызметінде ҚР заңнамасын, оның ішінде «Акционерлік қоғамдар туралы» ҚР Заңын (бұдан әрі – Заң) және «Ұлттық әл-ауқат қоры туралы» ҚР Заңын (бұдан әрі – Қор), Қоғамның акциялары айналысқа түсетін Биржалардың: Astana International Exchange (AIX) және «Қазақстан қор биржасы» АҚ (KASE) талаптарын, Қоғамның Жарғысын, Ережесін, Қоғамның Корпоративтік басқару кодексін және Қоғамның басқа да ішкі құжаттарын, сондай-ақ Қоғамға қолданылатын Қордың құжаттарын басшылыққа алады.	Қоғам ұстануға тиісті талаптар.
3	«Жалпы ережелер» деген 1-тараудың 1.5-тармағы	1.5. ДК Қоғам қызметіне жалпы басшылықты жүзеге асыру үшін АЖЖ алдында жауап береді. Өз құзыреті шеңберінде қабылданған АЖЖ шешімдері ДК үшін міндетті болып табылады. ДК жыл сайын Қоғамның жылдық есебінің құрамына енгізу арқылы өткен жылдың қорытындылары бойынша атқарылған жұмыс туралы есепті ұсыну арқылы АЖЖ-ға өз қызметі туралы есеп береді.	1.5. ДК Қоғам қызметіне жалпы басшылықты жүзеге асыру үшін АЖЖ алдында жауап береді. Өз құзыреті шеңберінде қабылданған АЖЖ шешімдері ДК үшін міндетті болып табылады. ДК-нің және оның комитеттерінің есепті кезеңдегі қызметінің қорытындылары, ұйымның ұзақ мерзімді құнының өсуі және орнықты дамуы бойынша ДК қабылдаған шаралар, тәуекелдің негізгі факторлары, елеулі оқиғалар, қаралған мәселелер, отырыстар саны, отырыстар нысаны, отырысқа қатысу саны көрсетілген өткен жыл қорытындылары бойынша атқарылған жұмыс туралы есепті ұсыну, сондай-ақ басқа да маңызды ақпаратты Қоғамның жылдық есебіне қосу арқылы ДК жыл сайын АЖЖ алдында өз қызметі туралы есеп береді. Сондай-ақ ДК Қоғамның жылдық есебінің құрамына тиісті есепті енгізу арқылы АЖЖ алдында Қоғамның Корпоративтік басқару кодексі нормаларының сақталуы туралы жыл сайын есеп береді.	Корпоративтік басқару кодексінің 5-тарауының 62-тармағы: «62. Директорлар кеңесі акционерлерге ұйым қызметінің нәтижелері үшін есеп береді. Акционерлердің жыл сайынғы жалпы жиналысында (тыңдауда) Директорлар кеңесінің төрағасы акционерлерге (қатысушыларға) Директорлар кеңесінің есепті кезеңдегі қызметінің қорытындылары, Директорлар кеңесінің ұйымның ұзақ мерзімді құны мен орнықты дамуы бойынша қабылдаған шаралары, негізгі тәуекел факторлары, елеулі оқиғалар, қаралған мәселелер, отырыстардың саны, отырыстардың нысаны, қатысу, сондай-ақ басқа да маңызды ақпарат көрсетілетін есебін ұсынады – Директорлар кеңесінің есебі ұйымның жылдық есебінің құрамына енгізіледі. Директорлар кеңесі жыл сайын акционерлер алдында осы Кодекстің нормаларының сақталуы туралы есеп береді.»
4	«Жалпы ережелер» деген 1-тараудың 1.7-тармағы	1.7. ДК мен Басқарма ұзақ мерзімді құнның өсуін және Қоғамның орнықты дамуын қамтамасыз етуі тиіс.	1.7. ДК мен Басқарма Қоғамның ұзақ мерзімді құнының өсуін қамтамасыз етуге, сондай-ақ орнықты даму саласында тиісті жүйенің қалыптасуын және оның енгізілуін	Корпоративтік басқару кодексінің 6-тарауының 144-тармағы: «144. ...

№	құрылымдық элемент	қолданыстағы редакция	ұсынылатын редакция	негіздеме
1	2	3	4	5
			қамтамасыз етуге тиіс. ДК Қоғамда орнықты даму саласындағы жүйенің енгізілуіне стратегиялық басшылықты және бақылауды жүзеге асырады.	Қордың және ұйымдардың Директорлар кеңесі мен атқарушы органы орнықты даму саласында тиісті жүйені қалыптастыруды және оны енгізуді қамтамасыз етеді. ... Директорлар кеңесі орнықты даму саласындағы жүйенің енгізілуіне стратегиялық басшылықты және бақылауды жүзеге асырады. Атқарушы орган тиісті жоспар қалыптастырады және оны Директорлар кеңесінің қарауына енгізеді.».
5	«Жалпы ережелер» деген 1-тараудың 1.9-тармағы	Жок.	1.9. ДК мүшелері өз функционалдық міндеттерін орындайды және өз қызметінде мынадай қағидаттарды ұстанады: 1) өз өкілеттігі шегінде әрекет ету; 2) ДК-нің, оның Комитеттерінің отырыстарына қатысу үшін және оларға дайындалу үшін жеткілікті уақыт бөлу; 3) Қоғамның ұзақ мерзімді құнының өсуіне және орнықты дамуына ықпал ету; 4) іскерлік әдептің жоғары стандарттарын сақтау; 5) мүдделер қақтығысына жол бермеу; 6) тиісті шеберлікпен әрекет ету.	Корпоративтік басқару кодексінің 5-тарауының 60-тармағы: «60. Директорлар кеңесінің мүшелері өз міндеттерін тиісті түрде орындайды, ұйымның ұзақ мерзімді құнының өсуін және орнықты дамуын қамтамасыз етеді. Ұйымның директорлар кеңесі акционерлерге есеп береді. Бұл есеп беру акционерлердің жалпы жиналысының төтігі арқылы жүзеге асырылады. Директорлар кеңесінің мүшелері өз функционалдық міндеттерін орындайды және өз қызметінде мынадай қағидаттарды ұстанады: 1) өз өкілеттіктері шегінде әрекет ету – Директорлар кеңесінің мүшелері Жарғыда бекітілген шешімдер қабылдайды және өз өкілеттіктері шегінде әрекет етеді; 2) Директорлар кеңесінің, оның комитеттерінің отырыстарына қатысу және оларға дайындалу үшін жеткілікті уақыт бөлу – Директорлар кеңесі мүшесінің төрт заңды тұлғадан артық ұйымның Директорлар кеңесі мүшесі лауазымын бір мезгілде атқаруына жол берілмейді, Директорлар кеңесінің төрағасы лауазымын бір мезгілде екі заңды тұлғада ғана атқаруға жол беріледі (Директорлар кеңесі мүшесінің өзге заңды тұлғаларда лауазымдар атқаруына Директорлар кеңесінің мақұлдауын алғаннан кейін жол беріледі); 3) Қоғамның ұзақ мерзімді құнының өсуіне және орнықты дамуына ықпал ету – Директорлар кеңесінің мүшелері барлық акционерлерге әділ көзқарасты және орнықты даму қағидаттарын ескере отырып, ұйымның мүддесінде әрекет етеді; Директорлар кеңесі мүшелерінің шешімдері мен іс-қимылдарының әсерін мынадай сұрақтар арқылы анықтауға болады: шешімнің/іс-қимылдың ұзақ мерзімді кезеңде салдары қандай; ұйым қызметінің қоғамға және қоршаған ортаға әсері қандай; барлық акционерлерге әділ көзқарас қамтамасыз етіле ме; ұйымның беделіне және іскерлік этиканың жоғары стандарттарына ықпалы; мүдделі тараптардың

№	құрылымдық элемент	қолданыстағы редакция	ұсынылатын редакция	негіздеме
1	2	3	4	5
				мүдделеріне ықпалы (осы сұрақтар тізбесі – қажетті сұрақтардың ең азы, бірақ толық емес); 4) іскерлік әдептің жоғары стандарттарын қолдау – Директорлар кеңесінің мүшелері өз іс-әрекеттерінде, шешімдерінде және мінез-құлқында іскерлік әдептің жоғары стандарттарына сай болады және қор мен ұйым қызметкерлері үшін үлгі болады; 5) мүдделер қақтығысына жол бермеу – Директорлар кеңесінің мүшесі оның жеке мүдделілігі оның Директорлар кеңесі мүшесінің міндеттерін тиісінше орындауына әсер етуі мүмкін жағдайлардың туындауына жол бермейді; шешімдерді бейтарап қабылдауға әсер ететін немесе ықтимал әсер ететін мүдделер қақтығыстары бар жағдайлар туындаған жағдайда, Директорлар кеңесінің мүшелері бұл туралы Директорлар кеңесінің төрағасын алдын ала хабардар етеді және мұндай шешімдерді талқылауға және қабылдауға қатыспайды; бұл талап Директорлар кеңесі мүшесінің міндеттерін тиісінше орындауға тікелей немесе жанама әсер ететін Директорлар кеңесі мүшесінің басқа да іс-қимылдарына қатысты қолданылады (мысалы, Директорлар кеңесі мүшесінің басқа заңды тұлғалардың қызметіне қатысуы, серіктестер мен бәсекелестерден акцияларды/қатысу үлестерін және өзге де мүлікті сатып алу, ақпарат пен мүмкіндіктер қолжетімділік); б) тиісті парасаттылықпен, іскерлікпен және ұқыптылықпен әрекет ету – Директорлар кеңесінің мүшелеріне заңнама, корпоративтік басқару, тәуекелдерді басқару, қаржы және аудит, орнықты даму сияқты бағыттарды, саланы және ұйым қызметінің ерекшелігін білуді қоса алғанда, Директорлар кеңесінің құзыреттерін және Директорлар кеңесі мен Комитеттердегі өз міндеттерін орындау бөлігінде өз білімдерін тұрақты негізде арттырып отыру ұсынылады; ұйым қызметінің өзекті мәселелерін түсіну мақсатында Директорлар кеңесінің мүшелері ұйымның негізгі объектілеріне үнемі барып тұрады және қызметкерлермен кездесулер өткізеді.»
6	1-1-тарау. «Директорлар кеңесі тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесінде»	Жоқ.	1-1. ДК тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесінде 1-1.1. ДК Баскармамен бірлесіп Қоғамда тәуекелдерді тиісінше басқару мәдениетінің енгізілуін қамтамасыз етеді. 1-1.2. ДК осы жүйенің міндеттеріне сүйене отырып және тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау саласындағы ең жақсы тәжірибелерді ескере отырып, тәуекелдерді	Корпоративтік басқару кодексінің 6-тарауының 134-тармағы: «134. ... Директорлар кеңесі мен атқарушы орган Қорда және ұйымдарда тәуекелдерді тиісінше басқару мәдениетінің енгізілуін қамтамасыз етеді. Қорда және ұйымдарда тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесін енгізудің және оның жұмыс

№	құрылымдық элемент	қолданыстағы редакция	ұсынылатын редакция	негіздеме
1	2	3	4	5
			басқару және ішкі бақылау жүйесін ұйымдастырудың принциптері мен тәсілдерін айқындайды. 1-1.3. ДК тәуекелдерді басқару мен ішкі бақылаудың тиімді жүйесін ұйымдастырудың қағидаттары мен тәсілдерін айқындайтын, тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау саласындағы жұмыстың үздік практикаларына Қоғамның бейілділігін көрсететін ішкі құжаттарды бекітеді. 1-1.4. ДК тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау саласындағы ішкі құжаттарды бекіту кезінде тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау мәселелерін регламенттейтін Қор қабылдаған құжаттарды басшылыққа алады. 1-1.5. ДК негізгі тәуекелдер, оларды Қоғамның стратегиясы мен бизнес-жоспарларына әсері тұрғысынан талдау туралы үнемі ақпарат алып отырады және қолданыстағы тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесі оны ұйымдастырудың ДК белгілеген белгілі бір принциптері мен тәсілдеріне сәйкес келетініне және тиімді жұмыс істейтініне көз жеткізу үшін тиісті шаралар қабылдайды. ДК тоқсанына кемінде 1 (бір) рет Қоғамның тәуекелдер жөніндегі есептерін тиісті түрде толық көлемде қарап, талқылайды. 1-1.6. ДК Аудит жөніндегі комитетпен бірлесіп тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесінің тиімділігіне бағалау жүргізуге жауапты болады. ДК оған Ішкі аудит қызметі немесе сыртқы сарапшы, Аудит жөніндегі комитет және Басқарма жеткізген ақпарат пен кепілдіктерді тиісті түрде және мұқият талдағаннан кейін жүйенің тиімділігі жөнінде өз пікірін қалыптастырады. 1-1.7. ДК Қоғамның тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесінің ұйымдастырылуы, жұмыс істеуі және тиімділігі мәселелерін тұрақты негізде қарайды және қажет болған жағдайда оны жақсарту бойынша ұсынымдар береді.	істеуінің үздік тәжірибелерге негізделген нақты нормативтік базасы болуы тиіс.». Корпоративтік басқару кодексінің 6-тарауының 135-тармағы: <i>«135. Қордың және ұйымдардың Директорлар кеңесі осы жүйенің міндеттеріне сүйене отырып және Қордың тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау саласындағы ең жақсы тәжірибелері мен әдіснамасын ескере отырып, тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесін ұйымдастырудың принциптері мен тәсілдерін айқындайды. Директорлар кеңесі тәуекелдерді басқару мен ішкі бақылаудың тиімді жүйесін ұйымдастырудың қағидаттары мен тәсілдерін айқындайтын, компанияның тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау саласындағы жұмыстың үздік практикаларына (COSO ішкі бақылау жүйесін құрудың интеграцияланған тұжырымдамасы, Трэдвэй (The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) комиссиясының Демеушілік ұйымдары комитетінің «Ұйымдардың тәуекелдерін басқару. Интеграцияланған модель» тұжырымдамасы (COSO), ИСО 31000 «Тәуекел менеджменті. Принциптер мен басшылық нұсқаулар» халықаралық стандарты, ИСО 31010 «Тәуекел менеджменті. Тәуекелдерді бағалау әдістері» халықаралық стандарты және т.б.) бейілділігін танытатын ішкі құжаттарды бекітеді.»</i> Корпоративтік басқару кодексінің 6-тарауының 136-тармағы: <i>«136. ... Ұйымдардың Директорлар кеңестері тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау саласындағы ішкі құжаттарды бекіту кезінде тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау мәселелерін реттейтін қор қабылдаған нормативтік құжаттарды басшылыққа алады.»</i> Корпоративтік басқару кодексінің 6-тарауының 143-тармағы: <i>«143. Тәуекелдер туралы ақпарат басқарушылық есептіліктің ажырамас бөлігі болуы керек. Директорлар кеңесі мен атқарушы орган Компанияның стратегиясы мен бизнес-жоспарларына әсері тұрғысынан негізгі тәуекелдер, оларды талдау туралы үнемі ақпарат алып отыруы керек.</i>

№	құрылымдық элемент	қолданыстағы редакция	ұсынылатын редакция	негіздеме
1	2	3	4	5
				<i>Тәуекелдер бойынша тоқсан сайынғы шоғырландырылған есептерді бекіту Директорлар кеңесіне бекітілді.»</i> Корпоративтік басқару кодексінің 6-тарауының 147-тармағы: <i>«147. Қордың және ұйымдардың Директорлар кеңесі тәуекелдерді басқару мен ішкі бақылаудың қолданыстағы жүйесі Директорлар кеңесі айқындаған оны ұйымдастырудың қағидаттары мен тәсілдеріне сәйкес келетініне және тиімді жұмыс істейтініне көз жеткізу үшін тиісті шаралар қабылдауы қажет. Тәуекелдер бойынша есептер Директорлар кеңесінің отырыстарына тоқсанына кемінде бір рет шығарылып, тиісті түрде толық көлемде талқылануы тиіс.»</i> Корпоративтік басқару кодексінің 6-тарауының 148-тармағы: <i>«148. Директорлар кеңесі Аудит жөніндегі комитетпен бірлесіп тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесінің тиімділігіне бағалау жүргізуге жауапты болады, оның назарына ішкі аудит бөлімшесі немесе сыртқы сарапшы, аудит жөніндегі комитет және атқарушы орган жеткізген ақпарат пен кепілдіктерді тиісті және мұқият талдағаннан кейін оның тиімділігі туралы өз пікірін қалыптастырады.»</i> Корпоративтік басқару кодексінің 6-тарауының 149-тармағы: <i>«149. Директорлар кеңесі тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесінің ұйымдастырылуы, жұмыс істеуі және тиімділігі мәселелерін тұрақты негізде қарауы және қажет болған жағдайда оны жақсарту жөнінде ұсыныстар беруі тиіс.»</i>
7	«Мақсаттар, міндеттер және функциялар» деген 2-тараудың 2.1-тармағы	2.1. ДК айрықша құзыретіне ҚР заңнамасында, Қоғам Жарғысында және Ережеде көзделген мәселелер жатады.	2.1. ДК айрықша құзыретіне ҚР заңнамасында, Қоғам Жарғысында және Ережеде көзделген мәселелер жатады. Сонымен қатар ДК мынадай мәселелерді қарастырады (қоса алғанда, бірақ аталғандармен шектелмей): 1) ДК және оның комитеттері отырыстарының кестесі, ДК жұмыс жоспары; 2) Қоғам қызметіндегі негізгі өзгерістер туралы Басқарма төрағасының есептері;	ДК-нің 2025 жылға арналған жұмыс жоспарының 4, 25, 27, 33, 34, 35, 36, 37, 40, 46, 48, 49, 62, 65, 66, 67, 69, 70, 71, 74, 79, 87, 88, 89, 91, 92, 93, 94, 95, 98, 103, 104, 106, 107, 108, 109, 110, 111-тармақтарына сәйкес. Негіздемесі мыналар: 1) Ереженің 6.1.1-тармағы: «6.1.1 ДК жыл сайын Директорлар кеңесі мен Қоғамның қызметін мұқият жоспарлау, ұтымдылық, тиімділік және жүйелілік қағидаттарын негізге ала отырып, өз жұмысының жоспары мен отырыстарды өткізу кестесін қалыптастырып, бекітеді.»; 2) ДК отырыстарына материалдарды дайындау және енгізу қағидаларының 5-тарауы 5.7-параграфының 5.7.1-тармағы: «5.7.1. ҚМГ Басқарма төрағасы ай

№	құрылымдық элемент	қолданыстағы редакция	ұсынылатын редакция	негіздеме
1	2	3	4	5
			3) Қоғамның негізгі (оның ішінде қаржылық) тәуекелдері туралы есептер (оларды бекіту мақсатында); 4) Қоғам компаниялары тобындағы өліммен аяқталған жазатайым оқиғалар туралы есептер; 5) мемлекеттік стратегиядағы немесе саясаттағы өзгерістер туралы ақпарат; 6) Қоғамның және оның еншілес ұйымдарының инвестициялық жобаларының іске асырылуына мониторинг жүргізу және талдау нәтижелері туралы есептер; 7) Басқарма шешім қабылдаған жасалуына мүдделілік бар жасалған мәмілелер туралы есептер; 8) Қоғамның компаниялар тобының киберқауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша атқарылған жұмыстар туралы есептер;	сайын ҚМГ қызметіндегі негізгі өзгерістер жөнінде ДК үшін CEO есебін дайындайды.»; 3) Корпоративтік басқару кодексінің 6-тарауының 143-тармағы: «143. Тәуекелдер туралы ақпарат басқарушылық есептіліктің ажырамас бөлігі болуы керек. Директорлар кеңесі мен атқарушы орган Компанияның стратегиясы мен бизнес-жоспарларына әсері тұрғысынан негізгі тәуекелдер, оларды талдау туралы үнемі ақпарат алып отыруы керек. Тәуекелдер бойынша тоқсан сайынғы шоғырландырылған есептерді бекіту Директорлар кеңесіне бекітілді.»; 4) 06.04.2022ж. ДК шешімі (№6/2022 хаттама, №5 мәселе): «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің және «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің Қауіпсіздік, еңбекті, қоршаған ортаны қорғау және орнықты даму жөніндегі комитетінің отырыстарында өліммен аяқталған жазатайым оқиғалар туралы есептер қаралсын.»; 5) 08.04.2021ж. ДК шешімі (№5/2021 хаттама, №18 мәселе): «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқармасы жарты жылдық негізде «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесін мемлекеттік стратегиядағы немесе саясаттағы өзгерістер туралы хабардар етсін.»; 6) 30.03.2017ж. ДК шешімдері (№4/2017 хаттама, №6 мәселе [2-тармақ]): «1. «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ тобының инвестициялық жобаларын іске асыру мәртебесі туралы ақпарат назарға алынсын. 2. «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқармасы осы ақпаратты «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің қарауына жартыжылдықта 1 рет енгізсін.»; 7) 05.07.2024ж. ДК шешімдері (№15/2024 хаттама, №14 мәселе [2-тармақ]): «2. «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқармасы кейіннен «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің қарауына шешімдерін есепті тоқсанда «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқармасы қабылдаған, жасалуына мүдделілік бар жасалған мәмілелер туралы есепті есепті тоқсаннан кейінгі екінші айдан кешіктірмей енгізсін.»; 8) 06.04.2022ж. ДК шешімі (№6/2022 хаттама, №4 мәселе): «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқармасы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесін «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ компаниялар тобының активтеріне жасалған кибер-шабуылдар жөнінде дереу хабардар етсін.»;

№	құрылымдық элемент	қолданыстағы редакция	ұсынылатын редакция	негіздеме
1	2	3	4	5
			9) Қоғам компаниялары тобының әлемде бар және кен орындарында пайдаланылатын өндіру технологиялары, сондай-ақ Қоғам тобы компанияларының көмірсутектерді өндіру технологияларының жаңартуы мен жетілдіруі туралы ақпарат; 10) ҚР Үкіметінің қаулыларымен бекітілген жоспарлардың Қоғамның орындау мәртебесі туралы ақпарат; 11) Қоғам тобы компанияларының қаржылық мәртебесі және осы компаниялардың Қоғам тобының мұнай өндіруші компанияларына қаржыландыру алу және төлемдерді жүзеге асыру қабілеті туралы ақпарат;	9) 17.09.2024ж. ДҚ шешімі (№20/2024 хаттама, №20 мәселе): «2. «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқармасы: 1) жыл сайын, белгіленген тәртіппен «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесіне «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ кен орындарында пайдалану мүмкіндіктерін көрсете отырып, өндірудің жаңа технологияларына егжей-тегжейлі шолу беріп отырсын;»; 05.06.2024ж. ДҚ шешімі (№14/2024 хаттама, №3 мәселе): «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқармасы белгіленген тәртіппен «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесіне «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ кен орындарында пайдалану мүмкіндіктерін көрсете отырып, өндірудің жаңа технологияларына егжей-тегжейлі шолуды берсін.»; 10.04.2024ж. ДҚ шешімі (№7/2024 хаттама, №11 мәселе): «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқармасы белгіленген тәртіппен «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесіне мынадай ақпаратты ұсынсын: а) көмірсутектерді өндіру технологияларына шолу; б) «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ-да осы шешімге қосымшаның 2-слайдында оң жақ шекті бағанда көрсетілген 12 басым кен орнында (бұдан әрі – басым к/о) қандай проблемалар бар; в) көмірсутектерді өндіру технологияларын жетілдіру үшін әлемдік жетекші мұнай-газ компаниялары ұқсас кен орындарында қандай әдістерді қолданады; г) «ҚМГ Инжиниринг» ЖШС басым к/о қатысты қандай инновациялық шешімдерді пысықтауда.»; 10) 07.02.2024ж. ДҚ шешімі (№1/2024 хаттама, №27 мәселе): «4. «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқарма төрағасы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 14 шілдедегі №589 қаулысымен бекітілген Көлеңкелі экономикаға қарсы іс-қимыл жөніндегі іс-шаралардың 2023 – 2025 жылдарға арналған кешенді жоспарының 36-тармағын орындау мәселесін «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің қарауына тұрақты (тоқсан сайынғы негізде) шығаруды қамтамасыз етсін.»; 11) 03.05.2022ж. ДҚ шешімі (№7/2022 хаттама, №17 мәселе): «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқармасы KMG International N.V. қаржылық жағдайын бақылауды жалғастырсын және белгіленген тәртіппен «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесіне ақпарат беріп отырсын.»;

№	құрылымдық элемент	қолданыстағы редакция	ұсынылатын редакция	негіздеме
1	2	3	4	5
			12) ДК жыл сайынғы отырысының стратегия (стратегиялық сессия) бойынша мәселелері; 13) ДК жыл сайынғы отырысының орнықты даму бойынша мәселелері; 14) Қоғамның корпоративтік басқаруын жетілдіру жөніндегі іс-шаралар жоспарлары (оларды бекіту мақсатында) және олардың орындалу мәртебесі туралы ақпаратты қарау; 15) ДК-ге есеп беретін құрылымдық бөлімшелердің қызметі туралы есептер;	05.07.2024ж. ДК шешімі (№15/2024 хаттама, №13 мәселе): «2. «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқармасы белгіленген тәртіппен «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесіне мыналарды ұсынсын: 1) «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ қызметіндегі негізгі өзгерістер туралы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқарма төрағасының есебі шеңберінде – KMG International N.V. және KazMunayGas Trading AG қаржылық мәртебесі бойынша жалпы көрсеткіштер мен сыни өзгерістер – осы компаниялардың «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ тобының мұнай өндіруші компанияларына қаржыландыру алу және төлемдерді жүзеге асыру қабілеті; 2) тоқсан сайынғы негізде жеке – жылдық жоспар, жоспар-факт – өткен жылмен салыстыру, жоспар-факт – ауытқу және бір жылға арналған бағалау көрсетілген ақпарат (жоспарға/фактіге сәйкес келетін жылға барлық кестелер мен түсініктемелер нақтылана отырып).»; 12) Қордың КБ диагностикалау әдістемесінің I бөлімі 1-тарауының 1.9 және 1.10-тармақтары: «1.9. Компанияның стратегиясын жылына кемінде бір рет талдайды. 1.10. Жылына кемінде бір рет атқарушы органмен стратегиялық мақсаттарды сыни бағалауға және талқылауға арналған арнайы отырыс өткізеді»; 13) Қордың КБ диагностикалау әдістемесінің III бөлімі 2-тарауының 1.8-тармағы: «1.8. Директорлар кеңесі жылына кемінде бір рет атқарушы органмен орнықты даму нұсқаларын сыни бағалау және талқылау үшін арнайы сессия өткізеді.»; 14) ҚМГ Жарғысының 13-бабы 107-тармағының 3) тармақшасы: «107. Директорлар кеңесі: 3) Қоғамдағы корпоративтік басқару тәжірибесінің тиімділігін бақылауды жүзеге асыруға тиіс.»; 15) КХ туралы ереженің 4-тарауы 19-тармағының 4) тармақшасы: «19. Қоғамда корпоративтік саясатты тиімді іске асыру. Бұл міндетті орындау үшін Корпоративтік хатшы мынадай функцияларды орындайды: 4) Директорлар кеңесі белгілеген мерзімдер мен тәртіппен Директорлар кеңесі алдында өз қызметі туралы есепті дайындау;»; Комплаенс қызметі туралы ереженің 8-тарауының 8.1-тармағы: «8.1. Қызмет өз қызметінің нәтижелері туралы ҚМГ Директорлар кеңесінің Аудит жөніндегі комитеті

№	құрылымдық элемент	қолданыстағы редакция	ұсынылатын редакция	негіздеме
1	2	3	4	5
			16) Басқармаға, Басқарма төрағасына, Қоғам қызметкерлеріне тапсырмалар.	мен ҚМГ Директорлар кеңесінің алдында мерзімді негізде есеп береді.»; ІАҚ туралы ереженің 12-тарауының 54-тармағы: «54. ҚМГ Директорлар кеңесі Қызметтің жұмысы туралы есептерді қарап, ҚМГ Директорлар кеңесінің белгіленген жұмыс регламентіне сәйкес шешімдер қабылдайды.»; Омбудсмен қызметі туралы ереженің 2-тарауы 2.2-тармағының 6) тармақшасы: «2.2. Қызметтің функциялары: 6) ҚМГ Директорлар кеңесіне тұрақты жылдық есептілікті дайындауды қамтамасыз ету;»; 16) 13.11.2024ж. ДК шешімдері (№22/2024 хаттама, №5 мәселе): «1. Осы шешімнің қосымшасына сәйкес «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесі шешімдерінің / тапсырмаларының орындалуы туралы есеп назарға алынсын. 2. «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ алқалы органдарына, қызметкерлері мен құрылымдық бөлімшелеріне тапсырмалар тек «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің отырыстарында және оның атынан берілсін.».
8	«Мақсаттар, міндеттер және функциялар» деген 2-тараудың 2.2-тармағы	2.2. ДК-нің Қоғамды басқару және Басқарма қызметін бақылау үшін жеткілікті өкілеттіктері бөлуі тиіс.	2.2. ДК-нің Қоғамды басқару және Басқарма қызметін бақылау үшін жеткілікті өкілеттіктері, оның ішінде тапсырмалар беру өкілеттіктері бар. Қоғамның органдары мен қызметкерлеріне арналған тапсырмалар ДК атынан ДК отырыстарында ғана беріледі, бұл ретте олардың өзектілігіне, орындала алатынына, орындау үшін белгіленген мерзімдердің шынайылығына негізделуі тиіс, ол үшін мыналарды ескеру қажет: 1) Қоғам менеджментіне тапсырма берілген жағдайда – Басқарма төрағасының пікірі; 2) ДК-ге есеп беретін құрылымдық бөлімшелердің атына тапсырмалар болған жағдайда – осындай бөлімшелер басшыларының пікірі.	13.11.2024ж. мынадай ДК шешіміне (№22/2024 хаттама, №5 мәселе) сәйкес: «2. «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ алқалы органдарына, қызметкерлері мен құрылымдық бөлімшелеріне тапсырмалар тек «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің отырыстарында және оның атынан берілсін. 3. «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің төрағасы Е.К. Бердіғұлов, «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесі комитеттерінің төрағалары: А.С. Жұбаев, Ф.М. Холланд, А. А. Аргынгазин, «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ корпоративтік хатшысы Д.В. Шәріпов белгіленген тәртіппен осы шешімді орындау жөнінде шаралар қабылдасын.». Корпоративтік хатшы үшін ағымдағы тәжірибелер мен тәуекелдерді ескере отырып, сондай-ақ қолда бар хаттамалық тәжірибені заңдастыру үшін толықтырулар енгізу ұсынылады.
9	«Мақсаттар, міндеттер және функциялар» деген 2-тараудың 2.3-тармағының 1) тармақшасы	2.3. ДК өз функцияларын Қоғамның Жарғысына сәйкес орындайды және мынадай мәселелерге ерекше назар аударады: 1) Қоғамның даму стратегиясын (бағыттар мен нәтижелерді) айқындау;	2.3. ДК өз функцияларын Қоғамның Жарғысына сәйкес орындайды және мынадай мәселелерге ерекше назар аударады: 1) Қоғамның даму стратегиясын/жоспарын және ESG (Environmental, Social, Governance – экологиялық, әлеуметтік, корпоративтік басқару) мақсаттарын (бағыттары мен нәтижелерін) интеграциялауды айқындау;	Корпоративтік басқару кодексінің 5-тарауының 59-тармағы: «59. Директорлар кеңесінің ұйымды басқару және атқарушы органның қызметін бақылау үшін жеткілікті өкілеттіктері бар, Жарғыға сәйкес өз функцияларын орындайды және мынадай мәселелерге ерекше назар аударады:

№	құрылымдық элемент	қолданыстағы редакция	ұсынылатын редакция	негіздеме
1	2	3	4	5
10	«Мақсаттар, міндеттер және функциялар» деген 2-тараудың 2.3-тармағының 6) тармақшасы	2.3. ДК өз функцияларын Қоғамның Жарғысына сәйкес орындайды және мынадай мәселелерге ерекше назар аударады: 6) корпоративтік басқару және этика;	2.3. ДК өз функцияларын Қоғамның Жарғысына сәйкес орындайды және мынадай мәселелерге ерекше назар аударады: 6) корпоративтік басқару мен этика, іскерлік әдеп стандарттарын, болжамды бұзушылықтар туралы хабарламаның тиімді жүйесін енгізуді және сақтауды қамтамасыз етуге;	1) ESG мақсаттарын дамыту және интеграциялау жоспарын (бағыттар мен нәтижелер) айқындау; 2) іс-шаралар жоспарына қызметтің негізгі көрсеткіштерін қою және мониторинг жүргізу; 3) тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесінің тиімді жұмыс істеуін ұйымдастыру және қадағалау; 4) Директорлар кеңесі құзыреті шеңберінде ірі инвестициялық жобаларды және басқа да негізгі стратегиялық жобаларды бекіту және тиімді іске асырылуына мониторинг жүргізу; 5) атқарушы орган басшысын және мүшелерін сайлау, сыйақы беру, сабақтастықты жоспарлау және қызметін қадағалау; 6) корпоративтік басқару және этика; 7) ұйымда осы кодекстің ережелерін және қордың корпоративтік стандарттарын сақтау.»
11	«Мақсаттар, міндеттер және функциялар» деген 2-тараудың 2.3-тармағының 7) тармақшасы	2.3. ДК өз функцияларын Қоғамның Жарғысына сәйкес орындайды және мынадай мәселелерге ерекше назар аударады: 7) трансформациялау;	2.3. ДК өз функцияларын Қоғамның Жарғысына сәйкес орындайды және мынадай мәселелерге ерекше назар аударады: 7) Алып тасталсын;	Корпоративтік басқару кодексінің 5-тарауы 60-тармағының 6) тармақшасы: «Директорлар кеңесінің мүшелері өз функционалдық міндеттерін орындайды және өз қызметінде мынадай қағидаттарды ұстанады: 6) тиісті парасаттылықпен, іскерлікпен және ұқыптылықпен әрекет ету – Директорлар кеңесінің мүшелеріне заңнама, корпоративтік басқару, тәуекелдерді басқару, қаржы және аудит, орнықты даму сияқты бағыттарды, саланы және ұйым қызметінің ерекшелігін білуді қоса алғанда, Директорлар кеңесінің құзыреттерін және Директорлар кеңесі мен Комитеттердегі өз міндеттерін орындау бөлігінде өз білімдерін тұрақты негізде арттырып отыру ұсынылады; ұйым қызметінің өзекті мәселелерін түсіну мақсатында Директорлар кеңесінің мүшелері ұйымның негізгі объектілеріне үнемі барып тұрады және қызметкерлермен кездесулер өткізеді.»
12	«Мақсаттар, міндеттер және функциялар» деген 2-тараудың 2.3-тармағының 8) тармақшасы	2.3. ДК өз функцияларын Қоғамның Жарғысына сәйкес орындайды және мынадай мәселелерге ерекше назар аударады: 8) Қоғамда орнықты даму компоненттерін енгізу.	2.3. ДК өз функцияларын Қоғамның Жарғысына сәйкес орындайды және мынадай мәселелерге ерекше назар аударады: 8) Алып тасталсын;	Корпоративтік басқару кодексінің 6-тарауының 157-тармағы: «157. Қор іскерлік этика, омбудсмен қызметі, болжамды бұзушылықтар туралы хабарламаның тиімді жүйесі стандарттарын әзірлейді. Қордың және ұйымдардың Директорлар кеңестері бұл стандарттарының енгізілуін және олардың сақталуын қамтамасыз етеді.»
13	«Мақсаттар, міндеттер және функциялар» деген 2-тараудың 2.3-тармағының 9) тармақшасы	2.3. ДК өз функцияларын Қоғамның Жарғысына сәйкес орындайды және мынадай мәселелерге ерекше назар аударады: <i>Жоқ</i>	2.3. ДК өз функцияларын Қоғамның Жарғысына сәйкес орындайды және мынадай мәселелерге ерекше назар аударады: 9) Қоғамда Қоғамның Корпоративтік басқару кодексінің және Қордың корпоративтік стандарттарының ережелерін сақтау.	Корпоративтік басқару кодексінің 3-тарауының 30-тармағы:
14	«Мақсаттар, міндеттер және функциялар» деген 2-тараудың 2.3-тармағының он бірінші абзацы	<i>Жоқ</i>	Қоғам қызметінің өзекті мәселелерін түсіну мақсатында ДК мүшелері Қоғамның негізгі объектілеріне үнемі барып, қызметкерлермен кездесулер өткізеді.	
15	«Мақсаттар, міндеттер және функциялар» деген 2-тараудың 2.3-1-тармағы	<i>Жоқ.</i>	2.3-1. Қоғамның даму жоспарын әзірлеуге және іске асыруға байланысты мәселелер ДК айқындайтын кезеңділікпен, бірақ жылына кемінде 1 (бір) рет, ДК-нің ішкі отырыстарында ғана қаралады. ДК ішкі және	

№	құрылымдық элемент	қолданыстағы редакция	ұсынылатын редакция	негіздеме
1	2	3	4	5
			сыртқы нарық конъюктурасының өзгеруін, форс-мажор жағдайын ерте анықтау және оларға уақтылы ден қою жүйесін енгізеді.	«30. Қор ұйымдарындағы активтер портфелін және акциялар пакетін (қатысу үлестерін) басқару қордың даму жоспары шеңберінде айқындалады. Даму жоспарын әзірлеуге және іске асыруға байланысты мәселелер Директорлар кеңесі айқындайтын кезеңділікпен, бірақ жылына кемінде бір рет Директорлар кеңесінің іштей отырыстарында ғана қаралады. Директорлар кеңесі ішкі және сыртқы нарық конъюктурасының өзгеруін, форс-мажор жағдайын ерте анықтау және оларға уақтылы ден қою жүйесін енгізеді.»
16	«Мақсаттар, міндеттер және функциялар» деген 2-тараудың 2.5-1-тармағы	Жоқ.	2.5-1. ДК өзі қабылдаған шешімдерге өзгерістер мен толықтырулар енгізуге, сондай-ақ қажет болған жағдайда өз шешімдерінің күші жойылды деп тануға, сондай-ақ қабылданатын шешімдерді ертерек немесе одан кейінгі күннен бастап қолдануға құқылы.	ДК үшін өзі қабылдаған шешімдерді түзету және (немесе) күші жойылды деп тану, сондай-ақ қажет болған жағдайда өз шешімдерінің қолданылу мүмкіндігін айқындау.
17	«Құрылым және құрам» деген 3-тараудың «ДК құрамы» деген 3.1-параграфының 3.1.2-тармағы	3.1.2. ДК мүшелерін және ДК төрағасын сайлау процесі Занда, Қоғамның Жарғысында және Ережеде белгіленген тәртіппен жүзеге асырылады. Тағайындаулар мен сыйақылар жөніндегі ДК комитетін (бұдан әрі – ТжСК) ТжСК туралы ережеге сәйкес құзыреті шеңберінде ДК-нің және ДК құрамына кандидаттардың құрамын, қажетті дағдылары мен құзыреттерін айқындау ісіне тарту ұсынылады.	3.1.2. ДК мүшелерін және ДК төрағасын сайлау процесі Занда, Қоғамның Жарғысында және Ережеде белгіленген тәртіппен жүзеге асырылады. Тағайындаулар мен сыйақы жөніндегі ДК комитетін (бұдан әрі – ТжСК) ТжСК туралы ережеге сәйкес құзыреті шеңберінде ДК-нің және ДК құрамына кандидаттардың құрамын, қажетті дағдылары мен құзыреттерін айқындау ісіне тарту ұсынылады.	05.06.2024ж. мынадай ДК шешімі (№14/2024 хаттама, №6 мәселе [1-тармақ]) негіз болып табылады: «1. «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің 2014 жылғы 25 маусымдағы шешімімен (№8/2014 хаттама, №3 мәселе) бекітілген, «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің 2016 жылғы 28 шілдедегі (№12/2016 хаттама, №15 мәселе), 2017 жылғы 30 қарашадағы (№16/2017 хаттама, №5 мәселе), 2018 жылғы 25 қаңтардағы (№1/2018 хаттама, №20в мәселе), 2024 жылғы 7 наурыздағы (№4/2024 хаттама, №9 мәселе) шешімдерімен толықтырулар енгізілген «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің Тағайындаулар мен сыйақы жөніндегі комитеті туралы ережеге (бұдан әрі – Ереже) мынадай толықтыру мен өзгеріс енгізілсін: 2) Ереженің атауында және «Жалпы ережелер» тарауының бірінші абзацында «сыйақылар» деген сөз «сыйақы» деген сөзбен ауыстырылсын.
18	«ДК құрылымы және құрамы» деген 3-тараудың «ДК құрамы» деген 3.1-параграфының 3.1.3-тармағы	3.1.3. Кандидаттарды іздеу және сайлау объективті критерийлер бойынша және ДК құрамының әртүрлі болу қажеттілігі ескеріле отырып жүргізіледі. Іздеу және іріктеу ДК-нің бүкіл құрамының өкілеттік мерзімі аяқталғанға дейін жүзеге асырылуы тиіс.	3.1.3. Кандидаттарды іздеу және сайлау объективті критерийлер бойынша және ДК құрамының әртүрлі болу қажеттілігі ескеріле отырып жүргізіледі. Тәуелсіз директорларды іздеу және іріктеу процесі конкурстық негізде жүзеге асырылады. ДК құрамына кандидаттарды, оның ішінде тәуелсіз директорларды іздеу және іріктеу Қоғамның Корпоративтік басқару кодексінде, Ережеде және Қоғамға қолданылатын Қордың тиісті құжаттарында белгіленген тәртіппен жүзеге асырылады. Іздеу және іріктеу ДК-нің бүкіл құрамының өкілеттік мерзімі аяқталғанға дейін жүзеге асырылуы тиіс.	Қордың КБК 5-тарауының 65-1 және 71-тармақтарына № 659 ҚР ҰҚ-ға сәйкес өзгерістер енгізілді: «65-1. Қордың, компаниялар мен ұйымдардың тәуелсіз директорларын іздеу және іріктеу процесі конкурстық негізде жүзеге асырылады. Қордың тәуелсіз директорларын іріктеу тәртібін Қордың Директорлар кеңесі бекітеді. Компаниялар мен ұйымдардың тәуелсіз директорларын іріктеу тәртібін Қор Басқармасы бекітеді. 71. ...Қордың Директорлар кеңесінің құрамына кандидаттарға қойылатын талаптар Қордың Директорлар кеңесі бекітетін ішкі құжатпен айқындалады. Компаниялар мен ұйымдардың

№	құрылымдық элемент	қолданыстағы редакция	ұсынылатын редакция	негіздеме
1	2	3	4	5
				<i>Директорлар кеңесінің құрамына кандидаттарға қойылатын талаптар Қордың Басқармасы бекітетін ішкі құжатпен айқындалады.»</i>
19	«Құрылым және құрам» деген 3-тараудың «ДК құрамы» деген 3.1-параграфының 3.1.5-тармағы	3.1.5. ДК мен оның Комитеттерінде барлық акционерлерге әділ қарым-қатынас және орнықты даму қағидаттары ескеріле отырып, және Қоғам мүддесінде тәуелсіз, дәйекті және тиімді шешімдер қабылдануын қамтамасыз ететін дағдылар, тәжірибе мен білім теңгерімі сақталуы тиіс.	3.1.5. ДК құрамы теңгерімді болуы керек, бұл ДК мүшелерінің (акционерлердің өкілдері, тәуелсіз директорлар, атқарушы орган басшысының) үйлесімін білдіреді, ал ДК мен оның Комитеттерінде барлық акционерлерге әділ көзқарасты және орнықты даму қағидаттарын ескере отырып, Қоғам мүддесі үшін тәуелсіз, объективті және тиімді шешімдер қабылдауды қамтамасыз ететін дағдылар, тәжірибе мен білім теңгерімі сақталуы тиіс.	Корпоративтік басқару кодексінің 5-тарауының 73-тармағы: <i>«73. Директорлар кеңесінің құрамы теңдестірілген, бұл Директорлар кеңесі мүшелерінің (акционерлер өкілдерінің, тәуелсіз директорлардың, атқарушы орган басшысының) ұйым мүддесінде және акционерлерге әділ көзқарасты ескере отырып шешімдер қабылдауды қамтамасыз ететін үйлесімін білдіреді.»</i>
20	«Құрылым және құрам» деген 3-тараудың «ДК құрамы» деген 3.1-параграфының 3.1.9-тармағы	3.1.9. ДК құрамы тәжірибесі, жеке мінездемелері және гендерлік құрамы бойынша әртүрлі болуын қамтамасыз ету қажет.	3.1.9. ДК құрамында ESG қағидаттарына сәйкес ұзақ мерзімді құнды арттыру үшін тәжірибесі, тұлғалық қасиеттері, жасы және гендерлік құрамы бойынша әртүрлілікті қамтамасыз ету қажет.	Корпоративтік басқару кодексінің 5-тарауының 64-тармағы: <i>«64. Директорлар кеңесінің құрамында ESG қағидаттарына сәйкес ұзақ мерзімді құнды арттыру үшін тұлғалық қасиеттері, жасы және гендерлік құрамы бойынша жеткілікті әртүрлілікті қамтамасыз ету ұсынылады.»</i>
21	«ДК құрылымы және құрамы» деген 3-тараудың «ДК құрамы» деген 3.1-параграфының 3.1.11-тармағы	3.1.11. Басқарма төрағасынан басқа Басқарма мүшелері ДК-ге сайлана алмайды. Басқарма төрағасы ДК төрағасы болып сайлана алмайды.	3.1.11. Басқарма төрағасынан басқа Басқарма мүшелері ДК-ге сайлана алмайды. Басқарма төрағасы ДК төрағасы болып сайлана алмайды. Мынадай адам ДК мүшесі лауазымына сайланбайды: 1) заңда белгіленген тәртіппен өтелмеген немесе алынбаған соттылығы бар болса; 2) бұрын акцияларды мәжбүрлеп тарату немесе мәжбүрлеп сатып алу немесе белгіленген тәртіппен банкрот деп танылған басқа заңды тұлғаны консервациялау туралы шешім қабылданғанға дейін 1 (бір) жылдан аспайтын кезеңде басқа заңды тұлғаның директорлар кеңесінің төрағасы, атқарушы органының басшысы, басшының орынбасары, бас бухгалтері болған болса (көрсетілген талап акцияларды мәжбүрлеп тарату немесе мәжбүрлеп сатып алу немесе белгіленген тәртіппен банкрот деп танылған басқа заңды тұлғаны консервациялау туралы шешім қабылданған күннен кейін 5 (бес) жыл ішінде қолданылады); 3) сыбайлас жемқорлық қылмыс жасаған болса.	Кордың КБК 5-тарауының 70-1-тармағына № 659 ҚР ҰК-ға сәйкес өзгерістер енгізілді: <i>«70-1. Мынадай адам ДК мүшесі лауазымына сайланбайды:</i> <i>1) заңда белгіленген тәртіппен өтелмеген немесе алынбаған соттылығы бар болса;</i> <i>2) бұрын акцияларды мәжбүрлеп тарату немесе мәжбүрлеп сатып алу немесе белгіленген тәртіппен банкрот деп танылған басқа заңды тұлғаны консервациялау туралы шешім қабылданғанға дейін бір жылдан аспайтын кезеңде басқа заңды тұлғаның директорлар кеңесінің төрағасы, атқарушы органының басшысы, басшының орынбасары, бас бухгалтері болған болса (көрсетілген талап акцияларды мәжбүрлеп тарату немесе мәжбүрлеп сатып алу немесе белгіленген тәртіппен банкрот деп танылған басқа заңды тұлғаны консервациялау туралы шешім қабылданған күннен кейін бес жыл ішінде қолданылады);</i> <i>3) сыбайлас жемқорлық қылмыс жасаған болса.»</i>
22	«Құрылым және құрам» деген 3-тараудың «ДК құрамы» деген 3.1-параграфының 3.1.15-тармағы	3.1.15. Тәуелсіз директорларға қойылатын талаптар ҚР заңнамасына және Қоғамның жарғысына сәйкес белгіленеді.	3.1.15. Тәуелсіз директорларға қойылатын талаптар ҚР заңнамасына, Қоғамның Жарғысына және Қоғамның Корпоративтік басқару кодексіне сәйкес белгіленеді.	Корпоративтік басқару кодексінің 1-тарауы 3-тармағының 12) тармақшасы: <i>«12) тәуелсіз директор – осы акционерлік қоғамның үлестес тұлғасы емес және оның Директорлар кеңесіне сайлануы алдындағы үш жыл ішінде ондай болмаған, осы акционерлік қоғамның үлестес тұлғаларына қатысты үлестес тұлға емес; осы</i>

№	құрылымдық элемент	қолданыстағы редакция	ұсынылатын редакция	негіздеме
1	2	3	4	5
				акционерлік қоғамның немесе ұйымның лауазымды тұлғаларына – осы акционерлік қоғамның үлестес тұлғаларына бағынысты емес және Директорлар кеңесіне сайлануы алдындағы үш жыл ішінде осы тұлғаларға бағынысты болмаған; мемлекеттік қызметші емес; осы акционерлік қоғам органдарының отырыстарында акционердің өкілі емес және Директорлар кеңесіне сайлануы алдындағы үш жыл ішінде ондай болмаған; аудиторлық ұйымның құрамында жұмыс істейтін аудитор ретінде осы акционерлік қоғамның аудитіне қатыспайтын және Директорлар кеңесіне сайлануы алдындағы үш жыл ішінде мұндай аудитке қатыспаған, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген өзге де талаптарға сай келетін Директорлар кеңесінің мүшесі (оның осы акционерлік қоғамның тәуелсіз директоры лауазымында болған жағдайды қоспағанда);». Корпоративтік басқару кодексінің 5-тарауының 76-тармағы: «76. Директорлар кеңесінің құрамына тәуелсіз директорлар сайланады. Тәуелсіз директор деп жекелеген акционерлердің, атқарушы органның және басқа да мүдделі тараптардың ықпалына тәуелді болмайтын және объективті шешімдер қабылдау үшін жеткілікті кәсібилігі мен дербестігі бар адам танылады.». Корпоративтік басқару кодексінің 5-тарауының 77-тармағы: «77. Тәуелсіз директордың тәуелсіздігіне нұқсан келтіруі мүмкін мынадай жағдайларды ескерген жөн: 1) соңғы үш жыл ішінде компанияның немесе топтың қызметкері ме немесе болған ба; 2) соңғы үш жыл ішінде компаниямен тікелей не серіктес, акционер, директор немесе органның бас менеджері ретінде материалдық іскерлік қарым-қатынасы бар ма немесе болған ба немесе компаниямен осындай қарым-қатынасын сақтаған ба; 3) директордың сыйақысынан басқа компаниядан қосымша сыйақы алған ба немесе алып отыра ма, компанияның акциялары опционына немесе қызмет нәтижелері ескерілетін төлем схемасына қатыса ма немесе компанияның зейнетақы схемасына қатысушы ма; 4) Директорлар кеңесіне мүше ме немесе басқа компанияларға немесе органдарға қатысу арқылы басқа директорлармен байланысы бар ма; 5) ірі акционердің атынан өкілдік ететін болса;

№	құрылымдық элемент	қолданыстағы редакция	ұсынылатын редакция	негіздеме
1	2	3	4	5
				б) бірінші тағайындалған сәтінен бастап директорлар кеңесінде тоғыз жылдан астам қызмет атқарған ба. Осы немесе басқа да тиісті жағдайлар қолданылған жағдайда және егер директорлар кеңесі тәуелсіз директорды тәуелсіз деп санаса, онда нақты түсініктеме беріледі.».
23	«Құрылым және құрам» деген 3-тараудың «ДК құрамы» деген 3.1-параграфының 3.1.16-1-тармағы	Жоқ.	3.1.16-1. Директорлар кеңесі тәуелсіз директорлар қатарынан Аға тәуелсіз директорды сайлайды. Аға тәуелсіз директордың негізгі функцияларына мыналар жатады: 1) ДК төрағасы үшін кеңесшінің функциясы және ол айқындайтын мақсаттарды жеткізуде оған қолдау көрсету; 2) ДК төрағасының қызметін бағалау, оның ішінде осы мақсат үшін тәуелсіз директорлардың кем дегенде жыл сайынғы кездесулерін ұйымдастыру; 3) ТжСК-мен тығыз өзара іс-қимылда ДК төрағасының сабақтастығын жоспарлау; 4) акционерлер, Басқарма, ДК төрағасы және ДК-нің басқа мүшелері арасында келіспеушіліктер туындаған жағдайда өзара іс-қимылда және/немесе келіспеушіліктерді шешуде делдал функциясы; 5) әдеттегі байланыс арналары арқылы (яғни, ДК төрағасы, Басқарма төрағасы және/немесе мүшелері арқылы) тиісті түрде шешілмеген кез келген мәселелерді немесе мәселелерді шешу үшін акционерлерге қолжетімді болу; 6) ірі акционерлермен олардың мәселелері мен алаңдаушылықтарын теңгерімді түсіну үшін жеткілікті рет кездесулерге бару.	Осы тармақты Ережеге енгізудің негіздемесі 1) Корпоративтік басқару кодексінің 5-тарауының 66-тармағы; 2) 11.02.2025ж. ДК шешімі (№1/2025 хаттама, №6 мәселе): «1. «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшесі, тәуелсіз директор Асқар Оразалыұлы Шәкіров «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің аға тәуелсіз директоры болып сайлансын және оған осы қызметте мынадай негізгі функциялар белгіленсін: 1) «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің төрағасы үшін кеңесші функциясы және ол айқындайтын мақсаттарды жеткізуде оған қолдау көрсету; 2) «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесі төрағасының қызметін бағалау, оның ішінде осы мақсат үшін тәуелсіз директорлардың кем дегенде жыл сайынғы кездесулерін ұйымдастыру; 3) «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесі төрағасының «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің Тағайындаулар мен сыйақылар жөніндегі комитетімен бойынша тығыз өзара іс-қимылда сабақтастығын жоспарлау; 4) акционерлер, «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ атқарушы органы, «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің төрағасы мен «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің басқа мүшелері арасында келіспеушіліктер туындаған жағдайда, өзара іс-қимылдағы және/немесе келіспеушіліктерді шешуде делдал функциясы; 5) әдеттегі байланыс арналары арқылы (яғни, «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің төрағасы, «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқарма төрағасы және/немесе мүшелері арқылы) тиісті түрде шешілмеген кез келген мәселелерді немесе мәселелерді шешу үшін «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ акционерлеріне қолжетімді болу; 6) «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ ірі акционерлерімен олардың мәселелері мен алаңдаушылықтарын теңгерімді түсіну үшін жеткілікті кездесулерге қатысу.

№	құрылымдық элемент	қолданыстағы редакция	ұсынылатын редакция	негіздеме
1	2	3	4	5
				2. «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Корпоративтік хатшысы Д.В. Шәріпов осы шешімнің 1-тармағында көрсетілген «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің аға тәуелсіз директоры функцияларын «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесі туралы ережеге енгізу жөнінде белгіленген тәртіппен шаралар қабылдасын.». Техникалық түзету.
24	«Құрылым және құрам» деген 3-тараудың «ДК құрамы» деген 3.1-параграфының 3.1.27-тармағы	3.1.27. ДК-нің алғаш рет сайланған мүшелері тағайындалғаннан кейін лауазымға кірісу бағдарламасынан өтеді. Лауазымға кірісу барысында ДК мүшелері өздерінің құқықтары мен міндеттерімен, қызметтің негізгі аспектілерімен және Қоғамның құжаттарымен, оның ішінде ең үлкен тәуекелдермен байланысты құжаттармен танысады.	3.1.27. ДК-нің алғаш рет сайланған мүшелері тағайындалғаннан кейін лауазымға кірісу бағдарламасынан өтеді. Лауазымға кірісу барысында ДК мүшелері өздерінің құқықтары мен міндеттерімен, қызметтің негізгі аспектілерімен және Қоғамның құжаттарымен, оның ішінде ең үлкен тәуекелдермен байланысты құжаттармен танысады.	
25	«Құрылым және құрам» деген 3-тараудың «ДК төрағасы» деген 3.2-параграфының 3.2.4-тармағы	3.2.4. ДК төрағасы: 9-1) жок	3.2.4. ДК төрағасы: 9-1) ДК мүшелерінде әртүрлі пікірлер болған кезде Қоғам мүдделеріне сай шешім қабылдау үшін ДК-нің жекелеген мүшелері айтатын барлық қолайлы нұсқалар мен ұсыныстардың қаралуын қамтамасыз етеді;	Корпоративтік басқару кодексінің 5-тарауының 61-тармағы: «61... Әр түрлі пікірлер болған кезде Директорлар кеңесінің төрағасы ұйым мүдделеріне сай шешім қабылдау үшін Директорлар кеңесінің жекелеген мүшелері айтатын барлық қолайлы нұсқалар мен ұсыныстардың қаралуын қамтамасыз етеді.»
26	«Құрылым және құрам» деген 3-тараудың «ДК комитеттері» деген 3.3-параграфының 3.3.1.1-тармағы	3.3.1.1. ДК отырысында қаралғанға дейін неғұрлым маңызды мәселелер шеңбері бойынша егжей-тегжейлі талдау жүргізіп, ұсынымдар әзірлеу үшін, мынадай мәселелер бойынша ДК комитеттері (бұдан әрі және бұдан жоғары – Комитеттер) құрылады: 1) стратегиялық жоспарлау; 2) кадрлар мен сыйақылар; 3) Ішкі аудит; 4) әлеуметтік мәселелер. 5) Қоғамның ішкі құжаттарында көзделген өзге де мәселелер.	3.3.1.1. ДК отырысында қаралғанға дейін мәселелерді неғұрлым терең және сапалы пысықтау үшін , неғұрлым маңызды мәселелер шеңбері бойынша егжей-тегжейлі талдау жүргізіп, ұсынымдар әзірлеу үшін, Директорлар кеңесі мынадай мәселелер бойынша ДК комитеттерін (бұдан әрі және жоғарыда – Комитеттер) құрады: 1) стратегиялық жоспарлау; 2) кадрлар мен сыйақылар; 3) Ішкі аудит; 4) әлеуметтік мәселелер. 5) Қоғамның ішкі құжаттарында көзделген өзге де мәселелер. Комитеттердің болуы ДК мүшелерін ДК құзыреті шеңберінде қабылданған шешімдер үшін жауапкершіліктен босатпайды.	Корпоративтік басқару кодексінің 5-тарауының 85-тармағы: «85. Мәселелерді неғұрлым терең және сапалы пысықтау үшін Қордың Директорлар кеңесі жанынан тұрақты жұмыс істейтін: аудит, тағайындаулар мен сыйақылар, стратегия жөніндегі комитеттер, Мамандандырылған комитет құрылады. Өзге комитеттер Қордың Директорлар кеңесінің қалауы бойынша құрылуы мүмкін. Стратегия жөніндегі комитет стратегиялық жоспарлау мәселелерін қарайды, оның басшысы мемлекеттік жоспарлау жөніндегі орталық уәкілетті органның бірінші басшысы болып табылады. Қордың Директорлар кеңесі комитеттерінің қызметі Директорлар кеңесінің құзыретіне кіретін мәселелерді, әсіресе аудит, тәуекелдерді басқару, қор мен ұйымдардың сатып алуы жүзеге асыру тәртібін тиісінше және тиімді қолдану, Директорлар кеңесі мен атқарушы орган мүшелерін тағайындау және сыйақы беру, орнықты даму, оның ішінде өндірістік қауіпсіздік және қоршаған ортаны қорғау сияқты бағыттардағы мәселелерді терең және мұқият қарауға және қабылданатын шешімдердің сапасын арттыруға ықпал етеді. Комитеттердің болуы Директорлар кеңесінің мүшелерін Директорлар кеңесінің құзыреті

№	құрылымдық элемент	қолданыстағы редакция	ұсынылатын редакция	негіздеме
1	2	3	4	5
				<i>шеңберінде қабылданған шешімдер үшін жауапкершіліктен босатпайды.»</i>
27	«Құрылым және құрам» деген 3-тараудың «ДК комитеттері» деген 3.3-параграфының 3.3.1.3-тармағы	3.3.1.3. Отырыстардың күн тәртібін оңтайландыру және аса маңызды мәселелерге шоғырлану мақсатында ДК Комитеттерге белгілі бір мәселе санаттарының мәні бойынша қарауды тапсыра алады.	Алып тасталсын.	Бұл норма жұмыс істемейтіндіктен, алып тастау ұсынылады.
28	«Құрылым және құрам» деген 3-тараудың «ДК комитеттері» деген 3.3-параграфының 3.3.2.1-тармағы	3.3.2.1. Комитеттер ДК мүшелерінен және, қажет болған жағдайда, белгілі бір Комитетте жұмыс істеу үшін қажетті кәсіби білімі бар сарапшылардан тұрады.	3.3.2.1. Комитеттер ДК мүшелерінен және, қажет болған жағдайда (Аудит жөніндегі комитетті қоспағанда) – белгілі бір Комитетте жұмыс істеу үшін қажетті кәсіби білімі бар сарапшылардан тұрады.	Корпоративтік басқару кодексінің 5-тарауының 90-тармағы: <i>«90. Аудит жөніндегі комитеттің құрамына тәуелсіз директорлар кіреді. Комитет білікті сарапшыны тартқан жағдайда, мұндай сарапшының дауыс беру құқығы болмауы тиіс. Сарапшы тарту туралы шешімді Аудит жөніндегі комитет қабылдайды және сарапғы тарту мәселесі жыл сайын қызметтің тиімділігі мен тәуелсіздігі тұрғысынан қаралуға тиіс.»</i> Ереженің 3.3.2.4-тармағына сәйкес келтіру. АК туралы ереженің 11-тармағына сәйкес Аудит жөніндегі комитет тек ҚМГ Директорлар кеңесінің мүшелерінен – тәуелсіз директорлардан ғана тұрады. Аудит жөніндегі комитет өз қызметі шеңберінде сарапшыларды тартуға құқылы. Аудит жөніндегі комитет сарапшыны тартқан жағдайда, мұндай сарапшының дауыс беруге құқығы болмайды. Сарапшы тарту туралы шешімді Аудит жөніндегі комитет қабылдайды және сарапғы тарту мәселесі жыл сайын қызметтің тиімділігі мен тәуелсіздігі тұрғысынан қаралуға тиіс.
29	«Құрылым және құрам» деген 3-тараудың «ДК комитеттері» деген 3.3-параграфының 3.3.2.7-тармағы	3.3.2.7. Комитет төрағалары Комитеттердің қызметі туралы есептер дайындап, бөлек отырыста ДК-ге бір жылдағы қызметтің қорытындылары туралы есеп береді, сондай-ақ ДК-нің әрбір отырысында (сырттай отырыстарды қоспағанда), егер оған дейін Комитеттердің отырыстары өткізілген болса, Комитеттер алдын ала қараған мәселелер бойынша баяндайды.	3.3.2.7. Комитеттердің төрағалары Комитеттердің қызметі туралы есептер дайындайды және бөлек отырыста ДК-ге бір жылдағы қызметтің қорытындылары туралы есеп береді, сондай-ақ ДК-нің әрбір отырысында (сырттай отырыстарды қоспағанда), егер оның алдында Комитеттердің отырыстары болса, осы отырыстардың қорытындылары, Комитеттер алдын ала қараған мәселелер және Комитеттердің органдарға, құрылымдық бөлімшелерге және Қоғам қызметкерлеріне берілетін тапсырмалары туралы баяндайды (бұл ретте Ереженің 6.6.6-тармағының және 6.6.7-тармағының 4) тармақшасының талаптары қолданылады).	13.11.2024ж. мынадай ДК шешіміне (№22/2024 хаттама, №5 мәселе) сәйкес: <i>«2. «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ алқалы органдарына, қызметкерлері мен құрылымдық бөлімшелеріне тапсырмалар тек «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің отырыстарында және оның атынан берілсін.</i> <i>3. «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің төрағасы Е.К. Бердіғұлов, «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесі комитеттерінің төрағалары: А.С. Жұбаев, Ф.М. Холланд, А. А. Арғынғазин, «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ корпоративтік хатшысы Д.В. Шәріпов белгіленген тәртіппен осы шешімді орындау жөнінде шаралар қабылдасын.».</i>
30	«Құқықтар» деген 4-тараудың «ДК мүшесінің құқықтары» деген 4.1-параграфы 4.1.1-	4.1.1. ДК мүшесінің: 13) лауазымға кірісу бағдарламасынан өтуге;	4.1.1. ДК мүшесінің: 13) лауазымға енгізу бағдарламаларынан өтуге;	Нақтылайтын түзету.

№	құрылымдық элемент	қолданыстағы редакция	ұсынылатын редакция	негіздеме
1	2	3	4	5
	тармағының 13) тармақшасы			
31	«Құқықтар» деген 4-тараудың «ДК мүшесінің құқықтары» деген 4.1-параграфы 4.1.1-тармағының 15) тармақшасы	4.1.1. ДК мүшесінің: 15) Қоғамның Басқармасына және (немесе) лауазымды адамдарына тапсырмалардың ДК шешіміне енгізілуін талап етуге;	4.1.1. ДК мүшесінің: 15) Басқармаға және (немесе) Қоғамның лауазымды адамдарына, ДК-ге есеп беретін қызметтерге, олардың басшыларына, Басқарма төрағасына тікелей бағынатын құрылымдық бөлімшелердің басшыларына берілетін тапсырмаларды ДК шешіміне енгізуді талап етуге ;	ҚМГ орталық аппаратының 14.04.2025ж. бастап қолданысқа енгізілген жаңартылған құрылымын назарға ала отырып, ДК тапсырма бере алатын органдар, құрылымдық бөлімшелер, тұлғалар шеңберін кеңейту ұсынылады.
32	«Жауапкершілік» деген 5-тараудың «ДК мүшесінің міндеттері» деген 5.2-параграфы 5.2.1-тармағы	5.2.1. ДК мүшесі: 3-1) жок.	5.2.1. ДК мүшесі: 3-1) Қоғам құжаттарында белгіленген ДК отырыстарын дайындау және өткізу жөніндегі рәсімдерді сақтауға;	Корпоративтік басқару кодексінің 5-тарауының 99-тармағы: «99. ... <i>Директорлар кеңесі ұйымның құжаттарында белгіленген Директорлар кеңесінің отырыстарын дайындау және өткізу рәсімдерін сақтауға тиіс.</i> »
33	«Жауапкершілік» деген 5-тараудың «ДК мүшесінің міндеттері» деген 5.2-параграфы 5.2.1-тармағының 7) тармақшасы	5.2.1. ДК мүшесі: 7) ДК-нің іштей отырыстарына қатысуға, ал тікелей өзі қатыса алмаған жағдайда – Ережеге сәйкес аудиовизуалды немесе аудио-конференц-байланыс арқылы қатысуға;	5.2.1. ДК мүшесі: «7) ДК-нің іштей отырыстарына қатысуға, ал тікелей өзі қатыса алмаған жағдайда – Ережеге сәйкес Конференц-байланыс немесе Жазбаша пікір арқылы қатысуға;».	ДК мүшелерінің электрондық пошта арқылы хабарламалар алмасу арқылы өткізілетін ДК отырыстарына қатысу міндетін регламенттеу мақсатында, оның ішінде бұл ретте ДК мүшесінің жазбаша пікірін (қажет болған жағдайда) ұсыну мүмкіндігін нақтылайтын өзгерістер.
34	«Жауапкершілік» деген 5-тараудың «ДК мүшесінің міндеттері» деген 5.2-параграфы 5.2.1-тармағының 9) тармақшасы	5.2.1. ДК мүшесі: 9) Қоғамның ішкі құжаттарына немесе ДК шешімдеріне сәйкес өз біліктілігін арттырып отыруға;	5.2.1. ДК мүшесі: 9) Қоғамның ішкі құжаттарына немесе ДК шешімдеріне сәйкес өз біліктілігін арттырып отыруға, оның ішінде жыл сайын корпоративтік хатшыға өзінің кәсіби дамуы жөнінде ұсыныстар беруге;	Ереженің 3.1.26, 4.2.10, 5.3.7-тармақтарын орындау мақсатында: «3.1.26. ДК ДК-нің жаңадан сайланған мүшелері үшін лауазымға кірісу бағдарламасын және ДК-нің әрбір мүшесі үшін кәсіби даму бағдарламасын бекітеді. Корпоративтік хатшы осы бағдарламалардың іске асырылуын қамтамасыз етеді.»; «4.2.10. ДК төрағасы мен мүшелеріне, сонымен қатар, бекітілген бюджет шегінде, ұсынылған растайтын құжаттар негізінде ДК бекіткен қайта даярлау бағдарламаларына немесе жоспарларына сәйкес біліктілікті арттыруға / білім алуға жұмсалған нақты шығыстары өтеледі.»; «5.3.7 Бағалау мынадай мәселелерді қарастыруды қамтиды, бірақ аталғандармен шектелмейді: 3) сабақтастық және даму жоспарлары;».
35	«Жауапкершілік» деген 5-тараудың «ДК мүшесінің міндеттері» деген 5.2-параграфы 5.2.1-тармағының 20) тармақшасы	5.2.1. ДК мүшесі: 20) АЖЖ, ДК төрағасының талап етуі бойынша, жеке және құпия ақпараттан басқа, ДК құзыретіне кіретін мәселелер шегінде кез келген ақпаратты ұсынуға;	5.2.1. ДК мүшесі: 20) АЖЖ-ға қатысуға , АЖЖ, ДК төрағасының талап етуі бойынша, жеке және құпия ақпараттан басқа, ДК құзыретіне кіретін мәселелер шегінде кез келген ақпаратты ұсынуға;	АҚ туралы заңның 35-бабының 2-тармағы: «2. Акционерлердің жыл сайынғы жалпы жиналысында: <i>Директорлар кеңесінің төрағасы Қоғам акционерлеріне қоғамның директорлар кеңесі мен атқарушы орган мүшелеріне сыйақы мөлшері мен құрамы туралы хабарлайды.</i> ». Қордың КБ диагностикалау әдістемесінің IV бөлімі 3-тарауының 1.18-тармағы: «1.18 Директорлар кеңесінің барлық мүшелері акционерлердің жалпы жиналысына қатысады, ал

№	құрылымдық элемент	қолданыстағы редакция	ұсынылатын редакция	негіздеме
1	2	3	4	5
				Директорлар кеңесі комитеттерінің төрағалары акционерлердің сұрақтарына жауап беруге дайын.». АЖЖ туралы ереженің 9-тарауының 38-тармағы: «65.... Иштей тәртіппен өткізілетін Акционерлердің жалпы жиналысына Қоғамды басқаруға қатысатын барлық лауазымды тұлғалар міндетті түрде қатысады (шақырылған жағдайда).». КБЖІЖ 7.30-тармағы: «Директорлар кеңесінің барлық мүшелері акционерлердің жалпы жиналысына қатысады, ал Директорлар кеңесі комитеттерінің төрағалары акционерлердің сұрақтарына жауап беруге дайын.».
36	«Жауапкершілік» деген 5-тараудың «ДК мүшесінің міндеттері» деген 5.2-параграфы 5.2.2-тармағы	Жоқ.	5.2.2. Тәуелсіз директорлар мүдделер қақтығысы болуы мүмкін мәселелерді (қаржылық және қаржылық емес есептілікті дайындау, мүдделілік бар мәмілелерді жасасу, Басқарма құрамына кандидаттар ұсыну, Басқарма мүшелеріне сыйақы белгілеу) талқылауға белсенді қатысуы тиіс.	Корпоративтік басқару кодексінің 5-тарауының 78-тармағы: «78. Тәуелсіз директорлар мүдделер қақтығысы болуы мүмкін мәселелерді (қаржылық және қаржылық емес есептілікті дайындау, мүдделілік бар мәмілелерді жасасу, атқарушы органның құрамына кандидаттар ұсыну, атқарушы орган мүшелеріне сыйақы белгілеу) талқылауға белсенді қатысуға тиіс.».
37	«Жауапкершілік» деген 5-тараудың «ДК қызметін бағалау» деген 5.3-параграфының 5.3.13-тармағы	Жоқ.	5.3.13. ДК, оның комитеттері мен ДК мүшелерінің қызметіне бағалау жүргізу процесі, мерзімдері мен тәртібі ДК бекітетін Қоғамның ішкі құжаттарында, оның ішінде ДК төрағасы мен мүшелері үшін бағалау жүргізу бойынша оқытуды көздейтін құжаттарда нақты регламенттелуге тиіс.	Корпоративтік басқару кодексінің 5-тарауының 106-тармағы: «106. ...
				Директорлар кеңесінің, оның комитеттері мен Директорлар кеңесі мүшелерінің қызметіне бағалау жүргізу процесі, мерзімдері мен тәртібі ұйымның ішкі құжаттарында нақты регламенттелген. Директорлар кеңесінің төрағасы мен мүшелері бағалау жүргізу бойынша оқытудан өтеді.».
38	«ДК жұмыс регламенті» деген 6-тараудың «ДК отырыстарын жоспарлы тәртіппен өткізу» деген 6.1-параграфының 6.1.1-тармағы	6.1.1. ДК жыл сайын Директорлар кеңесі мен Қоғамның қызметін мұқият жоспарлау, ұтымдылық, тиімділік және жүйелілік қағидаттарын негізге ала отырып, өз жұмысының жоспары мен отырыстарды өткізу кестесін қалыптастырып, бекітеді.	6.1.1. ДК жыл сайын күнтізбелік жыл басталғанға дейін өз жұмыс жоспарын қалыптастырады және бекітеді, онда ДК және Қоғам қызметін мұқият жоспарлау, ұтымдылық, тиімділік және жүйелілік қағидаттары негізге алына отырып, қарауға жоспарланған мәселелердің тізбесі мен күндері көрсетіле отырып , отырыстарды өткізу кестесі қамтылады.	Корпоративтік басқару кодексінің 5-тарауының 98-тармағы: «98.
				«Директорлар кеңесінің отырыстары жұмыс жоспарына сәйкес өткізіледі, ол күнтізбелік жыл басталғанға дейін бекітіледі, онда қаралатын мәселелердің тізбесі мен күндері көрсетілген отырыстарды өткізу кестесі болады.».
39	«ДК жұмыс регламенті» деген 6-тараудың «ДК отырыстарын жоспарлы тәртіппен өткізу» деген 6.1-параграфының 6.1.7-тармағы	6.1.7. ДК мүшелері ДК немесе оның Комитеттерінің отырысына видеоконференция (интерактивті аудиовизуалды байланыс), конференц-байланыс (ДК мүшелерінің «телефон кеңесі» режимінде бір мезгілде сөйлесуі) арқылы, пікір алмасуға, берілген дауысты растауға және дауыс беруді нақты уақыт режимінде қорытындылауға мүмкіндік беретін өзге де интерактивті байланыс құралдары (бұдан әрі бірге	6.1.7. ДК мүшелері ДК немесе оның Комитеттерінің отырысына видеоконференция (интерактивті аудиовизуалды байланыс), конференц-байланыс (ДК мүшелерінің «телефон кеңесі» режимінде бір мезгілде сөйлесуі) арқылы, пікір алмасуға, берілген дауысты растауға және дауыс беруді нақты уақыт режимінде қорытындылауға мүмкіндік беретін өзге де интерактивті байланыс құралдары (бұдан әрі және	ДК өз отырыстарын өткізу практикасын нақтылау мақсатында.
				Ереженің 5.2.1-тармағының 7) тармақшасындағы мәтінде жоғарыда аталған терминнің қолданылуын ескере отырып толықтыру ұсынылады: «7) ДК-нің іштей отырыстарына қатысуға, ал тікелей өзі қатыса алмаған жағдайда – Ережеге сәйкес

№	құрылымдық элемент	қолданыстағы редакция	ұсынылатын редакция	негіздеме
1	2	3	4	5
		алғанда – Конференц- байланыс) арқылы қатыса алады.	жоғарыда бірге алғанда – Конференц-байланыс) арқылы қатыса алады. Конференц-байланыс электрондық пошта арқылы хабар алмасуды қамтиды.	<i>Конференц-байланыс немесе Жазбаша пікір арқылы қатысуға;».</i>
40	«ДК жұмыс регламенті» деген 6-тараудың «ДК отырыстарын жоспарлы тәртіппен өткізу» деген 6.1-параграфының 6.1.7-1-тармағы	Жоқ.	6.1.7-1. Электрондық пошта арқылы хабар алмасу арқылы дауыс беру кезінде мынадай шарттар орындалуы керек: 1) дауыс беру корпоративтік хатшы ДК мүшелеріне жіберетін хабарламада көрсетілген күн мен уақытқа дейін жүзеге асырылады, одан кейін ДК мүшелерінің алынатын дауыстары есепке алынбайды; 2) ДК мүшесі дауыс беру үшін электрондық пошта арқылы үш дауыс беру нұсқасының: «Жақтап дауыс беру» / «Қарсы дауыс беру» / «Қалыс қалу») бірін көрсете отырып (әйтпесе дауыс есепке алынбайды), ДК отырысының күн тәртібінің әрбір мәселесі бойынша ДК мүшесінің нақты айқындалған ұстанымын қамтитын хабарлама жібереді; 3) корпоративтік хатшы осы тармақта белгіленген талаптарға сай электрондық пошта арқылы ДК мүшесінен алған алғашқы хабарламаның күні мен уақыты ДК отырысының ашылу уақыты болып табылады.	ДК өз отырыстарын өткізу практикасын нақтылау мақсатында.
41	«ДК жұмыс регламенті» деген 6-тараудың «ДК отырыстарын жоспарлы тәртіппен өткізу» деген 6.1-параграфының 6.1.9-тармағы	6.1.9. Ерекше жағдайларда ДК отырысының екі нысаны біріктірілуі мүмкін. Бұл ДК-нің бір немесе бірнеше мүшесі (30%-дан аспайтын) ДК отырысына тікелей өзі қатыса алмайтын немесе Конференц-байланыс арқылы қатыса алмайтын жағдайда болады. Бұл жағдайда отырыс іштей болып саналады. Бұл ретте, ДК-нің қатыспаған мүшесі, егер ол ДК отырысы басталғанға дейін алдын ала корпоративтік хатшыға өзінің дауыс беру нәтижелерін және осындай отырыстың күн тәртібіндегі барлық мәселелер бойынша пікірін жазбаша (бұдан әрі – Жазбаша пікір) берген болса, ДК отырысына қатысқан болып есептеледі. Бұл ретте Жазбаша пікірлердің алынуын корпоративтік хатшы әрбір Жазбаша пікірдің алынған күні мен уақытын көрсете отырып тіркейді. Мұндай отырыстың күн тәртібін өзгертуге жол берілмейді.	6.1.9. Ерекше жағдайларда ДК отырысының екі нысаны біріктірілуі мүмкін. Бұл ДК-нің бір немесе бірнеше мүшесі (30% [отыз пайыздан] аспайтын) ДК отырысына тікелей өзі қатыса алмайтын немесе Конференц-байланыс арқылы қатыса алмайтын жағдайда болады. Бұл жағдайда отырыс іштей болып саналады. Бұл ретте, ДК-нің қатыспаған мүшесі, егер ол ДК отырысы басталғанға дейін алдын ала корпоративтік хатшыға өзінің дауыс беру нәтижелерін және осындай отырыстың күн тәртібіндегі барлық мәселелер бойынша пікірін жазбаша (бұдан әрі және жоғарыда – Жазбаша пікір) берген болса, ДК отырысына қатысқан болып есептеледі. Бұл ретте Жазбаша пікірлердің алынуын корпоративтік хатшы әрбір Жазбаша пікірдің алынған күні мен уақытын көрсете отырып тіркейді.	Техникалық түзету. Алып тастауға ұсынылатын ұсыныс Ереженің 6-тарауы 6.5-параграфының 6.5.4, 6.5.6, 6.5.8-тармақтарына қайшы келеді. Ереженің 5.2.1-тармағының 7) тармақшасындағы мәтінде жоғарыда аталған терминнің қолданылуын ескере отырып толықтыру ұсынылады: «7) ДК-нің іштей отырыстарына қатысуға, ал тікелей өзі қатыса алмаған жағдайда – Ережеге сәйкес Конференц-байланыс немесе Жазбаша пікір арқылы қатысуға;».
42	«ДК жұмыс регламенті» деген 6-тараудың «ДК отырысын шақыру» деген 6.2-параграфының 6.2.3-тармағы	6.2.3. Корпоративтік хатшы белгіленген тәртіппен корпоративтік хатшыға берілген материалдар топтамасы негізінде ДК-нің жоспарлы отырысын шақыру туралы талапты (бұдан әрі – Шақыру туралы талап) қалыптастырады.	6.2.3. Корпоративтік хатшы белгіленген тәртіппен корпоративтік хатшыға берілген материалдар пакеті негізінде Ереженің 6.5.2-тармағына сәйкес ДК отырысының күн тәртібін қалыптастырады.	АҚ туралы Заңның 57-бабына, ҚМГ Жарғысының 115-тармағына және Ережеге сәйкес келтіру. Ақ туралы заң «57-бап. Директорлар кеңесінің отырысын шақыру 1. Директорлар кеңесінің отырысы: оның төрағасының немесе атқарушы органның бастамасы бойынша немесе: 1) Директорлар кеңесінің кез келген мүшесінің;

№	құрылымдық элемент	қолданыстағы редакция	ұсынылатын редакция	негіздеме
1	2	3	4	5
				2) қоғамның ішкі аудит қызметінің; 3) қоғамның аудитін жүзеге асыратын аудиторлық ұйымның; 4) ірі акционердің талап етуі бойынша шақырылуы мүмкін. 2. Директорлар кеңесінің отырысын шақыру туралы талап директорлар кеңесінің төрағасына директорлар кеңесі отырысының ұсынылатын күн тәртібі бар тиісті жазбаша хабарлама жіберу арқылы қойылады. Директорлар кеңесінің төрағасы отырысты шақырудан бас тартқан жағдайда, бастамашы аталған талаппен атқарушы органға жүгінуге құқылы, ол директорлар кеңесінің отырысын шақыруға міндетті. Егер қоғамның жарғысында өзгеше мерзім белгіленбесе, директорлар кеңесінің отырысын директорлар кеңесінің төрағасы немесе атқарушы орган шақыру туралы талап келіп түскен күннен бастап күнтізбелік он күннен кешіктірмей шақыруға тиіс. Директорлар кеңесінің отырысы аталған талапты қойған тұлға міндетті түрде шақырыла отырып өткізіледі.». ҚМГ Жарғысы «115. Директорлар кеңесінің отырысын шақыру туралы талап Директорлар кеңесінің төрағасына Директорлар кеңесі отырысының ұсынылатын күн тәртібі бар тиісті жазбаша хабарлама жіберу арқылы қойылады. Директорлар кеңесінің төрағасы отырысты шақырудан бас тартқан жағдайда, бастамашы аталған талаппен ҚМГ Басқармасына жүгінуге құқылы, ол Директорлар кеңесінің отырысын шақыруға міндетті. Директорлар кеңесінің отырысын Директорлар кеңесінің төрағасы немесе ҚМГ Басқармасы шақыру туралы талап түскен күннен бастап он күнтізбелік күннен кешіктірмей шақыруы тиіс.». Ереженің 6.5.2-тармағы: «6.5.2. ДК отырысының күн тәртібін корпоративтік хатшы қалыптастырады және оны ДК-нің жыл сайынғы жұмыс жоспары, ДК төрағасының немесе Басқарманың бастамалары негізінде не ҚР заңнамасына және Қоғамның жарғысына сәйкес осындай құқыққа ие органдардың (адамдардың) талабы (ұсынысы, хабарламасы) бойынша ДК төрағасы келіседі. Бұл ретте

№	құрылымдық элемент	қолданыстағы редакция	ұсынылатын редакция	негіздеме
1	2	3	4	5
				корпоративтік хатшы міндетті түрде ДК отырысының күн тәртібінің жобасын қалыптастыру кезінде тиісті жылға арналған ДК бекітілген жұмыс жоспарында мәселенің бар немесе жоқ екенін көрсетеді. Егер мәселе ДК-нің тиісті жылға арналған жұмыс жоспарында көзделген болса, бірақ материалдар ұсынылмай, мәселе ДК-нің тиісті отырысының күн тәртібіне енгізілмеген жағдайда, корпоративтік хатшы жауапты адамдардан себебін сұратады және Директорлар кеңесі мен Басқарма тиісті шаралар қабылдау үшін ДК отырысының күн тәртібінде көрсетеді. ДК отырыстарының күн тәртібін қалыптастыру және келісу осы үшін белгіленген талаптар мен мерзімдердің қатаң сақталуы ескеріле отырып жүзеге асырылады.».
43	«ДК жұмыс регламенті» деген 6-тараудың «ДК отырысын шақыру» деген 6.2-параграфының 6.2.4-тармағы	6.2.4. ДК жоспарлы отырысын шақыру туралы талапқа Басқарма төрағасы немесе оны алмастыратын адам ДК отырысын өткізудің жоспарланған күніне дейін күнтізбелік 10 (он) күннен кешіктірмей қол қояды. Шақыру туралы талапқа белгіленген тәртіппен материалдардың толық топтамасы қалыптастырылып, корпоративтік хатшыға ұсынылған ДК күн тәртібінің мәселелері ғана енгізіледі. Шақыру туралы талапқа күн тәртібіндегі мәселелер бойынша материалдардың толық топтамасы қоса беріледі. Белгіленген мерзімнен кейін ұсынылған материалдарды корпоративтік хатшы ДК-нің келесі отырысын шақыру туралы талапқа енгізеді.	6.2.4. ДК отырысының күн тәртібі күн тәртібіндегі мәселелер бойынша материалдардың толық пакетімен бірге келісу үшін ДК төрағасына ұсынылады.	АҚ туралы Заңның 57-бабына, ҚМГ Жарғысының 115-тармағына және Ережеге сәйкес келтіру.
44	«ДК жұмыс регламенті» деген 6-тараудың «ДК отырысын шақыру» деген 6.2-параграфының 6.2.6-тармағы	6.2.6. Мәселенің бастамашысы белгіленген тәртіппен қалыптастырылған материалдар топтамасы негізінде ДК кезектен-тыс отырысын шақыру туралы талапты қалыптастырады. Белгіленген тәртіппен қалыптастырылған материалдарды қоса бере отырып, ДК кезектен-тыс отырысын шақыру туралы талапқа Басқарма төрағасы немесе оны алмастыратын адам қол қояды және ондай талап белгіленген тәртіппен ДК төрағасына және корпоративтік хатшыға ДК—отырысын—өткізудің жоспарланған күніне дейін күнтізбелік 7 (жеті) күннен кешіктірмей беріледі.	6.2.6. ДК отырысын шақырудың бастамашысы белгіленген тәртіппен қалыптастырылған материалдар пакеті негізінде ДК отырысын шақыру туралы талапты (бұдан әрі – Шақыру туралы талап) қалыптастырады. Белгіленген тәртіппен қалыптастырылған материалдарды қоса бере отырып, ДК отырысын шақыру туралы талапқа Заңға және Қоғамның жарғысына сәйкес осындай құқығы бар бастамашы қол қояды және белгіленген тәртіппен ДК төрағасы мен корпоративтік хатшыға беріледі.	АҚ туралы Заңның 57-бабына, ҚМГ Жарғысының 115-тармағына және Ережеге сәйкес келтіру.
45	«ДК жұмыс регламенті» деген 6-тараудың 6.3-параграфының «ДК отырысын шақыру және өткізу туралы ДК мүшелерін хабардар ету» деген 6.3.3-тармағы	6.3.3. ДК отырысын өткізу туралы хабарламаны, сондай-ақ оған қоса берілетін қажетті материалдарды Қоғамның корпоративтік хатшысы ДК мүшелеріне жазбаша нысанда немесе ДК мүшелерімен келісім бойынша олар үшін ыңғайлы өзге де тәсілмен (оның ішінде пошта, факсимиль, электрондық немесе өзге де байланыс тәсілдері арқылы), Қоғамның Жарғысында көзделген жағдайларды қоспағанда, отырыс өткізілетін	6.3.3. ДК отырысын өткізу туралы хабарламаны, сондай-ақ оған қоса берілетін қажетті материалдарды корпоративтік хатшы ДК мүшелеріне жазбаша нысанда немесе ДК мүшелерімен келісім бойынша олар үшін ыңғайлы өзге де тәсілмен (оның ішінде пошта, факсимиль, электрондық немесе өзге де байланыс тәсілдері арқылы), Қоғамның Жарғысында көзделген жағдайларды қоспағанда, отырыс өткізілетін күнге дейін 7 (жеті) күнтізбелік күн мерзімнен	Ереже мәтінін біркелкі ету мақсатындағы техникалық түзету. ДК мына тапсырмасы Ережеге осы тармақты толықтыруға негіздеме болады: 1) 04.11.2021ж. (№18/2021 хаттама, №1 мәселе): «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Корпоративтік хатшысы Д. В. Шәріпов «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің отырыстарын дайындау кезінде: 2)

№	құрылымдық элемент	қолданыстағы редакция	ұсынылатын редакция	негіздеме
1	2	3	4	5
		күнге дейін 7 (жеті) күнтізбелік күн мерзімнен кешіктірмей (ал сырттай дауыс беру кезінде – сырттай дауыс беруге арналған бюллетеньдерді қабылдау аяқталған күнге дейін) жібереді.	кешіктірмей (ал сырттай дауыс беру кезінде – сырттай дауыс беруге арналған бюллетеньдерді қабылдау аяқталған күнге дейін) жібереді. ДК және оның Комитеттерінің отырыстарына материалдарды Қоғам ДК мүшелеріне арнайы бағдарламалық және аппараттық жасақтама базасында қашықтан қауіпсіз қатынау арқылы ұсынады. ДК отырысының күн тәртібіне енгізілген мәселелер бойынша ірі акционерден алынған ескертулерді ескере отырып не ДК-нің тиісті Комитетінің қарау нәтижелері бойынша ДК мүшелеріне материалдар беру үшін белгіленген мерзім өткеннен кейін, пысықталған материалдар оларды алынуына қарай ДК мүшелеріне ұсынылады және міндетті түрде ДК отырысының өзінде тікелей қаралады. ДК отырыстарының күн тәртібі мәселелері бойынша ірі акционердің түсініктемелерін (олар болған кезде) корпоративтік хатшы ДК-нің тиісті Комитеттері осы мәселелерді қарауына дейін ДК мүшелеріне ұсынады.	«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшелеріне материалдар ұсыну үшін белгіленген мерзім өткеннен кейін «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшелеріне «Самұрық-Қазына» АҚ-дан алынған ескертулерді ескере отырып пысықталған отырыстың күн тәртібі мәселелері бойынша материалдарды бермесін – мұндай материалдарды «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің отырысында қарау қажет. 2) 05.07.2024ж. (№15/2024 хаттама, №9 мәселе): «Самұрық-Қазына» Мұнай-газ активтері департаментінің директоры И.Ф. Коротков «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Корпоративтік хатшысы Д.В. Шәріповке «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің тиісті комитеттері қарағанға дейін «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшелеріне ұсыну үшін «Самұрық-Қазына» АҚ Директорлар кеңесі отырыстарының күн тәртібі мәселелері бойынша «Самұрық-Қазына» АҚ құрылымдық бөлімшелерінің пікірлерін/қорытындыларын жіберіп отырсын.». Ұсынылған толықтырулар, соның ішінде ДК пайдаланатын BoardMaps бағдарламалық жасақтамасын заңдастыруға мүмкіндік береді.
46	«ДК жұмыс регламенті» деген 6-тараудың 6.3-параграфының «ДК отырысын шақыру және өткізу туралы ДК мүшелерін хабардар ету» деген 6.3.4-тармағы	6.3.4. ДК мүшелеріне жіберілетін ДК отырысына материалдар мыналарды қамтиды: 1) баяндамашылар көрсетілген отырыстың күн тәртібі; 2) ДК бекітетін жекелеген ішкі құжатта белгіленген талаптарға сәйкес дайындалған ДК мүшелерінің атына түсіндірме жазбалар; 3) ДК шешімдерінің жобалары; 4) құжаттардың жобалары; 5) Басқарма шешімдерінен үзінді көшірмелер; 6) өзге де қосымша құжаттар, олар болған кезде (презентациялар, мемлекеттік органдардың, АЖЖ, ДК шешімдерінің көшірмелері), көрсетілген мәселелерді күн тәртібіне енгізуді негіздейтін анықтамалық материалдар және т.б. Мәлімет үшін енгізілетін мәселелер бойынша материалдарға ДК бекітетін жекелеген ішкі құжатта белгіленген өзге де талаптар қолданылады.	6.3.4. ДК мүшелеріне ұсынылатын ДК отырысына материалдар мыналарды қамтиды: 1) баяндамашылар көрсетілген отырыстың күн тәртібі; 2) ДК бекітетін жекелеген ішкі құжатта белгіленген талаптарға сәйкес дайындалған ДК мүшелерінің атына түсіндірме жазбалар; 3) ДК шешімдерінің жобалары; 4) құжаттардың жобалары; 5) Басқарма шешімдерінен үзінді көшірмелер; 6) өзге де қосымша құжаттар, олар болған кезде (презентациялар, мемлекеттік органдардың, АЖЖ, ДК шешімдерінің көшірмелері), көрсетілген мәселелерді күн тәртібіне енгізуді негіздейтін анықтамалық материалдар және т.б. Мәлімет үшін енгізілетін мәселелер бойынша материалдарға ДК бекітетін жекелеген ішкі құжатта белгіленген өзге де талаптар қолданылады.	Материалдар ДК мүшелеріне жіберіліп қана қоймай, басқа жолмен де берілуі мүмкін екенін ескере отырып, әмбебап тұжырымға өзгерту ұсынылады.
47	«ДК жұмыс регламенті» деген 6-тараудың 6.3-параграфының «ДК отырысын шақыру және өткізу туралы ДК мүшелерін хабардар ету» деген 6.3.13-тармағы	6.3.13. Ірі мәміле және (немесе) жасалуына мүдделілік бар мәмілелер жасасу туралы шешім қабылдау туралы мәселе қаралған жағдайда, мәміле туралы ақпаратта мәміленің тараптары, сатып алынатын немесе иеліктен шығарылатын активтер (егер қолданылса), мәміленің мерзімдері мен шарттары, тартылған тұлғалардың қатысу үлестерінің	6.3.13. Ірі мәміле және (немесе) жасалуына мүдделілік бар мәмілелер жасасу туралы шешім қабылдау туралы мәселе қаралған жағдайда, мәміле туралы ақпаратта мәміленің тараптары, сатып алынатын немесе иеліктен шығарылатын активтер (егер қолданылса), мәміленің мерзімдері мен шарттары, тартылған тұлғалардың қатысу үлестерінің сипаты мен көлемі туралы мәлімет, бағалаушының есебі	Осы тармақты Ережеге енгізудің негіздемесі – 06.04.2022ж. мынадай ДК тапсырмасы (№6/2022 хаттама, №15 мәселе): «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқармасы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесіне ұсынылатын мәмілелер мен инвестициялар туралы ақпараттың алдын ала (1 (бір) ай бұрын) ұсынылуын қамтамасыз етсін. Яғни, егер мәселені

№	құрылымдық элемент	қолданыстағы редакция	ұсынылатын редакция	негіздеме
1	2	3	4	5
		сипаты мен көлемі туралы мәлімет, бағалаушының есебі (егер мәміле нәтижесінде Қоғам активтерінің баланстық құны мөлшерінің 10%- (он) және одан да көп пайызы сомасына мүлік сатып алынса не иеліктен шығарылса), сондай-ақ болған жағдайда мәміле туралы өзге де мәлімет болуға тиіс.	(егер мәміле нәтижесінде Қоғам активтерінің баланстық құны мөлшерінің 10 (он) және одан да көп пайызы сомасына мүлік сатып алынса не иеліктен шығарылса), сондай-ақ болған жағдайда мәміле туралы өзге де мәлімет болуға тиіс. Басқарма Директорлар кеңесіне болжамды мәмілелер мен инвестициялар туралы ақпараттың алдын ала (кемінде 30 [отыз] күнтізбелік күн бұрын) берілуін қамтамасыз етеді. Яғни, егер мәселені ДК-нің белгілі бір кезекті отырысына шешім қабылдау үшін енгізу жоспарланса, онда мұндай мәселе туралы ақпарат міндетті түрде ДК-нің алдыңғы отырысына мәлімет үшін енгізіледі.	<i>«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің белгілі бір кезекті отырысына шешім қабылдау үшін енгізу жоспарланса, онда мұндай мәселе туралы ақпарат «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің алдыңғы отырысына мәлімет үшін енгізіледі.»</i>
48	«ДК жұмыс регламенті» деген 6-тараудың 6.3-параграфының «ДК отырысын шақыру және өткізу туралы ДК мүшелерін хабардар ету» деген 6.3.15-тармағы	6.3.15. Қажетті материалдар Ережеде, Жарғыда және (немесе) Қоғамның ішкі құжаттарында көрсетілген мерзімге қарай ұсынылмаған және (немесе) тиісті түрде ұсынылмаған жағдайда, мәселе отырыстың күн тәртібіне енгізілмейді және мұндай мәселеге Ереженің 6.5.7-тармағының талаптары қолданылады. Бұл ретте, егер мәселеге ҚМГ Директорлар кеңесінің мүшесі бастамашылық жасаған болса, осы тармақтың ережелері қолданылмайды.	6.3.15. Қажетті материалдар Ережеде, Жарғыда және (немесе) Қоғамның ішкі құжаттарында көрсетілген мерзімге қарай ұсынылмаған және (немесе) тиісті түрде ұсынылмаған жағдайда, мәселе отырыстың күн тәртібіне енгізілмейді және мұндай мәселеге Ереженің 6.5.7-тармағының талаптары қолданылады. Бұл ретте, егер мәселеге ДК мүшесі бастамашылық жасаған болса, осы тармақтың ережелері қолданылмайды.	Техникалық түзетулер. Ереже мәтінін біркелкі ету.
49	«ДК жұмыс регламенті» деген 6-тарауының «ДК отырысының күн тәртібі» деген 6.5 параграфының 6.5.2-тармағы	6.5.2. ДК отырысының күн тәртібін корпоративтік хатшы қалыптастырады және оны ДК-нің жыл сайынғы жұмыс жоспары, ДК төрағасының немесе Басқарманың бастамалары негізінде не ҚР заңнамасына және Қоғамның жарғысына сәйкес осындай құқыққа ие органдардың (адамдардың) талабы (ұсынысы, хабарламасы) бойынша ДК төрағасы келіседі. Бұл ретте корпоративтік хатшы міндетті түрде ДК отырысының күн тәртібінің жобасын қалыптастыру кезінде тиісті жылға арналған ДК бекітілген жұмыс жоспарында мәселенің бар немесе жоқ екенін көрсетеді. Егер мәселе ДК-нің тиісті жылға арналған жұмыс жоспарында көзделген болса, бірақ материалдар ұсынылмай, мәселе ДК-нің тиісті отырысының күн тәртібіне енгізілмеген жағдайда, корпоративтік хатшы жауапты адамдардан себебін сұратады және Директорлар кеңесі мен Басқарма тиісті шаралар қабылдау үшін ДК отырысының күн тәртібінде көрсетеді.	6.5.2. ДК отырысының күн тәртібін корпоративтік хатшы қалыптастырады және оны ДК-нің жыл сайынғы жұмыс жоспары, ДК төрағасының немесе Басқарманың бастамалары негізінде не ҚР заңнамасына және Қоғамның жарғысына сәйкес осындай құқыққа ие органдардың (адамдардың) талабы (ұсынысы, хабарламасы) бойынша ДК төрағасы келіседі. Бұл ретте корпоративтік хатшы міндетті түрде ДК отырысының күн тәртібінің жобасын қалыптастыру кезінде тиісті жылға арналған ДК бекітілген жұмыс жоспарында мәселенің бар немесе жоқ екенін көрсетеді. Егер мәселе ДК-нің тиісті жылға арналған жұмыс жоспарында көзделген болса, бірақ материалдар ұсынылмай, мәселе ДК-нің тиісті отырысының күн тәртібіне енгізілмеген жағдайда, корпоративтік хатшы жауапты адамдардан себебін сұратады және Директорлар кеңесі мен Басқарма тиісті шаралар қабылдау үшін ДК отырысының күн тәртібінде көрсетеді. ДК отырыстарының күн тәртібін қалыптастыру және келісу осы үшін белгіленген талаптар мен мерзімдердің қатаң сақталуы ескеріле отырып жүзеге асырылады.	Осы тармақты Ережеге енгізудің негіздемесі 06.04.2022ж. мынадай ДК тапсырмасы (№6/2022 хаттама, №18 мәселе): <i>«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің төрағасы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесі отырыстарының күн тәртібін қалыптастыру процесін қатаңдатсын, оның ішінде белгіленген талаптар мен мерзімдер қатаң сақталсын.»</i>
50	«ДК жұмыс регламенті» деген 6-тарауының «ДК отырысының күн тәртібі» деген 6.5 параграфының 6.5.3-тармағы	6.5.3. Күн тәртібін бекіту отырысқа қатысатын ДК мүшелерінің көпшілік даусымен жүзеге асырылады. Директорлар кеңесі сырттай дауыс беру арқылы шешімдер қабылдау кезінде күн тәртібін өзгертуге және (немесе) толықтыруға болмайды.	6.5.3. Күн тәртібін бекіту ДК отырысының басында ДК отырысына қатысатын және ДК отырысына Конференц-байланыс арқылы қатысатын ДК мүшелерінің көпшілік даусымен жүзеге асырылады. Директорлар кеңесі сырттай дауыс беру арқылы шешімдер қабылдау кезінде күн тәртібін өзгертуге және (немесе) толықтыруға болмайды.	Нақтылау.

№	құрылымдық элемент	қолданыстағы редакция	ұсынылатын редакция	негіздеме
1	2	3	4	5
51	«ДК жұмыс регламенті» деген 6-тарауының «ДК отырысының күн тәртібі» деген 6.5 параграфының 6.5.7-тармағы	6.5.7. Күн тәртібіне мәселелер мерзімдері бұзылып енгізілген жағдайда, ДК төрағасына ДК-нің алдағы отырысының күн тәртібіне қосымша мәселені енгізу қажеттілігі егжей-тегжейлі түсіндіріліп, Басқарма төрағасының не оны алмастыратын адамның қолы қойылып, өтінішхат беріледі. Бұл процесс ДК бекіткен Қоғамның ішкі құжатында толығырақ сипатталуы мүмкін.	6.5.7. Күн тәртібіне мәселелер мерзімдері бұзылып енгізілген жағдайда, ДК төрағасына ДК-нің алдағы отырысының күн тәртібіне қосымша мәселені енгізу қажеттілігі егжей-тегжейлі түсіндіріліп, Басқарма төрағасының не оны алмастыратын адамның қолы қойылып, өтінішхат беріледі. Бұл процесс ДК бекіткен Қоғамның ішкі құжатында толығырақ сипатталуы мүмкін. ДК отырыстарына материалдарды уақтылы ұсынбаудың және ДК қарауына мәселелерді уақтылы енгізбеудің барлық жағдайлары туралы корпоративтік хатшы ДК-нің жоспарлы отырыстарында орындаушының (орындаушылардың) материалдарын ұсынуға жауапты адам(дар)ды және оның (олардың) тікелей басшысын (басшыларын) көрсете отырып, Ереженің 6.11.1-тармағына сәйкес ДК мен Басқарма төрағасын Қоғам менеджментінің ДК-мен өзара іс-қимыл тәртібі ақпарат құрамында хабардар етеді. Басқарма төрағасы корпоративтік хатшыдан ДК отырыстарына материалдардың уақтылы ұсынылмау жағдайлары туралы ақпарат алу нәтижелері бойынша ДК және оның Комитеттерінің отырыстарына материалдар ұсыну бөлігінде орындаушылық тәртіпті арттыру жөнінде шаралар қабылдайды және нәтижелері бойынша күн тәртібінің жекелеген мәселесімен ДК-нің келесі жоспарлы отырысына тиісті ақпарат береді.	Ереженің осы тармағына енгізудің негіздемесі – 06.04.2022ж. мынадай ДК тапсырмалары (№6/2022 хаттама, №18 мәселе): <i>«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Корпоративтік хатшысы Д.В. Шәріпов «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің отырыстарына материалдарды уақтылы ұсынбаудың барлық жағдайлары туралы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесі мен «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқарма төрағасын Департамент директоры деңгейінде жауапты орындаушы мен тікелей басшыны көрсете отырып, ай сайынғы негізде хабардар етсін.»;</i> <i>«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқармасы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ корпоративтік хатшысынан «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің отырыстарына материалдардың уақтылы ұсынылмау жағдайлары туралы ақпарат алу нәтижелері бойынша «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің және оның Комитеттерінің отырыстарына материалдар беру бөлігінде орындаушылық тәртіпті арттыру жөнінде шаралар қабылдасын және нәтижелері бойынша «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесіне тиісті ақпарат берсін.</i> ДК жұмыс жоспарын сақтамау жағдайларының болуына байланысты нақтылау енгізу ұсынылады. Ереженің 6.11.1-тармағының ұсынылған редакциясы: <i>«6.11.1. ДК шешімдерінің/ тапсырмаларының орындалуы және (немесе) орындалу барысы туралы Басқарманың, ДК комитеттері төрағаларының, Ішкі аудит қызметінің, ДК-ге есеп беретін құрылымдық бөлімшелердің, корпоративтік хатшының есептерін қарау арқылы ДК өз шешімдерінің/ тапсырмаларының орындалуын бақылауды жүзеге асырады, егер Директорлар кеңесі өзгеше мерзім белгілемесе, мұндай есептер ДК-нің әрбір отырысына ұсынылады. ДК шешімдерінің орындалу мәртебесі туралы ақпаратты (мысалы, мәміле жасасу, еншілес тәуелді ұйымның (бұдан әрі – ЕТҰ) жарғылық капиталын толықтыру, ЕТҰ Жарғысын өзгерту және т.б.) ДК жартыжылдықта 1 (бір) рет қарайды. ДК тапсырмаларының орындалу мәртебесі туралы ақпаратты ДК ай сайын қарайды. ДК шешімдерінің / тапсырмаларының орындалу мәртебесі туралы ақпарат ДК отырысының күн тәртібінің жекелеген мәселесімен енгізіледі.</i>

№	құрылымдық элемент	қолданыстағы редакция	ұсынылатын редакция	негіздеме
1	2	3	4	5
				ДК қарау барысында ДК шешімдерінің / тапсырмаларының Директорлар кеңесі белгілеген мерзімде орындалмау фактілері анықталған кезде жауапты тұлғалар (Басқарма төрағасы және (немесе) ДК төрағасы) тиісті шаралар қабылдайды және ДК-нің келесі отырысына қабылданған шаралар туралы тиісті ақпарат береді. Егер шаралар қабылданбаса немесе ақпарат берілмесе, корпоративтік хатшы бұл туралы ДК-ге хабарлайды. Тоқсан сайын ДК шешімдерінің / тапсырмаларының орындалу мәртебесі және (немесе) орындалу барысы туралы мәселенің құрамында Директорлар кеңесі Қоғам менеджментінің ДК-мен өзара іс-қимыл тәртібі туралы ақпаратты қарайды.».
52	«ДК жұмыс регламенті» деген 6-тараудың «ДК отырыстарының регламенті» деген 6.6-параграфының 6.6.2.2-тармағы	6.6.2.2. Қоғам Жарғысының 106-тармағының 1), 7), 9), 10-17), 26-37), 46-47), 49-50)-тармақшаларында көрсетілген мәселелер бойынша ДК отырысын өткізуге арналған кворум ДК мүшелерінің үштен екісін құрайды, бұл ретте ДК отырысына тәуелсіз директорлардың көпшілігі қатысуға тиіс.	6.6.2.2. Қоғам Жарғысының 106-тармағының 1), 7), 9), 10-17), 26-37), 46-47), 49-50)-тармақшаларында көрсетілген мәселелер бойынша ДК отырысын өткізуге арналған кворум ДК мүшелерінің үштен екісін құрайды, бұл ретте ДК отырысына тәуелсіз директорлардың көпшілігі қатысуға тиіс.	Дұрыс баяндау мақсатында Ереженің 6.6.2.2 және 6.6.2.3-тармақтарын біріктіру ұсынылады.
			Егер ДК мүшелерінің жалпы саны осы тармақтың алдыңғы абзацында айқындалған кворумға қол жеткізу үшін жеткіліксіз болған жағдайда, көрсетілген мәселелерді қарау ДК-нің келесі отырысына ауыстырылады. Осы тармақтың алдыңғы абзацында көрсетілген мәселелерді қайта қарау кезінде кворумға және тәуелсіз директорлар санына қойылатын талаптар қолданылмайды.	
53	«ДК жұмыс регламенті» деген 6-тараудың «ДК отырыстарының регламенті» деген 6.6-параграфының 6.6.2.3-тармағы	6.6.2.3. Егер ДК мүшелерінің жалпы саны осы тармақтың алдыңғы абзацында айқындалған кворумға қол жеткізу үшін жеткіліксіз болған жағдайда, көрсетілген мәселелерді қарау ДК-нің келесі отырысына ауыстырылады. Осы тармақтың алдыңғы абзацында көрсетілген мәселелерді қайта қарау кезінде кворумға және тәуелсіз директорлар санына қойылатын талаптар қолданылмайды.	Алып тасталсын.	Осы тармақ қосымша абзац ретінде Ереженің 6.2.2-тармағына көшірілді
54	«ДК жұмыс регламенті» деген 6-тараудың «ДК отырыстарының регламенті» деген 6.6-параграфының 6.6.4.1-тармағы	6.6.4.1. Қоғамның жарғысына сәйкес кворумға ерекше талап қоюды көздейтін отырыстың күн тәртібі мәселесі бойынша шешім қабылдау үшін кворум болмаған кезде, мұндай мәселе ДК осындай отырысының күн тәртібінен алып тасталады.	6.6.4.1. Қоғамның Жарғысына сәйкес кворумға ерекше талап көзделетін отырыстың күн тәртібі мәселесі бойынша шешім қабылдау үшін кворум болмаған кезде, ДК мүшелерінің шешімі бойынша мұндай мәселе ДК осындай отырысының күн тәртібінен шығарылады не күн тәртібінде сақталып, қаралады, бірақ оның мәні бойынша шешім қабылданбайды.	ДК-ге баяндамашыларды тыңдауға, сұрақтар қоюға, ақпаратты назарға алуға, алдын ала талқылауға мүмкіндік беру үшін, ағымдағы тәжірибені ескере отырып өзгерту ұсынылады.
55	«ДК жұмыс регламенті» деген 6-тараудың «ДК отырыстарының регламенті» деген 6.6-	6.6.6. Егер ДК отырысы барысында ДК мүшесі Қоғамның Басқармасына және (немесе) лауазымды адамдарына тапсырма беруді ұсынса, оның тұжырымдамасы нақты, мерзімдері, жауапты тұлғалары көрсетілуге тиіс және күн тәртібіндегі	6.6.6. Егер ДК отырысы барысында ДК мүшесі ДК-ге Қоғамның Басқармасына және (немесе) лауазымды адамдарына, ДК-ге есеп беретін Қызметтерге және (немесе) олардың басшыларына, Басқарма төрағасына тікелей бағынатын құрылымдық бөлімшелердің	Мыналар ұсынылады: 1) ҚМГ орталық аппаратының 14.04.2025ж. бастап қолданысқа енгізілген жаңартылған құрылымын назарға ала отырып, ДК тапсырма бере алатын

№	құрылымдық элемент	қолданыстағы редакция	ұсынылатын редакция	негіздеме
1	2	3	4	5
	параграфының 6.6.6-тармағы	қаралып отырған мәселе бойынша шығарылған ДК шешіміне енгізілуге тиіс, ал егер тапсырма күн тәртібіндегі мәселеге қатысты болмай ұсынылса, онда мұндай тапсырманы ДК отырысына тікелей өзі қатысқан немесе Конференц-байланыс арқылы қатысқан ДК мүшелері қолдауға тиіс және бұл ДК отырысының хаттамасында көрсетілуі тиіс.	басшыларына тапсырма беруді ұсынса, оның тұжырымдамасы мерзімдері, жауапты тұлғалары көрсетіле отырып, нақты болуға тиіс. Бұл ретте Ереженің 2.2-тармағын ескере отырып, мыналар тыңдалып, талқылануы тиіс: 1) Қоғам менеджментіне тапсырма берілген жағдайда – Басқарма төрағасының пікірі; 2) ДК-ге есеп беретін құрылымдық бөлімшелердің атына тапсырмалар болған жағдайда – осындай бөлімшелер басшыларының пікірі. Тапсырма, егер оған ДК отырысына жеке өзі немесе Конференц-байланыс арқылы қатысқан ДК мүшелерінің көпшілігі дауыс берген жағдайда, ДК атынан беріледі және күн тәртібіндегі қаралып отырған мәселе бойынша ДК шешіміне енгізілуі тиіс. Бұл ретте, егер қатысқандардың кейбірі Жазбаша пікір арқылы дауыс берсе, мұндай ДК отырысының хаттамасында олардың ДК отырысы барысында ұсынылған тапсырмаға дауыс бермегені көрсетіледі және осы ескеріле отырып, дауыс беру қорытындылары шығарылады.	органдар, құрылымдық бөлімшелер, тұлғалар шеңберін кеңейту; 2) тапсырма ДК мүшесінен емес, ДК-ден берілетінін нақты түсіну үшін нақтылау енгізу; 3) корпоративтік хатшы үшін ағымдағы практика мен тәуекелдерді ескере отырып, сондай-ақ қолда бар хаттамалық практиканы заңдастыру үшін алып тастау және толықтыру. Ереженің 2.2-тармағының ұсынылған тұжырымы «2.2. ДК-нің Қоғамды басқару және Басқарма қызметін бақылау үшін жеткілікті өкілеттіктері, оның ішінде тапсырмалар беру өкілеттіктері бар. Қоғамның органдары мен қызметкерлеріне арналған тапсырмалар ДК атынан ДК отырыстарында ғана беріледі, бұл ретте олардың өзектілігіне, орындала алатынына, орындау үшін белгіленген мерзімдердің шынайылығына негізделуі тиіс, ол үшін мыналарды ескеру қажет: 1) Қоғам менеджментіне тапсырма берілген жағдайда – Басқарма төрағасының пікірі; 2) ДК-ге есеп беретін құрылымдық бөлімшелердің атына тапсырмалар болған жағдайда – осындай бөлімшелер басшыларының пікірі.»
56	«ДК жұмыс регламенті» деген 6-тараудың «ДК отырыстарының регламенті» деген 6.6-параграфының 6.6.6-1-тармағы	Жоқ.	6.6.6-1. Ірі акционер: 1) ДК отырыстарына жеке қатыса алады; 2) алдағы ДК отырыстары туралы хабарламалар мен ДК мәселелері бойынша материалдарды ДК отырысы өткізілетін күнге дейін кемінде күнтізбелік 7 (жеті) күн бұрын ала алады; 3) ДК отырыстарында мынадай мәселелер бойынша өз ұстанымын (пікірін) корпоративтік хатшы арқылы ұсына алады: а) Қоғамның дивидендтік саясатын алдын ала мақұлдау, есепті қаржы жылындағы Қоғамның таза табысын бөлу тәртібін бекіту, жай акциялар бойынша дивидендтер төлеу туралы шешім қабылдау және Қоғамның бір жай акциясына есептегенде дивиденд мөлшерін айқындау; б) Қоғамға тиесілі барлық активтердің 10 (он) пайызынан асатын сомада активтердің бір бөлігін немесе бірнеше бөлігін беру (алу) арқылы Қоғамның өзге заңды тұлғаларды құруына немесе олардың қызметіне қатысуы не өзге заңды тұлғалардың қатысушыларының (акционерлерінің) құрамынан шығарылуы (шығуы) туралы шешім; в) акцияларды орналастыру (өткізу) туралы, оның ішінде жарияланған акциялар саны шегінде орналастырылатын (өткізілетін) акциялардың саны, оларды орналастыру (өткізу) тәсілі мен бағасы туралы ақпарат;	Осы тармақты Ережеге енгізудің негіздемесі – Қордың 14.03.2025ж. № 04-1-09/1500 хатында (бұдан әрі – Хат) көзделген тапсырмасы: «Қор ҚМГ Директорлар кеңесінің корпоративтік хатшысы арқылы ҚМГ Директорлар кеңесінің отырыстарында Ұлттық Банктің мынадай мәселелер бойынша ұстанымын (пікірін) ұсынуға міндеттенеді: - ҚМГ дивидендтік саясатын алдын ала мақұлдау, есепті қаржы жылындағы ҚМГ таза табысын бөлу тәртібін бекіту, жай акциялар бойынша дивидендтер төлеу туралы шешім қабылдау және ҚМГ бір жай акциясына есептегенде дивиденд мөлшерін айқындау; - ҚМГ-ға тиесілі барлық активтердің 10%-нан асатын сомада активтердің бір бөлігін немесе бірнеше бөлігін беру (алу) арқылы ҚМГ-ның өзге заңды тұлғаларды құруына немесе олардың қызметіне қатысуы не өзге заңды тұлғалардың қатысушыларының (акционерлерінің) құрамынан шығарылуы (шығуы) туралы шешім; - акцияларды орналастыру (өткізу) туралы, оның ішінде жарияланған акциялар саны шегінде орналастырылатын (өткізілетін) акциялардың саны, оларды орналастыру (өткізу) тәсілі мен бағасы туралы ақпарат; - ҚМГ-ның орналастырылған акцияларды сатып алуы және оларды сатып алу бағасы; - ҚМГ қызметінің басым бағыттарын айқындау; - ҚМГ міндеттемелерін

№	құрылымдық элемент	қолданыстағы редакция	ұсынылатын редакция	негіздеме
1	2	3	4	5
			г) Қоғамның орналастырылған акцияларды сатып алуы және оларды сатып алу бағасы; д) Қоғам қызметінің басым бағыттарын айқындау; е) Қоғамның міндеттемелерін Қоғамның меншікті капиталы мөлшерінің 25 (жиырма бес) және одан да көп пайызын құрайтын шамаға ұлғайту; ж) Қоғамның үлестес тұлғаларының тендерлерге (конкурстарға) қатысуы кезінде міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз етуге берілетін жайлық хаттар мен кепілдіктерді қоспағанда, Қоғам міндеттемелерінің мөлшерін (сомасын) айқындау мүмкін болмаған жағдайда, үшінші тұлғалардың міндеттемелерінің орындалуын қамтамасыз етуге Қоғамның кепілдік беруі; 4) ДК отырысы жабылғаннан кейін 5 (бес) жұмыс күні ішінде танысу үшін ДК отырысының хаттамасын және сырттай дауыс беру арқылы қабылданған ДК шешімдерін және (немесе) хаттамадан үзінді көшірмелерді және корпоративтік хатшының қолымен куәландырылған шешімдерді ала алады. Корпоративтік хатшы ДК отырысында ДК отырысының хаттамаларында ірі акционердің ұстанымын (пікірін) белгілей отырып, ДК отырысының күн тәртібі мәселелері бойынша ірі акционерден алынған ұстанымды (пікірді) (толық көлемде, бірыңғай мәнінде, мағынасын бұрмаламай) ұсынуға міндетті. ДК осы тармақта көрсетілген мәселелер бойынша ірі акционердің позициясы туралы алынған ақпаратты ескере отырып шешім қабылдайды.	өзінің меншікті капиталының 25% және одан да көп мөлшерін құрайтын шамаға ұлғайту; - ҚМГ-ның үлестес тұлғаларының тендерлерге (конкурстарға) қатысуы кезінде міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз етуге берілетін жайлық хаттар мен кепілдіктерді қоспағанда, ҚМГ міндеттемелерінің мөлшерін (сомасын) айқындау мүмкін болмаған жағдайда, үшінші тұлғалардың міндеттемелерінің орындалуын қамтамасыз етуге ҚМГ-ның кепілдік беруі. Осыған байланысты, Қор ҚМГ мен ҚМГ корпоративтік хатшысының жоғарыда аталған мәселелер бойынша белгіленген тәртіппен мыналарды орындау қажеттігі туралы хабарлайды: 1) ҚМГ Жарғысына және «Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес ҚМГ Директорлар кеңесінің алдағы отырыстары туралы Ұлттық Банкке жазбаша хабарлауға және директорлар кеңесінің мәселелері бойынша материалдарды отырыс өткізілетін күннен кемінде күнтізбелік 7 күн бұрын Ұлттық Банкке ұсыну; 2) жиналыс (отырыс) жабылғаннан кейін 5 жұмыс күні ішінде Ұлттық Банкке акционерлер жиналыстарының және (немесе) директорлар кеңесі отырыстарының хаттамаларының көшірмелерін ұсыну; 3) ҚМГ Директорлар кеңесі отырысының хаттамаларында Ұлттық Банктің ұстанымын (пікірін) белгілей отырып, ҚМГ Директорлар кеңесінің отырыстарында күн тәртібіндегі мәселелер бойынша Ұлттық Банктің ұстанымын (пікірін) (толық көлемде, бірыңғай мәнінде, мағынасын бұрмаламай) білдіру.». Акционердің құқықтары АҚ туралы заңмен және ҚМГ Жарғысымен айқындалатындықтан, бірақ Хатта жазылған ештеңе АҚ туралы заңда және ҚМГ Жарғысында акционердің құқықтары ретінде бекітілмегендіктен, Хатта жазылғандарды ДК туралы ережеге ірі акционердің мүмкіндіктері ретінде жазу ұсынылады. Оның ішінде, ДК және оның комитеттерінің шешімдері, олар бойынша талқылаулар Құпия ақпарат тізбесіне кіретінін назарға ала отырып, ДК отырыстары хаттамаларының/шешімдерінің көшірмелерін алу мүмкіндігін АҚ туралы Заңның 58-бабының 6-тармағына сүйене отырып жазу ұсынылады: «Директорлар кеңесінің хатшысы директорлар кеңесі мүшесінің талап етуі бойынша оған директорлар кеңесі отырысының хаттамасын және сырттай

№	құрылымдық элемент	қолданыстағы редакция	ұсынылатын редакция	негіздеме
1	2	3	4	5
				<i>дауыс беру арқылы қабылданған шешімдерді танысу үшін беруге және (немесе) оған Қоғамның уәкілетті қызметкерінің қолымен расталған хаттама мен шешімнің үзінділерін беруге міндетті.».</i>
57	«ДК жұмыс регламенті» деген 6-тараудың «ДК отырыстарының регламенті» деген 6.6-параграфының 6.6.7-тармағының 2)	6.6.7. ДК отырысы мынадай кезеңдерді қамтиды: 2) ДК мүшесінің немесе шақырылған адамның күн тәртібіндегі мәселе бойынша сөз сөйлеуі;	6.6.7. ДК отырысы мынадай кезеңдерді қамтиды: 2) ДК мүшесінің немесе шақырылған адамның күн тәртібіндегі мәселе бойынша сөз сөйлеуі, бұл ретте енгізуге Басқарма бастамашы болған мәселе бойынша баяндаманы Басқарманың жетекшілік ететін мүшесі және (немесе) жауапты құрылымдық бөлімшенің басшысы ұсынуға тиіс;	Осы тармақты Ережеге енгізудің негіздемесі 15.06.2022ж. мынадай ДК тапсырмасы (№11/2022 хаттама, №10 мәселе): «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқармасы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің немесе оның комитеттерінің отырыстарында күн тәртібіндегі мәселелер бойынша баяндаманы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ басшы қызметкерлері ұсынуын қамтамасыз етсін.
58	«ДК жұмыс регламенті» деген 6-тараудың «ДК отырыстарының регламенті» деген 6.6-параграфының 6.6.7-тармағының 4)	6.6.7. ДК отырысы мынадай кезеңдерді қамтиды: 4) күн тәртібі мәселесі бойынша шешімді тұжырымдау бойынша ұсыныстар, оның ішінде ДК мүшелерінің түсініктемелері мен тапсырмаларын егжей-тегжейлі айту;	6.6.7. ДК отырысы мынадай кезеңдерді қамтиды: 4) күн тәртібі мәселесі бойынша шешімнің тұжырымдасы бойынша ұсыныстар, оның ішінде ДК мүшелері ұсынатын түсініктемелер мен тапсырмаларды егжей-тегжейлі айту;	Тапсырма ДК мүшесінен емес, ДК-ден берілетінін нақты түсіну үшін нақтылайтын редакциялық түзету.
59	«ДК жұмыс регламенті» деген 6-тараудың «Директорлар кеңесінің шешім қабылдауы» деген 6.8-параграфының 6.8.2-тармағы	6.8.2. ДК шешімдері, егер ҚР заңнамасында өзгеше көзделмесе, отырысқа қатысқан не Жазбаша пікір берген немесе сырттай дауыс беруге қатысатын ДК мүшелерінің жай көпшілік даусымен (Қоғамның Жарғысында көзделген жағдайларды қоспағанда) қабылданады.	6.8.2. ДК шешімдері, егер ҚР заңнамасында өзгеше көзделмесе, қатысқан ДК мүшелерінің (Қоғам Жарғысында көзделген жағдайларды қоспағанда) жай көпшілік даусымен қабылданады.	Ереже мәтінін біркелкі ету мақсатындағы нақтылайтын түзету.
60	«ДК жұмыс регламенті» деген 6-тараудың «ДК күндізгі отырысының хаттамасы» деген 6.9-параграфының 6.9.1-тармағы	6.9.1. Іштей тәртіпте өткізілген отырыста қабылданған ДК шешімдері хаттамамен ресімделеді. ДК отырысының хаттамасын ресімдеу Ережеге, Жарғыға және (немесе) Қоғамның қолданылатын өзге де ішкі құжаттарына сәйкес жүзеге асырылады.	6.9.1. Іштей тәртіпте өткізілген отырыста қабылданған ДК шешімдері талқылау қорытындылары мен қабылданған шешімдер толық көлемде көрсетіле отырып, хаттамамен ресімделеді. ДК отырысының хаттамасын ресімдеу Қоғамның Корпоративтік басқару кодексін е, Ережеге, Жарғыға және (немесе) Қоғамның қолданылатын өзге де ішкі құжаттарына сәйкес жүзеге асырылады.	Корпоративтік басқару кодексінің 5-тарауының 98-тармағы: «98. Талқылау қорытындылары мен қабылданған шешімдерді толық көлемде көрсете отырып, корпоративтік хатшы Директорлар кеңесінің және оның комитеттерінің отырыстарын тиісінше хаттамалайды.»
61	«ДК жұмыс регламенті» деген 6-тараудың «ДК күндізгі отырысының хаттамасы» деген 6.9-параграфының 6.9.6-тармағы	6.9.6. Егер ДК мүшесі ДК қарауына шығарылған мәселе бойынша «қалыс қалса», ДК отырысының хаттамасында (сырттай дауыс беру шешімінде) осындай дауыс берудің тиісті себебі көрсетіледі.	6.9.6. Егер ДК мүшесі ДК қарауына шығарылған мәселе бойынша дауыс беруде «қалыс қалса», ДК отырысының хаттамасында (сырттай дауыс беру шешімінде) осындай дауыс берудің тиісті себебі көрсетіледі.	Нақтылайтын түзету.
62	«ДК жұмыс регламенті» деген 6-тараудың «ДК күндізгі отырысының хаттамасы» деген 6.9-параграфының 6.9.8-тармағы	6.9.8. ДК отырысының хаттамасына ДК төрағасы немесе оның міндетін атқарушы ДК мүшесі және корпоративтік хатшы қол қояды.	Алып тасталсын.	6.9.3-тармақты қайталайды: «6.9.3. ДК отырысының хаттамасын корпоративтік хатшы жасайды және оған отырысқа төрағалық еткен адам мен корпоративтік хатшы отырыс өткізілгеннен кейін 7 (жеті) күннен кешіктірілмейтін мерзімде қол қояды.»
63	«ДК жұмыс регламенті» деген 6-тараудың «ДК шешімдерінің орындалуын бақылау»	6.11.1. ДК шешімдерінің орындалуы және (немесе) орындалу барысы туралы Басқарманың, ДК комитеттері төрағаларының, Ішкі аудит қызметінің, корпоративтік хатшының есептерін қарау арқылы ДК өз шешімдерінің орындалуын бақылауды жүзеге	6.11.1. ДК шешімдерінің/ тапсырмаларының орындалуы және (немесе) орындалу барысы туралы Басқарманың, ДК комитеттері төрағаларының, Ішкі аудит қызметінің, ДК-ге есеп беретін құрылымдық бөлімшелердің , корпоративтік хатшының есептерін қарау арқылы ДК өз шешімдерінің/	Ереженің осы тармағын толықтырудың негіздемесі – 06.04.2022ж. мынадай ДК тапсырмасы (№6/2022 хаттама, №18 мәселе): «2. «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Корпоративтік хатшысы Д.В. Шаріпов:

№	құрылымдық элемент	қолданыстағы редакция	ұсынылатын редакция	негіздеме
1	2	3	4	5
	деген 6.11-параграфының 6.11.1-тармағы	асырады, егер Директорлар кеңесі өзгеше мерзім белгілемесе, мұндай есептер ДК-нің әрбір отырысына ұсынылады.	тапсырмаларының орындалуын бақылауды жүзеге асырады, егер Директорлар кеңесі өзгеше мерзім белгілемесе, мұндай есептер ДК-нің әрбір отырысына ұсынылады. ДК шешімдерінің орындалу мәртебесі туралы ақпаратты (мысалы, мәміле жасасу, еншілес тәуелді ұйымның (бұдан әрі – ЕТҰ) жарғылық капиталын толықтыру, ЕТҰ Жарғысын өзгерту және т.б.) ДК жартыжылдықта 1 (бір) рет қарайды. ДК тапсырмаларының орындалу мәртебесі туралы ақпаратты ДК ай сайын қарайды. ДК шешімдерінің / тапсырмаларының орындалу мәртебесі туралы ақпарат ДК отырысының күн тәртібінің жекелеген мәселесімен енгізіледі. ДК қарау барысында ДК шешімдерінің / тапсырмаларының Директорлар кеңесі белгілеген мерзімде орындалмау фактілері анықталған кезде жауапты тұлғалар (Басқарма төрағасы және (немесе) ДК төрағасы) тиісті шаралар қабылдайды және ДК-нің келесі отырысына қабылданған шаралар туралы тиісті ақпарат береді. Егер шаралар қабылданбаса немесе ақпарат берілмесе, корпоративтік хатшы бұл туралы ДК-ге хабарлайды. Токсан сайын ДК шешімдерінің / тапсырмаларының орындалу мәртебесі және (немесе) орындалу барысы туралы мәселенің құрамында Директорлар кеңесі Қоғам менеджментінің ДК-мен өзара іс-қимыл тәртібі туралы ақпаратты қарайды.	1) «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшелеріне «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің отырыстарына материалдар ұсыну процесін қатаңдатсын, оның ішінде белгіленген талаптар мен мерзімдер қатаң сақталсын; 2) «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің отырыстарына материалдарды уақтылы ұсынбаудың барлық жағдайлары туралы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесі мен «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқарма төрағасын Департамент директоры деңгейінде жауапты орындаушы мен тікелей басшыны көрсете отырып, ай сайынғы негізде хабардар етсін. 3. «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқармасы осы шешімнің 3-тармағын орындау нәтижелері бойынша «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесі мен оның Комитеттерінің отырыстарына материалдар ұсыну бөлігінде орындаушылық тәртіпті арттыру жөнінде шаралар қабылдасын және нәтижелері бойынша «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесіне тиісті ақпарат берсін.». Ереженің осы тармағын толықтырудың негіздемесі – 17.09.2024ж. мынадай ДК тапсырмасы (№20/2024 хаттама, №3 мәселе): «3. Осы шешімнің қосымшасына (бұдан әрі – Қосымша) сәйкес «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесімен өзара іс-қимыл тәртібі туралы ақпарат назарға алынсын. 4. «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқарма төрағасы А.Г. Хасенов: 1) қосымшаның 3-кестесінде көрсетілген мерзімдердің бұзылу себептерін анықтау жөнінде шаралар қабылдасын; 2) «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқармасы бастамашылық ететін және «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің қарауына енгізетін мәселелер бойынша материалдарды ұсыну тәртібін бұзуды барынша азайту жөнінде шаралар қабылдасын;». 2025 жылға арналған ДК жұмыс жоспарының 5-тармағына сәйкес.
64	«ДК жұмыс регламенті» деген 6-тараудың «ДК шешімдерінің орындалуын бақылау» деген 6.11-параграфының 6.11.2-тармағы	6.11.2. Корпоративтік хатшы қабылданған шешімдер мен тиісті тапсырмаларды Басқарманың, ДК-ге есеп беретін қызметтердің және жауапты құрылымдық бөлімшелердің назарына жеткізеді және ДК шешімдерінің орындалуының бақылау мерзімдері туралы ДК-ге хабарлайды.	6.11.2. Корпоративтік хатшы қабылданған шешімдер мен тиісті тапсырмаларды Басқарма төрағасының, Басқарманың жауапты мүшелерінің, ДК-ге есеп беретін Қызметтердің және жауапты құрылымдық бөлімшелердің назарына жеткізеді және ДК шешімдерінің орындалуының бақылау мерзімдері туралы ДК-ге хабарлайды.	Техникалық түзетулер.
			Басқармаға жолданған ДК шешімдерінің / тапсырмаларының орындалуына Басқарма төрағасы жауап береді, ол мыналарды қамтамасыз етеді:	Ереженің осы тармағын толықтырудың негіздемесі – 17.09.2024ж. мынадай ДК тапсырмасы (№20/2024 хаттама, №3 мәселе): «3. Осы шешімнің қосымшасына (бұдан әрі – Қосымша) сәйкес «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесімен өзара іс-қимыл тәртібі туралы ақпарат назарға алынсын.

№	құрылымдық элемент	қолданыстағы редакция	ұсынылатын редакция	негіздеме
1	2	3	4	5
			1) ДК шешімдерін / тапсырмаларын орындауға жауаптыларды тағайындау; 2) ДК шешімдерін / тапсырмаларын жауапты тұлғалардың назарына жеткізу; 3) ДК шешімдерінің / тапсырмаларының орындалуын бақылау (орындау мерзімдерін қоса алғанда); 4) Директорлар кеңесіне және (немесе) Корпоративтік хатшыға ДК шешімдерінің / тапсырмаларының орындалуы туралы ақпарат беру. ДК шешімдерін / тапсырмаларын орындау мерзімдері ДК отырысы өткізілген күннен бастап есептеледі. Егер ДК отырысында нақты шешімді / тапсырманы орындау мерзімі аталса, шешім қабылданған / мерзімін көрсете отырып тапсырма берілген қатысушы(лар) ДК хаттамасынан үзінді көшірменің түсуін күтпей, ДК отырысынан кейін бірден ДК шешімін / тапсырмасын орындауға кірісуге міндетті. ДК хаттамалық шешімдерінің/ тапсырмаларының уақтылы және сапалы орындалуы үшін тапсырма берілген орындаушылар мен қызметтің тиісті бағытына жетекшілік ететін басшылар (Басқарма төрағасна тікелей бағынатындары) дербес жауапты болады.	4. «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқарма төрағасы А.Г. Хасенов: 1) қосымшаның 3-кестесінде көрсетілген мерзімдердің бұзылу себептерін анықтау жөнінде шаралар қабылдасын; 2) «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Басқармасы бастамашылық ететін және «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің қарауына енгізетін мәселелер бойынша материалдарды ұсыну тәртібін бұзуды барынша азайту жөнінде шаралар қабылдасын;». 1) «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ компаниялар тобында Іс жүргізу регламентінің 5.10.26-тармағы.
65	«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшесімен жасалатын шарттың № 1 қосымшасының бүкіл мәтіні бойынша	Нұр-Сұлтан қ.	Астана	«Қазақстан Республикасының астанасы - Нұр-Сұлтан қаласын Қазақстан Республикасының астанасы – Астана қаласы деп қайта атау туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің 2022 жылғы 17 қыркүйектегі № 1017 Жарлығы
66	№1 қосымшадағы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшесімен жасалатын шарттағы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшесімен жасалатын шарттың кіріспесі	«ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамы (бұдан әрі – Қоғам) атынан «Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасының Заңы негізінде және Қоғамның барлық дауыс беретін акцияларына иелік ететін тұлғаның шешіміне (№ _____ хаттама) сәйкес әрекет ететін Қоғамның Директорлар кеңесінің төрағасы _____, бір жағынан, және Қоғамның барлық дауыс беретін акцияларына иелік ететін тұлғаның шешіміне (№ _____ хаттама) сәйкес Қоғамның тәуелсіз директоры (бұдан әрі – Директор) болып сайланған _____ азаматы _____, _____ ж. берілген төлқұжат № _____, екінші жағынан, бұдан әрі Тараптар деп аталып, төмендегілер туралы осы шартты (бұдан әрі – Шарт) жасасты:	«ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамы (бұдан әрі – Қоғам) атынан Қазақстан Республикасының «Акционерлік қоғамдар туралы» Заңы негізінде және Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысының шешіміне (____ ж. № ____ хаттама) сәйкес әрекет ететін Қоғамның Директорлар кеңесінің төрағасы _____, бір жағынан, және Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысының шешіміне (____ ж. № ____ хаттама) сәйкес Қоғамның тәуелсіз директоры (бұдан әрі – Директор) болып сайланған _____ мырза, _____ азаматы, _____ берілген төлқұжат № _____, екінші жағынан, бұдан әрі бірге алғанда Тараптар, ал жеке-жеке алғанда Тарап немесе жоғарыда көрсетілгендей аталып , төмендегілер туралы осы шартты (бұдан әрі – Шарт) жасасты:	Техникалық түзетулер. 2023 жылдан бастап ДК мүшелерін сайлау туралы шешімді ҚМГ акционерлерінің жалпы жиналысы қабылдайды.
67	№1 қосымшадағы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшесімен жасалатын	1. Осы Шарт бойынша Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына (бұдан әрі – заңнама), Жарғыға, Корпоративтік басқару кодексіне және Қоғамның ішкі құжаттарына сәйкес Қоғам	1. Осы Шарт бойынша Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына (бұдан әрі – заңнама), Жарғыға, Корпоративтік басқару кодексіне және Қоғамның ішкі құжаттарына сәйкес Қоғам директорының Қоғамның	2023 жылдан бастап ҚМГ акционерлерінің жалпы жиналысы ҚМГ-ның жоғары органы болып табылады.

№	құрылымдық элемент	қолданыстағы редакция	ұсынылатын редакция	негіздеме
1	2	3	4	5
	шарттың «Шарттың нысанасы» деген 1-тарауының 1-тармағы	директорының Қоғамның Директорлар кеңесінің мүшесі ретіндегі құқықтары мен міндеттері, сондай-ақ Қоғамның директорға сыйақы төлеу міндеті және осы Шартқа және Қоғамның барлық дауыс беретін акцияларына иелік ететін тұлғаның шешімдеріне сәйкес міндеттерін орындаумен байланысты шығыстарды өтеу міндеті белгіленеді.	Директорлар кеңесінің мүшесі ретіндегі құқықтары мен міндеттері, сондай-ақ Қоғамның директорға сыйақы төлеу міндеті және осы Шартқа және Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысының шешімдеріне сәйкес міндеттерін орындаумен байланысты шығыстарды өтеу міндеті белгіленеді.	
68	№1 қосымшадағы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшесімен жасалатын шарттың «Директордың құқықтары» деген 2-тарауы 3-тармағының 4) тармақшасы	3. Директордың: 4) Қоғамның Жарғысында, Қоғамның барлық дауыс беретін акцияларын иеленуші тұлғаның/ Акционерлердің жалпы жиналысының шешімдерінде, Қоғамның ішкі құжаттарында және осы Шартта көзделген тәртіппен Қоғамнан Директорлар кеңесі мүшесінің міндеттерін атқарумен байланысты шығыстардың сыйақысын, сондай-ақ өтемақысын алуға құқығы бар;	3. Директордың: 4) Қоғамның Жарғысында, Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысының шешімдерінде, Қоғамның ішкі құжаттарында және осы Шартта көзделген тәртіппен Қоғамнан сыйақы алуға, сондай-ақ Директорлар кеңесі мүшесінің міндеттерін атқарумен байланысты шығыстардың өтемақысын алуға;	2023 жылдан бастап ҚМГ акционерлерінің жалпы жиналысы ҚМГ-ның жоғары органы болып табылады. Ережеге №1 қосымшадағы мәтінді біркелкі ету мақсатындағы техникалық түзету.
69	№1 қосымшадағы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшесімен жасалатын шарттың «Директордың құқықтары» деген 2-тарауы 3-тармағының 6) тармақшасы	3. Директордың: 6) заңнамаға сәйкес мемлекеттік құпия болып табылатын ақпаратты қоспағанда, акционерлердің жалпы жиналысының Қоғамның барлық дауыс беретін акцияларын иеленетін тұлғаның шешімдерімен, Директорлар кеңесі отырыстарының хаттамаларымен және шешімдерімен, Директорлар кеңесі комитеттері отырыстарының хаттамаларымен, аудиторлық қорытындылармен танысуға;	3. Директордың: «6) заңнамаға сәйкес мемлекеттік құпия болып табылатын ақпаратты қоспағанда, Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысының шешімдерімен, Қоғамның Директорлар кеңесі отырыстарының хаттамаларымен және шешімдерімен, Қоғамның Директорлар кеңесі комитеттері отырыстарының хаттамаларымен, аудиторлық қорытындылармен танысуға;	2023 жылдан бастап ҚМГ акционерлерінің жалпы жиналысы ҚМГ-ның жоғары органы болып табылады. Ережеге №1 қосымшадағы мәтінді біркелкі ету мақсатындағы техникалық түзетулер.
70	№1 қосымшадағы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшесімен жасалатын шарттың «Директордың міндеттері» деген 3-тарауы 6-тармағының 4) тармақшасы	6. Директор: 4) Қоғамның барлық дауыс беретін акцияларына иелік ететін тұлғаның/ Қоғамның Акционерлерінің жалпы жиналысының шешімдері, Қоғамның Директорлар кеңесінің шешімдері заңнамаға, жарғыға сәйкес келген жағдайда және, Директорлар кеңесі мүшесінің пікірінше, Қоғамның барлық дауыс беретін акцияларына иелік ететін тұлғаның/ акционерлердің және/немесе Қоғамның мүдделеріне қайшы келмеген жағдайда, мұндай шешімдер орындауға;	6. Директор: 4) шешімдер заңнамаға, Қоғамның Жарғысына сәйкес келген және Директорлар кеңесі мүшесінің пікірі бойынша акционерлердің және/немесе Қоғамның мүдделеріне қайшы келмеген жағдайда, Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысының шешімдерін, Қоғамның Директорлар кеңесінің шешімдерін орындауға;	2023 жылдан бастап ҚМГ акционерлерінің жалпы жиналысы ҚМГ-ның жоғары органы болып табылады. Ережеге №1 қосымшадағы мәтінді біркелкі ету мақсатындағы техникалық түзету.
71	№1 қосымшадағы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшесімен жасалатын шарттың «Директордың міндеттері» деген 3-тарауы 6-тармағының 5) тармақшасы	6. Директор: 5) Қоғамның Директорлар кеңесінің құзыретіне кіретін мәселелер бойынша Қоғамдағы ақпарат пен істердің жай-күйін талдауға және, қажет болған жағдайда, осындай талдау нәтижелерін Қоғамның Директорлар кеңесіне/ Акционерлердің жалпы жиналысына ұсынуға;	6. Директор: 5) Қоғамның Директорлар кеңесінің құзыретіне кіретін мәселелер бойынша Қоғамдағы ақпарат пен істердің жай-күйін талдауға және, қажет болған жағдайда, осындай талдау нәтижелерін Қоғамның Директорлар кеңесіне/ Акционерлердің жалпы жиналысына ұсынуға;	Техникалық түзету.
72	№1 қосымшадағы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшесімен жасалатын шарттың «Директордың міндеттері» деген 3-	6. Директор: 8) барлық дауыс беретін акцияларға иелік ететін тұлғаның/ Акционерлердің жалпы жиналысының/Директорлар кеңесі төрағасының талап етуі бойынша Қоғамның Директорлар кеңесінің	6. Директор: 8) Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысының/ Директорлар кеңесі төрағасының талап етуі бойынша Қоғамның Директорлар кеңесінің құзыретіне кіретін мәселелер шегінде жеке және құпия ақпараттан басқа кез келген ақпаратты беруге;	2023 жылдан бастап ҚМГ акционерлерінің жалпы жиналысы ҚМГ-ның жоғары органы болып табылады. Ережеге №1 қосымшадағы мәтінді біркелкі ету мақсатындағы техникалық түзету.

№	құрылымдық элемент	қолданыстағы редакция	ұсынылатын редакция	негіздеме
1	2	3	4	5
	тарауы 6-тармағының 8) тармақшасы	құзыретіне кіретін мәселелер шегінде жеке және құпия ақпараттан басқа кез келген ақпаратты беруге ;		
73	№1 қосымшадағы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшесімен жасалатын шарттың «Директордың міндеттері» деген 3-тарауының 7-тармағы	7. Директор Қоғамға өзінің деректерін (электрондық, қағаз және (немесе) өзге де материалдық жеткізгіште тіркелген Директорға қатысты мәліметтерді) жинауға және өңдеуге, соның ішінде деректерді жазбаша немесе электрондық құжат нысанында не заңнамаға қайшы келмейтін қорғау іс-қимылдарының элементтерін қолдана отырып, өзге де тәсілмен Қоғамның барлық дауыс беретін акцияларын иеленетін тұлғаға беруге келісім береді.	7. Директор Қоғамға өзінің деректерін (электрондық, қағаз және (немесе) өзге де материалдық жеткізгіште тіркелген Директорға қатысты мәліметтерді), соның ішінде деректерді жазбаша немесе электрондық құжат нысанында не заңнамаға қайшы келмейтін қорғау іс-қимылдарының элементтерін қолдана отырып жинауға және өңдеуге келісім береді.	2023 жылдан бастап ҚМГ акционерлерінің жалпы жиналысы ҚМГ-ның жоғары органы болып табылады.
74	№1 қосымшадағы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшесімен жасалатын шарттың «Қоғамның құқықтары» деген 4-тарауы 8-тармағының 2) тармақшасы	8. Қоғамның: 2) Шартты бұзу сәтіне дейін төленбеген барлық шығыстар мен өтемақылар Директордың жұмыс кезеңіне барабар төленетінін ескере отырып, Қоғамның барлық дауыс беретін акцияларын иеленетін тұлға Акционерлердің жалпы жиналысы Қоғамның Директорлар кеңесінің өкілеттігін мерзімінен бұрын тоқтату туралы шешім қабылдаған жағдайда, осы Шартты кез келген уақытта мерзімінен бұрын бұзуға;	8. Қоғамның: 2) Шартты бұзу сәтіне дейін төленбеген барлық шығыстар мен өтемақылар Директордың жұмыс кезеңіне барабар төленетінін ескере отырып, Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысы Қоғамның Директорлар кеңесінің өкілеттігін мерзімінен бұрын тоқтату туралы шешім қабылдаған жағдайда, осы Шартты кез келген уақытта мерзімінен бұрын бұзуға;	2023 жылдан бастап ҚМГ акционерлерінің жалпы жиналысы ҚМГ-ның жоғары органы болып табылады.
75	№1 қосымшадағы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшесімен жасалатын шарттың «Қоғамның міндеттері» деген 5-тарауы 9-тармағының 1) тармақшасы	9. Қоғам: 1) осы Шартта көзделген сыйақыны Директорға уақтылы және толық көлемде төлеуге, сондай-ақ осы Шарттың талаптарында және Қоғамның барлық дауыс беретін акцияларын иеленетін тұлғаның Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысының өзге де шешімдерінің талаптарында Қоғамның Директорлар кеңесі мүшесінің міндеттерін орындаумен байланысты шығыстарды өтеуге;	9. Қоғам: 1) осы Шартта көзделген сыйақыны Директорға уақтылы және толық көлемде төлеуге, сондай-ақ осы Шарттың талаптарында және Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысының өзге де шешімдерінің талаптарында Қоғамның Директорлар кеңесі мүшесінің міндеттерін орындаумен байланысты шығыстарды өтеуге;	2023 жылдан бастап ҚМГ акционерлерінің жалпы жиналысы ҚМГ-ның жоғары органы болып табылады.
76	№1 қосымшадағы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшесімен жасалатын шарттың «Қоғамның міндеттері» деген 5-тарауы 9-тармағының 4) тармақшасы	9. Қоғам: 4) сайланған күнінен бастап және Қоғамның немесе Қоғамның барлық дауыс беретін акцияларын иеленетін тұлғаның қаражаты есебінен тиісті сақтандыру шартының талаптарына сәйкес Директордың жауапкершілігін сақтандыруға, сондай-ақ заңнамада, жарғыда және Қоғамның өзге де ішкі құжаттарында көзделген өзге де міндеттерді орындауға;	9. Қоғам: «4) сайланған күнінен бастап және Қоғамның қаражаты есебінен тиісті сақтандыру шартының талаптарына сәйкес Директордың жауапкершілігін сақтандыруға, сондай-ақ заңнамада, жарғыда және Қоғамның ішкі құжаттарында көзделген өзге де міндеттерді орындауға;	2023 жылдан бастап ҚМГ акционерлерінің жалпы жиналысы ҚМГ-ның жоғары органы болып табылады. Ережеге №1 қосымшадағы мәтінді біркелкі ету мақсатындағы техникалық түзету.
77	№1 қосымшадағы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшесімен жасалатын шарттың «Директорға төленетін сыйақы және өтемақы» деген 6-тарауының 10-тармағының бірінші абзацы	10. Директорға салықтар мен заңнамада белгіленген басқа да міндетті аударымдар ұсталғаннан кейін, Қоғамның барлық дауыс беретін акцияларына иелік ететін акционердің шешімі негізінде, _____ мөлшерінде белгіленген жылдық сыйақы төленеді.	10. Директорға салықтар мен заңнамада белгіленген басқа да міндетті аударымдар ұсталғаннан кейін, Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысының шешімі негізінде, _____ мөлшерінде белгіленген жылдық сыйақы төленеді.	2023 жылдан бастап ДК мүшелерінің сыйақы мөлшері ҚМГ акционерлерінің жалпы жиналысының шешімімен айқындалады.
78	№1 қосымшадағы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ	11. Қоғам Директорға Директорлар кеңесінің, Директорлар кеңесі комитеттерінің отырыстарына	11. Қоғам Директорға Директорлар кеңесінің, Директорлар кеңесі комитеттерінің отырыстарына және Қоғамның	Ереже мәтінін біркелкі ету мақсатындағы техникалық түзетулер.

№	құрылымдық элемент	қолданыстағы редакция	ұсынылатын редакция	негіздеме
1	2	3	4	5
	Директорлар кеңесінің мүшесімен жасалатын шарттың «Директорға төленетін сыйақы және өтемақы» деген 6-тарауының 11-тармағы	және Қоғамның Директорлар кеңесінің төрағасы және/немесе «Самұрық-Қазына» АҚ Басқарма төрағасы бастамашылық жасаған, Директордың тұрақты тұрғылықты жерінен тыс өткізілетін кеңестерге шығуына байланысты мынадай шығыстарды өтейді: 1) жол жүру ақысы (бизнес-класс авиабилеттерінің құнынан жоғары емес мөлшерде), оның ішінде трансфер (такси); 2) қонақүйде тұру ақысы (нақты шығындар бойынша, бірақ стандартты бір орындық нөмірдің құнынан аспайтын мөлшерде, оның ішінде брондау бойынша шығыстар); 3) тәулікақы (Қоғамның ішкі құжатында белгіленген Қоғамның Басқарма төрағасына арналған іссапар шығыстарын өтеу нормалары шегінде); 5) Қазақстан Республикасында сканерлеу, ксерокөшірме жасау, факс, құжаттарды басып шығару, теру, Қазақстан Республикасында интернет желісіне қатынау қызметтері; 6) курьерлік және пошта қызметінің қызметтері. Қонақүйде тұру , жол жүру, оның ішінде трансфер (такси) бойынша, сканерлеу, ксерокөшірме жасау, факс, құжаттарды басып шығару, теру, Қазақстан Республикасында интернет желісіне қатынау қызметтері бойынша, курьерлік қызметтер мен почта қызметі бойынша шығыстарды өтеуді Қоғам растайтын құжаттар ұсынылған жағдайда нақты шығыстар бойынша жүргізеді. Қоғам шығыстарды өтеуді Директор растайтын құжаттарды ұсынған жағдайда жүргізеді.	Директорлар кеңесінің төрағасы және/немесе «Самұрық-Қазына» АҚ Басқарма төрағасы бастамашылық жасаған, Директордың тұрақты тұрғылықты жерінен тыс өткізілетін кеңестерге шығуына байланысты мынадай шығыстарды өтейді: 1) жол жүру ақысы (бизнес-класс авиабилеттерінің құнынан жоғары емес мөлшерде), оның ішінде трансфер (такси); 2) қонақүйде тұру (нақты шығындар бойынша, «Самұрық-Қазына» АҚ портфельдік компаниялары Директорлар кеңесінің мүшелері үшін айқындалған тиістілік нормаларына сәйкес , оның ішінде брондау бойынша шығыстар); 3) тәулікақы (Қоғамның ішкі құжатында белгіленген Қоғамның Басқарма төрағасына арналған іссапар шығыстарын өтеу нормалары шегінде); 5) Қазақстан Республикасында сканерлеу, ксерокөшірме жасау, факс, құжаттарды басып шығару, теру, Қазақстан Республикасында интернет желісіне қатынау қызметтері; 6) курьерлік және пошта қызметінің қызметтері. Жол жүру, оның ішінде трансфер (такси) бойынша, сканерлеу, ксерокөшірме жасау, факс, құжаттарды басып шығару, теру, Қазақстан Республикасында интернет желісіне қатынау қызметтері бойынша, курьерлік қызметтер мен почта қызметі бойынша шығыстарды өтеуді Қоғам растайтын құжаттар ұсынылған жағдайда нақты шығыстар бойынша жүргізеді. Тек құжатталған шығындар ғана өтелуге жатады. Қонақүйде тұру шығыстарын өтеу нақты шығындар бойынша, бірақ растайтын құжаттарды ұсынған кезде люкс класы бойынша бір орындық нөмір құнынан аспайтын мөлшерде, оның ішінде брондау шығыстары бойынша жүргізіледі. Қоғам шығыстарды өтеуді Директор растайтын құжаттарды ұсынған жағдайда жүргізеді.	ДҚ төрағасының және/немесе Қордың Басқарма төрағасының бастамасымен ДҚ мүшесінің тұрақты тұрғылықты жерінен тыс өткізілетін ДҚ мүшелерінің, ДҚ комитеттерінің отырыстарына және кеңестерге шығуына байланысты ДҚ мүшелерінің шығыстарын өтеу саласындағы Қор ережелерімен Шарттардың корреляциясын жақсарту үшін. Атап айтқанда, Шарттарда Ережелердің қонақүйде тұру шығындарын өтеу бөлігіндегі мазмұнын көрсететін тұжырымдар жеткілікті түрде нақтыланбаған. «Самұрық-Қазына» АҚ компаниялары директорлар кеңестерінің/байқаушы кеңестерінің құрамын қалыптастыру қағидаларының 37 және 38-тармақтары: <i>«37. Жол жүру, оның ішінде трансфер (такси) бойынша, сканерлеу, ксерокөшірме жасау, факс, құжаттарды басып шығару, теру, Қазақстан Республикасында интернет желісіне қатынау қызметтері бойынша, Қазақстан Республикасындағы телефон байланысы (ұялы байланысты қоспағанда), курьерлік қызметтер мен почта қызметі бойынша шығыстарды өтеуді компания растайтын құжаттар ұсынылған жағдайда нақты шығыстар бойынша жүргізеді. Тек құжатталған шығындар ғана өтелуге жатады.</i> <i>38. Қонақүйде тұру шығыстарын өтеу нақты шығындар бойынша, бірақ растайтын құжаттарды ұсынған кезде люкс класы бойынша бір орындық нөмір құнынан аспайтын мөлшерде, оның ішінде брондау шығыстары бойынша жүргізіледі.»</i>
79	№1 қосымшадағы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшесімен жасалатын шарттың «Директорға төленетін сыйақы және өтемақы» деген 6-тарауының 13-тармағы	13. Директордың өкілеттігі есепті кезең аяқталғанға дейін (оның ішінде мерзімінен бұрын) тоқтатылған жағдайда, Директорға Қоғамның Директорлар кеңесінің құрамында нақты болған кезең үшін сыйақы мен өтемақы, оның өкілеттік мерзімі өткен сәттен бастап немесе Қоғамның барлық дауыс беретін акцияларын иеленетін тұлға тиісті шешім қабылдаған сәттен бастап немесе Директорлар кеңесінің мүшесі өз өкілеттігін мерзімінен бұрын тоқтату туралы өтініш берген сәттен бастап бір ай мерзімнен кешіктірілмей төленеді.	13. Директордың өкілеттігі есепті кезең аяқталғанға дейін (оның ішінде мерзімінен бұрын) тоқтатылған жағдайда, Директорға Қоғамның Директорлар кеңесінің құрамында нақты болған кезең үшін сыйақы мен өтемақы, оның өкілеттік мерзімі өткен сәттен бастап немесе Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысының тиісті шешім қабылдаған сәттен бастап немесе Директорлар кеңесінің мүшесі өз өкілеттігін мерзімінен бұрын тоқтату туралы өтініш берген сәттен бастап бір ай мерзімнен кешіктірілмей төленеді.	2023 жылдан бастап ДҚ мүшелерінің өкілеттігін мерзімінен бұрын тоқтату туралы шешімді ҚМГ акционерлерінің жалпы жиналысы қабылдайды.

№	құрылымдық элемент	қолданыстағы редакция	ұсынылатын редакция	негіздеме
1	2	3	4	5
80	№1 қосымшадағы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшесімен жасалатын шарттың «Директорға төленетін сыйақы және өтемақы» деген 6-тарауының 14-тармағы	14. Директордың өкілеттігі оның немқұрайлылығы салдарынан, оны тағайындау талаптары мен осы Шарттың бұзылуы салдарынан тоқтатылса немесе Қоғамды немесе Қоғамның барлық дауыс беретін акцияларына иелік ететін тұлғаны/ Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысын қасақана адастыруын (алдауын) немесе саналы түрде өз міндеттерін елемей фактісін дәлелдейтін акт болса, онда мұндай жағдайларда Директор оқиға болғанға (осы факт туралы белгілі болғанға) дейінгі және/немесе өкілеттігін тоқтату мерзіміне дейін жұмыс істеген кезеңі үшін төлемдер алады.	14. Директордың өкілеттігі оның немқұрайлылығы салдарынан, оны тағайындау талаптары мен осы Шарттың бұзылуы салдарынан тоқтатылса немесе Қоғамды және (немесе) Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысын қасақана адастыруын (алдауын) немесе саналы түрде өз міндеттерін елемей фактісін дәлелдейтін акт болса, онда мұндай жағдайларда Директор оқиға болғанға (осы факт туралы белгілі болғанға) дейінгі және/немесе өкілеттігін тоқтату мерзіміне дейін жұмыс істеген кезеңі үшін төлемдер алады.	2023 жылдан бастап ҚМГ акционерлерінің жалпы жиналысы ҚМГ-ның жоғары органы болып табылады. Техникалық түзетулер.
81	№1 қосымшадағы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшесімен жасалатын шарттың «Тараптардың жауапкершілігі» деген 7-тарауының 16-тармағы	16. Егер Қазақстан Республикасының заңдарында немесе сот органдарында жауапкершіліктің өзге негіздері мен мөлшері белгіленбесе, Директор Директордың кінәлі әрекеттерімен (әрекетсіздігімен) Қоғамға келтірілген зиян мен залал үшін, оның ішінде ол осы Шарттың 6-тармағы 15) тармақшасының талаптарын бұзған кезде, Қоғам алдында жауапты болады.	16. Егер Қазақстан Республикасының заңдарында немесе сот органдарында жауапкершіліктің өзге негіздері мен мөлшері белгіленбесе, Директор Директордың кінәлі әрекеттерімен (әрекетсіздігімен) Қоғамға келтірілген зиян мен залал үшін, оның ішінде ол осы Шарттың 6-тармағы 15) тармақшасының талаптарын бұзған кезде, Қоғам алдында жауапты болады.	Техникалық түзету.
82	№1 қосымшадағы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшесімен жасалатын шарттың «Шарттың қолданылу мерзімі және оны тоқтату шарттары» деген 8-тарауының 19-тармағы	19. Шарт Қоғамның барлық дауыс беретін акцияларын иеленетін тұлға Директорды сайлау туралы шешім қабылдаған күннен бастап күшіне енеді—және Директордың өкілеттігі тоқтатылған күнге дейін қолданылады.	19. Шарт Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысы Директорды сайлау туралы шешім қабылдаған күннен бастап күшіне енеді және Директордың өкілеттігі тоқтатылған күнге дейін қолданылады.	2023 жылдан бастап ДҚ мүшелерін сайлау туралы шешімді ҚМГ акционерлерінің жалпы жиналысы қабылдайды.
83	№1 қосымшадағы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшесімен жасалатын шарттың «Шарттың қолданылу мерзімі және оны тоқтату шарттары» деген 8-тарауының 20-тармағы	20. Қоғамның кез келген уақытта, негіздер бойынша немесе негіздерсіз Қоғамның барлық дауыс беретін акцияларын иеленетін тұлғаның/ Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысының шешіміне сәйкес Директормен жасалған Шартты мерзімінен бұрын бұзуға құқығы бар.	20. Қоғамның кез келген уақытта, негіздер бойынша немесе негіздерсіз Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысының шешіміне сәйкес Директормен жасалған Шартты мерзімінен бұрын бұзуға құқығы бар.	2023 жылдан бастап ДҚ мүшелерінің өкілеттігін мерзімінен бұрын тоқтату туралы шешімді ҚМГ акционерлерінің жалпы жиналысы қабылдайды.
84	№1 қосымшадағы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшесімен жасалатын шарттың «Шарттың қолданылу мерзімі және оны тоқтату шарттары» деген 8-тарауының 22-тармағы	22. Осы Шарттың қолданылуы тоқтатылатын күн мына күндердің қайсысы ертерек болатын күн болып табылады: (1) Қоғамның барлық дауыс беретін акцияларын иеленетін тұлғаның/ Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысының шешіміне сәйкес Қоғамның Директорлар кеңесінің өкілеттіктері тоқтатылған күн (2) Директордың өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтату туралы шешім қабылданған күн (немесе Қоғамның барлық дауыс беретін акцияларын иеленетін тұлғаның/ —Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысының шешімінде	22. Осы Шарттың қолданылуы тоқтатылатын күн мына күндердің ертерек болатыны: (1) Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысының шешіміне сәйкес Қоғамның Директорлар кеңесінің өкілеттіктері тоқтатылған күн (2) Директордың өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтату туралы шешім қабылданған күн (немесе Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысының шешімінде айқындалған күн), немесе (3) Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысының және Қоғамның Директорлар кеңесінің Директордан өз өкілеттіктерін өз бастамасы бойынша	2023 жылдан бастап ДҚ мүшелерінің өкілеттігін мерзімінен бұрын тоқтату туралы шешімді ҚМГ акционерлерінің жалпы жиналысы қабылдайды. АҚ туралы Заңның 55-бабының 4-тармағы: «Директорлар кеңесі мүшесінің өкілеттігін оның бастамасы бойынша мерзімінен бұрын тоқтату директорлар кеңесінің жазбаша хабарламасы негізінде жүзеге асырылады. Директорлар кеңесінің мұндай мүшесінің өкілеттігі, егер хабарламада Директорлар кеңесі мүшесінің

№	құрылымдық элемент	қолданыстағы редакция	ұсынылатын редакция	негіздеме
1	2	3	4	5
		айқындалған күн, немесе (3) Қоғамның барлық дауыс беретін — акцияларын — иеленетін — тұлғаның және Қоғамның Директорлар кеңесінің Директордан өз өкілеттіктерін өз бастамасы бойынша мерзімінен бұрын тоқтату туралы хабарлама алған күні (немесе хабарламада айқындалған күн).	мерзімінен бұрын тоқтату туралы хабарлама алған күні (немесе хабарламада айқындалған күн).	<i>өкілеттігі мерзімінен бұрын тоқтатылған күні көрсетілмесе, Директорлар кеңесі көрсетілген хабарламаны алған сәттен бастап тоқтатылады.</i>
85	№1 қосымшадағы «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшесімен жасалатын шарттың «Тараптардың деректемелері мен қолдары» деген 10-тарауындағы Шартқа қол қоюшының аты-жөні	Кристофер Джон Уолтон	Алып тасталсын.	Кристофер Джон Уолтонның ДК төрағасы ретіндегі өкілеттігінің тоқтатылуына байланысты алып тастау ұсынылады.

Қысқарту:**ҚМГ** – «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ;**Қор** – «Самұрық-Қазына» АҚ;**ДК** – «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесі;**АҚ туралы заң** – «Акционерлік қоғамдар туралы» 13.05.2003ж. № 415-II Қазақстан Республикасының заңы;**№659 ҚР ҰК** – «Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» акционерлік қоғамының Корпоративтік басқару кодексін бекіту туралы»**Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2012 жылғы 5 қарашадағы №1403 қаулысына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»****Қазақстан Республикасы Үкіметінің 15.08.2024ж. №659 Қаулысы;****№659 ҚР ҰК-ға сәйкес өзгерістер енгізілген Қордың КБК** – «Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» акционерлік қоғамының Корпоративтік басқару кодексі («Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» акционерлік қоғамының корпоративтік басқару кодексін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2012 жылғы 5 қарашадағы №1403 қаулысына өзгерістер енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 14.07.2023ж. №590 қаулысына қосымша);**Қоғаның Жарғысы, ҚМГ Жарғысы** – ҚМГ акционерлерінің жылдық жалпы жиналысының 28.05.2024ж. шешімімен (№1/2024 хаттама, №8 мәселе) өзгерістер мен толықтырулар енгізілген ҚМГ акционерлерінің жылдық жалпы жиналысының 30.05.2023ж. шешімімен (№2\2023 хаттама, №5 мәселе) бекітілген «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамының жарғысы;**Корпоративтік басқару кодексі** – Акционерлердің жылдық жалпы жиналысының 28.05.2024ж. шешімімен (№1/2024 хаттама, №4 мәселе) бекітілген «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамының Корпоративтік басқару кодексі;**АЖЖ туралы ереже** – «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ барлық дауыс беретін акцияларына иелік ететін тұлғаның 02.12.2022ж. шешімімен («Самұрық-Қазына» АҚ Басқарма отырысының №66/22 хаттамасы, №5 мәселе) бекітілген «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамы акционерлерінің жалпы жиналысы туралы ереже;

АК туралы ереже – 08.05.2019ж. ДК шешімімен (№7/2019 хаттама, №21 мәселе) бекітілген, 30.12.2019ж. (№18/2019 хаттама, №11 мәселе), 11.11.2022ж. (№19/2022 хаттама, №13 мәселе), 07.03.2024ж. (№4/2024 хаттама, №9 мәселе), 17.09.2024ж. (№20/2024 хаттама, №6 мәселе) ДК шешімдерімен өзгерістер мен толықтырулар енгізілген «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамы Директорлар кеңесінің Аудит жөніндегі комитеті туралы ереже;

КХ туралы ереже – ҚМГ ДК 20-23.12.2024ж. шешімімен (№26/2024 хаттама, №3 мәселе) бекітілген «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Корпоративтік хатшысы туралы ереже;

ІАҚ туралы ереже – ДК 12.10.2020ж. шешімімен (№11/2020 хаттама, №14 мәселе) бекітілген «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» АҚ Ішкі аудит қызметі туралы ереже;

Комплаенс қызметі туралы ереже – ҚМГ ДК 15.05.2024ж. шешімімен (№11/2024 хаттама, №8 мәселе) бекітілген, ҚМГ ДК 20--23.12.2024ж. шешімімен (№26/2024 хаттама, №8 мәселе) өзгерістер мен толықтырулар енгізілген «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамының COMPLIANCE қызметі туралы ереже.

Омбудсмен қызметі туралы ереже – ҚМГ ДК 07.03.2024ж. шешімімен (№4/2024 хаттама, №18 мәселе) бекітілген «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Омбудсмен қызметі туралы ереже;

Құпия ақпарат тізбесі – 31.05.2018ж. ДК шешімімен (№7/2018 хаттама, №22 мәселе) бекітілген Қазақстан Республикасының заңнамасымен қорғалатын «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ-ның коммерциялық немесе өзге де құпиясын құрайтын ақпарат тізбесі;

Қордың Қағидалары – «Самұрық-Қазына» АҚ Басқармасының 26.09.2016ж. (№35/16 хаттама) шешімімен бекітілген, «Самұрық-Қазына» АҚ Басқармасының 15.10.2018ж. (№28/18 хаттама), «Самұрық-Қазына» 16.11.2018ж. (№34/18 хаттама), 29.06.2020ж. (№25/20 хаттама), 23.11.2020ж. (№45/20 хаттама), 14.10.2021ж. (№47/21 хаттама) шешімдерімен өзгерістер мен толықтырулар енгізілген «Самұрық-Қазына» АҚ компанияларының директорлар кеңесінің/байқаушы кеңестерінің құрамдарын қалыптастыру қағидалары;

Қордың КБ диагностикалау әдістемесі – дауыс беретін акцияларының елу пайыздан астамы «Самұрық-Қазына» АҚ-ға тікелей немесе жанама тиесілі заңды тұлғалардағы корпоративтік басқаруды диагностикалау әдістемесі («Самұрық-Қазына» АҚ Басқармасының 26.09.2016ж. шешіміне [№35/16 хаттама] 1-қосымша);

ДК отырыстарына материалдарды дайындау және енгізу қағидалары – ДК 06.06.2019ж. шешімімен (№8/2019 хаттама, №17 мәселе) бекітілген, ДК 26.07.2023ж. шешімімен (№16/2023 хаттама, №7 мәселе) өзгеріс енгізілген «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ және/немесе оның Комитеттерінің Директорлар кеңесінің отырыстарына материалдарды дайындау және енгізу қағидалары;

Шарттар – «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшелерімен жасалатын шарттар;

КБЖІЖ – 10.04.2024ж. ДК шешімімен (№8/2024 хаттама, №4 мәселе) бекітілген «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Корпоративтік басқаруды жетілдірудің 2024 – 2025 жылдарға арналған іс-шаралар жоспары;

2025 жылға арналған ДК жұмыс жоспары – 20.12.2024ж. ДК шешімімен (№25/2024 хаттама, №5 мәселе) бекітілген «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің 2025 жылға арналған жұмыс жоспары.

БАҚЫЛАУ НҰСҚАСЫ
«ҚазМұнайГаз» АҚ
акционерлерінің жылдық жалпы
жиналысының 2023 жылғы 30
мамырдағы №2/2023 шешімімен
бекітілді

(«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ акционерлерінің кезектен тыс жалпы жиналысының
2023 жылғы 6 қарашадағы шешімімен, №5/2023 хаттама, өзгерістер мен
толықтырулар енгізілген және енгізуге ұсынылған)

«ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» АҚ Директорлар кеңесі туралы ереже

1. Жалпы ережелер

1.1. «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» АҚ Директорлар кеңесі туралы осы ереже (бұдан әрі сәйкесінше: **ДК/ Директорлар кеңесі/ Қоғам және Ереже**) ДК қалыптастыру тәртібін, ДК мүшелерінің мәртебесін, құрамын, құқықтарын, міндеттерін, жауапкершілігін айқындайды, ДК қызметінің тәртібін, ДК отырыстарын шақыру және өткізу, оның шешімдерін қабылдау және ресімдеу тәртібін белгілейді.

1.2. Ереженің күші Қоғамның барлық лауазымды тұлғалары мен қызметкерлеріне қолданылады.

1.3. ДК Қоғамның қызметіне жалпы **(стратегиялық)** басшылықты және Қоғамның алқалы атқарушы органының (бұдан әрі – **Басқарма**) қызметін бақылауды, сондай-ақ **Қоғамның Корпоративтік басқару кодексінің ережелерін енгізуді** қамтамасыз ететін, Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысына (бұдан әрі **АЖЖ** деп аталады) есеп беретін Қоғамның басқару органы болып табылады. ДК шешімдері Қазақстан Республикасының (бұдан әрі – **ҚР**) заңнамасында, Қоғамның Жарғысында, Қоғамның Корпоративтік басқару кодексінде және Ережеде айқындалған тәртіппен қабылданады.

1.4. ДК өз қызметінде ҚР заңнамасын, оның ішінде «Акционерлік қоғамдар туралы» ҚР Заңын (бұдан әрі – **Заң**) және «Ұлттық әл-ауқат қоры туралы» ҚР Заңын (бұдан әрі – **Қор**), **Қоғамның акциялары айналысқа түсетін Биржалардың: Astana International Exchange (AIX) және «Қазақстан қор биржасы» АҚ (KASE) талаптарын,** Қоғамның Жарғысын, Ережесін, Қоғамның Корпоративтік басқару кодексін және Қоғамның басқа да ішкі құжаттарын, сондай-ақ Қоғамға қолданылатын Қордың құжаттарын басшылыққа алады.

1.5. ДК Қоғам қызметіне жалпы басшылықты жүзеге асыру үшін АЖЖ алдында жауап береді. Өз құзыреті шеңберінде қабылданған АЖЖ шешімдері ДК үшін міндетті болып табылады. **ДК-нің және оның комитеттерінің есепті кезеңдегі қызметінің қорытындылары, ұйымның ұзақ мерзімді құнының өсуі және орнықты дамуы бойынша ДК қабылдаған шаралар, тәуекелдің негізгі факторлары, елеулі оқиғалар, қаралған мәселелер, отырыстар саны, отырыстар нысаны, отырысқа қатысу саны көрсетілген өткен жыл қорытындылары бойынша атқарылған жұмыс туралы есепті ұсыну, сондай-ақ басқа да маңызды ақпаратты Қоғамның жылдық есебіне қосу арқылы арқылы** ДК жыл сайын АЖЖ алдында өз қызметі туралы есеп береді.

Сондай-ақ ДК Қоғамның жылдық есебінің құрамына тиісті есепті енгізу арқылы АЖЖ алдында Қоғамның Корпоративтік басқару кодексі нормаларының сақталуы туралы жыл сайын есеп береді.

1.6. ДК мен Басқарма ынтымақтаса өзара іс-қимыл жасауы, Қоғамның мүддесі үшін әрекет етуі және орнықты даму қағидаттары мен барлық акционерлерге әділ көзқарас негізінде шешімдер қабылдауы тиіс.

1.7. ДК мен Басқарма Қоғамның ұзақ мерзімді құнының өсуін қамтамасыз етуге, сондай-ақ орнықты даму саласында тиісті жүйенің қалыптасуын және оның енгізілуін қамтамасыз етуге тиіс. ДК Қоғамда орнықты даму саласындағы жүйенің енгізілуіне стратегиялық басшылықты және бақылауды жүзеге асырады.

1.8. ДК қызметі кәсіпқойлық, парасаттылық, саналық, адалдық пен объективтілік, тиімділік, жауапкершілік қағидаттарына негізделеді.

1.9. ДК мүшелері өз функционалдық міндеттерін орындайды және өз қызметінде мынадай қағидаттарды ұстанады:

- 1) өз өкілеттігі шегінде әрекет ету;
- 2) ДК-нің, оның Комитеттерінің отырыстарына қатысу үшін және оларға дайындалу үшін жеткілікті уақыт бөлу;
- 3) Қоғамның ұзақ мерзімді құнының өсуіне және орнықты дамуына ықпал ету;
- 4) іскерлік әдептің жоғары стандарттарын сақтау;
- 5) мүдделер қақтығысына жол бермеу;
- 6) тиісті шеберлікпен әрекет ету.

1-1. ДК тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесінде

1-1.1. ДК Басқармамен бірлесіп Қоғамда тәуекелдерді тиісінше басқару мәдениетінің енгізілуін қамтамасыз етеді.

1-1.2. ДК осы жүйенің міндеттеріне сүйене отырып және тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау саласындағы ең жақсы тәжірибелерді ескере отырып, тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесін ұйымдастырудың принциптері мен тәсілдерін айқындайды.

1-1.3. ДК тәуекелдерді басқару мен ішкі бақылаудың тиімді жүйесін ұйымдастырудың қағидаттары мен тәсілдерін айқындайтын, тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау саласындағы жұмыстың үздік практикаларына Қоғамның бейілділігін көрсететін ішкі құжаттарды бекітеді.

1-1.4. ДК тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау саласындағы ішкі құжаттарды бекіту кезінде тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау мәселелерін регламенттейтін Қор қабылдаған құжаттарды басшылыққа алады.

1-1.5. ДК негізгі тәуекелдер, оларды Қоғамның стратегиясы мен бизнес-жоспарларына әсері тұрғысынан талдау туралы үнемі ақпарат алып отырады және қолданыстағы тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесі оны ұйымдастырудың ДК белгілеген белгілі бір принциптері мен тәсілдеріне сәйкес келетініне және тиімді жұмыс істейтініне көз жеткізу үшін тиісті шаралар қабылдайды. ДК тоқсанына кемінде 1 (бір) рет Қоғамның тәуекелдер жөніндегі есептерін тиісті түрде толық көлемде қарап, талқылайды.

1-1.6. ДК Аудит жөніндегі комитетпен бірлесіп тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесінің тиімділігіне бағалау жүргізуге жауапты болады. ДК оған Ішкі аудит қызметі немесе сыртқы сарапшы, Аудит жөніндегі комитет және Басқарма жеткізген ақпарат пен кепілдіктерді тиісті түрде және мұқият талдағаннан кейін жүйенің тиімділігі жөнінде өз пікірін қалыптастырады.

1-1.7. ДК Қоғамның тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесінің ұйымдастырылуы, жұмыс істеуі және тиімділігі мәселелерін тұрақты негізде қарайды және қажет болған жағдайда оны жақсарту бойынша ұсынымдар береді.

2. Мақсаттары, міндеттері мен функциялары

2.1. ДК айрықша құзыретіне ҚР заңнамасында, Қоғам Жарғысында және Ережеде көзделген мәселелер жатады.

Сонымен қатар ДК мынадай мәселелерді қарастырады (қоса алғанда, бірақ аталғандармен шектелмей):

- 1) ДК және оның комитеттері отырыстарының кестесі, ДК жұмыс жоспары;
- 2) Қоғам қызметіндегі негізгі өзгерістер туралы Басқарма төрағасының есептері;
- 3) Қоғамның негізгі (оның ішінде қаржылық) тәуекелдері туралы есептер (оларды бекіту мақсатында);
- 4) Қоғам компаниялары тобындағы өліммен аяқталған жазатайым оқиғалар туралы есептер;
- 5) мемлекеттік стратегиядағы немесе саясаттағы өзгерістер туралы ақпарат;
- 6) Қоғамның және оның еншілес ұйымдарының инвестициялық жобаларының іске асырылуына мониторинг жүргізу және талдау нәтижелері туралы есептер;
- 7) Басқарма шешім қабылдаған жасалуына мүдделілік бар жасалған мәмілелер туралы есептер;
- 8) Қоғамның компаниялар тобының киберқауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша атқарылған жұмыстар туралы есептер;
- 9) Қоғам компаниялары тобының әлемде бар және кен орындарында пайдаланылатын өндіру технологиялары, сондай-ақ Қоғам тобы компанияларының көмірсутектерді өндіру технологияларының жаңартуы мен жетілдіруі туралы ақпарат;
- 10) ҚР Үкіметінің қаулыларымен бекітілген жоспарлардың Қоғамның орындау мәртебесі туралы ақпарат;
- 11) Қоғам тобы компанияларының қаржылық мәртебесі және осы компаниялардың Қоғам тобының мұнай өндіруші компанияларына қаржыландыру алу және төлемдерді жүзеге асыру қабілеті туралы ақпарат;
- 12) ДК жыл сайынғы отырысының стратегия (стратегиялық сессия) бойынша мәселелері;
- 13) ДК жыл сайынғы отырысының орнықты даму бойынша мәселелері;
- 14) Қоғамның корпоративтік басқаруын жетілдіру жөніндегі іс-шаралар жоспарлары (оларды бекіту мақсатында) және олардың орындалу мәртебесі туралы ақпаратты қарау;
- 15) ДК-ге есеп беретін құрылымдық бөлімшелердің қызметі туралы есептер;

16) Басқармаға, Басқарма төрағасына, Қоғам қызметкерлеріне тапсырмалар.

2.2. ДК-нің Қоғамды басқару және Басқарма қызметін бақылау үшін жеткілікті өкілеттіктері, оның ішінде тапсырмалар беру өкілеттіктері бар. Қоғамның органдары мен қызметкерлеріне арналған тапсырмалар ДК атынан ДК отырыстарында ғана беріледі, бұл ретте олардың өзектілігіне, орындала алатынына, орындау үшін белгіленген мерзімдердің шынайылығына негізделуі тиіс, ол үшін мыналарды ескеру қажет:

1) Қоғам менеджментіне тапсырма берілген жағдайда – Басқарма төрағасының пікірі;

2) ДК-ге есеп беретін құрылымдық бөлімшелердің атына тапсырмалар болған жағдайда – осындай бөлімшелер басшыларының пікірі.

2.3. ДК өз функцияларын Қоғамның Жарғысына сәйкес орындайды және мынадай мәселелерге ерекше назар аударады:

1) Қоғамның даму стратегиясын/жоспарын және ESG (Environmental, Social, Governance – экологиялық, әлеуметтік, корпоративтік басқару) мақсаттарын (бағыттары мен нәтижелерін) интеграциялауды айқындау;

2) Қоғамның даму жоспары (бизнес-жоспары) қызметінің негізгі көрсеткіштерін белгілеу және мониторинг жүргізу;

3) Қоғамның тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесінің тиімді жұмыс істеуін ұйымдастыру және қадағалау;

4) ДК құзыреті шеңберінде Қоғамның ірі инвестициялық жобаларын және басқа да негізгі стратегиялық жобаларын бекіту және тиімді іске асырылуына мониторинг жүргізу;

5) Басқарма төрағасы мен мүшелерін сайлау, сыйақы төлеу, сабақтастығын жоспарлау және қызметін қадағалау;

6) корпоративтік басқару мен әдеп, іскерлік әдеп стандарттарын, болжамды бұзушылықтар туралы хабарламаның тиімді жүйесін енгізуді және сақтауды қамтамасыз етуге;

7) алып тасталды;

8) алып тасталды;

9) Қоғамда Қоғамның Корпоративтік басқару кодексінің және Қордың корпоративтік стандарттарының ережелерін сақтау.

Қоғам қызметінің өзекті мәселелерін түсіну мақсатында ДК мүшелері Қоғамның негізгі объектілеріне үнемі барып, қызметкерлермен кездесулер өткізеді.

2.3-1. Қоғамның даму жоспарын әзірлеуге және іске асыруға байланысты мәселелер ДК айқындайтын кезеңділікпен, бірақ жылына кемінде 1 (бір) рет, ДК-нің күндізгі отырыстарында ғана қаралады. ДК ішкі және сыртқы нарық конъюнктурасының өзгеруін, форс-мажор жағдайын ерте анықтау және оларға уақтылы ден қою жүйесін енгізеді.

2.4. Бақылау кеңесінің құзыретіне жатқызылған мәселелер Басқарманың шешуіне ұсыныла алмайды.

2.5. ДК ҚР заңнамасына және Қоғамның Жарғысына сәйкес АЖЖ немесе Басқарманың айрықша құзыретіне жатқызылған мәселелер бойынша шешім қабылдауға, сондай-ақ АЖЖ шешімдеріне қайшы келетін шешім қабылдауға құқылы емес.

2.5-1. ДК өзі қабылдаған шешімдерге өзгерістер мен толықтырулар енгізуге, сондай-ақ қажет болған жағдайда өз шешімдерінің күші жойылды деп тануға, сондай-ақ қабылданатын шешімдерді ертерек немесе одан кейінгі күннен бастап қолдануға құқылы.

2.6. Егер Қоғамның Жарғысында өзгеше белгіленбесе, АЖЖ ДК мен Басқарманың Қоғамның ішкі қызметіне қатысты мәселелер бойынша кез келген шешімінің күшін жоюға құқылы.

3. Құрылымы және құрамы

3.1. ДК құрамы

3.1.1. ДК мүшелері ДК тарта отырып, кандидаттардың құзыреттерін, дағдыларын, жетістіктерін, іскерлік беделі мен кәсіби тәжірибесін ескере отырып, айқын және ашық рәсімдер негізінде АЖЖ шешімімен сайланады. ДК-нің жекелеген мүшелерін немесе оның толық құрамын жаңа мерзімге қайта сайлау кезінде олардың ДК қызметінің тиімділігіне қосқан үлесі назарға алынады.

3.1.2. ДК мүшелерін және ДК төрағасын сайлау процесі Заңда, Қоғамның Жарғысында және Ережеде белгіленген тәртіппен жүзеге асырылады. Тағайындаулар мен **сыйақы** жөніндегі ДК комитетін (бұдан әрі – **ТжСК**) ТжСК туралы ережеге сәйкес құзыреті шеңберінде ДК-нің және ДК құрамына кандидаттардың құрамын, қажетті дағдылары мен құзыреттерін айқындау ісіне тарту ұсынылады.

3.1.3. Кандидаттарды іздеу және сайлау объективті критерийлер бойынша және ДК құрамының әртүрлі болу қажеттілігі ескеріле отырып жүргізіледі. **Тәуелсіз директорларды іздеу және іріктеу процесі конкурстық негізде жүзеге асырылады. ДК құрамына кандидаттарды, оның ішінде тәуелсіз директорларды іздеу және іріктеу Қоғамның Корпоративтік басқару кодексінде, Ережеде және Қоғамға қолданылатын Қордың тиісті құжаттарында белгіленген тәртіппен жүзеге асырылады.** Іздеу және іріктеу ДК-нің бүкіл құрамының өкілеттік мерзімі аяқталғанға дейін жүзеге асырылуы тиіс.

3.1.4. ДК-нің бүкіл құрамын немесе жекелеген мүшелерін сайлау туралы мәселені белгіленген тәртіппен ірі акционер немесе ТжСК бастауы мүмкін.

3.1.5. **ДК құрамы теңгерімді болуы керек, бұл ДК мүшелерінің (акционерлердің өкілдері, тәуелсіз директорлар, атқарушы орган басшысының) үйлесімін білдіреді, ал** ДК мен оның Комитеттерінде барлық акционерлерге әділ көзқарасты және орнықты даму қағидаттарын ескере отырып, Қоғам мүддесі үшін тәуелсіз, объективті және тиімді шешімдер қабылдауды қамтамасыз ететін дағдылар, тәжірибе мен білім теңгерімі сақталуы тиіс.

3.1.6. Тек жеке тұлға ғана ДК мүшесі бола алады.

3.1.7. ДК мүшелері мыналардан сайланады:

- 1) акционер жеке тұлғалардан;
- 2) ДК-ге акционерлердің өкілдері ретінде сайлауға ұсынылған (ұсыным берілген) адамдардан;
- 3) Қоғамның акционері болып табылмайтын және ДК-ге акционердің өкілі ретінде ұсынылмаған (ұсыным берілмеген) жеке тұлғалардан.

3.1.8. ДК құрамына ДК-нің өз функцияларын орындауын және Қоғамның ұзақ мерзімді құны мен орнықты дамуының өсуін қамтамасыз ету үшін қажетті білімі, дағдылары мен тәжірибесі, сондай-ақ мінсіз іскерлік және жеке беделі бар адамдар кіруге тиіс.

3.1.9. ДК құрамында **ESG қағидаттарына сәйкес ұзақ мерзімді құнды арттыру үшін** тәжірибесі, тұлғалық қасиеттері, **жасы** және гендерлік құрамы бойынша әртүрлілікті қамтамасыз ету қажет.

3.1.10. ДК құрамына кандидаттарды іріктеу кезінде мыналар назарға алынады:

- 1) басшы қызметіндегі жұмыс тәжірибесі;
- 2) ДК мүшесі ретіндегі жұмыс тәжірибесі;
- 3) жұмыс өтілі;
- 4) білімі, мамандығы, соның ішінде халықаралық сертификаттардың болуы;
- 5) Қоғам қызметінің бағыты бойынша құзыреттердің болуы;
- 6) іскерлік беделі;
- 7) ДК құрамына сайланған жағдайда тікелей немесе ықтимал мүдделер қақтығысының бар-жоғы.

3.1.11. Басқарма төрағасынан басқа Басқарма мүшелері ДК-ге сайлана алмайды. Басқарма төрағасы ДК төрағасы болып сайлана алмайды.

Мынадай адам ДК мүшесі лауазымына сайланбайды:

1) заңда белгіленген тәртіппен өтелмеген немесе алынбаған соттылығы бар болса;

2) бұрын акцияларды мәжбүрлеп тарату немесе мәжбүрлеп сатып алу немесе белгіленген тәртіппен банкрот деп танылған басқа заңды тұлғаны консервациялау туралы шешім қабылданғанға дейін 1 (бір) жылдан аспайтын кезеңде басқа заңды тұлғаның директорлар кеңесінің төрағасы, атқарушы органының басшысы, басшының орынбасары, бас бухгалтері болған болса (көрсетілген талап акцияларды мәжбүрлеп тарату немесе мәжбүрлеп сатып алу немесе белгіленген тәртіппен банкрот деп танылған басқа заңды тұлғаны консервациялау туралы шешім қабылданған күннен кейін 5 (бес) жыл ішінде қолданылады);

3) сыбайлас жемқорлық қылмыс жасаған болса.

3.1.12. ҚР Үкіметі мүшелерінің, мемлекеттік органдардың лауазымды адамдарының ДК құрамына қатысуына жол берілмейді.

3.1.13. ДК-нің сандық құрамы Қоғамның Жарғысымен айқындалады. ДК мүшелерінің саны кемінде жеті адамды құрайды. ДК құрамындағы директорлардың кем дегенде отыз пайызы тәуелсіз директорлар болуы тиіс.

ДК төрағасы Қоғамның атынан Ережеге №1 қосымшаға сәйкес үлгі бойынша тәуелсіз директорлармен шарт жасасады.

3.1.14. Тәуелсіз директор деп жекелеген акционерлердің, Басқарманың және басқа да мүдделі тараптардың ықпалына тәуелді болмайтын және объективті шешімдер қабылдау үшін жеткілікті кәсібилігі мен дербестігі бар адам танылады.

3.1.15. Тәуелсіз директорларға қойылатын талаптар ҚР заңнамасына, Қоғамның Жарғысына және **Қоғамның Корпоративтік басқару кодексіне** сәйкес белгіленеді.

3.1.16. Тәуелсіз директор тәуелсіздік мәртебесінің жоғалуы мүмкін екендігін қадағалап, мұндай жағдайлар болған жағдайда, ДК төрағасына алдын ала жазбаша

хабарлауға тиіс. ДК мүшесінің тәуелсіздігіне әсер ететін мән-жайлар болған жағдайда, ДК төрағасы тиісті шешім қабылдау үшін осы ақпаратты акционерлердің назарына дереу жеткізеді.

3.1.16-1. Директорлар кеңесі тәуелсіз директорлар қатарынан Аға тәуелсіз директорды сайлайды.

Аға тәуелсіз директордың негізгі функцияларына мыналар жатады:

1) ДК төрағасы үшін кеңесшінің функциясы және ол айқындайтын мақсаттарды жеткізуде оған қолдау көрсету;

2) ДК төрағасының қызметін бағалау, оның ішінде осы мақсат үшін тәуелсіз директорлардың кем дегенде жыл сайынғы кездесулерін ұйымдастыру;

3) ТжСК-мен тығыз өзара іс-қимылда ДК төрағасының сабақтастығын жоспарлау;

4) акционерлер, Басқарма, ДК төрағасы және ДК-нің басқа мүшелері арасында келіспеушіліктер туындаған жағдайда өзара іс-қимылда және/немесе келіспеушіліктерді шешуде делдал функциясы;

5) әдеттегі байланыс арналары арқылы (яғни, ДК төрағасы, Басқарма төрағасы және/немесе мүшелері арқылы) тиісті түрде шешілмеген кез келген мәселелерді немесе мәселелерді шешу үшін акционерлерге қолжетімді болу;

6) ірі акционерлермен олардың мәселелері мен алаңдаушылықтарын теңгерімді түсіну үшін жеткілікті рет кездесулерге бару.

3.1.17. ДК мүшелерінің өкілеттік мерзімі бүкіл ДК-нің өкілеттік мерзіміне сәйкес келеді және АЖЖ ДК-нің жаңа құрамын сайлау туралы шешім қабылдаған күні аяқталады. ДК өкілеттігі ДК жаңа құрамы сайланатын АЖЖ өткізілетін күннен ерте тоқтатылмайды.

3.1.18. ДК мүшелері 3 (үш) жылға дейінгі мерзімге сайланады. Кейіннен, қызметтің нәтижелері қанағаттанарлық болған жағдайда тағы 3 (үш) жылға дейінгі мерзімге қайта сайлануы мүмкін. Бұл ретте жекелеген директорлардың өкілеттіктері мерзімінің одан ұзақ болуы және олардың әр жылдары ДК құрамынан шығуы Қоғамның корпоративтік жады сабақтастығының және оның стратегиясын іске асыруда бірізділіктің сақталуын қамтамасыз етеді.

3.1.19. ДК құрамына қатарынан 6 (алты) жылдан астам мерзімге кез келген сайлау (мысалы, үш жылдық екі мерзім) ДК құрамын сапалы жаңарту қажеттілігі ескеріле отырып, ерекше қаралуға жатады.

3.1.20. Тәуелсіз директор 9 (тоғыз) жыл қатарынан ДК-ге сайлана алмайды. Ерекше жағдайларда ғана 9 (тоғыз) жылдан астам мерзімге сайлауға жол беріледі, мұндай жағдайларда тәуелсіз директорды ДК-ге сайлау жыл сайын осы ДК мүшесін сайлау қажеттілігі және осы фактордың шешім қабылдау тәуелсіздігіне әсері егжей-тегжейлі түсіндіріле отырып жүргізілуі тиіс.

3.1.21. ДК мүшелерінің өкілеттігін тоқтату және ДК мүшелерін сайлау туралы шешім ДК, Комитеттердің және ДК-нің әрбір мүшесінің қызметін жыл сайынғы бағалау нәтижелері бойынша қабылдануы мүмкін.

3.1.22. ДК мүшесінің іштей/сырттай отырыстардың 75%-ынан азына қатысуы оның өкілеттігін мерзімінен бұрын тоқтатуға негіз бола алады. Бұл ретте ДК отырыстарына қатыспаған жағдайда, ДК мүшелері өзінің отырыста болмау себептерін жазбаша негіздеуге тиіс.

ДК АЖЖ-ға есепті жылдағы отырыстардың 50%-ынан азына қатысқан ДК мүшесінің өкілеттігін мерзімінен бұрын тоқтатуын ұсынуға міндетті .

3.1.23. Ешбір адам өзінің тағайындалуына, сайлануына және қайта сайлануына байланысты шешім қабылдауға қатыспауы тиіс.

3.1.24. ДК мүшелері ДК белгілеген нысан бойынша Қоғамның құпия ақпаратын жария етпеу туралы міндеттемеге қол қояды.

3.1.25. Қоғам қызметтің үздіксіздігін және ДК құрамының прогрессивті жаңартылуын қолдау үшін ДК мүшелерінің сабақтастық жоспарларының болуын қамтамасыз етуі қажет.

3.1.26. ДК ДК-нің жаңадан сайланған мүшелері үшін лауазымға кірісу бағдарламасын және ДК-нің әрбір мүшесі үшін кәсіби даму бағдарламасын бекітеді. Корпоративтік хатшы осы бағдарламалардың іске асырылуын қамтамасыз етеді.

3.1.27. ДК-нің алғаш рет сайланған мүшелері тағайындалғаннан кейін лауазымға кірісу бағдарламасынан өтеді. Лауазымға кірісу барысында ДК мүшелері өздерінің құқықтары мен міндеттерімен, қызметтің негізгі аспектілерімен және Қоғамның құжаттарымен, оның ішінде ең үлкен тәуекелдермен байланысты құжаттармен **танысады**.

3.2. ДК төрағасы

3.2.1. ДК төрағасын АЖЖ сайлайды.

3.2.2. ДК төрағасы болмаған жағдайда, оның ішінде, бірақ аталғандармен шектелмей, ол ДК құрамынан шыққан немесе оның өкілеттігі мерзімінен бұрын тоқтатылған жағдайда, оның функцияларын отырысқа қатысып отырған мүшелердің көпшілік даусымен қабылданатын ДК шешімі бойынша ДК мүшелерінің бірі жүзеге асырады.

3.2.3. ДК төрағасы болып мінсіз іскерлік беделі және басшы лауазымдарда жұмыс тәжірибесі бар, акционерлер мен мен ДК мүшелерінің сеніміне ие және адалдық пен табандылық сияқты қасиеттерге ие адам бола алады.

3.2.4. ДК төрағасы:

- 1) ДК жұмысын ұйымдастырады;
- 2) ДК отырыстарын жүргізеді;
- 3) ДК отырыстарын шақырады және оларға төрағалық етеді;
- 4) Қоғамның атынан Басқарма төрағасымен еңбек шартын жасасады және ҚР еңбек заңнамасында көзделген өзге де әрекеттерді жүзеге асырады;
- 5) ДК отырыстарын жоспарлайды және ДК басқа мүшелерінің ұсыныстарын және ДК отырысын шақыру туралы талаптарды ескере отырып, күн тәртібін қалыптастырады;
- 6) стратегиялық мәселелер бойынша шешімдер қабылдау кезінде ірі акционерлермен консультациялар ұйымдастыруды қоса алғанда, акционерлермен тұрақты байланыс пен өзара іс-қимылды қолдайды;
- 7) ДК мүшелерінің шешім қабылдау үшін толық және өзекті ақпаратты уақтылы алуын қамтамасыз етеді;
- 8) ДК-нің стратегиялық мәселелерді қарауға назар аударуын және ДК қарауға жататын ағымдағы (операциялық) сипаттағы мәселелерді барынша азайтуды қамтамасыз етеді;

9) күн тәртібіндегі мәселелерді талқылауға жеткілікті уақыт бөлу, жан-жақты және терең қарау, ашық талқылауларды ынталандыру, келісілген шешімдерге қол жеткізу арқылы ДК отырыстарын өткізудің барынша нәтижелілігін қамтамасыз етеді;

9-1) ДК мүшелерінде әртүрлі пікірлер болған кезде Қоғамның мүдделеріне сай шешім қабылдау үшін ДК жекелеген мүшелері айтатын барлық қолайлы нұсқалар мен ұсыныстардың қаралуын қамтамасыз етеді;

10) қабылданған ДК және АЖЖ шешімдерінің тиісінше орындалуына мониторинг пен қадағалауды қамтамасыз етеді;

11) корпоративтік қақтығыстар туындаған жағдайда, оларды шешу және олардың Қоғам қызметіне теріс әсерін азайту жөнінде шаралар қабылдануын және мұндай жағдайларды өз күшімен шешу мүмкін болмаған жағдайда, ірі акционерлердің уақтылы хабардар етілуін қамтамасыз етеді;

12) ҚР заңнамасында, Қоғам Жарғысында және Ережеде көзделген өзге де функцияларды жүзеге асырады.

3.2.5. ДК төрағасы Директорлар кеңесін жалпы басқаруға жауап береді, ДК-нің негізгі функцияларын толық және тиімді жүзеге асыруын және ДК мүшелері, акционерлер мен Басқарма арасында сындарлы диалог құрылуын қамтамасыз етеді.

3.2.6. ДК төрағасы Қоғамның ұзақ мерзімді құнының өсуіне және орнықты дамуына бейімделген, ішкі және сыртқы сын-тегеуріндерге уақтылы және тиісті кәсіби деңгейде ден қоя алатын кәсіпқойлардың бірыңғай командасын құруға ұмтылуға тиіс.

3.2.7. ДК төрағасы рөлін орындау үшін, кәсіби біліктілік пен тәжірибеден басқа, көшбасшылық, ынталандыра білу, әртүрлі көзқарастар мен тәсілдерді түсіне білу, даулы жағдайларды шеше білу сияқты арнайы дағдылардың болуы қажет.

3.3. ДК комитеттері

3.3.1. ДК комитеттерін қалыптастыру

3.3.1.1. ДК отырысында қаралғанға дейін мәселелерді неғұрлым терең және сапалы пысықтау үшін, неғұрлым маңызды мәселелер шеңбері бойынша егжей-тегжейлі талдау жүргізіп, ұсынымдар әзірлеу үшін, Директорлар кеңесі мынадай мәселелер бойынша ДК комитеттерін (бұдан әрі және жоғарыда – Комитеттер) құрады:

- 1) стратегиялық жоспарлау;
- 2) кадрлар мен сыйақылар;
- 3) Ішкі аудит;
- 4) әлеуметтік мәселелер.
- 5) Қоғамның ішкі құжаттарында көзделген өзге де мәселелер.

Комитеттердің болуы ДК мүшелерін ДК құзыреті шеңберінде қабылданған шешімдер үшін жауапкершіліктен босатпайды.

3.3.1.2. Барлық Комитеттердің қызметі ДК бекітетін Қоғамның ішкі құжаттарымен реттеледі, онда Комитеттердің құрамы, құзыреті, мүшелерін сайлау тәртібі, Комитеттердің жұмыс тәртібі, олардың мүшелерінің құқықтары мен міндеттері, функциялары, өкілеттіктері және Комитеттердің қызметін ұйымдастыру процесі туралы ережелер бар.

3.3.1.3. Алынып тасталды.

3.3.2. ДК комитеттерінің құрамы және жұмыс тәртібі

3.3.2.1. Комитеттер ДК мүшелерінен және, қажет болған жағдайда (Аудит жөніндегі комитетті қоспағанда) – белгілі бір Комитетте жұмыс істеу үшін қажетті кәсіби білімі бар сарапшылардан тұрады.

3.3.2.2. Комитетті Басқарма төрағасы болып табылмайтын ДК мүшесі басқарады.

3.3.2.3. Ереженің 3.3.1.1-тармағының 1) - 4) тармақшаларында көрсетілген Комитеттердің төрағалары тәуелсіз директорлар болып табылады.

3.3.2.4. Ереженің 3.3.1.1-тармағының 3) тармақшасында көрсетілген Аудит жөніндегі комитет тек тәуелсіз директорлардан тұрады.

3.3.2.5. Ереженің 3.3.1.1-тармағының 1), 2), 4) тармақшаларында көрсетілген Комитеттердің құрамының көпшілігін тәуелсіз директорлар құрайды.

3.3.2.6. Алып тасталды.

3.3.2.7. Комитеттердің төрағалары Комитеттердің қызметі туралы есептер дайындайды және бөлек отырыста ДК-ге бір жылдағы қызметтің қорытындылары туралы есеп береді, сондай-ақ ДК-нің әрбір отырысында (сырттай отырыстарды қоспағанда), егер оның алдында Комитеттердің отырыстары болса, осы отырыстардың қорытындылары, Комитеттер алдын ала қараған мәселелер және Комитеттердің органдарға, құрылымдық бөлімшелерге және Қоғам қызметкерлеріне берілетін тапсырмалары туралы баяндайды (бұл ретте Ереженің 6.6.6-тармағының және 6.6.7-тармағының 4) тармақшасының талаптары қолданылады).

3.3.2.8. ДК төрағасы жыл бойы Комитеттерден өз қызметі туралы ақпарат беруін талап етуге құқылы.

3.4. Корпоративтік хатшы

3.4.1. ДК қызметін тиімді ұйымдастыру және ДК-нің, Қоғам Басқармасының акционерлермен өзара іс-қимыл жасауы мақсатында Директорлар кеңесі корпоративтік хатшыны тағайындайды. Корпоративтік хатшыға өзге де міндеттерді жүктеу корпоративтік хатшының ағымдағы жүктемесі ескеріле отырып жүзеге асырылуға тиіс. Жаңа міндеттерді жүктеу Қоғамның Корпоративтік басқару кодексінде және Ережеде баяндалған функциялардың сапасыз орындалуына, оның ішінде ресурстардың жеткіліксіздігі есебінен сапасыз орындалуына әкеп соқпауға тиіс. Жаңа функциялар Қоғамның өзге құрылымдық бөлімшелері мен лауазымды адамдарының функцияларын қайталамауға тиіс. Қайталанған жағдайда мұндай функциялардың орындаушысын қайта қарау қажет.

3.4.2. Корпоративтік хатшы ДК-ге есеп береді және Басқармаға тәуелді болмайды.

3.4.3. ДК корпоративтік хатшыны тағайындау туралы шешім қабылдайды, оның өкілеттік мерзімін, қызметінің функциялары мен тәртібін, лауазымдық жалақысының мөлшерін және сыйақы беру шарттарын айқындайды, Корпоративтік хатшы қызметін құру туралы шешім қабылдайды.

3.4.4. Корпоративтік хатшы өз қызметін ДК бекітетін Корпоративтік хатшы

туралы ереже негізінде жүзеге асырады, онда функциялары, құқықтары мен міндеттері, Қоғам органдарымен өзара іс-қимыл тәртібі, біліктілік талаптары және басқа да ақпарат көрсетіледі.

3.5. Сарапшыларды тарту

3.5.1. Егер қаралып отырған мәселе сыртқы кәсіби және тәуелсіз сараптаманы қажет ететін жағдайда, ДК көпшілік дауыспен ДК және ДК комитеттері құзыретінің жекелеген мәселелері бойынша консультациялар үшін сыртқы консультанттар мен сарапшыларды тарту туралы шешім қабылдайды.

Сарапшылар мен консультанттарға сыйақы мөлшерін ДК бекітілген бюджет шегінде айқындайды.

3.5.2. Басқармаға Директорлар кеңесі мен оның Комитеттерінің сыртқы консультанттар мен сарапшыларды тартуына Қоғамның бюджетінде қаражат көздеуге кеңес беріледі.

4. Құқықтары

4.1. ДК мүшесінің құқықтары

4.1.1. ДК мүшесінің:

1) егер Қоғамның ережесінде және өзге де ішкі құжаттарында белгіленген тәртіппен ДК мүшесінің функцияларын жүзеге асыру үшін оған Қоғамға қатысты кез келген ақпарат (құжаттар, материалдар) қажет болған жағдайда, Басқармадан көрсетілген ақпаратты сұратуға;

2) өз міндеттерін атқарғаны үшін АЖЖ айқындаған сыйақы және (немесе) ДК мүшесінің міндеттерін атқарумен байланысты шығыстардың өтемақысын белгіленген тәртіппен алуға;

3) АЖЖ шешімдерімен, ДК отырыстарының хаттамаларымен және шешімдерімен, Басқарманың және Комитеттер отырыстарының хаттамаларымен, аудиторлық қорытындылармен танысуға;

4) ДК төрағасына ДК отырысының ұсынылып отырған күн тәртібін қамтитын жазбаша хабарлама жіберу арқылы ДК отырысын шақыруды талап етуге;

5) ДК төрағасы отырысты шақырудан бас тартқан жағдайда, ДК отырысын шақыру туралы талаппен Басқармаға жүгінуге;

6) ДК жұмыс жоспарын қалыптастыру немесе өзгерту бойынша ұсыныстар енгізуге;

7) Директорлар кеңесі қарайтын күн тәртібіндегі мәселелер бойынша өз пікірін айтуға (Директорлар кеңесі қабылдаған шешіммен келіспеген жағдайда, ДК мүшесі өз көзқарасын (ерекше пікірін) жазбаша баяндауға құқылы);

8) ДК, сондай-ақ өзі мүшесі болып табылатын оның Комитеттерінің отырыстарына, соның ішінде осындай отырыстарда қаралатын мәселелер бойынша талқылауға және дауыс беруге қатысуға;

9) өзі мүшесі болып табылмайтын тиісті Комитет төрағасының шақыруы бойынша – осындай Комитеттің отырыстарына қатысуға және дауыс беру құқығынсыз осындай отырыстарда қаралатын мәселелер бойынша талқылауға қатысуға;

10) өз бастамасы бойынша – өзі мүшесі болып табылмайтын Комитеттердің

отырыстарына қатысуға құқығы бар, бірақ мұндай отырыстарда қаралатын мәселелер бойынша талқылауға және дауыс беруге қатыспайды;

11) ДК отырысының күн тәртібіне мәселелер енгізуге;

12) ДК белгілеген тәртіпке сәйкес және Қоғам бюджетінде көзделген қаражат шеңберінде ДК құзыретіне жататын мәселелер бойынша сарапшыларды тартуды талап етуге;

13) лауазымға **енгізу** бағдарламасынан өтуге;

14) күн тәртібіндегі мәселелер бойынша ДК отырысының хаттамасына өзінің ерекше пікірінің енгізілуін талап етуге;

15) Қоғамның Басқармасына және (немесе) лауазымды адамдарына, **ДК-ге есеп беретін Қызметтерге, олардың басшыларына, Басқарма төрағасына тікелей бағынатын құрылымдық бөлімшелердің басшыларына** берілетін тапсырмаларды ДК шешіміне енгізуді талап етуге;

16) ҚР заңнамасында, Қоғамның Жарғысында, сондай-ақ Қоғамның өзге де ішкі құжаттарында көзделген өзге де құқықтарды жүзеге асыруға құқығы бар.

4.2. ДК мүшелерінің сыйақысы және (немесе) шығыстарының өтемақысы

4.2.1. ҚР заңнамасында және Ережеде белгіленген тәртіппен ДК мүшелеріне өз міндеттерін атқару кезеңінде сыйақы төленуі және (немесе) олардың ДК мүшелерінің функцияларын орындауына байланысты шығыстары өтелуі мүмкін.

4.2.2. ДК мүшелерінің сыйақы деңгейі Қоғамды табысты басқару үшін талап етілетін деңгейде әрбір ДК мүшесін тарту, ұстап қалу және ынталандыру үшін жеткілікті болуы тиіс.

4.2.3. ДК мүшелеріне Сыйақы беру қағидалары Қордың әдіснамасы негізінде әзірленіп, АЖЖ шешімімен бекітіледі.

4.2.4. ДК мүшелерінің сыйақыларын және (немесе) шығыстарының өтемақыларын төлеу тәртібі мен мөлшері АЖЖ шешімімен белгіленеді.

4.2.5 Сыйақы ДК мүшесінің бүкіл ДК мен Қоғам қызметінің тиімділігін арттыруға күтілетін үлесін әділ көрсетуге тиіс.

4.2.6. Сыйақы мөлшерін белгілеу кезінде ДК мүшелерінің міндеттері, Қоғам қызметінің ауқымы, даму стратегиясымен айқындалатын ұзақ мерзімді мақсаттар мен міндеттер, ДК қарайтын мәселелердің күрделілігі, ұқсас компаниялардағы сыйақы деңгейі (бенчмаркинг, сыйақыларға шолу) назарға алынады.

4.2.7. ДК мүшелеріне, әдетте, белгіленген жылдық сыйақы, сондай-ақ ДК-ге төрағалық еткені, ДК комитеттеріне қатысқаны және төрағалық еткені үшін қосымша сыйақы төленеді.

4.2.8. ДК мүшесінің сыйақысы опциондарды немесе Қоғам қызметінің нәтижелеріне байланысты басқа элементтерді қамтымауы тиіс.

4.2.9. ДК төрағасы мен мүшелеріне, сонымен қатар, бекітілген бюджет шегінде, ұсынылған растайтын құжаттар негізінде ДК бекіткен қайта даярлау бағдарламаларына немесе жоспарларына сәйкес біліктілікті арттыруға/ білім алуға жұмсалған нақты шығыстары өтеледі.

5. Жауапкершілік

5.1. ДК мүшелерінің жауапкершілігі

5.1.1. ДК мүшелері ҚР заңнамасында белгіленген ДК мүшесінің міндеттерін орындау, соның ішінде акционерлер алдындағы фидуциарлық міндеттерін орындау және қабылдаған шешімдері, өз қызметінің тиімділігі, әрекеті және/немесе әрекетсіздігі үшін, соның ішінде, бірақ аталғандармен шектелмей:

- 1) жаңылыстыратын ақпарат немесе көрінеу жалған ақпарат бергені;
- 2) ҚР заңнамасында және Қоғамның ішкі құжаттарында белгіленген ақпаратты беру тәртібін бұзғаны;
- 3) өзінің жосықсыз әрекеттері және (немесе) әрекетсіздігі нәтижесінде, оның ішінде өзінің не өзінің үлестес тұлғаларының Қоғаммен осындай мәмілелер жасасу нәтижесінде пайда (кіріс) алуы мақсатында Қоғамның залалдарының туындауына әкеп соққан ірі мәмілелерді және (немесе) жасалуына мүдделілік бар мәмілелерді жасасу туралы шешім қабылдауды ұсынғаны нәтижесінде келтірілген залалдар үшін дербес жауапты болады.

4) ДК мүшелері Қоғам алдында өздерінің кінәлі әрекеттерімен (әрекетсіздігімен) Қоғамға келтірілген зиян мен залал үшін жауап береді.

5.1.2. Қоғам ДК мүшелерінің жауапкершілігін Қоғамның өз қаражаты есебінен сақтандыруға міндетті.

5.1.3. ҚР заңнамасында және (немесе) Қоғамның Жарғысында көзделген жағдайларда АЖЖ-ның ірі мәміле және (немесе) жасалуына мүдделілік бар мәмілелер жасасу туралы шешім қабылдауы, егер оларды орындау нәтижесінде Қоғамға залал келтірілсе, оларды жасасуға ұсынған ДК мүшесін, немесе өзінің не үлестес тұлғаларының пайда (кіріс) алуы мақсатында ДК отырысында жосықсыз әрекет еткен және (немесе) әрекетсіздік танытқан ДК мүшесін жауаптылықтан босатпайды.

5.1.4. Қоғамның лауазымды адамына талап арызбен сотқа жүгіну тәртібі мен негіздері ҚР заңнамасымен белгіленеді.

5.2. ДК мүшесінің міндеттері

5.2.1. ДК мүшесі:

1) ҚР заңнамасының талаптарына, Жарғыға, Қоғамның Корпоративтік басқару кодексіне және Қоғамның ішкі құжаттарына сәйкес ақпараттандыру, ашықтық негізінде, Қоғам мен оның акционерлерінің мүддесі үшін әрекет етуге;

2) өзіне жүктелген міндеттерді адал орындауға және Қоғам мен акционерлердің мүдделерін барынша білдіретін тәсілдерді пайдалануға;

3) өз құқықтары мен өкілеттіктері шегінде әрекет етуге;

3-1) Қоғам құжаттарында белгіленген ДК отырыстарын дайындау және өткізу жөніндегі рәсімдерді сақтауға;

4) ДК-нің, оның Комитеттерінің отырыстарына қатысу үшін және оларға дайындалу үшін жеткілікті уақыт бөлуге;

5) ДК, оның Комитеттерінің отырыстарына тиісті түрде дайындалуға, атап айтқанда: отырыстарға байланысты материалдармен алдын ала танысуға, қажетті ақпаратты жинау мен талдауды жүзеге асыруға, негізделген шешім қабылдау үшін өз қорытындыларын, тұжырымдарын, ұсынымдарын дайындауға;

6) негізделген шешімдер қабылдауға, ол үшін қажетті ақпаратты (құжаттарды,

материалдарды) толық көлемде зерделеуге;

7) ДК-нің іштей отырыстарына қатысуға, ал тікелей өзі қатыса алмаған жағдайда – Ережеге сәйкес **Конференц-байланыс** немесе **Жазбаша пікір** арқылы қатысуға;

8) сырттай тәртіппен өткізілетін ДК отырыстарында қаралатын мәселелер бойынша сырттай дауыс беруге арналған қол қойылған бюллетеньдерді ДК-ге ұсынуға және ескертулер мен қарсылықтары болған кезде белгіленген мерзімдерде өздерінің жазбаша пікірлерін ұсынуға;

9) Қоғамның ішкі құжаттарына немесе ДК шешімдеріне сәйкес өз біліктілігін арттыруға, **оның ішінде жыл сайын корпоративтік хатшыға өзінің кәсіби дамуы жөнінде ұсыныстар беруге**;

10) іскерлік әдептің жоғары стандарттарын сақтауға;

11) шешім қабылдау кезінде тәуекелдер мен жағымсыз салдарды бағалауға;

12) шешімдер ҚР заңнамасына, Қоғамның жарғысына сәйкес келген жағдайда және, ДК мүшесінің пікірінше, акционерлердің және/немесе Қоғамның мүдделеріне қайшы келмеген жағдайда, АЖЖ шешімдерін, ДК және оның төрағасының шешімдерін орындауға;

13) өзінің үлестес тұлғалары және олардың үлестестігінің туындау негіздерінің өзгерістері туралы мәліметтерді үлестестігі пайда болған күннен бастап күнтізбелік 7 (жеті) күн ішінде Қоғамға жазбаша хабарлауға;

14) оның мүдделері (немесе онымен үлестес тұлғалар) мен Қоғамның мүдделері арасында қақтығыс туындауына әкеп соқтыратын немесе әкелуі мүмкін жағдайларға жол бермеуге және мұндай қақтығыс туындаған жағдайда ДК-ге мүдделер қақтығысының бар екені туралы дереу хабарлауға;

15) жасалуына ол мүдделі деп танылуы мүмкін болжалды мәмілелер туралы ақпаратты ДК назарына жеткізуге;

16) шешім қабылдауға мүдделілігі бар мәселелер бойынша дауыс беруден бас тартуға міндетті. Бұл ретте, ДК мүшесі Директорлар кеңесіне осындай мүдделілік фактісін және оның туындау негіздерін дереу ашуға тиіс;

17) Қоғамның құжаттарында белгіленген мерзімде өзінің үлестес тұлғалары туралы үнемі ақпарат беріп отыруға;

18) мүдделер қақтығысын реттеу саласындағы Қоғамның ішкі құжаттары ережелерінің, комплаенстің, сондай-ақ Қоғамның Іскерлік әдеп кодексінің нормаларын сақтауға;

19) жеке немесе заңды тұлғалардан ДК мүшесі ретінде қабылдаған немесе жасаған шешімдері немесе әрекеттері үшін сыйлықтар, қызметтер немесе сыйақы ретінде қарастырылуы мүмкін қандай да бір артықшылықтар алмауға;

20) **АЖЖ-ға қатысуға**, АЖЖ, ДК төрағасының талап етуі бойынша, жеке және құпия ақпараттан басқа, ДК құзыретіне кіретін мәселелер шегінде кез келген ақпаратты ұсынуға;

21) мыналар туралы:

- негізгі жұмыс орны (заңды тұлғаның толық атауын, заңды мекенжайын көрсете отырып) және атқаратын лауазымы туралы, басқа да қоса атқаратын лауазымдары туралы, сондай-ақ негізгі жұмыс орны бойынша өзгерістер туралы;

- төлқұжат деректері (серия, құжат нөмірі, кім бергені және қашан берілгені),

азаматтығы, сәйкестендіру нөмірі туралы;

- пошта мекенжайы, электрондық пошта жәшігі, байланыс телефоны туралы;
- басқа заңды тұлғалардың саны мен санаттарын көрсете отырып, оларға тікелей немесе жанама тиесілі акциялары (үлестері, пайлары) туралы, сондай-ақ оларды сатуы және (немесе) сатып алуы туралы;

- басқа заңды тұлғалардың директорлар кеңестерінің және байқаушы кеңестерінің құрамына мүшелігі туралы ақпаратты Қоғамның назарына жазбаша жеткізуге.

22) басқа ұйымдардағы лауазымдарға ұсыну және сайлау туралы ДК мен Қоғам Басқармасының төрағасын жазбаша хабардар етуге, сондай-ақ ДК құрамына сайланғаннан кейін туындаған оны басқа заңды тұлғаның органдарына сайлану немесе басқа ұйымға жұмысқа қабылдану мүмкіндігіне ДК-нің алдын ала келісімін алуға;

23) басқа ұйымдарда (коммерциялық және коммерциялық емес) жұмыстар мен лауазымдарды қоса атқару бойынша келіп түскен жаңа ұсыныстар туралы ДК төрағасын алдын ала хабардар етуге;

24) басқа 4 (төрттен) аса ұйымның директорлар кеңесіне кірмеуге, және бір ұйымнан аса ұйымда толық емес негізде жұмыс істемеуге;

25) Қоғамның бәсекелес компанияларында жұмыс істемеуге және қызмет атқармауға;

26) Қоғамның бәсекелес компанияларында қаржылық қызығушылығының болмауы;

27) Қоғамның лауазымды тұлғалары мен акционерлері деңгейінде ықтимал мүдделер қақтығысын, оның ішінде Қоғамның меншігін заңсыз пайдалануды және мүдделілік бар мәмілелерді жасау кезінде қызметін теріс пайдалануды қадағалауға және мүмкіндігінше жоюға;

28) Қоғамдағы корпоративтік басқару тәжірибесінің тиімділігін бақылауды жүзеге асыруға;

29) ДК құзыретіне кіретін мәселелер бойынша Қоғамдағы ақпарат пен істердің жай-күйін талдау және қажет болған жағдайда осындай талдаудың нәтижелерін ДК-ге/ АЖЖ-ға ұсынуға;

30) ДК мүшесінің міндеттерін атқаруына байланысты өзіне белгілі болған құпия, инсайдерлік және өзге де ақпаратты мұндай ақпаратқа қол жеткізе алмайтын адамдарға жария етпеуге, сондай-ақ ДК мүшесінің міндеттерін орындау кезеңінде де, өз өкілеттіктерінің мерзімі аяқталғаннан кейін 5 (бес) жыл ішінде де, сондай-ақ егер Қоғамның құжаттарында неғұрлым ұзақ мерзім көзделсе, белгілі болған құжаттарда (ақпаратта) белгіленген мерзім ішінде де өз мүддесінде немесе үшінші тұлғалардың мүддесінде ондай ақпаратты пайдаланбауға;

31) Қоғамның үй-жайларында жұмыс істеген кезде Қоғамның ішкі құжаттарында көзделген және қауіпсіздік режимімен байланысты, Қоғамның құпия ақпаратымен жұмыс істеумен байланысты ережелер мен рәсімдерді сақтауға;

32) ҚР заңнамасында белгіленген тәртіппен өкілеттіктерін тоқтату күнін көрсете отырып өз қалауы бойынша өз өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтату туралы ДК-ге жазбаша хабарлауға;

33) тәуелсіз аудит жүргізуді қоса алғанда, бухгалтерлік есеп пен қаржылық

есептілік жүйелерінің тұтастығын қамтамасыз етуге;

34) өкілеттік мерзімі аяқталғаннан кейін, оның ішінде оның өкілеттігі мерзімінен бұрын тоқтатылғаннан кейін, егер оған міндеттерін орындауға байланысты берілген болса, 5 (бес) жұмыс күні ішінде қабылдау-тапсыру актісі бойынша Қоғам айқындаған тұлғаға Қоғамның барлық құжаттарын, Қоғамның мүлкін, қызметтік үй-жайды және оның кілттерін тапсыруға;

35) ДК төрағасына ДК күн тәртібіне мәселелер енгізу бойынша ұсыныстарын уақтылы жолдауға;

36) ДК отырысының күн тәртібіндегі мәселелер бойынша «қалыс қалу» деген дауыс берген жағдайда, оларды отырыс хаттамасына енгізу үшін тиісті түсініктемелер беруге;

37) ҚР заңнамасында, Жарғыда, Корпоративтік басқару кодексінде, Қоғамның өзге де ішкі құжаттарында және Ережеде көзделген өзге де міндеттерін орындауға міндетті.

5.2.2. Тәуелсіз директорлар мүдделер қақтығысы боулы мүмкін мәселелерді (қаржылық және қаржылық емес есептілікті дайындау, мүдделілік бар мәмілелерді жасасу, Басқарма құрамына кандидаттар ұсыну, Басқарма мүшелеріне сыйақы белгілеу) талқылауға белсенді қатысуы тиіс.

5.3. ДК қызметін бағалау

5.3.1 ДК, Комитеттер және ДК мүшелері Қоғамның Директорлар кеңесі бекіткен құрылымдық процесс шеңберінде жыл сайынғы негізде бағалануы тиіс.

5.3.2 Бұл ретте бағалау кемінде үш жылда бір рет тәуелсіз кәсіби ұйымды тарта отырып жүргізіледі.

5.3.3 Бағалау ДК мен оның әрбір мүшесінің Қоғамның ұзақ мерзімді құнының өсуіне және орнықты дамуына қосқан үлесін айқындауға, сондай-ақ бағыттарды анықтауға және жақсарту шараларын ұсынуға мүмкіндік беруі тиіс.

5.3.4 Бағалау нәтижелері ДК мүшелерін қайта сайлау немесе өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтату кезінде назарға алынады.

5.3.5 Бағалау жүргізу тәуелсіз директорлар үшін де, акционерлердің өкілдері үшін де міндетті.

5.3.6 Бағалау жүргізу жүйелілік, күрделілік, үздіксіздік, шынайылық, құпиялылық сияқты критерийлерге сәйкес келуі тиіс.

5.3.7 Бағалау мынадай мәселелерді қарастыруды қамтиды, бірақ аталғандармен шектелмейді:

1) Қоғам алдында тұрған міндеттер тұрғысынан ДК құрамының оңтайлылығы (дағдылардың, тәжірибенің тепе-теңдігі, құрамның әртүрлілігі, объективтілік);

2) Қоғамның көзқарасын, стратегиясын, негізгі міндеттерін, проблемалары мен құндылықтарын айқын түсінуі;

3) сабақтастық және даму жоспарлары;

4) ДК-нің бірыңғай орган ретінде жұмыс істеуі, ДК мен Қоғамның Басқармасы төрағасының рөлі;

5) ДК-дегі, Директорлар кеңесінің Қоғамның органдарымен және лауазымды тұлғаларымен өзара іс-қимылдың тиімділігі;

6) ДК мүшелерінің әрқайсысының тиімділігі;

- 7) Комитеттер қызметінің тиімділігі және олардың Директорлар кеңесімен, Қоғамның Басқармасы мүшелерімен өзара іс-қимылы;
- 8) Директорлар кеңесіне ұсынылатын ақпарат пен құжаттардың сапасы;
- 9) ДК және Комитеттер отырыстарындағы талқылаулардың сапасы;
- 10) корпоративтік хатшы қызметінің тиімділігі;
- 11) процестер мен құзыреттерді айқын түсінуі;
- 12) тәуекелдерді анықтау және бағалау процесі;
- 13) акционерлермен және өзге де мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл жасау.

5.3.8. ДК төрағасы бағалау жүргізудің барлық процесі үшін және оның нәтижелері бойынша шаралар қабылдау үшін жауапты болады. Бағалау процесіндегі негізгі рөлдер былайша бөлінеді:

- 1) ДК төрағасы бағалау процесін басқарады, ДК-нің бүкіл құрамына және оның әрбір мүшесіне кері байланыс береді, бағалау нәтижелері туралы АЖЖ-ға хабарлайды және жақсарту шараларын талқылайды, сондай-ақ бағалау нәтижелері бойынша іс-қимыл жоспарының орындалуын бақылайды;
- 2) ТжСК төрағасы ДК төрағасын бағалау процесін қамтамасыз етеді;
- 3) Комитет төрағалары өздері басқаратын Комитеттер жұмысының тиімділігін бағалау процесін қамтамасыз етеді;
- 4) тәуелсіз кеңесші (тартылған жағдайда) модератор және әдіскер рөлін атқарады, бағалау процесін ұйымдастырады және үйлестіреді;
- 5) ДК мүшелері белсенді қатысуды, ашықтықты, адалдықты және тартылуды қамтамасыз етеді.

5.3.9. Бағалау нәтижелері ДК-нің бүкіл құрамын немесе оның жеке мүшесін қайта сайлауға, ДК құрамын және ДК мүшелеріне сыйақы мөлшерін қайта қарауға негіз бола алады.

5.3.10. ДК-нің жекелеген мүшелері қызметінің нәтижелерінде елеулі кемшіліктер болған жағдайда, ДК төрағасы Қоғамның ірі акционерлерімен консультациялар жүргізуге тиіс.

5.3.11. ДК жыл сайынғы жылдық есепте ДК бағалау қалай жүргізілгенін және нәтижелер бойынша қабылданған шараларды көрсетеді. Тәуелсіз консультант тартылған жағдайда – олар соңғы үш жыл ішінде Қоғамға өзге де консультациялық қызметтер көрсеткен-көрсетпегені көрсетіледі.

5.3.12. АЖЖ ДК-ні өз бетінше немесе тәуелсіз кеңесшінің қатысуымен бағалай алады. Директорлар кеңесі өз бетінше жүргізген бағалау нәтижелері, Қоғам қызметінің нәтижелері, акционерлердің күтулерінің орындалуы және өзге де факторлар назарға алынады.

5.3.13 ДК, оның комитеттері мен ДК мүшелерінің қызметіне бағалау жүргізу процесі, мерзімдері мен тәртібі ДК бекітетін Қоғамның ішкі құжаттарында, оның ішінде ДК төрағасы мен мүшелері үшін бағалау жүргізу бойынша оқытуды көздейтін құжаттарда нақты регламенттелуге тиіс.

6. ДК жұмыс регламенті

6.1. ДК отырыстарын жоспарлы тәртіппен өткізу

6.1.1. ДК жыл сайын күнтізбелік жыл басталғанға дейін өз жұмыс жоспарын

қалыптастырады және бекітеді, онда **ДК** және Қоғам қызметін мұқият жоспарлау, ұтымдылық, тиімділік және жүйелілік қағидаттары негізге алына отырып, **қарауға жоспарланған мәселелердің тізбесі** мен **күндері көрсетіле отырып**, отырыстарды өткізу кестесі қамтылады.».

6.1.2. ДК-нің жыл сайынғы жұмыс жоспарын корпоративтік хатшы акционерлердің, ДК мүшелерінің, ДК-ге есеп беретін Басқармалар мен Қызметтердің ұсыныстарын ескере отырып қалыптастырады.

6.1.3. ДК жыл сайынғы жұмыс жоспарын қалыптастырылуы мен орындалуын бақылауды ДК төрағасы жүзеге асырады. Қоғамның ДК жұмыс жоспарын қайта қарау 1-ші жартыжылдық аяқталғаннан кейін жылына 1 реттен жиілетпей жүзеге асырылады.

6.1.4. ДК отырыстары жүйелі түрде, жұмыс жоспарына және отырыстарды өткізу кестесіне сәйкес, бірақ жылына кемінде 8 (сегіз) рет өткізілуі тиіс.

ДК отырыстары жоспарлы және кезектен тыс болуы мүмкін, бұл ретте кезектен тыс отырыстар тиісті мәселелердің қаралуын алдын ала жоспарлау немесе болжау мүмкін болмайтын, бірақ мұндай мәселелер бойынша ДК шешім қабылдауын ДК-нің ең жақын жоспарлы отырысына дейін кейінге қалдыруға болмайтын ерекше жағдайларда өткізіледі.

6.1.5. Қажет болған жағдайда ДК ДК жұмыс жоспарына енгізілмеген мәселелерді қарауға құқылы.

6.1.6. ДК отырыстары іштей немесе сырттай болуы мүмкін, бұл ретте сырттай дауыс беру нысанындағы отырыстардың саны барынша азайтылуға тиіс.

6.1.7. ДК мүшелері ДК немесе оның Комитеттерінің отырысына видеоконференция (интерактивті аудиовизуалды байланыс), конференц-байланыс (ДК мүшелерінің «телефон кеңесі» режимінде бір мезгілде сөйлесуі) арқылы, пікір алмасуға, берілген дауысты растауға және дауыс беруді нақты уақыт режимінде қорытындылауға мүмкіндік беретін өзге де интерактивті байланыс құралдары (бұдан әрі және **жоғарыда** бірге алғанда – **Конференц-байланыс**) арқылы қатыса алады.

Конференц-байланыс электрондық пошта арқылы хабар алмасуды қамтиды.

6.1.7-1. **Электрондық пошта арқылы хабар алмасу арқылы дауыс беру кезінде мынадай шарттар орындалуы керек:**

1) дауыс беру корпоративтік хатшы ДК мүшелеріне жіберетін хабарламада көрсетілген күн мен уақытқа дейін жүзеге асырылады, одан кейін ДК мүшелерінің алынатын дауыстары есепке алынбайды;

2) ДК мүшесі дауыс беру үшін электрондық пошта арқылы үш дауыс беру нұсқасының: «Жактап дауыс беру»/ «Қарсы дауыс беру»/ «Қалыс қалу») бірін көрсете отырып (әйтпесе дауыс есепке алынбайды), ДК отырысының күн тәртібінің әрбір мәселесі бойынша ДК мүшесінің нақты айқындалған ұстанымын қамтитын хабарлама жібереді;

3) корпоративтік хатшы осы тармақта белгіленген талаптарға сай электрондық пошта арқылы ДК мүшесінен алған алғашқы хабарламаның күні мен уақыты ДК отырысының ашылу уақыты болып табылады.

6.1.8. ДК мүшесі ДК төрағасын және Қоғамның корпоративтік хатшысын ДК отырысына қатыса алмайтыны туралы алдын ала хабардар етуге міндетті.

6.1.9. Ерекше жағдайларда ДК отырысының екі нысаны біріктірілуі мүмкін. Бұл ДК-нің бір немесе бірнеше мүшесі (30% **[отыз пайыздан]** аспайтын) ДК отырысына тікелей өзі қатыса алмайтын немесе Конференц-байланыс арқылы қатыса алмайтын жағдайда болады. Бұл жағдайда отырыс іштей болып саналады. Бұл ретте, ДК-нің қатыспаған мүшесі, егер ол ДК отырысы басталғанға дейін алдын ала корпоративтік хатшыға өзінің дауыс беру нәтижелерін және осындай отырыстың күн тәртібіндегі барлық мәселелер бойынша пікірін жазбаша (бұдан әрі және **жоғарыда – Жазбаша пікір**) берген болса, ДК отырысына қатысқан болып есептеледі. Бұл ретте Жазбаша пікірлердің алынуын корпоративтік хатшы әрбір Жазбаша пікірдің алынған күні мен уақытын көрсете отырып тіркейді. **Мұндай отырыстың күн тәртібін өзгертуге жол берілмейді.**

6.1.10. Егер ДК мүшелерінің 30%-ынан астамының ДК отырысына тікелей өзі немесе конференц-байланыс арқылы қатысуға мүмкіндігі болмаса, онда ДК-нің іштей отырысы өткізілмейді.

6.1.11. Егер ДК мүшесі ДК отырысына тікелей өзі немесе Конференц-байланыс арқылы қатыса алмаса, ол отырыс басталғанға дейін осындай отырыстың күн тәртібіндегі барлық мәселелер бойынша Жазбаша пікір беруі тиіс. Олай болмаса, ДК мүшесі отырысқа қатыспаған болып саналады.

6.1.12. Отырысқа ДК отырысына тікелей өзі қатысқан, ДК отырысына Конференц-байланыс немесе Жазбаша пікір беру арқылы қатысқан ДК мүшелері (бұдан әрі – **Қатысқандар**) ДК отырысына қатысқан болып есептеледі.

6.1.13. Егер ДК мүшесі ДК отырысына Конференц-байланыс арқылы қатысқысы келсе, Конференц-байланыстың кемшіліктері салдарынан ДК отырысын өткізуде және ДК күн тәртібіндегі мәселелер бойынша дауыс беруде іркілістер болмас үшін, ол ДК отырысы басталғанға дейін осындай отырыстың күн тәртібіндегі барлық мәселелер бойынша Жазбаша пікір ұсынуы қажет.

6.1.14. Егер Жазбаша пікір ұсынылғаннан кейін ДК мүшесі ДК отырысына Конференц-байланыс арқылы қатысуға немесе тікелей өзі қатысуға мүмкіндік алса, онда ДК отырысы барысында осындай ДК мүшесі айтқан пікір ескеріледі, ал Жазбаша пікірі ескерілмейді.

6.1.15. Егер ДК мүшесі ДК отырысына Конференц-байланыс арқылы қатысып отырса және отырыс басталғанға дейін Жазбаша пікір білдірсе, бірақ Конференц-байланыстың іркілісі салдарынан не ДК мүшесінің дауыс беруге қатысу мүмкіндігінің болмауы себебінен осындай ДК мүшесінің күн тәртібінің жекелеген мәселелері бойынша дауыс беру нәтижелерін айқындау мүмкін болмаса, және отырыс барысында мұндай ДК мүшесінің мұндай мәселелер бойынша пікірі алынып үлгермесе, онда мұндай мәселелер бойынша дауыс беру қорытындыларын шығару кезінде ДК мүшесінің бұрын берген Жазбаша пікірі ескеріледі.

6.1.16. Егер ДК мүшесі ДК отырысына Конференц-байланыс арқылы қатысып отырса және Жазбаша пікір білдірмесе, Конференц-байланыстың іркілісі салдарынан не ДК мүшесінің дауыс беруге қатысу мүмкіндігінің болмауы себебінен осындай ДК мүшесінің күн тәртібінің жекелеген мәселелері бойынша дауыс беру нәтижелерін айқындау мүмкін болмаса, және отырыс барысында мұндай ДК мүшесінің мұндай мәселелер бойынша пікірі алынып үлгермесе, онда ол осындай мәселелер бойынша дауыс беруге және кворумды айқындауға қатыспаған болып

саналады. Бұл жағдайда ДК отырысы барысында мұндай мәселе Қатысқандардың кез келгенінің бастамасы бойынша қараудан алынып тасталуы мүмкін.

6.1.17. Ереженің 3.1.22-тармағының мақсаттары үшін ДК мүшесі, егер ол осындай отырыстың күн тәртібіндегі мәселелердің кемінде 75%-ын қарауға (оның ішінде Жазбаша пікір беру арқылы) қатысса, ДК отырысына қатысқан болып есептеледі.

6.1.18. Қоғам қызметінің аса маңызды, негізгі, стратегиялық мәселелері бойынша мәселелерді қарау мен шешімдер қабылдауда неғұрлым тиімді ретінде ДК отырыстарының іштей нысаны орынды.

6.1.19. ДК жұмыс жоспарын дайындау кезінде сырттай отырыстардың саны мейлінше аз болуы тиіс.

6.2. ДК отырыстарын шақыру

6.2.1. ДК отырысы ДК төрағасының немесе Басқарманың бастамасы бойынша не мыналардың:

- 1) кез келген ДК мүшесінің;
- 2) Қоғамның аудитін жүзеге асыратын аудиторлық ұйымның;
- 3) ірі акционердің;
- 4) Қоғамның Ішкі аудит қызметінің талап етуі бойынша шақырылуы мүмкін.

6.2.2. ДК жоспарлы отырыстарын ДК төрағасы ДК жыл сайынғы жұмыс жоспарына сәйкес шақырады, кезектен тыс отырыстар ҚР заңнамасына, Жарғыға және Ережеге сәйкес шақырылады.

6.2.3. Корпоративтік хатшы белгіленген тәртіппен корпоративтік хатшыға берілген материалдар пакеті негізінде **Ереженің 6.5.2-тармағына сәйкес** ДК отырысының **күн тәртібін** қалыптастырады.

6.2.4. ДК отырысының **күн тәртібі күн тәртібіндегі мәселелер бойынша материалдардың толық пакетімен бірге келісу үшін ДК төрағасына ұсынылады.**

6.2.5. Қоғамның Жарғысында айқындалған мәселелердің кейбір санаттары бойынша ДК отырысының күн тәртібін қалыптастыру және ДК мүшелерін хабардар ету процесі Ережеде көрсетілгеннен өзгеше болуы мүмкін.

6.2.6. **ДК отырысын шақырудың** бастамашысы белгіленген тәртіппен қалыптастырылған материалдар пакеті негізінде ДК отырысын шақыру туралы талапты **(бұдан әрі – Шақыру туралы талап)** қалыптастырады.

Белгіленген тәртіппен қалыптастырылған материалдарды қоса бере отырып, ДК отырысын **шақыру туралы** талапқа **Заңға және Қоғамның жарғысына сәйкес осындай құқығы бар бастамашы** қол қояды және белгіленген тәртіппен ДК төрағасы мен корпоративтік хатшыға беріледі.

6.2.7. ДК төрағасы ДК отырысын шақыру (немесе шақырудан бас тарту) туралы шешім қабылдауға және сәйкесінше талап келіп түскен күннен бастап күнтізбелік 3 (үш) күн ішінде осындай талап қойған адамды хабардар етуге тиіс.

6.2.8. ДК төрағасы отырысты шақырудан бас тартқан жағдайда, бастамашы аталған талаппен Басқармаға жүгінуге құқылы, ол ДК отырысын шақыруға міндетті.

6.2.9. ДК отырысын ДК төрағасы немесе Басқарма Шақыру туралы талап келіп түскен күннен бастап **он күнтізбелік күннен** кешіктірмей шақыруға тиіс.

6.2.10. ДК отырысы Шақыру туралы талап қойған адам міндетті түрде

шақырыла отырып өткізіледі.

6.2.11. Мынадай жағдайларды қоспағанда, ДК төрағасы мен Басқарма ДК отырысын шақырудан бас тартуға құқылы емес:

1) Шақыру туралы талап ҚР заңнамасына, Жарғыға және (немесе) Ережеге сәйкес келмесе;

2) Шақыру туралы талап қойған адамның ДК отырысын шақыруды талап етуге құқығы болмаса;

3) егер ДК қарауына ұсынылатын барлық мәселелерді шешу ДК-нің айрықша құзыретіне жатпаса.

6.3. ДК мүшелерін ДК отырысын шақыру және өткізу туралы хабардар ету

6.3.1 ДК отырысын өткізу туралы хабарламаға ДК төрағасы, ал отырысты шақырудан бас тартқан жағдайда – Басқарма төрағасы қол қояды.

6.3.2 ДК отырысын өткізу туралы хабарламада отырыстың өткізілетін күні, уақыты, орны, оның күн тәртібі туралы мәлімет болуға тиіс. ДК мүшелеріне ДК отырысын өткізу туралы хабарлама жіберу тәртібін Директорлар кеңесі айқындайды.

6.3.3 ДК отырысын өткізу туралы хабарламаны, сондай-ақ оған қоса берілетін қажетті материалдарды **корпоративтік хатшы** ДК мүшелеріне жазбаша нысанда немесе ДК мүшелерімен келісім бойынша олар үшін ыңғайлы өзге де тәсілмен (оның ішінде пошта, факсимиль, электрондық немесе өзге де байланыс тәсілдері арқылы), Қоғамның Жарғысында көзделген жағдайларды қоспағанда, отырыс өткізілетін күнге дейін 7 (жеті) күнтізбелік күн мерзімнен кешіктірмей (ал сырттай дауыс беру кезінде – сырттай дауыс беруге арналған бюллетеньдерді қабылдау аяқталған күнге дейін) жібереді. **ДК және оның Комитеттерінің отырыстарына материалдарды Қоғам ДК мүшелеріне арнайы бағдарламалық және аппараттық жасақтама базасында қашықтан қауіпсіз қатынау арқылы ұсынады.**

ДК отырысының күн тәртібіне енгізілген мәселелер бойынша ірі акционерден алынған ескертулерді ескере отырып не ДК-нің тиісті Комитетінің қарау нәтижелері бойынша ДК мүшелеріне материалдар беру үшін белгіленген мерзім өткеннен кейін, пысықталған материалдар оларды алынуына қарай ДК мүшелеріне ұсынылады және міндетті түрде ДК отырысының өзінде тікелей қаралады.

ДК отырыстарының күн тәртібі мәселелері бойынша ірі акционердің түсініктемелерін (олар болған кезде) корпоративтік хатшы ДК-нің тиісті Комитеттері осы мәселелерді қарауына дейін ДК мүшелеріне ұсынады.

6.3.4. ДК мүшелеріне **ұсынылатын** ДК отырысына материалдар мыналарды қамтиды:

- 1) баяндамашылар көрсетілген отырыстың күн тәртібі;
- 2) ДК бекітетін жекелеген ішкі құжатта белгіленген талаптарға сәйкес дайындалған ДК мүшелерінің атына түсіндірме жазбалар;
- 3) ДК шешімдерінің жобалары;
- 4) құжаттардың жобалары;
- 5) Басқарма шешімдерінен үзінді көшірмелер;
- 6) өзге де қосымша құжаттар, олар болған кезде (презентациялар, мемлекеттік

органдардың, АЖЖ, ДК шешімдерінің көшірмелері), көрсетілген мәселелерді күн тәртібіне енгізуді негіздейтін анықтамалық материалдар және т.б.

Мәлімет үшін енгізілетін мәселелер бойынша материалдарға ДК бекітетін жекелеген ішкі құжатта белгіленген өзге де талаптар қолданылады.

6.3.5. ДК отырысына арналған материалдарда Директорлар кеңесінің негізделген шешімдер қабылдауы үшін қажет болатын күн тәртібіндегі мәселелер бойынша барлық ақпарат, оның ішінде мәселені қысқаша сипаттайтын, оның Қоғам үшін экономикалық (қаржылық) маңыздылығын, сондай-ақ шешімдер қабылданған немесе қабылданбаған жағдайда, ықтимал пайданы (шығынды) ашып көрсететін, ұсынылған шешімнің орындалымын, орындылығын, тиімділігі мен заңдылығын растайтын түсіндірме жазба болуға тиіс.

6.3.6. ДК отырысының күн тәртібі мәселесіне түсіндірме жазбаға ДК отырысын шақыруды талап етуге құқығы бар адам қол қоюға тиіс, ал шешім жобасына – жоғарыда аталған адам қол қоюға тиіс.

Егер мәселені қараудың бастамашысы Басқарма болған жағдайда, күн тәртібіндегі мәселеге түсіндірме жазбаға Басқарма төрағасы қол қоюға, ал шешімнің жобасына бұрыштама жазуға, **ал Басқарма төрағасы болмаған жағдайда – оны белгіленген тәртіппен ресми түрде алмастыратын адам қол қоюға тиіс.**

6.3.7. Регламенттік (рәсімдік) мәселелерді және Директорлар кеңесіне ұсынылатын тұрақты есептілікті және Директорлар кеңесі айқындаған өзге де мәселелерді қоспағанда, шешімдері ДК деңгейінде қабылданатын барлық мәселелерді Қоғамның Комплаенс қызметі алдын ала қарауға тиіс. Мәселелердің дәл осындай санаттары ДК бекіткен Қоғамның ішкі құжатында айқындалуы мүмкін.

6.3.8. Егер мемлекеттік немесе орыс тілдерін білмейтін шетел азаматы ДК мүшесі болып табылса, материалдардың барлық топтамасын ағылшын тіліне аударуға және құжаттарды аударған Қоғамның құрылымдық бөлімшесінің қызметкері әр парағына бұрыштама қоюға тиіс.

6.3.9. ДК отырысына материалдарды дайындау тәртібі, оның ішінде материалдардың сапасына, олардың ресімделуіне, дайындау, келісу және корпоративтік хатшыға ұсыну мерзімдеріне қойылатын талаптар және ДК отырысына материалдар дайындаумен байланысты өзге де мәселелер Директор кеңесі бекітетін бөлек ішкі құжатта белгіленеді.

6.3.10. Корпоративтік хатшы ДК мүшелеріне күн тәртібіндегі мәселелер бойынша материалдардың уақтылы ұсынылуын қамтамасыз етеді.

6.3.11. Қоғамның лауазымды адамдарын не оның еншілес және тәуелді ұйымдарын сайлау мәселелері жөніндегі материалдар ұсынылатын кандидаттар туралы мынадай ақпаратты қамтуға тиіс:

- 1) аты-жөні;
 - 2) білімі туралы мәлімет;
 - 3) Қоғамға үлестестігі туралы мәлімет;
 - 4) соңғы үш жылдағы жұмыс орындары және атқарған қызметтері туралы мәлімет;
 - 5) Қоғамның Комплаенс қызметінің қорытындысы;
 - 6) кандидаттардың біліктілігін, жұмыс тәжірибесін растайтын өзге де ақпарат.
- 6.3.12. Басқарма мүшелерін сайлау мәселелері жөніндегі материалдар, 6.3.11-

тармақта көрсетілген ақпараттан басқа, кандидаттың тиісті лауазымға орналасуға жазбаша келісімін қамтиды. Жазбаша келісім болмаған жағдайда, кандидат ДК отырысына тікелей өзі қатыса отырып, тиісті лауазымға орналасуға ауызша келісім береді.

6.3.13. Ірі мәміле және (немесе) жасалуына мүдделілік бар мәмілелер жасасу туралы шешім қабылдау туралы мәселе қаралған жағдайда, мәміле туралы ақпаратта мәміленің тараптары, сатып алынатын немесе иеліктен шығарылатын активтер (егер қолданылса), мәміленің мерзімдері мен шарттары, тартылған тұлғалардың қатысу үлестерінің сипаты мен көлемі туралы мәлімет, бағалаушының есебі (егер мәміле нәтижесінде Қоғам активтерінің баланстық құны мөлшерінің **10%** (он) және одан да көп пайызы сомасына мүлік сатып алынса не иеліктен шығарылса), сондай-ақ болған жағдайда мәміле туралы өзге де мәлімет болуға тиіс.

Басқарма Директорлар кеңесіне болжамды мәмілелер мен инвестициялар туралы ақпараттың алдын ала (кемінде 30 [отыз] күнтізбелік күн бұрын) берілуін қамтамасыз етеді. Яғни, егер мәселені ДК-нің белгілі бір кезекті отырысына шешім қабылдау үшін енгізу жоспарланса, онда мұндай мәселе туралы ақпарат міндетті түрде ДК-нің алдыңғы отырысына мәлімет үшін енгізіледі.

6.3.14. ДК отырыстарына материалдарды түпкілікті қалыптастыруды Қоғамның Корпоративтік хатшы қызметі жүзеге асырады.

6.3.15. Қажетті материалдар Ережеде, Жарғыда және (немесе) Қоғамның ішкі құжаттарында көрсетілген мерзімге қарай ұсынылмаған және (немесе) тиісті түрде ұсынылмаған жағдайда, мәселе отырыстың күн тәртібіне енгізілмейді **және мұндай мәселеге Ереженің 6.5.7-тармағының талаптары қолданылады. Бұл ретте, егер мәселеге ДК мүшесі бастамашылық жасаған болса, осы тармақтың ережелері қолданылмайды.**

6.3.16. Егер ДК мүшесіне ДК қарауына шығарылатын мәселелерді қарау барысында шешім қабылдау үшін қосымша ақпарат немесе материалдар қажет болған жағдайда, корпоративтік хатшы олардың Қоғамның мүдделі құрылымдық бөлімшелері, Басқармасы және Ішкі аудит қызметі тарапынан ұсынылуы үшін шаралар қабылдайды.

ДК төрағасы мен корпоративтік хатшы ДК мүшелеріне ДК отырысының күн тәртібі мәселелері бойынша негізделген шешімдер қабылдауға мүмкіндік беретін көлемде ақпарат беруге жауапты болады.

6.4 ДК отырысын өткізу орны мен уақытын өзгерту

6.4.1. ДК отырысын ДК мүшелеріне хабарланған орында немесе хабарланған уақытта өткізу мүмкін болмайтын немесе өткізілуін қиындататын жағдайлар туындаған кезде жоспарланған күн тәртібі бойынша отырыс өзге орында және (немесе) өзге уақытта өткізілуі мүмкін.

6.4.2. ДК отырысының орны немесе уақыты өзгергенін ДК-нің барлық мүшелеріне Қоғамның корпоративтік хатшысы олардың отырысқа келуіне немесе қашықтан қатысуына уақыт жеткілікті болатындай етіп алдын ала жазбаша түрде хабарлауы тиіс.

6.4.3. ДК мүшелеріне Өзгерістер туралы хабарлама ДК мүшесінің хабарлама алуына кепілдік беретін кез келген нысанда жіберіледі.

6.5 ДК отырысының күн тәртібі

6.5.1. ДК отырысында осы отырыстың күн тәртібіне енгізілген мәселелер бойынша шешімдер қабылданады.

6.5.2. ДК отырысының күн тәртібін корпоративтік хатшы қалыптастырады және оны ДК-нің жыл сайынғы жұмыс жоспары, ДК төрағасының немесе Басқарманың бастамалары негізінде не ҚР заңнамасына және Қоғамның жарғысына сәйкес осындай құқыққа ие органдардың (адамдардың) талабы (ұсынысы, хабарламасы) бойынша ДК төрағасы келіседі. Бұл ретте корпоративтік хатшы міндетті түрде ДК отырысының күн тәртібінің жобасын қалыптастыру кезінде тиісті жылға арналған ДК бекітілген жұмыс жоспарында мәселенің бар немесе жоқ екенін көрсетеді. Егер мәселе ДК-нің тиісті жылға арналған жұмыс жоспарында көзделген болса, бірақ материалдар ұсынылмай, мәселе ДК-нің тиісті отырысының күн тәртібіне енгізілмеген жағдайда, корпоративтік хатшы жауапты адамдардан себепін сұратады және Директорлар кеңесі мен Басқарма тиісті шаралар қабылдау үшін ДК отырысының күн тәртібінде көрсетеді.

ДК отырыстарының күн тәртібін қалыптастыру және келісу осы үшін белгіленген талаптар мен мерзімдердің қатаң сақталуы ескеріле отырып жүзеге асырылады.

6.5.3. Күн тәртібін бекіту ДК отырысының басында ДК отырысына қатысатын және ДК отырысына Конференц-байланыс арқылы қатысатын ДК мүшелерінің көпшілік даусымен жүзеге асырылады.

Директорлар кеңесі сырттай дауыс беру арқылы шешімдер қабылдау кезінде күн тәртібін өзгертуге және (немесе) толықтыруға болмайды.

6.5.4. ДК отырысына қатысып отырған және ДК отырысына Конференц-байланыс арқылы қатысып отырған ДК мүшелерінің көпшілігінің шешімі бойынша ДК-нің іштей отырысының күн тәртібі өзгертілуі және (немесе) толықтырылуы мүмкін.

6.5.5. Мәселені күн тәртібіне енгізудің бастамашысы шешім шығарылғанға дейін кез келген уақытта өз мәселесін күн тәртібінен алып тастай алады, бұл міндетті түрде хаттамада тіркеледі.

6.5.6. ДК кез келген отырысы барысында күн тәртібіне қосымша мәселелер енгізілуі және қаралуы мүмкін, бұл ретте:

1) қатысқандардың көпшілігі күн тәртібіне осындай қосымша мәселелерді енгізуді қолдап дауыс берсе;

2) осындай қосымша мәселелер бойынша шешім қабылдау үшін Қоғамның Жарғысында кворумға ерекше талап көзделмеген болса (бұл жағдайда Ереженің 6.5.8-тармағы қолданылады).

6.5.7. Күн тәртібіне мәселелер мерзімдері бұзылып енгізілген жағдайда, ДК төрағасына ДК-нің алдағы отырысының күн тәртібіне қосымша мәселені енгізу қажеттілігі егжей-тегжейлі түсіндіріліп, Басқарма төрағасының не оны алмастыратын адамның қолы қойылып, өтінішхат беріледі. Бұл процесс ДК бекіткен Қоғамның ішкі құжатында толығырақ сипатталуы мүмкін.

ДК отырыстарына материалдарды уақтылы ұсынбаудың және ДК қарауына мәселелерді уақтылы енгізбеудің барлық жағдайлары туралы корпоративтік хатшы

ДК-нің жоспарлы отырыстарында орындаушының (орындаушылардың) материалдарын ұсынуға жауапты адам(дар)ды және оның (олардың) тікелей басшысын (басшыларын) көрсете отырып, Ереженің 6.11.1-тармағына сәйкес ДК мен Басқарма төрағасын Қоғам менеджментінің ДК-мен өзара іс-қимыл тәртібі ақпарат құрамында хабардар етеді.

Басқарма төрағасы корпоративтік хатшыдан ДК отырыстарына материалдардың уақтылы ұсынылмау жағдайлары туралы ақпарат алу нәтижелері бойынша ДК және оның Комитеттерінің отырыстарына материалдар ұсыну бөлігінде орындаушылық тәртіпті арттыру жөнінде шаралар қабылдайды және нәтижелері бойынша күн тәртібінің жекелеген мәселесімен ДК-нің келесі жоспарлы отырысына тиісті ақпарат береді.

6.5.8. ДК-нің кез келген отырысы барысында мұндай отырыстың күн тәртібіне шешім қабылдау үшін Қоғамның жарғысында кворумға ерекше талап көзделген қосымша мәселелер енгізілуі және қаралуы мүмкін:

- ДК отырысына қосымша мәселелерді күн тәртібіне енгізу үшін ДК мүшелерінің жалпы құрамының 2/3 (үштен екісі), оның ішінде тәуелсіз директорлардың көпшілігі қолдап дауыс берген жағдайда.

6.6 ДК отырыстарының регламенті

6.6.1. ДК отырысы хабарламада көрсетілген уақытта, кворум болған кезде басталады, және оны ДК төрағасы немесе оның міндетін атқарушы ДК мүшесі ашады.

6.6.2. ДК отырысын өткізуге арналған кворум ДК мүшелері санының кемінде жартысын құрайды және Қатысқандар ескеріле отырып айқындалады.

6.6.2.1. Егер ДК мүшелерінің жалпы саны кворумға қол жеткізу үшін жеткіліксіз болған жағдайда, ДК ДК-нің жаңа мүшелерін сайлау (тағайындау) мәселесін кезектен тыс АЖЖ қарауына шығаруға міндетті. ДК-нің қалған мүшелері мұндай мәселені АЖЖ қарауына шығару туралы ғана шешім қабылдауға құқылы.

6.6.2.2. Қоғам Жарғысының 106-тармағының 1), 7), 9-17), 26-37), 46-47), 49-50) тармақшаларында көрсетілген мәселелер бойынша ДК отырысын өткізуге арналған кворум ДК мүшелерінің үштен екісін құрайды, бұл ретте ДК отырысына тәуелсіз директорлардың көпшілігі қатысуға тиіс.

Егер ДК мүшелерінің жалпы саны осы тармақтың алдыңғы абзацында айқындалған кворумға қол жеткізу үшін жеткіліксіз болған жағдайда, көрсетілген мәселелерді қарау ДК-нің келесі отырысына ауыстырылады. Осы тармақтың алдыңғы абзацында көрсетілген мәселелерді қайта қарау кезінде кворумға және тәуелсіз директорлар санына қойылатын талаптар қолданылмайды.

6.6.2.3. Алынып тасталды.

6.6.3. ДК отырысын өткізу және осындай ДК отырысының күн тәртібіндегі мәселелер бойынша шешімдер қабылдау үшін кворумның бар екенін ДК төрағасы немесе оның міндетін атқарушы ДК мүшесі отырыс басталар алдында айқындайды.

6.6.4. ДК отырысын өткізу үшін кворум болмаған кезде ДК төрағасы немесе оның міндетін атқарушы ДК мүшесі ДК отырысын күнтізбелік 14 (он төрт) күннен аспайтын мерзімге ауыстыру туралы хабарлайды.

6.6.4.1 Қоғамның Жарғысына сәйкес кворумға ерекше талап көзделетін

отырыстың күн тәртібі мәселесі бойынша шешім қабылдау үшін кворум болмаған кезде, ДК мүшелерінің шешімі бойынша мұндай мәселе ДК осындай отырысының күн тәртібінен шығарылады не күн тәртібінде сақталып, қаралады, бірақ оның мәні бойынша шешім қабылданбайды.

6.6.5. ДК төрағасы немесе оның міндетін атқарушы ДК мүшесі қатысушыларға ДК отырысын өткізу үшін кворумның бар екенін хабарлап, ДК отырысының күн тәртібін жариялайды және осындай ДК отырысының күн тәртібінің барлық мәселелері бойынша шешім қабылдау үшін кворумның бар екенін хабарлайды.

6.6.6. Егер ДК отырысы барысында ДК мүшесі ДК-ге Қоғамның Басқармасына және (немесе) лауазымды адамдарына, ДК-ге есеп беретін Қызметтерге және (немесе) олардың басшыларына, Басқарма төрағасына тікелей бағынатын құрылымдық бөлімшелердің басшыларына тапсырма беруді ұсынса, оның тұжырымдамасы мерзімдері, жауапты тұлғалары көрсетіле отырып, нақты болуға тиіс. Бұл ретте Ереженің 2.2-тармағын ескере отырып, мыналар тыңдалып, талқылануы тиіс:

1) Қоғам менеджментіне тапсырма берілген жағдайда – Басқарма төрағасының пікірі;

2) ДК-ге есеп беретін құрылымдық бөлімшелердің атына тапсырмалар болған жағдайда – осындай бөлімшелер басшыларының пікірі. Тапсырма, егер оған ДК отырысына жеке өзі немесе Конференц-байланыс арқылы қатысқан ДК мүшелерінің көпшілігі дауыс берген жағдайда, ДК атынан беріледі және күн тәртібіндегі қаралып отырған мәселе бойынша ДК шешіміне енгізілуі тиіс.

Бұл ретте, егер қатысқандардың кейбірі Жазбаша пікір арқылы дауыс берсе, мұндай ДК отырысының хаттамасында олардың ДК отырысы барысында ұсынылған тапсырмаға дауыс бермегені көрсетіледі және осы ескеріле отырып, дауыс беру қорытындылары шығарылады.

6.6.6-1. Ірі акционер:

1) ДК отырыстарына жеке қатыса алады;

2) алдағы ДК отырыстары туралы хабарламалар мен ДК мәселелері бойынша материалдарды ДК отырысы өткізілетін күнге дейін кемінде күнтізбелік 7 (жеті) күн бұрын ала алады;

3) ДК отырыстарында мынадай мәселелер бойынша өз ұстанымын (пікірін) корпоративтік хатшы арқылы ұсына алады:

а) Қоғамның дивидендтік саясатын алдын ала мақұлдау, есепті қаржы жылындағы Қоғамның таза табысын бөлу тәртібін бекіту, жай акциялар бойынша дивидендтер төлеу туралы шешім қабылдау және Қоғамның бір жай акциясына есептегенде дивиденд мөлшерін айқындау;

б) Қоғамға тиесілі барлық активтердің 10 (он) пайызынан асатын сомада активтердің бір бөлігін немесе бірнеше бөлігін беру (алу) арқылы Қоғамның өзге заңды тұлғаларды құруына немесе олардың қызметіне қатысуы не өзге заңды тұлғалардың қатысушыларының (акционерлерінің) құрамынан шығарылуы (шығуы) туралы шешім;

в) акцияларды орналастыру (өткізу) туралы, оның ішінде жарияланған акциялар саны шегінде орналастырылатын (өткізілетін) акциялардың саны, оларды

орналастыру (өткізу) тәсілі мен бағасы туралы ақпарат;

г) Қоғамның орналастырылған акцияларды сатып алуы және оларды сатып алу бағасы;

д) Қоғам қызметінің басым бағыттарын айқындау;

е) Қоғамның міндеттемелерін Қоғамның меншікті капиталы мөлшерінің 25 (жиырма бес) және одан да көп пайызын құрайтын шамаға ұлғайту;

ж) Қоғамның үлестес тұлғаларының тендерлерге (конкурстарға) қатысуы кезінде міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз етуге берілетін жайлық хаттар мен кепілдіктерді қоспағанда, Қоғам міндеттемелерінің мөлшерін (сомасын) айқындау мүмкін болмаған жағдайда, үшінші тұлғалардың міндеттемелерінің орындалуын қамтамасыз етуге Қоғамның кепілдік беруі;

4) ДК отырысы жабылғаннан кейін 5 (бес) жұмыс күні ішінде танысу үшін ДК отырысының хаттамасын және сырттай дауыс беру арқылы қабылданған ДК шешімдерін және (немесе) хаттамадан үзінді көшірмелерді және корпоративтік хатшының қолымен куәландырылған шешімдерді ала алады.

Корпоративтік хатшы ДК отырысында ДК отырысының хаттамаларында ірі акционердің ұстанымын (пікірін) белгілей отырып, ДК отырысының күн тәртібі мәселелері бойынша ірі акционерден алынған ұстанымды (пікірді) (толық көлемде, бірыңғай мәнінде, мағынасын бұрмаламай) ұсынуға міндетті. ДК осы тармақта көрсетілген мәселелер бойынша ірі акционердің позициясы туралы алынған ақпаратты ескере отырып шешім қабылдайды.

6.6.7. ДК отырысы мынадай кезеңдерді қамтиды:

1) отырыстың күн тәртібін бекіту;

2) ДК мүшесінің немесе шақырылған адамның күн тәртібіндегі мәселе бойынша сөз сөйлеуі, бұл ретте енгізуге Басқарма бастамашы болған мәселе бойынша баяндаманы Басқарманың жетекшілік ететін мүшесі және (немесе) жауапты құрылымдық бөлімшенің басшысы ұсынуға тиіс;

3) күн тәртібіндегі мәселені талқылау;

4) күн тәртібі мәселесі бойынша шешімнің тұжырымдасы бойынша ұсыныстар, оның ішінде ДК мүшелері ұсынатын түсініктемелер мен тапсырмаларды егжей-тегжейлі айту;

5) дауыстарды санау және дауыс беру қорытындыларын шығару;

6) дауыс беру қорытындыларын жариялау, ал қаралатын мәселе бойынша материалдардағы шешім жобасына өзгерістер болған жағдайда – өзгертілген шешімнің тұжырымдамасын егжей-тегжейлі баяндау; бұл ретте хаттамада ДК отырысына тек Жазбаша пікір арқылы қатысқан ДК мүшелері бастапқыда ұсынылған шешім жобасына дауыс бергені көрсетіледі және дауыс беру қорытындылары осы ескеріле отырып шығарылғаны көрсетіледі.

6.6.8. ДК тек ДК мүшелері қатыса алатын жабық отырыс өткізу туралы шешім қабылдауға құқылы.

6.6.9. ДК отырыстарына Қоғамның аудитін жүргізген аудиторлық ұйымның өкілдері, Қоғамның Ішкі аудит қызметінің қызметкерлері, Қоғамның Басқарма мүшелері, Қоғам қызметкерлері, сондай-ақ өзге де адамдар шақырылуы мүмкін.

6.7. ДК-нің іштей отырысында дауыс беру

6.7.1. Директорлар кеңесі шешімдер қабылдау кезінде Қатысқандар дауыс беру арқылы күн тәртібіндегі мәселелер бойынша өз пікірлерін білдіруге құқылы.

6.7.2. Ереженің 6.1.9-тармағында айқындалған ерекшеліктерді ескере отырып, іштей нысан ДК мүшелерінің отырыстарға тікелей өзі қатысуы арқылы, сондай-ақ Конференц-байланыс арқылы іске асырылады. Осылайша қатысатын адамдар Қатысқандар болып саналады және Жарғыға сәйкес дауыс беруге және кворумда есепке алынуға құқылы.

6.7.3. Егер ДК мүшесі отырысқа тікелей өзі қатыса алмаса немесе Конференц-байланыс арқылы қатыса алмаса, ол күн тәртібіндегі мәселелер бойынша Жазбаша пікір беруге құқылы. Бұл құқық Ереженің 6.1.9-тармағында көзделген шектеулер ескеріле отырып іске асырылады.

6.7.4. Жазбаша пікірде мыналар болуы тиіс:

- 1) ДК отырысының нөмірі мен күні;
- 2) ДК-нің отырыста жоқ мүшесінің жіберген Жазбаша пікірін білдіретін күн тәртібі;
- 3) дауыс берудің үш нұсқасының бірін таңдау арқылы күн тәртібінің әрбір мәселесі бойынша нақты айқындалған позициясы: «Жақтап дауыс беру»/ «Қарсы дауыс беру»/ «Қалыс қалу»;

4) ДК мүшесінің күні мен қолы;

5) ДК мүшесінің қалауы бойынша күн тәртібіне қатысты өзге де мәлімет.

6.7.5. ДК мүшесінің Жазбаша пікірі ДК төрағасына және корпоративтік хатшыға осындай Жазбаша пікірдің алынуын және алынған күні мен уақытын айқындауға кепілдік беретін кез келген нысанда жіберілуі мүмкін.

6.7.6. ДК мүшесі ұсынған Жазбаша пікір кворумды және дауыс беру қорытындыларын есептеу кезінде ескеріліп, отырыс хаттамасына тігіледі.

6.7.7. Жазбаша пікірді ДК мүшесі ДК отырысы басталғанға дейін ұсынуы тиіс.

6.7.8. ДК төрағасы не оның міндетін атқарушы ДК мүшесі ДК отырысында жоқ ДК мүшелерінің Жазбаша пікірлерін күн тәртібінің осы пікірлер берілген мәселелері бойынша дауыс беру басталғанға дейін жариялауға міндетті.

Егер күн тәртібі бойынша бұдан бұрын Жазбаша пікір берген ДК мүшесі аралас дауыс беру тәсілі пайдаланылатын ДК отырысына қатысуға және дауыс беруге келген болса, онда мұндай дауыс беру тәртібі Ереженің 6.1.14, 6.1.15 және 6.1.16-тармақтарына сәйкес жүзеге асырылады.

6.7.9. ДК отырысында күн тәртібі мәселелері бойынша дауыс беру кезінде ДК-нің әрбір мүшесі бір дауысқа ие болады.

6.7.10. ДК мүшесінің дауыс беру құқығын өзге тұлғаға, оның ішінде ДК-нің басқа мүшесіне беруіне жол берілмейді.

6.7.11. ДК жасалуына Қоғамның мүдделілігі бар мәміле бойынша шешім қабылдауы тиіс болған жағдайда, ДК отырысын өкілетпен өткізу үшін қажетті кворум осындай мәмілеге мүдделі емес (немесе мүдделі емес деп есептелетін) ДК-нің кемінде 2 (екі) мүшесінен тұруы тиіс. Қоғамның мұндай мәмілені жасасуы туралы шешім оны жасауға мүдделі болмайтын Қатысқандардың жай көпшілік даусымен қабылданады. Егер ДК-нің тәуелсіз директорларынан басқа барлық мүшелері осындай мәміле жасауға мүдделі болған жағдайда, шешім тәуелсіз

директорлардың жай көпшілік даусымен қабылданады.

6.7.12. Қоғамның жасасуға мүдделілігі бар мәміле жасасуы туралы шешімді АЖЖ мынадай жағдайларда қабылдайды:

- 1) Егер ДК-нің барлық мүшелері мүдделі тұлғалар болса;
- 2) шешім қабылдау үшін қажетті дауыстар саны жетіспеуіне байланысты мұндай мәмілені жасасу туралы ДК шешім қабылдауы мүмкін болмаса.

6.8. Директорлар кеңесінің шешім қабылдауы

6.8.1. ДК отырысының күн тәртібінде белгіленген тәртіппен бекітілген мәселелер бойынша ДК шешімдері мынадай тәсілдермен қабылданады:

- 1) іштей дауыс беру арқылы;
- 2) сырттай дауыс беру арқылы.

6.8.2. ДК шешімдері, егер ҚР заңнамасында өзгеше көзделмесе, **қатысқан** ДК мүшелерінің (Қоғам Жарғысында көзделген жағдайларды қоспағанда) жай көпшілік даусымен қабылданады.

6.8.3. Дауыстар тең болған кезде ДК төрағасының немесе оның міндетін атқарушы ДК мүшесінің дауысы шешуші болып табылады.

6.8.4. Директорлар кеңесінің тиімді және уақтылы шешімдер қабылдауы үшін мынадай факторлардың сақталуын қамтамасыз ету қажет:

1) Директорлар кеңесіне ұсынылатын материалдардың, ақпараттың, құжаттардың жоғары сапасы, оның ішінде қажет болған жағдайда ағылшын тіліне аудармасы;

2) қажет болған жағдайда сарапшылардың (ішкі және сыртқы) пікірін алу (сарапшыларды тарту ДК-нің қабылданған шешім үшін жауапкершілігін алып тастамайтынын ескеру қажет);

3) ДК отырысында талқылауға бөлінген уақыт, әсіресе маңызды және күрделі мәселелер үшін;

4) мәселелерді уақтылы қарау;

5) шешімдерде әрі қарайғы іс-қимыл жоспары, мерзімдері және жауапты тұлғалар бекітілуі тиіс.

6.8.5. ДМ шешімдерінің сапасына мынадай факторлар теріс әсер етуі мүмкін:

1) отырыста бір немесе бірнеше директордың үстемдігі, бұл басқа директорлардың талқылауға толыққанды қатысуын шектеуі мүмкін;

2) тәуекелдерге нышанды көзқарас;

3) жеке мүдделерді көздеу және төмен этикалық стандарттар;

4) ДК отырысында шешімдерді нақты және белсенді талқылаусыз нышанды қабылдау;

5) ымырасыздық позициясы (икемділіктің болмауы) немесе дамуға деген ұмтылыстың болмауы (қазіргі жағдайға қанағаттану);

6) әлсіз ұйымдастырушылық мәдениет;

7) ақпараттың және/немесе талдаудың болмауы;

8) шешімдердің анық емес тұжырымдары, дауыс беру қорытындыларының және әрбір мәселе бойынша, оның ішінде ДК тапсырмалары бөлігінде қабылданған шешімнің толық айтылмауы;

9) отырыстың күн тәртібіндегі мәселелердің едәуір көп болуы (20-дан астам);

10) ДК отырыстарына материалдарды уақтылы ұсынбау және соның салдарынан күн тәртібіндегі мәселелерді, әсіресе күн тәртібіндегі мәселелердің саны 20-дан асқан кезде, тиісті түрде зерделеу үшін уақыттың жеткіліксіздігі.

6.9. ДК-нің іштей отырысының хаттамасы

6.9.1. Іштей тәртіппен өткізілген отырыста қабылданған ДК шешімдері талқылау қорытындылары мен қабылданған шешімдер толық көлемде көрсетіле отырып, хаттамамен ресімделеді. ДК отырысының хаттамасын ресімдеу Қоғамның Корпоративтік басқару кодексiне, Ережеге, Жарғыға және (немесе) Қоғамның қолданылатын өзге де ішкі құжаттарына сәйкес жүзеге асырылады.

6.9.2. ДК отырысының хаттамасын Қоғамның корпоративтік хатшысы жүргізеді.

6.9.3. ДК отырысының хаттамасын корпоративтік хатшы жасайды және оған отырысқа төрағалық еткен адам мен корпоративтік хатшы отырыс өткізілгеннен кейін 7 (жеті) күннен кешіктірілмейтін мерзімде қол қояды.

6.9.4. Отырыс хаттамасында мыналар көрсетіледі:

- 1) Қоғам Басқармасының толық атауы және орналасқан жері;
- 2) отырысты өткізу күні, уақыты және орны;
- 3) отырысқа қатысқан адамдар туралы мәліметтер;
- 4) отырыстың күн тәртібі;
- 5) дауыс беруге қойылған мәселелер және ДК отырысының күн тәртібінің әрбір мәселесі бойынша ДК-нің әрбір мүшесінің дауыс беру нәтижесі көрсетілген дауыс беру қорытындылары;
- 6) ДК мүшелерінің ерекше пікірлері (бар болса);
- 7) қабылданған шешімдер;
- 8) ДК шешімі бойынша өзге де мәлімет.

6.9.5. ДК шешімімен келіспеген жағдайда, ДК мүшесі өзінің келіспеушілігін отырыс хаттамасына тіркелуін талап етуге құқылы.

6.9.6. Егер ДК мүшесі ДК қарауына шығарылған мәселе бойынша дауыс беруде «қалыс қалса», ДК отырысының хаттамасында (сырттай дауыс беру шешімінде) осындай дауыс берудің тиісті себебі көрсетіледі.

6.9.7. ДК қарауына шығарылған мәселе бойынша мүдделілігі бар ДК мүшесі осы мәселе бойынша талқылауға және дауыс беруге қатыспайды, бұл туралы ДК отырысының хаттамасына тиісті жазба жасалады.

6.9.8. Алып тасталды.

6.9.9. Қол қойылған хаттамаға ДК отырысына қатысқан адамдардың сөйлеген сөздерін қамтитын ДК отырысының аудио және/немесе видеожазбасы қоса берілуі мүмкін.

6.9.10. Қоғам ДК отырыстарының хаттамаларын және іштей және сырттай дауыс беру арқылы қабылданған ДК шешімдерін Қоғам архивінде сақтауға міндетті.

Корпоративтік хатшы құпиялылықтың тиісті режимін қамтамасыз етуді ескере отырып, құжаттардың белгіленген тәртіппен Қоғам архивіне уақтылы дайындалуын және берілуін қоса алғанда, ДК отырыстары хаттамаларының және оларға материалдардың тиісінше сақталуын қамтамасыз етеді.

6.9.11. Қоғамның корпоративтік хатшысы ДК мүшесінің жазбаша талап етуі

бойынша осындай талапты алған күннен бастап 10 (он) жұмыс күні ішінде оған ДК (ДК комитеттері) отырысының хаттамасын танысу үшін беруге және (немесе) оған хаттама мен шешімнің Қоғамның корпоративтік хатшысының қолымен және ДК мөрінің бедерімен расталған үзінді көшірмелерін беруге міндетті. Корпоративтік хатшы Қоғамның құрылымдық бөлімшелерінің жазбаша сұрау салуы бойынша құпиялылықтың тиісті режимін қамтамасыз етуді ескере отырып, 10 (он) жұмыс күні ішінде Қоғамның корпоративтік хатшысының қолымен және ДК мөрінің бедерімен расталған құжат түпнұсқаларын, сондай-ақ отырыс хаттамасының (шешімдердің) үзінді көшірмелерін танысу үшін ұсынады.

6.9.12. Корпоративтік хатшы ДК төрағасы келіскен отырыс хаттамасынан үзінді көшірмелер қалыптастырады. ДК отырысының хаттамасынан үзінді көшірмелер мен үзінділерді (сұрау салу бойынша) ресімдеуді, тіркеуді және кейіннен беруді Қоғамның Директорлар кеңесі бекітетін Қоғамның ішкі құжатында белгіленген тәртіпке сәйкес Корпоративтік хатшы қызметі жүзеге асырады.

6.9.13. ДК отырысына қатыспаған немесе Директорлар кеңесі ҚР заңнамасында және Қоғамның Жарғысында белгіленген тәртіпті бұза отырып, қабылдаған шешімге қарсы дауыс берген ДК мүшесі оған сот тәртібімен дау айтуға құқылы.

6.10. Директорлар кеңесінің сырттай дауыс беру арқылы шешімдер қабылдауы

6.10.1. ДК төрағасының қалауы бойынша Директорлар кеңесінің қарауына енгізілген мәселелер бойынша оның шешім қабылдауы сырттай дауыс беру арқылы да мүмкін болады. Сырттай дауыс беру күн тәртібіндегі мәселелер бойынша талқылауды және интерактивті пікір алмасуды көздемейді. Бұл ретте оның нәтижелері ДК отырысының хаттамасымен ресімделеді. Қоғамның Жарғысында сырттай дауыс беру арқылы қаралмайтын мәселелер шеңбері айқындалады.

6.10.2. Қоғам Жарғысының 106-тармағының 1), 7), 9), 11-18), 20), 22), 23-30), 33-36), 40--42), 47), 49), 53-54) тармақшаларында айқындалған мәселелер бойынша сырттай дауыс беру арқылы шешімдер қабылданбайды.

6.10.3. Сырттай дауыс беру қажет болған жағдайда, корпоративтік хатшы белгіленген тәртіппен корпоративтік хатшыға берілген материалдар топтамасы негізінде сырттай дауыс беру арқылы шешім қабылдау қажеттілігі туралы сұрау салуды (бұдан әрі – **Сұрау салу**) қалыптастырады. Бұл ретте мұндай материалдар топтамасында сырттай дауыс беру арқылы ДК шешім қабылдауы үшін қажетті негіздемелер (оның ішінде мәселелердің жеделдігі мен өзектілігі, оларды талқылау қажет еместігі және өзге де түсіндірмелер), сондай-ақ шешімдер қабылдау үшін ұсынылатын соңғы мерзім болуға тиіс. Сұрау салуда сырттай дауыс беру арқылы шешім қабылдау ұсынылатын мәселелердің тізбесі көрсетіледі, сондай-ақ Сұрау салуға осындай мәселелер бойынша материалдардың толық топтамасы қоса беріледі.

6.10.4. Сұрау салу ДК төрағасына оның алынуына кепілдік беретін тәсілмен жіберіледі. Сұрау салуды ДК төрағасы келіскеннен кейін, корпоративтік хатшы Сұрау салуды ДК мүшелеріне оның алынуына кепілдік беретін тәсілмен жібереді.

6.10.5. Корпоративтік хатшы Сұрау салуды жібергеннен кейін 3 (үш) күн ішінде

ДК мүшелері Сұрау салуда ұсынылған кейбір немесе барлық мәселелер бойынша сырттай дауыс беру арқылы шешім қабылдауға қарсылығын корпоративтік хатшыға жібере алады.

6.10.6. ДК мүшесінде сырттай дауыс беруге шығарылатын мәселелер бойынша құжаттар және/немесе шешімдер жобаларын тұжырымдау бойынша ескертулері (ұсыныстары, толықтырулары) болған кезде не егер ДК мүшесінің пікірі бойынша ұсынылған мәселені ДК-нің іштей отырысында қарау қажет болса, мұндай ДК мүшесі қарсылығын оның алынуына кепілдік беретін тәсілмен корпоративтік хатшыға жібере алады. ДК-нің кем дегенде бір мүшесінің мәселені сырттай дауыс беру арқылы қарауға қарсылығы болған жағдайда, мәселе келесі іштей отырыстың күн тәртібіне енгізіледі. Бұл ретте, егер Сұрау салу сырттай дауыс беру арқылы шешім қабылдау ұсынылатын бірнеше мәселені қамтыса, олар бойынша шешімдер қабылдау ДК мүшелерінен алынған қарсылықтар ескеріле отырып жүзеге асырылады.

6.10.7. Отырыстың күн тәртібіндегі мәселелер бойынша сырттай дауыс беру үшін бюллетеньдер пайдаланылады. Сырттай дауыс беруге арналған бюллетеньді Қоғамның корпоративтік хатшысы ДК мүшелеріне сырттай дауыс берудің өткізілетінін хабарлай отырып, сырттай берілетін дауыстарды санау күніне дейін күнтізбелік 7 (жеті) күннен кешіктірмей жіберуге тиіс.

6.10.8. Сырттай дауыс беруге арналған бюллетень және өзге де ақпарат (материалдар) ДК мүшелеріне пошта/электрондық немесе өзге байланыс арқылы жіберілуге немесе жеке табыс етілуге тиіс. Бюллетеньде бюллетеньдерді қабылдаудың басталатын және аяқталатын күні мен уақыты көрсетіледі.

6.10.9. Белгіленген мерзімде алынған бюллетеньдерге сәйкес кворум болған жағдайда, сырттай дауыс беру арқылы қабылданған шешім қабылданған болып танылады.

6.10.10. Сырттай дауыс беру арқылы қабылданатын шешім жазбаша ресімделіп, оларға ДК төрағасы мен Қоғамның корпоративтік хатшысы сырттай дауыс беруге арналған бюллетеньдерді қабылдау аяқталған белгіленген күннен кейін 7 (жеті) күннен кешіктірілмейтін мерзімде қол қоюға тиіс және оларда мыналар қамтылуға тиіс:

- 1) Қоғам Басқармасының толық атауы және орналасқан жері;
- 2) ДК отырысының күні мен нысаны;
- 3) бюллетеньдері мерзімінде алынған адамдар туралы мәлімет;
- 4) ДК отырысының күн тәртібі;
- 5) дауыс беруге қойылған мәселелер және әрбір мәселе бойынша қабылданатын шешімдердің тұжырымдары, және ДК отырысының күн тәртібінің әрбір мәселесі бойынша ДК-нің әрбір мүшесінің дауыс беру нәтижесі көрсетілген дауыс беру қорытындылары;
- 6) ДК мүшелерінің ерекше пікірлері (бар болса);
- 7) қабылданған шешімдер.

6.10.11. ДК сырттай дауыс беру арқылы қабылдаған шешімдерді және сырттай дауыс беру қорытындыларын Қоғамның корпоративтік хатшысы шешім қабылдауға негіз болған бюллетеньдерді қоса бере отырып, шешімге қол қойылған сәттен бастап күнтізбелік 20 (жиырма) күннен кешіктірілмейтін мерзімде ДК мүшелеріне жіберуге

тиіс.

6.10.12. Сырттай дауыс беруге арналған бюллетеньге ДК мүшесі қол қоюы тиіс. Қол қойылмаған бюллетень жарамсыз болып саналады.

6.10.13. Дауыстарды санау кезінде ДК мүшесі бюллетеньде айқындалған дауыс беру тәртібін сақтап, дауыс берудің ықтимал нұсқаларының біреуін ғана белгілеген мәселелер бойынша берілген дауыстар ескеріледі.

6.11. ДК шешімдерінің орындалуын бақылау

6.11.1. ДК шешімдерінің/ **тапсырмаларының** орындалуы және (немесе) орындалу барысы туралы Басқарманың, ДК комитеттері төрағаларының, Ішкі аудит қызметінің, **ДК-ге есеп беретін құрылымдық бөлімшелердің**, корпоративтік хатшының есептерін қарау арқылы ДК өз шешімдерінің/ **тапсырмаларының** орындалуын бақылауды жүзеге асырады, егер Директорлар кеңесі өзгеше мерзім белгілемесе, мұндай есептер ДК-нің әрбір отырысына ұсынылады.

ДК шешімдерінің орындалу мәртебесі туралы ақпаратты (мысалы, мәміле жасасу, еншілес тәуелді ұйымның (бұдан әрі – ЕТҰ) жарғылық капиталын толықтыру, ЕТҰ Жарғысын өзгерту және т.б.) ДК жартыжылдықта 1 (бір) рет қарайды.

ДК тапсырмаларының орындалу мәртебесі туралы ақпаратты ДК ай сайын қарайды.

ДК шешімдерінің/ тапсырмаларының орындалу мәртебесі туралы ақпарат ДК отырысының күн тәртібінің жекелеген мәселесімен енгізіледі.

ДК қарау барысында ДК шешімдерінің/ тапсырмаларының Директорлар кеңесі белгілеген мерзімде орындалмау фактілері анықталған кезде жауапты тұлғалар (Басқарма төрағасы және (немесе) ДК төрағасы) тиісті шаралар қабылдайды және ДК-нің келесі отырысына қабылданған шаралар туралы тиісті ақпарат береді.

Егер шаралар қабылданбаса немесе ақпарат берілмесе, корпоративтік хатшы бұл туралы ДК-ге хабарлайды.

Тоқсан сайын ДК шешімдерінің/ тапсырмаларының орындалу мәртебесі және (немесе) орындалу барысы туралы мәселенің құрамында Директорлар кеңесі Қоғам менеджментінің ДК-мен өзара іс-қимыл тәртібі туралы ақпаратты қарайды.

6.11.2. Корпоративтік хатшы қабылданған шешімдер мен тиісті тапсырмаларды **Басқарма төрағасының, Басқарманың жауапты мүшелерінің, ДК-ге есеп беретін Қызметтердің және жауапты құрылымдық бөлімшелердің назарына жеткізеді және ДК шешімдерінің орындалуының бақылау мерзімдері туралы ДК-ге хабарлайды.**

Басқармаға жолданған ДК шешімдерінің/ тапсырмаларының орындалуына Басқарма төрағасы жауап береді, ол мыналарды қамтамасыз етеді:

1) ДК шешімдерін/ тапсырмаларын орындауға жауаптыларды тағайындау;
2) ДК шешімдерін/ тапсырмаларын жауапты тұлғалардың назарына жеткізу;
3) ДК шешімдерінің/ тапсырмаларының орындалуын бақылау (орындау мерзімдерін қоса алғанда);

4) Директорлар кеңесіне және (немесе) Корпоративтік хатшыға ДК шешімдерінің/ тапсырмаларының орындалуы туралы ақпарат беру.

ДК шешімдерін/ тапсырмаларын орындау мерзімдері ДК отырысы өткізілген күннен бастап есептеледі. Егер ДК отырысында нақты шешімді/ тапсырманы

орындау мерзімі аталса, шешім қабылданған/ мерзімін көрсете отырып тапсырма берілген қатысушы(лар) ДК хаттамасынан үзінді көшірменің түсуін күтпей, ДК отырысынан кейін бірден ДК шешімін/ тапсырмасын орындауға кірісуге міндетті. ДК хаттамалық шешімдерінің/ тапсырмаларының уақтылы және сапалы орындалуы үшін тапсырма берілген орындаушылар мен қызметтің тиісті бағытына жетекшілік ететін басшылар (Басқарма төрағасна тікелей бағынатындары) дербес жауапты болады.

6.11.3. Ұсынылған есептерді қарау қорытындылары бойынша ДК өз өкілеттіктері шегінде тиісті тапсырмалар беруге құқылы.

7. Ережеге өзгерістер мен толықтырулар енгізу тәртібі

7.1. Ереже нормалары ҚР заңнамасына, Қоғам Жарғысына, Қоғамның Корпоративтік басқару кодексіне қайшы келген жағдайда, Ереже ҚР заңнамасының, Қоғам Жарғысының, Қоғамның Корпоративтік басқару кодексінің нормаларына қайшы келмейтін бөлігінде қолданылады.

7.2. Ережемен реттелмеген бөлігінде Қоғам Жарғысының нормалары қолданылады.

7.3. Ереже ҚР заңнамасында және Қоғамның ішкі құжаттарында белгіленген тәртіппен АЖЖ бекіткен күннен бастап күшіне енеді.

7.4. Ережеге өзгерістер және (немесе) толықтырулар ҚР заңнамасында және Қоғамның ішкі құжаттарында белгіленген тәртіппен АЖЖ шешімімен енгізіледі.

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ
Директорлар кеңесі туралы ережеге
№1 қосымша

«ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ Директорлар кеңесінің мүшелерімен жасалатын ШАРТ

Астана қаласы

«__» _____ 20__ жыл

«ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамы (бұдан әрі – **Қоғам**) атынан Қазақстан Республикасының «Акционерлік қоғамдар туралы» Заңы негізінде және **Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысының** шешіміне (_____
20__ ж. №__ хаттама) сәйкес әрекет ететін Қоғамның Директорлар кеңесінің төрағасы _____, бір жағынан, және **Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысының** шешіміне (_____
20__ ж. №__ хаттама) сәйкес Қоғамның тәуелсіз директоры (бұдан әрі – **Директор**) болып сайланған _____мырза, _____ азаматы, _____ берілген төлқұжат №_____, екінші жағынан, бұдан әрі **бірге алғанда** Тараптар, ал **жеке-жеке алғанда Тарап немесе жоғарыда көрсетілгендей аталып**, төмендегілер туралы осы шартты (бұдан әрі – **Шарт**) жасасты:

1. Шарттың нысанасы

1. Осы Шарт бойынша Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына (бұдан әрі – **заңнама**), Жарғыға, Корпоративтік басқару кодексіне және Қоғамның ішкі құжаттарына сәйкес Қоғам директорының Қоғамның Директорлар кеңесінің мүшесі ретіндегі құқықтары мен міндеттері, сондай-ақ Қоғамның директорға сыйақы төлеу міндеті және осы Шартқа және **Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысының** шешімдеріне сәйкес міндеттерін орындаумен байланысты шығыстарды өтеу міндеті белгіленеді.

2. Өзіне алған міндеттемелерді орындау кезінде Тараптар заңнаманы, осы Шартты, Қоғамның жарғысы мен ішкі құжаттарын басшылыққа алады.

2. Директордың құқықтары

3. Директордың:

1) Қоғамның лауазымды тұлғалары мен органдарынан заңнама талаптарын ескере отырып, өз функцияларын орындау үшін қажетті кез келген ақпаратты сұратуға және/немесе уақтылы алуға;

2) Қоғам берген қызметтік үй-жайды, байланыс құралдарын, өзге де мүлікті Шартта, жарғыда және Қоғамның ішкі құжаттарында көзделген функцияларды орындау үшін пайдалануға;

3) Директорлар кеңесінің/Директорлар кеңесі комитеттерінің отырыстарында қаралатын мәселелер бойынша өз пікірін білдіруге не тікелей өзі қатыса алмаған

жағдайда Жазбаша пікір білдіруге, Қоғамның жарғысында және ішкі құжаттарында көзделген тәртіппен Қоғамның Директорлар кеңесі отырысының күн тәртібіндегі мәселелер бойынша дауыс беруге;

4) Қоғамның Жарғысында, Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысының шешімдерінде, Қоғамның ішкі құжаттарында және осы Шартта көзделген тәртіппен Қоғамнан сыйақы алуға, сондай-ақ Директорлар кеңесі мүшесінің міндеттерін атқарумен байланысты шығыстардың өтемақысын алуға;

5) Қоғамның Директорлар кеңесінің жаңадан сайланған мүшелері үшін лауазымға кірісу және біліктілікті арттыру бағдарламасынан өтуге;

«6) заңнамаға сәйкес мемлекеттік құпия болып табылатын ақпаратты қоспағанда, **Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысының** шешімдерімен, **Қоғамның** Директорлар кеңесі отырыстарының хаттамаларымен және шешімдерімен, **Қоғамның** Директорлар кеңесі комитеттері отырыстарының хаттамаларымен, аудиторлық қорытындылармен танысуға;

Директорлар кеңесі 7) Қоғамның Директорлар кеңесінің кезектен тыс отырысын шақыруға бастамашылық жасауға, сондай-ақ Қоғамның Директорлар кеңесінің жұмыс жоспарын қалыптастыру немесе өзгерту жөнінде ұсыныстар енгізуге;

8) Қоғамның Директорлар кеңесі отырысының күн тәртібіне мәселелер енгізуге;

9) Қазақстан Республикасының заңнамасында, жарғыда, Корпоративтік басқару кодексінде және Қоғамның басқа да ішкі құжаттарында көзделген өзге де құқықтарды жүзеге асыруға құқығы бар.

3. Директордың міндеттері

4. Өз құқықтарын жүзеге асыру және міндеттерін орындау кезінде Директор Қоғамның және оның акционерлерінің мүддесі үшін, адал, ақылға қонымды және әділ, тиісті тиянақтылықпен әрекет етуге және Қазақстан Республикасының заңнамасында, жарғыда, Корпоративтік басқару кодексінде және Қоғамның ішкі құжаттарында қамтылған талаптарды, қоғамның адамгершілік қағидаттарын, сондай-ақ іскерлік әдеп нормаларын сақтай отырып, Қоғамның мүддесі үшін объективті шешім қабылдауға тиіс.

5. Директор қызметінің негізгі қағидаттары кәсіпқойлық, парасаттылық, парасаттылық, адалдық және объективтілік болып табылады.

6. Директор:

1) өз міндеттерін заңнаманың, жарғының, корпоративтік басқару кодексінің және Қоғамның өзге де ішкі құжаттарының талаптарын ескере отырып орындауға;

2) Қоғамның жарғысында және өзге де ішкі құжаттарында көзделген тәртіппен Директорлар кеңесінің, өзі құрамына кіретін Директорлар кеңесі комитеттерінің іштей отырыстарына қатысуға, оның ішінде техникалық құралдар (телефон, видеоконференция және т.б.) арқылы қатысуға; Директорлар кеңесінің және/немесе оның комитетінің отырысына өзінің қатыса алмайтынын себептерін көрсетіп алдын ала хабарлауға;

3) Директорлар кеңесіне Директорлар кеңесінің сырттай тәртіппен өткізілетін отырыстарында қаралатын мәселелер бойынша сырттай дауыс беру үшін қол

қойылған бюллетеньдерді ұсынуға және ескертулері мен қарсылықтары болған кезде белгіленген мерзімдерде өзінің жазбаша пікірлерін ұсынуға;

4) шешімдер заңнамаға, Қоғамның Жарғысына сәйкес келген және Директорлар кеңесі мүшесінің пікірі бойынша **акционерлердің** және/немесе Қоғамның **мүдделеріне** қайшы келмеген жағдайда, Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысының **шешімдерін, Қоғамның** Директорлар кеңесінің шешімдерін орындауға;

5) Қоғамның Директорлар кеңесінің құзыретіне кіретін мәселелер бойынша Қоғамдағы ақпарат пен істердің жай-күйін талдауға және, қажет болған жағдайда, осындай талдау нәтижелерін Қоғамның Директорлар кеңесіне/ Акционерлердің жалпы жиналысына ұсынуға;

6) Директорлар кеңесінің, Қоғамның Директорлар кеңесі комитеттерінің отырыстарына тиісті түрде дайындалуға, атап айтқанда: отырыстарға байланысты материалдармен алдын ала танысуға, қажетті ақпаратты жинау мен талдауды жүзеге асыруға, негізделген шешім қабылдау үшін өз қорытындыларын, тұжырымдарын, ұсынымдарын дайындауға;

7) Директордың өкілеттік мерзімі аяқталғаннан кейін, оның ішінде оның өкілеттігі мерзімінен бұрын тоқтатылғаннан кейін, осы Шарттың қолданылуы тоқтатылғаннан кейін, егер оған Директордың міндеттерін орындаумен байланысты берілген болса, 5 (бес) жұмыс күні ішінде Қоғам айқындаған тұлғаға қабылдау-беру актісі бойынша Қоғамның барлық құжаттарын, мүлкін, қызметтік үй-жайды және оның кілттерін тапсыруға;

8) **Қоғам** акционерлерінің жалпы жиналысының/ Директорлар кеңесі **төрағасының талап етуі бойынша** Қоғамның Директорлар кеңесінің құзыретіне кіретін мәселелер шегінде жеке және құпия ақпараттан басқа кез келген ақпаратты беруге;

9) жалпы Директорлар кеңесіне жүктелген міндеттерді және тікелей Директордың өзіне жүктелетін функцияларды орындау үшін жеткілікті уақыт бөлуге;

10) Қоғамның Директорлар кеңесінің отырысында дауыс беру кезінде білдірген пікіріне байланысты, Қоғамның Директорлар кеңесінің құзыретіне кіретін мәселелер шегінде Қоғамды тиімді басқару үшін жауапкершілікті Қоғамның Директорлар кеңесінің барлық мүшелерімен заңнамада белгіленген тәртіппен бөлісуге;

11) Қоғамның бәсекелес компанияларында жұмыс істемеуге және лауазымдарды атқармауға;

12) Қоғамның бәсекелес компанияларында қаржылық мүдделі болмауға;

13) басқа ұйымдарда (коммерциялық және коммерциялық емес) жұмыстар мен лауазымдарды қоса атқару бойынша келіп түскен жаңа ұсыныстар туралы Директорлар кеңесінің төрағасын алдын ала хабардар етуге;

14) өзге 4 (төрттен) аса ұйымның директорлар кеңесіне кірмеуге, және бір ұйымнан аса ұйымда толық емес негізде жұмыс істемеуге;

15) мынадай ережелер мен талаптарды сақтауға:

өзіне де (немесе өзімен байланысты адамдарға да), басқаларға да мүдделер қақтығысы туындауы мүмкін жағдайға жол бермейтіндей өзін ұстауға;

мүдделер қақтығысына әкелуі мүмкін әрекеттерден аулақ болуға;
 мүдделер қақтығысы бар мәселелер бойынша шешім қабылдаудан бас тартуға;
 Қоғаммен байланысты нақты немесе ықтимал мәмілелерде, шарттарда, жобаларда кез келген жеке коммерциялық немесе өзге де мүдделілігі (тікелей немесе жанама мүдделілігі) туралы Қоғамның Директорлар кеңесіне Қоғамның ішкі құжаттарында көзделген тәртіппен дереу хабарлауға;

Директорлар кеңесі отырысының шешіміне мүдделілігі бар күн тәртібі мәселесі (мәселелері) бойынша Директорлар кеңесін уақтылы хабардар етуге және оларды талқылау мен дауыс беруге қатыспауға;

жеке немесе заңды тұлғалардан Қоғамның Директорлар кеңесі мүшесі ретінде қабылдаған немесе жасаған шешімдері немесе әрекеттері үшін сыйлықтар, қызметтер немесе сыйақы ретінде қарастырылуы мүмкін қандай да бір артықшылықтар алмауға;

Директорлар кеңесі мүшесінің міндеттерін атқаруына байланысты өзіне белгілі болған құпия, инсайдерлік және өзге де ақпаратты мұндай ақпаратқа қол жеткізе алмайтын адамдарға жария етпеуге, сондай-ақ Директорлар кеңесі мүшесінің міндеттерін орындау кезеңінде де, осы Шарттың қолданылу мерзімі аяқталғаннан кейін 5 (бес) жыл ішінде де, сондай-ақ егер Қоғамның құжаттарында неғұрлым ұзақ мерзім көзделмесе, белгілі болған құжаттарда (ақпаратта) белгіленген мерзім ішінде де өз мүддесінде немесе үшінші тұлғалардың мүддесінде ондай ақпаратты пайдаланбауға;

Қоғамның үй-жайларында жұмыс істеген кезде Қоғамның ішкі құжаттарында көзделген және қауіпсіздік режимімен байланысты, Қоғамның құпия ақпаратымен жұмыс істеумен байланысты ережелер мен рәсімдерді сақтауға;

Қоғамның құжаттарында белгіленген мерзімде өзінің үлестес тұлғалары туралы үнемі ақпарат беріп отыруға;

Мүдделер қақтығысын реттеу туралы ереженің және Қоғамның Іскерлік әдеп кодексінің нормаларын сақтауға;

16) заңнамада белгіленген тәртіппен өз қалауы бойынша осы Шарттың дереу мерзімінен бұрын тоқтатқаны туралы Директорлар кеңесін жазбаша хабардар етуге;

17) Қазақстан Республикасының заңнамасында, жарғыда, Қоғамның өзге де ішкі актілерінде және осы Шартта көзделген өзге де міндеттерді орындауға міндетті.

7. Директор Қоғамға өзінің деректерін (электрондық, қағаз және (немесе) өзге де материалдық жеткізгіште тіркелген Директорға қатысты мәліметтерді), соның ішінде деректерді **жазбаша** немесе электрондық құжат нысанында не заңнамаға қайшы келмейтін қорғау іс-қимылдарының элементтерін қолдана отырып жинауға және өңдеуге келісім береді.

4. Қоғамның құқықтары

8. Қоғамның:

1) Директордан заңнамада, жарғыда, Қоғамның өзге де ішкі құжаттарында және осы Шартта көзделген Директор міндеттерін тиісінше орындауын талап етуге;

2) Шартты бұзу сәтіне дейін төленбеген барлық шығыстар мен өтемақылар Директордың жұмыс кезеңіне барабар төленетінін ескере отырып, **Қоғам**

акционерлерінің **жалпы** жиналысы Қоғамның Директорлар кеңесінің өкілеттігін мерзімінен бұрын тоқтату туралы шешім **қабылдаған** жағдайда, осы Шартты кез келген уақытта мерзімінен бұрын бұзуға;

3) өкілеттіктері шегінде деректерді (электрондық, қағаз және (немесе) өзге де материалдық жеткізгіште тіркелген Директорға қатысты мәліметтерді) жинауға және өңдеуге, соның ішінде деректерді жазбаша немесе электрондық құжат нысанында не Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін қорғау іс-қимылдарының элементтерін қолдана отырып, өзге де тәсілмен Акционерге/Акционерлерге беруге;

4) заңнамада, жарғыда, Қоғамның басқа да ішкі құжаттарында және осы Шартта көзделген өзге де құқықтарды пайдалануға құқығы бар.

5. Қоғамның міндеттері

9. Қоғам:

1) осы Шартта көзделген сыйақыны Директорға уақтылы және толық көлемде төлеуге, сондай-ақ осы Шарттың талаптарында және Қоғам акционерлерінің **жалпы** жиналысының өзге де **шешімдерінің** талаптарында Қоғамның Директорлар кеңесі мүшесінің міндеттерін орындаумен байланысты шығыстарды өтеуге;

2) Директорға заңнаманың, жарғының және Қоғамның басқа да ішкі құжаттарының талаптарын ескере отырып, оның міндеттерін тиісінше орындау үшін қажетті анық және толық ақпаратты, материалдар мен құжаттарды уақтылы ұсынуға;

3) қажет болған жағдайда, Директорға Қоғамның Директорлар кеңесінің іштей отырыстарына қатысу кезінде өз міндеттерін орындауы үшін аудармашының қызметтерін, үй-жай, байланыс құралдарын беруге және өзге де қажетті техникалық көмек көрсетуге;

«4) сайланған күнінен бастап және **Қоғамның** қаражаты есебінен тиісті сақтандыру шартының талаптарына сәйкес Директордың жауапкершілігін сақтандыруға, сондай-ақ **заңнамада**, жарғыда және Қоғамның **ішкі** құжаттарында көзделген өзге де міндеттерді орындауға;

5) заңнамада, жарғыда және Қоғамның басқа да ішкі құжаттарында көзделген өзге де міндеттерді орындауға міндетті.

6. Директорға төленетін сыйақылар мен өтемақылар

10. Директорға салықтар мен заңнамада белгіленген басқа да міндетті аударымдар ұсталғаннан кейін, Қоғам **акционерлерінің жалпы жиналысының** шешімі негізінде, _____ мөлшерінде белгіленген жылдық сыйақы төленеді.

Қоғам белгіленген жылдық сыйақыны сыйақы төлеудің есепті кезеңінен кейінгі айдың ішінде Директорлар кеңесіне, Директорлар кеңесінің комитеттеріне мүшелігі кезеңіне сәйкес бекітілген жылдық сыйақы төлейді. Сыйақы төлеудің есепті кезеңі тиісті күнтізбелік жылдың тоқсаны болып табылады.

Сырқаттану себебі бойынша іштей отырыстарда болмауын қоспағанда,

Директор есепті кезеңде Директорлар кеңесінің барлық өткізілген іштей және сырттай отырыстарының жартысынан азына қатысқан жағдайда, тіркелген сыйақы төленбейді.

Сыйақыға Қазақстан Республикасы салық заңнамасының талаптарына сәйкес Қоғам есебінен салық салынуға тиіс.

11. Қоғам Директорға Директорлар кеңесінің, Директорлар кеңесі комитеттерінің отырыстарына және Қоғамның Директорлар кеңесінің төрағасы және/немесе «Самұрық-Қазына» АҚ Басқарма төрағасы бастамашылық жасаған, Директордың тұрақты тұрғылықты жерінен тыс өткізілетін кеңестерге шығуына байланысты мынадай шығыстарды өтейді:

1) жол жүру ақысы (бизнес-класс авиабилеттерінің құнынан жоғары емес мөлшерде), оның ішінде трансфер (такси);

2) қонақүйде тұру (нақты шығындар бойынша, «Самұрық-Қазына» АҚ портфельдік компаниялары Директорлар кеңесінің мүшелері үшін айқындалған тиістілік нормаларына сәйкес, оның ішінде брондау бойынша шығыстар);

3) тәулікақы (Қоғамның ішкі құжатында белгіленген Қоғамның Басқарма төрағасына арналған іссапар шығыстарын өтеу нормалары шегінде);

5) Қазақстан Республикасында сканерлеу, ксерокөшірме жасау, факс, құжаттарды басып шығару, теру, Қазақстан Республикасында интернет желісіне қатынау қызметтері;

6) курьерлік және пошта қызметінің қызметтері.

Жол жүру, оның ішінде трансфер (такси) бойынша, сканерлеу, ксерокөшірме жасау, факс, құжаттарды басып шығару, теру, Қазақстан Республикасында интернет желісіне қатынау қызметтері бойынша, курьерлік қызметтер мен почта қызметі бойынша шығыстарды өтеуді Қоғам растайтын құжаттар ұсынылған жағдайда нақты шығыстар бойынша жүргізеді. Тек құжатталған шығындар ғана өтелуге жатады.

Қонақүйде тұру шығыстарын өтеу нақты шығындар бойынша, бірақ растайтын құжаттарды ұсынған кезде люкс класы бойынша бір орындық нөмір құнынан аспайтын мөлшерде, оның ішінде брондау шығыстары бойынша жүргізіледі.

Қоғам шығыстарды өтеуді Директор растайтын құжаттарды ұсынған жағдайда жүргізеді.

12. Шарттың 11-тармағында көрсетілген барлық нақты жұмсалған шығындардың өтемақысына салынатын, Қоғам төлеуге тиіс кез келген салықтар қаншалықты болса, барлық жұмсалған шығындардың сомасы соншалықты шамаға түзетіледі, бұл ретте осындай салықтар ұсталғаннан кейін өтемақы осындай салықтар алынбағандай нақты жұмсалған шығындардың сомасын құрайтындай етіп түзетіледі.

13. Директордың өкілеттігі есепті кезең аяқталғанға дейін (оның ішінде мерзімінен бұрын) тоқтатылған жағдайда, Директорға Қоғамның Директорлар кеңесінің құрамында нақты болған кезең үшін сыйақы мен өтемақы, оның өкілеттік мерзімі өткен сәттен бастап немесе Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысының тиісті шешім қабылдаған сәттен бастап немесе Директорлар кеңесінің мүшесі өз өкілеттігін мерзімінен бұрын тоқтату туралы өтініш берген сәттен бастап бір ай мерзімнен кешіктірілмей төленеді.

14. Директордың өкілеттігі оның немқұрайлылығы салдарынан, оны тағайындау талаптары мен осы Шарттың бұзылуы салдарынан тоқтатылса немесе Қоғамды және(немесе) Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысын қасақана адастыруын (алдауын) немесе саналы түрде өз міндеттерін елемей фактісін дәлелдейтін акт болса, онда мұндай жағдайларда Директор оқиға болғанға (осы факт туралы белгілі болғанға) дейінгі және/немесе өкілеттігін тоқтату мерзіміне дейін жұмыс істеген кезеңі үшін төлемдер алады.

15. Директорға сыйақы мен өтемақы банк карточкасына немесе есеп айырысу шотына аударылады. Банк шотына қызмет көрсету үшін банкке сыйақыны Директор төлейді.

7. Тараптардың жауапкершілігі

16. Егер Қазақстан Республикасының заңдарында немесе сот органдарында жауапкершіліктің өзге негіздері мен мөлшері белгіленбесе, Директор Директордың кінәлі әрекеттерімен (әрекетсіздігімен) Қоғамға келтірілген зиян мен залал үшін, оның ішінде ол осы Шарттың 6-тармағы 15) тармақшасының талаптарын бұзған кезде, Қоғам алдында жауапты болады.

17. Директор, егер ол Қоғамға залал келтірген шешімге қарсы дауыс берсе немесе мұндай дауыс беруге қатыспаса, жауапты болмайды.

18. Директордың жауапкершілігінің негіздері мен мөлшерін айқындау кезінде іскерлік айналыстың әдеттегі шарттары және іс үшін маңызы бар өзге де мән-жайлар назарға алынуға тиіс.

8. Шарттың қолданылу мерзімі және оны тоқтату ережелері

19. Шарт Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысы Директорды сайлау туралы шешім қабылдаған күннен бастап күшіне енеді және Директордың өкілеттігі тоқтатылған күнге дейін қолданылады.

20. Қоғамның кез келген уақытта, негіздер бойынша немесе негіздерсіз Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысының шешіміне сәйкес Директормен жасалған Шартты мерзімінен бұрын бұзуға құқығы бар.

21. Директор Қоғамның Директорлар кеңесін белгіленген тәртіппен жазбаша хабардар ете отырып, Шартты өз бастамасы бойынша мерзімінен бұрын бұзуға құқылы.

22. Осы Шарттың қолданылуы тоқтатылатын күн мына күндердің ертерек болатыны: (1) Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысының шешіміне сәйкес Қоғамның Директорлар кеңесінің өкілеттіктері тоқтатылған күн (2) Директордың өкілеттіктерін мерзімінен бұрын тоқтату туралы шешім қабылданған күн (немесе Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысының шешімінде айқындалған күн), немесе (3) Қоғам акционерлерінің жалпы жиналысының және Қоғамның Директорлар кеңесінің Директордан өз өкілеттіктерін өз бастамасы бойынша мерзімінен бұрын тоқтату туралы хабарлама алған күні (немесе хабарламада айқындалған күн).

23. Шарт Тараптардың өзара келісімі бойынша өзгертілуі және/немесе толықтырылуы мүмкін.

24. Шартқа барлық өзгерістер мен толықтырулар жазбаша түрде ресімделіп, Тараптар оларға қол қоюға тиіс және олар Шарттың ажырамас бөлігі болуға тиіс.

9. Қорытынды ережелер

25. Осы Шарт Тараптардың әрқайсысы үшін мемлекеттік, орыс және ағылшын тілдерінде екі-екі данадан заңды күші бірдей алты данада жасалды.

26. Әркелкілік туындаған жағдайда Шарттың орыс тіліндегі данасының күші басым болады.

27. Директор қайта сайланған жағдайда, Қоғам онымен белгіленген тәртіппен жаңа шарт жасасады.

28. Осы Шартта реттелмеген барлық мәселелер Қазақстан Республикасының заңнамасымен, жарғымен және Қоғамның өзге де ішкі құжаттарымен реттеледі.

10. Тараптардың деректемелері және қолдары

**«ҚазМұнайГаз»
компаниясы» АҚ:**

Қазақстан Республикасы,

010000, **Астана** қаласы,

Д. Қонаев к-сі, 8

БСН _____

ЖСК _____

БСК/SWIFT _____

КБе _____

ұлттық Директор:

Мекенжайы: _____

Туған _____

күні:

Паспорт _____

№

Берілген _____

күні

Банк: _____

Атындағы шот: _____

шот № _____

SWIFT коды: _____

Ұялы телефоны: _____

**Қоғамның Директорлар кеңесінің Директор
төрағасы**

Кристофер Джон Уолтон